Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

## Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

**Danskernes Historie Online** er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

### Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

### Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

### Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

DANMARKS STATISTIK

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

## 16. AARGANG

## 1924

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

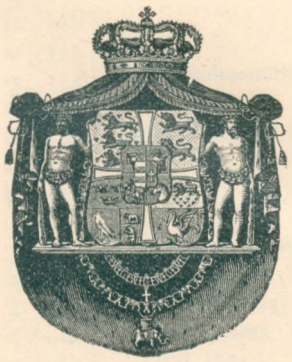

KØBENHAVN
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI
1924

# INDHOLDSFORTEGNELSE


| | Nr. | Side |
|---|---|---|
| **Befolkningsforhold.** | | |
| Befolkningens Aldersfordeling 1921 | 4 | 29 |
| Danmarks Folketal den 1. Juli 1924 | 32 | 201 |
| Dødsfald ved ulykkelig Hændelse og Selvmord i 1923 | 32 | 205 |
| Kommune-Delinger | 18 | 133 |
| Læger, Tandlæger og Dyrlæger $^{31}/_{3}$ 1923 | 11 | 82 |
| — — — — $^{31}/_{3}$ 1924 | 32 | 206 |
| Meddelelse af Indfødsret i H. t. Lov af 29. Marts 1924 | 33 | 212 |
| Udvandringen til oversøiske Lande i 1923 | 4 | 29 |
| Ægteskaber, Fødsler og Dødsfald i Danmark 1923 | 21 | 149 |
| **Landbrug.** | | |
| Anvendelsen af Kraftmaskiner i Landbruget | 32 | 201 |
| — — Arbejdsmaskiner i Landbruget | 36 | 234 |
| Ejendomsskyld- og Grundvurderingen pr. 1. Januar 1924 | 29 | 183 |
| Frøavlsarealet i 1924 | 21 | 144 |
| Frøavlsarealet samt Udbyttet af renset Frø i Aaret 1923 | 7 | 42 |
| Husdyrholdet udenfor Landbruget | 19 | 136 |
| Høsten i 1923 | 8 | 51 |
| Høstudsigterne, bedømt den 15. Juni | 17 | 123 |
| — — — 1. Juli | 19 | 135 |
| — — — 15. Juli | 21 | 143 |
| — — — 1. August | 23 | 155 |
| — — — 15. August | 25 | 163 |
| — — — 1. September | 26 | 167 |
| Kreaturtællingen 15. Juli 1924 | 28 | 179 |
| Landbrugsarealets Benyttelse i 1924 | 27 | 175 |
| Landejendomssalg og Landejendomspriser i 1923 | 27 | 171 |
| Oprettelse af mindre Landbrug i H. t. Statshusmandslovene samt Jordlovene af 1919 | 9 | 65 |
| Slagtningerne paa Eksportslagterierne i 1923 | 2 | 16 |
| — — — — | 4 | 30 |
| — — — — | 6 | 40 |
| — — 1924 | 11 | 82 |
| — — — | 21 | 150 |
| — — — | 27 | 178 |
| — — — — | 29 | 186 |
| Statistisk-økonomiske Oversigter for Aaret 1923 | 1 | 4 |
| Statshusmandsbrug oprettet i Finansaaret 1922—23 | 35 | 231 |
| Svinebestanden d. 15. Juli 1924 | 26 | 170 |
| **Industri.** | | |
| Produktion og Forbrug af Sukker i 1923 | 13 | 96 |
| Produktion af Margarine i 1923 | 13 | 97 |
| Produktion og Forbrug af Spiritus i 1923 | 13 | 91 |
| Produktion og Forbrug af Øl i 1923 | 13 | 93 |
| Produktion og Indførsel af Tobaksfabrikater i 1923 | 13 | 99 |
| Produktionsstatistik. Handelsmøller | 22 | 153 |
| Statistisk-økonomiske Oversigter for Aaret 1923 | 1 | 7 |
| Statskontrollerede Produktioner i 1923 | 13 | 91 |
| Teglværksindustrien i 1923 | 16 | 120 |
| **Handel og Omsætning.** | | |
| Danmarks Handelsomsætning med Udlandet af Frø 1919—1923 | 7 | 44 |
| Danmarks Vareomsætning med Udlandet i 1923 | 4 | 25 |
| Danmarks udenlandske Kapital- og Betalingsbalance 1923 | 12 | 83 |
| Den danske Handelsflaades Fragtfart i 1923 | 35 | 225 |
| Den danske Handelsflaades Størrelse ved Begyndelsen af Aaret 1924 | 15 | 107 |
| Produktion og Indførsel af Tobaksfabrikater i 1923 | 13 | 99 |
| Statistisk-økonomiske Oversigter for Aaret 1923 | 1 | 1 |
| Transitomsætningen med Udlandet i 1923[1] | 7 | 41 |
| Værdien af Danmarks Vareomsætning med de forskellige Lande i 1923 | 30 | 187 |
| **Priser.** | | |
| Byggeomkostningerne for et Husmandsbrug. December 1924 | 36 | 237 |
| Detailpriserne i Januar 1924 | 5 | 34 |
| — — April 1924 | 14 | 103 |
| — — Juli 1924 | 24 | 162 |
| — — Oktober 1924 | 31 | 197 |
| Landejendomssalg og Landejendomspriser i 1923 | 27 | 171 |
| Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande (Januar 1924) | 7 | 48 |
| Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande (Juli 1924) | 28 | 181 |
| Prisniveauet Januar 1924 | 5 | 31 |
| — Juli 1924 | 24 | 159 |
| **Pengeinstituter m. m.** | | |
| Bankernes Balance ultimo December 1923 | 3 | 23 |
| — — — Januar 1924 | 6 | 38 |
| — — — Februar — | 8 | 54 |
| Bankers og Sparekassers Balance ved Udgangen af Marts 1924 | 11 | 79 |
| Bankernes Balance ultimo April 1924 | 14 | 103 |
| — — — Maj — | 17 | 125 |

| | Nr. | Side |
|---|---|---|
| Bankernes Balance ultimo Juni 1924 | 21 | 146 |
| — — — Juli — | 25 | 164 |
| — — — August — | 27 | 174 |
| — — — September — | 29 | 184 |
| — — — Oktober — | 31 | 199 |
| — — — November — | 35 | 229 |
| Bankregnskaberne for 1923 | 22 | 151 |
| Bevægelsen i Rentefoden 1911—24 | 12 | 88 |
| De danske Kredit- og Hypotekforeningers Virksomhed i 1922—23 | 8 | 57 |
| Forsikringsvirksomheden i 1923 | 33 | 207 |
| **Samfærdsel.** | | |
| De danske Privatbaner 1922—23 | 11 | 81 |
| Den danske Handelsflaades Fragtfart i 1923 | 35 | 225 |
| Den danske Handelsflaades Størrelse ved Begyndelsen af Aaret 1924 | 15 | 107 |
| Skibsfarten paa forskellige danske Havne i Oktober Kvartal 1923 | 6 | 35 |
| Skibsfarten paa forskellige danske Havne i Januar Kvartal 1924 | 15 | 109 |
| Skibsfarten paa forskellige danske Havne i April Kvartal 1924 | 26 | 168 |
| Skibsfarten paa forskellige danske Havne i Juli Kvartal 1924 | 32 | 202 |
| Statistisk-økonomiske Oversigter for Aaret 1923 | 1 | 9 |
| **Socialstatistik.** | | |
| Aldersrenteloven af 1922 og Antallet af »gamle Personer« i Danmark | 8 | 55 |
| Arbejdslønnen i Industrien i April Kvartal 1923 | 2 | 13 |
| — - — - Juli — — | 12 | 85 |
| — - — - Oktober — — | 20 | 139 |
| — - — - Januar — 1924 | 34 | 220 |
| Arbejdsløsheden i 1923 | 9 | 59 |
| Arbejdsløsheden i December 1923 | 3 | 23 |
| — - Januar 1924 | 6 | 39 |
| — - Februar 1924 | 8 | 58 |
| — - Marts 1924 | 11 | 81 |
| — - April 1924 | 14 | 106 |
| — - Maj 1924 | 18 | 134 |
| — - Juni 1924 | 20 | 142 |
| — - Juli 1924 | 23 | 156 |
| — - August 1924 | 27 | 177 |
| Arbejdsløsheden i September 1924 | 29 | 185 |
| — - Oktober 1924 | 32 | 205 |
| — - November 1924 | 33 | 211 |
| Arbejdsstandsninger i 1923 | 9 | 64 |
| De offentlige Understøttelser 1922—23 | 18 | 127 |
| Alderdomsunderstøttelse i $19^{22}/_{23}$ | 18 | 127 |
| Enkebørnsunderstøttelsen i $19^{22}/_{23}$ | 18 | 128 |
| Fattigunderstøttelse i $19^{22}/_{23}$ | 18 | 127 |
| Hjælpekasseunderstøttelse i $19^{22}/_{23}$ | 18 | 128 |
| Funktionærstatistikken | 19 | 138 |
| Husholdningsregnskaber for Aaret 1922 | 3 | 17 |
| Husvildeforhold og Byggevirksomhed. Foraaret 1924 | 16 | 115 |
| Byggevirksomhed m. v. Efteraaret 1924 | 34 | 213 |
| Lærlingestatistik | 7 | 46 |
| — | 30 | 190 |
| Værgeraadsbørn i Aaret 1922 | 15 | 113 |
| **Undervisning.** | | |
| Antallet af skolepligtige Børn | 7 | 45 |
| Børneskolen i 1922 | 23 | 156 |
| Eksamensskolerne i 1923 | 25 | 164 |
| **Finansvæsen.** | | |
| Ansættelserne til Indkomst- og Formueskat for Skatteaaret 1924—25 | 36 | 233 |
| Bevægelsen i Rentefoden 1911—24 | 12 | 88 |
| Danmarks udenlandske Kapital- og Betalingsbalance 1923 | 12 | 83 |
| Indkomst- og Formuefordelingen i Aaret 1922 | [illegible] | |
| Kommunernes Skatteprocenter | 19 | 137 |
| Opholdskommuneskatten i Provinsbyerne | 18 | 129 |
| **Retsvæsen.** | | |
| Antallet af Jagttegn i 1923 | 18 | 132 |
| Antallet af Konkurser i det første Kvartal af 1924 | 11 | 82 |
| — — i de to første Kvartaler af 1924 | 22 | 154 |
| — - — - - tre — — - — | 28 | 182 |
| Overtrædelser af Automobilloven i 1923 | 15 | 111 |
| **Offentlige Valg.** | | |
| Opgørelse af Folketingsmandaternes Fordeling ved Valget den 11. April 1924 | 10 | 67 |
| Vælgertal og Valgdeltagelse ved Folketingsvalget den 11. April 1924 | 15 | 112 |

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

## UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 1 5. JANUAR 1924



**Indhold:** Statistisk-økonomiske Oversigter for Aaret 1923.


## Statistisk-økonomiske Oversigter for Aaret 1923.

De økonomiske Forhold her i Landet har i Aaret 1923 paany været prægede af Nedgangen i Kronens Købeevne. Allerede i de sidste Maaneder af 1922 viste der sig en svag Tendens til Stigning i det af »Finanstidende« beregnede Engros-Pristal; i 1923 slog denne Tendens igennem, og der fremkom en Stigning i Engrosprisniveauet af betydelig Styrke, samtidig med at Nedgangen i Detailprisniveauet ligeledes afløstes af Opgang. I nedenstaaende Oversigt er anført U. S. Bureau of Labor's og Finanstidendes Engrospristal og Statistisk Departements Detailpristal:

| | Engrospristal | | |
|---|---|---|---|
| | U. S. Bureau of Labor | Finanstidende | Detailpristallet |
| 1. Juli 1922 | 155 | 180 | 199 |
| 1. Oktober 1922 | 154 | 176 | — |
| 1. Januar 1923 | 156 | 181 | 198 |
| 1. Februar — | 157 | 192 | — |
| 1. Marts — | 159 | 199 | — |
| 1. April — | 159 | 200 | — |
| 1. Maj — | 156 | 204 | — |
| 1. Juni — | 153 | 202 | — |
| 1. Juli — | 151 | 207 | 204 |
| 1. August — | 150 | 207 | — |
| 1. Septbr. — | 154 | 202 | — |
| 1. Oktober — | 153 | 205 | — |
| 1. Novbr. — | — | 207 | — |
| 1. Decbr. — | — | 210 | — |
| 1. Januar 1924 | — | 210 | — |

Det vil heraf ses, dels at Stigningen i det danske Prisniveau er stærkere end den Stigning, der fandt Sted paa Verdensmarkedet fra Efteraaret 1922 til Foraaret 1923, dels at Stigningen her i Landet fortsattes efter dette Tidspunkt, da Federal Reserve Boards Kreditpolitik for U. S. A.'s Vedkommende satte Bom for den Prisstigningsbølge, der var ved at nærme sig.

Sammen med Prisstigningen for Varer fulgte en Stigning i de fremmede Valutakurser, der selv fremkaldte Prisstigning, og som var skabt af en fælles Aarsag til Prisforøgelsen, nemlig et fremkommet Misforhold mellem Købemidlerne og Mængden af de Varer og Tjenester, der var til Raadighed. Nationalbanken sammenkaldte til 16. August 1923 en »Valutakonference«, for med denne at drøfte Aarsagerne til Nedgangen i Kronens Værdi. I sin Fælles-Udtalelse pegede Konferencen paa, at Fremskaffelsen af de store Kapitaler til Sønderjylland og til Rekonstruktionen af Erhvervslivet efter Blokadens Ophør, herunder til Dækning af Tabene ved Konjunkturkrisen, havde virket svækkende paa Kronens Værdi ved at foranledige, at en betydelig ekstraordinær Købekraft var stillet til Raadighed. Det samme var sket ved, at de offentlige Finanser havde dækket deres løbende Udgifter gennem Laan, og ved at der ydedes Hjælp til nødlidende Banker m. v. Hertil kom, at Kronefaldet havde fremkaldt Nervøsitet og Spekulation. For at modvirke denne anbefalede Konferencen Oprettelse af et Kursègaliseringsfond, i hvilket Staten og Hovedbankerne deltager (Lov $^{16}/_{11}$ 1923), og som mod Udgangen af Aaret 1923 har formaaet at forbedre Kronens Værdi og for længere Tid fastholde den i denne forbedrede Stilling. Spørgsmaalet bliver nu, hvilken Virkning dette vil faa for Næringslivet. Thi det kan ikke være tvivlsomt, at den Nedgang i Kronens Værdi, som fandt Sted i 1923, har foraarsaget, at man gennem de følgende Oversigter faar et noget for lyst Billede af Erhvervsforholdene her i Landet i det sidste Aar.

### *Pengeforhold og Betalingsbalance.*

Hvis man betragter Forandringerne i Nationalbankens Seddelomløb som Udtryk for Forandringen i den samlede Mængde Købemidler, der staar til den

danske Befolknings Raadighed, vil det af efterfølgende Oversigt ses, at Afviklingen af Krigsaarenes Inflation naaede Bunden i Midten af Aaret 1922. De anførte Forholdstal, der angiver Seddelomløbet i Procent af Seddelmængden for den tilsvarende Maaned i det sidste Aar før Krigens Udbrud, viser for Maanederne Maj—Juli 1922 Forholdstal paa under 280. Samtidig var Vestvalutaernes Kurser paa et Minimum, og Prisniveauet laa fast paa omkring 178. Men det synes, som om de Kræfter, der pressede imod Prisnedgangen, blev bragt til Gennembrud ved Uroen omkring Landmandsbanken og ved Støtteaktionen i Henhold til Lov $^{21}/_{9}$ 1922 bl. a. i Forbindelse med, at Staten nedbragte sit Tilgodehavende paa Folio-Konto i Nationalbanken fra 26,3 Mill. Kr. pr. $^{31}/_{7}$ 1922 til 3,4 Mill. Kr. pr. $^{31}/_{7}$ 1923. Herved standsede Deflationen, og de fremmede Valutakurser og Prisniveauet tog til at stige.

Nationalbankens Seddelomløb.

| ultimo | 1923 Mill. Kr. | 1923 Forholdstal | 1922 Mill. Kr. | 1922 Forholdstal | 1921 Mill. Kr. | 1921 Forholdstal |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Januar | 442,9 | 315 | 450,0 | 320 | 522,2 | 371 |
| Februar | 447,9 | 311 | 440,8 | 306 | 508,5 | 353 |
| Marts | 469,6 | 320 | 446,2 | 304 | 517,0 | 353 |
| April | 476,2 | 311 | 451,8 | 295 | 532,1 | 348 |
| Maj | 456,3 | 290 | 438,7 | 279 | 496,7 | 316 |
| Juni | 482,3 | 302 | 441,9 | 276 | 496,2 | 311 |
| Juli | 447,3 | 286 | 432,3 | 276 | 481,6 | 308 |
| August | 449,3 | 311 | 323,8 | 293 | 480,6 | 332 |
| September | 458,9 | 314 | 466,6 | 319 | 481,4 | 329 |
| Oktober | 471,3 | 305 | 478,1 | 310 | 493,4 | 320 |
| November | 472,9 | 322 | 459,3 | 313 | 465,0 | 317 |
| December | 472,6 | 312 | 459,4 | 303 | 470,9 | 311 |

Nedenstaaende Oversigt angiver Gennemsnit af samtlige noterede Kurser for Sv. Kr., £ og $.

Maanedsgennemsnit af Københavns Valutakurser paa

| | Stockholm Kr. pr. 100 Kr. | | London Kr. pr. £ | | New-York Kr. pr. 100 $ | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1923 | 1922 | 1923 | 1922 | 1923 | 1922 |
| Januar | 135,91 | 124,99 | 23,51 | 21,14 | 506,52 | 501,31 |
| Februar | 139,47 | 126,94 | 24,55 | 21,14 | 524,92 | 485,41 |
| Marts | 138,82 | 124,04 | 24,47 | 20,73 | 522,20 | 474,74 |
| April | 141,06 | 122,92 | 24,61 | 20,80 | 530,04 | 472 35 |
| Maj | 143,07 | 120,56 | 24,80 | 20,75 | 537,54 | 466,98 |
| Juni | 148,23 | 119,37 | 25,71 | 20,55 | 558,86 | 463,04 |
| Juli | 151,40 | 120,63 | 26,12 | 20,63 | 571,17 | 464,98 |
| August | 144,46 | 122,43 | 24,86 | 20,71 | 543,11 | 465,04 |
| September | 147,24 | 126,07 | 25,15 | 21,07 | 555,22 | 476,08 |
| Oktober | 150,85 | 132,02 | 25,82 | 21,97 | 572,15 | 496,33 |
| November | 152,94 | 132,87 | 25,47 | 22,14 | 582,23 | 495,29 |
| December | 147,91 | 130,68 | 24,45 | 22,31 | 562,50 | 485,05 |

Denne stærke Stigning i de fremmede Valutakurser og den dermed følgende Prisstigning paa fremmede Varer har dog ikke kunnet hindre, at der har fundet en betydelig Merindførsel Sted, saaledes at Underskudet paa Handelsbalancen antagelig vil komme til at udgøre ca. 360 Mill. Kr. for Aaret 1923 eller næsten 30 pCt. mere end Aaret før, jfr. følgende Oversigt:

| | Indførsel Mill. Kr. | Udførsel Indenlandske Varer Mill. Kr. | Udførsel Fremmede Varer Mill. Kr. | Indførselsoverskud Mill. Kr. |
|---|---|---|---|---|
| 1921 gsntl. maanedlig | 141 | 117 | 13 | 11 |
| 1922 — — | 126 | 97 | 5 | 24 |
| Januar 1923 | 143 | 103 | 5 | 35 |
| Februar — | 154 | 113 | 5 | 36 |
| Marts — | 168 | 129 | 6 | 33 |
| April — | 168 | 109 | 6 | 53 |
| Maj — | 154 | 127 | 7 | 20 |
| Juni — | 141 | 131 | 6 | 4 |
| Juli — | 167 | 121 | 6 | 40 |
| August — | 172 | 133 | 7 | 32 |
| September — | 168 | 127 | 8 | 33 |
| Oktober — | 177 | 137 | 8 | 32 |
| November — | 183 | 157 | 8 | 18 |

En Undersøgelse af Handelsbalancens Indførselsside vil iøvrigt vise, at en meget betydelig Del af det forøgede Underskud skyldes stigende Indførsel af Raa- og Hjælpestoffer til Landbrug, Industri og Byggeri; den stigende Merindførsel er saaledes dels fremkaldt af den stærkt forøgede Driftsvirksomhed i Erhvervene, dels kan den betragtes som Kapitalanlæg, og kun for en mindre Del kan den siges at have udpræget Luksuskarakter.

Naar Handelsbalance-Underskudet 1923 i saa høj Grad, som Tilfældet har været, har trykket paa Betalingsbalancen, skyldes det vistnok især den Omstændighed, at fremmede Laan ikke blev optagne, og at Næringslivet under Kronens Værdinedgang kun i mindre Omfang turde trække paa den udenlandske Kredit af Frygt for at skulle indfri Laanene til en højere Kurs end den, hvortil de var optagne. Men herved blev det meget vanskeligt at tilfredsstille den stigende Efterspørgsel efter Betalingsmidler til Indkøb af fremmede Produktions- og Forbrugsvarer. Medens der saaledes i 1922 endnu kunde regnes med at være 80 Mill. Kr. til Disposition af Statslaanet af 1921, er der siden da ikke optaget noget udenlandsk Statslaan, og Underskudet paa Betalingsbalancen har derfor skullet dækkes ved korte Krediter og ved Eksport af Obligationer.

Bankerne har i Aarets Løb forøget deres Gæld til Udlandet med ca. 70 Mill. Kr., der altsaa har været til Disposition til Dækning af Efterspørgslen efter fremmed Valuta; desuden har Nationalbanken solgt Guld for ca. 30 Mill. Kr., og der er eksporteret Obligationer for maaske ca. 75 Mill. Kr. Men hvis man regner med et Underskud paa Handelsbalancen paa ca. 360 Mill. Kr. og Udgift til Rente paa ca. 65 Mill. Kr., skal der altsaa skaffes Dækning for ca. 425 Mill. Kr., hvoraf de ovenfor anførte Summer dækker 175 Mill. Kr. Tilbage bliver 250 Mill. Kr., hvoraf maaske de 100 Mill. Kr. er dækkede gennem den Del af Skibsfartens Nettofortjeneste, der er taget hjem, saaledes at de øvrige 150 Mill. Kr. enten er blevet betalt ved Fortjeneste paa Transithandel, paa Virksomhed i Udlandet af forskellig Art, ved Forbrug af private Firmaers Tilgodehavender eller endnu ikke er betalt. Samtlige disse Forhold vil iøvrigt blive nærmere belyst ved den Opgørelse over Kapital- og Betalingsbalancen overfor Udlandet, som Departementet foretager pr. ultimo 1923.

For at give et samlet Indtryk af Bevægelsen i den danske Krones Værdi overfor Guldet (Dollarkursen), samt af Bevægelsen i Prisniveau og i Seddelmængde har man efter samme Principer som i Fjor (Statistiske Efterretninger 1923, S. 3) udarbejdet nedenstaaende Diagram.

Dollarkurs, Seddelmængde, Engros- og Detailpris-Niveau 1914—1923.

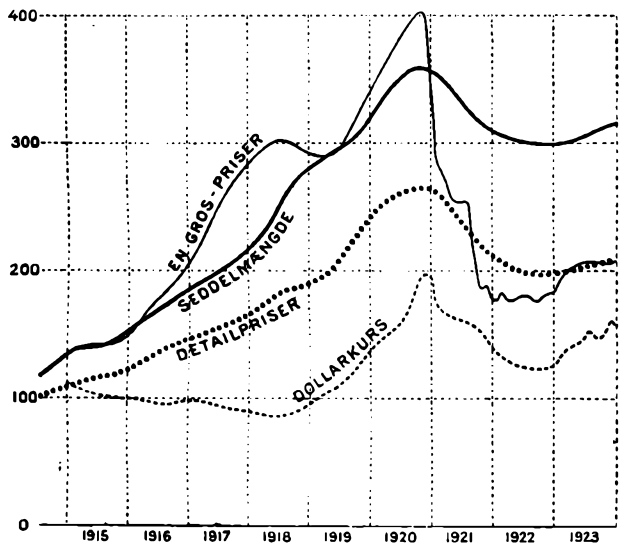


Den stedfundne Nedgang i den danske Krones Værdi har ogsaa paavirket Priserne paa Fonds og Aktier.

Forholdstal
for Obligations- og Aktiekurser, naar Kurserne pr. $^1/_7$ 1914 = 100.

| | Obligationer | Aktier | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Banker | Rederier | Industriselskaber | Andre Selskaber | I alt |
| 1. Juli 1914 ... | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |
| 1922 gsntl. .... | 93,4 | 86,4 | 122,8 | 51,1 | 86,3 | 83,2 |
| Jan. 1923 .... | 96,8 | 84.5 | 104,3 | 50,4 | 88,2 | 80,6 |
| Febr. — .... | 95,5 | 86,4 | 105.6 | 62,4 | 87,2 | 83,1 |
| Marts — .... | 94,7 | 87,7 | 122,2 | 71,2 | 91,9 | 90,6 |
| April — .... | 94,0 | 83,0 | 120,6 | 67,9 | 90,1 | 87,4 |
| Maj — .... | 92,5 | 83,0 | 113,5 | 66,0 | 88,2 | 85,0 |
| Juni — .... | 92,3 | 83,4 | 112.5 | 67,5 | 88,6 | 85,4 |
| Juli — .... | 92,3 | 85,9 | 114,1 | 66,7 | 88,6 | 86,4 |
| August — .... | 92,1 | 88,4 | 110,5 | 68,3 | 88,0 | 86,9 |
| Septbr. — .... | 92,0 | 88,5 | 117,5 | 70,9 | 88,5 | 89,4 |
| Oktbr. — .... | 91,1 | 90,5 | 123,1 | 76,5 | 88,2 | 93,0 |
| Novbr. — .... | 89,2 | 92,8 | 132,5 | 80,9 | 89,7 | 97.5 |
| Decbr. — .... | 89,4 | 92,9 | 134,7 | 81,2 | 89,2 | 98,0 |

Oversigten viser for Obligationernes Vedkommende en gennem hele Aaret fremadskridende Værdiforringelse. Efter at Nationalbanken pr. $^1/_5$ 1923 havde forhøjet sin Diskonto fra 5 til 6 pCt., forøgedes Nedgangen; under Frygt for, at Valutakonferencen skulde give Anledning til en ny Diskontoforhøjelse og vel ogsaa paa Grund af en Overgang i Efterspørgselen fra danske Obligationer til danske Aktier eller fremmede Værdipapirer, sank Obligationskurserne yderligere i Okt. for at lide et nyt større Fald i Nov., efter at Lov $^{25}/_{10}$ 1923 havde forbudt Udførsel af dobbeltmøntede Obligationer. I December var der dog atter en lille Fremgang. For Aktiernes Vedkommende er der det sædvanlige Fald efter Udbetaling af Udbytte i Foraarsmaanederne; senere medfører baade Flugten fra Obligationerne, der tilstræber en Anbringelse, som giver et til Stigningen i Prisniveauet svarende Udbytte, og ogsaa de gunstigere Forhold, hvorunder Erhvervene i det hele arbejder, at Aktiekurserne bedres, saaledes at Totalindeks for samtlige Aktier i Aarets Løb steg fra 81 til 98, medens Bevægelsen i 1922 gik fra 93 til 77.

Tiltrods for den omhandlede Stigning i Seddelmængden, Prisniveauet og i Aktiekurserne og tiltrods for den forøgede Erhvervsvirksomhed, der vil blive nærmere beskrevet i de følgende Specialafsnit, har den hele Konjunkturstigning dog hidtil holdt sig indenfor snævre Grænser til stort Held for de Bestræbelser,

der nu iværksættes for at stabilisere eller forbedre Kronens Værdi. Den store Tilbageholdenhed, der har præget Nationalbankens og de ledende Bankers Kreditpolitik, maa i høj Grad have bidraget til, at Stigningen i de fremmede Valutakurser kun i ringe Omfang synes at have slaaet igennem i Detailprisniveauet.

Betragter man saaledes Nationalbankens Balance pr. 1. December 1922 og 1923, vil det vise sig, at Vekselportefeuillen er bragt ned fra 257 Mill. Kr. til 190 Mill. Kr. eller til samme Omfang, som den havde før Landmandsbank-Rekonstruktionen i Septbr. 1922, og før Prisniveauet begyndte at stige. Men Hjælpen til nødstedte Banker har dog været medvirkende til, at de 190 Mill. Kr. er ca. 40 Mill. Kr. over det tilsvarende Beløb pr. 1. Decbr. 1921. Endvidere er Bankens Udlaan paa Børspapirer bragt ned fra 64 til 53 Mill. Kr. I Overensstemmelse hermed viser de private Bankers Udlaansvirksomhed ogsaa Tilbagegang. Tallet for de samlede Udlaan er nemlig i Aarets Løb sunket fra 3 089 Mill. Kr. til 2 768 Mill. Kr., altsaa med 321 Mill. Kr., jfr. følgende Oversigt:

| | Bankernes (undtagen Nationalbankens) Udlaan | | | Indlaan | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | Indlaan paa | | |
| | Indenl. Veksler | Andre Udlaan | Udlaan i alt | Bankbog og paa Ti-l | Andre Indlaan | Indlaan i alt |
| | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| 1. Decbr. 1922 | 641 | 2 448 | 3 089 | 2 004 | 1 076 | 3 080 |
| 1. Januar 1923 | 614 | 2 409 | 3 023 | 1 976 | 1 079 | 3 055 |
| 1. Febr. — | 600 | 2 365 | 2 965 | 2 010 | 1 023 | 3 033 |
| 1. Marts — | 602 | 2 224 | 2 826 | 1 989 | 1 006 | 2 995 |
| 1. April — | 553 | 2 268 | 2 821 | 1 969 | 1 010 | 2 979 |
| 1. Maj — | 554 | 2 293 | 2 847 | 1 970 | 1 048 | 3 018 |
| 1. Juni — | 558 | 2 231 | 2 789 | 1 971 | 1 012 | 2 983 |
| 1. Juli — | 560 | 2 204 | 2 764 | 1 950 | 1 020 | 2 970 |
| 1. August — | 553 | 2 219 | 2 772 | 1 992 | 995 | 2 987 |
| 1. Septbr. — | 552 | 2 194 | 2 746 | 1 982 | 985 | 2 967 |
| 1. Oktbr. — | 563 | 2 187 | 2 750 | 1 974 | 1 009 | 2 983 |
| 1. Novbr. — | 570 | 2 212 | 2 782 | 1 963 | 1 010 | 2 973 |
| 1. Decbr. — | 572 | 2 196 | 2 768 | 1 948 | 1 001 | 2 949 |

Det vil dog ses, at af de 321 Mill. Kr. Nedgang falder de 260 Mill. Kr. paa Aarets første Maaneder, og hidrører i væsentligt Omfang fra Indskrænkninger og Afskrivninger i Landmandsbanken. Da Beholdningen paa Udlaanskonti i denne Bank imidlertid fra ult. November 1922 til ult. November 1923 kun viser en Nedgang paa 278 Mill. Kr. mod som nævnt 321 Mill. for samtlige Banker, har der altsaa ogsaa for de øvrige Banker været en Tilbagegang i Udlaanenes Omfang. Og da Indlaanene samtidig er gaaet ned med 150 Mill. Kr., hvoraf 48 Mill. Kr. falder paa Landmandsbanken, er det kun naturligt, at der mod Aarets Udgang har kunnet tales om en Stramning af Pengemarkedet. Dette er maaske ogsaa Grunden til, at de sikrere og mere negociable Veksellaan viser en Stigning fra 553 Mill. som Minimum til 572 Mill. Kr. som Maksimum, medens de øvrige Udlaan (mod Pant, Kassekredit og i Konto Kurant) har været aftagende.

Bankernes samlede Balance (bortset fra Nationalbankens) er i Aarets Løb formindsket med ca. 300 Mill. Kr., og den samlede Nedgang i Bank-Balancerne siden Kulminationen i 1920 kan herefter anslaas til ca. 1 100 Mill. Kr. Samtidig har der været en Stigning i Sparekassernes Indlaansbeholdning paa ca. 250 Mill. Kr., idet det i Sparekasserne indestaaende Beløb ved Aarets Udgang maa anslaaes til ca. 1 750 Mill. Kr. Det viste sig nemlig ved en pr. $^{31}/_{3}$ 1923 foretagen Opgørelse, at der i Sparekasserne indestod 1 770 Mill. Kr., men efter de i Sparekassetidende foreliggende Oplysninger fra en Række Sparekasser mener man skønsmæssigt at kunne anslaa, at der siden er udtaget ca. 20 Mill. Kr. mere, end der er indsat. Det er vel muligt, at den sene og besværlige Høst har fremkaldt denne Nedgang i Sparekassernes Indlaansbeholdninger, og at det højere Prisniveau har bundet flere Penge i Bedrifterne, dels i Landbruget, dels i Byernes mindre Handels- og Haandværksvirksomheder, som navnlig har Forbindelse med Sparekasserne.

*Landbruget.*

Landets Høst af Kornvarer og Rodfrugter var i 1923 ifølge en foreløbig Opgørelse ialt 28,4 Mill. Dobbeltcentner Kærne og 192,6 Mill. DCtr. Rodfrugter, saaledes som nedenstaaende Oversigt viser:

| | Mill. DCtr. | | |
|---|---|---|---|
| | 1923 | 1922 | 1921 |
| Hvede | 2,4 | 2,5 | 3,1 |
| Rug | 3,5 | 3,6 | 3,1 |
| Byg | 7,4 | 6,6 | 5,9 |
| Havre | 10,0 | 8,5 | 7,6 |
| Blandsæd | 4,9 | 3,8 | 3,7 |
| Ærter | 0,2 | 0,3 | 0,3 |
| Tils. Kornvarer | 28,4 | 25,3 | 23,7 |
| Kartofler | 12,4 | 13,4 | 13,7 |
| Gulerødder | 0,9 | 1,3 | 1,1 |
| Runkelroer | 37,3 | 54,6 | 48,0 |
| Kaalrabi | 104,8 | 70,8 | 68,5 |
| Turnips | 29,0 | 23,3 | 20,3 |
| Sukkerroer | 8,2 | 5,7 | 8,7 |
| Tils. Rodfrugter | 192,6 | 169,1 | 160,3 |

Høsten i 1923 af Kornvarer var saaledes særdeles tilfredsstillende, idet Udbyttet var ca. 3 Mill.

DCtr. større end i 1922 og ca. $4^3/_4$ Mill. DCtr. større end i 1921. Regnet i Forhold til en »Middelhøst« ligger Høsten i 1923 mindst 10 pCt. højere, en meget betydelig Forskel i et saa intensivt Landbrug som det danske. Nedgangen i Udbyttet af Hvede fra 1922 til 1923 skyldes Indskrænkning i Arealet, medens Foldudbyttet var større i Aar end i Fjor. Derimod var Foldudbyttet for Rug noget ringere. For Vaarsæden skyldes Fremgangen baade stigende Foldudbytte og Arealudvidelse.

Ogsaa Udbyttet af Rodfrugter viser betydelig Fremgang, hvilket navnlig skyldes Stigningen for Kaalrabi, der har mere end opvejet den Nedgang, som ufuldkommen Spiring og den fugtige Sommer har medført for Runkelroerne. Ogsaa Sukkerroehøsten viser en betydelig Fremgang, og Høhøsten har i 1923 givet et Udbytte, der ligger omkring 50 pCt. over Udbyttet for 1922.

For Priserne paa Kornvarer anføres følgende Oversigt, der angiver Gennemsnittene af ugentlige Noteringer paa Københavns Børs:

| | Hvede | | Rug | | Byg | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1923 | 1922 | 1923 | 1922 | 1923 | 1922 |
| | Kr. pr. 100 kg | Kr. pr. 100 kg | Kr. pr. 100 kg | Kr. pr. 100 kg | Kr. pr. 100 kg | Kr. pr. 100 kg |
| Januar | 24,87 | 22,50 | 23 97 | 23,56 | 22,12 | 22,20 |
| Februar | 25.44 | 24,44 | 24,19 | 24,38 | 23,37 | 22,43 |
| Marts | 25,06 | 25,92 | 23.16 | 25,63 | 22,81 | 23,50 |
| April | 25.56 | 26,59 | 23,62 | 26,18 | 22,94 | 23,24 |
| Maj | 26,67 | 28,19 | 24.00 | 28,37 | 24,20 | 24,18 |
| Juni | 27,87 | 27,00 | 24,00 | 26,88 | 24,81 | 22,99 |
| Juli | — | 25,88 | — | 25,88 | — | 23,50 |
| August | — | 24,63 | — | 24.79 | — | 23,94 |
| September | 22,12 | 21,47 | 20,50 | 18,96 | 20,62 | 17,67 |
| Oktober | 23.52 | 21,78 | 21,05 | 20,75 | 22,12 | 19,16 |
| November | 24,37 | 23,07 | 21,48 | 21,05 | 23,37 | 19,38 |
| December | 24,12 | 23,94 | 21,50 | 23,04 | 24,46 | 19,56 |

Det vil ses, at i Efteraarsmaanederne 1923 laa Hvedeprisen ca. 1 Kr., Rugprisen ca. 50 Øre og Bygprisen ca. 4 Kr. højere end i 1922. Det kornsælgende Landbrug har saaledes haft gunstige Forhold, men ogsaa Virksomheden med Forædling af Landbrugsprodukter maa i det hele betegnes som tilfredsstillende.

Vanskeligst har Forholdene været for Flæskeproduktionen, idet Priserne for baade Majs og Byg har været stigende, medens Flæskenoteringen har været nedadgaaende. Bygprisen findes anført i ovenstaaende Oversigt, medens de følgende Tal viser Noteringerne for Majs og Flæsk.

| | La Plata Majs | | Flæsk | |
|---|---|---|---|---|
| | 1923 | 1922 | 1923 | 1922 |
| | Kr. pr. 100 kg | Kr. pr. 100 kg | Kr. pr. kg | Kr. pr. kg |
| Januar | 21,25 | 18,75 | 2,13 | 2,30 |
| Februar | 21,31 | 21,38 | 2,06 | 2,34 |
| Marts | 21,31 | 22,12 | 2,10 | 2,21 |
| April | 22,69 | 20.38 | 2,22 | 2,12 |
| Maj | 22,95 | 20,60 | 2.30 | 2,33 |
| Juni | 22,75 | 19,00 | 2,04 | 2,42 |
| Juli | 23,62 | 19,06 | 2,13 | 2,42 |
| August | 21,80 | 18,95 | 2,20 | 2,42 |
| September | 21,81 | 19,06 | 2,22 | 2,43 |
| Oktober | 21,90 | 20,19 | 2,00 | 2,27 |
| November | 23,00 | 20,94 | 2,02 | 2,31 |
| December | 22,75 | 20,50 | 1,88 | 2,13 |

Udregner man Gennemsnitspriserne for Aarene 1922 og 1923, vil det vise sig, at Bygprisen i 1923 ligger paa 23,10 Kr. mod 21,80 Kr. i 1922, medens Aarsgennemsnittene for Majsen er henholdsvis 22,20 og 20,10 Kr.; Noteringen paa Flæsk er sunket med ca. 20 Øre pr. kg, fra ca. 2,30 til 2,10 Kr. Der kan maaske herefter regnes med en gsntl. Stigning i Prisen pr. Foderenhed af ca. $1^2/_3$ Øre, idet Prisforskydningen mellem Byg og Majs har medført, at Indførselen heraf udgjorde:

| | Januar—November | |
|---|---|---|
| | 1923 | 1922 |
| | Mill. kg | Mill. kg |
| Majs | 310 | 402 |
| Byg | 218 | 33 |
| I alt | 528 | 435 |

Forsaavidt der medgaar 5 F. E. pr. kg Tilvækst, og denne sættes til i alt 80 kg pr. Svin, vil det ses, at der derved fremkommer en Merudgift paa $5 \times 1^2/_3 \times 80$, d. e. godt 6 Kr. pr. Svin. Nedgangen i Betalingen kan maaske sættes til ca. 12 Kr. pr. Svin, saaledes at Indtægten pr. Svin for 1923 herefter gsntl. skulde ligge ca. 18 Kr. lavere end for 1922. Da de af Det landøkonomiske Driftsbureau senest udgivne Regnskabsresultater fra danske Landbrug viser et gsntl. Netto-Overskud pr. Svin af 22 Kr., vil det ses, at den stedfundne Nedgang i Udbyttet af Svineholdet er ret betænkelig. Dog maa det erindres, at der her er regnet med Gennemsnitstal, og at Udbyttet af Svineholdet paa de forskellige Ejendomme og under forskellige Betingelser er stærkt varierende. Saaledes var Netto-Overskudet i Det landøkonomiske Driftsbureaus Regnskaber for $19^{21}/_{22}$ beregnet til + 69 Kr. pr. Svin i de 20 bedste og ÷ 58 Kr. i de 20 daarligste Besætninger.

Smørproduktionen har derimod været overordentlig rentabel, saaledes som det ogsaa fremgaar af nedenstaaende Sammenstilling over Noteringerne for Bomuldsfrøkager og Smør.

| | Bomuldsfrøkager | | Smør | |
|---|---|---|---|---|
| | 1923 | 1922 | 1923 | 1922 |
| | Kr. pr. 100 kg | Kr. pr. 100 kg | Kr. pr. 100 kg | Kr. pr. 100 kg |
| Januar | 33,50 | 29,25 | 452 | 343 |
| Februar | 35,12 | 31,25 | 487 | 330 |
| Marts | 32,56 | 30,40 | 462 | 343 |
| April | 31,34 | 30,62 | 397 | 350 |
| Maj | 30,45 | 31,00 | 348 | 340 |
| Juni | 29,13 | 30,00 | 360 | 390 |
| Juli | 30,03 | 29,66 | 386 | 403 |
| August | 30,12 | 27,70 | 413 | 400 |
| September | 30,93 | 25,75 | 488 | 430 |
| Oktober | 32,77 | 27,38 | 490 | 442 |
| November | 33,48 | 29,46 | 506 | 435 |
| December | 32,22 | 30,34 | 512 | 422 |

Medens Gennemsnitsprisen for Bomuldsfrøkager for 1922 var 29,40 Kr., var det tilsvarende Tal for 1923: 31,80 Kr., saaledes at der her har været en Stigning paa 8 pCt., medens Prisen paa Smør steg fra gsntl. 386 til 442 Kr. eller med næsten 15 pCt. Desuden har i 1923 de billigere Solsikkekager været anvendt i stort Omfang. Denne gunstige Udvikling fremgaar yderligere af nedenstaaende Oversigt, der viser Priserne paa Smør og Flæsk i Procent af henholdsvis Kage- og Majspriser:

| | Smørprisen i pCt. af Prisen paa Bomulds-frøkager | Flæskeprisen i pCt. af Prisen paa La Plata Majs |
|---|---|---|
| 1913—14 | 1 526 | 972 |
| 1920 | 1 154 | 942 |
| 1921 | 1 498 | 1 181 |
| 1922 | 1 317 | 1 150 |
| 1923 1. Halvaar | 1 304 | 972 |
| 1923 2. — | 1 475 | 923 |

Som det vil ses, viser Procenten for Smørret en betydelig Stigning i 2. Halvaar 1923, medens Procenten for Flæsket siden 1921 har været stadig nedadgaaende.

Til Belysning af Gennemsnitspriserne ved Udførselen for de vigtigste Landbrugsprodukter skal i øvrigt anføres følgende Tal, der viser Fremgang i Pris for alle Produkterne med Undtagelse af Flæsk. Desuden er der nogen Prisnedgang for Heste.

Gennemsnitspris for Udførselen.

| | Jan.—Novbr. 1923 | Aaret 1922 | Aaret 1921 | Aaret 1920 |
|---|---|---|---|---|
| Heste, Kr. pr. Stk. | 810 | 864 | 1 561 | 1 873 |
| Okse- og Kalvekød, fersk, Kr. pr. 100 kg | 157 | 145 | 233 | 285 |
| Bacon, Kr. pr. 100 kg | 263 | 288 | 381 | 424 |
| Æg, friske, Kr. pr. 100 Snese | 314 | 305 | 446 | 667 |
| Smør i Dritler, Kr. pr. 100 kg | 443 | 403 | 502 | 663 |

For Æg, Hornkvæg og Heste skal endvidere meddeles nedenstaaende Oplysninger om Priserne i Gennemsnit af de enkelte Maaneder, svarende til de foranstaaende Tabeller for Priserne paa Korn og Foderstoffer, Smør og Flæsk. Oplysningerne angaar den officielle Ægnotering, Kjøbenhavns Kvægtorvs Notering samt Udførselstatistikens Prisopgivelser for Hestene.

| | Danske Andels-Æg | | Unge Køer | | Heste | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Kr. pr. kg | | Kr. pr. 50 kg | | Kr. pr. Stk. | |
| | 1923 | 1922 | 1923 | 1922 | 1923 | 1922 |
| Januar | 3,08 | 3,00 | 35,50 | 34,38 | 864 | 791 |
| Februar | 2,51 | 3,20 | 36,62 | 32,75 | 809 | 800 |
| Marts | 1,95 | 1,88 | 40,50 | 31,00 | 770 | 822 |
| April | 1,45 | 1,48 | 47,12 | 31,00 | 712 | 898 |
| Maj | 1,48 | 1,56 | 48,50 | 35,20 | 808 | 943 |
| Juni | 1,67 | 1,65 | 53,25 | 40,00 | 868 | 938 |
| Juli | 1,70 | 1,95 | 52,00 | 40,00 | 806 | 935 |
| August | 2,38 | 1,89 | 48,60 | 37,80 | 876 | 796 |
| September | 2,83 | 2,66 | 47,00 | 38,50 | 820 | 700 |
| Oktober | 3,52 | 3,38 | 47,00 | 37,50 | 840 | 769 |
| November | 4,35 | 4,34 | 48,25 | 37,00 | 826 | 621 |
| December | 4,35 | 3,28 | 48,25 | 35,12 | — | 881 |

Da den stærke Stigning i Mængden af udført Flæsk har opvejet Prisnedgangen for denne Vare, og da der for Smør og Æg er Stigning baade i udført Mængde og i Pris, viser den samlede Værdi af Land-

| | 1923 [1]) | | 1922 | |
|---|---|---|---|---|
| | Mængde | Værdi | Mængde | Værdi |
| | 100 kg | Mill. Kr. | 100 kg | Mill. Kr. |
| Bacon | 1 683 700 | 441,9 | 1 110 687 | 320,4 |
| Fersk Flæsk | 23 750 | 5,2 | 2 767 | 0,4 |
| Andet Flæsk, ikke fersk | 2 950 | 0,7 | 714 | 0,2 |
| Hoveder og Tæer af Svin | 110 350 | 5,6 | 61 539 | 2,8 |
| Okse- og Kalvekød, fersk | 128 600 | 20,2 | 204 291 | 29,7 |
| — - — ikke fersk | 250 | — | 728 | 0,1 |
| Lever, Hjærter, Nyrer, Tunge | 19 750 | 1,8 | 7 695 | 0,7 |
| Tarme | 73 400 | 5,2 | 51 735 | 4,3 |
| Maver | 23 300 | 0,6 | 15 515 | 0,6 |
| Slagteriaff., and. ell. uang. | 9 450 | 0,4 | 7 645 | 0,4 |
| Smør i Dritler, Pakker ell. Kasser | 1 097 000 | 492,2 | 946 074 | 381,2 |
| Smør i hermetisk Emball. | 12 900 | 8,4 | 9 008 | 6,5 |
| | 100 Snese | | 100 Snese | |
| Æg (friske og præserverede) | 398 850 | 127,1 | 367 551 | 113,5 |
| | Stkr. | | Stkr. | |
| Hornkvæg og Kalve | 123 900 | 54,5 | 82 481 | 29,4 |
| Svin og Grise | 154 900 | 24,3 | 9 994 | 1,9 |
| Heste og Føl | 11 000 | 8,9 | 19 683 | 16,9 |
| Tilsammen | — | 1 197,0 | — | 909,0 |

[1]) Tallene delvis beregnede.

brugsudførselen en Fremgang fra 1922 til 1923 paa nær op imod 300 Mill. Kr., saaledes som foranstaaende Tabel viser. Som det vil ses, har der været Stigning i Værdien af udført Hornkvæg og Kød af Hornkvæg tilsammen, nemlig fra ca. 60 til ca. 75 Mill. Kr. paa Grund af en stigende Udførsel af Hornkvæg. Hesteudførselen har derimod været forholdsvis ubetydelig. Det vil i denne Sammenhæng bemærkes, at der har været en ikke saa lille Udførsel af levende Svin. Ægudførselen viser en Merindtægt paa ca. 14 Mill. Kr., men tungest vejer Smør- og Flæskeudførselen. Smørret har for 1923 givet 110 Mill. Kr. mere end Aaret før og Bacon-Udførselen endog 120 Mill. Kr. mere. Medens den store Stigning i Flæskeudførselen — som naturligt er — har været betinget af en stærk Forøgelse i Svineholdet, nemlig fra 1,9 Mill. Stkr. i Juli 1922 til 2,9 Mill. i Juli 1923, skyldes Fremgangen i Smørudførselen for en ikke ringe Del et bedre Mælkeudbytte, idet Antallet af Malkekøer kun er forøget fra ca. 1 310 000 til ca. 1 350 000 Stkr.; den samlede Hornkvægsbestand var omtrent uforandret $2^1/_2$ Mill. Stkr. Antallet af Heste viste nogen Nedgang, fra 576 000 Stkr. i 1922 til 562 000 Stkr. i Juli 1923.

Overfor den betydelige Fremgang i Værdien af Landbrugets Udførsel maa det erindres, som allerede omtalt i det foregaaende, at ogsaa Priserne paa Foderstofferne har været i Stigning; desuden er Priserne paa Gødningsstoffer, naar bortses fra Superfosfat, steget; Indførselsprisen var saaledes for Chilesalpeter ca. 280 Kr. pr. t for 1922, men ca. 310 Kr. for 1923, Kaligødning henholdsvis ca. 120 og ca. 125 Kr., men Superfosfat ca. 100 og ca. 80 Kr. Da den stærkt forøgede Landbrugsudførsel naturligvis ogsaa har medført en stigende Indførsel af Raastofferne, viser der sig en ikke ringe Tilvækst i Værdien af Indførselen af disse Varer, saaledes som følgende Tal viser:

| | Indførsel til Forbrug i Jan.—Nov. | | | |
|---|---|---|---|---|
| | 1923 | | 1922 | |
| | Mill. kg | Mill. Kr. | Mill. kg | Mill. Kr. |
| Foderkorn | 541 | 113 | 442 | 75 |
| Foderkager og -mel | 560 | 141 | 375 | 93 |
| Gødningsstoffer | 377 | 54 | 305 | 42 |

Paa den anden Side, har Udgifterne til Arbejdslønninger m. v. været uforandrede i saa godt som hele Aaret, i det de først fra 16. November 1923 i Henhold til Overenskomsterne forhøjedes med 10 pCt.

Imidlertid lader en nærmere Opgørelse af Landbrugets Netto-Udbytte sig overhovedet ikke foretage paa Grundlag af Statistiken over Ind- og Udførsel, fordi det ikke er muligt at dele en hel Række Varer (baade Raastoffer og Forbrugsvarer) mellem dem, der gaar ind i Landbrugets Konsum, og dem, der gaar ind i de øvrige Erhvervs. Efter de Oplysninger, der er meddelt i det foregaaende, og efter den foreløbige Meddelelse, som Det landøkonomiske Driftsbureau har udsendt for Landbrugsaaret $19^{22}/_{23}$, kan der dog ikke være Tvivl om, at Landbruget som Helhed for Tiden har gunstige Forhold. Ifølge Driftsbureauets Tal er Netto-Udbyttet i pCt. af Landbrugskapitalen steget fra 1,2 pCt. i $19^{21}/_{22}$ til 5,4 pCt. i $19^{22}/_{23}$. Ogsaa nedenstaaende Oversigt over Salg af Landejendomme peger i samme Retning.

Almindelige Salg
(bebyggede Landejendomme).
Hele Landet uden Det sydlige Jylland

| | Antal Salg | Solgt Hartkorn Td. | Jord og Bygninger pr. Td. Hk. Kr. | Besætn. og Inventar pr. Td. Hk. Kr. |
|---|---|---|---|---|
| **Huse med $^1/_4$—1 Td. Hartkorn** | | | | |
| Aaret 1921 | 3 305 | 1 727 | 25 124 | 12 410 |
| — 1922 1. Halvaar | 1 683 | 891 | 23 458 | 9 131 |
| — 1922 2. — | 2 000 | 1 067 | 23 879 | 9 925 |
| 1. Halvaar 1923 | 2 358 | 1 281 | 23 679 | 10 095 |
| **Gaarde med 1 Td. Hartkorn og derover** | | | | |
| Aaret 1921 | 2 252 | 8 730 | 13 700 | 6 363 |
| — 1922 1. Halvaar | 1 091 | 3 758 | 12 977 | 4 840 |
| — 1922 2. — | 1 315 | 4 472 | 12 773 | 4 923 |
| 1. Halvaar 1923 | 1 705 | 5 645 | 12 888 | 5 034 |

Det vil saaledes ses, at baade Antal af Salg og Mængden af solgt Hartkorn er i Stigning, og at der ogsaa i det hele betaltes noget højere Priser i 1923 end i 1922.

*Industrien.*

Statistiken over Arbejdsløshedens Omfang viser en ikke ringe Fremgang i Beskæftigelsesforholdene i 1923, jfr. følgende Oversigt:

| Ved Udgangen af | Aar 1923 pCt. | Aar 1922 pCt. | Aar 1921 pCt. | Aar 1920 pCt. |
|---|---|---|---|---|
| Januar | 21,5 | 28,9 | 19,7 | 13,2 |
| Februar | 23,2 | 33,1 | 23,2 | 9,6 |
| Marts | 16,0 | 27,9 | 23,6 | 6,7 |
| April | 11,5 | 24,0 | 21,7 | 3,5 |
| Maj | 9,1 | 16,1 | 18,6 | 2,8 |
| Juni | 8,1 | 13,2 | 16,8 | 2,1 |
| Juli | 7,4 | 12,5 | 16,7 | 2,1 |
| August | 7,6 | 11,1 | 17,7 | 2,4 |
| September | 7,4 | 10,6 | 16,6 | 2,7 |
| Oktober | 7,6 | 11,3 | 18,3 | 3,6 |
| November | 11,4 | 15,2 | 20,8 | 6,1 |
| December | 12,8 | 20,3 | 25,2 | 15,1 |

For Aaret som Helhed ligger Arbejdsløsheden ca. 25 pCt. lavere end i 1922, og en tilsvarende Forskel er der ogsaa Maaned for Maaned.

Efterfølgende Tabel over de i nogle vigtigere Fag beskæftigede Arbejdere paa forskellige Tidspunkter af Aaret viser en betydelig Fremgang i Beskæftigelsen i Tobaks- og Skotøjsindustrierne, i Jern- og Træindustrierne og i Byggefagene. Derimod er der Tilbagegang for Tekstilindustrien og Skrædderfaget.

| Fag | Saml. Antal Arb. Dec. 1923 | Beskæftigede Arbejdere | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | ult. Januar | | ult. Juli | | 15de December | |
| | | 1923 | 1922 | 1923 | 1922 | 1923[1]) | 1922 |
| Bagere | 3 306 | 2 641 | 2 698 | 2 906 | 2 775 | 2 568 | 2 724 |
| Sukkervare-arbejdere | 1 142 | 1 042 | 1 215 | 947 | 988 | 1 034 | 1 159 |
| Bryggeriarb. | 5 451 | 4 539 | 5 316 | 5 662 | 5 946 | 5 081 | 4 876 |
| Slagteriarb. | 4 535 | 3 708 | 3 205 | 4 134 | 3 610 | 4 248 | 3 569 |
| Tobaksarb. | 7 526 | 5 939 | 2 977 | 6 646 | 5 472 | 7 124 | 6 c24 |
| Tekstilarb. | 10 391 | 10 231 | 8 781 | 8 743 | 9 272 | 9 515 | 10 096 |
| Skræddere | 9 575 | 8 051 | 8 713 | 9 210 | 10 460 | 9 103 | 10 467 |
| Skotøjsarb. | 4 582 | 3 531 | 3 476 | 4 225 | 4 006 | 4 397 | 3 941 |
| Murere | 7 331 | 4 011 | 1 699 | 7 364 | 7 072 | 5 912 | 6 069 |
| Hustømrere | 6 324 | 4 198 | 2 955 | 6 182 | 6 092 | 5 158 | 4 983 |
| Snedkere | 8 515 | 5 497 | 3 751 | 7 286 | 6 127 | 7 404 | 6 207 |
| Malere | 5 185 | 2 716 | 2 263 | 5 231 | 5 285 | 3 435 | 3 519 |
| Træindustri-arbejdere | 3 779 | 3 041 | 2 488 | 3 593 | 2 988 | 3 554 | 3 104 |
| Keramikere | 1 209 | 1 049 | 1 109 | 1 158 | 1 079 | 1 187 | 1 080 |
| Glasarb. | 470 | 365 | 216 | 402 | 439 | 417 | 339 |
| Smede og Maskinarb. | 21 842 | 15 465 | 14 083 | 18 133 | 16 400 | 18 051 | 15 155 |
| Formere | 1 755 | 1 298 | 671 | 1 557 | 1 259 | 1 565 | 1 195 |
| Elektrikere | 2 300 | 1 835 | 1 530 | 1 786 | 1 595 | 2 103 | 2 053 |
| Bogbindere | 2 914 | 2 597 | 2 274 | 2 522 | 2 435 | 2 729 | 2 607 |
| Typografer | 5 149 | 4 433 | 4 422 | 4 431 | 4 536 | 4 586 | 4 403 |

[1]) Foreløbige Tal.

For Tobaks- og Skotøjsindustrierne skyldes Fremgangen for en Del Ophøret af den udenlandske Konkurrence. Det kan saaledes nævnes, at i 1922 afgiftsberigtigedes ialt ca. 375 Mill. Cigarer og Cigarillos, hvoraf ca. 100 Mill. af fremmed Oprindelse. For 1923 foreligger endnu ikke tilsvarende Tal, men en Antydning af den Forandring, der paa dette Omraade er gaaet for sig, kan man dog faa af Handelsstatistikken. Ifølge denne var Indførselen af Cigarer i 1922 ca. $^1/_9$ af Indførselen af Raatobak, men i 1923 var Cigarindførselen sunket til $^1/_{33}$, altsaa til forholdsvis 4 Gange mindre. For Skotøjets Vedkommende har der været en lignende Udvikling. Indførselen af Læderfodtøj kan for 1922 sættes til omkring 1 Mill. Par imod en Produktion paa 1,4 Mill. Par. I 1923 er Indførselen kun godt halvt saa stor. Alene paa Grund af den mindskede Indførsel har der saaledes været større Afsætningsmuligheder for de danske Varer. Hertil kommer naturligvis, at den formindskede Arbejdsløshed og hele Bedring i Erhvervslivet har sat Forbruget af baade Tobak og Skotøj op — for begge Varers Vedkommende ændres Forbruget sikkert i høj Grad efter Velstandsforholdene. Og endelig har formentlig de stærkt reducerede Priser paa det danske Fodtøj gjort dette mere konkurrencedygtigt. En saadan Reduktion er bl. a. blevet mulig ved et betydeligt Fald i Priserne paa Huder og Skind. For Jærn- og Træindustrierne har den forøgede Beskæftigelse for Handelsflaaden medført en stigende Virksomhed paa Skibsværfterne, ligesom naturligvis de bedre Beskæftigelsesforhold for Industrien iøvrigt virker stærkt tilbage paa disse to Industrigrene. Desuden er ogsaa den stedfundne Fremgang i Byggeriet af Betydning for disse to Industrier.

Dels er der i og for sig en større Byggevirksomhed nu end for et Aar siden, dels har man benyttet Ydelsen af Laan til Byggeriet i Henhold til Loven af $^{23}/_{12}$ 1922 til at fordele Byggevirksomheden jævnere over Aaret, hvorved der altsaa fremkommer en Stigning i Efteraars- og Vinterarbejdet. Naar dette ikke kommer saa stærkt frem i ovenstaaende Tabel, skyldes det de særlige Vejrforhold paa de to Tidspunkter, Oplysningerne gælder. Med Hensyn til Byggeomkostningerne skal det anføres, at Pristallet (beregnet efter Udgifterne til et Husmandshus af en bestemt Type og opført af samme Materialer fra Aar til Aar) er steget fra 225 ved Udgangen af 1922 til 230 ved Udgangen af 1923, naar Omkostningerne før Krigen sættes lig 100. Naar Byggeomkostningerne i Byerne kun synes at være steget til ca. 200, skyldes det formentlig simplere Byggemaade og Anvendelsen af noget billigere Materiale nu end før Krigen. Det stedfundne Byggeri har dog endnu ikke været tilstrækkeligt til at formindske Bolignøden, idet Antallet af Personer under kommunal Boligforsorg viser en lille Stigning fra 1922 til 1923.

Hvad endelig angaar Tekstilindustrien, har Beskæftigelsen her, som nævnt, været i Tilbagegang. Allerede for Juli Maaned viser Antallet af beskæftigede Arbejdere i ovenstaaende Tabel en betydelig Nedgang i Sammenligning med 1922. Som Aarsag hertil anføres en stærk udenlandsk Konkurrence i de jævnere Bom-

uldsvarer. Handelsstatistikken viser da ogsaa en betydelig forøget Indførsel af disse Varer fra 1922 til 1923. Senere paa Aaret kom hertil en stærk Stigning i Prisen paa Uld, men navnlig paa Bomuld paa Grund af Nedgangen i Bomuldsproduktionen, saaledes at Noteringerne loco New York steg fra 27.00 cents pr. lb. ved Midten af Aaret til 37.60 cents ved Udgangen af November. Senere kom der dog nogen Reaktion i denne Stigning paa Grund af Meddelelse om bedre Høstudsigter, men Stigningen har gjort Fabrikerne tilbageholdne, og har derfor bidraget til Indskrænkning i Beskæftigelsen. Ogsaa for Konfektionsindustrien angives Grunden til Beskæftigelsesnedgangen at være fremmed Konkurrence.

Til Belysning af Indførselen af nogle vigtige Raastoffer til Industrien anføres nedenstaaende Oversigt:

| Indførsel | Mængde-enhed | Jan.-Nov. 1923 | 1922 | 1921 | 1913 |
|---|---|---|---|---|---|
| Raa Kakao | Mill. kg | 1,76 | 1,94 | 3,05 | 2,05 |
| Tobak | — | 5,40 | 4,31 | 2,71 | 4,66 |
| Uld | — | 1,24 | 0,81 | 0,62 | 0,80 |
| Bomuld | — | 4,85 | 5,85 | 3,77 | 6,01 |
| Uld- og Bomuldsgarn | — | 3,29 | 4,26 | 1,94 | 3,65 |
| Naaletræ, savsk | 1000 m³ | 643,23 | 606,94 | 328,42 | 715,12 |
| Egetræ — | — | 8,55 | 4,55 | 2,49 | 8,91 |
| Papirmasse | Mill. kg | 50,96 | 45,22 | 19,51 | 59,26 |
| Vildt- o. a. oversøiske Kvæghuder | — | 0,26 | 0,21 | 1,09 | 1,45 |
| Saalelæder | — | 0,66 | 0,96 | 0,62 | 0,63 |
| Soyabønner | — | 121,31 | 79,50 | 43,04 | 48,07 |
| Kopra | — | 56,78 | 35,07 | 67,20 | 31,14 |
| Svovlkis | — | 57,15 | 58,89 | 18,28 | 28,41 |
| Stenkul | — | 2872,08 | 2823,13 | 2088,17 | 3146,52 |
| Cinders, Koks | — | 630,46 | 795,77 | 468,64 | 274,86 |
| Petroleum | — | 70,40 | 75,93 | 48,36 | 80,31 |
| Benzin | — | 61,79 | 52,25 | 34,78 | 8,26 |
| Andre toldfri Brændselsolier | — | 70,99 | 75,00 | 39,09 | 14,66 |
| Raajern | — | 34,09 | 20,11 | 11,91 | 44,21 |
| Façonjern, alm. Stangjern | — | 64,63 | 60,82 | 45,18 | 79,79 |
| Jernplader, sorte | — | 29,80 | 19,54 | 28,98 | 34,22 |
| Raa, udvalset Kobbertraad | — | 3,07 | 2,47 | 2,21 | 1,91 |

Ved Betragtningen af disse Tal maa det erindres, at Oplysningerne for 1923 kun angaar 11 Maaneder. Det vil i øvrigt ses, at Forskydningerne i Indførselsmængderne i det hele svarer til de ovenfor omtalte Forskydninger i de forskellige Industrigrenes Beskæftigelsesforhold.

Forholdene paa Arbejdsmarkedet har i 1923 været præget af en næsten fuldstændig Ro. Da Detailpristallet pr. Januar 1923 viste en Nedgang til 198, skulde Lønningerne ifølge Overenskomsterne reduceres med Forskellen imellem dette Pristal og Pristallet pr. Januar 1922: 212. Reduktionen fandt Sted med 6 pCt., saaledes at den gsntl. Timefortjeneste for alle Arbejdere i hele Landet under eet sank fra 142 Øre til 134 Øre, jfr. nedenstaaende Oversigt:

| | Gennemsnitlig Timefortjeneste |
|---|---|
| Aaret 1914 | 50 Øre |
| Oktober Kvartal 1920 | 203 — |
| April — 1921 | 186 — |
| Oktober — 1921 | 169 — |
| April — 1922 | 142 — |
| Oktober — 1922 | 142 — |
| April — 1923 | 134 — |

Da Pristallet pr. Juli 1923 steg til 204 eller med 3 pCt., reguleredes Lønningerne opefter med dette Beløb, saaledes at det til de foran anførte Gennemsnitstal svarende Tal for Timefortjenesten i Industrien nu kan sættes til ca. 138 Øre.

*Handel og Samfærdsel.*

De stigende Priser baade i Engros- og Detailprisniveauet har naturligvis medført en stigende Handelsvirksomhed, for hvilken der, forsaavidt angaar Omsætningen over Landets Grænser, er gjort nærmere Rede i det foregaaende. Men ogsaa Detailhandelen har utvivlsomt nydt godt heraf. Dette ses bl. a. af Statistiken over Falliterklæringer og Anmodninger om Tvangsakkord, der viser en ikke ringe Nedgang fra 1922 til 1923, jfr. følgende Oversigter:

| | 1923 | 1922 | 1921 | 1920 |
|---|---|---|---|---|
| Falliterklæringer | 567 | 784 | 708 | 310 |
| Anmodninger om Tvangsakkord | 70 | 77 | 55 | 19 |

Falliterklæringerne fordeler sig saaledes:

| Personer: | 1923 | 1922 | Selskaber: | 1923 | 1922 |
|---|---|---|---|---|---|
| Grosserere | 22 | 23 | Banker | » | 1 |
| Købmænd | 64 | 105 | Skibsselskaber | 2 | 1 |
| Detaillister | 147 | 195 | Forsikringsselsk. | » | 6 |
| Haandv. og Indus. | 178 | 225 | Industriselskaber | 14 | 18 |
| Landbrug | 25 | 61 | Handelsselskaber | 2 | 15 |
| Andre | 99 | 126 | Andre | 14 | 8 |
| Tilsammen | 535 | 735 | Tilsammen | 32 | 49 |

For Skibsfartens Vedkommende har Aaret 1923 givet jævn og fuld Beskæftigelse, men Fragterne har navnlig omkring Midten af Aaret ligget ret lavt, saa-

ledes som Economist's Fragtindex viser; nedenstaaende Tal er sat i Forhold til 1913 som Basis med 100.

Economist's Fragtindex:
1913 = 100.

| | 1923 | 1922 |
|---|---|---|
| Januar | 114 | 132 |
| Februar | 113 | 136 |
| Marts | 115 | 136 |
| April | 115 | 129 |
| Maj | 115 | 125 |
| Juni | 107 | 117 |
| Juli | 103 | 115 |
| August | 100 | 113 |
| September | 103 | 110 |
| Oktober | 108 | 114 |
| November | 111 | 119 |
| December | — | 117 |

Ifølge disse Tal ligger Fragtniveauet for 1923 ca. 10 pCt. lavere end for 1922; denne Nedgang svarer omtrent til den stedfundne Opgang i den danske Handelsflaades Størrelse fra 1922 til 1923, saaledes at man for Aaret 1923 under Hensyn til den bedre Beskæftigelse for Skibene formentlig kan regne med en Brutto-Indtægt af den danske Handelsflaades udenlandske Fragtfart paa ca. 200 Mill. Kr. mod 190 Mill. Kr. for 1922. Som Oversigten viser, har Fragterne i Aarets sidste Halvdel været i Opgang og ligger ved Aarets Udgang 20 à 40 pCt. over Førkrigsniveauet, beregnet for en noget længere Aarrække. Naar en Sammenligning med 1913 kun giver en Stigning paa ca. 10 pCt., skyldes det, at Fragterne for Aaret 1913 — det »gyldne« Fragtaar — laa væsentlig over de foregaaende Aars Fragtniveau. Den Bevægelse, der har været i Kurserne paa Dampskibsaktier (jfr. Tabellen S. 5) viser ogsaa, at Skibs fartens Virksomhed i 1923 nu ved Overgangen til det ny Aar bedømmes særdeles gunstigt.

Til Belysning af den direkte Import til Danmark af nogle væsentligere oversøiske Varer (Majs, Kager, Raatobak, Chilesalpeter) har man sammenstillet følgende Oversigt:

| | | Jan.-Nov. 1923 | 1922 | 1921 | 1920 |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Mill. kg. | Mill. kg. | Mill. kg. | Mill. kg. |
| Majs | samlet Indførsel | 318 | 444 | 472 | 252 |
| | heraf fra Tyskl. | 116 | 125 | 111 | 10 |
| Oliekager | samlet Indførsel | 523 | 390 | 391 | 271 |
| | heraf fra Tyskl. | 249 | 183 | 117 | 16 |
| Raatobak | samlet Indførsel | 5,7 | 4,8 | 3,6 | 9,2 |
| | heraf fra Tyskl. | 1,6 | 1,1 | 0,8 | 0,4 |
| Chilesalpeter | samlet Indførsel | 38 | 33 | 57 | 39 |
| | heraf fra Tyskl. | 28 | 15 | 11 | — |

Tallene viser, at den Stigning i Indførselen over Hamburg, der var i Aarene 1920—1922, i nogen Grad har fortsat sig i 1923 for Majs' og Chilesalpeters Vedkommende, medens den direkte Indførsel af Oliekager og Raatobak forholdsmæssigt set omtrent var den samme i 1923 og 1922.

Til Belysning af Handelens og Samfærdselens Omfang i 1923 skal endvidere anføres nedenstaaende Oversigt over Toldindtægterne m. v.

Told- og Forbrugsafgifter gsntl. maanedlig

| | 1923 | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Mill. Kr. | Januar Kvart. | April Kvart. | Juli Kvart. | Okt.[1] Kvart. | 1923 | 1922 |
| Indførselstold | 6,0 | 6,9 | 6,4 | 7,5 | 6,7 | 5,5 |
| Andre Forbrugsafgifter | 7,4 | 7,7 | 10,3 | 9,3 | 8,7 | 7,1 |
| Tilsammen | 13,4 | 14,6 | 16,7 | 16,8 | 15,4 | 12,6 |

[1]) Tallene for December Maaned er skønsmæssigt anslaaede.

Som det var at vente, under Hensyn til den stærkt forøgede Indførsel og den hele stigende Virksomhed i Erhvervslivet, viser disse Indtægter en ikke ubetydelig Stigning fra 1922 til 1923. Hertil kommer Virkningen af »Luxustolden« (Lov $^{25}/_{11}$ 1921 og senere Love), idet denne Lovgivning maa antages ikke at have virket fuldt ud i hele Aaret 1922; desuden forhøjedes en Række Satser yderligere ved Lov $^{24}/_{4}$ 1923. Stigningen i Erhvervsvirksomheden har ogsaa fremkaldt en delvis Standsning i Nedgangen i Statsbanernes Indtægter; men der er dog stadig nogen Nedgang, navnlig i Personindtægterne, og de samlede Indtægter ligger for Aaret som Helhed ikke lidet under det tilsvarende Beløb for 1922. For Postvæsenets Vedkommende er Indtægten for 1923 den samme som for 1922, jfr. nedenstaaende Oversigt:

Statsbanernes og Postvæsenets Driftsindtægter gsntl. maanedlig.

| Mill. Kr. | | Jan. Kvart. | April Kvart. | Juli Kvart. | Okt.[1] Kvart. | Hele Aaret |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Statsbanerne: | | | | | | |
| Personbefordring | 1923 | 4,1 | 4,7 | 6,0 | 4,1 | 4,7 |
| | 1922 | 4,5 | 5,5 | 6,4 | 4,3 | 5,2 |
| Gods-, Kreatur- og Postbefordring | 1923 | 6,7 | 6,5 | 6,9 | 6,4 | 6,5 |
| | 1922 | 8,5 | 7,2 | 6,5 | 6,6 | 7,2 |
| Andre Driftsindt. | 1923 | 0,3 | 0,3 | 0,2 | 0,2 | 0,3 |
| | 1922 | 0,4 | 0,4 | 0,3 | 0,2 | 0,3 |
| Tilsammen | 1923 | 11,1 | 11,5 | 13,1 | 10,7 | 11,6 |
| | 1922 | 13,4 | 13,1 | 13,2 | 11,1 | 12,7 |
| Postvæsenet | 1923 | 4,5 | 4,3 | 4,3 | 5,2 | 4,6 |
| | 1922 | 4,8 | 4,2 | 4,3 | 5,2 | 4,6 |

[1]) Tallene for December Maaned er skønsmæssigt anslaaede.

Befolkningsforholdene i 1923 viser kun ringe Forskydning overfor 1922. Der er sandsynligvis indgaaet det samme Antal Ægteskaber i de to Aar, nemlig ca. 26 500, og født det samme Antal Børn, nemlig ca. 74 000; derimod viser Antallet af Døde en lille Nedgang og kan anslaaes til at have været ca. 38 500 mod 39 500 i 1922. Men Antallet af Udvandrere er i stærk Stigning, idet ca. 7 500 Personer i 1923 er rejst til oversøiske Lande, eller ca. 3 000 flere end Aaret før. Den oversøiske Udvandring i 1923 er saaledes nær ved at være lige saa stor som i Aarene før Krigen, hvilket formentlig skyldes dels de ret gode økonomiske Forhold, der har været i U. S. A. i det forløbne Aar, dels de vanskelige Forhold, der herhjemme navnlig møder dem, der skal begynde et Erhverv.

---

Saaledes som det fremgaar af de foregaaende Tabeloversigter og Bemærkninger, har de økonomiske Forhold her i Landet i 1923 været i jævn Fremgang, og der synes ved Overgangen til det nye Aar at være Grund til at vente, at denne Fremgang skal kunne fortsættes. Høsten 1923 var god, og Landbrugseksporten er, hvad Mængden angaar, bragt op paa fuld Højde. I Industrien har Beskæftigelsen været stigende, og Skibsfarten giver i det hele et tilfredsstillende Udbytte. Men det er paa den anden Side fremhævet, at Netto-Udbyttet af den for Landets Økonomi saa betydningsfulde Flæskeproduktion har været stærkt aftagende, og den Fremgang i Beskæftigelsesforholdene, der har været i Industrien, har dog ikke været større, end at der ved Aarets Udgang findes ca. 32 000 Arbejdsløse. Der er da utvivlsomt stadig i forskellige Fag en Overfyldning, der stammer fra Krigens Tid, og som endnu ikke er udlignet, ligesom formentlig en Del industrielle Virksomheder har vanskeligt ved at komme ned paa et lønnende Niveau, fordi de endnu ikke har kunnet foretage de fornødne Afskrivninger paa de Udvidelser af Anlægene, de foretog under Højkonjunkturen. Lignende Forhold gælder for de Landbrug, der blev købt i de dyre Aar, og de høje Priser paa Landejendomme vanskeliggør det for unge Kræfter at komme i Vej.

Hertil kommer Valutasituationen. Medens paa den ene Side Kronens Fald, d. v. s, de stigende Priser betyder en Lettelse for de igangværende Virksomheder paa det øvrige Samfunds Bekostning, maa paa den anden Side Usikkerheden med Hensyn til den Retning, Priskurven fremtidig vil tage, paalægge stor Forsigtighed i Dispositionerne. De Bestræbelser paa at stabilisere eller forbedre Kronens Værdi, der er paabegyndt ved Oprettelsen af Kursegaliseringsfondet, vil nemlig medføre, at den Merfortjeneste, Virksomhederne som ovenfor fremhævet har haft gennem den stedfundne Inflation, borttages, saaledes at der kun bliver normal Fortjeneste tilbage. Men under Hensyn til de tilfredsstillende Driftsforhold, der i Øjeblikket karakteriserer dansk Erhvervsliv, synes der ikke at være nogen Grund til at tvivle om, at normal Fortjeneste vil kunne afgive den fornødne Basis for Landets økonomiske Trivsel i det nye Aar.

---

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt

Af Statistisk Tabelværk V. Række, Litra D Nr. 43. Danmarks Vareindførsel og -udførsel i Aaret 1922. Pris: 4.00 Kr.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 5. Januar 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 2 — 11. JANUAR 1924



**Indhold:** Arbejdslønnen i Industrien. April Kvartal 1923. — Slagtningerne paa Eksportslagterierne.


## Arbejdslønnen i Industrien.

**April Kvartal 1923.**

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for April Kvartal 1923 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet eller — for visse Fag — i Juni Maaned, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistikken omfatter denne Gang ca. 105 000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, mod ca. 97 000 Arbejdere i Januar Kvartal. For Kvartalerne i 1922 omfattede Lønstatistikken 95 à 100 000 Arbejdere, i 1921 kun 85 à 90 000 Arbejdere, men i 1920 ca. 110 000 Arbejdere. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikkens Arbejdertal i April og Januar Kvartaler 1923 viser en stærk Stigning i Antallet af Arbejdere i Bygningsfagene, ialt godt 3 000 Arbejdere. Indenfor Jern- og Metalindustrien er der en Fremgang paa ca. 400 for Smede og Maskinarbejdere og paa ca. 200 for Arbejdsmændene. Ogsaa for Teglværks- og Jord- og Betonarbejdere er der stærk Stigning i Arbejderantallet fra Januar til April Kvartal. De forskellige Grupper af Arbejdere beskæftigede indenfor Cigarindustrien viser en samlet Opgang paa 3—400 Arbejdere.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles omstaaende (S. 16). Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af de anførte Arbejdertal, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i April Kvartal 1923 i Hovedstaden 219 Øre, i Provinsen 175 Øre og i hele Landet 196 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelsen af deres Lønninger kun betyder en ringe Ændring i de samlede Gennemsnit.

Af Oversigten fremgaar det, at Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et i April Kvartal 1923 var 134 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 165 Øre, for Arbejdsmænd 132 Øre og for Kvinder 85 Øre. For de i København beskæftigede 50 000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 145 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 183 Øre, for Arbejdsmænd 145 Øre og for Kvinder 90 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistikken 55 000 Arbejdere, hvis gennemsnitlige Timefortjeneste var 124 Øre; for faglærte Arbejdere i Provinsen var Lønnen 146 Øre, for Arbejdsmænd 123 Øre og for Kvinder 78 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen er saaledes gennemsnitlig 37 Øre for faglærte Arbejdere, 22 Øre for Arbejdsmænd, 12 Øre for Kvinder og 21 Øre for samtlige Arbejdere. Det maa dog fremhæves, at

## Arbejdslønnen i forskellige Industrier.

| Fag | København | | | Provinsen | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Arb. pr. 30/6 1923 | Gsntl. Timefortj. April Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. Jan. Kvartal 1923 | Antal Arb. pr. 30/6 1923 | Gsntl. Timefortj. April Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. Jan. Kvartal 1923 |
| | | Øre | Øre | | Øre | Øre |
| **Næringsmiddelindustri:** | | | | | | |
| Bagerier, Svende | 973 | 170 | 172 | 121 | 151 | 152 |
| Møller, — | 73 | 159 | 155 | 198 | 125 | 125 |
| Chokoladef., faglærte Arb. | 58 | 173 | 172 | 19 | 151 | 148 |
| — ufagl. Arb. | 67 | 131 | 133 | 8 | 132 | 130 |
| — Kvinder | 396 | 82 | 81 | 64 | 73 | 72 |
| Margarinefabrikker, ufagl. Arb. | 60 | 120 | 120 | 358 | 118 | 118 |
| — Kvinder | 35 | 65 | 65 | 171 | 65 | 65 |
| Slagterier, ufagl. Arb. | 239 | 143 | 143 | 782 | 125 | 125 |
| — Kvinder | 19 | 75 | 74 | 68 | 69 | 69 |
| Bryggerier, ufagl. Arb. | 1867 | 140 | 144 | 465 | 129 | 137 |
| — Kvinder | 858 | 104 | 111 | 493 | 88 | 91 |
| Spritfabrikker, ufagl. Arb. | 38 | 135 | 143 | 251 | 135 | 143 |
| — Kvinder | 44 | 103 | 108 | 13 | 103 | 109 |
| Sukkerfabrikker, ufagl. Arb. | 543 | 154 | 156 | 686 | 118 | 120 |
| — Kvinder | 219 | 79 | 82 | 48 | 68 | 65 |
| Div. Fag, ufagl. Arb. | 90 | 141 | 143 | 256 | 120 | 121 |
| - - Kvinder | 98 | 84 | 83 | 249 | 96 | 81 |
| **Tobaksindustri:** | | | | | | |
| Cigarfabr., Cigarmagere | 825 | 142 | 142 | 955 | 132 | 139 |
| — ufagl. Arb. | 108 | 137 | 142 | 154 | 120 | 123 |
| — Kvinder | 2261 | 96 | 98 | 1560 | 79 | 81 |
| **Tekstilindustri:** | | | | | | |
| Tekstilfabr., Mænd | 691 | 128 | 127 | 2040 | 121 | 122 |
| — Kvinder | 2038 | 91 | 91 | 2935 | 83 | 81 |
| Rebslagerier, Svende | 12 | 117 | 119 | 20 | 115 | 119 |
| — ufagl. Arb. | 28 | 115 | 115 | 39 | 109 | 110 |
| — Kvinder | 125 | 71 | 73 | 63 | 62 | 61 |
| Possementfaget, Svende | 22 | 149 | 141 | — | — | — |
| — Kvinder | 22 | 81 | 80 | — | — | — |
| Sejlmagersvende | 14 | 202 | 218 | 24 | 138 | 142 |
| **Beklædningsindustri:** | | | | | | |
| Skræddersvende | 354 | 170 | 171 | 37 | 149 | 151 |
| Syersker | 1021 | 83 | 86 | 415 | 70 | 69 |
| Skomagersvende | 34 | 162 | 151 | 7 | 123 | 126 |
| Skotøjsarbejdere, Mænd | 1045 | 164 | 163 | 121 | 129 | 134 |
| — Kvinder | 850 | 93 | 93 | 58 | 68 | 71 |
| **Læderindustri:** | | | | | | |
| Garverier, Svende | 144 | 192 | 187 | 86 | 165 | 161 |
| — ufagl. Arb. | 132 | 162 | 160 | 199 | 147 | 142 |
| **Bygningsindustri:** | | | | | | |
| Blikkenslagersvende | 285 | 190 | 200 | 172 | 136 | 137 |
| Bygningssnedkersvende*) | 782 | 193 | 194 | 1148 | 134 | 136 |

| Fag | København | | | Provinsen | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Arb. pr. 30/6 1923 | Gsntl. Timefortj. April Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. Jan. Kvartal 1923 | Antal Arb. pr. 30/6 1923 | Gsntl. Timefortj. April Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. Jan. Kvartal 1923 |
| | | Øre | Øre | | Øre | Øre |
| Glarmestersvende | 97 | 156 | 157 | 62 | 123 | 122 |
| Malersvende | 1384 | 176 | 192 | 583 | 132 | 134 |
| Murersvende | 1177 | 251 | 247 | 2332 | 149 | 139 |
| Murarbejdsmænd | 890 | 195 | 195 | 2346 | 119 | 119 |
| Stukkatørsvende | 50 | 193 | 190 | 6 | 152 | 147 |
| Tømrersvende | 858 | 211 | 222 | 1973 | 137 | 140 |
| Arbm. hos Tømrere | 52 | 138 | 141 | 127 | 118 | 114 |
| Linoleumspaalæggere | 60 | 174 | 152 | 1 | 132 | 132 |
| Isoleringsmontører | 52 | 185 | 198 | 11 | 176 | 179 |
| **Træ- og Møbelindustri:** | | | | | | |
| Bødkersvende | 146 | 185 | 186 | 255 | 144 | 149 |
| Børstenbindersvende | 34 | 170 | 170 | 20 | 140 | 138 |
| Billedskærersvende | — | — | — | 20 | 135 | 134 |
| Drejersvende | 39 | 162 | 156 | 57 | 137 | 140 |
| Forgyldere | 20 | 179 | 183 | 25 | 150 | 155 |
| Karetmagersvende | — | — | 191 | — | — | — |
| Kurvemagersvende | 22 | 120 | 128 | — | — | — |
| Møbelsnedkersvende | 639 | 164 | 168 | 64 | 135 | 138 |
| Maskinsnedkere | 367 | 158 | 158 | 1145 | 128 | 126 |
| Træindustriarbejdere, ufagl. | 305 | 127 | 127 | 556 | 109 | 108 |
| Træindustri, Kvinder | 100 | 82 | 83 | 57 | 81 | 80 |
| Pianoarbejdere | 218 | 181 | 185 | 7 | 147 | 146 |
| Piskearbejdere | — | — | — | 13 | 121 | 133 |
| Sadelmager- og Tapetserersv. | 238 | 174 | 166 | 140 | 137 | 137 |
| **Ler-, Sten-, Glasindustri:** | | | | | | |
| Jord- og Betonarbejdere | 1647 | 166 | 171 | 2037 | 111 | 115 |
| Andre Arbm. ved Jordarb. | — | — | 150 | 466 | 111 | 118 |
| Brolæggersvende | 56 | 267 | 248 | 44 | 179 | 131 |
| Stenhuggerier, Svende | 105 | 194 | 174 | 309 | 128 | 118 |
| — ufagl. Arb. | 68 | 144 | 140 | 79 | 111 | 111 |
| Grus- og Skærvefabr., Arbm. | — | — | — | 345 | 119 | 117 |
| Teglværker — | — | — | — | 3920 | 121 | 115 |
| Cementfabr. — | — | — | — | 1498 | 131 | 127 |
| Keram. Industri, fagl. Arb. | 158 | 167 | 171 | 55 | 125 | 125 |
| — ufagl. — | 213 | 140 | 140 | 94 | 106 | 107 |
| — Kvinder | 413 | 105 | 105 | 45 | 74 | 73 |
| Terrazzoarbejdere | 42 | 157 | 161 | 8 | 122 | 123 |
| **Jern-o.a. Metalindustri:** | | | | | | |
| Blikkenslagersvende | 161 | 182 | 176 | 88 | 152 | 154 |
| Elektrikere | 573 | 161 | 163 | 560 | 152 | 151 |
| Formere | 355 | 197 | 197 | 569 | 161 | 161 |
| Guld-, Sølv- og Elektropletarb. | 310 | 152 | 154 | 103 | 135 | 130 |

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

## Arbejdslønnen i forskellige Industrier.

| Fag | København | | | Provinsen | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Arb. pr. 30/6 1923 | Gsntl. Timefortj. April Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. Jan. Kvartal 1923 | Antal Arb. pr 30/6 1923 | Gsntl. Timefortj. April Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. Jan. Kvartal 1923 |
| | | Øre | Øre | | Øre | Øre |
| Gørtlere | 120 | 167 | 166 | 42 | 143 | 146 |
| Kobbersmede | 61 | 205 | 189 | 59 | 169 | 168 |
| Malersvende | 150 | 193 | 188 | 233 | 156 | 155 |
| Metalslibere | 139 | 173 | 175 | 66 | 139 | 132 |
| Metaltrykkere | 80 | 196 | 190 | 25 | 152 | 164 |
| Skibstømrere | 143 | 192 | 194 | 255 | 151 | 152 |
| Smede og Maskinarbejdere | 5078 | 181 | 180 | 4793 | 149 | 150 |
| Træarbejdere | 357 | 172 | 175 | 714 | 147 | 154 |
| Div. fagl. Arbejdere | 56 | 179 | 173 | 71 | 150 | 156 |
| Arbejdsmænd | 3184 | 139 | 139 | 3879 | 124 | 124 |
| Kvinder | 1570 | 81 | 78 | 399 | 73 | 72 |
| Kemisk Industri: | | | | | | |
| Farversvende | 31 | 154 | 149 | — | — | — |
| Oliemøller, Arbm. | 500 | 135 | 137 | 691 | 131 | 135 |
| Svovlsyrefabr. — | 84 | 148 | 148 | 199 | 127 | 144 |
| Tændstikfabr., Arbm. | 78 | 147 | 150 | — | — | — |
| — Kvinder | 199 | 81 | 84 | — | — | — |
| Kemisk Industrier, Arbm. | 941 | 133 | 135 | 253 | 130 | 118 |
| — Kvinder | 934 | 76 | 77 | 219 | 64 | 65 |
| Grafisk Industri: | | | | | | |
| Papirfabrikker, Arbm. | 167 | 127 | 131 | 824 | 117 | 120 |
| — Kvinder | 40 | 89 | 91 | 268 | 74 | 75 |
| Bogtrykkerier m. v.: | | | | | | |
| — Typografer | 1488 | 197 | 199 | 1056 | 183 | 182 |
| — Stentrykkere | 141 | 182 | 185 | 84 | 152 | 152 |
| — Kemigrafer | 91 | 169 | 176 | — | — | — |
| — ufagl. Arb. | 140 | 149 | 150 | 55 | 144 | 145 |
| — Kvinder | 324 | 96 | 96 | 114 | 80 | 80 |
| Litograf. Etabl., ufagl. Arb. | 36 | 135 | 136 | 20 | 113 | 112 |
| — Kvinder | 65 | 93 | 93 | 28 | 75 | 74 |
| Bogbinderier, Svende | 257 | 188 | 190 | 128 | 135 | 137 |
| — Kvinder | 340 | 99 | 99 | 63 | 73 | 70 |
| Papirvareindustri, ufagl. Arb. | 54 | 129 | 132 | — | — | 131 |
| — Kvinder | 262 | 83 | 83 | 76 | 72 | 76 |
| Æskefabrikker, Kvinder | 206 | 88 | 88 | 122 | 80 | 79 |
| Handel og Transport: | | | | | | |
| Lager- og Pakhusarbejdere | 1232 | 122 | 122 | 2180 | 114 | 118 |
| Havnearbejdere | 423 | 220 | 217 | 621 | 196 | 196 |
| Kvinder | 89 | 74 | 74 | 31 | 66 | 81 |
| Forskelligt: | | Kr. pr. Uge. | | | Kr. pr. Uge. | |
| Formænd | 661 | 101.64 | 102.72 | 714 | 81.24 | 80.26 |
| Fyrbødere | 369 | 69.96 | 70.07 | 684 | 64.22 | 64.64 |
| Chauffører | 687 | 65.32 | 65.35 | 364 | 56.97 | 57.44 |
| Kuske | 1243 | 62.09 | 62.69 | 1063 | 54.07 | 54.63 |

de for København og Provinsen beregnede Gennemsnitslønninger, for samtlige Arbejdere under et, paavirkes af Arbejdertallets forskellige Fordeling mellem faglærte og ufaglærte og mellem Mænd og Kvinder, og indenfor disse Grupper øver den forskellige Fordeling mellem Fagene Indflydelse paa Gennemsnitstallene.

Sammenlignet med Lønningerne i Januar Kvartal viser Lønningerne i April Kvartal kun meget faa Forandringer. Selve Gennemsnitstallet for Timefortjenesten for alle de i Statistikken indbefattede Arbejdere er det samme i begge Kvartaler, nemlig 134 Øre. At Lønniveauet saaledes har været nogenlunde uforandret skyldes, at det store Flertal af Arbejderoverenskomster kun har været underkastet Reguleringer i Henhold til den generelle Overenskomst mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer af 4. April 1922.

Efter at de fleste Lønninger i Henhold til denne Overenskomst paa Grund af Pristallets Nedgang fra 212 i Januar 1922 til 198 i Januar 1923 var nedsat med 6 pCt. i Februar 1923, vil der i Almindelighed ikke være sket nogen Forandring i Lønforholdene før i August 1923, da de fleste Lønninger paa Grund af Pristallets Stigning fra 198 i Januar til 204 i Juli forhøjedes med 3 pCt.

Af den Tabel, der udviser Gennemsnitsfortjenesten i de enkelte Fag, henholdsvis for April og Januar Kvartaler samt Arbejdertallet ved Udgangen af April Kvartal, vil man se, at der i langt de fleste Fag ligesom i Gennemsnitstallene for samtlige Fag kun er indtraadt smaa Forandringer i Lønningerne. Hvor der er Afvigelser, skyldes det særlige Forhold, blandt hvilke følgende skal nævnes. For Arbejdere i Bryggerier og Spritfabrikker er der ligesom i de foregaaende Kvartaler en mindre Nedgang i Lønnen, svarende til, at der i 1922 sluttedes en 2-aarig Overenskomst med en jævn, mindre Lønnedsættelse gennem hele Overenskomstperioden. For Linoleumspaalæggere og Provin-

| | Antal Arbejdere pr. 30/6 1923 | Gennemsnitlig Timefortjeneste | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | April Kvartal 1923 | Jan. Kvartal 1923 | Oktbr. Kvartal 1922 | Oktbr. Kvartal 1920 | Aaret 1914 |
| København | | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre |
| Fagl. Arbejdere ... | 20 261 | 183 | 182 | 193 | 263 | 67,1 |
| Ufagl. — ... | 16 796 | 145 | 145 | 156 | 214 | 47,5 |
| I alt Mænd ... | 37 057 | 165 | 165 | 177 | 242 | 61,0 |
| Kvindl. Arbejdere.. | 13 234 | 90 | 90 | 95 | 136 | 32,3 |
| Samtl. Arbejdere .. | 50 291 | 145 | 145 | 154 | 216 | 54,4 |
| Provinsen | | | | | | |
| Fagl. Arbejdere ... | 19 132 | 146 | 146 | 152 | 218 | 54,8 |
| Ufagl. — ... | 28 061 | 123 | 125 | 132 | 186 | 40,8 |
| I alt Mænd ... | 47 193 | 132 | 133 | 140 | 200 | 48,2 |
| Kvindl. Arbejdere.. | 7 924 | 78 | 78 | 81 | 122 | 25,7 |
| Samtl. Arbejdere .. | 55 117 | 124 | 124 | 131 | 190 | 44,9 |
| Hele Landet | | | | | | |
| Fagl. Arbejdere ... | 39 393 | 165 | 166 | 174 | 242 | 61,3 |
| Ufagl. — ... | 44 857 | 132 | 133 | 141 | 197 | 45,5 |
| I alt Mænd ... | 84 250 | 147 | 147 | 156 | 219 | 55,0 |
| Kvindl. Arbejdere.. | 21 158 | 85 | 85 | 90 | 131 | 29,6 |
| Samtl. Arbejdere .. | 105 408 | 134 | 134 | 142 | 203 | 50,2 |

sens Murere er der nogen Opgang i Lønnen; disse Fag fik ny Arbejdsoverenskomster i Foraaret 1923. For de københavnske Malere er der i April Kvartal udbetalt noget mindre i Akkordoverskud end i Januar Kvartal, og den gennemsnitlige Timefortjeneste ligger derfor lidt lavere; omvendt er der for Stenhuggersvende udbetalt noget større Akkordoverskud i April end i Januar Kvartal. For Brolæggere, der fik ny Overenskomst i Foraaret 1923, er der sket en Stigning i Lønnen.

I øvrigt har Aarstiden ikke ringe Indvirkning paa Lønforholdene for alle Arbejdere i Byggefagene og dermed beslægtede Virksomheder (bl. a. Teglværkerne), og det er derfor vanskeligt at afgøre, hvor stor en Del af Stigningen i de ovennævnte Arbejderes Løn, der skyldes Aarstiden, og hvor meget der skyldes de ændrede Overenskomster (Priskuranter).

Efter April Kvartal er de fleste Arbejdslønninger, som ovenfor nævnt, steget med 3 pCt. i August, og det nuværende Lønniveau kan saaledes regnes i Almindelighed at ligge ca. 3 pCt. over de for April Kvartal 1923 beregnede Tal. Gennemsnitsfortjenesten for faglærte Arbejdere i hele Landet under eet maa herefter anslaas til ca. 170 Øre, for ufaglærte Arbejdere til ca. 136 Øre og for Kvinder til ca. 88 Øre.

## Slagtningerne paa Eksportslagterierne.

Efter Indberetning fra Veterinærinspektørerne er Antallet af Svin slagtet paa Eksportslagterierne i Oktober Maaned d. A. opgjort til 334 409, hvilket er ca. 53 000 mere end for September Maaned.

Herefter er der i de første ti Maaneder af Aaret slagtet ca. 2 807 000 Stykker Svin, medens der i de tilsvarende Maaneder i Fjor kun blev slagtet ca. 1 782 000 Stkr. og i Gennemsnit af Aarene 1911—14 ca. 2 067 000 Stkr.

Endvidere slagtedes der i Oktober Maaned 1 483 Heste, 13 677 Stk. stort Kvæg, 11 168 Fedekalve, 6 522 Spædekalve og 5817 Faar og Lam.

Slagtningerne af Fedekalve og Spædekalve samt af Heste har været noget større i de forløbne Maaneder af 1923 end i de tilsvarende Maaneder af 1922, medens Antallet af slagtede Stkr. stort Hornkvæg i de sidste Maaneder har været betydeligt mindre end i de til svarende Maaneder af 1922.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Handelsstatistiske Meddelelser:

14. Bind, 11. Hæfte: Vareomsætningen med Udlandet i November 1923. Pris 35 Øre.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.

I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.

Udgaaet fra Trykkeriet d. 11. Januar 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 3 22. JANUAR 1924



**Indhold:** Husholdningsregnskaber for Aaret 1922. — Bankernes Balance ved Udgangen af December 1923. — Arbejdsløsheden i December 1923.


## Husholdningsregnskaber for Aaret 1922.

Allerede paa et tidligt Tidspunkt har Forbruget her i Landet været Genstand for statistisk Undersøgelse, idet der af Det statistiske Departement for Aaret 1897 blev foretaget en Opgørelse over Husholdningsregnskaber fra en Række Familier. Lignende Undersøgelser har flere Gange senere været iværksat, men denne Statistik har dog ikke været ført med regelmæssige Mellemrum og til Stadighed dækkende samme Omraade. Man har, naar Forholdene gjorde det ønskeligt, iværksat en Undersøgelse, der snart har omfattet alle Samfundsklasser, snart har været af speciel Natur, saaledes at den alene har taget Sigte paa en enkelt Samfundsklasse.

Det maatte ligge nær, da en Forbrugsundersøgelse første Gang skulde foretages, at vælge Forbruget i Arbejderhusholdninger, ikke mindst med Henblik paa den sociale Lovgivning, der da var i stærk Udvikling. Som Grundlag for den ovennævnte Undersøgelse i 1897 valgte man da at indsamle Husholdningsregnskaber fra Arbejderfamilier i By og paa Land. Det lykkedes at samle et brugbart Materiale paa 251 Regnskaber.

Den næste Undersøgelse var betydelig mere omfattende. Der indsamledes for Aaret 1909 Regnskabsbøger baade fra Arbejderfamilier i By og paa Land og fra Gaardmands- og Husmandsfamilier, i alt 536 brugbare Regnskaber, hvoraf 310 fra Arbejdere og 226 fra Gaardmænd og Husmænd. En Samfundsklasse, hvis Betydning var i stadig Tilvækst, Tjenestemands- og Funktionærklassen, var ikke bleven medtaget under nogen af de nævnte Undersøgelser, men i Aaret 1916 iværksattes en speciel Undersøgelse, der i særlig Grad omfattede Tjenestemandsfamilier og dermed ligestillede, i alt 217 Familier.

Foruden de nævnte Undersøgelser, der var baserede paa et Aars Forbrug, har man under Krigen to Gange foretaget Opgørelser, hvilende paa Regnskaber for en Periode af 14 Dage. I Oktober 1915 og 1916 paatog Arbejderfamilier i By og paa Land sig at føre og indsende saadanne Regnskaber. Det var den Gang særlig Hensynet til Prisreguleringsforanstaltninger og Spørgsmaalet om Fremskaffelse af Livsfornødenheder, der gjorde disse Undersøgelser paakrævede, og Regnskaberne omfattede derfor i det væsentlige kun Udgifterne til Fødevarer.

Under de stærkt ændrede Prisforhold i Krigsaarene var det i og for sig ønskeligt at tilvejebringe en ny fuldstændig Forbrugsstatistik, hvilende paa Aarsregnskaber, men i Betragtning af, at Resultaterne, saa længe Priserne var i stærk Bevægelse, maatte befrygtes hurtigt at blive forældede, ansaa man det for rigtigst at udskyde dette Arbejde, til Prisforholdene var kommet i fastere Leje. Man udsatte Undersøgelsen til Aaret 1922, og en Betragtning af Prisforholdene viser, at der i dette Aar ikke er foregaaet Ændringer i Detailprisniveauet, der paa langt nær kan maale sig med de Svingninger, dette var underkastet i Aarene 1914—21. Fra 1914—18 steg Pristallet med 16—24 Points aarlig, i 1919 med 52 Points, og i 1920 med 22 Points, saaledes at Maksimum naaedes i Februar 1921 med et Pristal paa 264; derefter var der i 1921 en Nedgang paa 52 Points. I Begyndelsen af Aaret 1922 var Bevægelsen endnu nedadgaaende. Pristallet faldt med 13 Points fra Februar til Juli, men derefter indtræder en væsentlig langsommere Bevægelse, idet Pristallet, der i Juli 1922 var 190, i Januar 1923 var 198.

Den for 1922 foretagne Undersøgelse har haft en almindelig Karakter, idet den omfatter Repræsen-

tanter for forskellige Samfundsklasser: Arbejdere, Funktionærer, selvstændige Erhvervsdrivende m. fl. Departementet udsendte i Slutningen af 1921 gennem Pressen Opfordring til Familier om at føre Regnskab for Aaret 1922 i en af Det statistiske Departement udarbejdet Regnskabsbog og ved Aarets Slutning indsende denne til Departementet.

Der blev ialt udsendt ca. 900 Bøger, hvoraf 624 er kommet tilbage. Størstedelen er ført for hele Aaret 1922, men en Del af Regnskabsførerne har dog af forskellige Grunde maattet afbryde Arbejdet, før Aaret var til Ende. Bøgerne er blevet reviderede, og for ca. en Tredjedels Vedkommende har man maattet supplere de meddelte Oplysninger ved Korrespondance med den paagældende Familie. Foreløbig er behandlet 352 Bøger, der er ført for hele Aaret, og paa Basis af disse er nedenstaaende Oplysninger udarbejdede.

Bearbejdelsen af det samlede Materiale er saaledes endnu ikke tilendebragt, men det er dog muligt allerede paa Undersøgelsens nuværende Stadium at meddele Hovedresultaterne, selv om Enkeltheder kan tænkes at blive noget ændrede ved den fuldstændige Bearbejdelse af Materialet. Naar denne Bearbejdelse er tilendebragt, og de Regnskaber, der endnu mangler, er blevet færdigbehandlede, vil de endelige Resultater blive offentliggjort i »Statistiske Meddelelser« og et Eksemplar af det paagældende Hæfte vil da blive tilstillet de Familier, som har gjort Departementet den Tjeneste at føre Regnskabsbøgerne.

Ved Uddelingen af Bøgerne har man ikke henvendt sig til nogen bestemt Husstandstype, og Regnskaber er indkommet fra Familier af forskellig Størrelse og Sammensætning. Da de repræsenterede Husholdninger saaledes ikke umiddelbart kan sammenlignes, har man for hver Familie indhentet Oplysninger om dens Sammensætning, om Antallet af Familiemedlemmer, eventuelle Pensionærer, Logerende, Tyende m. v., og om de enkelte Personers Køn og Alder; desuden har man spurgt, om disse deltog i alle Familiens Udgifter, Kost, Beklædning o. s. v. eller kun i nogle, og da hvilke og for hvor lang Tid. Paa Grundlag af disse Oplysninger er det muligt at beregne et Udtryk for Familiestørrelsen, der giver et rigtigere Maal for Husstandens Behov end det rene Personal. Som Enhed i denne Henseende vælges en voksen Mands Forbrug. Sættes dette lig 1, kan de øvrige Personers Forbrug beregnes i Forhold hertil. Dette er sket paa Grundlag af nedenstaaende Skala, der er udarbejdet paa Basis af ernæringsfysiologiske Forsøg, og som har været anvendt ved Departementets nærmest foregaaende forbrugsstatistiske Undersøgelser.

| | |
|---|---|
| Børn under 4 Aar ..... | = 0,15 |
| — fra 4—6 — ..... | = 0,40 |
| — 7—10 — ..... | = 0,75 |
| — 11—14 — ..... | = 0,90 |
| Kvinder over 15 Aar... | = 0,90 |
| Mænd — 15 — ... | = 1,00 |

Familiernes Fordeling efter Størrelse (Enheder) fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

Familierne delt efter Antal Enheder.

| | Under 2 | 2—5 | 5 ell. flere | I alt |
|---|---|---|---|---|
| Hovedstaden ..... | 28 | 62 | 6 | 96 |
| Provinsbyer ..... | 17 | 102 | 11 | 130 |
| Landdistrikter .... | 21 | 88 | 17 | 126 |
| Hele Landet... | 66 | 252 | 34 | 352 |

Det vil ses, at Tyngdepunktet ligger i Gruppen 2—5 Enheder, d. v. s. de middelstore Familier med et Børnetal, der sjældent overstiger 5. Denne Gruppe omfatter 252 af de 352 Regnskaber, eller ca. 70 pCt.

Som Udgangspunkt for en Inddeling af disse Familier i Budgetgrupper vilde det være naturligt at vælge Indtægten pr. Forbrugsenhed, men da man for en Del Husstande savner Oplysning om Familiens Indtægter, er man gaaet ud fra Udgiften pr. Forbrugsenhed og har paa Grundlag heraf delt Husstandene i nedenstaaende 5 Grupper.

Antal Regnskaber fordelt efter Totaludgiften pr. Enhed:

| Totaludgiften pr. Enhed | Hoved-staden | Provins-byerne | Land-distrik-terne | Hele Landet |
|---|---|---|---|---|
| Under 800 Kr.. | » | » | 6 | 6 |
| 800—1600 —. | 19 | 49 | 62 | 130 |
| 1600—2400 —. | 31 | 51 | 39 | 121 |
| 2400—3200 —. | 21 | 25 | 15 | 61 |
| 3200 Kr. og dero. | 25 | 5 | 4 | 34 |
| I alt... | 96 | 130 | 126 | 352 |

Af Oversigten ses det, at Familierne ligger ret spredt med Hensyn til økonomisk Niveau. Den Budgetgruppe, der er stærkest repræsenteret, er Gruppen 800—1600 Kr. pr. Enhed; den omfatter en Tredjedel af Regnskaberne. For disse Husholdninger er Totaludgiften gennemsnitlig omkring 4400 Kr.

Omtrent lige saa mange har en Gennemsnitsudgift pr. Enhed mellem 1600 og 2400 Kr. og en gennemsnitlig Totaludgift paa ca. 5 200 Kr.

I Hovedstaden er Grupperne med højere Udgift pr. Enhed væsentligt stærkere repræsenteret end i Provinsbyerne og navnlig end i Landdistrikterne.

Ved Materialets Behandling har man fordelt Husstandenes Udgifter paa følgende 9 Hovedgrupper: Fødevarer, Klæder, Fodtøj, Vask, Bolig, Brændsel og Belysning, Skatter, Kontingenter og andre Udgifter.

Det fremgaar af Tabel 1, hvorledes Udgiften fordeler sig paa disse Poster i de forskellige Budgetgrupper.

Tabel 1. Gennemsnitlig Fordeling af Udgifterne pr. Familie.

| | Budgetgrupper efter Udgift pr. Enhed | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | 800—1600 Kr. | 1600—2400 Kr. | 2400—3200 Kr. | over 3200 Kr. | Samtl. Grupper |
| Antal Regnskaber | 130 | 121 | 61 | 34 | 352[1]) |
| Gsntl. Antal Enheder pr. Familie | 3,67 | 2,73 | 2,90 | 2,87 | 3,15 |
| Aarlig Udgift pr. Fam. til: | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. |
| Fødevarer | 1 671 | 1 597 | 1 854 | 2 375 | 1 742 |
| Beklædning o. l.: | | | | | |
| Klæder | 398 | 473 | 704 | 1 020 | 533 |
| Fodtøj | 137 | 129 | 165 | 227 | 147 |
| Vask | 64 | 80 | 110 | 167 | 86 |
| Bolig | 452 | 515 | 808 | 1 345 | 617 |
| Brændsel og Belysning | 277 | 306 | 414 | 542 | 334 |
| Skatter | 230 | 430 | 908 | 1 276 | 514 |
| Kontingenter o. l. | 221 | 252 | 363 | 516 | 284 |
| Andre Udgifter | 977 | 1 421 | 2 659 | 4 659 | 1 766 |
| I alt | 4 427 | 5 203 | 7 985 | 12 127 | 6 023 |
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Fødevarer | 37,7 | 30,7 | 23,2 | 19,6 | 28,9 |
| Beklædning o. l.: | | | | | |
| Klæder | 9,0 | 9,1 | 8,8 | 8,3 | 8,9 |
| Fodtøj | 3,1 | 2,5 | 2,1 | 1,9 | 2,4 |
| Vask | 1,4 | 1,5 | 1,4 | 1,4 | 1,4 |
| Bolig | 10,2 | 9,9 | 10,1 | 11,1 | 10,3 |
| Brændsel og Belysning | 6,3 | 5,9 | 5,2 | 4,5 | 5,6 |
| Skatter | 5,2 | 8,3 | 11,4 | 10,5 | 8,5 |
| Kontingenter o. l. | 5,0 | 4,8 | 4,5 | 4,3 | 4,7 |
| Andre Udgifter | 22,1 | 27,3 | 33,3 | 38,4 | 29,3 |
| I alt | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |

[1]) I Kolonnen for samtlige Grupper er medregnet 6 Regnskaber med en Udgift pr. Enhed paa under 800 Kr., medens disse Regnskaber ikke er opført særskilt i Tabellen.

For alle Regnskaber under et var den gennemsnitlige Udgiftssum 6 023 Kr. Heraf anvendtes 1 742 Kr. til Fødevarer, 766 til Beklædning o. l. (heraf Klæder 533, Fodtøj 147 og Vask 86 Kr.), 617 til Husleje, 334 til Brændsel og Belysning, 798 til Skatter og Kontingenter og 1 766 til andre Udgifter. Gennemsnitlig medgaar saaledes ca. 30 pCt. af Udgiften til Fødevarer og ca. 30 pCt. til den blandede Gruppe »andre Udgifter«, medens de sidste 40 pCt. fordeler sig med ca. 12, 13 og 15 pCt. til henholdsvis Beklædning, Skatter og Kontingenter og Bolig, Brændsel og Belysning. Denne Fordeling er stærkt vekslende for de forskellige Klasser. Medens nogle Udgiftsposter relativt spiller omtrent samme Rolle i de forskellige Budgetter, er der andre, der vejer meget forskelligt til, eftersom Familiens Indtægt er højere eller lavere. For Fødevarernes Vedkommende er det en ved tidligere Forbrugsundersøgelser godtgjort Erfaring, at denne Udgift aftager i relativ Betydning, jo højere man kommer op i Indtægtsklasserne, og den foreliggende Undersøgelse viser samme Resultater. For Gruppen 800—1 600 Kr. udgør Fødevareudgiften ca. 38 pCt. og for de højeste Budgetter ca. 20 pCt. af Totaludgifterne. Udgifterne til Beklædning (Klæder, Fodtøj og Vask) viser ikke nogen bestemt Tendens; Forbruget ligger her for alle Grupper omkring 12—13 pCt. De enkelte Poster viser dog visse Forskelligheder. Vasken lægger Beslag paa nogenlunde samme Procentdel af Udgiften for alle Grupperne, og heller ikke for Klæder er der nogen større Forskel, men med Udgiften til Fodtøj gaar det som med Fødevareudgiften: der er en regelmæssig Aftagen i Procentèrne fra de laveste Grupper til de højeste. Fodtøjet repræsenterer altsaa et temmeligt fast Forbrug, paa hvilket der vanskeligt kan spares i de mindre bemidlede Familier, hvorimod Udgiften til Klæder og Vask indskrænkes i samme Grad, som Budgettets Størrelse aftager.

For Brændsel og Belysning viser det sig, at den hertil anvendte Udgift udgør omtrent den samme Procentdel af den samlede Udgift, dog med nogen Nedgang fra lavere til højere Budgetgrupper.

For Boligudgiftens Vedkommende viser Tallene ligeledes omtrent samme Procentdel af hele Udgiften for de forskellige Grupper. Det kan dog bemærkes, at en særlig Undersøgelse af Boligudgifterne for smaa og store Familier har vist, at Udgiften til Bolig vejer stærkere til i de samlede Udgifter for smaa Familier end for større Familier, selv om Udgiften pr. Enhed er den samme. En større Familie vil ikke normalt kræve en saa stærk Udvidelse af Boligens Størrelse, som svarer til det større Antal Personer i Familien. Forholdsvis spiller Huslejen altsaa en mindre Rolle i de større Familier.

For Kontingenter er den procentvise Udgift svagt dalende fra de lavere til de højere Indtægter. I de lavere Indtægtsgrupper spiller navnlig Kontingenter til Syge- og Arbejdsløshedsforsikring en ikke ringe Rolle. Skatterne viser, som det maatte ventes, en Stigning i Procentdel af Udgiften fra de lavere til de højere Indtægter.

Endelig viser »Andre Udgifter« en stærk Stigning fra de lavere til de højere Budgetgrupper, idet de herunder medregnede Udgifter for Størstedelen er stærkt elastiske i Forbruget, d. v. s. de kan indskrænkes stærkt, men ogsaa forøges betydeligt. I Gruppen 800—1 600 Kr. pr. Enhed udgør disse Udgifter 22,1 pCt. af Totaludgiften, stiger til 27,3 og 33,3 i de følgende Grupper og naar for de højeste Budgetter op til 38,4 pCt.

Tabel 2. Udgifternes procentvise Fordeling.

| | Budgetgrupper efter Udgift pr. Enhed | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | 800—1600 Kr | 1600—2400 Kr. | 2400—3200 Kr. | over 3200 Kr. | Samtl. Grupper |
| Hovedstaden | pCt | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Fødevarer | 38,6 | 32,7 | 25,3 | 21,3 | 27,3 |
| Beklædning o. l.: | | | | | |
| Klæder | 7,9 | 8,0 | 9,3 | 8,4 | 8,4 |
| Fodtøj | 3,1 | 2,5 | 2,0 | 2,0 | 2,3 |
| Vask | 1,5 | 1,3 | 1,5 | 1,5 | 1,4 |
| Bolig | 11,2 | 10,7 | 11,5 | 10,2 | 10,8 |
| Brændsel og Belysning | 5,5 | 5,4 | 4,6 | 4,2 | 4,8 |
| Skatter | 7,4 | 8,1 | 8,9 | 11,4 | 9,5 |
| Kontingenter o. l. | 4,6 | 5,7 | 4,6 | 3,7 | 4,5 |
| Andre Udgifter | 20,2 | 25,6 | 32,3 | 37,3 | 31,0 |
| I alt | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |
| Provinsbyer | | | | | |
| Fødevarer | 36,7 | 30,7 | 21,6 | 17,0 | 28,5 |
| Beklædning o. l.: | | | | | |
| Klæder | 8,7 | 9,1 | 8,4 | 9,7 | 8,9 |
| Fodtøj | 3,4 | 2,6 | 2,2 | 1,6 | 2,6 |
| Vask | 1,5 | 1,6 | 1,4 | 1,5 | 1,5 |
| Bolig | 10,2 | 10,1 | 9,0 | 8,8 | 9,7 |
| Brændsel og Belysning | 6,4 | 6,0 | 5,3 | 4,2 | 5,7 |
| Skatter | 5,5 | 9,6 | 14,4 | 6,1 | 9,6 |
| Kontingenter o. l. | 6,2 | 4,5 | 4,8 | 8,3 | 5,4 |
| Andre Udgifter | 21,4 | 25,8 | 32,9 | 42,8 | 28,1 |
| I alt | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |
| Landdistrikter | | | | | |
| Fødevarer | 38,3 | 29,0 | 24,0 | — | 31,0 |
| Beklædning o. l.: | | | | | |
| Klæder | 9,6 | 10,0 | 9,0 | — | 9,3 |
| Fodtøj | 2,9 | 2,3 | 1,9 | — | 2,4 |
| Vask | 1,3 | 1,7 | 1,2 | — | 1,4 |
| Bolig | 9,9 | 8,9 | 10,7 | — | 10,4 |
| Brændsel og Belysning | 6,4 | 6,1 | 5,8 | — | 6,1 |
| Skatter | 4,2 | 6,7 | 7,9 | — | 6,3 |
| Kontingenter o. l. | 4,2 | 4,6 | 3,9 | — | 4,1 |
| Andre Udgifter | 23,2 | 30,7 | 35,6 | — | 29,0 |
| I alt | 100,0 | 100,0 | 100,0 | — | 100,0 |

De hidtil fremsatte Bemærkninger angaar Gennemsnittet af samtlige Regnskaber, saaledes som Tallene fremgaar af Tabel 1 (Side 19). Det har dog sin særlige Interesse at undersøge Forholdet særskilt i Byerne og paa Landet; paa Grundlag af de indkomne Regnskaber fra hver enkelt Landsdel har man foretaget en Opgørelse over Udgifternes Fordeling i de forskellige Budgetgrupper særskilt for Hovedstaden, Provinsbyerne og Landdistrikterne. Resultatet af denne Beregning er meddelt i foranstaaende Tabel 2.

Tallene viser, at der ikke er nogen betydelig Forskel paa Hovedfordelingen af Forbruget i de forskellige Dele af Landet. Dog viser særlig Udgifterne til Skatter sig at ligge lavere i Landdistrikterne end i Byerne.

Det skal bemærkes, at den i Tabel 2 foretagne Gruppering har medført en saa stærk Deling af de enkelte Grupper, at de for disse beregnede Tal maa antages i nogen Grad at være paavirkede af Tilfældigheder.

Med Hensyn til den Gruppe af Udgifter i Husholdningsregnskaberne, der er samlede under Fællesbetegnelsen »Andre Udgifter«, skal man i det følgende give nogle nærmere Oplysninger.

I nedenstaaende Tabel 3a er de under denne Udgiftsgruppe hørende Poster specificeret særskilt for Hovedstaden, Provinsbyerne og Landdistrikterne, og i Tabel 3b er anført de samme Udgifters Fordeling paa de forskellige Budgetgrupper. Som Helhed stiger de fleste af denne Udgiftsgruppes Poster stærkt med Indtægtens Størrelse.

Den største af de enkelte Udgiftsposter er Bohave, d. v. s. Nyanskaffelser til Lejlighedens Udstyr og Vedligeholdelse af dette. Hertil medgaar gennemsnitlig 312 Kr. En Sammenligning mellem de enkelte Budgetgrupper viser, at denne Udgiftspost vejer relativt stærkest til i de højeste Budgetter.

Til personlig Pleje udgives gnstl. 41 Kr. pr. Familie. Forbruget varierer noget efter Indtægternes Størrelse, og der er en Del Forskel mellem By og Land, idet Hovedstaden har en Udgift, der er omtrent dobbelt saa stor som Landdistrikternes.

Tabel 3 a. Fordeling af »Andre Udgifter«.

| Aarlig Udgift pr. Familie | Hoved-staden | Provins-byer | Land-distrikter | Hele Landet |
|---|---|---|---|---|
| | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. |
| Bohave | 365 | 308 | 274 | 312 |
| Personlig Pleje | 55 | 41 | 31 | 41 |
| Læge, Medicin | 130 | 79 | 71 | 90 |
| Bøger, Aviser o. l. | 123 | 98 | 103 | 107 |
| Undervisning | 75 | 89 | 95 | 87 |
| Porto, Telefon o. l. | 90 | 62 | 63 | 70 |
| Sporvogn | 78 | 5 | 5 | 25 |
| Bil, Jernbane o. l. | 94 | 100 | 121 | 106 |
| Cykleudgifter | 32 | 33 | 41 | 35 |
| Rejseudgifter | 107 | 98 | 63 | 88 |
| Teaterbilletter | 70 | 36 | 25 | 41 |
| Fortæring ude | 80 | 48 | 41 | 54 |
| Vin, Spiritus | 53 | 32 | 26 | 36 |
| Tobak | 96 | 72 | 68 | 77 |
| Fremmed Hjælp | 217 | 163 | 166 | 179 |
| Gaver, Velgørenhed | 267 | 186 | 188 | 209 |
| Diverse | 264 | 230 | 146 | 209 |
| Tilsammen... | 2196 | 1680 | 1527 | 1766 |

Tabel 3 b. Fordeling af »Andre Udgifter«.

| Aarlig Udgift pr. Familie | Budgetgrupper efter Udgift pr. Enhed | | | | | I alt |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | —800 Kr. | 800—1600 Kr. | 1600—2400 Kr. | 2400—3200 Kr. | over 3200 Kr. | |
| | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. |
| Bohave | 87 | 195 | 263 | 438 | 744 | 312 |
| Personlig Pleje | 11 | 27 | 37 | 52 | 91 | 41 |
| Læge, Medicin | 21 | 46 | 68 | 152 | 236 | 90 |
| Bøger, Aviser o. l. | 27 | 75 | 96 | 142 | 221 | 107 |
| Undervisning | » | 70 | 50 | 113 | 256 | 87 |
| Porto, Telefon o. l. | 8 | 37 | 58 | 114 | 170 | 70 |
| Sporvogn | » | 7 | 21 | 36 | 92 | 25 |
| Bil, Jernbane o. l. | 7 | 66 | 84 | 161 | 257 | 106 |
| Cykleudgifter | 46 | 35 | 37 | 23 | 52 | 35 |
| Rejseudgifter | 6 | 30 | 62 | 167 | 275 | 88 |
| Teaterbilletter | 5 | 20 | 34 | 54 | 134 | 41 |
| Fortæring ude | 25 | 25 | 38 | 99 | 145 | 54 |
| Vin og Spiritus | 2 | 14 | 23 | 59 | 126 | 36 |
| Tobak | 42 | 53 | 67 | 89 | 189 | 77 |
| Fremmed Hjælp | 3 | 69 | 130 | 313 | 563 | 179 |
| Gaver, Velgørenhed | 4 | 96 | 155 | 318 | 675 | 209 |
| Diverse | 42 | 112 | 198 | 329 | 433 | 209 |
| Tilsammen... | 336 | 977 | 1421 | 2659 | 4659 | 1766 |

Til Læge og Medicin udgives gnstl. 90 Kr.; Udgiften er absolut og relativt størst i de højeste Budgetgrupper, en naturlig Følge af, at de herhen hørende Familier sjældnere er sygeforsikrede. Forskellen er dog til Dels formel, da de mindre Budgetter til Gengæld har en større Udgift til Sygekassekontingenter, og denne er opført under »Kontingenter«.

Udgiften til Bøger og Aviser er gnstl. 107 Kr., lidt lavere i Provinsen (Byerne og Landdistrikterne) end i Hovedstaden.

Udgiften til Undervisning andrager gennemsnitlig 87 Kr., den er højere i Provinsen end i Hovedstaden.

Til Papir, Porto og Telefon udgives der relativt betydeligt større Beløb i Hovedstaden end i Provinsen og forholdsvis mest i de højere Budgetgrupper. Det er sandsynligvis Udgiften til fast Telefon, der vejer stærkt til i de højeste Grupper.

Udgifterne til Befordring (Sporvogn, Bil, Jernbane og Cykle) er lavest i Provinsbyerne. I Hovedstaden gaar et betydeligt Beløb, gnstl. 78 Kr., til Sporvogn. Til Gengæld anvendes i Landdistrikterne baade relativt og absolut større Beløb end i Byerne til Bil, Jernbane- og Cykleudgifter. For hele Landet er Befordringsudgifterne gsntl. 166 Kr., for Hovedstaden 204, Provinsbyerne 138 og Landistrikterne 167.

Udgifter til Hotelophold o. l. under Rejse viser som venteligt en meget stærk Stigning fra de lavere til de højere Budgetgrupper; det samme gælder Udgiften til Fortæring ude (heri ikke indbefattet den regelmæssige Fortæring paa Arbejdsstedet o. l., der er opført under Fødevarer), samt til Teater og lignende Fornøjelser, til Vin og Spiritus og, i knap saa høj Grad, til Tobak. Disse Udgifter er, med Undtagelse af Tobaksudgiften, baade absolut og relativt betydeligt højere i Hovedstaden end i Provinsen.

Under Udgiften til fremmed Hjælp i Hjemmet er opført Løn til fast Tyende, til Vaske- og Rengøringskone, Vinduespudser og anden huslig Hjælp. Gennemsnitlig andrager denne Udgift 179 Kr. pr. Familie og er noget højere paa Landet end i Provinsbyerne; antagelig er der for Landdistrikternes Vedkommende i en Del af Regnskaberne medregnet Udgiften til Tyende, der kun delvis er beskæftiget ved husligt Arbejde. Denne Udgift tiltager særligt stærkt med voksende Budget.

Under Gaver og Velgørenhed er kun opført Gaver til Personer, der ikke er Medlemmer af Husstanden. Gaver til Familiens Medlemmer er opført under de respektive Udgiftsposter. Gennemsnitlig er denne Udgift 209 Kr., og den er relativt størst i de højeste Budgetgrupper.

Uden iøvrigt paa nærværende Tidspunkt at komme ind paa en nærmere Sammenligning mellem Resultaterne af denne Undersøgelse og tidligere Undersøgelser skal man med Hensyn til Forandringer i Udgif-

## Bankernes (undtagen Nationalbankens) Balance ultimo December 1923.

| | Hovedstaden | | Øvrige Sjælland | Born-holm | Lolland-Falster | Fyen | Østlige Jylland | Nordlige Jylland | Vestlige Jylland | Sydlige Jylland | Hele Landet | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 4 Hoved-banker | øvrige Banker | | | | | | | | | Ultimo Decbr. 1923 | Ultimo Novbr. 1923 | Ultimo Decbr. 1922 |
| Antal Banker... | 4 | 17 | 37 | 5 | 7 | 19 | 31 | 26 | 28 | 15 | 189 | 189 | 193 |
| Debet: | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. |
| Kassebeholdning | 79 588 | 11 608 | 3 443 | 339 | 1 222 | 2 970 | 6 186 | 1 896 | 2 514 | 1 906 | 111 672 | 91 602 | 211 391 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 80 819 | 15 293 | 14 055 | 417 | 5 797 | 16 806 | 11 538 | 7 630 | 5 147 | 1 398 | 158 900 | 177 262 | 172 332 |
| Udenl. Korrespondenter m. v. | 94 414 | 5 083 | 614 | » | 137 | 1 612 | 1 861 | 538 | 385 | 426 | 105 070 | 91 779 | 88 865 |
| Obligationer og Aktier | 448 781 | 41 813 | 31 679 | 1 618 | 5 149 | 15 484 | 27 722 | 16 314 | 18 132 | 1 207 | 607 899 | 600 653 | 596 438 |
| Panteobligationer | 73 704 | 22 381 | 25 800 | » | 1 768 | 2 342 | 13 696 | 25 892 | 6 274 | 192 | 172 049 | 160 396 | 149 633 |
| Indenlandske Veksler | 321 056 | 42 964 | 38 214 | 5 216 | 8 420 | 27 470 | 54 823 | 32 061 | 37 827 | 16 511 | 584 562 | 572 093 | 613 810 |
| Udlaan mod Pant eller Kaution | 189 175 | 61 141 | 66 525 | 8 713 | 10 199 | 27 825 | 48 965 | 31 350 | 39 572 | 2 281 | 485 746 | 509 023 | 643 817 |
| Kassekredit | 548 908 | 112 164 | 64 661 | 2 203 | 15 585 | 77 657 | 90 773 | 39 941 | 69 133 | 41 867 | 1 062 892 | 1 075 245 | 1 114 715 |
| Konto Kurant | 514 741 | 28 752 | 1 617 | 23 | 3 470 | 5 690 | 28 792 | 10 219 | 1 701 | 12 608 | 607 613 | 611 918 | 601 062 |
| Forskellige Debitorer | 51 214 | 15 347 | 1 336 | 142 | 840 | 1 689 | 3 948 | 1 043 | 686 | 1 041 | 77 286 | 70 443 | 84 160 |
| Faste Ejendomme | 53 466 | 14 505 | 2 963 | 75 | 1 331 | 1 718 | 4 174 | 2 757 | 1 707 | 1 337 | 84 033 | 82 707 | 72 219 |
| Inventar | » | 499 | 229 | 2 | 31 | 65 | 148 | 126 | 232 | 83 | 1 415 | 1 396 | 1 442 |
| Etablerings-Konto | » | 13 | 9 | » | » | 12 | 12 | 9 | 5 | 21 | 81 | 83 | 202 |
| Omkostninger | 22 109 | 5 075 | 2 307 | 172 | 578 | 1 255 | 3 080 | 1 566 | 1 696 | 1 177 | 39 015 | 34 228 | 42 630 |
| Underskud | 60 970 | 162 | 910 | » | » | » | 82 | 740 | 63 | » | 62 927 | 63 073 | 1 122 |
| Tilsammen... | 2 538 945 | 376 800 | 254 362 | 18 920 | 54 527 | 182 595 | 295 800 | 172 082 | 185 074 | 82 055 | 4 161 160 | 4 141 901 | 4 393 838 |
| Kredit: | | | | | | | | | | | | | |
| Aktiekapital | 226 000 | 37 479 | 24 120 | 1 800 | 4 950 | 20 810 | 32 670 | 16 460 | 14 843 | 6 803 | 385 935 | 385 645 | 386 362 |
| Reserver | 84 083 | 3 885 | 10 938 | 884 | 1 426 | 11 643 | 12 685 | 5 567 | 7 840 | 1 019 | 139 970 | 140 244 | 142 616 |
| Folio Konto | 102 436 | 30 177 | 13 986 | 1 998 | 4 121 | 9 374 | 13 348 | 9 955 | 11 467 | 16 724 | 213 586 | 214 964 | 210 351 |
| Konto Kurant | 746 305 | 32 354 | 2 968 | 57 | 1 309 | 11 177 | 7 825 | 1 890 | 2 819 | 2 214 | 808 918 | 795 573 | 826 242 |
| Indlaan paa Bankbog | 338 837 | 68 189 | 69 367 | 9 086 | 27 489 | 63 973 | 71 244 | 49 335 | 30 489 | 726 | 728 735 | 736 123 | 740 260 |
| Indlaan paa best. Tid ell. paa Ops. | 552 794 | 149 237 | 111 044 | 3 609 | 10 742 | 43 291 | 109 037 | 66 497 | 96 872 | 28 532 | 1 171 655 | 1 202 770 | 1 235 568 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 116 017 | 18 415 | 5 291 | 337 | 829 | 6 604 | 21 625 | 9 305 | 8 494 | 17 887 | 204 804 | 193 307 | 254 933 |
| Udenlandske Korrespondenter | 116 201 | 5 537 | 130 | » | 131 | 3 694 | 3 316 | 2 133 | 94 | 233 | 131 469 | 136 697 | 69 290 |
| Accept Konto | 1 389 | 2 388 | » | » | » | 344 | 459 | 29 | » | » | 4 609 | 3 543 | 5 164 |
| Forskellige Kreditorer | 192 224 | 14 597 | 5 947 | 40 | 1 318 | 4 292 | 10 525 | 3 104 | 2 585 | 2 643 | 237 275 | 212 498 | 392 455 |
| Prioritetsgæld i fast Ejendom | 9 655 | 4 453 | 373 | 13 | 89 | 333 | 484 | 674 | 251 | 331 | 16 656 | 16 092 | 12 393 |
| Rediskonterede indenl. Veksler | » | 552 | 893 | 245 | 399 | 2 665 | 1 710 | 961 | 2 104 | 2 582 | 12 111 | 12 751 | 14 642 |
| Rente og Provision | 37 239 | 9 159 | 8 847 | 797 | 1 643 | 3 975 | 9 229 | 5 794 | 6 806 | 2 267 | 85 756 | 72 231 | 85 042 |
| Overført fra forrige Aar | 15 765 | 378 | 458 | 54 | 81 | 420 | 1 643 | 378 | 410 | 94 | 19 681 | 19 463 | 18 520 |
| Tilsammen... | 2 538 945 | 376 800 | 254 362 | 18 920 | 54 527 | 182 595 | 295 800 | 172 082 | 185 074 | 82 055 | 4 161 160 | 4 141 901 | 4 393 838 |

ternes Fordeling paa de enkelte Udgiftsposter i et Budget anføre, at denne Undersøgelses Resultater i Forhold til den Fordeling, som er konstateret ved tidligere Undersøgelser, navnlig viser en Forskydning i Retning af Gruppen »Andre Udgifter«, som andrager en større Del af den samlede Udgift end tidligere. Dette staar i Forbindelse med, at en almindelig Tendens til Udvidelse af Forbruget i særlig Grad vil gøre sig gældende med Hensyn til saadanne særlige Behov, hvis Udgiftsdækning regnskabsmæssigt gaar ind under Posten »Andre Udgifter«.

## Bankernes Balance ved Udgangen af December 1923.

I foranstaaende fra Bankinspektøren modtagne Tabel gives et Sammendrag af samtlige Bankers Balance, bortset fra Nationalbankens, ved Udgangen af December Maaned. Totalbalancen er i Maanedens Løb steget med ca. 21 Mill. Kr. og er herefter 232 3/4 Mill. Kr. lavere end for et Aar siden.

Som det vil ses af Tabellen, har der i December Maaneds Løb fundet ret store Forskydninger Sted paa de forskellige Poster. Hvad de egentlige Udlaan angaar har der været en Stigning i Vekselbeholdningen paa ca. 12 Mill. Kr., men til Gengæld en ret stor Nedgang i de øvrige Udlaan; ligeledes viser Indlaanene, navnlig paa Tid, en ikke ringe Nedgang. Taget under et er de samlede Udlaan og Indlaan gaaet ned med imellem 25 og 30 Mill. Kr., saaledes som følgende Oversigt viser:

| | Diskontering og Udlaan | | | Samlet Indestaaende | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Decbr. 1923 Mill. Kr. | Novbr. 1923 Mill. Kr. | Decbr. 1922 Mill. Kr. | Decbr. 1923 Mill. Kr. | Novbr. 1923 Mill. Kr. | Decbr. 1922 Mill. Kr. |
| 4 Hovedbanker | 1 574 | 1 584 | 1 766 | 1 740 | 1 734 | 1 816 |
| Øvrige Banker | 1 167 | 1 184 | 1 207 | 1 183 | 1 215 | 1 196 |
| Tilsammen ... | 2 741 | 2 768 | 2 973 | 2 923 | 2 949 | 3 012 |

Desuden synes der efter de i Sparekassetidende foreliggende Oplysninger at være udtaget af samtlige Sparekasser i Løbet af December Maaned ca. 3 Mill. Kr. mere end der blev indsat. I de fleste Sparekasser har Uddragene været større end Indskudene. Bankernes Mellemværende med Sparekasserne viser kun ringe Forandring, idet deres Tilgodehavende hos Sparekasserne i Maanedens Løb aftog fra 3,9 til 3,6 Mill. Kr. og deres Gæld fra 51,7 til 50,6 Mill. Kr. Henved 1 Mill. Kr. af de af Sparekasserne udbetalte 3 Mill. Kr. synes saaledes at være udtaget af Bankerne.

Balancen overfor Udlandet paa Posterne: Udenlandske Korrespondenter viser en Fremgang paa ca. 18 1/2 Mill. Kr., der dog mere end opvejes ved en Nedgang i Nationalbankens Udlandsoverskud paa 24 Mill. Kr. Hertil kommer Bevægelserne i Valuta-Egaliseringsfondet.

Nationalbankens Seddelomløb var ved Udgangen af December Maaned 472,6 Mill. Kr. mod 472,9 Mill. Kr. ved Udgangen af November og 459,4 Mill. Kr. pr. ultimo December 1922. Den 16. Januar 1924 forhøjede Banken fra og med 17. Januar sin Diskonto fra 6 til 7 pCt.

## Arbejdsløsheden i December 1923.

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i December Maaned er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved den sidste Opgørelse for December Maaned var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag 16,0 pCt. mod 11,4 pCt. ved Udgangen af November. Stigningen har været særlig stærk i Provinsen, hvor Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag er steget fra 11,8 pCt. ved Udgangen af November til 18,6 pCt. ved Udgangen af December, medens der for Hovedstaden er en forholdsvis svagere Stigning fra 10,8 pCt. til 13,0 pCt.

| December 1923 | Antal Arbejdere | Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | 7. Decbr. | 14. Decbr. | 21. Decbr | 28. Decbr. |
| Hovedstaden: | | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Bygningsindustri. | 11 528 | 18,3 | 18,0 | 18,7 | 20,7 |
| Anden Industri.. | 56 949 | 9,3 | 8,7 | 9,5 | 10,7 |
| Handel..... | 5 759 | 9,6 | 9,2 | 8,9 | 9,0 |
| Arbejdsmænd ... | 30 176 | 11,3 | 10,2 | 11,1 | 13,7 |
| I alt... | 104 412 | 10,9 | 10,2 | 10,9 | 13,0 |
| Provinserne: | | | | | |
| Bygningsindustri. | 19 043 | 20,4 | 21,4 | 22,7 | 31,6 |
| Anden Industri.. | 55 348 | 9,2 | 10,1 | 10,2 | 12,7 |
| Handel..... | 6 654 | 6,8 | 6,7 | 6,6 | 6,6 |
| Arbejdsmænd ... | 63 540 | 14,6 | 14,1 | 15,8 | 20,9 |
| I alt... | 144 585 | 12,9 | 13,2 | 14,1 | 18,6 |
| Hele Landet... | 248 997 | 12,1 | 11,9 | 12,8 | 16,0 |

Af de i Tabellen anførte Faggrupper er det særlig Byggefagene og Arbejdsmandsgruppen, der viser Stigning, medens Stigningen for Industrifagene er forholdsvis svagere. For Handelsfagene er der sket en mindre Nedgang i Arbejdsløshedsprocenten i Løbet af Maaneden.

Stigningen falder for alle Fag ganske overvejende paa Maanedens sidste Uge, og den almindelige Tendens til Stigning, der altid findes i de første Vintermaaneder, er i Aar forstærket ved de for Byggearbejderne ugunstige Vejrforhold.

Det maa endvidere bemærkes, at der i December Maaned for nogle Fag er aabnet Adgang til ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, og det er muligt, at der i de paagældende Fag (herunder bl. a. visse Afdelinger indenfor Dansk Arbejdsmandsforbund) er en Del Arbejdere, der allerede tidligere har været uden Beskæftigelse, men som først har meldt sig arbejdsløse, da der er aabnet Adgang for Vedkommende til at opnaa Understøttelse; nogen større Betydning kan der dog efter foreliggende Oplysninger ikke tillægges dette Forhold.

For hele Landet under et udgjorde Arbejdsløsheden ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

| | Aar 1920 | Aar 1921 | Aar 1922 | Aar 1923 |
|---|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Januar | 13,2 | 19,7 | 28,9 | 21,5 |
| Februar | 9,6 | 23,2 | 33,1 | 23,2 |
| Marts | 6,7 | 23,6 | 27,9 | 16,0 |
| April | 3,5 | 21,7 | 24,0 | 11,5 |
| Maj | 2,8 | 18,6 | 16,1 | 9,1 |
| Juni | 2,1 | 16,8 | 13,2 | 8,1 |
| Juli | 2,1 | 16,7 | 12,5 | 7,4 |
| August | 2,4 | 17,7 | 11,1 | 7,6 |
| September | 2,7 | 16,6 | 10,6 | 7,4 |
| Oktober | 3,6 | 18,3 | 11,3 | 7,6 |
| November | 6,1 | 20,8 | 15,2 | 11,4 |
| December | 15,1 | 25,2 | 20,3 | 16,0 |

Arbejdsløshedsprocenten er for Byggefagene og Arbejdsmændene omtrent som i Aarene 1910—14; derimod har Industrifagene lidt større Arbejdsløshedsprocent nu end før Krigen.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Statistiske Meddelelser:

4. Række 67. Bind, 5. Hæfte: Ansættelserne til Indkomst- og Formueskatten for Skatteaaret $19^{22}/_{23}$, II Afd.

4. Række, 68. Bind, 5. Hæfte: Dødsboerne og Arveafgiften i Finansaarene $19^{09}/_{10}$—$19^{18}/_{19}$.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.

I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.

Udgaaet fra Trykkeriet d. 22. Januar 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 4 — 6. FEBRUAR 1924



**Indhold:** Danmarks Vareomsætning med Udlandet i 1923. — Befolkningens Aldersfordeling 1921. — Udvandringen til oversøiske Lande i 1923. — Slagtningerne paa Eksportslagterierne.


## Danmarks Vareomsætning med Udlandet i 1923.

Efter den nu foreliggende Opgørelse af Danmarks Vareomsætning med Udlandet i 1923 skal i det følgende meddeles forskellige af de vigtigste Data vedrørende denne Omsætning, idet det dog bemærkes, at Opgørelsen endnu maa betragtes som foreløbig. I det følgende er kun omtalt Specialhandelen, d. e. for Indførsel: Indgaaet til Forbrug af fremmede Varer, for Udførsel: Udførsel af indenlandske Varer, medens Opgørelsen over Transitsomsætningen (Indførselen af Varer til Genudførsel) endnu ikke er afsluttet.

Værdien af de Varemængder, der i Aaret 1923 indførtes til Forbrug fra Udlandet, udgjorde 1 907 Mill. Kr., og Værdien af Udførselen af indenlandske Varer til Udlandet udgjorde i samme Aar 1 533 Mill. Kr., hvorefter Merindførselen androg 374 Mill. Kr. — I nedenstaaende Oversigt meddeles til Sammenligning Tallene for de fire foregaaende Aar:

| | Indførsel til Forbrug Mill. Kr. | Udførsel af indenl. Varer Mill. Kr. | Merindførsel Mill. Kr. |
|---|---|---|---|
| 1919 | 2 394 | 740 | 1 654 |
| 1920 | 2 943 | 1 591 | 1 352 |
| 1921 | 1 549 | 1 410 | 139 |
| 1922 | 1 456 | 1 176 | 280 |
| 1923 | 1 907 | 1 533 | 374 |

Som det vil ses, gik Værdien af Indførselen i 1923 op med ca. 450 Mill. Kr. i Sammenligning med Aaret forud, medens Værdien af Udførselen kun gik op med godt 350 Mill. Kr. Merindførselen steg som Følge heraf med op imod 100 Mill. Kr., hvorefter den i 1923 udgjorde ca. 374 Mill. Kr. mod 280 Mill. Kr. i 1922 og 139 Mill. Kr. i 1921. Herved maa dog erindres, at Beløbene er beregnet efter Tallene for Specialhandelen, saa at den ved Reeksport indvundne Fortjeneste ikke er indbefattet i Tallene. Den ved Reeksport af indklarerede Varer opnaaede Avance er for 1923 foreløbig anslaaet til 17 Mill. Kr., hvortil kommer Avancen ved Transitomsætning af ikke indklarerede Varer, for hvilken Omsætning Opgørelsen endnu ikke er afsluttet.

Den ovenfor omtalte Stigning i Værdierne for saavel Indførsel som Udførsel skyldes overvejende Stigning i de ind- og udførte Mængder, men ogsaa i nogen Grad en Prisstigning, der har gjort sig gældende for de fleste Varer. De Indførselsvarer, for hvilke Mængdeindførselen var stigende, var for en stor Del Raa- og Hjælpestoffer til Landbrug, Industri

Indførsel til Forbrug.

| | 1923 Mill. Kr. | 1922 Mill. Kr. | 1921 Mill. Kr. |
|---|---|---|---|
| Uformalet Korn og Bælgsæd | 210 | 122 | 134 |
| Foderstoffer | 170 | 113 | 133 |
| Kolonialvarer o. l. | 113 | 87 | 75 |
| Garn, Rebslagerarbejde o. l. | 40 | 39 | 26 |
| Manufakturvarer af Silke | 25 | 23 | 23 |
| do. - Uld o. l. | 65 | 59 | 42 |
| do. - vegetabilske Stoffer | 92 | 77 | 51 |
| Beklædningsgenstande o. l. | 48 | 45 | 49 |
| Talg, Olie, Kautsj., Harpiks, Tjære o. l. | 81 | 72 | 79 |
| Træ, uforarb. og bearbejdet | 107 | 74 | 57 |
| Forsk. Plantestoffer (herunder oliehol-dige Frø) | 119 | 64 | 103 |
| Gødningsstoffer | 56 | 45 | 60 |
| Mineralske Brændselsstoffer | 167 | 125 | 146 |
| Raat Jærn o. l.; groft forarb. Jærnvarer | 71 | 53 | 55 |
| Mere forarbejdede Jærnvarer | 56 | 50 | 59 |
| Andre Metaller og Arbejder heraf | 47 | 32 | 31 |
| Skibe, Vogne, Maskiner, Instrumenter og Ure | 89 | 81 | 127 |
| Alle andre Varer | 351 | 295 | 299 |
| Tilsammen | 1 907 | 1 456 | 1 549 |

og Byggeri, men Indførselen var dog ogsaa stigende for adskillige Varer til direkte Konsum. For Udførselens Vedkommende fortsattes endnu i 1923 den siden Krigens Slutning stedfundne Stigning i Udførselen af Husdyrprodukter, ligesom der ogsaa var Stigning for adskillige andre Varer.

I foranstaaende Tabel er meddelt Værdien af de vigtigste Varegrupper i Indførselen i Aarene 1923, 1922 og 1921.

Særlig stærk var Stigningen for Korn- og Foderstoffer, hvilket i høj Grad hænger sammen med den store Forøgelse af Svinebestanden i 1923, samt for Gruppen »Forskellige Plantestoffer«, grundet paa en stærk Forøgelse af Indførselen af Frø og Frugter til Oliepresning. For uformalet Korn samt Foderstoffer fremgaar Indførselsmængden i 1923, sammenlignet med 1922, 1921 og 1913, af nedenstaaende Oversigt, og desuden er i Oversigten medtaget Hvedemel, hvoraf der i 1923 indførtes fem Sjettedele af Indførselsmængden i 1913.

Indførsel til Forbrug.

| | 1923 Mill. kg | 1922 Mill. kg | 1921 Mill. kg | 1913 Mill. kg |
|---|---|---|---|---|
| Rug og Hvede | 371,1 | 160,0 | 42,1 | 356,5 |
| Byg og Havre | 243,1 | 46,4 | 40,4 | 103,4 |
| Majs | 334,1 | 438,1 | 460,8 | 403,3 |
| Hvedemel | 50,0 | 47,2 | 27,6 | 59,5 |
| Oliekager og -mel | 608,9 | 419,6 | 419,5 | 587,7 |
| heraf Bomuldsfrøkager | 168,0 | 179,8 | 216,9 | 232,6 |
| Solsikkekager | 118,9 | 7,5 | 2,0 | 191,9 |
| Jordnødkager | 89,4 | 72,6 | 56,4 | 35,5 |
| Hørfrøkager | 80,1 | 53,0 | 51,9 | 66,0 |
| Kokoskager | 50,9 | 35,0 | 14,1 | — |

Som det fremgaar af Oversigten, var der i 1923 stærk Stigning i Indførselen af Oliekager, og betydelig Forskydning med Hensyn til de indførte Arter, særlig paa Grund af den i 1923 genoptagne Indførsel af russiske Kager. Indførselen af Majs gik derimod betydeligt ned, medens der til Gengæld var stærk Stigning i Bygindførselen, idet Bygprisen i 1923 steg mindre end Majsprisen. Denne sidste udgjorde i 1923 gnstl. $21^1/_2$ Kr. pr. 100 kg cif ufortoldet mod knap 17 Kr. i 1922 og godt 10 Kr. i 1913.

For Kolonialvarer o. l. var der nogen Opgang i Værdien fra 1922 til 1923, hovedsagelig foraarsaget af den meget betydelige Indførsel af Sukker i sidstnævnte Aar i Anledning af den meget lille Sukkerroehøst her i Landet. For andre Kolonialvarer af Betydning og Drikkevarer var Indførselsmængderne i de to Aar nogenlunde ens, medens de for de fleste Varers Vedkommende laa betydeligt over Indførselsmængderne i 1913, selv naar Hensyn tages til Befolkningstilvæksten, jfr. nedenstaaende Oversigt.

Indførsel til Forbrug

| | 1923 Mill. kg | 1922 Mill. kg | 1921 Mill. kg | 1913 Mill. kg |
|---|---|---|---|---|
| Oranger | 10,2 | 9,6 | 10,0 | 4,4 |
| Tørrede Frugter | 10,6 | 8,6 | 7,6 | 6,8 |
| Ris, formalet | 12,1 | 10,0 | 11,5 | 9,5 |
| Kaffe | 22,3 | 23,1 | 19,8 | 16,3 |
| Sukker | 56,4 | 19,1 | 4,6 | 10,7 |
| Tobak, ufabrikeret | 5,6 | 4,3 | 2,7 | 4,7 |
| — fabrikeret | 0,6 | 1,0 | 1,0 | 0,5 |
| Vin | 5,8 | 5,8 | 3,5 | 4,2 |
| Kogsalt, undtagen Stensalt | 64,3 | 61,5 | 46,0 | 32,4 |

I nedenstaaende Oversigt meddeles Indførselen af mineralske Brændselsstoffer og -olier i de tre sidst forløbne Aar samt 1913:

Indførsel til Forbrug:

| | 1923 Mill. kg | 1922 Mill. kg | 1921 Mill. kg | 1913 Mill. kg |
|---|---|---|---|---|
| Stenkul og Briketter | 3 244 | 2 842 | 2 093 | 3 295 |
| Koks og Cinders | 714 | 796 | 469 | 275 |
| Belysningspetroleum | 90 | 76 | 48 | 80 |
| Benzin | 69 | 52 | 35 | 8 |
| Andre toldfrie Brændselsolier | 77 | 75 | 39 | 15 |

For Kul, Petroleum og Benzin var der i 1923 en meget stærk Stigning i Indførselsmængderne. Indførselen af Kul og Briketter naaede omtrent Indførselen i 1913, og af Koks og Cinders indførtes der et betydeligt større Kvantum, saaledes at den samlede Indførsel af Kul og Koks m. v. i 1923 var ca. 400 Mill. kg større end i 1913. Saa godt som hele Indførselen af Kul kom i 1923 ligesom i det foregaaende Aar fra Storbritannien, idet Tyskland, der før Krigen leverede et forholdsvis stort Kvantum, stadig ikke var eksportdygtigt; Indførselen fra dette Land udgjorde i 1923 kun godt 33 000 Tons. Den gennemsnitlige Indførselsværdi (cif) for Stenkul udgjorde i 1923 godt 39 Kr. pr. Ton mod godt 32 Kr. i 1922, ca. 57 Kr. i 1921 og lidt over 19 Kr. i 1913. Af Benzin og andre Brændselsolier end Petroleum indførtes i 1923 langt større Kvanta end før Krigen, og ogsaa af Petroleum var Indførselen i 1923 noget større end i 1913. Den gennemsnitlige Indførselspris for sidstnævnte Vare var i 1923 godt 14 Kr. pr. 100 kg mod ca. 13 Kr. i 1922, 28 Kr. i 1921 og 9 Kr. i 1913.

For en Række industrielle Raastoffer og Fabrikater er endelig i omstaaende Tabel meddelt Oplysning om Indførselen i de her omhandlede Aar.

Indførsel til Forbrug:

| | 1923 | 1922 | 1921 | 1913 |
|---|---|---|---|---|
| | Mill. kg | Mill. kg | Mill. kg | Mill. kg |
| Uld | 1,5 | 0,8 | 0,6 | 1,9 |
| Bomuld | 5,5 | 5,8 | 3,8 | 6,0 |
| Garn af Uld | 1,9 | 2,0 | 1,0 | 1,9 |
| — - Bomuld | 1,6 | 2,2 | 1,0 | 1,7 |
| Metervarer, uldne (L.N. 158-160) | 2,5 | 2,3 | 1,2 | 1,9 |
| — veget.( — 148-153) | 4,7 | 4,2 | 1,8 | 3,1 |
| Kvæghuder, uberedte | 4,2 | 1,6 | 2,1 | 4,9 |
| Læder og beredte Skind | 1,2 | 1,2 | 0,8 | 1,1 |
| Fodtøj | 0,5 | 0,8 | 0,5 | 0,3 |
| Kautsjuk, raa | 0,4 | 0,1 | 0,3 | 0,1 |
| — forarbejdet | 2,6 | 2,1 | 1,4 | 1,0 |
| Trælast, høvlede Brædder o. l. | 1000 m³ | 1000 m³ | 1000 m³ | 1000 m³ |
| af Naaletræ | 972,6 | 843,2 | 460,6 | 987,0 |
| | Mill. kg | Mill. kg | Mill. kg | Mill. kg |
| Frø o. l. til Oliepresning | 254,3 | 147,4 | 151,3 | 112,5 |
| Bomuldsfrøolie | 1,7 | 3,8 | 6,0 | 4,0 |
| Kokosolie | 2,9 | 6,2 | 2,6 | 6,6 |
| Træmasse | 57,1 | 45,2 | 19,5 | 59,3 |
| Papir, alm., uden paalagt Farve (L. N. 211) | 18,0 | 16,8 | 9,2 | 7,5 |
| Ildfaste Mursten | 8,3 | 6,8 | 5,4 | 8,7 |
| | Mill. Stkr. | Mill. Stkr. | Mill. Stkr. | Mill. Stkr. |
| Alm. Mursten | 17,9 | 13,3 | 11,8 | 46,4 |
| | Mill. kg | Mill. kg | Mill. kg | Mill. kg |
| Vinduesglas (L. N. 57) | 6,5 | 6,1 | 3,1 | 4,6 |
| Raajærn | 36,3 | 20,1 | 11,9 | 44,2 |
| Façonjærn; alm. Stangjærn | 71,5 | 60,8 | 45,2 | 79,8 |
| Sorte Jærnplader | 35,8 | 19,5 | 29,0 | 34,2 |
| | 1000 Stkr. | 1000 Stkr. | 1000 Stkr. | 1000 Stkr. |
| Automobiler, komplette | 2,3 | 1,5 | 1,6 | 0,8 |
| — i Dele t. Smsætn. | 17,7 | 9,4 | 5,6 | .. |

For de fleste Raastoffers Vedkommende var der betydelig Stigning i Indførselsmængderne i 1923. Særlig stærk var Stigningen for Frø og Frugter til Oliepresning, hvoraf der indførtes over dobbelt saa stort et Kvantum som i 1913. Desuden var der stærk Stigning for sorte Plader, uberedte Kvæghuder, Uld og raa Gummi. For Bomuld, Garn og vegetabilske Olier var der Nedgang i Indførselsmængderne.

For Fabrikaternes Vedkommende var der som Helhed i 1923 nogen Stigning i Indførselsmængderne. Dette var saaledes Tilfældet for Metervarer af Uld og Bomuld, hvoraf Indførselen allerede i 1922 var betydelig større end i 1913. For Fodtøj var der derimod stærk Nedgang i Indførselsmængden. For Gummivarer var der i 1923 en ret stærk Stigning i Indførselen, og denne var $2^1/_2$ Gang saa stor som i 1913, hvilket hænger sammen med den stærke Stigning i Antallet af Automobiler, der anvendes her i Landet. Af komplette Automobiler indførtes i 1923 ca. 2 300 Stkr. eller en halv Gang flere end i 1922, men desuden indførtes der færdige Dele til Sammensætning af ca. 17 700 Automobiler mod godt 9 000 Aaret forud. En stor Del af de her i Landet samlede Vogne udføres dog til Udlandet, særlig til de øvrige skandinaviske Lande.

For Udførselen af indenlandske Varer er Værdien af de vigtigste Varegrupper for de tre sidste Aar anført i nedenstaaende Tabel.

Udførsel af indenlandske Varer.

| | 1923 | 1922 | 1921 |
|---|---|---|---|
| | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Levende Dyr (undtagen Fisk o. l.) | 89 | 48 | 112 |
| Flæsk, Kød o. a. Slagteriprodukter | 484 | 360 | 350 |
| Smør, Fløde, Mælk og Ost | 513 | 397 | 488 |
| Æg | 127 | 113 | 148 |
| Fisk, Skaldyr o. l. (undt. Konserves) | 14 | 10 | 11 |
| Fedt, kondenseret Mælk o. l., Konserves m. fl. Spisevarer | 52 | 27 | 34 |
| Frø til Udsæd | 9 | 9 | 14 |
| Manufakturvarer; Beklædningsgenstande o. l. | 10 | 9 | 10 |
| Uberedte Huder og Skind | 18 | 18 | 18 |
| Olier (vegetabilske) | 30 | 15 | 20 |
| Cement, Flint, Kryolit m. v. | 26 | 19 | 13 |
| Maskiner, Automobiler o. l. | 39 | 32 | 40 |
| Skibe | 16 | 26 | 41 |
| Alle andre Varer | 106 | 90 | 111 |
| Tilsammen | 1 533 | 1 173 | 1 410 |

For de tre først anførte Grupper af Husdyrprodukter, levende Dyr, Flæsk og Kød og Smør m. v. var der i 1923 en meget betydelig Stigning i Udførselsværdien, medens der for Æg kun var en forholdsvis mindre Stigning. For Gruppen: Fedt, kondenseret Mælk o. l., Konserves m. fl. Spisevarer var der ogsaa stærk Stigning, hvilket hovedsagelig skyldtes Eksporten af kondenseret Mælk og Mælkepulver, hvoraf der i 1923 udførtes for $34^1/_2$ Mill. Kr. Desuden var Udførselen af Svinefedt betydelig større i 1923 end Aaret forud, ligesom der i Aarets sidste Maaneder fandt en forholdsvis betydelig Udførsel af Margarine Sted til Tyskland. For de fleste af Grupperne udenfor Landbrugsudførselen var der ogsaa Stigning i Udførselsværdien, særlig for vegetabilske Olier, medens der af Skibe kun udførtes for 16 Mill. Kr. mod for 26 Mill. Kr. i 1922.

Angaaende de udførte Mængder skal i omstaaende Tabel gives Oplysning for de tre sidste Aar sammenlignet med 1913.

Med Hensyn til Udførselen af Landbrugsvarer skal anføres, at Udførselen af Heste i 1923 var betydelig mindre end Aaret forud. I denne Sammenhæng

Udførsel af indenlandske Varer.

| | 1923 | 1922 | 1921 | 1913 |
|---|---|---|---|---|
| | 1000 Stkr. | 1000 Stkr. | 1000 Stkr. | 1000 Stkr. |
| Heste | 11,0 | 19,6 | 19,2 | 25,3 |
| Hornkvæg | 125,4 | 82,3 | 133,7 | 152,4 |
| Svin | 157,4 | 10,0 | 8,7 | » |
| | Mill. kg | Mill. kg | Mill. kg | Mill. kg |
| Flæsk | 173,6 | 111,4 | 85,3 | 126,4 |
| Okse- og Kalvekød (fersk) | 12,8 | 20,4 | 7,5 | 15,1 |
| Smør | 111,7 | 95,5 | 92,1 | 91,0 |
| Fløde og Sødmælk | 0,2 | 0,3 | 2,0 | 29,0 |
| Ost | 5.5 | 8,9 | 12,5 | 0,3 |
| Kondenseret Mælk og Fløde; Tørmælk | 31,4 | 23,4 | 17,3 | 2,9 |
| | Mill. Snese | Mill. Snese | Mill. Snese | Mill. Snese |
| Æg | 40,0 | 36,8 | 32,4 | 22,7 |
| | Mill. kg | Mill. kg | Mill. kg | Mill. kg |
| Korn, uformalet | 25,2 | 49,3 | 55,0 | 89,0 |
| Rugmel | 6,1 | 6,4 | 9,5 | 4,7 |
| Kartofler | 13,8 | 61,1 | 63,2 | 13,9 |
| Hvid- og Rødkaal | 3,4 | 4,1 | 5,1 | 8,5 |
| Kartoffelmel og -stivelse | 0,4 | 1,9 | 3,9 | » |
| Sukker | 0,2 | 0,6 | 9,2 | 45,8 |
| Uberedte Huder | 9,4 | 12,3 | 10,1 | 9,4 |
| Kokosolie | 7,4 | 5,1 | 4,6 | 6,4 |
| Sojaolie | 11,4 | 7,4 | 6,0 | 3,9 |
| Kugleflint | 20,5 | 21,3 | 12,9 | 25,0 |
| Portland Cement | 331,6 | 254,8 | 125,8 | 239,5 |
| | 1000 Stkr. | 1000 Stkr. | 1000 Stkr. | 1000 Stkr. |
| Automobiler | 6,4 | 3,9 | 2,8 | — |

skal bemærkes, at Indførselen af Heste i 1923 kun udgjorde ca. 3 400 Stkr., hvilket var endnu mindre end i 1922 og kun ca. en Femtedel af Indførselen i 1913. I Modsætning til tidligere Aar gik i 1923 kun godt en Trediedel af Udførselen af Heste til Tyskland, og dette Lands ringe Købeevne bevirkede den stærke Nedgang i Udførselsmængden; næstefter Tyskland aftog Schweiz og Czekoslovakiet de fleste Heste. Den gennemsnitlige Udførselspris for Heste udgjorde i 1923 815 Kr. mod 864 Kr. i 1922 og 790 Kr. i 1913. For Udførselen af levende Hornkvæg var der i 1923 stærk Stigning i Udførselsmængden, uden at den dog derved naaede op paa Højde med Udførselen i 1913. Den for det udførte Hornkvæg opnaaede Pris udgjorde i 1923 gnstl. 439 Kr. pr. Stk. mod 358 Kr. i 1922 og 314 Kr. i 1913. Af Udførselen gik to Femtedele til Tyskland og en Trediedel til Czekoslovakiet, og iøvrigt var der nogen Afsætning til Schweiz og Belgien. For fersk Kød i slagtet Stand gik Udførselen i 1923 til Gengæld betydeligt ned, og denne Nedgang opvejede paa det nærmeste Stigningen i Kreaturudførselen. Her var Holland ligesom Aaret forud den største Aftager med ca. Halvdelen af det samlede Udførselskvantum, medens den anden Halvdel deltes mellem Norge og Storbritannien. Af levende Svin udførtes i 1923 godt 157 000 Stkr. mod kun en halv Snes Tusinde Aaret forud. Langt den største Del af Udførselen i 1923 gik til Czekoslovakiet, medens mindre Kvanta aftoges af Schweiz, Østrig og Tyskland. Af Flæsk, der næsten udelukkende gik til Storbritannien, udførtes i 1923 ca. 174 Mill. kg mod 111 Mill. kg i 1922 og 126 Mill. kg i 1913. Denne voldsomme Forøgelse af Udførselen betingedes af en stærk Forøgelse af Svinebestanden, idet denne voksede fra 1,9 Mill. Stkr. i Juli 1922 til 2,9 Mill. Stkr. i Juli 1923. Den for Bacon opnaaede Pris androg i 1923 ca. 260 Kr. pr. 100 kg mod 288 Kr. i 1922 og 129 Kr. det sidste Aar før Krigen. For Flæsk (og levende Svin) var der saaledes Prisnedgang i 1923, i Modsætning til hvad der var Tilfældet med de andre Hovedvarer i Landbrugseksporten.

Udførselen af Smør steg i 1923 betydeligt til Trods for den allerede i 1922 ret store Udførselsmængde og den udstrakte Anvendelse i de senere Aar af Mælk til Kondensering o. l. Udførselsprisen for Drittelsmør udgjorde gsntl. 450 Kr. i 1923, 403 Kr. i 1922 og 218 Kr. i 1913. Foruden til Hovedmarkedet, Storbritannien, udførtes i 1923 Smør til adskillige andre europæiske Lande, som Schweiz, Czekoslovakiet, Norge, Belgien og Frankrig, om end i mindre Maalestok end Aaret forud. Desuden udførtes til De forenede Stater omtrent 4 Mill. kg mod kun $1^1/_4$ Mill. kg. i 1922. For Udførselen af Ost fortsattes Nedgangen fra 1922, idet Tyskland i endnu højere Grad i 1923 end Aaret forud svigtede som Køber. Foruden til Tyskland udførtes i 1923 større Kvanta til Storbritannien og Sverige. Medens Udførselen af alm. Fløde og Mælk i 1923 stadig var minimal, steg Udførselen af disse Varer i kondenseret Tilstand og som Tørmælk til tilsammen godt 31 Mill. kg. Størstedelen udførtes til Storbritannien, medens Udførselen iøvrigt gik til mange forskellige europæiske og særlig oversøiske Lande. For Æg var der i 1923 en Stigning i Udførselen til 40 Mill. Snese fra lidt under 37 Mill. Snese i 1922; i 1913 var Udførselen ikke fuldt 23 Mill. Snese, saa at det er en mægtig Forøgelse af Udførselen, der er sket. Den opnaaede Udførselspris udgjorde i 1923, 1922 og 1913 henholdsvis 317, 311 og 145 Kr. pr. 100 Snese. Langt den største Del af Udførselen i 1923 gik til Storbritannien, medens iøvrigt kun Norge og Sverige aftog Kvanta af Betydning. Den i de senere Aar ret be-

tydelige Kartoffeludførsel aftog stærkt i 1923, saa at Udførselen i dette Aar ikke var større end i 1913, og Udførselen af Kartoffelmel gik ned til en Ubetydelighed. For uformalet Korn var der stærk Nedgang i Udførselsmængden, og af Sukker udførtes ligesom i 1922 saa godt som intet paa Grund af daarlig Sukkerroehøst (jfr. det under Indførselen anførte om den stærke Stigning i Indførselen af Sukker).

Af vegetabilske Olier og Cement udførtes i 1923 betydelig større Kvanta end Aaret forud, og af Cement var Udførselen over en Trediedel større end i 1913. Prisen for den udførte Cement udgjorde i 1923 gsntl. $4^2/_3$ Kr. pr. 100 kg mod lidt under 5 Kr. i 1922 og $2^1/_2$ Kr. i 1913. Endelig skal nævnes, at der i 1923 udførtes godt 6 400 Automobiler, saa godt som udelukkende Vogne sammensat her i Landet af indførte Dele; i 1922 udgjorde denne Udførsel 3 900 Stk., medens der i 1913 ingen saadan Virksomhed fandt Sted her i Landet.

## Udvandringen til oversøiske Lande i 1923.

I Aaret 1923 udvandrede fra Danmark til oversøiske Lande i alt 7 601 Personer, hvis sidste faste Opholdssted var her i Landet. Tallet er ca. 3 500 større end i 1922 og ca. 2 300 større end i 1921. Sammenlignet med Aarene før Krigen, der normalt havde mellem 8 000 og 9 000 Udvandrere, ses Udvandringen i 1923 omtrent at være naaet op i Højde hermed.

Paa de forskellige Kvartaler fordelte Udvandringen i 1923 sig saaledes: 1ste Kvartal 1 406, 2det 2 218, 3die 2 261 og 4de 1716.

Udvandrernes Fordeling efter Køn og Aldersklasser fremgaar af følgende Oversigt:

| | 1923 | | 1922 | |
|---|---|---|---|---|
| | Mænd | Kvinder | Mænd | Kvinder |
| Under 15 Aar..... | 415 | 390 | 232 | 259 |
| 15—24 — ..... | 2 595 | 768 | 1 167 | 486 |
| 25—39 — ..... | 1 702 | 944 | 813 | 608 |
| 40 Aar og derover... | 429 | 353 | 263 | 266 |
| Uangivet..... | 2 | 3 | » | » |
| Tilsammen... | 5 143 | 2 458 | 2 475 | 1 619 |

Tilvæksten i Udvandrertallet for 1923 har — saaledes som det sædvanlig er Tilfældet, naar Tallet er opadgaaende — været stærkere for Mænd end for Kvinder og stærkest for Aldersklasserne 15—40 Aar.

Af Udvandrerne rejste 5 813 eller godt de tre Fjerdedele til U. S. A., 1 081 til Kanada, 651 til Mellem- eller Sydamerika. Af Resten rejste 44 til Australien, 10 til Afrika og 2 til Asien. Medens Udvandringen til U. S. A. fra 1922 til 1923 er fordoblet, er Udvandringen til Kanada mere end tredoblet, hvorimod Antallet af Udvandrere andetsteds hen har været uforandret eller nærmest aftagende.

Efter Livsstilling fordelte de 4 728 voksne Mænd sig saaledes: 1 216 Landbrugere, 1 236 Arbejdsmænd og Tyende, 1 190 Haandværkere, 612 Handlende, 116 Søfarende og 358 af anden Livsstilling. Det er navnlig indenfor de 3 førstnævnte Grupper, at Udvandringen, sammenlignet med ifjor, har vist sig stærkt tiltagende, et Forhold, der tyder paa, at det her drejer sig om egentlig Udvandring. Saaledes som den danske Udvandringsstatistik opgøres, kommer Opgørelsen nemlig til at omfatte alle Personer, der slutter Kontrakt om Rejse til oversøiske Lande med dansk Udvandringsagent, uanset om de paagældende i egentlig Forstand udvandrer eller blot foretager en Forretnings- eller Lystrejse.

4 808 Personer rejste direkte med dansk Damper til oversøiske Havne, medens 2 793 foretog Rejsen via udenlandsk Havn.

## Befolkningens Aldersfordeling 1921.

Ved Folketællingen i 1921 taltes her i Landet 1 591 628 Mænd og 1 676 203 Kvinder, hvoraf i de sønderjydske Amter 80 850 Mænd og 82 772 Kvinder. Om disse paa Tællingsdagen den 1. Febr. 1921 faktisk tilstedeværende Personers Fordeling efter Alder gives Oplysning i omstaaende Tabel, i hvilken Tallene for Danmark uden de sønderjydske Amter er opført særskilt til Sammenligning med de tilsvarende Tal fra Tællingen i 1911.

Som det er at vente, er den Fordeling, som Tællingen af 1921 har givet til Resultat, ikke meget forskellig fra den Fordeling, der fandtes ved Tællingen i 1911. Nu som tidligere kan man regne, at knap en Trediedel af Befolkningen er under 15 Aar (Barnealderen), ca. 10 pCt. mellem 15 og 20 Aar (Uddannelsesalderen), knap Halvdelen mellem 20 og 60 Aar (de produktive Aldersklasser), og ca. 10 pCt. af Befolkningen er »gamle«, jfr. omstaaende Oversigt, der for Befolkningen i Danmark uden de sønderjydske Amter angiver Fordelingen paa nogle vigtigere Aldersklasser.

Den væsentligste Forskydning, der fremgaar af disse Tal, er den, at en forholdsvis mindre Del af Befolkningen nu er under 15 Aar, hvilket Forhold di-

| | Danmark uden de sønderjydske Amter 1921 Mænd | Kvinder | 1911 Mænd | Kvinder | De sønderj. Amter 1921 Mænd | Kvinder | Hele Landet 1921 Mænd | Kvinder |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 0—5 Aar | 165 442 | 162 063 | 167 812 | 165 421 | 7 123 | 6 888 | 172 565 | 168 951 |
| 5—10 — | 160 274 | 158 345 | 152 613 | 149 936 | 9 189 | 8 883 | 169 463 | 167 228 |
| 10—15 — | 160 456 | 158 550 | 144 898 | 143 161 | 9 484 | 9 373 | 169 940 | 167 923 |
| 15—20 — | 147 326 | 147 383 | 127 027 | 127 387 | 8 575 | 8 642 | 155 901 | 156 025 |
| 20—25 — | 129 783 | 140 369 | 107 561 | 118 550 | 7 273 | 7 438 | 137 056 | 147 807 |
| 25—30 — | 113 261 | 124 169 | 98 706 | 109 911 | 5 352 | 6 173 | 118 613 | 130 342 |
| 30—35 — | 103 883 | 113 683 | 92 149 | 99 692 | 4 994 | 5 446 | 108 877 | 119 129 |
| 35—40 — | 96 831 | 104 558 | 80 088 | 85 867 | 4 841 | 5 033 | 101 672 | 109 591 |
| 40—45 — | 88 696 | 94 484 | 70 030 | 77 409 | 4 728 | 4 756 | 93 424 | 99 240 |
| 45—50 — | 75 524 | 80 041 | 60 994 | 68 563 | 4 469 | 4 239 | 79 993 | 84 280 |
| 50—55 — | 64 757 | 71 739 | 58 968 | 66 135 | 3 637 | 3 558 | 68 394 | 75 297 |
| 55—60 — | 54 258 | 61 272 | 49 550 | 54 872 | 2 884 | 3 060 | 57 142 | 64 332 |
| 60—65 — | 49 666 | 57 454 | 40 935 | 46 693 | 2 327 | 2 710 | 51 993 | 60 164 |
| 65—70 — | 38 332 | 44 199 | 32 687 | 37 805 | 2 031 | 2 333 | 40 363 | 46 532 |
| 70—75 — | 27 711 | 33 094 | 23 656 | 28 988 | 1 535 | 1 756 | 29 246 | 34 850 |
| 75—80 — | 17 586 | 21 198 | 15 064 | 18 824 | 1 111 | 1 221 | 18 697 | 22 419 |
| 80—85 — | 8 596 | 11 277 | 7 008 | 9 612 | 607 | 667 | 9 203 | 11 944 |
| 85—90 — | 2 999 | 4 260 | 2 683 | 4 203 | 226 | 279 | 3 225 | 4 539 |
| 90—95 — | 559 | 999 | 540 | 997 | 42 | 63 | 601 | 1 062 |
| 95—99 — | 65 | 161 | 73 | 133 | 4 | 10 | 69 | 171 |
| 100 Aar og derover | 9 | 7 | 3 | 3 | » | » | 9 | 7 |
| Uangivet | 4 764 | 4 126 | 4 855 | 5 014 | 418 | 244 | 5 182 | 4 370 |
| Tilsammen | 1 510 778 | 1 593 431 | 1 337 900 | 1 419 176 | 80 850 | 82 772 | 1 591 628 | 1 676 203 |

| | Danmark uden de sønderj. Amter Mænd 1921 pCt. | 1911 pCt. | Kvinder 1921 pCt. | 1911 pCt. |
|---|---|---|---|---|
| under 15 Aar | 32,3 | 34,9 | 30,2 | 32,4 |
| 15—20 — | 9,8 | 9,5 | 9,3 | 9,0 |
| 20—40 — | 29,4 | 28,4 | 30,4 | 29,3 |
| 40—60 — | 18,8 | 18,0 | 19,2 | 18,9 |
| over 60 — | 9,7 | 9,2 | 10,9 | 10,4 |
| I alt | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |

rekte afspejler de senere Aars Nedgang i Fødselshyppigheden. Naar denne Bevægelse ikke har givet sig større Udslag i de her meddelte Tal, maa det erindres, at disse Tal omfatter alle Aldersklasserne under 15 Aar, d. v. s. alle Fødselsaargangene 1905—1920, medens det kun er Generationerne 1913—1919, der i særlig Grad udviser lave Fødselstal.

En Betragtning af Aldersforholdene i Befolkningen i de sønderjydske Amter giver til Resultat, at Nedgangen i Fødselshyppigheden under Krigsperioden her har præget Aldersfordelingen i endnu højere Grad end Tilfældet er i den øvrige Del af Landet. For Mændenes Vedkommende finder man herudover forholdsvis smaa Tal for Aldersklasserne 25—40 Aar, hvilket svarer temmelig nær til det Resultat, Folketællingen af 1919 i det tyske Rige har givet, omend ~~Forholdet, maaske mest paa Grund af det noget senere~~ Tællingstidspunkt i Danmark, er knap saa udpræget.

## Slagtningerne paa Eksportslagterierne.

Efter Indberetning fra Veterinærinspektørerne er Antallet af Svin slagtet paa Eksportslagterierne i November Maaned f. A. opgjort til 341 437, hvilket er ca. 7 000 mere end for Oktober Maaned.

Herefter er der i de første elleve Maaneder af 1923 slagtet ca. 3 149 000 Stykker Svin, medens der i de tilsvarende Maaneder i Fjor kun blev slagtet ca. 2 009 000 Stkr. og i Gennemsnit af Aarene 1911—14 ca. 2 274 000 Stkr.

Endvidere slagtedes der i November Maaned 1 524 Heste, 12 232 Stk. stort Kvæg, 9 632 Fedekalve, 6 517 Spædekalve og 3649 Faar og Lam.

Slagtningerne af Fedekalve og Spædekalve samt af Heste har været noget større i de forløbne Maaneder af 1923 end i de tilsvarende Maaneder af 1922, medens Antallet af slagtede Stkr. stort Hornkvæg i de sidste Maaneder har været betydeligt mindre end i de tilsvarende Maaneder af 1922.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen.
Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 6. Februar 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 5 12. FEBRUAR 1924


**Indhold:** Prisniveauet. — Detailpriserne i Januar 1924.

## Prisniveauet.

Den sidste af de Beregninger, som Det statistiske Departement siden Juli 1915 har foretaget over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget, blev foretaget i Juli 1923, og Resultatet er offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 21, 1923.

Ved Beregningerne er man hidtil gaaet ud fra Forbruget i en Husholdning, saaledes som dette var før Krigen, og man har derefter beregnet, hvad dette Forbrug vilde koste, betalt med de til de forskellige Tidspunkter gældende Priser. Det Forbrug, som saaledes har været benyttet ved Beregningerne, var opstillet i Overensstemmelse med en fra 1909 foreliggende Statistik over Husholdningsregnskaber for Arbejderfamilier i Hovedstaden paa gennemsnitlig 5 Personer, saaledes at der regnedes med en samlet aarlig Udgift i Juli 1914 paa gennemsnitlig 2 000 Kr.

Departementet har været klar over, at Forudsætningen om en uforandret Sammensætning af Forbruget blev mindre sikker, jo længere man fjærnede sig fra det Tidspunkt, da Forbrugets Sammensætning var konstateret ved statistiske Undersøgelser af Husholdningsregnskaber, men at foretage Forandringer heri lod sig først gøre, naar der forelaa nye, tilstrækkeligt omfattende Forbrugs-Undersøgelser.

Saadanne Undersøgelser lod sig ikke med Fordel foretage i Krigens Aar eller i Aarene umiddelbart efter Krigen, idet de stærke Prisbevægelser i disse Aar vilde give for stor Usikkerhed med Hensyn til Forbrugets Sammensætning, og navnlig maatte man frygte, at Resultaterne af Undersøgelserne kun vilde have øjeblikkelig Værdi og derfor kun vanskeligt vilde kunne anvendes ved fremtidige Prisniveau-Beregninger.

Departementet udsatte derfor den nye, almindelige Forbrugs-Undersøgelse til 1922, for hvilket Aar ca. 900 Familier omkring i Landet og af forskellige Samfundsklasser har fulgt Departementets Anmodning om at føre Regnskab i særlige herfra udsendte Regnskabsbøger, og ca. 600 af disse Bøger blev efter Aarets Udgang tilbagesendt Departementet. I »Statistiske Efterretninger« Nr. 3, 1924, er givet en foreløbig Redegørelse for Resultaterne af dette Materiales Bearbejdelse.

Da der saaledes nu foreligger nyt Materiale angaaende et almindeligt Husholdningsforbrugs Sammensætning, har Departementet ment det rigtigst at føre de fremtidige Pristalberegninger over paa det Grundlag, som de nye Undersøgelser har givet. Ved denne Overførelse er man gaaet ud fra det almindelige Princip, at der maatte være Kontinuitet mellem de tidligere og de fremtidige Pristalsberegninger, saaledes at Sammenligninger tilbage saavidt muligt umiddelbart kunde foretages. Navnlig maatte det i saa Henseende være nødvendigt, at det nye Pristalsbudget havde samme samlede Udgiftsbeløb som det tidligere anvendte Budget, og Budgettet maatte ligeledes være tilvejebragt ved Gennemsnitsberegninger over Budgetter fra den samme Samfundsklasse som tidligere.

Udfra disse Synspunkter har man maattet fastholde, at Pristalsbudgettet er et Arbejderbudget. Det tidligere Pristalsbudget var i Hovedtrækkene tilvejebragt paa Grundlag af københavnske Arbejderfamiliers Forbrug, men denne Begrænsning har man ikke ment at burde opretholde, og der er derfor valgt et Budget, som hviler paa Gennemsnit af Arbejderbudgetter saavel fra Hovedstaden som fra Provinsbyerne og Landdistrikterne. Denne Omstændighed medfører, at de absolute Tal i Budgettet ikke kan tages som Udtryk for Udgifterne i nogen bestemt Del af Landet, men Budgettets Formaal er jo i det hele ikke at give Udtryk for absolute Udgiftsbeløb; det er Forholdet mellem Udgifter til forskellige Tidspunkter, der skal belyses, og dette opnaas formentlig bedst ved at give Budgettet saa bred Basis som muligt.

Da Husholdningsregnskaberne er ført i Aaret 1922, har man valgt de Grupper, hvis Budget gennemsnitlig svarede til det samlede Udgiftsbeløb i det tidligere Pristalsbudget i Juli 1922, idet man gaar ud fra, at dette Tal kan betragtes som Gennemsnittet af hele Aaret 1922. Dette Udgiftsbeløb androg 3 987 Kr. Ved at føre hver af det nye Budgets Hovedposter frem til Juli 1923, med de Prisstigningsprocenter, som kendes fra det gamle Budget for Tiden Juli 1922 til Juli 1923, bliver de 3 987 Kr. til 4 078 Kr. Det gamle Budgets Udgiftsbeløb i Juli 1923 var 4 081 Kr., og der viser sig saaledes god Overens-

Udgiftsstigning, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914 (Udgiften i Juli 1914 = 100):

| | Juli 1914 | Juli 1916 | Juli 1917 | Juli 1918 | Juli 1919 | Juli 1920 | Juli 1921 | Juli 1922 | Juli 1923 | Jan. 1924 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Fødevarer | 100 | 146 | 166 | 187 | 212 | 253 | 236 | 184 | 188 | 194 |
| Klæder, Fodtøj, Vask | 100 | 160 | 190 | 260 | 310 | 355 | 248 | 217 | 239 | 254 |
| Bolig | 100 | 102 | 105 | 108 | 113 | 130 | 141 | 155 | 160 | 160 |
| Brændsel og Belysning | 100 | 175 | 220 | 275 | 292 | 563 | 401 | 301 | 282 | 288 |
| Skatter, Kontingenter, o. lgn. | 100 | 100 | 100 | 100 | 162 | 227 | 301 | 255 | 254 | 254 |
| Andre Udgifter | 100 | 121 | 146 | 197 | 224 | 247 | 214 | 203 | 206 | 207 |
| I alt... | 100 | 136 | 155 | 182 | 211 | 262 | 237 | 199 | 204 | 209 |

stemmelse med Hensyn til de to Budgetters Bevægelse i Aaret Juli 1922—Juli 1923.

Imidlertid maa der ogsaa spørges om Forholdet mellem det nye og det gamle Budget med Hensyn til Prisbevægelsen i det samlede Tidsrum 1914—1923, med andre Ord: om Forskellen i de to Budgetter med Hensyn til Fordelingen af den samlede Udgiftssum paa de enkelte Budgetposter bevirker en Forskel i Prisstigningen for hele Budgettet. En saadan Undersøgelse foretages ved at føre Udgiftsbeløbene for de enkelte Poster i det nye Budget tilbage fra 1923 til 1914. Denne Tilbageføring foretages saaledes, at man anvender de fra de tidligere Prisberegninger kendte Stigningsprocenter fra 1914—23 for Budgettets enkelte Poster. Nedenstaaende meddeles Hovedposterne i det nye Budget 1923 og disse Hovedposter ført tilbage til 1914 ved Stigningsprocenterne fra det gamle Budget.

| | Udgift Juli 1923 | Stigningsprocent Juli 1914—Juli 1923 | Beregnet Udgift Juli 1914 |
|---|---|---|---|
| | Kr. | pCt. | Kr. |
| Fødevarer | 1 561 | 88 | 831 |
| Klæder, Fodtøj, Vask | 537 | 139 | 226 |
| Bolig | 397 | 60 | 248 |
| Brændsel og Belysning | 229 | 182 | 81 |
| Skatter, Kontingenter o. l. | 516 | 154 | 203 |
| Andre Udgifter | 838 | 106 | 407 |
| Ialt... | 4 078 | — | 1 996 |

Reduktionen af de enkelte Budgetposter i 1923 med den særlige Prisstigningsprocent for hver enkelt Post giver et samlet Udgiftsbeløb i 1914 paa 1996 Kr. Stigningen fra dette samlede Udgiftsbeløb til det samlede Udgiftsbeløb i 1923 udgør 104 pCt. Dette svarer netop til den samlede Pristigning paa det gamle Budget fra 1914 til Juli 1923, 104 pCt. (Pristal 204), og det viser sig saaledes, at Forskellen i Fordeling af Udgifterne ikke medfører nogen Forskel i Prisstigningen for det samlede Budget. Det kan bemærkes, at tilsvarende Beregninger er foretaget for det nye Budget for Tidsrummet 1914—1922, og at det nye Budget ogsaa ved disse Beregninger viste samme Prisstigning som det gamle Budget.

Den saaledes forefundne Overensstemmelse mellem Prisstigningen fra 1914—23 for de to Budgetter muliggør direkte Sammenligning mellem de tidligere beregnede Pristal og de Pristal, som beregnes paa Grundlag af det nye Budget, og i ovenstaaende Tabel over Udgiftsstigningen er Beregningerne paa det nye Budget for Januar 1924 derfor indføjet umiddelbart i Rækken af de tidligere beregnede Pristal.

Med Hensyn til Fremskaffelse af Prisoplysninger og Beregningernes Udførelse er man gaaet frem ganske paa samme Maade som ved tidligere Beregninger. Gennemsnitspriserne for de enkelte Varer eller Varegrupper er for Fødevarer, Brændsel og Belysning og en Del andre Varer beregnet paa Grundlag af Priser, indberettede af Kommunalbestyrelserne, fra Hovedstaden, Provinsbyerne og noget over 100 Landkommuner. Prisbevægelsen for Beklædning, Isenkramvarer, Husholdningsartikler osv., for hvilke der ikke haves direkte Prisoplysninger, er beregnet paa Grundlag af Oplysninger, som Departementet har modtaget fra forskellige Organisationer og større Handels- og Produktionsfirmaer med særlig Sagkundskab paa disse Omraader, saavel for Hovedstaden som for det øvrige Land. Ligesom ved de tidligere Beregninger har man anvendt Gennemsnittet af Priserne for de to sidste Kvartalsundersøgelser, denne Gang altsaa for Oktober 1923 og Januar 1924.

Beregningerne giver til Resultat, at Stigningen siden Juli 1914 har været: for Fødevarer 94 pCt., for Klæder, Fodtøj og Vask 154 pCt., for Bolig 60 pCt, for Brændsel og Belysning 188 pCt., for Skatter, Kontingenter o. s. v. 154 pCt., for andre Udgifter 107 pCt., og den samlede Stigning for hele Budgettet udgør 109 pCt. Siden Juli 1923 er Indekstallet for Prisstigningen (Pristallet) steget med 5 Points.

I Overensstemmelse med tidligere Beregninger er Prisstigningen for Bolig holdt uforandret fra Juli til Januar, idet Juliberegningerne hviler paa Grundlag af den aarligt foretagne Statistik over Huslejestigningen (for November 1922). Ligeledes er Skatter og Kontingenter uforandret som ved Beregningen i Juli 1923.

Det skal tilføjes, at Pristalsberegningen for Januar 1924 vilde have givet samme Resultat, hvis Beregningerne var foretaget paa Grundlag af det hidtil anvendte Budget.

Med Hensyn til den Beregning af Prisforskydningen, der efter Tjenestemandsloven af 12. September 1919 skal anvendes ved Fastsættelsen af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg for Halvaaret April-September 1924, har man ikke foretaget den Omlægning af Budgettet, der som foran omtalt er foretaget med Hensyn til Beregningen af det almindelige Pristal, idet

## Gennemsnits-Detailpriser for Januar 1924, Oktober og Juli 1923.

| | | Hovedstaden | | Købstæderne | | 110 Landkomm. | | Gsnt. for hele Landet | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Januar 1924 | Oktober 1923 | Januar 1924 | Oktober 1923 | Januar 1924 | Oktober 1923 | Januar 1924 | Oktober 1923 | Juli 1923 |
| | | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre |
| Rugbrød | 4 kg | 97 | 97 | 105 | 104 | 104 | 102 | 102 | 101 | 107 |
| Sigtebrød | kg | 58 | 58 | 54 | 54 | 54 | 53 | 55 | 55 | 56 |
| Franskbrød | — | 81 | 81 | 82 | 83 | 80 | 80 | 81 | 81 | 81 |
| Flormel | — | 45 | 45 | 46 | 46 | 45 | 45 | 45 | 45 | 46 |
| Byggryn, danske | — | 49 | 50 | 48 | 47 | 47 | 46 | 48 | 48 | 48 |
| Havregryn, danske | — | 92 | 92 | 88 | 88 | 82 | 82 | 87 | 87 | 88 |
| Semoulegryn | — | 68 | 66 | 70 | 69 | 67 | 67 | 68 | 67 | 68 |
| Kartoffelmel | — | 67 | 57 | 63 | 54 | 60 | 52 | 63 | 54 | 54 |
| Risengryn | — | 94 | 87 | 84 | 81 | 79 | 78 | 86 | 82 | 82 |
| Sagogryn | — | 118 | 114 | 115 | 111 | 111 | 106 | 115 | 110 | 108 |
| Gule Ærter, Victoria, afskallede | — | 128 | 123 | 108 | 110 | 100 | 101 | 112 | 111 | 113 |
| Hugget Melis Nr. 1 | — | 102 | 107 | 103 | 110 | 102 | 108 | 102 | 108 | 117 |
| Farin, lyst, Nr. 1 | — | 88 | 94 | 89 | 97 | 89 | 96 | 89 | 96 | 103 |
| Kaffe | — | 448 | 443 | 425 | 420 | 407 | 406 | 427 | 423 | 423 |
| Te, alm. Kongo | — | 935 | 907 | 891 | 881 | 885 | 875 | 904 | 888 | 847 |
| Tørrede, amerik. Æbler, ringede | — | 210 | 199 | 214 | 192 | 204 | 185 | 209 | 192 | 199 |
| Tørrede Abrikoser | — | 270 | 309 | 269 | 318 | 256 | 294 | 265 | 307 | 392 |
| Svedsker m. Sten | — | 179 | 152 | 128 | 123 | 117 | 112 | 141 | 129 | 131 |
| Rosiner, Valencia | — | 239 | 214 | 198 | 190 | 185 | 177 | 207 | 194 | 195 |
| Fiskeboller, færøiske | 1/2 kg | 83 | 83 | 88 | 89 | 88 | 90 | 86 | 87 | 89 |
| Henkogte Ærter, grove | — | 88 | 85 | 92 | 91 | 90 | 89 | 90 | 88 | 85 |
| Hvidtøl, Nr. 1 | 1/1 Fl. | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 |
| Bajersk Øl | 1/2 - | 29 | 29 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 |
| Smør, lurmærket | kg | 573 | 574 | 562 | 554 | 553 | 540 | 563 | 556 | 406 |
| Margarine (animalsk) | — | 275 | 263 | 238 | 226 | 226 | 211 | 246 | 233 | 229 |
| Plantefedt (Palmin) | — | 190 | 179 | 194 | 182 | 193 | 181 | 192 | 181 | 179 |
| Vegetabilmargarine | — | 196 | 190 | 186 | 181 | 183 | 176 | 188 | 182 | 182 |
| Mejeri-Ost | — | 226 | 220 | 187 | 159 | 175 | 161 | 196 | 180 | 180 |
| Æg, nylagte, danske | Snes | 650 | 481 | 586 | 468 | 555 | 442 | 597 | 464 | 263 |
| —, præserverede | — | 373 | 345 | 367 | 309 | 369 | 326 | 370 | 327 | — |
| Sødmælk | Liter | 45 | 44 | 37 | 36 | 34 | 33 | 39 | 38 | 32 |
| Helskummet Mælk | — | 16 | 16 | 12 | 12 | 11 | 10 | 13 | 13 | 11 |
| Kærnemælk | — | 24 | 24 | 14 | 14 | 12 | 12 | 17 | 17 | 15 |
| Oksekød (Forkød) | kg | 232 | 223 | 208 | 206 | 204 | 198 | 215 | 209 | 216 |
| — (skært Kød) | — | 367 | 370 | 292 | 288 | 278 | 278 | 312 | 312 | 317 |
| Kalvekød (Forkød) | — | 240 | 234 | 207 | 208 | 189 | 188 | 212 | 210 | 212 |
| Fersk Svinebov | — | 217 | 230 | 247 | 255 | 241 | 250 | 235 | 245 | 236 |
| Svine-Rygben, fra Slagteri | — | 65 | 74 | 53 | 54 | 58 | 59 | 59 | 62 | 53 |
| Mørbrad | — | 482 | — | 422 | 418 | 416 | 408 | 440 | — | 400 |
| Saltet Brystflæsk | — | 301 | 323 | 291 | 297 | 282 | 292 | 291 | 304 | 293 |
| Islandsk Lammekød, Forbov | — | 178 | 183 | 188 | 185 | 189 | 186 | 185 | 185 | 160 |
| Røget, benløs Skinke | — | 442 | 453 | 480 | 482 | 483 | 479 | 468 | 471 | 468 |
| Svinefedt, krydret, dansk | — | 299 | 276 | 275 | 231 | 272 | 225 | 282 | 244 | 226 |
| Spegepølse | — | 598 | 592 | 450 | 445 | 434 | 435 | 494 | 491 | 489 |
| Ferske Sild | — | 108 | 71 | 85 | 66 | 84 | 69 | 92 | 69 | 97 |
| Torsk | — | 120 | 100 | 74 | 64 | 79 | 70 | 91 | 78 | 63 |
| Rødspætter | — | 276 | 233 | 179 | 161 | 162 | 145 | 206 | 180 | 197 |
| Klipfisk | — | 149 | 151 | 146 | 147 | 138 | 140 | 144 | 146 | 149 |
| Hvidkaal | — | 13 | 17 | 17 | 17 | 17 | 16 | 16 | 17 | — |
| Gulerødder | — | 28 | 26 | 22 | 21 | 20 | 20 | 23 | 22 | (147) |
| Kartofler, i større Partier | 50 kg | 874 | 725 | 686 | 602 | 609 | 499 | 723 | 609 | — |
| — i mindre — | kg | 21 | 18 | 18 | 17 | 16 | 15 | 18 | 17 | 20-57 |
| Køkkensalt | — | 19 | 18 | 18 | 18 | 17 | 17 | 18 | 18 | 18 |
| Amerikansk Vaskesoda | — | 15 | 15 | 16 | 17 | 16 | 16 | 16 | 16 | 16 |
| Brun Sæbe, prima | — | 98 | 92 | 98 | 93 | 95 | 91 | 97 | 92 | 101 |
| Petroleum, Water white | Liter | 31 | 31 | 29 | 29 | 29 | 29 | 30 | 30 | 30 |
| Skotske Nøddekul | hl | 491 | 466 | 485 | 479 | 490 | 479 | 489 | 475 | 474 |
| Knuste Koks, leveret | — | 451 | 410 | 411 | 390 | 426 | 409 | 429 | 403 | 375 |
| Elektricitet | kwt. | 50 | 50 | 65 | 66 | 66 | 68 | 60 | 61 | 62 |
| Gas | $m^3$ | 30 | 30 | 36 | 36 | 39 | 40 | 35 | 35 | 36 |
| Optændingsbrænde | kg | 11 | 13 | 10 | 10 | 10 | 9 | 10 | 11 | 11 |
| Herrestøvler, Boxcalf, gennemsyede | Par | 2498 | 2501 | 2410 | 2412 | 2408 | 2420 | 2439 | 2444 | 2449 |
| Forsaaling og Bagflikning af do. | — | 837 | 840 | 834 | 838 | 788 | 782 | 820 | 820 | 827 |

Tjenestemandslovens § 91 fastsætter, at Beregningen foretages efter »det af Det statistiske Departement ved Beregningen af Bevægelsen i Detailpriserne hidtil benyttede Normalregnskab«. Beregningerne er saaledes foretaget paa det gamle Budget, men iøvrigt vilde Resultatet med Hensyn til Tjenestemændenes Dyrtidstillæg være blevet det samme, hvis Beregningerne var udført paa Grundlag af det nye Budget.

For den Del af det tidligere Budget, der indgaar i Beregningerne af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg (Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig), d. v. s. alle Udgiftsposterne i det omhandlede Husholdningsbudget undtagen de to sidste (Skatter, Kontingenter o. s. v. og Andre Udgifter), var Udgiften i Juli 1919 3466 Kr.

Efter Tjenestemandsloven blev Dyrtidstillægget fastsat til 702 Kr. aarlig for Gifte (fra Oktober 1919), og dette Tillæg skal for hvert Halvaar pr. 1. Oktober og pr. 1. April forhøjes eller nedsættes med 54 Kr. aarlig for hver fulde 3 pCt., Udgiftstallet ændres i Forhold til Udgiftstallet i Juli 1919. Ugifte Tjenestemænd faar to Tredjedele af Dyrtidstillægget for gifte Tjenestemænd.

Siden den første Fastsættelse af Dyrtidstillægget har Udgiftstallet og dermed Dyrtidstillægget forandret sig paa følgende Maade:

| | Udgiftstal | Stigning | | Dyrtidstillæg pr. Aar | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | Gifte | Ugifte |
| | Kr. | i pCt. | | Kr. | Kr. |
| Juli 1919... | 3 466 | — | 1/10 19—31/8 20 | 702 | 360 |
| Januar 1920 | 4 020 | 16,0 | 1/4 20—30/9 20 | 972 | 648 |
| Juli 1920... | 4 302 | 24,1 | 1/10 20—31/8 21 | 1 134 | 756 |
| Januar 1921 | 4 363 | 25,9 | 1/4 21—30/9 21 | 1 134 | 756 |
| Juli 1921... | 3 716 | 7,2 | 1/10 21—31/8 22 | 810 | 540 |
| Januar 1922 | 3 220 | ÷ 7,1 | 1/4 22—30/9 22 | 594 | 396 |
| Juli 1922... | 3 076 | ÷ 11,2 | 1/10 22—31/8 23 | 540 | 360 |
| Januar 1923 | 3 023 | ÷ 12,8 | 1/4 23—30/9 23 | 486 | 324 |
| Juli 1923... | 3 167 | ÷ 8,6 | 1/10 23—31/8 24 | 594 | 396 |
| Januar 1924 | 3 274 | ÷ 5,5 | 1/4 24—30/9 24 | 648 | 432 |

Den sidste Beregning giver altsaa en Nedgang i Udgiftstallet fra Juli 1919 paa 192 Kr. eller 5,5 pCt., og Dyrtidstillægget bliver herefter for Halvaaret April—September 1924 at beregne efter et aarligt Beløb af 648 Kr. for gifte og 432 Kr. for ugifte.

## Detailpriserne i Januar 1924.

Ved Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, fra samtlige Købstadkommuner og fra noget over 100 Landkommuner er der for Januar Maaned 1924 — paa samme Maade som for de foregaaende Kvartaler — fremskaffet Oplysninger til Beregning af Gennemsnits-Detailpriser for Landets forskellige Dele. Oplysningerne er indsamlede i første Uge af Januar Maaned.

I omstaaende Tabel Side 33 er meddelt Resultaterne af de foretagne Gennemsnitsberegninger, og til Sammenligning er anført de tilsvarende Gennemsnitspriser for Oktober og Juli Maaneder 1923.

Priserne viser fra Oktober til Januar for nogle Varers Vedkommende en Stigning, der dog som Regel ikke er særlig stor; for andre Varer har Priserne været uforandrede, kun for Sukker har Priserne været faldende.

Af Mel- og Grynsorterne viser Kartoffelmel, Risengryn og Sagogryn Prisstigning, medens Priserne for de øvrige Mel- og Grynsorter har været uforandrede.

Sukkerprisen er fra Oktober til Januar faldet med 6—7 Øre pr. kg.

Svedsker og Rosiner er steget med 12—14 Øre pr. kg; Ølprisen er uforandret.

Smørprisen er gaaet 7 Øre op pr. kg, Margarinepriserne er steget med 9—13 Øre pr. kg. Sødmælk er steget 1 Øre pr. Liter, de øvrige Mælkepriser er uforandrede.

Ægpriserne er steget betydeligt.

Priserne paa Kød og Flæsk viser kun ringe Forandring fra Oktober til Januar, derimod er Prisen paa Svinefedt steget stærkt.

For Kartofler og Grøntsager har Priserne været ret uforandrede.

Gas- og Elektricitetspriserne er ligeledes uforandrede, derimod er Kul- og Kokspriserne steget, navnlig i Hovedstaden.

Siden første Uge af Januar, da der indhentedes Prisoplysninger, har der for flere Varers Vedkommende været ikke uvæsentlige Prisforandringer. Efter Oplysninger, der er indhentede i Hovedstaden, er Rugbrødsprisen steget med 12 Øre pr. 4 kg, Kaffeprisen er steget med 40—50 Øre pr. kg, Sukkerprisen er gaaet ca. 15 Øre op pr. kg, og ogsaa for andre Kolonialvarer har der været nogen Prisstigning. Det kan endvidere anføres, at Noteringen for Smør i Begyndelsen af Februar var 5,29 Kr. pr. kg mod 5,17 Kr. i Begyndelsen af Januar, derimod viser Noteringen for Æg et stærkt Fald, nemlig fra 4,20 Kr. pr. kg i Begyndelsen af Januar til 3,00 Kr. i Begyndelsen af Februar.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Handelsstatistiske Meddelelser, 14. Bind:

12. Hæfte: Vareomsætningen med Udlandet i December 1923. Pris 35 Øre.

Af Statistiske Meddelelser:

4. Række, 69. Bind, 7. Hæfte: Kapitelstakster for Afgrøden 1923. Pris 35 Øre.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.

I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.

Udgaaet fra Trykkeriet d. 12. Februar 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 6 — 23. FEBRUAR 1924



**Indhold:** Skibsfarten paa forskellige danske Havne i Oktober Kvartal 1923. — Bankernes Balance ved Udgangen af Januar 1924. — Arbejdsløsheden i Januar 1924. — Slagtningerne paa Eksportslagterierne.


## Skibsfarten paa forskellige danske Havne i Oktober Kvartal 1923.

Efter Anmeldelserne om ankommende og afgaaende Skibe til og fra danske Havne er udarbejdet efterfølgende summariske Oversigter over Skibsfarten paa Københavns Havn, derunder Frihavnen, og paa de Provinshavne, der har den største ind- og udgaaende Godsmængde, dels for Oktober Kvartal og dels for hele Aaret 1923; Tallene for hele Aaret er dog endnu kun foreløbig opgjort. For København er særskilt anført den fra Indlandet og fra Udlandet indgaaende og den til Indlandet og til Udlandet udgaaende Fart. For Provinshavnene er kun anført Antal og Tonnage af indgaaende Skibe, men Ladningen saavel i indgaaende som i udgaaende Fart. Antallet af ind- og udgaaende Skibe vil nemlig kun afvige lidt fra hinanden, hvorfor alene den indgaaende Fart er anført. Med Hensyn til Ladningen er Forholdet derimod et andet, som det ogsaa fremgaar af Tallene.

Man har foretaget en Udskillelse fra den øvrige Skibsfart af alle faste Dampskibsruter mellen indenlandske Havne samt af alle faste Ruter af nogen Betydning mellem Provinshavne og Udlandet. Af Betydning er her særlig Landbrugseksportruterne fra Esbjerg, Aalborg, Aarhus, Odense og Nakskov til England, for Esbjergs Vedkommende tillige til Hamborg, Belgien og Frankrig, samt fra østjydske Havne, Odense, Svendborg og Nakskov til Lybæk og Hamborg; endvidere kan nævnes Korsør—Kiel Ruten og Ruterne mellem Frederikshavn og Norge og Sverige. Helt udeladt saavel af de samlede Tal som af Tallene for Rutefart er Statsbanernes Dampfærgefart paa Ind- og Udland. For København er af Rutefart paa Udlandet kun udskilt Dampskibsforbindelsen med Malmø og Landskrona.

Skibsfarten paa København i Oktober Kvartal 1923.

| | | Antal Skibe | Reg. Tons netto | Ladning 1 000 kg |
|---|---|---|---|---|
| Indgaaet | fra Indlandet | 2 057 | 300 088 | 174 884 |
| | *heraf Rutefart* | *543* | *201 989* | *39 539* |
| | fra Udlandet | 2 195 | 881 392 | 887 088 |
| | *heraf Rutefart paa Malmø[1]) m. m.* | *471* | *98 525* | *1 516* |
| | Okt. Kvartal ialt | 4 252 | 1 181 480 | 1 061 972 |
| | 1923 ialt | 16 740 | 4 518 296 | 3 795 184 |
| | 1922 ialt | 13 687 | 3 855 122 | 3 069 195 |
| Udgaaet | til Indlandet | 2 112 | 347 856 | 148 697 |
| | *heraf Rutefart* | *543* | *201 989* | *88 920* |
| | til Udlandet | 2 185 | 798 696 | 131 771 |
| | *heraf Rutefart paa Malmø[1]) m. m.* | *471* | *98 525* | *4 730* |
| | Okt. Kvartal ialt | 4 297 | 1 146 552 | 280 468 |
| | 1923 ialt | 16 898 | 4 505 356 | 1 150 489 |
| | 1922 ialt | 13 765 | 3 872 354 | 850 861 |

[1]) Færgeruten Københavns Frihavn-Malmø er ikke medregnet.

Anm.: Tallene for 1923 er kun foreløbig opgjort.

Som det fremgaar af ovenstaaende Tabel indkom der til Københavns Havn i Oktober Kvartal 1923 ialt ca. 4 250 Skibe med en samlet Netto Registertonnage paa ca. 1 180 000, og der udlossedes 1 062 000 Tons Gods og indladedes 280 000 Tons. I Sammenligning med det foregaaende Kvartal er dette en Nedgang i Antal Skibe paa omtrent 500 og i Registertonnagen paa 10 000, medens der er udlosset 100 000 Tons Gods mere og indladet 24 000 Tons mindre. Naar Nedgangen er saa stor med Hensyn til Skibenes Antal, men forholdsvis ubetydelig med Hensyn til Registertonnagen, skyldes det den som sædvanligt formindskede Fart med smaa Fartøjer i Efteraars- og Vintermaanederne. Nedgangen i Antallet falder overvejende paa Farten fra Udlandet; men der har samtidig været flere Anløb af større

## Skibsfarten paa forskellige danske Havne i Oktober Kvartal 1923.

| | 1923 | Indgaaet Antal Skibe | Reg. Tons netto | Udlosset Ladning 1 000 kg | Indtagen Ladning 1 000 kg |
|---|---|---|---|---|---|
| Helsingør | Okt. Kvartal... | 112 | 11 774 | 20 563 | 1 338 |
| | 1923 ialt... | 567 | 63 122 | 73 156 | 3 250 |
| Køge | Okt. Kvartal... | 386 | 24 925 | 28 263 | 29 624 |
| | 1923 ialt... | 1 735 | 114 205 | 130 195 | 115 379 |
| Fakse | Okt. Kvartal... | 247 | 18 594 | 6 865 | 30 893 |
| | 1923 ialt... | 1 176 | 72 125 | 29 265 | 124 286 |
| Holbæk | Okt. Kvartal... | 154 | 19 618 | 29 542 | 1 475 |
| | 1923 ialt... | 643 | 72 437 | 101 822 | 5 827 |
| Kalundborg | Okt. Kvartal... | 247 | 48 336 | 31 226 | 3 377 |
| | *heraf Rutefart* | *91* | *28 396* | *276* | *162* |
| | 1923 ialt... | 1 029 | 209 307 | 117 273 | 18 808 |
| Korsør | Okt. Kvartal... | 444 | 69 057 | 60 231 | 9 453 |
| | *heraf Rutefart* | *183* | *27 939* | *285* | *343* |
| | 1923 ialt... | 1 741 | 279 915 | 225 922 | 25 252 |
| Stege | Okt. Kvartal... | 241 | 14 521 | 11 116 | 10 229 |
| | *heraf Rutefart* | *35* | *4 764* | *776* | *830* |
| | 1923 ialt... | 1 070 | 63 411 | 51 192 | 44 659 |
| Rønne | Okt. Kvartal... | 232 | 49 757 | 20 938 | 11 404 |
| | *heraf Rutefart* | *94* | *37 017* | *4 181* | *3 095* |
| | 1923 ialt... | 1 081 | 210 770 | 91 204 | 45 186 |
| Nykøbing F. | Okt. Kvartal... | 292 | 27 250 | 35 695 | 12 443 |
| | *heraf Rutefart* | *12* | *2 184* | *1 350* | *1 081* |
| | 1923 ialt... | 1 153 | 104 515 | 142 736 | 33 704 |
| Maribo—Bandholm | Okt. Kvartal... | 223 | 17 379 | 17 150 | 15 423 |
| | 1923 ialt... | 820 | 61 824 | 84 617 | 29 083 |
| Nakskov | Okt. Kvartal... | 455 | 47 823 | 35 133 | 22 798 |
| | *heraf Rutefart* | *155* | *17 505* | *2 984* | *6 105* |
| | 1923 ialt... | 1 886 | 187 141 | 155 258 | 74 213 |
| Rudkøbing | Okt. Kvartal... | 1 047 | 44 392 | 16 276 | 6 724 |
| | *heraf Rutefart* | *686* | *33 668* | *2 321* | *2 220* |
| | 1923 ialt... | 4 278 | 171 834 | 54 018 | 21 788 |
| Nyborg | Okt. Kvartal... | 158 | 46 088 | 43 988 | 33 795 |
| | *heraf Rutefart* | *12* | *1 908* | *740* | *193* |
| | 1923 ialt... | 618 | 171 058 | 169 051 | 103 846 |
| Svendborg | Okt. Kvartal... | 817 | 50 514 | 42 131 | 7 515 |
| | *heraf Rutefart* | *455* | *21 211* | *5 077* | *2 912* |
| | 1923 ialt... | 2 968 | 183 406 | 151 312 | 26 344 |
| Odense | Okt. Kvartal... | 535 | 104 405 | 127 070 | 19 319 |
| | *heraf Rutefart* | *62* | *20 136* | *9 122* | *7 607* |
| | 1923 ialt... | 1 979 | 368 422 | 459 996 | 61 378 |
| Middelfart | Okt. Kvartal... | 172 | 39 578 | 29 047 | 4 815 |
| | *heraf Rutefart* | *50* | *17 400* | *677* | *339* |
| | 1923 ialt... | 636 | 140 224 | 86 859 | 14 326 |
| Frederikshavn | Okt. Kvartal... | 221 | 51 172 | 32 081 | 1 664 |
| | *heraf Rutefart* | *105* | *31 512* | *3 165* | *1 295* |
| | 1923 ialt... | 951 | 245 376 | 102 311 | 12 633 |
| Aalborg—Nr.-Sundby | Okt. Kvartal... | 1 090 | 299 773 | 227 306 | 159 112 |
| | *heraf Rutefart* | *100* | *54 045* | *13 603* | *11 888* |
| | 1923 ialt... | 5 005 | 1178 737 | 903 412 | 651 361 |
| Thisted | Okt. Kvartal... | 130 | 11 727 | 17 701 | 529 |
| | *heraf Rutefart* | *12* | *2 940* | *1 159* | *179* |
| | 1923 ialt... | 601 | 45 831 | 63 411 | 2 044 |
| Randers | Okt. Kvartal... | 218 | 52 609 | 63 627 | 4 821 |
| | *heraf Rutefart* | *25* | *8 666* | *5 764* | *1 379* |
| | 1923 ialt... | 944 | 219 136 | 255 549 | 17 021 |
| Hobro—Mariager | Okt. Kvartal... | 205 | 18 557 | 17 344 | 21 129 |
| | *heraf Rutefart* | *12* | *1 476* | *2 034* | *731* |
| | 1923 ialt... | 1 215 | 96 952 | 88 832 | 105 804 |
| Aarhus | Okt. Kvartal... | 1 017 | 304 886 | 242 299 | 41 557 |
| | *heraf Rutefart* | *299* | *117 475* | *23 985* | *15 628* |
| | 1923 ialt... | 3 925 | 1133 005 | 884 057 | 144 981 |
| Horsens | Okt. Kvartal... | 316 | 47 991 | 58 660 | 4 661 |
| | *heraf Rutefart* | *49* | *5 752* | *3 816* | *3 280* |
| | 1923 ialt... | 1 391 | 180 351 | 208 805 | 22 329 |
| Vejle | Okt. Kvartal... | 318 | 43 088 | 52 657 | 4 668 |
| | *heraf Rutefart* | *47* | *10 549* | *7 539* | *2 288* |
| | 1923 ialt... | 1 248 | 170 415 | 202 324 | 16 233 |
| Fredericia | Okt. Kvartal... | 275 | 62 426 | 70 951 | 11 170 |
| | *heraf Rutefart* | *53* | *17 546* | *2 005* | *1 666* |
| | 1923 ialt... | 1 217 | 218 762 | 219 478 | 49 007 |
| Kolding | Okt. Kvartal... | 392 | 47 277 | 53 662 | 14 194 |
| | *heraf Rutefart* | *69* | *13 885* | *8 198* | *1 115* |
| | 1923 ialt... | 1 549 | 175 305 | 192 210 | 23 471 |
| Haderslev | Okt. Kvartal... | 588 | 33 623 | 28 158 | 3 716 |
| | *heraf Rutefart* | *382* | *17 911* | *2 002* | *572* |
| | 1923 ialt... | 2 671 | 144 517 | 105 694 | 12 604 |
| Aabenraa | Okt. Kvartal... | 412 | 28 029 | 30 001 | 1 841 |
| | *heraf Rutefart* | *172* | *9 580* | *1 796* | *363* |
| | 1923 ialt... | 1 607 | 101 641 | 102 078 | 6 377 |
| Egernsund (Graasten) | Okt. Kvartal... | 535 | 24 823 | 5 100 | 12 418 |
| | *heraf Rutefart* | *269* | *15 250* | *78* | *47* |
| | 1923 ialt... | 1 694 | 69 328 | 19 420 | 63 225 |
| Sønderborg | Okt. Kvartal... | 963 | 51 990 | 43 184 | 8 524 |
| | *heraf Rutefart* | *455* | *25 475* | *3 845* | *3 784* |
| | 1923 ialt... | 3 894 | 221 794 | 174 117 | 25 989 |
| Esbjerg | Okt. Kvartal... | 260 | 169 746 | 90 609 | 71 635 |
| | *heraf Rutefart* | *174* | *121 101* | *27 734* | *66 405* |
| | 1923 ialt... | 974 | 625 839 | 331 834 | 275 488 |

Skibe, idet den samlede fra Udlandet indgaaende Registertonnage er steget med ca. 50 000 Reg. Tons, medens den fra Indlandet indgaaende er sunket med ialt ca. 60 000 Reg. Tons, hvoraf ca. 40 000 skyldes Sæsonindskrænkninger i Rutefarten. Den ovenfor omtalte Stigning i tilført Godsmængde, ialt c. 100 000 Tons, skyldes udelukkende den udenlandske Fart.

Med Hensyn til Antal Skibe og Tonnage, der har besøgt Københavns Havn, maa det tages i Betragtning, at samtlige Københavns Havnedistrikter fra Dragør til Skovshoved samt Frihavnen er betragtet som en enkelt Havn, saaledes at Fart indenfor disse Havneomraader ikke er medtaget i Statistikken, ligesom Skibe, der har foretaget Anløb flere Steder indenfor Havneomraadet, kun er medtaget én Gang. Skibe, der har foretaget Anløb udelukkende for at reparere, tage Kul e. l. er ikke medtaget i de anførte Tal. For Oktober Kvartal foreligger der Oplysning om 18 Skibe paa ca. 34 000 Reg. Tons netto, som er udeladt af Statistikken af de nævnte Aarsager.

Af de i Tabellen anførte Tal for den samlede Fart paa Københavns Havn i 1923 og de til Sammenligning hermed anførte Tal for 1922 ses det, at der er foregaaet en meget betydelig Stigning i Trafikken, idet Skibsbesøgenes Antal har været 3 000 større, hvortil svarer en Forøgelse af Registertonnagen paa mellem 6 og 700 000 Tons og en Stigning i den samlede omsatte Godsmængde paa godt 1 Million Tons, fra 3,9 Mill. til omtrent 5 Mill. Tons.

I samtlige danske Havne uden for Hovedstaden udlossedes der i Oktober Kvartal 1923 1 788 000 Tons Gods og indladedes 609 000 Tons mod henholdsvis 1 848 000 og 622 000 Tons i Juli Kvartal. Der er saaledes udlosset 60 000 Tons og indladet 13 000 Tons mindre, hvilket dog kun er en Nedgang paa nogle faa pCt. For de fleste af de enkelte Provinshavne gælder det samme, som ovenfor nævnt ved Omtalen af København, at Antal Skibsanløb er gaaet stærkt ned, medens Reg.-Tonnagen, bortset fra Indskrænkninger i Ruterne, er omtrent uforandret. Udlosset Godsmængde er gennemgaaende af lignende Størrelse som i Juli Kvartal, medens nogle Tolddistrikter, som Maribo-Bandholm, Nykøbing F., Nakskov og Kolding, for hvis udgaaende Skibsfart Sukkerfabrikkernes Produkter eller Roesaft til Fabrikkerne, spiller en betydelig Rolle, viser en stærk Stigning i indladet Godsmængde. Ved nogle af de største Havne, som Aarhus, Odense og tillige Middelfart, er baade den indgaaende Registertonnage og Godsmængde, ligesom i København, større i Oktober end i Juli Kvartal, antagelig hidrørende fra forøget Indførsel fra Udlandet.

Nedenstaaende Tal giver en Oversigt over den samlede Skibsfart paa danske Provinshavne i 1923 i Sammenligning med 1922, idet der for hvert Kvartal i de to Aar er anført den indgaaende Registertonnage og den samlede omsatte Varemængde, d. v. s. udlosset og indladet Gods tilsammen. Det maa bemærkes, at disse Tal i nogen Grad vil afvige fra Tallene i den endelige Bearbejdelse af Skibsfartsstatistikken, som senere vil fremkomme, bl. a. fordi man i nærværende Opgørelse har medtaget hvert Skibsanløb i dansk Havn, uanset om Skibet har anløbet flere Havne paa samme Rejse fra eller til Udlandet.

Skibsfarten paa samtlige danske Provinshavne i 1922 og 1923.

| | 1922 | | 1923 | |
|---|---|---|---|---|
| | 1 000 Reg. Tons netto | Omsat Gods 1 000 t | 1 000 Reg. Tons netto | Omsat Gods 1 000 t |
| Januar Kvartal | 1 017 | 1 130 | 2 003 | 2 126 |
| April — | 1 753 | 1 891 | 1 911 | 2 122 |
| Juli — | 2 004 | 2 138 | 2 151 | 2 470 |
| Oktober — | 1 888 | 2 109 | 2 110 | 2 397 |
| Hele Aaret | 6 662 | 7 268 | 8 175 | 9 115 |

Sammenlignet kvartalsvis viser Tallene Aarstidens Indflydelse paa Skibsfartens Omfang — i Januar Kvartal 1922 var der en særlig langvarig Isperiode — og sammenlignet Aar for Aar bekræfter Oversigten det ved Omtalen af København nævnte, at Skibsfarten paa danske Havne har været af betydelig større Omfang i 1923 end i det foregaaende Aar. For Provinshavnenes Vedkommende var Stigningen omkring 1/4 baade med Hensyn til Skibenes samlede Størrelse og den ud- eller indladede Godsmængde.

En Sammenligning af Skibsfarten i 1923 og i 1922 paa de enkelte Havne vil vise, at Forholdene har været omtrent ens overalt og svarende til hvad de foran anførte Tal har udtrykt for alle Provinshavnene tilsammen. Nedenfor skal dog anføres Tallene for nogle faa af de vigtigste Havne. Til Sammenligning er medtaget Farten paa København, Dampfærgefarten ikke medregnet.

| | 1922 | | 1923 | |
|---|---|---|---|---|
| | 1 000 Reg. Tons netto | Omsat Gods 1 000 t | 1 000 Reg. Tons netto | Omsat Gods 1 000 t |
| København | 3 855 | 3 920 | 4 518 | 4 946 |
| Aalborg | 989 | 1 218 | 1 179 | 1 555 |
| Aarhus | 882 | 808 | 1 133 | 1 029 |
| Esbjerg | 514 | 524 | 626 | 607 |
| Odense | 305 | 413 | 368 | 521 |

Bankernes (undtagen Nationalbankens) Balance ultimo Januar 1924.

| | 4 Hoved-banker | Hoved-staden iøvrigt | Øerne uden Hoved-staden | Jylland | Ialt uden Hoved-bankerne | Hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | ult. Januar 1924 | ult. Decbr. 1923 | ult. Januar 1923 | ult. Januar 1922 |
| Antal Banker... | 4 | 17 | 67 | 100 | 184 | 188[1]) | 189 | 193 | 196 |
| Debet: | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Kassebeholdning | 53,4 | 9,2 | 6,3 | 8,9 | 24,4 | 77,8 | 111,7 | 207,6 | 138,4 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 83,2 | 15,9 | 33,8 | 25,5 | 75,2 | 158,4 | 158,9 | 175,9 | 162,3 |
| Udenl. Korrespondenter m. v. | 94,1 | 5,4 | 2,4 | 4,8 | 12,6 | 106,7 | 105,1 | 95,0 | 155,1 |
| Obligationer og Aktier | 443,7 | 41,0 | 52,3 | 63,5 | 156,8 | 600,5 | 607,9 | 593,2 | 582,2 |
| Panteobligationer | 74,0 | 23,0 | 35,4 | 45,6 | 104,0 | 178,0 | 172,0 | 151,6 | 136,0 |
| Indenlandske Veksler | 317,5 | 42,5 | 78,6 | 141,2 | 262,3 | 579,8 | 584,6 | 600,1 | 613,2 |
| Udlaan mod Pant eller Kaution | 183,9 | 62,4 | 106,0 | 125,3 | 293,7 | 477,6 | 485,7 | 623,7 | 714,2 |
| Kassekredit | 556,7 | 115,7 | 157,1 | 236,7 | 569,5 | 1 066,2 | 1 062,9 | 1 107,5 | 1 277,6 |
| Konto Kurant | 536,0 | 29,8 | 11,1 | 54,9 | 95,8 | 631,8 | 607,6 | 633,5 | 798,5 |
| Forskellige Debitorer | 52,3 | 17,1 | 2,8 | 7,0 | 26,9 | 79,2 | 77,3 | 80,4 | 63,5 |
| Faste Ejendomme | 53,4 | 14,5 | 6,1 | 10,2 | 30,8 | 84,2 | 84,0 | 71,8 | 72,7 |
| Inventar | » | 0,5 | 0,3 | 0,5 | 1,3 | 1,3 | 1,4 | 1,4 | 1,7 |
| Etablering | » | » | » | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,3 |
| Omkostninger | 23,9 | 1,4 | 1,4 | 1,7 | 4,5 | 28,4 | 39,0 | 26,7 | 35,6 |
| Underskud | 61,0 | 2,3 | 0,9 | 0,7 | 3,9 | 64,9 | 62,9 | 1,1 | » |
| Tilsammen... | 2 533,1 | 380,7 | 494,5 | 726,6 | 1 601,8 | 4 134,9 | 4 161,1 | 4 369,6 | 4 751,3 |
| Kredit: | | | | | | | | | |
| Aktiekapital | 226,0 | 37,4 | 50,9 | 70,8 | 159,1 | 385,1 | 385,9 | 386,7 | 439,9 |
| Reserver | 84,1 | 3,0 | 25,1 | 26,3 | 54,4 | 138,5 | 140,0 | 141,3 | 176,5 |
| Folio Konto | 99,7 | 28,4 | 27,0 | 46,7 | 102,1 | 201,8 | 213,6 | 201,1 | 211,8 |
| Konto Kurant | 738,1 | 35,4 | 16,1 | 16,8 | 68,3 | 806,4 | 808,9 | 821,5 | 942,4 |
| Indlaan paa Bankbog | 338,7 | 69,1 | 167,4 | 151,2 | 387,7 | 726,4 | 728,7 | 751,9 | 882,6 |
| Indlaan paa best. Tid ell. paa Ops. | 548,4 | 152,3 | 169,6 | 303,8 | 625,7 | 1 174,1 | 1 171,7 | 1 258,3 | 1 364,1 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 130,2 | 18,6 | 12,0 | 58,2 | 88,8 | 219,0 | 204,8 | 249,2 | 278,5 |
| Udenlandske Korrespondenter | 109,6 | 7,9 | 3,1 | 7,2 | 18,2 | 127,8 | 131,5 | 83,9 | 71,3 |
| Accept Konto | 1,8 | 3,8 | 0,4 | 0,5 | 4,7 | 6,5 | 4,6 | 7,2 | 11,3 |
| Forskellige Kreditorer | 114,4 | 17,1 | 9,5 | 22,0 | 48,6 | 163,0 | 237,3 | 373,8 | 239,9 |
| Prioritetsgæld i fast Ejendom | 9,5 | 4,4 | 0,8 | 1,8 | 7,0 | 16,5 | 16,7 | 12,5 | 13,0 |
| Rediskonterede Veksler | 76,5 | 0,4 | 3,6 | 8,2 | 12,2 | 88,7 | 12,1 | 13,6 | 13,8 |
| Rente og Provision | 40,4 | 2,7 | 8,5 | 10,9 | 22,1 | 62,5 | 85,8 | 44,4 | 73,7 |
| Overført fra forrige Aar | 15,7 | 0,2 | 0,5 | 2,2 | 2,9 | 18,6 | 19,5 | 24,2 | 41,5 |
| Tilsammen... | 2 533,1 | 380,7 | 494,5 | 726,6 | 1 601,8 | 4 134,9 | 4 161,1 | 4 369,6 | 4 751,3 |

[1]) Antallet af Banker er formindsket med 1, idet A/S Landbobanken i Køge er traadt i Likvidation.

## Bankernes Balance ved Udgangen af Januar 1924.

I foranstaaende fra Bankinspektøren modtagne Tabel gives et Sammendrag af samtlige Bankers Balance, bortset fra Nationalbankens, ved Udgangen af Januar Maaned. Totalbalancen er i Maanedens Løb gaaet ned med 26 Mill. Kr. og er herefter 235 Mill. Kr. lavere end i Januar 1923 og 616 Mill. Kr. lavere end i Januar 1922.

Forskydningerne i de enkelte Poster i Løbet af Januar Maaned er paavirkede baade af de i Anledning af Aarsopgørelserne foretagne Reguleringer m. H. t. Rentetilskrivninger m. v. og ogsaa af, at f. Eks. Rediskonterede Veksler i Henhold til Handelsministeriets Bekg. af 21. September 1921 fra og med 1. Januar 1924 ikke mere maa opføres under Posten: Forskellige Kreditorer.

Det skal i øvrigt anføres, at paa Aktivsiden er

Kassebeholdningen gaaet ned med 34 Mill. Kr. siden ultimo December, hvor den var naaet op til 112 Mill. Kr., og med 14 Mill. Kr. siden ultimo November. Selv om der altsaa bortses fra den store Kassebeholdning ved Regnskabsaarets Udgang, er der dog en ikke ringe Nedgang, der i det hele hænger sammen med en Stramning i Situationen, jfr. følgende Oversigt over Ud- og Indlaan:

| | Diskontering og Udlaan | | | Samlet Indestaaende | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Januar 1924 Mill. Kr. | Decbr. 1923 Mill. Kr. | Januar 1923 Mill. Kr. | Januar 1924 Mill. Kr. | Decbr. 1923 Mill. Kr. | Januar 1923 Mill. Kr. |
| 4 Hovedbanker | 1 594 | 1 574 | 1 773 | 1 725 | 1 740 | 1 826 |
| Øvrige Banker | 1 161 | 1 167 | 1 192 | 1 184 | 1 183 | 1 207 |
| Tilsammen ... | 2 755 | 2 741 | 2 965 | 2 909 | 2 923 | 3 033 |

Som anført skyldes en Del af Stigningen i Udlaanene, der for de 4 Hovedbankers Vedkommende andrager 20 Mill. Kr., de af Hensyn til Aarsregnskaberne foretagne Rentetilskrivninger paa Udlaan i Kassekredit og Kontokurant, men der har for Privatbanken, Handelsbanken og Diskontobanken været en samlet Stigning i Vekselportefeuillen paa næsten 7 Mill. Kr., medens en Nedgang i Landmandsbankens Vekselportefeuille er langt mindre end Stigningen i Konto-Kurant-Kontoen. Samtidig er, som det vil ses, Indlaanene gaaet tilbage med 14 Mill. Kr. (i Hovedbankerne med 15 Mill. Kr.), hvilken Nedgang paa det nærmeste opvejes af den Stigning, der har fundet Sted i Posten: Indenlandske Banker og Sparekasser; denne Stigning er dog formentlig i nogen Grad formel og skyldes Omposteringer fra andre Passivposter til denne Post. I Sparekasserne er der efter en skønsmæssig Opgørelse i Januar Maaned indsat ca. 3 Mill. Kr. mere, end der er udtaget. Ved Maanedens Udløb udgjorde Bankernes Tilgodehavende hos Sparekasserne 5,1 Mill. Kr., deres Gæld til disse 62,6 Mill. Kr. Nogen direkte Sammenligning mellem disse Tal og de tilsvarende Tal for forrige Maaned lader sig paa Grund af de nævnte Ændringer i Posteringen ikke foretage med Sikkerhed, men Tallene synes dog at tyde paa, at en Del af Stigningen i Passivposten: Indenlandske Banker og Sparekasser er reel; de forøgede Krav til Bankerne, hvorom bl. a. Nedgangen i Kassebeholdningen vidner, hidrører da aabenbart baade fra Tilvækst i Udlaanene og fra Nedgang i Indlaanene.

Ligeledes har Posterne: Udenlandske Korrespondenter lagt Beslag paa en Del Midler, idet Balancen her for samtlige Banker under eet er forbedret med 1,6 Mill. Kr. paa Aktivsiden og med 3,7 Mill. Kr. paa Passivsiden, i alt med 5,3 Mill. Kr. Nationalbankens Udlandsoverskud er vokset med godt 3 Mill. Kr. Hertil kommer Bevægelserne paa Valuta-Egaliseringsfondet.

Den cirkulerende Seddelmængde er i Maanedens Løb bragt ned fra 472,6 til 446,2 Mill. Kr. mod 442,9 Mill. Kr. ved Udgangen af Januar 1923.

## Arbejdsløsheden i Januar 1924.

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i Januar Maaned er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved den sidste Opgørelse for Januar Maaned var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag 21,0 pCt. mod 16,0 pCt. ved Udgangen af December. Stigningen har været særlig stærk i Provinsen, hvor Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag er steget fra 18,6 pCt. ved Udgangen af December til 25,1 pCt. ved Udgangen af Januar, medens der for Hovedstaden er en forholdsvis svagere Stigning fra 13,0 pCt. til 15,7 pCt.

| Januar 1924 | Antal Arbejdere | Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | 4. Januar | 11. Januar | 18. Januar | 25. Januar |
| Hovedstaden: | | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Bygningsindustri. | 11 634 | 23,5 | 30,4 | 32,1 | 33,2 |
| Anden Industri.. | 62 538 | 11,0 | 11,1 | 11,4 | 11,6 |
| Handel ..... | 6 288 | 13,2 | 13,4 | 13,3 | 13,5 |
| Arbejdsmænd ... | 30 482 | 16,1 | 16,0 | 16,9 | 17,9 |
| I alt... | 110 942 | 13,8 | 14,6 | 14,7 | 15,7 |
| Provinserne: | | | | | |
| Bygningsindustri. | 18 995 | 39,5 | 43,8 | 45,5 | 46,8 |
| Anden Industri.. | 56 361 | 13,3 | 12,4 | 10,6 | 12,2 |
| Handel ..... | 7 176 | 7,6 | 7,8 | 8,0 | 8,1 |
| Arbejdsmænd ... | 63 035 | 25,9 | 29,8 | 31,3 | 32,1 |
| I alt... | 145 567 | 21,9 | 23,8 | 24,0 | 25,1 |
| Hele Landet... | 256 509 | 18,4 | 19,8 | 20,2 | 21,0 |

Af de i Tabellen anførte Faggrupper er det særlig Byggefagene og Arbejdsmandsgruppen, der viser Stigning, men ogsaa for Handelsfagene er der efter

Julesæsonen en betydelig Stigning i Arbejdsløshedsprocenten.

For hele Landet under et udgjorde Arbejdsløsheden ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

| | 1920 pCt. | 1921 pCt. | 1922 pCt. | 1923 pCt. | 1924 pCt. |
|---|---|---|---|---|---|
| Januar | 13,2 | 19,7 | 28,9 | 21,5 | 21,0 |
| Februar | 9,6 | 23,2 | 33,1 | 23,2 | |
| Marts | 6,7 | 23,6 | 27,9 | 16,0 | |
| April | 3,5 | 21,7 | 24,0 | 11,5 | |
| Maj | 2,8 | 18,6 | 16,1 | 9,1 | |
| Juni | 2,1 | 16,8 | 13,2 | 8,1 | |
| Juli | 2,1 | 16,7 | 12,5 | 7,4 | |
| August | 2,4 | 17,7 | 11,1 | 7,6 | |
| September | 2,7 | 16,6 | 10,6 | 7,4 | |
| Oktober | 3,6 | 18,3 | 11,3 | 7,6 | |
| November | 6,1 | 20,8 | 15,2 | 11,4 | |
| December | 15,1 | 25,2 | 20,3 | 16,0 | |

Arbejdsløshedsprocenten er for Byggefagene omtrent som i Aarene 1910—14, for Arbejdsmændene lidt større, og for Industrifagene betydeligt større end før Krigen.

## Slagtningerne paa Eksportslagterierne.

Efter Indberetning fra Veterinærinspektørerne er i nedenstaaende Oversigt meddelt Antallet af Svin slagtet paa Eksportslagterierne i Aaret 1923 og til Sammenligning hermed Slagtningerne i 1922 og i 1911—14 gennemsnitlig:

Tabel 1. Antal Svin, slagtet paa Eksportslagterierne.

| | 1911—14 gsntl. | 1922 | 1923 |
|---|---|---|---|
| Januar | 199 820 | 162 302 | 269 371 |
| Februar | 196 061 | 151 345 | 240 279 |
| Marts | 207 358 | 183 441 | 239 018 |
| April | 209 948 | 148 263 | 263 908 |
| Maj | 213 813 | 193 995 | 334 917 |
| Juni | 202 765 | 189 777 | 248 754 |
| Juli | 203 299 | 182 209 | 294 472 |
| August | 198 241 | 202 387 | 299 328 |
| September | 196 373 | 167 256 | 281 480 |
| Oktober | 240 320 | 201 001 | 334 409 |
| November | 206 171 | 227 339 | 341 437 |
| December | 228 854 | 206 108 | 266 976 |
| Hele Aaret | 2 503 023 | 2 215 423 | 3 414 349 |

Herefter er der i 1923 slagtet ca. 3 414 000 Stykker Svin, medens der i 1922 kun blev slagtet ca. 2 215 000 Stkr. og i Gennemsnit af Aarene 1911—14 ca. 2 503 000 Stkr.

Slagtningerne af andre Kreaturer fremgaar af Tabel 2.

Tabel 2. Antal Heste, Hornkvæg og Faar, slagtet paa Eksportslagterierne.

| | Heste | Stort Kvæg | Fedekalve | Spædekalve | Faar (Geder) |
|---|---|---|---|---|---|
| 1922: | | | | | |
| Januar | 926 | 21 098 | 7 828 | 5 469 | 992 |
| Februar | 703 | 18 113 | 7 019 | 6 007 | 495 |
| Marts | 727 | 23 207 | 9 894 | 9 864 | 950 |
| April | 585 | 21 180 | 10 154 | 8 366 | 2 481 |
| Maj | 682 | 19 155 | 11 055 | 7 638 | 7 605 |
| Juni | 651 | 12 541 | 10 617 | 5 547 | 17 757 |
| Juli | 625 | 10 843 | 9 740 | 4 308 | 15 735 |
| August | 723 | 15 180 | 9 722 | 3 667 | 12 084 |
| September | 712 | 17 427 | 7 796 | 4 291 | 5 996 |
| Oktober | 1 044 | 19 243 | 8 580 | 5 609 | 5 783 |
| November | 1 073 | 17 627 | 8 182 | 6 207 | 3 862 |
| December | 837 | 16 103 | 8 345 | 6 355 | 1 505 |
| Ialt | 9 288 | 211 717 | 108 932 | 73 328 | 75 245 |
| 1923: | | | | | |
| Januar | 973 | 22 107 | 10 318 | 7 895 | 1 247 |
| Februar | 870 | 22 637 | 10 491 | 6 938 | 631 |
| Marts | 802 | 19 771 | 11 416 | 12 253 | 1 167 |
| April | 1 222 | 16 403 | 11 552 | 11 296 | 1 814 |
| Maj | 1 283 | 15 363 | 15 151 | 9 144 | 10 499 |
| Juni | 1 226 | 13 654 | 12 846 | 5 551 | 18 740 |
| Juli | 1 107 | 10 303 | 12 534 | 4 851 | 23 627 |
| August | 1 230 | 13 123 | 12 998 | 3 907 | 17 471 |
| September | 1 207 | 12 346 | 11 221 | 4 507 | 6 888 |
| Oktober | 1 483 | 13 677 | 11 168 | 6 522 | 5 817 |
| November | 1 524 | 12 232 | 9 632 | 6 517 | 3 649 |
| December | 1 177 | 9 975 | 9 074 | 6 279 | 1 136 |
| Ialt | 14 104 | 181 591 | 138 401 | 85 660 | 92 686 |

Slagtningerne af Fedekalve har i 1923 været betydelig større end i 1922, nemlig henholdsvis ca. 138 000 og ca. 109 000. Ogsaa af Faar, Spædekalve og Heste er der slagtet flere i det sidst forløbne Aar end i 1922. Derimod har Antallet af slagtede Stkr. stort Hornkvæg været betydeligt mindre i 1923 end i 1922, nemlig henholdsvis ca. 182 000 og ca. 212 000.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 23. Februar 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 7 — 6. MARTS 1924



**Indhold:** Transitomsætningen med Udlandet i 1923. — Frøavlsarealet samt Udbyttet af renset Frø i Aaret 1923. — Danmarks Handelsomsætning med Udlandet af Frø 1919—1923. — Antallet af skolepligtige Børn. — Lærlingestatistik. — Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande.


## Transitomsætningen med Udlandet i 1923.

I Nr. 4 af Statistiske Efterretninger af 6. Febr. 1924 er meddelt en Opgørelse af Værdien af Vareomsætningen med Udlandet i 1923, opgjort efter Specialhandelen, d. e. for Indførsel: Indgaaet til Forbrug af fremmede Varer, for Udførsel: Udførsel af indenlandske Varer, medens Opgørelsen over Transitomsætningen (Indførsel af Varer til Genudførsel) ikke var afsluttet paa daværende Tidspunkt. Da en foreløbig Opgørelse imidlertid nu foreligger for denne Omsætning skal i nedenstaaende Oversigt meddeles Tallene for Værdien af Vareomsætningen som Helhed i 1923, sammenlignet med de fire foregaaende Aar:

| | Samlet Indførsel | Indførsel til Forbrug | Udførsel af indenl. Varer | Udførsel af fremm. Varer | Merindførsel efter Specialhandel | Merindførsel efter Generalhandel |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| 1919 ..... | 2 605 | 2 394 | 740 | 268 | 1 654 | 1 597 |
| 1920 ..... | 3 244 | 2 943 | 1 591 | 371 | 1 352 | 1 282 |
| 1921 ..... | 1 697 | 1 549 | 1 410 | 154 | 139 | 133 |
| 1922 ..... | 1 553 | 1 456 | 1 176 | 107 | 280 | 270 |
| 1923 ..... | 2 027 | 1 907 | 1 533 | 146 | 374 | 348 |

Forskellen paa Merindførselsbeløbene, beregnet efter Specialhandelen og efter Generalhandelen, er den ved Transithandel indvundne Fortjeneste, der i ovenstaaende Tal indgaar i Beløbet for de genudførte fremmede Varer. Det skal dog bemærkes, at de Oplysninger, der har kunnet bringes tilveje om Bruttoavancen eller Tabet ved Mellemhandelen med de enkelte Varer, er ret ufuldstændige. Som det vil ses, var Fortjenesten ved Transithandelen i 1921 og 1922 kun ringe, nemlig henholdsvis 6 og 10 Mill. Kr., idet store Varepartier i disse Aar blev solgt med Tab, hvilket omtrent opvejede den ved Mellemhandelen iøvrigt indvundne Fortjeneste. For 1923 er Fortjenesten ved Transithandelen foreløbig opgjort til ca. 26 Kr., men dette Tal lader sig ikke direkte sammenligne med Tallene for de tidligere Aar, idet i 1923 for første Gang al Transitomsætning for dansk Regning er indbefattet i Opgørelsen, medens Opgørelsen tidligere kun omfattede Varer, der blev genudført efter at have været indklareret (fortoldet, oplagt paa Kreditoplag eller privat Transitoplag), samt Omsætningen over Frilager og fast Lager i Frihavnen og Omsætningen af Korn, Foderstoffer o. l. over Frihavnen.

I denne Forbindelse skal Departementet gøre opmærksom paa, at de i de maanedlige handelsstatistiske Hæfter om Vareomsætningen med Udlandet offentliggjorte Indførselstal hidtil kun har omfattet de Varer, der er indgaaet til Fortoldning eller paa Kredit- eller privat Transitoplag samt Indførsel til Frihavnen af Korn, Foderstoffer o. l., Kul, Brændselsolie og Varer til industrielle Virksomheder i Frihavnen. I fremtidige Hæfter (fra og med det i Dag udkomne Hæfte for Januar 1924) indbefattes desuden i Indførselstallene Transitomsætningen for dansk Regning af ikke indklarerede Varer. Tallene for Genudførsel omfatter til enhver Tid, hvad der er udført af de i Indførselen optagne Varemængder.

Medens der saaledes hidtil har været en mindre Forskel mellem de i de maanedlige Hæfter og de aarlige Tabelværker over Vareomsætningen med Udlandet offentliggjorte Tal for Indførsel og Genudførsel, idet en Del af Transitomsætningen først er blevet indarbejdet i Tallene efter Aarets Udgang, vil disse Publikationers Tal fremtidig svare til hinanden.

## Frøavlsarealet samt Udbyttet af renset Frø i Aaret 1923.

Paa det ved Landbrugstællingen den 16. Juli 1923 anvendte Tællingsskema søgtes der, i Modsætning til tidligere Aar, kun Oplysning om det samlede Frøareal; Arealets Fordeling paa de enkelte Frøsorter er blevet opgjort senere paa Grundlag af særlige Spørgeskemaer, der udsendtes i Efteraaret 1923 og hvorved der tillige — som et første Forsøg paa at tilvejebringe en Opgørelse af Frøhøstens Størrelse — blev indhentet Oplysninger om den forventede Avl af renset Frø.

Nedenstaaende Tabel 1 viser for Landet som Helhed Frøarealerne i Aaret 1923; til Sammenligning er Resultaterne for Aaret 1919, da Frøarealerne var paa sit højeste, samt for Aarene 1920, 21 og 22 vedføjet. Hele Landets Frøareal er fra 1922—23 gaaet frem med 1 659 ha eller 9,4 pCt; af dette Areal falder de 1 540 ha paa Markfrøarealerne, de 119 ha paa Arealer med Havefrø.

Forøgelsen skyldes især Rodfrugtfrøarealerne, der med Undtagelse af Sukkerroefrøarealet er gaaet meget stærkt frem, saaledes at det samlede Areal er mere end dobbelt saa stort som i 1922; endvidere er Arealet med Græsmarksbælgplanter til Frø steget noget, ca. 100 ha eller ca. 9 pCt. Under denne Gruppe har man for 1923 særskilt optalt Arealet med Hvidkløverfrø, der omfatter mere end en Trediedel af det samlede Areal med Græsmarksbælgplanter til Frø. Endelig skal det bemærkes, at et ikke ubetydeligt Areal, 288 Hektar, angives at være besaaet med en Blanding af Græsmarksbælgplanter og Græsser, hovedsagelig Rajgræs og Kløver. Græsfrøarealerne derimod er blevet formindsket med godt 1 300 ha eller 9 pCt.; Nedgangen skyldes her Hundegræs, Engsvingel og Agerhejre, medens de øvrige Sorter viser Fremgang. Arealet med Havefrøer forøget med 119 ha eller ca. 50 pCt.; Tilvæksten falder hovedsagelig paa Hvidkaalsfrøarealerne.

Som ovenfor nævnt har man i 1923 for første Gang spurgt om Høstudbyttet af renset Frø. Da Spørgeskemaerne udsendtes i Oktober Maaned, var Departementet paa Forhaand klar over, at enkelte Frøafgrøder paa Grund af det ugunstige Vejrlig endnu ikke var kørt ind, at Frøet i en Mængde Tilfælde endnu ikke vilde være aftærsket, og at Frøavlerne kun i ganske enkelte Tilfælde allerede paa dette Tidspunkt vilde have faaet Meddelelse om Udbyttet af renset Frø. Spørgsmaalet var derfor formuleret saaledes, at Avleren i de Tilfælde, hvor det nøjagtige Tal for renset Frø ikke kendtes, anmodedes om alligevel at opgive et Tal »skønsvis saa godt som muligt«.

For langt den overvejende Del af Arealet er der givet Oplysning om Høstresultatet, og man har da beregnet Udbyttet for det resterende Areal paa Grundlag af de foreliggende Udbytteangivelser. Resultaterne af Bearbejdelsen af det saaledes fremskaffede Materiale fremgaar af Tabel 2; denne Tabel giver for Øerne, Jylland og hele Landet for hver Frøsort en Oversigt over Frøarealet, samt Udbyttet af renset Frø i hkg og pr. ha.

Tabel 1. Frøavlsarealernes Sammensætning.

| | 1923 | 1922 | 1921 | 1920 | 1919[1] |
|---|---|---|---|---|---|
| *Rodfrugtfrø:* | ha | ha | ha | ha | ha |
| Runkelroefrø | 1 565 | 979 | 607 | 843 | 2 280 |
| Kaalroefrø | 1 386 | 318 | 778 | 1 855 | 3 390 |
| Turnipsfrø | 606 | 56 | 863 | 1 295 | 6 833 |
| Gulerodfrø | 206 | 77 | 120 | 393 | 1 652 |
| Sukkerroefrø | 120 | 267 | 988 | 845 | 326 |
| Tils. Rodfrugtfrø | 3 883 | 1 697 | 3 356 | 5 231 | 14481 |
| *Græsmarksbælgpl. til Frø:* | | | | | |
| Rødkløver | 412 | 434 | 651 | 376 | 309 |
| Sneglebælg | 235 | 263 | 455 | 958 | 712 |
| Andre Græsmarksbælgpl. | 605 | 455 | 480 | 385 | 357 |
| Heraf Hvidkløver | 475 | — | — | — | — |
| Tils. Græsmarksbælgpl. | 1 252 | 1 152 | 1 586 | 1 719 | 1 378 |
| *Bland. af Græsmarksbælgplanter til Frø og af Græsfrø* | 288 | — | — | — | — |
| *Græsfrøarealer:* | | | | | |
| Hundegræs | 7 783 | 10033 | 9 737 | 7 629 | 7 051 |
| Alm. (engelsk) Rajgræs | 1 738 | 901 | 1 451 | 2 092 | 2 444 |
| Italiensk Rajgræs | 1 488 | 888 | 1 163 | 1 876 | 3 719 |
| Eng-Svingel | 1 207 | 1 695 | 2 368 | 2 495 | 1 968 |
| Ager-Hejre | 554 | 627 | 405 | 405 | 1 326 |
| Andet Græsfrø | 446 | 399 | 353 | 323 | 386 |
| **Heraf Rapgræs** | 339 | — | — | — | — |
| Tils. Græsfrøarealer | 13216 | 14543 | 15477 | 14820 | 16894 |
| *Andre Markfrøarealer:* | | | | | |
| Sennep | 293 | — | — | — | — |
| Markfrøarealer ialt | 18932 | 17392 | 20419 | 21770 | 32753 |
| *Arealer med Havefrø:* | | | | | |
| Hvidkaalfrø | 169 | 56 | 240 | 1 090 | 1 160 |
| Blomkaalfrø | 23 | 17 | 44 | 380 | — |
| Andre Kaalfrøarealer | 31 | 40 | 104 | | 578 |
| Andet Havefrø | 133 | 124 | 129 | 326 | 1 135 |
| Havefrøarealer ialt | 356 | 237 | 517 | 1 796 | 2 873 |
| Ialt Frøavlsarealer | 19288 | 17629 | 20936 | 23566 | 35626 |

[1]) For det sydlige Jylland er Arealet anslaaet.

Tabel 2. Frøarealets Fordeling samt Udbytte af renset Frø i Aaret 1923 for Øerne, Jylland og hele Landet.

| | Øerne | | | Jylland | | | Hele Landet | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Areal ha | Udbytte | | Areal ha | Udbytte | | Areal ha | Udbytte | |
| | | hkg | pr. ha | | hkg | pr. ha | | hkg | pr. ha |
| *Rodfrugtfrø:* | | | | | | | | | |
| Runkelroefrø | 908 | 9 551 | 1 052 | 657 | 5 529 | 842 | 1 565 | 15 080 | 964 |
| Kaalroefrø | 953 | 14 654 | 1 538 | 433 | 5 239 | 1 210 | 1 386 | 19 893 | 1 435 |
| Turnipsfrø | 522 | 5 871 | 1 125 | 84 | 682 | 811 | 606 | 6 553 | 1 081 |
| Gulerodfrø | 149 | 805 | 541 | 57 | 182 | 320 | 206 | 987 | 479 |
| Sukkerroefrø | 106 | 1 733 | 1 635 | 14 | 61 | 432 | 120 | 1 794 | 1 495 |
| Tils. Rodfrugtfrø | 2 638 | 32 614 | 1 236 | 1 245 | 11 693 | 939 | 3 883 | 44 307 | 1 141 |
| *Græsmarksbælgplanter til Frø:* | | | | | | | | | |
| Rødkløver | 271 | 538 | 199 | 141 | 122 | 87 | 412 | 660 | 160 |
| Sneglebælg | 217 | 1 218 | 561 | 18 | 24 | 132 | 235 | 1 242 | 529 |
| Andre Græsmarksbælgplanter | 123 | 326 | 265 | 482 | 427 | 89 | 605 | 753 | 124 |
| Heraf Hvidkløver | 85 | 199 | 234 | 390 | 302 | 77 | 475 | 501 | 105 |
| Tils. Græsmarksbælgplanter | 611 | 2 082 | 341 | 641 | 573 | 89 | 1 252 | 2 655 | 212 |
| *Blanding af Græsmarksbælgplanter til Frø og og af Græsfrø* | 235 | 2 122 | 903 | 53 | 358 | 675 | 288 | 2 480 | 861 |
| *Græsfrøarealer:* | | | | | | | | | |
| Hundegræs | 6 136 | 29 708 | 484 | 1 647 | 7 670 | 466 | 7 783 | 37 378 | 480 |
| Almindelig (engelsk) Rajgræs | 1 051 | 8 781 | 835 | 687 | 4 717 | 687 | 1 738 | 13 498 | 777 |
| Italiensk Rajgræs | 1 051 | 9 440 | 898 | 437 | 3 222 | 737 | 1 488 | 12 662 | 850 |
| Eng-Svingel | 851 | 4 329 | 509 | 356 | 1 995 | 560 | 1 207 | 6 324 | 524 |
| Ager-Hejre | 147 | 1 264 | 860 | 407 | 3 262 | 801 | 554 | 4 526 | 817 |
| Andet Græsfrø | 72 | 353 | 491 | 374 | 1 833 | 490 | 446 | 2 186 | 490 |
| Heraf Rapgræs | 26 | 72 | 278 | 313 | 1 599 | 511 | 339 | 1 671 | 493 |
| Tils. Græsfrøarealer | 9 308 | 53 875 | 579 | 3 908 | 22 699 | 581 | 13 216 | 76 574 | 579 |
| *Andre Markfrøarealer:* | | | | | | | | | |
| Sennep | 262 | 2 463 | 940 | 31 | 240 | 774 | 293 | 2 703 | 923 |
| Markfrøarealer ialt | 13 054 | 93 156 | 714 | 5 878 | 35 563 | 605 | 18 932 | 128719 | 680 |
| *Arealer med Havefrø:* | | | | | | | | | |
| Hvidkaalfrø | 141 | 689 | 489 | 28 | 19 | 68 | 169 | 708 | 419 |
| Blomkaalfrø | 23 | 33 | 145 | » | » | » | 23 | 33 | 145 |
| Andre Kaalfrøarealer | 30 | 271 | 905 | 1 | 2 | 200 | 31 | 273 | 881 |
| Andet Havefrø | 112 | 969 | 865 | 21 | 70 | 333 | 133 | 1 039 | 781 |
| Havefrøarealer ialt | 306 | 1 962 | 641 | 50 | 91 | 181 | 356 | 2 053 | 562 |
| Ialt Frøavlsarealer | 13 360 | 95 118 | 712 | 5 928 | 35 654 | 601 | 19 288 | 130772 | 678 |

Den samlede Frøhøst andrager ca. 13 000 Tons, deraf ca. 200 Tons Havefrø, Resten Markfrø. To Trediedele af Avlen falder paa Øerne, en Trediedel i Jylland. Næsten alle de forskellige Slags Frøarealer har givet større Udbytte pr. ha paa Øerne end i Jylland. Særlig gælder dette Rodfrugtfrø, Græsmarksbælgplanter og Havefrø. For Græsserne er Forskellen derimod mindre; Engsvingel har endog givet større Udbytte i Jylland end paa Øerne.

Af Rodfrugtfrø er der i hele Landet avlet ca. 4 431 Tons. Det relativt lave Udbyttetal for Runkelroefrø skyldes i Særdeleshed de daarlige Vejrforhold, idet denne Frøafgrøde i mange Tilfælde er blevet bjerget altfor sent og som Følge heraf med store Tab og i mindre god Tilstand. Arealerne med Kaalroefrø har derimod givet et usædvanligt godt Udbytte, ligeledes det i Aar meget indskrænkede Areal med Sukkerroefrø. Avlen af Bælgfrø udgjorde ca. 266 Tons, hvortil

komner en Del, der er avlet i Blanding med Græsfrø. Vejrforholdene synes i Jylland efter Indberetningerne at dømme at have været særlig ugunstig for disse Afgrøder; især Hvidkløveren er paa en forholdsvis stor Del af Arealet slaaet fuldstændig fejl. Høsten af Græsfrø andrager ialt ca. 7 657 Tons; heraf avledes 5 387 Tons paa Øerne, Resten, 2 270 Tons, i Jylland. Under Andre Markfrøarealer er henført et Areal med Sennep paa omtrent 300 ha, hvoraf de 262 ha ligger paa Øerne. Udbyttet har været ca. 270 Tons eller 923 kg pr. ha.

## Danmarks Handelsomsætning med Udlandet af Frø 1919—1923.

I Tilslutning til ovenstaaende Oversigt over Frøavlsarealet i 1919—1923 skal i det følgende meddeles nogle Oplysninger om Danmarks Handelsomsætning med Udlandet af Frø i samme Tidsrum. I Tabellen S. 45 er for de samme Sorter som i foranstaaende Tabel 2 om Høstudbyttet af Frøavlsarealet anført Indførselen til Forbrug her i Landet samt Udførsel af dansk Avl i Aarene fra 1919, idet man i Stedet for Kalenderaar anvender »Frøaar« fra 1. Juli til 30. Juni. Det skal med Hensyn til disse Tal for den udenrigske Omsætning bemærkes, at den Mulighed foreligger, at udenlandsk Frø, der er blevet renset og behandlet her i Landet og senere udført, i de statistiske Anmeldelser ved Udførselen i noget Omfang bliver angivet som dansk Frø. Dette Forhold kan dog naturligvis ikke berøre en Opgørelse af Overskudsudførselen eller Merindførselens Størrelse.

For Frøaaret 1923 kan Resultatet kun gøres op for 1. Halvaar, hvorfor man ikke kan sammenligne med de øvrige Aar, men i Forbindelse med Oplysningerne om Avlens Størrelse giver disse Tal et Overblik over, hvor store Frømængder der omkring 1. Januar kunde regnes at være til Disposition her i Landet.

Om Forbruget af de forskellige Frøsorter her i Landet foreligger der en Beregning for 1921—22 af Direktør K. Dorph-Petersen, Statsfrøkontrollen. Ved de Skøn over det sandsynlige Forbrug, som for enkelte Frøsorter anføres i det følgende, har man i det væsentlige bygget paa denne Beregning under Hensyntagen til den normale Størrelse af det besaaede Areal.

Af Tabellen fremgaar det, at der af Græsfrø, Rodfrugtfrø og Havefrø har været Overskudsudførsel i alle Aarene fra 1919 til 1922, hvorimod der har været Overskudsindførsel af Bælgfrø.

Runkelroefrø var der Overskudsudførsel af i 1919, men siden har der været Merindførsel. Til Trods herfor er der hvert Aar udført betydelige Mængder Frø af dansk Avl. Forbruget er i 1922 beregnet til ca. 18 000 hkg, hvilket sikkert ikke ligger over, hvad der i et normalt Aar kan regnes med. Den indenlandske Høst er altsaa ogsaa i 1923 utilstrækkelig til Dækning af Forbruget.

Kaalrabifrø og Turnipsfrø har der gennem alle Aarene været Overskudsudførsel af, og bortset fra 1922 har Indførselen af udenlandsk Frø været ubetydelig. I 1. Halvaar af Frøaaret 1923—24 har der været en forholdsvis betydelig Overskudsindførsel. Formentlig kan man gaa ud fra, at den er bestemt til Genudførsel, da den indenlandske Avl i Aar skulde være stor nok til ikke blot at dække Forbruget, men ogsaa at tillade en betydelig Eksport. Forbruget er for 1922 beregnet til ca. 7 750 hkg Kaalroefrø og 3 000 hkg Turnipsfrø, og disse Tal synes i hvert Fald for Kaalroefrøet at ligge noget over det normale.

Gulerodfrø har der ligeledes været Overskudsudførsel af gennem alle Aarene. Det hjemlige Forbrug af denne Vare er ringe, for 1922 anslaaet til ca. 480 hkg.

Sukkerroefrø har der gennem alle Aarene været Overskudsindførsel af med Undtagelse af Aaret 1920, da Udførselen af dansk Sukkerroefrø var meget betydelig.

Af Bælgfrøet avler vi selv kun en ringe Del af Landets Forbrug. Dog har der et enkelt Aar, 1920, været Overskudsudførsel af Sneglebælg, der ogsaa i 1923 er den største Afgrøde, men dog kun kan dække ca. 1/4 af Forbruget. I enkelte Aar har der fundet lidt Eksport Sted af dansk Hvidkløver.

Græsfrø avler vi for de fleste Sorters Vedkommende betydeligt mere af end til vort eget Forbrug. Den største Udførselsartikel er Hundegræs, hvoraf der avles omtrent fire Gange saa meget, som der forbruges her i Landet.

Af Rajgræs, baade almindelig og italiensk, var Avlen i 1922 i Modsætning til det foregaaende Aar utilstrækkelig til Dækning af Forbruget, men i Aar har Avlen naaet en saadan Størrelse, at den for almindelig Rajgræs nærmer sig til at kunne dække Forbruget og for italiensk Rajgræs skulde kunne tillade en ikke ubetydelig Eksport. Forbruget er for 1922 opgjort til 13 350 hkg almindelig Rajgræsfrø og 9 000 hkg italiensk Rajgræs.

Høsten af Eng-Svingel, der gennem alle

Frøhandelen med Udlandet 1919—1923.

| | Avlen i 1923 | 1/7—31/12 1923 | | 1922—23 | | 1921—22 | | 1920—21 | | 1919—20 | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Indførsel ÷ Genudførsel | Udførsel af dansk Avl | Indførsel ÷ Genudførsel | Udførsel af dansk Avl | Indførsel ÷ Genudførsel | Udførsel af dansk Avl | Indførsel ÷ Genudførsel | Udførsel af dansk Avl | Indførsel ÷ Genudførsel | Udførsel af dansk Avl |
| Rodfrugtfrø | 100 kg | 100 kg | 100 kg | 100 kg | 100 kg | 100 kg | 100 kg | 100 kg | 100 kg | 100 kg | 100 kg |
| Runkelroefrø | 15 080 | 1 514 | 390 | 3 232 | 1 884 | 2 402 | 830 | 7 200 | 3 474 | 1 385 | 12 784 |
| Kaalroefrø | 19 893 | 1 949 | 707 | 673 | 1 432 | 138 | 3 267 | 130 | 5 028 | 271 | 7 923 |
| Turnipsfrø | 6 553 | 721 | 1 130 | 164 | 7 193 | ÷ 14 | 6 726 | 467 | 5 166 | 68 | 23 389 |
| Gulerodfrø | 987 | 18 | 231 | 507 | 704 | 244 | 1 944 | 191 | 1 887 | 705 | 3 251 |
| Sukkerroefrø | 1 794 | 7 294 | 64 | 7 112 | 4 877 | 6 911 | 6 704 | 4 615 | 10 294 | 7 508 | 2 573 |
| Tils. Rodfrugtfrø | 44 307 | 11 496 | 2 522 | 11 688 | 16 090 | 9 709 | 19 471 | 12 603 | 25 849 | 9 937 | 49 920 |
| Græsmarksbælgplanter til Frø | | | | | | | | | | | |
| Rødkløver | 660 | 1 399 | » | 14 900 | 67 | 16 271 | » | 16 135 | » | 18 343 | 306 |
| Sneglebælg | 1 242 | 3 425 | 18 | 3 053 | 284 | 2 042 | 1 231 | 280 | 874 | 409 | 226 |
| Andre Græsmarksbælgpl. t. Frø | 753 | 3 549 | 2 | 9 370 | 105 | 9 499 | 85 | 10 721 | 59 | 7 170 | 199 |
| Heraf Hvidkløver | 501 | 497 | 2 | 1 334 | 82 | 2 030 | 73 | 1 618 | 19 | 1 036 | 108 |
| Tils. Græsmarksbælgpl. | 2 655 | 8 870 | 20 | 28 657 | 456 | 29 842 | 1 316 | 28 754 | 933 | 26 958 | 731 |
| Hundegræs | 37 378 | 621 | 19 182 | 220 | 34 418 | 394 | 35 755 | 598 | 20 944 | 1 479 | 27 583 |
| Alm. Rajgræs | 13 498 | 3 553 | 331 | 10029 | 939 | 1 868 | 1 934 | 1 069 | 6 191 | ÷ 148 | 8 592 |
| Italiensk Rajgræs | 12 662 | | 3 393 | | 777 | | 8 637 | | 16 048 | | 21 496 |
| Eng-Svingel | 6 324 | 72 | 925 | 213 | 4 353 | 162 | 7 010 | 480 | 7 505 | 189 | 6 570 |
| Ager-Heire | 4 526 | 38 | 740 | 61 | 1 431 | 271 | 475 | 143 | 1 345 | 145 | 4 617 |
| Andet Græsfrø | 2 186 | 5 364 | 788 | 7 760 | 816 | 7 726 | 1 020 | 7 673 | 841 | 3 952 | 2 090 |
| Heraf Rapgræs, alm. | 1 671 | — | 727 | 3 | 590 | 2 | 583 | 52 | 398 | 11 | 751 |
| Tils Græsfrø | 76 574 | 9 648 | 25 359 | 18 286 | 42 734 | 10 423 | 54 831 | 10 015 | 52 874 | 5 924 | 70 948 |
| Hvidkaalfrø | 708 | 84 | 470 | 52 | 998 | 172 | 727 | 102 | 1 539 | 752 | 1 123 |
| Blomkaalfrø | 33 | 23 | 44 | 3 | 46 | 12 | 31 | 1 | 86 | 28 | 48 |
| Andre Kaalfrøarter | 273 | — | 142 | 26 | 297 | 112 | 720 | 19 | 408 | 39 | 132 |
| Andet Havefrø | 1 039 | 419 | 1 056 | 1 240 | 2 609 | 2 728 | 3 226 | 1 806 | 3 965 | 1 443 | 2 623 |
| Tils. Havefrø | 2 053 | 526 | 1 712 | 1 321 | 3 950 | 3 024 | 4 704 | 1 928 | 5 998 | 2 262 | 3 926 |

Aarene har været tilstrækkelig til en betydelig Overskudsudførsel, er trods stærk Nedgang i Arealet dog mere end tilstrækkelig til Forbruget, der for 1922 er opgjort til 2 550 hkg.

Ogsaa Høsten af Agerhejre er trods Nedgang i Arealet endnu i 1923 større end Forbruget, der i 1922 er opgjort til 3 400 hkg.

For Havefrøet er det sandsynligt, at Arealopgørelsen lider af nogen Ufuldstændighed, idet Gartnerier og lignende, der dyrker Havefrø, næppe alle kommer med ved Landbrugstællingerne. Gennem alle Aarene har der her været en betydelig Overskudsudførsel.

## Antallet af skolepligtige Børn.

Efter de af Departementet modtagne skolestatistiske Indberetninger udgjorde Antallet af skolepligtige Børn pr. 1. Januar 1922 ca. 475 000 for hele Landet og henved 450 000 for Danmark uden de sønderjydske Landsdele mod ca. 440 000 i 1917 jfr. følgende Oversigt:

| | Hovedstaden | Provinsbyerne | Landdistr. | Hele Landet |
|---|---|---|---|---|
| 1917 | 76 725 | 90 910 | 272 178 | 439 813 |
| 1918 | 77 355 | 92 200 | 274 199 | 443 754 |
| 1919 | 76 889 | 94 045 | 273 911 | 444 845 |
| 1920 | 78 006 | 95 365 | 276 309 | 449 680 |
| 1921 | 77 967 | 95 711 | 276 650 | 450 328 |
| 1922 uden sydl. Jyll. | 75 614 | 96 124 | 276 877 | 448 615 |
| 1922 med — — | 75 614 | 102 333 | 297 860 | 475 807 |

Antallet af de skolepligtige Børn, bortset fra det sydlige Jylland, hvorfra er tilkommet ca. 26 000, er i de fem Aar fra 1917 til 1922 saaledes kun steget med ca. 9 000 eller 2,0 pCt., medens den hele Befolkning i samme Tidsrum er steget tre Gange saa stærkt. Fordelingen paa Landsgrupper viser, at Antallet af skolepligtige Børn i Hovedstaden endog er lavere i 1922 end i 1917, og at Antallet er steget stærkere i Provinsbyerne end i Landdistrikterne. Af denne sidste Forskel skyldes kun en Del, at Struer og Brønderslev er medregnet blandt Købstæderne i 1922, men ikke i 1917. Under Hensyntagen hertil bliver Stigningsningsprocenterne 4,0 for Provinsbyerne og 2,3 for Landdistrikterne.

Til nærmere Belysning af den svage Tilvækst i Antallet af skolepligtige Børn og endvidere til Bestemmelse af de Krav, som de kommende Aar vil stille til Skolevæsenet, vil det være nødvendigt at benytte Befolkningsstatistikkens Oplysninger.

Skolepligten omfatter Børn, der er fyldt 7 Aar, men endnu ikke har naaet 14 Aars Alderen. Antallet af Børn indenfor disse Aldersklasser kendes paa Folketællingstidspunkterne 1/2 1911 og 1/2 1921. Ved Hjælp af Oplysningerne om Fødsler og Dødsfald og de paa Grundlag heraf beregnede Oplysninger om Ind- og Udvandring kan det omhandlede Børneantal beregnes for de nærmest mellemliggende og med ret stor Sikkerhed ogsaa de kommende Aar. Resultatet heraf fremgaar af følgende Oversigt:

Børn i Alderen 7—14 Aar.

| | Antal Børn ved Beg. af Aaret | Afgang i Aarets Løb | Tilgang i Aarets Løb | Nettotilgang i Aarets Løb |
|---|---|---|---|---|
| 1917 | 439 414 | 60 689 | 66 258 | 5 569 |
| 1918 | 444 983 | 61 567 | 64 461 | 2 894 |
| 1919 | 447 877 | 62 579 | 65 370 | 2 791 |
| 1920 | 450 668 | 63 894 | 63 687 | ÷ 207 |
| 1921 | 450 461 | 63 817 | 63 435 | ÷ 382 |
| 1922 ud. sydl. Jyll. | 450 079 | 64 622 | 60 774 | ÷ 3 848 |
| 1922 m. — — | 478 357 | 67 701 | 63 108 | ÷ 4 593 |
| 1923 | 473 764 | 69 563 | 65 127 | ÷ 4 436 |
| 1924 | 469 328 | 69 823 | 64 238 | ÷ 5 585 |
| 1925 | 463 743 | 67 953 | 66 266 | ÷ 1 687 |
| 1926 | 462 056 | 69 568 | 64 936 | ÷ 4 632 |
| 1927 | 457 424 | — | — | — |

Sammenlignes disse Tal med de tidligere anførte, vil det ses, at Forskellen mellem de to Opgørelsers Resultater ikke for noget Aar andrager en hel Procent, og Stigningen fra 1917 til 1922 i Antallet af 7—14-aarige Børn er derfor ogsaa efter Resultaterne fra Folketællingerne langt mindre end den hele Befolknings Tilvækst. Det skal til Belysning af de nærmere Omstændigheder herved anføres, at Stigningen i Antallet af 7—14-aarige Børn væsentligst afhænger af Forskellen mellem Størrelsen af de Fødselskuld, der hvert Aar dels fylder 7 Aar og dels opnaar 14 Aars Alderen, derimod i langt mindre Grad af den Til- og Afgang, der skyldes Dødsfald og Vandring i de paagældende Aldre.

Om Fødselshyppigheden, som er den vigtigste Aarsag til Svingningerne i Antallet af skolepligtige Børn, skal det derfor bemærkes, at medens Antallet af Fødsler i Aarene 1905—12 laa omkring 75 000 aarlig, ja i Aarene 1908 og 1909 endog var over 76 000, indtraf allerede i 1913 et betydeligt Fald, og op gennem Krigsaarene holdt det aarlige Antal Fødsler sig nærmere de 70 000 — det var i 1919 endog nede paa 68 700 — indtil det først i 1920 steg meget stærkt og naaede 78 000.

I Antallet af Børn i skolepligtig Alder spores Virkningen heraf allerede i Aarene 1918—21, da efter det ovenfor nævnte Tilgangen begyndte at blive mindre og Afgangen større. Medens Nettotilgangen i 1917 var ca. 5 500, gik den i 1918 og 1919 ned til knapt 3 000, og i 1920 og 1921 har Afgangen snarere været større end Tilgangen.

Da det for 1921 og de nærmest følgende Aar er fra Krigsaarenes smaa Fødselskuld, at de her omtalte Aldersklasser rekruteres, medens Afgangen samtidig sker i de betydeligt talstærkere Generationer fra 1907—12 vil Nedgangen fra 1917—21 fortsættes i endnu stærkere Grad for 1922 og de følgende Aar, idet selv en stor Nedgang i Dødeligheden blandt Børn i disse Aldre vil betyde meget lidt i denne Forbindelse. Der er regnet med normal Dødelighed i den foran anførte Oversigt, og herefter vil den for Aaret 1922 beregnede Nettoafgang paa ca. 4 600 fortsætte sig med yderligere 4 400 i 1923, 5 600 i 1924, 1 700 i 1925 og 4 600 i 1926, saaledes at Antallet af skolepligtige Børn fra Begyndelsen af 1922 til Begyndelsen af 1927 kan antages at ville aftage med ca. 21 000 til ca. 457 000. Derefter vil Virkningen af det store Antal Fødsler i 1920 vise sig, idet de overlevende af dette Aars Fødselskuld i Løbet af 1927 vil fylde 7 Aar.

## Lærlingestatistik.

Fra 1. Januar 1922 traadte Lærlingeloven af 6. Maj 1921 i Kraft. Medens den ældre Lærlingelov

kun omfattede saadanne Erhverv, der faldt ind under Begrebet »bunden Næring«, bortfaldt denne Begrænsning ved den nye Lovs Ikrafttræden, idet Loven omfatter enhver Haandværker, Fabrikant, Handlende eller anden Næringsdrivende. Da denne Udvidelse af Loven gav Mulighed for at fremskaffe et brugbart Materiale til en løbende Lærlingestatistik, og da Ønske om Oplysninger paa dette Omraade fra forskellig Side fremsattes overfor Departementet, organiseredes under Samarbejde med Indenrigsministeriet Indsamling af Materiale til en Lærlingestatistik paa Grundlag af de efter Lovens Regler autoriserede Lærlingekontrakter. En nærmere Redegørelse for disse Forhold blev givet i Statistiske Efterretninger Nr. 23, 1923, hvor der samtidig blev offentligjort en summarisk Oversigt over Antallet af godkendte Lærlingekontrakter i Tidsrummet 1. Januar 1922 — 1. Juli 1923, for saa vidt Oplysninger herom havde kunnet tilvejebringes ved Henvendelse til de Kontorer, hvor Godkendelse af Lærlingekontrakterne finder Sted: for Hovedstadens Vedkommende Arbejdsdirektoratet, for det øvrige Land Politikontorerne.

De nærmere Regler for Indsamling af Materialet indeholdes i Cirkulære fra Indenrigsministeriet af 15. Maj 1923, og det blev heri fastsat, at der fra 1. Juli 1923 skulde foretages en Udskrift paa et af Departementet udarbejdet Skema af de enkelte Lærlingekontrakter, som blev godkendt af Myndighederne. Disse Udskrifter skulde derefter i Begyndelsen af hvert Aars Januar og Juli Maaneder indsendes til Bearbejdelse i Det statistiske Departement.

I Henhold til de saaledes fastsatte Bestemmelser har Departementet i Januar Maaned 1923 fra Arbejdsdirektoratet i København og fra samtlige Landets Politikontorer modtaget Udskrifter af de i det foregaaende Halvaar godkendte Lærekontrakter, og en summarisk Behandling af det saaledes indkomne Materiale er foretaget. Om Resultatet af Undersøgelsen giver nedenstaaende Tabeller over Lærlingetilgangen, henholdsvis i Haandværk og Industri og Handels- og Kontorfagene, nærmere Oplysninger.

I Tabellerne er gennemført en Deling efter Hovedstaden, Provinsbyerne og Landdistrikterne samt efter Lærlingenes Fag.

Efter Tabel A for Haandværk og Industri er der i sidste Halvdel af Aaret 1923 i hele Landet godkendt ca. 3 300 Lærlingekontrakter, deraf ca. 1 200 i Hovedstaden, ca. 1 400 i Provinsbyerne og ca. 700 i Landdistrikterne. Efter de foreliggende Tal synes Lærlingetilgangen at have været omtrent lige stor i Hoved-

## Tabel A. Haandværk og Industri.

Antal godkendte Lærlingekontrakter fra 1. Juli 1923—31. December 1923.

| | Hovedstaden | Provinsbyerne | Landdistrikt. | Hele Landet |
|---|---|---|---|---|
| Møllere | » | » | 3 | 3 |
| Bagere og Konditorer | 124 | 104 | 70 | 298 |
| Sukkervarearbejdere | 4 | 7 | » | 11 |
| Slagtere | 23 | 47 | 6 | 76 |
| Tobaksarbejdere | 20 | 69 | 7 | 96 |
| Tekstilarbejdere | 2 | 2 | » | 4 |
| Skræddere | 34 | 27 | 30 | 91 |
| Hattemagere | 3 | » | » | 3 |
| Buntmagere | 7 | 1 | » | 8 |
| Skomagere | 47 | 32 | 15 | 94 |
| Træskomagere | » | » | 2 | 2 |
| Garvere | 1 | 1 | » | 2 |
| Murere | 29 | 49 | 35 | 113 |
| Brolæggere | 8 | » | » | 8 |
| Tømrere | 19 | 52 | 92 | 163 |
| Malere | 28 | 46 | 49 | 123 |
| Stukkatører | » | 2 | » | 2 |
| Snedkere | 88 | 126 | 78 | 292 |
| Maskinsnedkere | 6 | 5 | 2 | 13 |
| Glarmestre | 12 | 17 | 1 | 30 |
| Sadelmagere og Tapetserere | 23 | 35 | 15 | 73 |
| Bødkere | » | 3 | » | 3 |
| Drejere | 3 | 4 | » | 7 |
| Børstenbindere | 2 | 1 | » | 3 |
| Kurvemagere | » | 2 | 4 | 6 |
| Karetmagere | 2 | 6 | 7 | 15 |
| Skibstømrere | 4 | 34 | 7 | 45 |
| Sejlmagere | 1 | 1 | » | 2 |
| Skorstensfejere | 1 | 5 | 9 | 15 |
| Stenhuggere | » | 4 | 1 | 5 |
| Fajancedrejer, Modellør | 1 | 1 | » | 2 |
| Glasslibere | 1 | 4 | » | 5 |
| Guld- og Sølvsmede, Elektropletarbejdere | 29 | 19 | 4 | 52 |
| Blikkenslagere | 26 | 28 | 11 | 65 |
| Kobbersmede | » | 5 | » | 5 |
| Gørtlere og Metalarbejdere | 16 | 7 | » | 23 |
| Smede | 13 | 58 | 99 | 170 |
| Smede- og Maskinarbejdere | 13 | 26 | 24 | 63 |
| Maskinarbejdere | 213 | 230 | 75 | 518 |
| Mekanikere | 182 | 120 | 17 | 319 |
| Formere | 14 | 11 | 3 | 28 |
| Skibsbyggere | 8 | » | » | 8 |
| Urmagere | 13 | 15 | 6 | 34 |
| Elektrikere | 70 | 65 | 8 | 143 |
| Gummiarbejdere | » | 1 | 1 | 2 |
| Bogbindere | 16 | 15 | » | 31 |
| Typografer | 75 | 61 | 4 | 140 |
| Fotografer | » | 5 | 1 | 6 |
| Tegnere | » | 3 | » | 3 |
| Barberer | 37 | 53 | 12 | 102 |
| | 1 218 | 1 409 | 698 | 3 325 |

staden og Provinsbyerne i det paagældende Halvaar, medens Landdistrikterne viser en væsentlig mindre Lærlingetilgang. Dette Forhold synes ikke at stemme med de Erfaringer, man tidligere har gjort med Hensyn til Fordelingen af Lærlinge i de forskellige Dele af Landet, men af Oplysninger for et enkelt Halvaar lader sig ikke drage sikre Slutninger. Der kan være nogen Grund til at antage, at Efteraarsmaanederne spiller større Rolle med Hensyn til Lærlingeantagelser i Hovedstaden end i det øvrige Land, men den Mulighed, at Lovens Regler om Indsendelse af Lærlingekontrakter til Godkendelse endnu ikke opfyldes i fuld Udstrækning i alle Dele af Landet, kan vel heller ikke helt lades ude af Betragtning. Nogen Vurdering af dette Forhold lader sig ikke foretage, før der foreligger Oplysninger for flere efterfølgende Halvaar.

Tabel B. Handels- og Kontorfag.

Antal godkendte Lærlingekontrakter fra 1. Juli 1923—31. December 1923.

| Kontorlærlinge i: | Hovedstaden | Provinsbyerne | Landdistrikt. | Hele Landet |
|---|---|---|---|---|
| Industrien | 124 | 27 | 1 | 152 |
| Engros Forretninger | 48 | 1 | » | 49 |
| heraf i Stormagasiner | (31) | » | » | (31) |
| Alm. Detailhandel | 2 | 19 | » | 21 |
| Forsikringsselskaber | » | 2 | » | 2 |
| Rederier | 5 | » | » | 5 |
| Kommissionsforretninger o. l. | 6 | 7 | » | 13 |
| Handelslærlinge i:[1]) | | | | |
| Isenkramhandel | 38 | 63 | 4 | 105 |
| Korn- og Foderstofhandel | 7 | 14 | 1 | 22 |
| Viktualiehandel o. lign. | 2 | 1 | » | 3 |
| Sukkervarehandel | » | 2 | » | 2 |
| Kolonial-, alm. Detailhandel | 40 | 277 | 103 | 420 |
| Vinhandel | 1 | » | » | 1 |
| Tobakshandel | 6 | 2 | 1 | 9 |
| Manufaktur- og Modevarehandel o. lign. | 22 | 142 | 17 | 181 |
| Skotøjshandel | » | 5 | » | 5 |
| Handel med Tømmer og Bygningsartikler | 5 | 17 | » | 22 |
| Maskin-, Cykle- og Automobilhandel | 8 | 7 | » | 15 |
| Guldsmedeforretninger o. l. | 5 | » | » | 5 |
| Material- og Farvehandel o. l. | 2 | 11 | 1 | 14 |
| Bog-, Papir- og Kunsthandel | 31 | 37 | 7 | 75 |
| Handel med Musikinstrum. o. l. | 2 | 1 | » | 3 |
| Hørkramhandel o. lign. | » | 3 | » | 3 |
| Andre Handelsforr. og Forretninger u. n. Ang. | » | 16 | 2 | 18 |
| Restaurationsfaget | 19 | 7 | » | 26 |
| | 373 | 661 | 137 | 1 171 |

[1]) Herunder Lærlinge, der er anført som Handels- og Kontorlærlinge i de forskellige Brancher.

Af Tabellens Oplysninger om Lærlingetilgangen i de enkelte Fag ses det, at Metalindustriens forskellige Fag har optaget henimod Halvdelen af samtlige Lærlinge. Paa Grund af Materialets begrænsede Karakter med Hensyn til det Tidsrum, Oplysningerne vedrører, skal man iøvrigt ikke komme ind paa en Undersøgelse af Forholdene i de enkelte Fag, men det kan dog bemærkes, at Tallene for Bagerfaget synes at vise stor Tilgang af Lærlinge i Forhold til Fagets Lærlingeantal tidligere. I 1914 havde efter Industritællingen Bagerfaget 14—1 500 Lærlinge, medens der her viser sig en Tilgang i et enkelt Halvaar af ca. 300 Lærlinge.

For Handels- og Kontorfagenes Vedkommende har man i Tabel B meddelt Resultatet af Undersøgelsen. Ialt er der i sidste Halvaar af 1923 godkendt 1 171 Lærekontrakter i Handels- og Kontorfagene, deraf ca. 370 i Hovedstaden, ca. 660 i Provinsbyerne og ca. 140 i Landdistrikterne. I Tabellen er foretaget en Sondring mellem Kontorlærlinge og Handelslærlinge, men det maa bemærkes, at en saadan Deling ikke drager nogen skarp Grænselinie mellem Handels- og Kontorfaget, idet navnlig Handelslærlinge i betydeligt Omfang efter Kontrakterne tillige skal uddannes i Kontorarbejde. I Handelsfagene har den største Tilgang af Lærlinge været i Kolonialhandelen, og derefter følger Manufakturhandelen og Isenkramhandelen.

## Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande.

I Tilslutning til de i Statistiske Efterretninger Nr. 5 1924 meddelte Resultater af de i Januar i Aar foretagne Beregninger over Prisniveauet i Danmark, skal i det følgende meddeles nogle Oplysninger om Prisbevægelsen i forskellige andre Lande.

I de tre skandinaviske Lande og Finland er Grundlaget for Prisberegningerne bragt i saa nær Overensstemmelse med hinanden, som de særlige Forhold i hvert enkelt Land muliggør, og en Sammenligning mellem Prisbevægelsen i disse Lande kan derfor foretages nogenlunde sikkert saavel for de samlede Udgifter i et Budget som for de enkelte Hovedposter i Budgettet. En Sammenligning af Prisbevægelsen i andre Lande lader sig derimod kun foretage med Forbehold, idet Grundlaget for Beregningerne varierer noget fra Land til Land. Selv om en direkte Sammenligning af Tallene for Prisstigningen i de enkelte Lande saaledes kun er mulig med tilnærmelsesvis Sikkerhed, vil Tallene formentlig afgive et godt Grund-

lag for en Vurdering af Prisbevægelsen indenfor hvert enkelt Land.

I nedenstaaende Oversigt er for de fire Lande, Danmark, Sverige, Norge og Finland givet en Sammenstilling af Pristallene fra Januar 1923 til Januar 1924 (for Norge December 1923). Beregningerne hviler paa de samlede Udgifter i et Normal-Husholdningsbudget, og Prisstigningen er beregnet i pCt. i Forhold til Udgiften i 1914 saavel for det samlede Budget som for de forskellige Udgiftsgrupper i Budgettet.

| Danmark | Prisstigning fra 1914 Jan. 1924 | Juli 1923 | Jan. 1923 |
|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. |
| Fødevarer | 94 | 88 | 80 |
| Klæder, Fodtøj, Vask | 154 | 139 | 120 |
| Bolig | 60 | 60 | 55 |
| Brændsel og Belysning | 188 | 182 | 177 |
| Skatter, Kontingenter o. lign. | 154 | 154 | 169 |
| Andre Udgifter | 107 | 106 | 103 |
| I alt | 109 | 104 | 98 |

| Sverige | Prisstigning fra Juli 1914 Jan. 1924 | Juli 1923 | Jan. 1923 |
|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. |
| Føde og Nydelsesmidler | 62 | 58 | 66 |
| Beklædning | 92 | 96 | 103 |
| Bolig | 78 | 63 | 63 |
| Brændsel og Belysning | 81 | 85 | 88 |
| Skatter | 101 | 111 | 163 |
| Øvrige Udgifter | 87 | 88 | 90 |
| I alt | 76 | 74 | 83 |

| Norge | Prisstigning fra Juli 1914 Decb. 1923 | Juni 1923 | Decb. 1922 |
|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. |
| Madvarer | 126 | 113 | 115 |
| Beklædning | 129 | 130 | 137 |
| Husleje | 73 | 73 | 73 |
| Brændsel og Belysning | 158 | 142 | 136 |
| Skatter[1] | — | — | — |
| Øvrige Udgifter | 146 | 144 | 151 |
| I alt | 134 | 136 | 138 |

[1]) Skatter er medtaget ved Beregningen af det samlede Stigningstal.

| Finland | Prisstigning fra Juli 1914 Jan. 1924 | Juli 1923 | Jan. 1923 |
|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. |
| Fødevarer | 989 | 902 | 1 008 |
| Beklædning | 938 | 965 | 990 |
| Husleje | 881 | 871 | 704 |
| Brændsel | 1 406 | 1 401 | 1 245 |
| Skatter | 2 284 | 2 426 | 2 426 |
| I alt | 1 055 | 1 011 | 1 049 |

Danmark har gennem hele Aaret 1923 haft Stigning i Prisniveauet; i Sverige var der Nedgang i den første Halvdel af Aaret, medens Slutningen af Aaret atter viser en mindre Prisopgang. I Norge har Bevægelsen i Aaret 1923 været omtrent som i Sverige; naar Pristallet for det samlede Budget viser et lidt mindre Tal for December 1923 end for Juli 1923, medens de enkelte særlig nævnte Poster i Budgettet hovedsagelig viser Stigning, skyldes det, at Skattebeløbet paa Grundlag af nye Beregninger er gaaet en Del ned. Som Helhed har Norge det højeste Prisniveau i de tre skandinaviske Lande, i Slutningen af Aaret 1923 134 pCt. Stigning fra 1914, medens Sverige paa samme Tidspunkt havde en Stigning paa 76 pCt. og Danmark en Stigning paa 109 pCt. Den største Hovedgruppe, Fødevarer, er i Danmark steget med 94 pCt., i Sverige 62 pCt. og i Norge 126 pCt. Udgiften til Bolig er steget stærkest i Sverige, nemlig med 78 pCt. mod en Stigning af 60 pCt. i Danmark og 73 pCt. i Norge. For Sveriges Vedkommende er dette højere Tal for Stigning i Husleje fremkommet i Løbet af det sidste halve Aar, idet Stigningen i Juli 1923 kun androg 63 pCt. Den forøgede Stigning staar i Forbindelse med den Ophævelse af Huslejereguleringen, som har fundet Sted i Sverige fra 1. Oktober 1923.

I Finland har Prisniveauet i det sidste Aar ligget omtrent uforandret, ca. 10 Gange saa højt som i 1914.

I nedenstaaende Tabel meddeles paa Grundlag af det af Det internationale Arbejdsbureau i Genève udgivne Maanedsskrift »International Labour Review« (Revue internationale du Travail) Oplysninger fra en Række forskellige Lande om Prisstigningen siden 1914 for et Husholdningsbudget, der dog som foran nævnt er noget forskelligt sammensat og derfor ikke giver et fuldt ud sikkert Grundlag for indbyrdes Sammenligning.

For Landene i Europa viser Tallene en noget forskellig Prisbevægelse i Aaret 1923. De fire Lande med lavest Prisniveau er England, Holland, Schweiz og Sverige, hvor Stigningen siden 1914 andrager ca. 70—80 pCt. I England var der Prisnedgang fra Januar til Juli 1923, men siden har der atter været Opgang, saaledes at Prisniveauet ligger omtrent ens i Begyndelsen og Slutningen af Aaret. Holland har holdt et nogenlunde uforandret Prisniveau i Aarets Løb, medens der i Schweiz har været Stigningstendens. I Belgien og Frankrig har Priserne været stigende i Aarets Løb. Italien har nærmest haft

Prisstigningen siden 1914.

| | Sidste Opgørelser | | Juli 1923 | Januar 1923 |
|---|---|---|---|---|
| | Maaned | pCt. | pCt. | pCt. |
| Lande i Europa | | | | |
| England | Jan. 24 | 77 | 69 | 78 |
| Frankrig | Sept. 23 | 231 | 234 | 200 |
| Belgien | Dec. 23 | 370 | 329 | 283 |
| Holland | Sept. 23 | 73 | 73 | 76 |
| Schweitz[1]) | Dec. 23 | 67 | 64 | 55 |
| Italien | Okt. 23 | 402 | 387 | 405 |
| Czechoslovakiet[1]) | Okt. 23 | 801 | 821 | 841 |
| Finland | Jan. 24 | 1055 | 1011 | 1049 |
| Norge | Dec. 23 | 134 | 136 | 138 |
| Sverige | Jan. 24 | 76 | 74 | 83 |
| Danmark | Jan. 24 | 109 | 104 | 98 |
| Lande udenfor Europa: | | | | |
| Forenede Stater i Nord-Amerika | Sept. 23 | 72 | 70 | 69 |
| Kanada | Dec. 23 | 50 | 45 | 50 |
| Australien[1]) | Sept. 23 | 61 | 64 | 45 |
| New-Zealand | Okt. 23 | 48 | 46 | — |
| Indien | Dec. 23 | 57 | 53 | 56 |
| Syd-Afrika | Nov. 23 | 33 | 30 | 31 |

[1]) Kun Fødevarer.

uforandret Prisniveau, og i Czekoslovakiet har der været en svag Nedgang i Priserne.

I Landene udenfor Europa synes der at have været en nogenlunde almindelig Tendens til Prisopgang i det sidste halve Aar.

For Tyskland, Østrig og Polen er Pristal ikke medtaget i den tabellariske Oversigt. For Tysklands Vedkommende foregik der i 1923, navnlig i den sidste Halvdel af Aaret, en fuldstændig Prisrevolution. I Januar 1923 laa Prisniveauet ca. 1000 Gange over Prisniveauet i 1914, i Juni Maaned var Prisniveauet 8000 Gange over Niveauet i 1914. Derefter stiger Priserne fuldstændig katastrofalt: August ca. 600 000 Gange Prisniveauet i 1914, September 15 Mill. Gange, Oktober 3 657 Mill. Gange, November 657 000 Mill. Gange, December $1^1/_4$ Billion Gange Prisniveauet i 1914. Indførelsen af Guldmark-Regning (Rentemark) medførte dog i Slutningen af Aaret en Standsning i Prisstigningen, og Papirmarken stabiliseredes praktisk talt i Forholdet: 1 Rentemark = 1 Billion Papirmark (1 Dollar = 4,20 Rentemark). Indførelsen af Guldmark-Regning medførte et Tryk paa Prisniveauet, saaledes at dette var noget nedadgaaende i December og Begyndelsen af Januar Maaned. Efter Pris-Beregninger paa Grundlag af Rentemark skulde Prisniveauet for et samlet Budget i Begyndelsen af Januar 1924 ligge omkring 110, d. v. s. at Udgifterne i Rentemark skulde ligge ca. 10 pCt. over Udgifterne i 1914. Dette forholdsvis lave Prisindex skyldes bl. a., at Huslejeposten i Budgettet kun andrager ca. en Fjerdedel af det tilsvarende Beløb i 1914.

I Østrig har Prisniveauet i sidste Halvdel af 1923 været nogenlunde uforandret, medens Polen har haft en meget betydelig Stigning paa Grund af stærkt faldende Valuta.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 6. Marts 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 8 22. MARTS 1924



**Indhold:** Høsten 1923. — Bankernes Balance ved Udgangen af Februar 1924. — Aldersrenteloven af 1922 og Antallet af »gamle Personer« i Danmark. — De danske Kredit- og Hypotekforeningers Virksomhed i 1922—23. — Arbejdsløsheden i Februar 1924.


## Høsten 1923.

Opgørelsen af Aarets Høst er foretaget paa Grundlag af Optællingen af Landbrugsarealet den 16. Juli 1923 i Forbindelse med de gennem de kommunale Raad indhentede Oplysninger om Foldudbyttet for de forskellige Afgrøder, idet dog Opgørelsen af Halmudbyttet for Hovedkornsorterne er foretaget paa Grundlag af Resultaterne fra Landboforeningernes lokale Markforsøg i 1923.

*Kornhøsten.*

**Kornhøsten** er i 1923 opgjort til ialt 27,16 Mill. hkg, medens Udbyttet i 1922 var 25,36 Mill. hkg og i 1921 23,72 Mill. hkg, jvf. Tabel 1.

Tabel 1. Kornhøstens Mængdeudbytte i Mill. hkg.

| | Øerne | Jylland | Hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1923 | 1923 | 1923 | 1922 | 1921 | 1909-13 |
| Hvede | 1,69 | 0,72 | 2,41 | 2,52 | 3,03 | 1,48 |
| Rug | 1,20 | 2,65 | 3,85 | 3,63 | 3,10 | 4,46 |
| Byg | 4,62 | 2,45 | 7,07 | 6,62 | 6,00 | 5,45 |
| Havre | 3,11 | 6,05 | 9,16 | 8,47 | 7,57 | 7,80 |
| Blandsæd | 2,12 | 2,31 | 4,43 | 3,79 | 3,67 | 3,61 |
| Boghvede | 0,00 | 0,03 | 0,03 | 0,03 | 0,02 | 0,02 |
| Ren Bælgsæd | 0,12 | 0,09 | 0,21 | 0,30 | 0,33 | 0,09 |
| Tils. Kærneudb. | 12,86 | 14,30 | 27,16 | 25,36 | 23,72 | 22,91 |
| Halmudbytte | 20,64 | 26,62 | 47,26 | 32,18 | 28,25 | 35,18 |

Fraregner man Høsten i de sønderjydske Amter (godt 2 Mill. hkg), svarede Kornhøsten i 1923 for det øvrige Land til ca. 10 pCt. over Gennemsnitshøsten i Aarene 1909—13, der var 22,91 Mill. hkg.

Det samlede Kærneudbytte var ca. 7 pCt. større i 1923 end i 1922. Forøgelsen var størst for Blandsæd, ca. 16 pCt., og for Havre, ca. 9 pCt. Hvedehøsten var paa Grund af Nedgang i Arealet lidt mindre end i 1922. Rughøsten var 6 pCt. større end i 1922, Byghøsten omtrent 7 pCt. større.

Ved Opgørelsen af Halmudbyttet har man i tidligere Aar udelukkende bygget paa Kommunalbestyrelsernes Opgivelser af, hvor mange Læs af opgiven Gennemsnitsvægt, der kunde regnes at være indavlet pr. Arealenhed i Forbindelse med Opgivelserne om Kærneudbyttet pr. Arealenhed. Ved at trække Kærneudbyttet fra den samlede indavlede Høst af Kærne og Halm, naaede man til en Opgørelse af Halmudbyttet. Denne Opgørelsesmaade led af betydelig Usikkerhed, og en Undersøgelse har vist, at Resultaterne maatte antages at være en Del for lave for Landet som Helhed, og for mindre Omraader stærkt præget af Fremgangsmaadens Usikkerhed.

Efter et fra sagkyndig Side fremsat Forslag har man derfor besluttet fremtidig i saa vid Udstrækning som muligt at bygge Opgørelsen af Halmudbyttet paa det store og paalidelige Materiale, som Landboforeningernes lokale Markforsøg frembyder. Dette er i Aar sket for Hovedkornsorterne Hvede, Rug, 2-radet Byg, hvid eller gul Havre samt Blandsæd, for hvilke Kornsorter der foreligger et betydeligt Antal Markforsøg i alle Landsdele. Disse Markforsøgs Udbyttetal kan imidlertid ikke direkte lægges til Grund, da de sædvanlig ligger over Gennemsnittet for samtlige Landbrug; man har derfor benyttet den Fremgangsmaade, at man først paa Grundlag af Markforsøgene har beregnet Forholdet mellem Kærneudbytte og Halmudbytte ved forskellig Størrelse af Kærneudbyttet pr. Arealenhed; under Hensyntagen til det gennemsnitlige

Kærneudbytte pr. Arealenhed, som den almindelige Høstopgørelse udviser i de enkelte Herreder, har man derefter anvendt disse Forholdstal til Beregning af Halmudbyttet. Denne Fremgangsmaade synes at give betydelig bedre Resultater end den hidtil benyttede, selv om ogsaa denne Beregningsmaade er behæftet med nogen Usikkerhed.

Det samlede Halmudbytte er opgjort til 47,26 Mill. hkg. Med Benyttelse af den tidligere Beregning af Halmudbyttet vilde man for 1923 være naaet til 39,44 Mill. hkg. eller ca. 22 pCt. mere end i 1922.

Foldudbyttet for de vigtigste Kornafgrøder fremgaar af Tabel 2.

Paa Øerne gav Kornafgrøderne betydeligt større Udbytte pr. Hektar i 1923 end i 1922. For Vintersæden svarede Udbyttet til Gennemsnittet i Aarene 1909—13. For Vaarsæden laa det betydeligt over Udbyttet i disse Aar. I Jylland var Udbyttet ikke meget bedre end i 1922; for Vintersæden var det under Udbyttet 1909—13, men for Vaarsæden en Del over Normaludbyttet. Resultatet for hele Landet var et Udbytte, der for Vintersæden ikke svarede fuldt ud til Normalhøst før Krigen, men for Vaarsæden laa betydeligt over det normale.

Tabel 2. Høstudbyttet af de vigtigste Kornafgrøder i hkg pr. Hektar.

| | 1923 | 1922 | 1921 | 1909-13 gsntl. |
|---|---|---|---|---|
| Øerne: | | | | |
| Hvede | 30,5 | 26,6 | 36,3 | 30,3 |
| Rug | 23,5 | 22,9 | 22,8 | 23,4 |
| Byg | 27,2 | 26,0 | 26,7 | 24,3 |
| Havre | 26,9 | 23,9 | 25,0 | 22,4 |
| Blandsæd | 26,1 | 23,9 | 24,5 | 23,0 |
| Halmudbytte af samtlige Sædafgrøder | 43 | 26 | 25 | 33 |
| Jylland: | | | | |
| Hvede | 26,2 | 25,4 | 29,5 | 28,4 |
| Rug | 14,6 | 14,6 | 10,8 | 15,1 |
| Byg | 22,3 | 22,1 | 18,9 | 20,4 |
| Havre | 17,9 | 17,0 | 14,2 | 17,0 |
| Blandsæd | 18,4 | 17,6 | 15,0 | 17,7 |
| Halmudbytte af samtlige Sædafgrøder | 34 | 26 | 22 | 29 |
| Hele Landet: | | | | |
| Hvede | 29,0 | 26,2 | 34,1 | 29,9 |
| Rug | 16,5 | 16,4 | 13,7 | 17,9 |
| Byg | 25,3 | 24,6 | 23,6 | 23,0 |
| Havre | 20,1 | 18,7 | 16,8 | 18,5 |
| Blandsæd | 21,4 | 20,1 | 18,9 | 20,4 |
| Halmudbytte af samtlige Sædafgrøder | 37 | 26 | 23 | 30 |

*Rodfrugthøsten.*

Det samlede Udbytte af Rodfrugthøsten var ca. 192 Mill. hkg imod ca. 169 Mill. hkg i 1922 og 160 Mill. hkg i 1921, jvf. Tabel 3. Rodfrugthøsten var altsaa betydeligt større end i de nærmest foregaaende Aar og sammenlignet med den normale Høst i Aarene før Krigen er Fremgangen endnu større, idet Gennemsnitsudbyttet i 1909—13 kun var ca. 136 Mill. hkg. Selv om man tager Hensyn til, at de sønderjydske Amter er kommet til, var Rodfrugthøsten i 1923 dog ca. 33 pCt. større end denne Gennemsnitshøst.

Tabel 3. Rodfrugthøsten i Mill. hkg.

| | Øerne | Jylland | Hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1923 | 1923 | 1923 | 1922 | 1921 | 1909-13 |
| Kartofler | 1,79 | 10,59 | 12,38 | 13,40 | 13,65 | 8,40 |
| Gulerødder | 0,17 | 0,83 | 1,00 | 1,34 | 1,08 | 2,29 |
| Runkelroer | 25,22 | 11,92 | 37,14 | 54,57 | 47,98 | 44,15 |
| Kaalrabi | 32,50 | 72,77 | 105,27 | 70,79 | 68,45 | 45,55 |
| Turnips | 7,16 | 21,28 | 28,44 | 23,26 | 20,27 | 27,38 |
| Sukkerroer | 7,26 | 0,21 | 7,47 | 5,73 | 8,69 | 7,88 |
| Cikorierødder | 0,08 | 0,04 | 0,12 | 0,11 | 0,05 | 0,21 |
| Tils. Rodfrugter | 74,18 | 117,64 | 191,82 | 169,20 | 160,17 | 135,86 |

Tabel 4. Høstudbyttet af de vigtigste Rodfrugtafgrøder i hkg pr. Hektar.

| | 1923 | 1922 | 1921 | 1909-13 gsntl. |
|---|---|---|---|---|
| Øerne: | | | | |
| Kartofler | 116 | 125 | 148 | 131 |
| Gulerødder | 300 | 280 | 251 | 326 |
| Runkelroer | 497 | 518 | 481 | 544 |
| Kaalroer | 641 | 551 | 473 | 527 |
| Turnips | 509 | 485 | 414 | 461 |
| Sukkerroer | 235 | 237 | 251 | 300 |
| Jylland: | | | | |
| Kartofler | 157 | 172 | 166 | 145 |
| Gulerødder | 220 | 234 | 213 | 269 |
| Runkelroer | 342 | 405 | 432 | 485 |
| Kaalroer | 506 | 430 | 453 | 463 |
| Turnips | 414 | 378 | 379 | 393 |
| Sukkerroer | 207 | 190 | 223 | 258 |
| Hele Landet: | | | | |
| Kartofler | 149 | 162 | 162 | 141 |
| Gulerødder | 230 | 241 | 217 | 280 |
| Runkelroer | 434 | 470 | 460 | 530 |
| Kaalroer | 541 | 455 | 457 | 467 |
| Turnips | 434 | 399 | 386 | 401 |
| Sukkerroer | 234 | 235 | 250 | 299 |

Med Hensyn til de enkelte Afgrøder var Forholdet det, at Kartoflerne gav noget mindre Udbytte i 1923 end i 1922. For Runkelroer var Udbyttet meget mindre end i 1922, medens Høsten af Turnips og især af Kaalrabi var meget større end i 1922. Ogsaa Sukkerroehøsten var betydeligt større end i 1922, men var endnu ikke paa Højde hverken med Høsten i 1921 eller Gennemsnitshøsten i 1909—13.

Foldudbyttet for Kartofler og Runkelroer var noget under Udbyttet i 1922 baade paa Øerne og i Jylland, men for Kaalrabi og Turnips en Del større end i 1922. For Sukkerroer var det omtrent det samme som i 1922. Sammenlignet med 1909—13 gav Kartofler, Kaalroer og Turnips over Normalen, de øvrige Afgrøder under det normale, jvf. Tabel 4.

*Høhøsten.*

Ved Opgørelsen af Høsten af Enghø har man lagt det ved Arealtællingen 1923 opgjorte Høslætsareal udenfor Agermarken til Grund, medens man tidligere har regnet hele Engarealet som Høslætsareal, hvad der har vist sig i de fleste Egne af Landet og især paa Øerne at give et for stort Høslætsareal.

Det samlede Udbytte af Høhøsten i 1923 var 16,59 Mill. hkg, jvf. Tabel 5. Udbyttet var meget større end i 1922, der imidlertid var et i denne Henseende usædvanligt daarligt Aar.

Tabel 5. Høhøsten i Mill. hkg.

| | Øerne | Jylland | Hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1923 | 1923 | 1923 | 1922 | 1921 | 1909-13 |
| Agerhø | 4,32 | 6,15 | 10,47 | 6,39 | 9,49 | 10,90 |
| Enghø | 0,84 | 5,28 | 6,12 | 7,52 | 7,06 | 7,11 |
| Tils. Hø. | 5,16 | 11,43 | 16,59 | 13,91 | 16,55 | 18,01 |

Af Agerhø avledes der i 1923 næsten 60 pCt. mere end i 1922, men Høsten var ikke meget større end i 1921 og under Gennemsnitshøsten 1909—13 til Trods for den betydelige Avl, som de sønderjydske Amter har. Det er vel rimeligt, at Græsningsarealerne, især de ældre, i noget mindre Grad end de andre Arealer er naaet op paa fuld Ydeevne efter den Forringelse i Gødningskraft og Kulturtilstand, som Krigsaarene medførte, og at dette har kunnet øve sin Indflydelse paa Størrelsen af de Arealer, der har kunnet afses til Høslæt.

Naar Engene viser mindre Udbytte end i de foregaaende Aar, hidrører dette udelukkende fra, at der i Aar er regnet med et mindre Høslætsareal. Hvis Opgørelsen i Aar var blevet foretaget paa samme Maade som i tidligere Aar, vilde Høsten af Enghø i 1923 have vist et 25 pCt. større Udbytte end for 1922.

I nedenstaaende Tabel 6 er der givet en Oversigt over Høstudbyttet pr. Arealenhed af Agerhø og Enghø.

Tabel 6. Høstudbyttet af Agerhø og Enghø i hkg pr. Hektar.

| | 1923 | 1922 | 1921 | 1909-13 gsntl. |
|---|---|---|---|---|
| Øerne: | | | | |
| Agerhø | 58 | 40 | 45 | 48 |
| Enghø | 45 | 34 | 34 | 39 |
| Jylland: | | | | |
| Agerhø | 44 | 33 | 37 | 40 |
| Enghø | 34 | 28 | 26 | 30 |
| Hele Landet: | | | | |
| Agerhø | 49 | 35 | 40 | 44 |
| Enghø | 35 | 29 | 27 | 32 |

Det fremgaar heraf, at Udbyttet af Agerhø pr. Hektar var paa Øerne 45 pCt. og i Jylland ca. 32 pCt. større end i 1922 og henholdsvis 20 og 10 pCt. større end Gennemsnittet 1909—13. For Enghø var Udbyttet pr. Hektar paa Øerne ca. 32 pCt., i Jylland ca. 21 pCt. større end i 1922 og paa Øerne 15 pCt., i Jylland 13 pCt. større end Gennemsnittet 1909—13.

En Beregning af Aarets samlede Høstudbytte af alle Afgrøder under et omregnede til Afgrødeenheder (svarende til Foderværdien af 1 000 kg Korn)

Tabel 7.

| | Kornarealer | | | Rodfrugtarealer | Høslætsarealer | Samlet Høstareal |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Korn | Halm | Tilsammen | | | |
| 1923 | | | | | | |
| Areal i 1000 ha | — | — | 1 271 | 465 | 387 | 2 123 |
| Afgrødeenheder i 1000 Tons | 2 716 | 945 | 3 661 | 2 372 | 664 | 6 697 |
| hkg pr. ha | 21,4 | 7,4 | 28,8 | 51,0 | 17,2 | 31,5 |
| 1922 | | | | | | |
| Areal i 1000 ha | — | — | 1 250 | 443 | 440 | 2 133 |
| Afgrødeenheder i 1000 Tons | 2 536 | 645 | 3 181 | 2 200 | 556 | 5 937 |
| hkg pr. ha | 20,3 | 5,1 | 25,4 | 49,6 | 12,6 | 27,8 |
| 1909—13 | | | | | | |
| Areal i 1000 ha | — | — | 1 150 | 345 | 471 | 1 966 |
| Afgrødeenheder i 1000 Tons | 2 289 | 703 | 2 992 | 1 696 | 717 | 5 405 |
| hkg pr. ha | 19,9 | 6,1 | 26,0 | 48,8 | 15,3 | 27,4 |

giver til Resultat, at Høsten i 1923 androg ca. 6,73 Mill. Afgrødeenheder mod i 1922 ca. 5,94 Mill., i 1921 5,62 Mill. og uden de sønderjydske Amter i Aarene 1914—18 gennemsnitlig 4,75 Mill. og i Aarene 1909—13 5,40 Mill. Høstudbyttet var altsaa i 1923 usædvanlig stort, jvf. foranstaaende Tabel 7.

Af det samlede Høstudbytte skyldtes 3,66 Mill. Tons Kornarealerne eller ca. 55 pCt. af den samlede Høst. Af Kornarealernes Afgrøde repræsenterer Halmudbyttet godt 1/4 af det samlede Udbytte maalt i Afgrødeenheder. Rodfrugtafgrøderne har givet 2,37 Mill. Tons eller ca. 35 pCt. af Høsten.

Saavel Kornarealerne som Rodfrugtarealerne og Høslætsarealerne har givet et større Udbytte pr. Arealenhed end i 1922 og tillige større Udbytte end i Aarene 1909—13. Dog er Forøgelsen i Udbyttet ikke stor for Rodfrugtarealet. For det samlede Høstareal har Udbyttet været 31,5 hkg pr. Hektar mod 27,8 hkg i 1922 og 27,4 hkg i Aarene 1909—13.

## Bankernes Balance ved Udgangen af Februar 1924.

I nedenstaaende Tabel, som Det statistiske Departement har modtaget fra Bankinspektøren, gives et Sammendrag af samtlige Bankers Balance, bortset fra

Bankernes (undtagen Nationalbankens) Balance ultimo Februar 1924.

| | 4 Hovedbanker | Hovedstaden iøvrigt | Øerne uden Hovedstaden | Jylland | Ialt uden Hovedbankerne | Hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | ult. Febr. 1924 | ult. Januar 1924 | ult. Febr. 1923 | ult. Febr. 1922 |
| Antal Banker... | 4 | 17 | 67 | 100 | 184 | 188 | 188 | 193 | 194 |
| Debet: | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Kassebeholdning | 41,6 | 10,0 | 5,9 | 7,8 | 23,7 | 65,3 | 77,8 | 113,9 | 126,1 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 80,6 | 10,8 | 31,6 | 21,9 | 64,3 | 144,9 | 158,4 | 269,1 | 164,8 |
| Udenl. Korrespondenter m. v. | 75,1 | 5,7 | 2,4 | 4,5 | 12,6 | 87,7 | 106,7 | 102,6 | 120,3 |
| Obligationer og Aktier | 454,4 | 40,1 | 52,2 | 63,8 | 156,1 | 610,5 | 600,5 | 597,9 | 588,6 |
| Panteobligationer | 73,7 | 22,9 | 40,2 | 46,2 | 109,3 | 183,0 | 178,0 | 151,2 | 145,8 |
| Indenlandske Veksler | 315,8 | 48,6 | 79,8 | 142,4 | 264,2 | 580,0 | 579,8 | 602,2 | 611,9 |
| Udlaan mod Pant eller Kaution | 180,7 | 62,6 | 101,6 | 125,6 | 289,8 | 470,5 | 477,6 | 570,0 | 705,7 |
| Kassekredit | 552,7 | 114,3 | 156,8 | 235,2 | 506,3 | 1 059,0 | 1 066,2 | 1 091,1 | 1 281,9 |
| Konto Kurant | 549,1 | 30,6 | 11,7 | 57,1 | 99,4 | 648,5 | 631,8 | 563,1 | 739,5 |
| Forskellige Debitorer | 35,8 | 18,5 | 2,7 | 7,2 | 28,4 | 64,2 | 79,2 | 72,4 | 56,0 |
| Faste Ejendomme | 53,8 | 14,5 | 6,3 | 10,2 | 31,0 | 84,8 | 84,2 | 70,8 | 73,1 |
| Inventar | » | 0,5 | 0,3 | 0,5 | 1,3 | 1,3 | 1,3 | 1,4 | 1,6 |
| Etableringskonto | » | » | » | » | » | » | 0,1 | 0,1 | 0,2 |
| Omkostninger | 3,5 | 1,2 | 0,9 | 1,3 | 3,4 | 6,9 | 28,4 | 7,5 | 9,1 |
| Underskud | 79,6 | 2,3 | » | 0,6 | 2,9 | 82,5 | 64,9 | 62,0 | 1,5 |
| Tilsammen... | 2 496,4 | 376,6 | 491,8 | 724,3 | 1 592,7 | 4 089,1 | 4 134,9 | 4 275,3 | 4 626,1 |
| Kredit: | | | | | | | | | |
| Aktiekapital | 226,0 | 37,5 | 50,0 | 70,8 | 158,3 | 384,3 | 385,1 | 386,7 | 420,1 |
| Reserver | 85,5 | 2,9 | 25,3 | 26,2 | 54,4 | 139,9 | 138,5 | 141,5 | 165,4 |
| Folio Konto | 91,9 | 26,5 | 27,5 | 48,1 | 102,1 | 194,0 | 201,8 | 202,2 | 195,5 |
| Konto Kurant | 734,9 | 33,6 | 16,2 | 15,3 | 65,1 | 800,0 | 806,4 | 804,1 | 928,2 |
| Indlaan paa Bankbog | 335,6 | 67,7 | 164,2 | 144,7 | 376,6 | 712,2 | 726,4 | 742,4 | 835,3 |
| Indlaan paa best. Tid ell. paa Ops. | 546,5 | 157,9 | 171,0 | 307,5 | 630,4 | 1 176,9 | 1 174,1 | 1 246,8 | 1 404,5 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 109,0 | 16,5 | 12,5 | 60,7 | 89,7 | 198,7 | 219,0 | 342,0 | 249,3 |
| Udenlandske Korrespondenter | 127,5 | 7,5 | 3,7 | 8,1 | 19,3 | 146,8 | 127,8 | 91,7 | 60,4 |
| Accept Konto | 1,8 | 3,4 | 0,7 | 0,7 | 4,8 | 6,6 | 6,5 | 8,3 | 6,9 |
| Forskellige Kreditorer | 117,7 | 22,1 | 10,8 | 23,0 | 55,9 | 173,6 | 163,0 | 246,3 | 278,7 |
| Prioritetsgæld i fast Ejendom | 9,4 | 4,4 | 0,8 | 1,8 | 7,0 | 16,4 | 16,5 | 12,0 | 13,0 |
| Rediskonterede indenl. Veksler | 81,9 | 0,2 | 3,6 | 7,3 | 11,1 | 93,0 | 88,7 | 13,2 | 14,3 |
| Rente og Provision | 12,5 | 2,2 | 4,6 | 7,4 | 14,2 | 26,7 | 62,5 | 15,4 | 18,6 |
| Overført fra forrige Aar | 16,2 | 0,2 | 0,9 | 2,7 | 3,8 | 20,0 | 18,6 | 22,7 | 35,9 |
| Tilsammen... | 2 496,4 | 376,6 | 491,8 | 724,3 | 1 592,7 | 4 089,1 | 4 134,9 | 4 275,3 | 4 626,1 |

Nationalbankens, ved Udgangen af Februar Maaned. Totalbalancen er i Maanedens Løb gaaet ned med 46 Mill. Kr. og er herefter 186 Mill. Kr. lavere end for et Aar siden.

Nedgangen i Totalbalancen skyldes især Nedgang i Indlaanene, saaledes som det fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

| | Diskontering og Udlaan | | | Samlet Indestaaende | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Februar 1924 Mill. Kr. | Januar 1924 Mill. Kr. | Februar 1923 Mill. Kr. | Februar 1924 Mill. Kr. | Januar 1924 Mill. Kr. | Februar 1923 Mill. Kr. |
| 4 Hovedbanker | 1 598 | 1 594 | 1 644 | 1 709 | 1 725 | 1 787 |
| Øvrige Banker | 1 160 | 1 161 | 1 182 | 1 174 | 1 184 | 1 208 |
| Tilsammen ... | 2 758 | 2 755 | 2 826 | 2 883 | 2 909 | 2 995 |

Naar det har været muligt at opretholde Udlaanene i uforandret Omfang til Trods for Indlaansnedgangen og til Trods for, at de i forskellige Banker ved Aarsopgørelsen foretagne Afskrivninger skulde give sig Udslag i en Nedgang for Udlaanstallene i foranstaaende Oversigt, skyldes det, at der bl. a. ved Forbrug af Tilgodehavender i Udlandet, Forbrug af Kassebeholdning og ved Optagelse af Laan i Nationalbanken er blevet tilvejebragt Dækning for de Beløb, hvormed Indlaanene er blevet formindskede. Nationalbankens Vekselportefeuille er nemlig i Maanedens Løb steget med 16 Mill. Kr., Bankernes Kassebeholdning er gaaet ned med 12 Mill. Kr. og Balancen overfor Udlandet er forringet med ca. 26 Mill. Kr. (jfr. nærmere nedenfor), ialt ca. 54 Mill. Kr. Foruden Formindskelsen i Indlaansoverskudet paa 29 Mill. Kr. har der, som Tabellen viser, skullet dækkes en Nedgang i Passiv-Posten: Indenlandske Banker og Sparekasser paa ca. 20 Mill. Kr., der fremkommer dels ved Indbetaling af ca. 10 Mill. Kr. Statsintrader til Nationalbanken, dels ved at Banker og Sparekasser har trukket paa deres Bankforbindelser. I Maanedens Løb er der nemlig af Sparekasserne udbetalt til deres Indskydere ca. 10 Mill. Kr. mere end der er indbetalt, og Bankernes Gæld til Sparekasserne er gaaet ned med omtrent det samme Beløb, saaledes at Bankernes Tilgodehavende hos Sparekasserne ved Maanedens Udgang udgjorde 5,2 Mill. Kr., deres Gæld til Sparekasserne 52,9 Mill. Kr.

Som det fremgaar af Tabellen, udgør Nedgangen i de private Bankers Balance overfor Udlandet 38 Mill. Kr., medens der har været en Opgang for Nationalbanken paa 1 Mill. Kr. Nedgangen er dog delvis formel, idet Tallene alene angaar Gæld og Tilgodehavender i fremmed Mønt, medens efter foreliggende Oplysninger Balancen i danske Kroner kan anslaas til at være forbedret med ca. 12 Mill. Kr., saaledes at den samlede Nettoforringelse kun skulde have udgjort ca. 25 Mill. Kr.

Det fremgaar af det her anførte, at Pengemarkedet maa karakteriseres som ret anspændt, og Nationalbankens Cirkulære af 6. Marts d. A. om Indskrænkning i Krediten er da en naturlig Konsekvens af de forhaandenværende Forhold. De i Cirkulæret indeholdte Bestemmelser om Indskrænkninger i de af Nationalbanken ydede Krediter maa iøvrigt forventes at ville øve en ikke ringe Indflydelse, da den seddeludstedende Banks Position naturligvis altid er særlig stærk i et stramt Marked.

Nationalbankens Seddelcirkulation var ved Maanedens Udgang 450,1 Mill. Kr. mod 446,2 Mill. Kr. ved Udgangen af Januar og 447,9 ved Udgangen af Februar 1923.

## Aldersrenteloven af 1922 og Antallet af »gamle Personer« i Danmark.

Ved Lov af 7. August 1922 om Aldersrente sattes — med forskellige Overgangsbestemmelser — Aldersgrænsen for Opnaaelse af Understøttelse til 65 Aar, medens Alderdomsunderstøttelse tidligere kunde opnaas ved 60 Aars Alderen. Paa Grundlag af Folketællingen 1921 har Departementet foretaget en Beregning af det Antal Personer, der nu og i de nærmest kommende Aar tilfredsstiller Aldersrentelovens Aldersbetingelser. Resultaterne af denne Beregning meddeles i det følgende, og det maa ved Betragtning af Tallene stadig nøje erindres, at de alene angaar det Antal Personer, der opfylder Aldersbetingelserne, medens der intet Hensyn er taget til den Formindskelse i Tallene, som Opfyldelsen af Lovens øvrige Betingelser medfører. Antallet af Personer, som paa Tællingsdagen den 1. Febr. 1921 var fyldt 65 Aar, var 226 500, hvoraf 103 300 Mænd og 123 200 Kvinder; i disse Tal indgaar »de gamle« i de sønderjydske Amter med 5 700 Mænd og 6 500 Kvinder. Bortset fra disse sidste er Antallet af Personer over 65 Aar fra 1911 til 1921 vokset fra 186 300 til 214 300 d. v. s. gennemsnitlig aarlig med 1,4 pCt., hvilket er noget mere end for hele Befolkningen under et.

De 3 Hovedgrupper, hvori Aldersrenteloven deler Aldersrentenyderne, er følgende: A: Ægtepar, hvoraf begge er fyldt 65 Aar, B: Enlige Mænd samt Ægtepar, hvoraf kun Manden er fyldt 65 Aar, og C: Enlige Kvinder samt Ægtepar, hvoraf kun Hustruen er

fyldt 65 Aar; der er herved skelnet ikke blot mellem gifte og enlige men ogsaa mellem saadanne gifte Personer, hvis Ægtefælle er dels yngre dels ældre end 65 Aar. Endvidere gælder der forskellige Satser for Beboere i Hovedstaden, Provinsbyerne og Landdistrikterne. Af de Resultater, som Folketællingen af 1921 har givet m. H. t. Befolkningens Fordeling efter Køn, Alder og ægteskabelig Stilling, har man derfor beregnet, hvormange »gamle Personer« der maa regnes at skulle henføres til Kategorierne »gl. Ægtepar«, »Gifte« og »Enlige«, hvilke Betegnelser er at forstaa i den ovenfor omtalte Betydning; Resultatet bliver følgende:

| | | Antal Personer over 65 Aar 1. Februar 1921: Hovedstad | Provinsbyer | Landdistrikter | Hele Landet |
|---|---|---|---|---|---|
| Gl. Ægtepar (Mand og Hustru over 65 Aar) | Mænd | 2800 | 4700 | 16400 | 23900 |
| | Kvinder | 2800 | 4700 | 16400 | 23900 |
| Gifte Mænd — Kvinder | med Ægtefælle under 65 Aar | 6700 | 7800 | 24200 | 38700 |
| | | 3300 | 4000 | 11800 | 19100 |
| Enlige Mænd — Kvinder | over 65 Aar | 6500 | 8300 | 25900 | 40700 |
| | | 20900 | 19400 | 39900 | 80200 |
| Ialt over 65 Aar | Mænd | 16000 | 20800 | 66500 | 103300 |
| | Kvinder | 27000 | 28100 | 68100 | 123200 |
| | Tils. | 43000 | 48900 | 134600 | 226500 |

Af disse Tal finder man atter, at der den 1. Febr. 1921 fandtes følgende Antal, der opfyldte Aldersbetingelserne efter hver af de tre nævnte Satser:

| | Hovedstad | Provinsbyer | Landdistrikter | Hele Landet |
|---|---|---|---|---|
| Sats A | 2 800 | 4 700 | 16 400 | 23 900 |
| — B | 13 200 | 16 100 | 50 100 | 79 400 |
| — C | 24 200 | 23 400 | 51 700 | 99 300 |

Disse Tal gælder som fremhævet Tællingsdagen den 1. Febr. 1921; Loven traadte imidlertid først i Kraft 1. April 1923, og de ovenfor anførte Tal er i det mellemliggende Tidsrum vokset noget. Hvorledes denne Forøgelse fordeler sig paa de ovenfor anførte Grupper, lader sig kun beregne med stor Usikkerhed, fordi de i de enkelte Grupper opførte Antal ikke foreligger opgjort ved Folketællingen, men er fremkommet som Resultat af en Række Beregninger; derimod kan Stigningen i det samlede Antal Mænd eller Kvinder over 65 Aar betydelig lettere beregnes, fordi denne Stigning i overvejende Grad bestemmes ved det ved Folketællingen opgjorte Antal af Personer i de nærmest under 65 Aar beliggende Aldersklasser, medens den Usikkerhed, som fremkommer ved mere eller mindre tilfældige Udsving fra det normale i Dødeligheden blandt de gamle, i denne Forbindelse spiller en aldeles underordnet Rolle. Ad samme Vej er der ogsaa Mulighed for at beregne, hvor mange Personer der opfylder Aldersbetingelserne for den i Lovens Overgangsbestemmelser nævnte Ret til at oppebære Aldersrente med to Trediedele af det normale Beløb, uanset at de paagældende ikke ved Lovens Ikrafttræden havde opnaaet 65 Aars Alderen. Denne Ret tilkommer straks saadanne, der bl. a. Betingelser opfylder den at være fyldt 60 Aar den 1. April 1923, og fra det fyldte 60. Aar dem, der den 1. April 1923 var mellem 59 og 60 Aar, fra det fyldte 61. Aar dem, der 1. April 1923 var mellem 58 og 59 Aar o. s. v. ned til dem, der ved Lovens Ikrafttræden var mellem 55 og 56 Aar, og som opnaar denne Ret til to Trediedele af fuld Aldersrente ved Opnaaelsen af 64 Aars Alderen. Ved Opnaaelsen af 65 Aars Alderen indtræder uanset disse Bestemmelser alle Personer iøvrigt i de Rettigheder, som Loven ellers hjemler. Af disse Bestemmelser følger, at de, der i Løbet af Finansaaret 1923—24 fylder 60 Aar, forsaavidt samtidig opnaar Ret til $^2/_3$ Aldersrente, som de har den Alder, der kræves, men at ingen Personer i Løbet af 1924—25 kan opnaa denne Ret; thi den, der ved Lovens Ikrafttræden var mellem 58 og 59 Aar, fyldestgør først Aldersbetingelsen at være fyldt 61 Aar i Løbet af Finansaaret 1925—26. Paa denne Konto kan der saaledes kun komme Tilgang hvert andet Aar, nemlig i Aarene 1923—24, 1925—26 o. s. v., sidste Gang 1931—32, i Løbet af hvilket Aar de, der i April 1923 var mellem 55 og 56 Aar, opnaar at fylde 64 Aar, medens der naturligvis aarlig sker Afgang ved Opnaaelsen af 65 Aars Alderen.

Med Udgangspunkt i Fordelingen paa eetaarige Aldersklasser den 1. Febr. 1921 er beregnet følgende Tal for Antallet af Personer, der opfylder Aldersbetingelserne for at nyde dels fuld Aldersrente dels Aldersrente med to Trediedele ved Begyndelsen af hvert af Finansaarene fra 1923—24 til 1933—34.

| | Antal Personer, der opfylder Aldersrentelovens Aldersbetingelser for: Fuld Aldersrente Mænd | Kvinder | Tils. | To Trediedel Aldersrente Mænd | Kvinder | Tils. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 1/4 1923 | 105000 | 125000 | 230000 | 52000 | 59000 | 111000 |
| 1/4 1924 | 107000 | 127000 | 234000 | 52000 | 59000 | 111000 |
| 1/4 1925 | 110000 | 130000 | 240000 | 41000 | 46000 | 87000 |
| 1/4 1926 | 112000 | 132000 | 244000 | 40000 | 46000 | 86000 |
| 1/4 1927 | 114000 | 134000 | 248000 | 30000 | 35000 | 65000 |
| 1/4 1928 | 116000 | 135000 | 251000 | 31000 | 36000 | 67000 |
| 1/4 1929 | 118000 | 137000 | 255000 | 21000 | 24000 | 45000 |
| 1/4 1930 | 121000 | 139000 | 260000 | 22000 | 24000 | 46000 |
| 1/4 1931 | 123000 | 142000 | 265000 | 11000 | 12000 | 23000 |
| 1/4 1932 | 127000 | 145000 | 272000 | 11000 | 12000 | 23000 |
| 1/4 1933 | 130000 | 148000 | 278000 | — | — | — |

Blandt de til to Trediedele Aldersrente berettigede vil der dog i de fem første Aar findes en Del, der ved Lovens Ikrafttræden allerede nød Alderdomsunderstøttelse, og som modtager Aldersrente efter særlige Regler. Dette Antal var den $^{31}/_{3}$ 1923: ca. 21 000.

Antallet af Personer over 65 Aar er herefter fra Folketællingsdagen til Lovens Ikrafttræden vokset fra 226 500 til 230 000. Det maa imidlertid som nævnt erindres, at foruden Aldersbetingelserne er der adskillige andre Betingelser, der skal være opfyldt, for at en Person kan nyde Aldersrente. Det kan her tilføjes, at ved en af Departementet ved Udgangen af Juli Kvartal 1923 (det første Kvartal, i hvilken Loven havde været gældende) foretagen foreløbig Undersøgelse af Antallet af Aldersrente-nydende Personer, blev Tallet opgjort til 25 000 for Hovedstaden, 32 000 for Provinsbyerne og 64 000 for Landdistrikterne altsaa ialt ca. 121 000 Personer, medens det samlede Antal Personer, der samtidigt opfyldte Aldersrentelovens Aldersbetingelser udgjore ca. 340 000.

## De danske Kredit- og Hypotekforeningers Virksomhed i 1922—23.

Paa Grundlag af Kredit- og Hypotekforeningernes Regnskaber har Det statistiske Departement foretaget en Opgørelse af samtlige herhen hørende danske Foreningers Virksomhed i det sidst forløbne Regnskabsaar.

Opgørelsen omfatter 13 Kreditforeninger, der yder 1ste Prioritetslaan, og 9 Hypotekforeninger, der yder Laan mod sekundær Prioritet; hertil kommer Kreditforeningen af Kommuner i Danmark samt Den danske Landmandsbanks Hypotekafdeling, der yder baade Prioritetslaan og Kommunelaan, og Københavns Disconto- og Revisionsbanks Hypotekafdeling.

For fire af Kreditinstitutionerne sluttede sidste Regnskabsaar 31. Dec. 1922. For alle de øvrige udløb sidste Regnskabsaar 31. Marts 1923.

Samlet Udlaan ved Begyndelsen af 1923:

| | Antal Laan | Hovedstol 1000 Kr. | Restgæld 1000 Kr. | Gsntl. Restgæld pr. Laan Kr. |
|---|---|---|---|---|
| 13 Kreditforeninger | 298 193 | 3 011 052 | 2 770 310 | 9 300 |
| 9 Hypotekforeninger | 39 405 | 309 629 | 283 420 | 7 200 |
| Landmandsbankens Hypotekafdeling: | | | | |
| Prioritetslaan | 951 | — | 16 589 | 17 400 |
| Kommunelaan | 397 | — | 36 731 | 92 500 |
| Kbhvn.s Disc.- & Rev.-banks Hypotekafd. | 29 | — | 3 357 | 115 800 |
| Kreditforeningen af Kommuner | 876 | 90 108 | 78 626 | 89 800 |
| Tilsammen | 339 851 | — | 3 189 033 | — |

Om den samlede Udlaanssum, saavel Hovedstol som Restgæld, ved Begyndelsen af 1923 giver foranstaaende Oversigt Oplysning.

Det samlede Antal Laan var saaledes ved Begyndelsen af 1923 ca. 340 000, hvoraf ca. 298 000 Kreditforenings- og ca. 39 000 Hypotekforeningslaan. Den samlede Restgæld androg ca. 3 189 Mill. Kr., hvoraf 2 770 Mill. Kr. faldt paa Kreditforeningerne.

Afgangen og Tilgangen fremgaar for de 2 sidste Regnskabsaars Vedkommende af nedenstaaende Oversigt.

| | | De 13 Kreditforeninger | | De 9 Hypotekforeninger | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | $19^{21}/_{22}$ | $19^{22}/_{23}$ | $19^{21}/_{22}$ | $19^{22}/_{23}$ |
| Indfriede Laan | Antal | 7 626 | 9 765 | 1 241 | 1 660 |
| | Hovedst. 1000 Kr. | 38 413 | 46 557 | 4 047 | 7 706 |
| Ny Laan | Antal | 21 377 | 30 191 | 4 709 | 5 377 |
| | Hovedst. 1000 Kr. | 295 621 | 352 441 | 41 734 | 39 529 |
| Netto Tilgang | Antal | 13 751 | 20 426 | 3 468 | 3 717 |
| | Hovedst. 1000 Kr. | 257 208 | 305 884 | 37 687 | 31 823 |

Baade $19^{21}/_{22}$ og $19^{22}/_{23}$ udviser et meget stort Antal Indfrielser af forholdsvis smaa Laan, men da der samtidig er stiftet et meget betydeligt Antal ny Laan, i $19^{22}/_{23}$ godt 35 000, er ikke alene Antallet af Laan, men ogsaa Udlaansbeløbet steget ganske betydeligt. I $19^{22}/_{23}$ var Netto-Tilgangen af Laan saaledes ca. 24 000 med et Hovedstolsbeløb paa ca. 338 Mill. Kr.

Af den anførte Oversigt over Hovedstolsbevægelserne fremgaar det endvidere, at der i $19^{22}/_{23}$ blev udbudt for ca. 352 Mill. Kr. nye Kreditforeningsobligationer og for ca. 40 Mill. Kr. nye Hypotekforeningsobligationer. Samtidig lagde Kommunekreditforeningen Beslag paa ca. 12 Mill. Kr. Ialt giver dette et samlet Udbud paa ca. 404 Mill. Kr. Paa den anden Side er der gaaet ud af Markedet ca. 55 Mill. Kr. (heraf ved Udtrækning ca. 26 Mill. Kr.).

Den gennemsnitlige Størrelse af de i de sidste Aar ydede Laan fremgaar iøvrigt af følgende Tal:

| | Kreditforeninger | Hypotekforeninger |
|---|---|---|
| $19^{15}/_{16}$ | 10 500 Kr. | 7 500 Kr. |
| $19^{16}/_{17}$ | 11 100 » | 9 500 » |
| $19^{17}/_{18}$ | 10 700 » | 7 900 » |
| $19^{18}/_{19}$ | 11 000 » | 8 900 » |
| $19^{19}/_{20}$ | 11 200 » | 9 200 » |
| $19^{20}/_{21}$ | 17 600 » | 11 200 » |
| $19^{21}/_{22}$ | 13 800 » | 8 900 » |
| $19^{22}/_{23}$ | 11 700 » | 7 400 » |

Som det vil ses er den gennemsnitlige Størrelse af de ydede Laan gaaet ganske betydeligt ned. Efter i $19^{20}/_{21}$ at have været oppe paa ca. 17 600 Kr. og 11 200 Kr. for henholdsvis Kredit- og Hypotekforeninger, er den gsntl. Størrelse nu ca. 11 700 Kr. og 7 400 Kr. eller nogenlunde som i de ørste Krigsaar.

Foreningernes samlede Kasseobligationsgæld var ved Begyndelsen af 1923 oppe paa ca. 3 124 Mill. Kr. eller 99,75 pCt. af Debitorernes Restgæld; dette Beløbs Fordeling paa de forskellige Rentesatser fremgaar af følgende Oversigt:

Af Kasseobligationerne forrentes

| med | $19^{22}/_{23}$ 1000 Kr. | $19^{21}/_{22}$ 1000 Kr. |
|---|---|---|
| 3 pCt. p. a. | 2 890 | 2 929 |
| $3^1/_2$ · — | 313 871 | 321 002 |
| 4 · — | 860 487 | 853 362 |
| $4^1/_2$ · — | 1 632 407 | 1 340 930 |
| 5 · — | 314 431 | 274 868 |
| Tilsammen | 3 124 086 | 2 793 091 |

Den gennemsnitlige Rentesats for samtlige Laan er herefter 4,31 pCt. p. a. mod kun 4,28 pCt. ved Udgangen af $19^{21}/_{22}$; det vil ses, at Tilvæksten næsten udelukkende falder paa $4^1/_2$ og 5 pCt.s Laanene, medens de lavere Satser udviser mindre Beløb i $19^{22}/_{23}$ end i $19^{21}/_{22}$.

## Arbejdsløsheden i Februar 1924.

Nedenstaaende Oversigt over Arbejdsløshedens Omfang i Februar Maaned er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Februar var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 21,3 mod 21,0 pCt. ved Udgangen af Januar, altsaa næsten uforandret. Ogsaa indenfor de forskellige Hovedgrupper af Arbejdere har Bevægelserne kun været smaa. Der har været nogen Bedring i Beskæftigelsesforholdene for Handels- og Kontormedhjælpere, og i Hovedstaden tillige en lille Bedring for Industriarbejderne. Derimod er Arbejdsløshedsprocenten steget lidt for Arbejdsmændene.

For hele Landet under et udgjorde Arbejdsløsheden ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

| | 1920 pCt. | 1921 pCt. | 1922 pCt. | 1923 pCt. | 1924 pCt. |
|---|---|---|---|---|---|
| Januar | 13,2 | 19,7 | 28,9 | 21,5 | 21,0 |
| Februar | 9,6 | 23,2 | 33,1 | 23,2 | 21,3 |
| Marts | 6,7 | 23,6 | 27,9 | 16,0 | |
| April | 3,5 | 21,7 | 24,0 | 11,5 | |
| Maj | 2,8 | 18,6 | 16,1 | 9,1 | |
| Juni | 2,1 | 16,8 | 13,2 | 8,1 | |
| Juli | 2,1 | 16,7 | 12,5 | 7,4 | |
| August | 2,4 | 17,7 | 11,1 | 7,6 | |
| September | 2,7 | 16,6 | 10,6 | 7,4 | |
| Oktober | 3,6 | 18,3 | 11,3 | 7,6 | |
| November | 6,1 | 20,8 | 15,2 | 11,4 | |
| December | 15,1 | 25,2 | 20,3 | 16,0 | |

Arbejdsløshedsprocenten for Januar og Februar Maaneder svarer ret nøje til Procenterne for de samme Maaneder i 1923.

| Februar 1924 | Antal Arbejdere | Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet. 1. Febr. | 8. Febr. | 15. Febr. | 22. Febr. | 29. Febr. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Hovedstaden: | | | | | | |
| Bygningsindustri. | 11 806 | 29,5 | 30,3 | 32,6 | 32,8 | 32,2 |
| Anden Industri.. | 59 687 | 11,7 | 11,4 | 10,9 | 10,7 | 10,1 |
| Handel | 5 820 | 9,9 | 10,2 | 9,7 | 9,5 | 9,3 |
| Arbejdsmænd ... | 30 418 | 17,3 | 15,6 | 17,9 | 17,7 | 18,1 |
| Ialt... | 107 731 | 15,1 | 14,6 | 15,2 | 15,0 | 14,8 |
| Provinserne: | | | | | | |
| Bygningsindustri. | 19 191 | 43,2 | 43,1 | 44,9 | 45,1 | 45,9 |
| Anden Industri.. | 57 615 | 11,9 | 11,9 | 11,6 | 11,6 | 11,7 |
| Handel | 6 603 | 7,5 | 7,5 | 7,6 | 7,8 | 7,4 |
| Arbejdsmænd ... | 63 170 | 32,1 | 31,1 | 33,4 | 33,4 | 35,0 |
| Ialt... | 146 579 | 24,5 | 24,1 | 25,2 | 25,2 | 26,1 |
| Hele Landet... | 254 310 | 20,5 | 20,1 | 21,0 | 20,9 | 21,3 |

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Handelsstatistiske Meddelelser, 15. Bind:

1. Hæfte: Vareomsætningen med Udlandet i Januar 1924. Pris 35 Øre.

Af Statistiske Meddelelser:

4. Række, 68. Bind, 6. Hæfte: Danmarks Handelsflaade og Skibsfart 1922. Pris 1 Kr.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 22. Marts 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 9 4. APRIL 1924



**Indhold:** Arbejdsløsheden i 1923. — Arbejdsstandsninger i 1923. — Oprettelse af mindre Landbrug i Henhold til Statshusmandslovene samt Jordlovene af 1919.


## Arbejdsløsheden i 1923.

Siden 1910 har Det statistiske Departement bearbejdet de Oplysninger om Arbejdsløsheden, som De samvirkende Fagforbund hver Maaned indsamler gennem de forskellige faglige Organisationer saavel indenfor som udenfor De samvirkende Fagforbund.

Disse Oplysninger, der ved Aarets Slutning gennemgaas og suppleres, er sammendragne til en Oversigt over Arbejdsløsheden i hele Aaret, der for 1923 er meddelt i det følgende.

**Undersøgelsen omfatter i alt væsentligt kun egentlige** Arbejderorganisationer; som Undtagelser herfra maa dog nævnes Handels- og Kontormedhjælpere. I Undersøgelsen er ikke medregnet Kommune- og Jernbanefunktionærer og lignende, for hvilke der i Almindelighed ikke kan være Tale om nogen egentlig Arbejdsløshed.

Opgørelsen omfatter alene den fuldstændige Arbejdsløshed og den Arbejdsløshed, der skyldes Forholdene i Erhvervslivet. Derimod er Ledighed som Følge af Sygdom, Arbejdsinvaliditet, Militærtjeneste eller lignende samt den Ledighed, der kun delvis rammer den enkelte Arbejders Beskæftigelse ved Reduktion af den daglige Arbejdstid eller det ugentlige Antal Arbejdsdage, ikke medregnet, heller ikke Mangel paa Beskæftigelse som Følge af direkte Deltagelse i Strejke eller Lock-out.

Hvad Oplysningernes Fuldstændighed angaar, skal det bemærkes, at Kontrollen med de arbejdsløse i de fleste Fag er gennemført saaledes, at praktisk talt alle arbejdsløse Fagforeningsmedlemmer bliver optalt. For enkelte Fag (bl. a. Dansk Arbejdsmandsforbund og Kvindeligt Arbejderforbund) gør der sig vel en vis Usikkerhed gældende, men efterhaanden som de arbejdsløse har faaet indprentet den Betydning, Statistiken har i Spørgsmaalet om ekstraordinær Arbejdsløshedshjælp, er Usikkerheden sikkert taget betydelig af; herpaa tyder bl. a., at det opgivne Antal arbejdsløse i et Fag som Regel ikke forøges kendeligt derved, at der for Faget aabnes Adgang til at faa ekstraordinær Arbejdsløshedshjælp.

Undersøgelsen, der som Gennemsnit for Aarets 12 Maaneder omfatter 257 000 Arbejdere, viser — jfr. omstaaende Tabel 1 —, at Antallet af Arbejdsløse, der i Begyndelsen af 1923 var over 57 000, efter den sædvanlige Nedgang i Foraars- og Sommermaanederne i Juli naaede ned til ca. 19 000 for i Slutningen af Aaret at naa ca. 50 000. I Gennemsnit for hele Aaret har 32—33 000 eller 12,7 pCt. af Arbejderne været uden Beskæftigelse. Det samlede Antal tabte Arbejdsdage er opgjort til ca. 9,5 Mill., eller gennemsnitlig ca. 37 Dage pr. Arbejder.

Arbejdsløshedsprocenten er for Aaret som Helhed omtrent ens for Hovedstaden og Provinsen, men indenfor de enkelte Maaneder er der betydelige Forskelligheder. Arbejdsløsheden varierer betydelig stærkere efter Aarstiden i Provinsen end i Hovedstaden. Dette skyldes vel for Størstedelen, at Byggefagene og Arbejdsmændene, hvis Beskæftigelsesforhold naturligvis er særlig stærkt paavirkede af Aarstiden, er forholdsvis stærkere repræsenterede i Provinsen end i Hovedstaden, men ogsaa indenfor de enkelte Hovedgrupper af Arbejdere er der en stærkere Variation i Beskæftigelsesforholdene i Provinsen end i Hovedstaden, saaledes at Arbejdsløsheden om Sommeren er mindre i Provinsen end i Hovedstaden, medens den om Vinteren er størst i Provinsen. Denne Forskel mellem Hovedstaden og Provinsen er særlig udpræget i Bygningsfagene, medens der for Industrifagene kun er ringe Forskel. Eksempelvis kan anføres, at medens

Tabel 1. Arbejdsløsheden i de enkelte Maaneder af 1923.

| | Antal Arbejdsløse ved Maanedens Udgang | | | Arbejdsløshedsprocent | | | Antal tabte Arbejdsdage i Løbet af Maaneden | | | Tabte Arbejdsdage pr. Arbejder | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Hoved-staden | Provin-sen | Hele Landet | Hoved-staden | Provin-sen | Hele Landet | Hoved-staden | Provin-sen | Hele Landet | Hoved-staden | Provin-sen | Hele Landet |
| | | | | | | | 1000 Dage | 1000 Dage | 1000 Dage | | | |
| Januar | 21 844 | 35 322 | 57 166 | 19,6 | 23,3 | 21,8 | 555 | 878 | 1 433 | 5,0 | 5,8 | 5,5 |
| Februar | 21 826 | 38 900 | 60 726 | 19,6 | 25,8 | 23,1 | 528 | 885 | 1 413 | 4,7 | 5,9 | 5,4 |
| Marts | 17 112 | 23 572 | 40 684 | 15,4 | 15,8 | 15,6 | 469 | 767 | 1 236 | 4,2 | 5,1 | 4,8 |
| April | 12 592 | 15 543 | 28 135 | 11,6 | 10,5 | 11,0 | 347 | 426 | 773 | 3,2 | 2,9 | 3,0 |
| Maj | 10 637 | 12 261 | 22 898 | 9,8 | 8,3 | 8,9 | 272 | 345 | 617 | 2,5 | 2,3 | 2,4 |
| Juni | 9 987 | 10 735 | 20 722 | 9,3 | 7,3 | 8,1 | 264 | 283 | 547 | 2,4 | 1,9 | 2,1 |
| Juli | 9 784 | 9 431 | 19 215 | 9,0 | 6,4 | 7,5 | 238 | 241 | 479 | 2,2 | 1,7 | 1,9 |
| August | 10 270 | 10 072 | 20 342 | 9,5 | 6,8 | 8,0 | 258 | 252 | 510 | 2,4 | 1,7 | 2,0 |
| September | 9 974 | 9 628 | 19 602 | 9,2 | 6,6 | 7,7 | 243 | 226 | 469 | 2,3 | 1,6 | 1,8 |
| Oktober | 10 230 | 10 151 | 20 381 | 9,4 | 6,9 | 8,0 | 255 | 248 | 503 | 2,4 | 1,7 | 2,0 |
| November | 11 812 | 19 187 | 30 999 | 10,9 | 13,1 | 12,1 | 271 | 344 | 615 | 2,5 | 2,4 | 2,4 |
| December | 14 309 | 35 839 | 50 148 | 13,1 | 24,4 | 19,6 | 311 | 604 | 915 | 2,9 | 4,1 | 3,6 |
| Hele Aaret | 13 365 | 19 220 | 32 585 | 12,2 | 13,0 | 12,7 | 4 011 | 5 499 | 9 510 | 36,7 | 37,1 | 36,9 |

Arbejdsløshedsprocenten for Byggefagene i Januar—Februar var ca. 45 pCt. i Provinsen, var den kun ca. 30 pCt. i Hovedstaden; omvendt naaede Provinsen om Sommeren ned til 4—5 pCt., medens Hovedstaden holdt sig paa 9—10 pCt.

Til Sammenligning mellem 1923 og de nærmest foregaaende Aar er i Tabel 2 anført Arbejdsløshedsprocenterne ved hver Maaneds Slutning og for hvert Aar i Gennemsnit i Perioden 1917—23. Vil man af disse Tal danne sig en Forestilling om, hvorledes Arbejdsløsheden har forandret sig fra Maaned til Maaned under Indflydelse af Konjunkturernes Vekslen, maa man være opmærksom paa, at Produktionen er bundet til en vis regelmæssig Sæsonbevægelse. Beskæftigelsen tiltager normalt fra Januar gennem Foraars- og Sommermaanederne, naar sit Maksimum i Juli—September og synker derfra atter ned mod Minimum i Januar—Februar Maaned. Til Bedømmelse af Konjunkturbevægelsen paa Arbejdsmarkedet maa man derfor sammenligne de enkelte Maaneders Procent med en Normalprocent for den paagældende Maaned. Et saaledes beregnet Udtryk for Konjunkturbevægelsen er meddelt i Tabel 3, hvor Arbejdsløs-

Tabel 2. Arbejdsløshedsprocenten i hele Landet 1917—23.[1])

| | 1923 | 1922 | 1921 | 1920 | 1919 | 1918 | 1917 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Januar | 21,8 | 31,1 | 21,4 | 12,9 | 28,2 | 27,6 | 10,8 |
| Februar | 23,1 | 34,2 | 24,0 | 8,6 | 27,1 | 27,5 | 12,7 |
| Marts | 15,6 | 33,0 | 23,2 | 6,3 | 20,7 | 21,2 | 12,8 |
| April | 11,0 | 22,2 | 19,6 | 3,7 | 10,6 | 14,6 | 5,1 |
| Maj | 8,9 | 15,0 | 17,0 | 2,7 | 6,1 | 13,0 | 3,7 |
| Juni | 8,1 | 12,9 | 16,1 | 2,1 | 3,6 | 12,6 | 3,7 |
| Juli | 7,5 | 12,1 | 16,1 | 2,5 | 2,8 | 13,0 | 4,4 |
| August | 8,0 | 11,4 | 16,6 | 3,0 | 3,2 | 14,3 | 5,6 |
| September | 7,7 | 10,7 | 16,7 | 3,4 | 3,2 | 14,8 | 6,6 |
| Oktober | 8,0 | 12,1 | 17,6 | 4,5 | 3,8 | 15,0 | 9,4 |
| November | 12,1 | 15,4 | 20,8 | 8,5 | 6,9 | 18,0 | 15,3 |
| December | 19,6 | 20,6 | 26,8 | 15,5 | 16,1 | 27,2 | 25,7 |
| Hele Aaret | 12,7 | 19,3 | 19,7 | 6,1 | 10,9 | 18,1 | 9,7 |

[1]) Naar Tallene i denne Tabel afviger noget fra de i Stat. Efterr. maanedsvis meddelte Tal for Arbejdsløsheden, hidrører det fra, at Tallene i denne Tabel, som i hele nærværende Opgørelse, tilvejebringes gennem Fagforeningerne, Tallene i Maanedsoversigterne derimod gennem Arbejdsanvisningen.

Tabel 3.
(1910—13 gnstl. for hver Maaned = 100)

| | 1923 | 1922 | 1921 | 1920 | 1919 | 1918 | 1917 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Januar | 120 | 172 | 118 | 71 | 156 | 153 | 58 |
| Februar | 149 | 221 | 155 | 55 | 175 | 177 | 82 |
| Marts | 162 | 344 | 242 | 64 | 216 | 212 | 133 |
| April | 167 | 336 | 297 | 56 | 161 | 220 | 77 |
| Maj | 156 | 263 | 298 | 47 | 107 | 228 | 65 |
| Juni | 162 | 258 | 322 | 42 | 72 | 252 | 74 |
| Juli | 150 | 242 | 322 | 50 | 56 | 260 | 88 |
| August | 163 | 233 | 339 | 61 | 65 | 292 | 114 |
| September | 164 | 228 | 355 | 72 | 68 | 315 | 140 |
| Oktober | 133 | 202 | 293 | 75 | 63 | 250 | 157 |
| November | 132 | 167 | 226 | 92 | 75 | 196 | 166 |
| December | 124 | 130 | 170 | 98 | 102 | 172 | 163 |
| Hele Aaret | 144 | 217 | 224 | 69 | 124 | 206 | 110 |

hedsprocenten for hver enkelt Maaned er sat i Forhold til et Gennemsnit af Procenterne for den tilsvarende Maaned i 1910—13, idet man har sat dette Gennemsnit lig 100 og beregnet Procenten for den paagældende Maaned i hvert af Aarene i Forhold dertil.

De gode Beskæftigelsesforhold, som Aarene 1915—16 havde frembudt, varede, som Tabellen viser, endnu i de første Maaneder af 1917, men hen paa Sommeren begynder Virkningerne af den skærpede Blokade at gøre sig gældende. Ledigheden vokser stadig indtil Efteraaret 1918, da Vaabenstilstanden bringer nogen Lettelse, og i Løbet af Vinteren 1918—19 falder Ledigheden til det normale Niveau. Slutningen af 1919 viser en særdeles god Beskæftigelsesgrad. I Sommeren 1920 kulminerer Højkonjunkturen, og Arbejdsløsheden naar ned paa Halvdelen af sit normale Omfang. I Efteraaret 1920 sætter Krisen ind, Depressionen kulminerer i Vinteren 1921—22, men endnu Aaret 1923 staar i Arbejdsløshedens Tegn. Arbejdsløsheden for 1923 er for Aaret som Helhed endnu ca. 1½ Gang saa stor som normalt. I Aarets første og sidste Maaneder er Forholdstallene vel temmelig lave, men dette er blot Udtryk for, at den af de usikre økonomiske Forhold foraarsagede Forøgelse af Arbejdsløsheden betyder forholdsvis mindre om Vinteren, da Arbejdsløsheden ogsaa under normale Forhold er stor, end om Sommeren, da der under normale Forhold kun er forholdsvis faa Arbejdere uden Beskæftigelse.

Til Belysning af Forholdene i de forskellige Grene af Erhvervslivet er i Tabel 4 meddelt den gennemsnitlige Arbejdsløshedsprocent i de tre Hoved-Erhvervsgrupper i Gennemsnit for Aarene 1910—13 og for de enkelte senere Aar, idet der for 1923 tillige er meddelt Oplysninger for hver enkelt Maaned, og i Tabel 5 meddeles Arbejdsløshedsprocenten Maaned for Maaned i 1923 og for hvert af Aarene 1920—22 i de enkelte større Fagforbund.

Tabel 4 viser, at Byggefagenes Arbejdsløshedsprocent med Undtagelse af Aarene 1921 og 1922 kun har varieret forholdsvis lidt fra Aar til Aar. Saavel for Murere som for Tømrere og Malere er der stærk Nedgang i Arbejdsløsheden i Foraaret 1923, Sommermaanederne viser for disse Fag en overordentlig god Beskæftigelse, og endnu i Efteraarsmaanederne havde disse Fag en under Hensyn til Aarstiden fuldt tilfredsstillende Beskæftigelse, men i November og navnlig i December stiger Arbejdsløsheden stærkt paa Grund af de ekstraordinært ugunstige Vejrforhold. For Aaret som Helhed har Beskæftigelsesforholdene for disse rene Byggefag været normale. For Snedkerne (Bygningssnedkere og Møbelsnedkere under ét) har Beskæftigelsesforholdene i 1923 derimod været noget ringere end normalt, om end betydelig bedre end i 1921 og 1922. For samtlige Bygningsfag under ét var Arbejdsløshedsprocenten for 1923 kun ca. halvt saa stor som i de to foregaaende Aar og ligger kun lidt over Arbejdsløshedsprocenten for Aarene før 1914.

Tabel 4.

| | Bygnings- og Møbelindustri | Arbejdsmænd | Fabrikfag m. v. | Tilsammen |
|---|---|---|---|---|
| Januar | 38,8 | 22,4 | 17,3 | 21,8 |
| Februar | 41,0 | 26,5 | 16,3 | 23,1 |
| Marts | 19,3 | 16,4 | 14,3 | 15,6 |
| April | 8,7 | 10,6 | 11,8 | 11,0 |
| Maj | 6,5 | 7,9 | 10,2 | 8,9 |
| Juni | 6,4 | 6,0 | 10,1 | 8,1 |
| Juli | 6,4 | 4,9 | 9,7 | 7,5 |
| August | 6,8 | 5,4 | 10,1 | 8,0 |
| September | 5,8 | 5,8 | 9,6 | 7,7 |
| Oktober | 8,7 | 6,4 | 9,0 | 8,0 |
| November | 21,4 | 12,9 | 9,3 | 12,1 |
| December | 38,0 | 21,1 | 14,2 | 19,6 |
| 1923 gsntl. | 17,3 | 12,2 | 11,9 | 12,7 |
| 1922 — | 30,3 | 18,4 | 17,4 | 19,3 |
| 1921 — | 36,0 | 16,3 | 18,6 | 19,7 |
| 1920 — | 13,4 | 6,3 | 4,3 | 6,1 |
| 1919 — | 14,1 | 12,6 | 8,6 | 10,9 |
| 1918 — | 16,9 | 18,4 | 18,1 | 18,1 |
| 1917 — | 13,1 | 13,9 | 5,7 | 9,7 |
| 1910—13 gsntl. | 15,4 | 10,7 | 5,2 | 8,8 |

For samtlige Fabrikfag under ét har Aaret 1923 vel været bedre end de to foregaaende Aar, men Arbejdsløsheden har dog været ekstraordinær stor ikke blot i Sammenligning med Højkonjunkturens Aar: 1920, men ogsaa i Sammenligning med Aarene før 1914. Arbejdsløsheden for Fabrikfagene har i 1923 været over dobbelt saa stor som i normale Aar.

En Gennemgang af Tallene for de enkelte større Forbund — jfr. Tabel 5 — viser, at indenfor Næringsmiddelindustrien har Bagerne haft den største Arbejdsløshed, idet der ikke i nogen Maaned har været under 17 pCt. ledige. For Bryggeriarbejderne har Aaret trods Ophævelsen af Ølrestriktionerne været ugunstigere end de to nærmest foregaaende, formentlig paa Grund af den kolde Sommer. For Slagteriarbejderne har det

Tabel 5. Arbejdsløsheden i de større Fag i Aarene 1920—23.

| Fag | Gsntl. Antal Arbejdere i 1923 | Arbejdsløshedsprocent 1923 | | | | | | | | | | | | | 1922 | 1921 | 1920 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Jan. | Febr. | Marts | April | Maj | Juni | Juli | Aug. | Sept. | Okt. | Nov. | Dec. | Hele Aaret | Hele Aaret | Hele Aaret | Hele Aaret |
| | | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Mølleriarbejdere | 761 | 8,2 | 9,3 | 8,1 | 6,4 | 4,4 | 4,3 | 4,2 | 3,6 | 3,8 | 3,0 | 1,7 | 3,4 | 5,0 | 12,8 | 9,4 | 3,2 |
| Bageri- og Konditoriarbejdere | 3 508 | 26,1 | 25,2 | 23,7 | 19,5 | 19,1 | 18,5 | 17,1 | 18,2 | 19,1 | 20,8 | 19,3 | 20,9 | 20,6 | 22,0 | 20,6 | 20,5 |
| Sukkervare-, Choc.- og Bisc.-arb. | 1 086 | 25,8 | 17,7 | 6,7 | 8,0 | 4,8 | 6,0 | 8,7 | 5,6 | 2,9 | 3,3 | 2,7 | 7,3 | 8,4 | 12,6 | 14,0 | 3,3 |
| Bryggeriarbejdere m. fl. | 5 521 | 18,4 | 23,1 | 14,6 | 11,4 | 8,4 | 5,4 | 0,9 | 3,3 | 4,5 | 4,5 | 5,9 | 4,9 | 8,5 | 6,0 | 5,6 | 1,9 |
| Slagteriarbejdere | 4 388 | 10,7 | 9,8 | 9,1 | 9,1 | 7,2 | 6,2 | 5,5 | 5,1 | 7,7 | 5,4 | 7,3 | 7,6 | 7,5 | 9,6 | 14,4 | 7,8 |
| Tobaksarbejdere | 7 496 | 21,7 | 20,8 | 18,6 | 13,6 | 9,5 | 10,6 | 10,2 | 5,8 | 5,5 | 5,0 | 4,6 | 13,7 | 11,6 | 36,4 | 47,6 | 7,7 |
| Tekstilarbejdere | 10 560 | 8,3 | 9,5 | 9,1 | 7,7 | 6,7 | 9,0 | 7,1 | 10,5 | 9,8 | 7,2 | 7,4 | 20,1 | 9,4 | 7,2 | 30,5 | 5,9 |
| Skræddere | 9 622 | 16,2 | 14,0 | 8,6 | 3,2 | 3,3 | 3,9 | 5,1 | 9,9 | 6,9 | 4,4 | 7,8 | 9,1 | 7,7 | 10,6 | 11,4 | 2,5 |
| Hattearbejdere | 1 284 | 7,7 | 9,6 | 8,3 | 3,1 | 2,9 | 12,2 | 11,3 | 11,5 | 9,4 | 5,6 | 4,5 | 9,1 | 7,9 | 11,1 | 21,8 | 3,0 |
| Skotøjsarbejdere | 4 459 | 15,7 | 14,1 | 7,1 | 4,2 | 3,6 | 5,1 | 5,5 | 2,8 | 2,1 | 2,6 | 3,6 | 7,6 | 6,1 | 15,5 | 22,5 | 2,7 |
| Murere | 7 242 | 43,1 | 57,6 | 12,5 | 3,3 | 2,3 | 1,4 | 1,3 | 1,4 | 1,9 | 3,0 | 33,3 | 62,3 | 18,6 | 27,5 | 39,0 | 18,1 |
| Hustømrere | 6 344 | 35,0 | 37,6 | 21,2 | 6,1 | 2,9 | 2,5 | 2,2 | 4,3 | 5,4 | 8,1 | 15,8 | 31,0 | 14,4 | 26,0 | 32,2 | 12,2 |
| Skibstømrere | 964 | 34,6 | 26,9 | 18,2 | 16,4 | 20,4 | 23,8 | 28,1 | 31,3 | 24,7 | 28,0 | 28,0 | 28,1 | 25,7 | 33,5 | 26,1 | 2,7 |
| Snedkere | 8 492 | 35,3 | 32,5 | 26,4 | 17,6 | 13,9 | 14,0 | 13,4 | 12,2 | 8,7 | 9,7 | 12,1 | 22,9 | 18,2 | 39,3 | 44,3 | 9,9 |
| Malere | 5 273 | 49,1 | 44,0 | 14,5 | 0,4 | 1,2 | 0,3 | 0,8 | 3,5 | 3,2 | 13,3 | 30,5 | 47,4 | 17,4 | 25,4 | 27,0 | 16,8 |
| Sadelmagere og Tapetserere | 1 626 | 29,1 | 27,5 | 18,2 | 11,6 | 3,9 | 8,1 | 8,3 | 7,4 | 6,1 | 6,5 | 7,6 | 16,8 | 12,7 | 24,1 | 30,6 | 10,1 |
| Træindustriarbejdere | 3 753 | 15,9 | 14,5 | 10,4 | 8,5 | 6,1 | 4,6 | 4,7 | 5,5 | 5,6 | 4,7 | 7,0 | 45,8 | 11,1 | 25,7 | 29,2 | 5,5 |
| Bødkere | 743 | 22,0 | 17,6 | 16,8 | 14,1 | 14,8 | 13,0 | 8,6 | 15,4 | 12,5 | 11,7 | 9,6 | 15,6 | 14,3 | 16,4 | 17,6 | 6,3 |
| Karetmagere | 981 | 14,2 | 10,6 | 7,4 | 4,4 | 4,0 | 2,9 | 2,8 | 3,6 | 4,8 | 6,9 | 10,9 | 10,9 | 6,9 | 14,5 | 14,4 | 3,7 |
| Læder- og Skindarbejdere | 512 | 11,8 | 13,0 | 15,4 | 7,7 | 4,5 | 3,9 | 4,7 | 6,2 | 5,5 | 7,0 | 5,9 | 7,7 | 7,8 | — | 35,3 | 5,5 |
| Keramikere | 1 203 | 13,1 | 10,6 | 8,3 | 6,9 | 5,4 | 2,5 | 2,0 | 1,9 | 1,2 | 1,6 | 1,7 | 5,7 | 5,1 | 14,4 | 15,1 | 1,1 |
| Stenarbejdere | 665 | 13,6 | 12,9 | 6,7 | 0,9 | 1,2 | 1,8 | 0,3 | 4,0 | 2,8 | 3,7 | 8,0 | 14,4 | 5,9 | 28,8 | 24,4 | 6,1 |
| Glasarbejdere | 472 | 24,1 | 19,8 | 23,7 | 20,8 | 19,3 | 14,0 | 14,6 | 23,7 | 17,0 | 18,4 | 15,3 | 12,4 | 18,6 | 32,6 | 49,5 | 11,5 |
| Guld-, Sølv- og Elektropletarb. | 1 162 | 18,4 | 15,9 | 15,2 | 12,1 | 10,6 | 12,6 | 11,8 | 13,6 | 10,7 | 6,7 | 4,7 | 10,2 | 11,8 | 22,4 | 31,5 | 3,0 |
| Blikkenslagere | 1 500 | 24,6 | 23,4 | 19,7 | 13,9 | 7,1 | 8,7 | 5,2 | 4,1 | 1,9 | 3,6 | 6,2 | 12,3 | 10,9 | 15,1 | 24,4 | 5,9 |
| Smede og Maskinarbejdere | 21 902 | 28,3 | 27,3 | 23,5 | 19,8 | 17,4 | 17,7 | 17,4 | 16,9 | 16,5 | 17,3 | 17,3 | 18,9 | 19,8 | 29,3 | 25,6 | 4,6 |
| Formere | 1 742 | 25,9 | 20,4 | 16,7 | 14,0 | 9,8 | 10,0 | 9,7 | 9,3 | 9,2 | 9,4 | 10,7 | 31,1 | 14,7 | 42,8 | 47,1 | 6,7 |
| Elektrikere | 2 346 | 22,7 | 32,0 | 32,9 | 27,8 | 26,0 | 26,6 | 19,9 | 16,6 | 11,5 | 7,4 | 6,7 | 10,9 | 20,1 | 27,9 | 25,2 | 4,4 |
| Papirindustriarbejdere | 1 357 | 6,6 | 6,2 | 5,4 | 4,3 | 2,1 | 2,1 | 1,2 | 1,2 | 1,2 | 1,9 | 3,3 | 4,0 | 3,3 | 6,0 | 12,3 | 0,9 |
| Bogbindere | 2 882 | 11,2 | 12,2 | 9,8 | 9,9 | 8,3 | 11,1 | 9,7 | 8,7 | 8,8 | 7,1 | 5,2 | 8,2 | 9,2 | 14,8 | 23,2 | 3,0 |
| Litografer | 596 | 14,6 | 13,2 | 12,0 | 8,2 | 8,1 | 8,3 | 8,0 | 8,5 | 8,4 | 7,3 | 6,9 | 8,2 | 9,3 | 17,9 | 21,5 | 6,9 |
| Typografer | 5 130 | 15,7 | 15,2 | 15,5 | 14,1 | 13,1 | 12,4 | 13,3 | 15,0 | 14,5 | 13,6 | 11,1 | 13,9 | 13,9 | 15,2 | 15,9 | 6,4 |
| Dansk Arbejdsmandsforbund | 81 224 | 22,9 | 27,3 | 16,7 | 11,0 | 8,7 | 6,7 | 5,5 | 6,0 | 6,5 | 7,1 | 13,5 | 20,9 | 12,8 | 20,2 | 18,5 | 6,9 |
| Landarbejderforbundet | 11 311 | 14,2 | 16,6 | 10,9 | 7,3 | 2,3 | 0,8 | 0,6 | 0,4 | 0,2 | 0,3 | 4,0 | 16,9 | 6,2 | 7,6 | 4,3 | 4,2 |
| Kedel- og Maskinpassere | 2 292 | 10,9 | 10,3 | 8,5 | 6,5 | 4,5 | 4,2 | 4,2 | 5,3 | 5,9 | 4,2 | 4,9 | 7,6 | 6,4 | 10,1 | 9,3 | 2,2 |
| Kvindeligt Arbejderforbund | 9 974 | 16,7 | 12,1 | 10,4 | 9,7 | 8,5 | 6,9 | 7,5 | 8,5 | 7,3 | 6,6 | 7,4 | 14,2 | 9,7 | 14,2 | 9,4 | 3,5 |
| Handels- og Kontormedhjælperforbundet | 12 647 | 9,5 | 9,0 | 9,6 | 11,6 | 11,3 | 9,0 | 10,1 | 9,8 | 9,2 | 10,0 | 8,9 | 8,1 | 9,6 | 9,1 | 3,4 | 1,1 |
| Funktionærforbundet | 770 | 3,7 | 3,9 | 3,5 | 3,4 | 2,5 | 2,6 | 2,3 | 2,2 | 1,8 | 1,7 | 1,4 | 1,6 | 2,5 | 1,4 | 1,4 | 0,7 |

med Forøgelsen af Svinebestanden følgende større Antal Slagtninger bevirket en betydelig Bedring i Beskæftigelsesforholdene igennem hele Aaret. For Tobaksarbejderne har den Bedring i Beskæftigelsesforholdene, der fulgte efter Importreguleringens Indførelse i 1922, fortsat sig gennem 1923.

Tekstilindustriens Forhold har siden Foraaret 1923 været vanskeligere end i det foregaaende Aar. Tekstilarbejdernes Arbejdsløshed var i 1923 gennemsnitlig 9,4 pCt. mod 7,2 pCt. i 1922. Forandringen i Beskæftigelsesforholdene i Tekstilindustrien fremgaar ogsaa af Opgørelser over Beskæftigelsesgraden, som er meddelt Departementet af Tekstilfabrikantforeningen. I Følge disse Meddelelser var Be-

skæftigelsesgraden, udregnet paa Grundlag af et Normalantal af beskæftigede, saaledes:

| | 1923 | 1922 |
|---|---|---|
| 1. Februar | 82,9 pCt. | 65,6 pCt. |
| 1. Maj | 81,4 — | 70,9 — |
| 1. August | 80,1 — | 84,0 — |
| 1. November | 79,4 — | 88,6 — |

og pr. 1. Februar 1924: 78,4 pCt.

Pr. 1. Februar 1924 var ca. en Fjerdedel af Tekstilindustriens Virksomheder normalt beskæftiget, ca. Halvdelen havde indskrænket Driften ved Formindskelse i Antallet af beskæftigede Arbejdere, og ca. en Fjerdedel havde indskrænket saavel ved Formindskelse af Arbejderantallet som ved Nedsættelse af Arbejdstiden, 4 mindre Virksomheder laa helt stille.

I Beklædningsindustrien har Beskæftigelsesforholdene været noget bedre end i 1922. For Skræderne har Arbejdsløshedsprocenten været 7,7 mod 10,6 i 1922, men Arbejdsløshedsprocenten er i 1923 i Løbet af Efteraarsmaanederne steget betydelig stærkere end Aaret i Forvejen, saa Nedgangen skyldes udelukkende Aarets første Halvdel. Skotøjsarbejderne har i 1923 kun haft en Arbejdsløshedsprocent paa 6,1 mod 15,5 i 1922.

For Træindustriarbejderne har Arbejdsløsheden i 1923 været 11,1 pCt. mod 25,7 pCt. i 1922, Keramikernes Arbejdsløshed har været aftagende gennem hele 1923, og denne naar som Gennemsnit for hele Aaret kun 5,1 pCt. mod 14,4 pCt. Aaret i Forvejen. For Glasarbejderne har Aaret 1923 vel været bedre end de to foregaaende Aar, men Arbejdsløshedsprocenten for Aaret som Helhed er dog ekstraordinær høj.

Metalindustriens Beskæftigelsesforhold har vel været betydelig bedre end i 1922, men for samtlige Fag under ét er Arbejdsløshedsprocenten dog endnu ganske ekstraordinær, ca. 19 pCt. mod 6—7 pCt. i Aarene før 1914. Det største Fag, Smede- og Maskinarbejderne har for alle Maanederne i 1923 betydelig lavere Arbejdsløshedsprocenter end i de tilsvarende Maaneder i 1922, men ved Udgangen af Aaret var dog næsten $^1/_6$ af Medlemmerne uden Beskæftigelse. For Formere viste Aarene 1921 og 1922 en Arbejdsløshedsprocent paa henholdsvis 47,1 og 42,8, medens Procenten for 1923 kun er 14,7. Ogsaa for Guld-, Sølv- og Elektropletarbejderne og Blikkenslagerne har 1923 givet bedre Beskæftigelse end 1922, men for Elektrikerne var Arbejdsløshedsprocenten trods nogen Nedgang fra 1922 dog endnu 20,1 i Gennemsnit for hele Aaret 1923.

Fagene under den grafiske Industri har tilsammen haft 12,0 pCt. arbejdsløse. For Bogbinderne har den Nedgang, der fandt Sted i Arbejdsløsheden i 1922, fortsat sig gennem hele 1923. For Typograferne har Forholdene været ret uforandrede i de sidste Aar, den gennemsnitlige Arbejdsløshedsprocent har været 14—16.

For Kedel- og Maskinpassere er Arbejdsløsheden faldet fra 9—10 pCt. i 1921 og 1922 til 6,4 pCt. for 1923. Derimod har Handels- og Kontormedhjælperne for 1923 ligesom for 1922 en i Forhold til tidligere Aar meget høj Procent arbejdsløse.

Af Kvindeligt Arbejderforbunds Medlemmer var i 1923 9—10 pCt. uden Beskæftigelse, de tilsvarende Tal for 1922 og 1921 var henholdsvis ca. 14 og ca. 10 pCt.

For Dansk Arbejdsmandsforbund har 1923 derimod givet betydelig bedre Beskæftigelse end 1922. Antallet af Arbejdsløse var for 1923 kun 12,8 pCt. mod 20,2 pCt. for 1922, og 18,5 pCt. i 1921. Beskæftigelsen for Arbejdsmændene som Helhed har i 1923 ikke været væsentlig ugunstigere end i Aarene før 1914.

Dansk Arbejdsmandsforbunds Afdelinger i Provinsen har haft noget større Arbejdsledighed end Afdelingerne i Hovedstaden; den gennemsnitlige Arbejdsløshed var for Provinsen 13—14 pCt. og for Hovedstaden 10—11 pCt. I Sommermaanederne var Forholdene omtrent ens, idet Arbejdsledigheden saavel i Hovedstaden som i Provinsen var 5—6 pCt., men medens i Provinsen i Begyndelsen af Aaret over en Fjerdedel af Medlemmerne var uden Beskæftigelse, var dette i Hovedstaden kun Tilfældet for knap en Femtedel. Ogsaa i Efteraarsmaanederne var Arbejdsledigheden betydelig større i Provinsen end i Hovedstaden.

Beskæftigelsesforholdene har været ret forskellige for Dansk Arbejdsmandsforbunds enkelte Afdelinger. For Hovedstaden er man i Stand til at give særskilte Oplysninger for enkelte større Afdelinger. Chaufførerne har gennem hele Aaret haft særdeles god Beskæftigelse, kun ca. 2 pCt. har været uden Arbejde. For Kuskene begyndte Aaret med en Arbejdsledighed paa ca. 20 pCt., men i Løbet af Aarets første Halvdel blev Beskæftigelsesforholdene betydelig bedre, saaledes at Aaret som Helhed viser en Arbejdsløshedsprocent paa ca.

10. For Fabrikarbejderne og Lager- og Pakhusarbejderne er Forholdet noget lignende som for Kuske. For Jord- og Betonarbejderne er Bevægelsen i Løbet af Aaret en lignende som for Byggefagene: 35—50 pCt. ledige ved Aarets Begyndelse, 5—6 pCt. ledige i Sommermaanederne, og ved Aarets Slutning igen ca. 35 pCt. Støberiarbejderne har i Løbet af Aaret faaet betydelig bedre Beskæftigelse, Aaret begynder med 16—18 pCt. ledige og slutter med 6—7 pCt. ledige.

En Sammenligning mellem Arbejdsløshedsprocenterne for 1920 og de senere Aar er behæftet med nogen Usikkerhed, fordi der i Tiden fra 1920 til 1922 er foregaaet en betydelig Afgang fra Fagforeningerne. Det Antal Arbejdere, der foreligger Oplysninger om, er fra Nytaar 1920—21 til Nytaar 1922—23 faldet med godt 40 000. Om Arbejdsforholdene for disse Arbejdere foreligger der ingen Oplysninger, men man maa antage, at en betydelig Del af dem er gaaet ud af Organisationerne netop paa Grund af Arbejdsløshed. De for 1921 og 1922 beregnede Arbejdsløshedsprocenter har derfor en Tendens til at blive for lave i Sammenligning med Procenterne for de nærmest foregaaende Aar (jvfr. Statistiske Efterretninger 1923 Nr. 10). Ved en Sammenligning mellem Arbejdsløshedsprocenterne for 1923 og 1922 har det her antydede Forhold dog ingen Betydning, idet Medlemstallene som Helhed har været ens i de to Aar.

## Arbejdsstandsninger i 1923.

Paa Grundlag af de Oplysninger om Arbejdskonflikter, der har kunnet fremskaffes fra Dagspressen, fra Blade udgivne af faglige Organisationer eller paa anden Maade, udsender Det statistiske Departement Spørgeskemaer til de Arbejder- og Arbejdsgiverorganisationer, der berøres af Konflikterne. De saaledes tilvejebragte Oplysninger danner Grundlag for nedenstaaende Redegørelse for de i 1923 forefaldne Arbejdsstandsninger, om hvilke der i de fleste Tilfælde er givet Meddelelse baade fra Arbejder- og Arbejdsgiverside.

Der er kun medtaget egentlige Strejker og Lockouter, medens Konflikter, der nærmest maa betegnes som Boykotting, Affolkning af en Arbejdsplads, pludselig Afskedigelse o. lign. ikke er medtagne, ligesom der ogsaa er set bort fra Arbejdsnedlæggelser, der kun har varet en enkelt Dag eller endnu kortere, idet de Oplysninger, der kan fremskaffes om saadanne Smaakonflikter, som Regel vil være meget ufuldstændige.

I Henhold til Bestemmelserne i det generelle Forlig af 4. April 1922, der afsluttede dette Aars Storkonflikt, blev der i Sommeren 1922 for langt de fleste Arbejdsoverenskomsters Vedkommende truffet Aftale om, at de i 1922 afsluttede Overenskomster, der kun var sluttet for et Aar, skulde forlænges for yderligere et Aar, saaledes at de fleste Overenskomster først vilde løbe ud i Foraarsmaanederne 1924. Der blev herefter kun for forholdsvis faa Fags Vedkommende Tale om Afslutning af nye Overenskomster i 1923, og med et Par Undtagelser lykkedes det for disse Fag at faa Overenskomsterne forlængede uden Konflikt.

Antallet af Arbejdsstandsninger i 1923 har derfor været forholdsvis ringe. Der er ialt kun indregistreret 58 Konflikter, der næsten alle har haft et meget begrænset Omfang. Af de 58 Arbejdsstandsninger omfattede de 46 kun en enkelt Arbejdsgiver, kun 2 omfattede et større Antal, nemlig henholdsvis 60 og 46 Virksomheder. En tilsvarende Deling af Arbejdsstandsningerne efter det Antal Arbejdere, de omfattede, viser, at 12 Arbejdsstandsninger kun omfattede 1—5 Arbejdere, 25 omfattede fra 6—25 Arbejdere, 17 omfattede fra 25—100 Arbejdere og 3 omfattede henholdsvis 380, 260 og 202 Arbejdere.

Næsten alle Konflikterne har været ganske kortvarige, de fleste af kun nogle faa Dages Varighed. Af de 58 Arbejdsstandsninger varede de 36 under 1 Uge, 14 varede 1—2 Uger og de resterende 8 Arbejdsstandsninger varede højst 6 Uger. Der har saaledes i 1923 ikke været en eneste langvarig Konflikt.

Det samlede Antal Arbejdere, der har været i Konflikt i 1923 udgør ca. 2 000. Med Undtagelse af en enkelt Konflikt, der var af ubestemt Natur, har alle Konflikterne været Strejker.

Det bedste Udtryk for Arbejdsstandsningernes økonomiske Betydning har man i Antallet af tabte Arbejdsdage. Efter de herom modtagne Oplysninger, kan det Antal Arbejdsdage, der er tabt af de direkte interesserede Arbejdere, for 1923 ansættes til ca. 19 700. De Konflikter, der i 1923 har medført det største Antal tabte Arbejdsdage, er følgende: De københavnske Tapetsereres Strejke i April, der omfattede 260 Arbejdere og 60 Arbejdsgivere, hvorved tabtes ca. 7 500 Arbejdsdage. Aarsagen til Strejken var Arbejdernes Krav om en Revision af Akkordpriskuranten.

Dansk Skrædderforbunds Strejke overfor de Medlemmer af Skrædderlauget i København, der havde Frakkearbejdere ved bestilt Arbejde som Hjemmearbejdere; Strejkens Aarsag var Arbejdernes Krav om, at disse Svende fremtidig skulde beskæftiges paa Værksted. Strejken omfattede 380 Arbejdere hos 46 Mestre og det samlede Antal tabte Arbejdsdage var ca. 2 700. Endvidere en af Guld-, Sølv- og Elektropletarbejdernes Forbund iværksat Strejke, der omfattede 2 Arbejdspladser med ialt 202 Arbejdere; Strejken, der skyldtes Strid om Februarreguleringen, medførte et Tab af ca. 1 800 Arbejdsdage. Af væsentlig mindre Omfang var de københavnske Brolæggersvendes Strejke i Maj og Smedeforbundets Konflikt med et enkelt københavnsk Firma i Jernindustrien; det Antal Arbejdsdage, der tabtes ved disse to Strejker, var henholdsvis ca. 850 og ca. 550 Dage.

Siden Indsamlingen af Oplysninger om Strejker og Lockouter begyndte i 1897 er der kun et Aar, der viser et lige saa lille Antal tabte Arbejdsdage, nemlig 1903, da der tabtes ca. 18 500 Dage, og af de andre Aar har kun 1912 og 1915 Tal, der ligger under 50 000 Dage. Højest naar 1919 med ca. 900 000 tabte Arbejdsdage, 1920 og 1921 med hver ca. 1,3 Mill., 1922 med ca. 2,3 Mill. og 1899 med ca. 2,8 Mill. tabte Arbejdsdage.

Arbejdsstandsningerne har i 1923 ikke andraget 1 Time i Gennemsnit pr. organiseret Arbejder.

## Oprettelse af mindre Landbrug i Henhold til Statshusmandslovene samt Jordlovene af 1919.

De til Oprettelse af Statshusmandsbrug i Henhold til Lov af $^{22}/_{6}$ 1917 samt Lov af $^{6}/_{5}$ 1921 ydede Statslaan udgjorde i Finansaaret 1922—23 i alt 12 629 000 Kr., og Tilskudet i Henhold til Loven af 1921 i alt 4 883 000 Kr. Paa Grundlag af disse Laan og Tilskud oprettedes i alt 964 nye Brug. De tilsvarende Tal for de foregaaende Aar var:

| | Antal Brug | Statskassens Udlaan Kr. | Oprettet i H. t. |
|---|---|---|---|
| 1900—1905 | 1 859 | 6 530 000 | $^{24}/_{3}$ 1899 |
| 1905—1910 | 3 233 | 14 819 000 | $^{22}/_{4}$ 1904 |
| 1910—1915 | 2 544 | 15 718 000 | $^{30}/_{4}$ 1909 |
| $19^{15}/_{16}$ | 565 | 4 214 000 | $^{13}/_{6}$ 1914 |
| $19^{16}/_{17}$ | 413 | 3 192 000 | — |
| $19^{17}/_{18}$ | 274 | 2 118 000 | — |
| $19^{18}/_{19}$ | 225 | 1 934 000 | $^{22}/_{6}$ 1917 |
| $19^{19}/_{20}$ | 150 | 1 311 000 | $^{19}/_{3}$ 1918 |
| $19^{20}/_{21}$ | 137 | 1 273 000 | $^{12}/_{3}$ 1919 |
| $19^{21}/_{22}$ | 460 | 5 293 000 Udl. / 1 869 000 Tilsk. | $^{6}/_{5}$ 1921 |
| $19^{22}/_{23}$ | 964 | 12 629 000 Udl. / 4 883 000 Tilsk. | — |

Som det vil ses, har den i 1921 givne Adgang til at erholde en Del af Brugets Laaneværdi som direkte Tilskud medført en stærkt forøget Benyttelse af Loven. For $19^{21}/_{22}$ fastsattes Maksimumsbeløbet for Laaneværdien til 22 000 Kr., hvoraf $^{3}/_{10}$ kunde erholdes

| | | Oprettelse af selvst. Husmandsbrug | | | Supplering af best. Husmandsbrug | | | Saml. Hartk. og Jordværdi | | Haveparceller og Byggegr. | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Antal Parceller | Areal | Byggelaan | Antal Parceller | Areal | Byggelaan (Lov $^{22}/_{6}$ 1920) | Hartkorn | Jordværdi | Antal Parceller | Areal |
| | | | ha | 1000 Kr. | | ha | 1000 Kr. | Tdr. | 1000 Kr. | | ha |
| 1920 | Præstegaardsjord | 158 | 1 084,8 | 2 520 | 141 | 370,0 | 49 | 248,3 | 1 456 | 10 | 1,4 |
| | Jord i offentligt Eje | 37 | 230,8 | 583 | 245 | 171,8 | — | 56,2 | 401 | — | — |
| | Tilsammen | 195 | 1 315,6 | 3 103 | 386 | 541,8 | 49 | 304,5 | 1 857 | 10 | 1,4 |
| 1921 | Præstegaardsjord | 172 | 1 182,4 | 2 768 | 121 | 363,8 | 50 | 245,6 | 1 470 | 28 | 3,2 |
| | Jord i offentligt Eje | 161 | 997,1 | 2 573 | 62 | 173,1 | 45 | 239,8 | 1 538 | 3 | 1,1 |
| | Tilsammen | 333 | 2 179,5 | 5 341 | 183 | 536,9 | 95 | 485,4 | 3 008 | 31 | 4,3 |
| 1922 | Præstegaardsjord | 157 | 1 265,0 | c. 1 872 | 95 | 248,2 | 61 | 213,5 | c. 1 246 | 5 | 2,1 |
| | Jord i offentligt Eje | 502 | 3 414,1 | c. 6 018 | 108 | 376,4 | 137 | 662,8 | c. 4 049 | — | — |
| | Tilsammen | 659 | 4 679,1 | c. 7 890 | 203 | 624,6 | 198 | 876,3 | c. 5 295 | 5 | 2,1 |
| 1923 | Præstegaardsjord | 145 | c. 1 068,3 | c. 1 662 | 119 | c. 305,8 | c. 56 | — | — | 11 | 2,0 |
| | Jord i offentligt Eje | 505 | c. 3 596,6 | c. 5 788 | 139 | c. 462,0 | c. 205 | — | — | 14 | 1,8 |
| | Tilsammen | 650 | c. 4 664,9 | c. 7 450 | 258 | c. 767,8 | c. 261 | — | — | 25 | 3,8 |

som direkte Tilskud, og for $19^{22}/_{23}$ var Maksimumsbeløbet 20 000 Kr., hvoraf 15 pCt. kunde erholdes som Tilskud. I 1920—21 blev der kun oprettet 137 Brug, i 1921—22 i alt 460 og i 1922—23 i alt 964, hvoraf 3 i de sønderjydske Amter. Statskassens samlede Udlaan er dog vokset endnu mere end Antallet af oprettede Brug, idet Udlaanet alene i Finansaaret 1922—23 udgjorde 17,5 Mill. Kr. eller betydeligt mere end det dobbelte af, hvad der udlaantes i $19^{21}/_{22}$.

I det hele er der, siden den første Statshusmandslov traadte i Kraft, blevet oprettet ca. 11 000 Brug. Det samlede Udlaan og Tilskud har andraget knap 76 Mill. Kr., hvortil kommer ca. 12,3 Mill. Kr. bevilget som Tillægslaan til de oprettede Brug.

Med Hensyn til Anvendelsen af Jordlovene af 4. Oktober 1919 foreligger der Oplysninger for fire Aar, jvf. foranstaaende Oversigt.

Ialt er der i Henhold til disse Love i Aarene 1920—1923 blevet oprettet 1 837 Brug, hvoraf 632 paa Præstegaardsjord og 1 205 paa Jord i offentligt Eje, væsentligst den af Len og Stamhuse afgivne Jord. Endvidere er der til Supplering af bestaaende Husmandsbrug udstykket i alt 1 030 Parceller, deraf 476 af Præstegaardsjord og Resten af Jord i offentligt Eje.

Det samlede Areal, der saaledes er udstykket til mindre Jordbrug, andrager ca. 15 310 ha. I Byggelaan blev der ydet ialt ca. 24 387 000 Kr. Den gennemsnitlige Jordværdi var i 1920, 1921 og 1922, for hvilke Aar Oplysning herom foreligger, ca. 1 030 Kr. pr. Hektar. Gennemsnitlig gik der ca. 5,9 ha pr. Tønde Hartkorn, medens Gennemsnittet for hele Landets Landejendomme er 9,1 ha og for Øerne alene 5,5 ha pr. Td. Hartkorn. For de paa Jord i offentligt Eje oprettede Brug, der væsentligst ligger paa Øerne, gik der kun 5,6 ha pr. Td. Hrtk., medens der for Brugene paa Præstegaardsjord, der er mere ligeligt fordelt mellem Øerne og Jylland, gik 6,4 ha pr. Td. Hrtk. Gennemsnitsstørrelsen for de nyoprettede Brug var for alle Aarene omtrent 7 ha, altsaa svarende til noget over en Tønde Hartkorn. For Parcellerne til Supplering af bestaaende Husmandsbrug var Gennemsnitsstørrelsen ca. 2,4 ha.

Af Oversigten fremgaar det, at medens Udstykningen af Præstegaardsjorden allerede i 1920 havde et betydeligt Omfang og ikke er væsentligt forøget siden, fik Udstykningen af Jord i offentligt Eje først i 1921 et større Omfang og voksede i 1922 til over 500 selvstændige Brug foruden Udstykning af Suppleringsparceller, saaledes at denne Form for Oprettelse af mindre Jordbrug i 1922 havde betydeligt større Omfang end Oprettelsen i Henhold til den almindelige Statshusmandslov. Ogsaa i 1923 oprettedes der over 500 Brug af Jord i offentligt Eje, medens i dette Aar oprettedes der, som ovenfor nævnt, tillige 964 Brug i H. t. den almindelige Statshusmandslov.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen.
Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 4. April 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 10 19. APRIL 1924



**Indhold:** Opgørelse af Folketingsmandaternes Fordeling ved Valget den 11. April 1924.


## OPGØRELSE

af

## Folketingsmandaternes Fordeling

ved Valget den 11. April 1924.

I Henhold til kgl. aabent Brev af 14. Marts 1924 udskreves nyt almindeligt Valg af Medlemmer til Folketinget til Afholdelse Fredagen den 11. April 1924.

Ifølge Indenrigsministeriets Meddelelse af 2. April var der til Deltagelse i Folketingsvalget anmeldt følgende 10 Partier, som herefter opfylder Valglovens Betingelser for at kunne komme i Betragtning ved Tillægsmandaternes Fordeling:

1. Danmarks kommunistiske Parti.
2. Danmarks Retsparti.
3. Erhvervspartiet.
4. Frisindede Landsparti.
5. Konservative Folkeparti.
6. Landmandspartiet.
7. Radikale Venstre.
8. Slesvigske Parti.
9. Socialdemokratiet.
10. Venstre.

Af de i Henhold til Valglovens § 21 til Indenrigsministeriet indsendte Valgbogsudskrifter fremgik det, at »Frisindede Landsparti« ikke havde opstillet Kandidater i nogen Kreds, saaledes at kun 9 Partier deltog i Valget. Der var ikke opstillet Kandidater udenfor Partierne.

Ingen af samtlige opstillede Kandidater havde stillet sig til Valg i mere end een Amts- eller Storkreds.

I Henhold til Valglovens § 42 paahviler det Indenrigsministeriet paa Grundlag af de fra Opstillingskredsenes Valgbestyrelser modtagne Afskrifter af Valgbøgerne at foretage en Opgørelse af, hvormange Stemmer der i hver enkelt Storkreds og Amtskreds tilfaldt hvert Parti, og med Benyttelse af disse Tal at beregne, hvormange Mandater hvert Parti har Krav paa.

I efterfølgende Tabel I, a—c er Stemmetallene anført særskilt for hver af de 9 Partier, der deltog i Valget. I Tabel 1, a er meddelt Resultaterne af Afstemningen for de enkelte Opstillingskredse og Storkredse i Hovedstaden, medens i Tabel 1, b og c er meddelt Resultaterne af Afstemningen i Opstillings- og Amtskredse, henholdsvis i Øernes og Jyllands Omraade.

Valgdagen paa Færøerne bliver i Henhold til den færøske Valglov af 28. April 1916 § 26 fastsat af Amtmanden, og Valget bliver først afholdt den 30. Maj, altsaa senere end Valgene i det øvrige Danmark. I Henhold til Lovens § 41 vil Tillægsmandaternes Fordeling derfor være at foretage, uden at de paa Færøerne afgivne Stemmer medregnes ved Fordelingen.

I Tabel 2 (Side 71 f.) er foretaget den i Valglovens § 42, 2. Stk. foreskrevne Fordeling af Mandaterne mellem Partierne. Mandatfordelingen er foretaget særskilt for hver Stor- og Amtskreds med Benyttelse af D'Hondts Fordelingsregel. De Kvotienter, der herefter giver Mandat, er i Tabellen mærkede med Tallene 1, 2, 3 osv. i Antal svarende til Antallet af Opstillingskredse i vedkommende Amts- eller Storkreds.

Ifølge Beregningerne i Tabel 2 har Fordelingen af de 117 Mandater paa Partierne givet følgende Resultat:

| | Mandater |
|---|---|
| Konservative Folkeparti | 18 |
| Radikale Venstre | 9 |
| Socialdemokratiske Parti | 45 |
| Venstre | 44 |
| Slesvigske Parti | 1 |
| Tilsammen | 117 |

Mandatfordelingen gav saaledes det Resultat, at kun 5 af de 9 Partier fik Mandater tildelt ved denne Fordeling, medens Danmarks kommunistiske Parti, Danmarks Retsparti, Erhvervspartiet og Landmandspartiet ingen Mandater opnaaede. For at et Parti kan

**Tabel 1 a. Stemmefordelingen i Hovedstadens Omraade.**

| Storkredse og Opstillingskredse | Kommunistiske Parti | Retspartiet | Erhvervspartiet | Konservative Folkeparti | Landmandspartiet | Radikale Venstre | Slesvigske Parti | Socialdemokratiet | Venstre | Tilsammen |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| I. Søndre Storkreds: | | | | | | | | | | |
| 9. Kreds. Sundby-Kredsen | 237 | 174 | 142 | 3 370 | — | 1 690 | — | 13 352 | 372 | 19 337 |
| 2. — Kristianshavns-Kredsen | 291 | 112 | 135 | 5 085 | — | 2 244 | — | 11 314 | 369 | 19 550 |
| 3. — Raadhus-Kredsen | 143 | 90 | 136 | 5 518 | — | 1 376 | — | 4 973 | 376 | 12 612 |
| 8. — Havne-Kredsen | 116 | 56 | 94 | 4 628 | — | 1 077 | — | 5 773 | 276 | 12 929 |
| 7. — Rosenborg-Kredsen | 169 | 102 | 158 | 4 562 | — | 1 088 | — | 5 880 | 372 | 12 331 |
| 5 — Blaagaards-Kredsen | 220 | 109 | 118 | 2 246 | — | 836 | — | 9 125 | 217 | 12 871 |
| Tilsammen | 1 176 | 643 | 783 | 25 409 | — | 8 311 | — | 50 417 | 1 982 | 88 721 |
| II. Østre Storkreds: | | | | | | | | | | |
| 10. Kreds. Østerbro-Kredsen | 167 | 222 | 99 | 4 963 | — | 1 632 | — | 8 298 | 366 | 15 747 |
| 4. — Ravnsborg-Kredsen | 174 | 198 | 94 | 3 308 | — | 1 041 | — | 7 623 | 282 | 12 720 |
| 6. — Østbane-Kredsen | 70 | 258 | 103 | 7 662 | — | 1 653 | — | 3 950 | 616 | 14 312 |
| 11. — Nørrebro-Kredsen | 327 | 160 | 92 | 1 939 | — | 1 117 | — | 12 025 | 248 | 15 908 |
| 12. — Bispeeng-Kredsen | 396 | 200 | 138 | 3 872 | — | 2 164 | — | 15 557 | 384 | 22 711 |
| 15. — Bispebjerg-Kredsen | 327 | 271 | 158 | 4 417 | — | 1 902 | — | 13 842 | 424 | 21 341 |
| Tilsammen | 1 461 | 1 309 | 684 | 26 161 | — | 9 509 | — | 61 295 | 2 320 | 102 739 |
| III. Vestre Storkreds: | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Vesterbro-Kredsen | 258 | 82 | 107 | 3 151 | — | 1 162 | — | 8 059 | 302 | 13 121 |
| 13. — Enghave-Kredsen | 174 | 137 | 123 | 2 279 | — | 1 331 | — | 10 893 | 252 | 15 189 |
| 14. — Valby-Kredsen | 206 | 242 | 129 | 3 963 | — | 1 881 | — | 13 075 | 482 | 19 978 |
| 1. Frb. Kreds. Gl. Kongevej-Kredsen | 63 | 168 | 105 | 10 001 | — | 1 662 | — | 3 118 | 645 | 15 762 |
| 2. — — Slots-Kredsen | 191 | 180 | 77 | 5 255 | — | 1 649 | — | 9 761 | 465 | 17 578 |
| 3. — — Falkonér-Kredsen | 82 | 142 | 94 | 6 641 | — | 1 680 | — | 5 908 | 469 | 15 016 |
| Tilsammen | 974 | 951 | 635 | 31 290 | — | 9 365 | — | 50 814 | 2 615 | 96 644 |
| **Ialt Hovedstadens Omraade** | 3 611 | 2 903 | 2 102 | 82 860 | — | 27 185 | — | 162 526 | 6 917 | 288 104 |

## Tabel 1, b. Stemmefordelingen i Øernes Omraade.

| Amtskredse og Opstillingskredse | Kommunistiske Parti | Retspartiet | Erhvervspartiet | Konservative Folkeparti | Landmandspartiet | Radikale Venstre | Slesvigske Parti | Socialdemokratiet | Venstre | Tilsammen |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **I. Københavns Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Gentofte | 46 | 247 | — | 8 354 | 6 | 1 518 | — | 4 172 | 657 | 15 000 |
| 2. — Lyngby | 160 | 187 | — | 5 404 | 30 | 947 | — | 8 609 | 907 | 16 244 |
| 3. — Roskilde | 25 | 187 | — | 2 992 | 117 | 1 942 | — | 4 727 | 1 920 | 11 910 |
| 4. — Køge | 91 | 96 | — | 2 391 | 115 | 2 249 | — | 5 230 | 2 408 | 12 580 |
| 5. — Lejre | 1 | 123 | — | 625 | 53 | 3 117 | — | 1 747 | 3 120 | 8 786 |
| Tilsammen... | 323 | 840 | — | 19 766 | 321 | 9 773 | — | 24 485 | 9 012 | 64 520 |
| **II. Frederiksborg Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Helsingør | 44 | — | — | 2 629 | 54 | 1 563 | — | 4 660 | 1 062 | 10 012 |
| 2. — Fredensborg | 13 | — | — | 3 207 | 303 | 1 416 | — | 4 061 | 2 458 | 11 458 |
| 3. — Hillerød | 51 | — | — | 2 136 | 214 | 1 683 | — | 3 860 | 3 437 | 11 381 |
| 4. — Frederiksværk | 6 | — | — | 1 691 | 346 | 2 433 | — | 2 390 | 3 397 | 10 263 |
| Tilsammen... | 114 | — | — | 9 663 | 917 | 7 095 | — | 14 971 | 10 354 | 43 114 |
| **III. Holbæk Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Holbæk | 48 | 145 | — | 1 464 | 75 | 3 849 | — | 3 240 | 3 498 | 12 319 |
| 2. — Nykøbing | 2 | 185 | — | 646 | 193 | 4 128 | — | 1 459 | 4 919 | 11 532 |
| 3. — Vedby | 3 | 227 | — | 863 | 41 | 2 024 | — | 2 059 | 5 434 | 10 651 |
| 4. — Kalundborg-Onsbjerg | 6 | 146 | — | 986 | 21 | 4 024 | — | 3 469 | 3 077 | 11 729 |
| Tilsammen... | 59 | 703 | — | 3 959 | 330 | 14 025 | — | 10 227 | 16 928 | 46 231 |
| **IV. Sorø Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Ringsted | — | 18 | — | 1 116 | 102 | 3 678 | — | 3 476 | 2 793 | 11 183 |
| 2. — Sorø | — | 31 | — | 887 | 230 | 1 752 | — | 2 300 | 4 508 | 9 708 |
| 3. — Slagelse | — | 87 | — | 2 631 | 68 | 843 | — | 6 480 | 3 150 | 13 259 |
| 4. — Skelskør | — | 36 | — | 1 546 | 175 | 904 | — | 2 833 | 5 170 | 10 664 |
| Tilsammen... | — | 172 | — | 6 180 | 575 | 7 177 | — | 15 089 | 15 621 | 44 814 |
| **V. Præstø Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Store-Heddinge | 4 | 218 | — | 1 610 | 231 | 2 346 | — | 3 907 | 2 356 | 10 672 |
| 2. — Præstø | 8 | 31 | — | 1 164 | 436 | 2 075 | — | 3 685 | 4 150 | 11 549 |
| 3. — Næstved | 17 | 41 | — | 1 172 | 167 | 1 058 | — | 5 123 | 3 336 | 10 914 |
| 4. — Stege-Vordingborg | 38 | 20 | — | 1 606 | 207 | 2 986 | — | 4 310 | 3 094 | 12 261 |
| Tilsammen... | 67 | 310 | — | 5 552 | 1 041 | 8 465 | — | 17 025 | 12 936 | 45 396 |
| **VI. Bornholms Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Rønne | 81 | — | — | 1 761 | — | 445 | — | 4 626 | 2 755 | 9 668 |
| 2. — Aakirkeby | 4 | — | — | 813 | — | 873 | — | 1 935 | 3 542 | 7 167 |
| Tilsammen... | 85 | — | — | 2 574 | — | 1 318 | — | 6 561 | 6 297 | 16 835 |
| **VII. Maribo Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Nakskov | — | 71 | — | 2 629 | 134 | 993 | — | 5 553 | 2 495 | 11 875 |
| 2. — Maribo | — | 24 | — | 2 239 | 91 | 1 714 | — | 3 778 | 2 014 | 9 860 |
| 3. — Sakskøbing | — | 10 | — | 1 314 | 136 | 2 129 | — | 2 821 | 1 685 | 8 095 |
| 4. — Nykøbing | — | 35 | — | 1 595 | 144 | 1 584 | — | 5 252 | 3 428 | 12 038 |
| 5. — Stubbekøbing | — | 59 | — | 492 | 75 | 2 250 | — | 2 371 | 2 681 | 7 928 |
| Tilsammen... | — | 199 | — | 8 269 | 580 | 8 670 | — | 19 775 | 12 303 | 49 796 |
| **VIII. Odense Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Odense 1 | 129 | 38 | — | 3 511 | 14 | 702 | — | 6 153 | 647 | 11 194 |
| 2. — Odense 2 | 135 | 98 | — | 6 178 | 4 | 958 | — | 5 514 | 783 | 13 670 |
| 3. — Kerteminde | 2 | 39 | — | 1 751 | 23 | 2 272 | — | 2 099 | 4 055 | 10 241 |
| 4. — Assens | 2 | 21 | — | 1 246 | 181 | 1 378 | — | 2 338 | 4 302 | 9 468 |
| 5. — Middelfart | 42 | 24 | — | 968 | 8 | 3 444 | — | 2 983 | 2 776 | 10 245 |
| 6. — Bogense | 7 | 5 | — | 1 442 | 84 | 2 459 | — | 1 901 | 4 270 | 10 168 |
| 7. — Otterup | 17 | 29 | — | 1 791 | 57 | 2 497 | — | 2 181 | 3 938 | 10 510 |
| Tilsammen... | 334 | 254 | — | 16 887 | 371 | 13 710 | — | 23 169 | 20 771 | 75 496 |
| **IX. Svendborg Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Nyborg | 75 | 38 | — | 1 325 | 11 | 1 320 | — | 4 245 | 3 514 | 10 528 |
| 2. — Gudme | 5 | 190 | — | 1 117 | 39 | 1 327 | — | 1 803 | 4 263 | 8 744 |
| 3. — Svendborg | 25 | 44 | — | 3 230 | 79 | 854 | — | 4 285 | 2 426 | 10 943 |
| 4. — Faaborg-Ærøskøbing | 8 | 25 | — | 3 430 | 143 | 1 528 | — | 1 690 | 3 333 | 10 157 |
| 5. — Højrup | 1 | 61 | — | 840 | 61 | 2 948 | — | 1 254 | 4 058 | 9 223 |
| 6. — Rudkøbing | 5 | 19 | — | 881 | 16 | 3 357 | — | 1 358 | 2 535 | 8 171 |
| Tilsammen... | 119 | 377 | — | 10 823 | 349 | 11 334 | — | 14 635 | 20 129 | 57 766 |
| **Ialt Øernes Omraade...** | 1 101 | 2 855 | — | 83 673 | 4 484 | 81 567 | — | 145 937 | 124 351 | 443 968 |

## Tabel 1, c. Stemmefordelingen i Jyllands Omraade.

| Amtskredse og Opstillingskredse | Kommunistiske Parti | Retspartiet | Erhvervspartiet | Konservative Folkeparti | Landmandspartiet | Radikale Venstre | Slesvigske Parti | Socialdemokratiet | Venstre | Tilsammen |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| **I. Hjørring Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Frederikshavn | 21 | 36 | — | 2 167 | 216 | 875 | — | 2 499 | 4 344 | 10 158 |
| 2. — Sæby | 2 | 17 | — | 516 | 192 | 1 175 | — | 1 004 | 5 542 | 8 448 |
| 3. — Hjørring | 26 | 40 | — | 1 197 | 182 | 2 075 | — | 2 217 | 5 794 | 11 531 |
| 4. — Vraa | 5 | 490 | — | 336 | 231 | 1 792 | — | 1 566 | 5 493 | 9 913 |
| 5. — Halvrimme | 2 | 9 | — | 81 | 50 | 847 | — | 665 | 5 185 | 6 839 |
| Tilsammen... | 56 | 592 | — | 4 297 | 871 | 6 764 | — | 7 951 | 26 358 | 46 889 |
| **II. Thisted Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Thisted | — | 70 | — | 3 497 | 198 | 350 | — | 1 857 | 4 144 | 10 116 |
| 2. — Hurup | — | 41 | — | 3 600 | 176 | 99 | — | 919 | 4 890 | 9 725 |
| 3. — Nykøbing | — | 35 | — | 1 126 | 35 | 984 | — | 2 760 | 4 519 | 9 459 |
| Tilsammen... | — | 146 | — | 8 223 | 409 | 1 433 | — | 5 536 | 13 553 | 29 300 |
| **III. Aalborg Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Aalborg (vest) | 64 | 16 | — | 1 678 | — | 509 | — | 5 465 | 2 108 | 9 840 |
| 2. — Aalborg (øst) | 111 | 16 | — | 1 168 | — | 630 | — | 5 918 | 2 475 | 10 318 |
| 3. — Bælum | 7 | 100 | — | 220 | — | 1 505 | — | 2 235 | 5 516 | 9 583 |
| 4. — Aars | 18 | 64 | — | 253 | — | 1·521 | — | 1 377 | 7 508 | 10 741 |
| 5. — Nibe | 14 | 155 | — | 369 | — | 766 | — | 1 544 | 4 945 | 7 793 |
| 6. — Nørresundby | 89 | 33 | — | 494 | — | 992 | — | 3 432 | 5 482 | 10 522 |
| Tilsammen... | 303 | 384 | — | 4 182 | — | 5 923 | — | 19 971 | 28 034 | 58 797 |
| **IV. Viborg Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Skive | 48 | — | — | 1 320 | 23 | 4 264 | — | 2 256 | 1 734 | 9 645 |
| 2. — Viborg | 51 | — | — | 2 090 | 48 | 1 869 | — | 3 018 | 2 509 | 9 585 |
| 3. — Kellerup | 2 | — | — | 327 | 140 | 2 553 | — | 1 652 | 5 200 | 9 874 |
| 4. — Søndervinge | 5 | — | — | 566 | 30 | 1 512 | — | 2 570 | 3 901 | 8 584 |
| 5. — Løvel | 1 | — | — | 534 | 208 | 872 | — | 1 134 | 6 253 | 9 002 |
| Tilsammen... | 107 | — | — | 4 837 | 449 | 11 070 | — | 10 630 | 19 597 | 46 690 |
| **V. Randers Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Mariager | 35 | 80 | — | 839 | 40 | 986 | — | 3 728 | 3 018 | 8 726 |
| 2. — Randers | 110 | 236 | — | 4 620 | 7 | 644 | — | 7 448 | 894 | 13 959 |
| 3. — Borup | 3 | 65 | — | 521 | 105 | 987 | — | 2 037 | 3 418 | 7 136 |
| 4. — Hornslet | 1 | 85 | — | 449 | 79 | 1 401 | — | 2 086 | 4 122 | 8 223 |
| 5. — Grenaa | 7 | 99 | — | 850 | 27 | 748 | — | 2 653 | 4 911 | 9 295 |
| 6. — Æbeltoft | 4 | 387 | — | 400 | 92 | 229 | — | 1 917 | 3 914 | 6 943 |
| Tilsammen... | 160 | 952 | — | 7 679 | 350 | 4 995 | — | 19 869 | 20 277 | 54 282 |
| **VI. Aarhus Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Odder | 1 | 404 | — | 548 | 92 | 792 | — | 2 593 | 3 399 | 7 829 |
| 2. — Aarhus (midt. Kr.) | 161 | 200 | — | 3 954 | 14 | 222 | — | 5 448 | 261 | 10 260 |
| 3. — Aarhus (nord) | 176 | 261 | — | 3 545 | 7 | 232 | — | 7 412 | 293 | 11 926 |
| 4. — Aarhus (syd) | 148 | 489 | — | 3 668 | 14 | 518 | — | 7 666 | 1 710 | 14 213 |
| 5. — Skjoldelev | 27 | 333 | — | 916 | 72 | 491 | — | 3 853 | 3 648 | 9 340 |
| Tilsammen... | 513 | 1 687 | — | 12 631 | 199 | 2 255 | — | 26 972 | 9 311 | 53 568 |
| **VII. Skanderborg Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Horsens | — | 62 | — | 3 838 | — | 475 | — | 6 794 | 1 038 | 12 207 |
| 2. — Skanderborg | — | 88 | — | 681 | — | 1 514 | — | 3 199 | 4 634 | 10 116 |
| 3. — Østbirk | — | 109 | — | 581 | — | 1 469 | — | 2 231 | 5 141 | 9 531 |
| 4. — Silkeborg | — | 326 | — | 805 | — | 945 | — | 4 213 | 3 916 | 10 205 |
| Tilsammen... | — | 585 | — | 5 905 | — | 4 403 | — | 16 437 | 14 729 | 42 059 |
| **VIII. Vejle Amtskreds:** | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Fredericia | 60 | 78 | — | 1 468 | 444 | 389 | — | 6 061 | 4 231 | 12 731 |
| 2. — Kolding | 101 | 166 | — | 2 762 | 144 | 996 | — | 4 141 | 4 388 | 12 698 |
| 3. — Vejle | 67 | 376 | — | 2 035 | 284 | 824 | — | 6 684 | 6 163 | 16 433 |
| 4. — Give | » | 188 | — | 246 | 324 | 1 027 | — | 1 320 | 6 239 | 9 344 |
| 5. — Bjerre | 1 | 116 | — | 349 | 835 | 689 | — | 2 264 | 2 700 | 6 954 |
| 6. — Vonsild | 19 | 49 | — | 2 270 | 266 | 528 | — | 1 230 | 2 019 | 6 381 |
| Tilsammen... | 248 | 973 | — | 9 130 | 2 297 | 4 453 | — | 21 700 | 25 740 | 64 541 |

Tabel 1, c (fortsat). Stemmefordelingen i Jyllands Omraade.

| | Kommunistiske Parti | Retspartiet | Erhvervspartiet | Konservative Folkeparti | Landmandspartiet | Radikale Venstre | Slesvigske Parti | Socialdemokratiet | Venstre | Tilsammen |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| IX. Ringkøbing Amtskreds: | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Ringkøbing | — | 73 | — | 354 | 20 | 558 | — | 890 | 6 292 | 8 187 |
| 2. — Lemvig | — | 55 | — | 1 962 | 44 | 729 | — | 1 054 | 4 422 | 8 266 |
| 3. — Holstebro | — | 59 | — | 827 | 13 | 388 | — | 2 100 | 5 624 | 9 011 |
| 4. — Vinderup | — | 123 | — | 518 | 28 | 1 933 | — | 1 709 | 3 338 | 7 649 |
| 5. — Herning | — | 183 | — | 1 229 | 72 | 379 | — | 2 331 | 7 627 | 11 821 |
| 6. — Skern | — | 100 | — | 833 | 353 | 321 | — | 934 | 6 479 | 9 020 |
| Tilsammen... | — | 593 | — | 5 723 | 530 | 4 308 | — | 9 018 | 33 782 | 53 954 |
| X. Ribe Amtskreds: | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Varde | 4 | 196 | — | 461 | 34 | 1 256 | — | 1 430 | 5 881 | 9 262 |
| 2. — Esbjerg | 113 | 98 | — | 1 147 | 20 | 741 | — | 5 070 | 1 984 | 9 173 |
| 3. — Ribe | 1 | 103 | — | 990 | 145 | 1 451 | — | 1 168 | 3 775 | 7 633 |
| 4. — Bække | 2 | 144 | — | 467 | 425 | 1 306 | — | 1 875 | 5 950 | 10 169 |
| 5. — Guldager | » | 184 | — | 244 | 108 | 938 | — | 708 | 5 325 | 7 507 |
| Tilsammen... | 120 | 725 | — | 3 309 | 732 | 5 692 | — | 10 251 | 22 915 | 43 744 |
| XI. Haderslev—Aabenraa—Sønderborg—Tønder Amtskreds: | | | | | | | | | | |
| 1. Kreds. Haderslev | — | 67 | — | 2 456 | 96 | 1 114 | 1 296 | 2 303 | 2 272 | 9 604 |
| 2. — Aabenraa | — | 9 | — | 1 123 | 227 | 568 | 1 603 | 2 192 | 2 388 | 8 110 |
| 3. — Sønderborg | — | 10 | — | 1 545 | 278 | 887 | 1 299 | 3 015 | 1 304 | 8 338 |
| 4. — Augustenborg | — | 7 | — | 655 | 566 | 1 168 | 366 | 1 837 | 3 210 | 7 809 |
| 5. — Tønder | — | 17 | — | 1 868 | 142 | 800 | 1 472 | 1 331 | 2 665 | 8 295 |
| 6. — Løgumkloster | — | 14 | — | 1 396 | 199 | 749 | 1 463 | 1 410 | 2 016 | 7 247 |
| 7. — Rødding | — | 124 | — | 1 463 | 367 | 1 142 | 216 | 1 063 | 3 263 | 7 638 |
| Tilsammen... | — | 248 | — | 10 506 | 1 875 | 6 428 | 7 715 | 13 151 | 17 118 | 57 041 |
| ~~Ialt Jyllands Omraade~~... | 1 507 | 6 885 | — | 76 422 | 7 712 | 57 724 | 7 715 | 161 486 | 231 414 | 550 865 |
| **Ialt Hele Landet**... | 6 219 | 12 643 | 2 102 | 242 955 | 12 196 | 166 476 | 7 715 | 469 949 | 362 682 | 1282 937 |

komme i Betragtning ved Fordelingen af Tillægsmandater, kræves det ifølge Valglovens § 43, 2. Stk., at Partiet er kundgjort ifølge § 24, at det ved Valgene i Amts- eller Storkredsene har opnaaet mindst eet Mandat, eller at der indenfor et af de 3 Landsomraader (Hovedstaden, Øerne og Jylland) paa dets Kandidater er afgivet mindst lige saa mange Stemmer, som der i Gennemsnit er afgivet pr. Mandat i Landet som Helhed.

## Tabel 2. Beregning af Kreds- og Amtsmandater.

(Valglovens § 42).

| A. Hovedstadens Omraade | Kommunistiske Parti | Retspartiet | Erhvervspartiet | Konservative Folkeparti | Landmandspartiet | Radikale Venstre | Slesvigske Parti | Socialdemokratiet | Venstre | Tilsammen |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| I. Søndre Storkreds | 1 176 | 643 | 783 | 25 409 | — | 8 311 | — | 50 417 | 1 982 | 88 721 |
| Divisor 1 | 1 176 | 643 | 783 | [2]) 25 409 | | 8 311 | | [1]) 50 417 | 1 982 | |
| — 2 | | | | [5]) 12 705 | | | | [3]) 25 209 | | |
| — 3 | | | | 8 470 | | | | [4]) 16 806 | | |
| — 4 | | | | | | | | [6]) 12 604 | | |
| — 5 | | | | | | | | 10 083 | | |
| II. Østre Storkreds | 1 461 | 1 309 | 684 | 26 161 | — | 9 509 | — | 61 295 | 2 320 | 102 739 |
| Divisor 1 | 1 461 | 1 309 | 684 | [3]) 26 161 | | 9 509 | | [1]) 61 295 | 2 320 | |
| — 2 | | | | [6]) 13 081 | | | | [2]) 30 648 | | |
| — 3 | | | | 8 720 | | | | [4]) 20 432 | | |
| — 4 | | | | | | | | [5]) 15 324 | | |
| — 5 | | | | | | | | 12 259 | | |

## Tabel 2 (fortsat). Beregning af Kreds- og Amtsmandater
(Valglovens § 42).

| A. Hovedstadens Omraade (fortsat). | Kommunistiske Parti | Retspartiet | Erhvervspartiet | Konservative Folkeparti | Landmandspartiet | Radikale Venstre | Slesvigske Parti | Socialdemokratiet | Venstre | Tilsammen |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| III. Vestre Storkreds | 974 | 951 | 635 | 31 290 | — | 9 365 | — | 50 814 | 2 615 | 96 644 |
| Divisor 1 | 974 | 951 | 635 | 2) 31 290 | | 9 365 | | 1) 50 814 | 2 615 | |
| — 2 | | | | 5) 15 645 | | | | 3) 25 407 | | |
| — 3 | | | | 10 430 | | | | 4) 16 938 | | |
| — 4 | | | | | | | | 6) 12 704 | | |
| — 5 | | | | | | | | 10 163 | | |
| **B. Øernes Omraade.** | | | | | | | | | | |
| I. Københavns Amtskreds | 323 | 840 | — | 19 766 | 321 | 9 773 | — | 24 485 | 9 012 | 64 520 |
| Divisor 1 | 323 | 840 | | 2) 19 766 | 321 | 5) 9 773 | | 1) 24 485 | 9 012 | |
| — 2 | | | | 4) 9 883 | | 4 887 | | 3) 12 243 | | |
| — 3 | | | | 6 589 | | | | 8 162 | | |
| II. Frederiksborg Amtskreds | 114 | — | — | 9 663 | 917 | 7 095 | — | 14 971 | 10 354 | 43 114 |
| Divisor 1 | 114 | | | 3) 9 663 | 917 | 7 095 | | 1) 14 971 | 2) 10 354 | |
| — 2 | | | | 4 832 | | | | 4) 7 486 | 5 177 | |
| — 3 | | | | | | | | 4 990 | | |
| III. Holbæk Amtskreds | 59 | 703 | — | 3 959 | 330 | 14 025 | — | 10 227 | 16 928 | 46 231 |
| Divisor 1 | 59 | 703 | | 3 959 | 330 | 2) 14 025 | | 3) 10 227 | 1) 16 928 | |
| — 2 | | | | | | 7 013 | | 5 114 | 4) 8 464 | |
| — 3 | | | | | | | | | 5 643 | |
| IV. Sorø Amtskreds | — | 172 | — | 6 180 | 575 | 7 177 | — | 15 089 | 15 621 | 44 814 |
| Divisor 1 | | 172 | | 6 180 | 575 | 7 177 | | 2) 15 089 | 1) 15 621 | |
| — 2 | | | | | | | | 4) 7 545 | 3) 7 811 | |
| — 3 | | | | | | | | 5 030 | 5 207 | |
| V. Præstø Amtskreds | 67 | 310 | — | 5 552 | 1 041 | 8 465 | — | 17 025 | 12 936 | 45 396 |
| Divisor 1 | 67 | 310 | | 5 552 | 1 041 | 4) 8 465 | | 1) 17 025 | 2) 12 936 | |
| — 2 | | | | | | 4 233 | | 3) 8 513 | 6 468 | |
| — 3 | | | | | | | | 5 675 | | |
| VI. Bornholms Amtskreds | 85 | — | — | 2 574 | — | 1 318 | — | 6 561 | 6 297 | 16 835 |
| Divisor 1 | 85 | | | 2 574 | | 1 318 | | 1) 6 561 | 2) 6 297 | |
| — 2 | | | | | | | | 3 281 | 3 149 | |
| VII. Maribo Amtskreds | — | 199 | — | 8 269 | 580 | 8 670 | — | 19 775 | 12 303 | 49 796 |
| Divisor 1 | | 199 | | 5) 8 269 | 580 | 4) 8 670 | | 1) 19 775 | 2) 12 303 | |
| — 2 | | | | 4 135 | | 4 335 | | 3) 9 888 | 6 152 | |
| — 3 | | | | | | | | 6 592 | | |
| VIII. Odense Amtskreds | 334 | 254 | — | 16 887 | 371 | 13 710 | — | 23 169 | 20 771 | 75 496 |
| Divisor 1 | 334 | 254 | | 3) 16 887 | 371 | 4) 13 710 | | 1) 23 169 | 2) 20 771 | |
| — 2 | | | | 7) 8 444 | | 6 855 | | 5) 11 585 | 6) 10 386 | |
| — 3 | | | | 5 629 | | | | 7 723 | 6 924 | |
| IX. Svendborg Amtskreds | 119 | 377 | — | 10 823 | 349 | 11 334 | — | 14 635 | 20 129 | 57 766 |
| Divisor 1 | 119 | 377 | | 4) 10 823 | 349 | 2) 11 334 | | 2) 14 635 | 1) 20 129 | |
| — 2 | | | | 5 412 | | 5 667 | | 6) 7 318 | 5) 10 065 | |
| — 3 | | | | | | | | 4 878 | 6 710 | |
| **C. Jyllands Omraade.** | | | | | | | | | | |
| I. Hjørring Amtskreds | 56 | 592 | — | 4 297 | 871 | 6 764 | — | 7 951 | 26 358 | 46 889 |
| Divisor 1 | 56 | 592 | | 4 297 | 871 | 5) 6 764 | | 4) 7 951 | 1) 26 358 | |
| — 2 | | | | | | 3 382 | | 3 976 | 2) 13 179 | |
| — 3 | | | | | | | | | 3) 8 786 | |
| — 4 | | | | | | | | | 6 590 | |
| — 5 | | | | | | | | | | |
| II. Thisted Amtskreds | — | 146 | — | 8 223 | 409 | 1 433 | — | 5 536 | 13 553 | 29 300 |
| Divisor 1 | | 146 | | 2) 8 223 | 409 | 1 433 | | 5 536 | 1) 13 553 | |
| — 2 | | | | 4 112 | | | | | 3) 6 777 | |
| — 3 | | | | | | | | | 4 518 | |

Tabel 2 (fortsat). Beregning af Kreds- og Amtsmandater.
(Valglovens § 42).

| C. Jyllands Omraade (fortsat). | Kommunistiske Parti | Retspartiet | Erhvervspartiet | Konservative Folkeparti | Landmandspartiet | Radikale Venstre | Slesvigske Parti | Socialdemokratiet | Venstre | Tilsammen |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| III. Aalborg Amtskreds | 303 | 384 | — | 4 182 | — | 5 923 | — | 19 971 | 28 034 | 58 797 |
| Divisor 1 | 303 | 384 | | 4 182 | | 5 923 | | [2] 19 971 | [1] 28 034 | |
| — 2 | | | | | | | | [4] 9986 | [3] 14 017 | |
| — 3 | | | | | | | | 6 657 | [5] 9 345 | |
| — 4 | | | | | | | | | [6] 7 009 | |
| — 5 | | | | | | | | | 5 607 | |
| IV. Viborg Amtskreds | 107 | — | — | 4 837 | 449 | 11 070 | — | 10 630 | 19 597 | 46 690 |
| Divisor 1 | 107 | | | 4 837 | 449 | [3] 11 070 | | [3] 10 630 | [1] 19 597 | |
| — 2 | | | | | | 5 535 | | 5 315 | [4] 9 799 | |
| — 3 | | | | | | | | | [5] 6 532 | |
| — 4 | | | | | | | | | 4 899 | |
| V. Randers Amtskreds | 160 | 952 | — | 7 679 | 350 | 4 995 | — | 19 869 | 20 277 | 54 282 |
| Divisor 1 | 160 | 952 | | [5] 7 679 | 350 | 4 995 | | [2] 19 869 | [1] 20 277 | |
| — 2 | | | | 3 840 | | | | [4] 9 935 | [3] 10 139 | |
| — 3 | | | | | | | | 6 623 | [6] 6 759 | |
| — 4 | | | | | | | | | 5 069 | |
| VI. Aarhus Amtskreds | 513 | 1 687 | — | 12 631 | 199 | 2 255 | — | 26 972 | 9 311 | 53 568 |
| Divisor 1 | 513 | 1 687 | | [3] 12 631 | 199 | 2 255 | | [1] 26 972 | [4] 9 311 | |
| — 2 | | | | 6 316 | | | | [2] 13 486 | 4 656 | |
| — 3 | | | | | | | | [5] 8 991 | | |
| — 4 | | | | | | | | 6 743 | | |
| VII. Skanderborg Amtskreds | — | 585 | — | 5 905 | — | 4 403 | — | 16 437 | 14 729 | 42 059 |
| Divisor 1 | | 585 | | 5 905 | | 4 403 | | [1] 16 437 | [2] 14 729 | |
| — 2 | | | | | | | | [3] 8 219 | [4] 7 365 | |
| — 3 | | | | | | | | 5 479 | 4 910 | |
| VIII. Vejle Amtskreds | 248 | 973 | — | 9 130 | 2 297 | 4 453 | — | 21 700 | 25 740 | 64 541 |
| Divisor 1 | 248 | 973 | | [5] 9 130 | 2 297 | 4 453 | | [2] 21 700 | [1] 25 740 | |
| — 2 | | | | 4 565 | | | | [4] 10 850 | [3] 12 870 | |
| — 3 | | | | | | | | 7 233 | [6] 8 580 | |
| — 4 | | | | | | | | | 6 435 | |
| IX. Ringkøbing Amtskreds | — | 593 | — | 5 723 | 530 | 4 308 | — | 9 018 | 33 782 | 53 954 |
| Divisor 1 | | 593 | | 5 723 | 530 | 4 308 | | [4] 9 018 | [1] 33 782 | |
| — 2 | | | | | | | | 4 509 | [2] 16 891 | |
| — 3 | | | | | | | | | [3] 11 261 | |
| — 4 | | | | | | | | | [5] 8 446 | |
| — 5 | | | | | | | | | [6] 6 756 | |
| — 6 | | | | | | | | | 5 630 | |
| X. Ribe Amtskreds | 120 | 725 | — | 3 309 | 732 | 5 692 | — | 10 251 | 22 915 | 43 744 |
| Divisor 1 | 120 | 725 | | 3 309 | 732 | 5 692 | | [3] 10 251 | [1] 22 915 | |
| — 2 | | | | | | | | 5 126 | [2] 11 458 | |
| — 3 | | | | | | | | | [4] 7 638 | |
| — 4 | | | | | | | | | [5] 5 729 | |
| — 5 | | | | | | | | | 4 583 | |
| XI. Haderslev m. fl. Amters Amtskreds | — | 248 | — | 10 506 | 1 875 | 6 428 | 7 715 | 13 151 | 17 118 | 57 041 |
| Divisor 1 | | 248 | | [3] 10 506 | 1 875 | [7] 6 428 | [5] 7 715 | [2] 13 151 | [1] 17 118 | |
| — 2 | | | | 5 253 | | 3 214 | 3 858 | [6] 6 576 | [4] 8 559 | |
| — 3 | | | | | | | | 4 384 | 5 706 | |
| — 4 | | | | | | | | | | |
| — 5 | | | | | | | | | | |

**Tabel 3a. Beregning af Partiernes Tillægsmandater.**
(Valglovens § 43, Punkt 1).

| Partier: | Partiernes Stemmetal | 148 Mandater fordelte i Forhold til Stemmetallet | Kreds- og Amtsmandater | Forskel = Tillægsmandater |
|---|---|---|---|---|
| Konservative Folkeparti | 242 955 | 28.77 = 29 | 18 | 11 |
| Radikale Venstre | 166 476 | 19.72 = 20 | 9 | 11 |
| Slesvigske Parti | 7 715 | 0.91 = 1 | 1 | 0 |
| Socialdemokratiet | 469 949 | 55.65 = 55 | 45 | 10 |
| Venstre | 362 682 | 42.95 = 43 | 44 | ÷ 1 |
| Tilsammen | 1 249 777 | 148 | 117 | 31 |

**Tabel 3b. Fordeling af Tillægsmandaterne mellem de til disse berettigede Partier.**
(Valglovens § 43, Punkt 2).

| Partier: | Partiernes Stemmetal | 103 Mandater fordelte i Forhold til Stemmetallet | Kreds- og Amtsmandater | Forskel = Tillægsmandater |
|---|---|---|---|---|
| Konservative Folkeparti | 242 955 | 28.457 = 28 | 18 | 10 |
| Radikale Venstre | 166 476 | 19.499 = 20 | 9 | 11 |
| Socialdemokratiet | 469 949 | 55.044 = 55 | 45 | 10 |
| Tilsammen | 879 380 | 103 | 72 | 31 |

Ved Valget den 11. April blev der ialt afgivet 1 282 937 gyldige Stemmer, og det samlede Mandatantal er 148; der er saaledes afgivet 8 669 Stemmer pr. Mandat.

Intet af de 4 Partier: Danmarks kommunistiske Parti, Danmarks Retsparti, Erhvervspartiet og Landmandspartiet opnaaede det til Deltagelse i Tillægsmandatsfordelingen fornødne Stemmeantal i noget af de 3 Omraader.

Herefter bliver altsaa de 31 Tillægsmandater at fordele mellem de 5 Partier: Konservative Folkeparti, Radikale Venstre, Socialdemokratiet, Venstre og Slesvigske Parti. Tillægsmandatsberegningen er i ovenstaaende Tabel 3, a og b foretaget i Overensstemmelse med Reglerne i § 43, Punkt 1 og 2.

Beregningen i Tabel 3, a giver det Resultat, at Slesvigske Parti ved Amtsvalgene netop fik det Mandatantal, det efter Stemmetal var berettiget til, og at Partiet Venstre fik et Mandat mere, end det efter Stemmetal var berettiget til. Disse 2 Partier kan saaledes i Henhold til Valglovens § 43, Punkt 2 ikke faa nogen Andel i Tillægsmandaterne, og disse bliver saaledes at fordele mellem de øvrige 3 Partier (Konservative Folkeparti, Radikale Venstre og Socialdemokratiet). Beregningen af denne Fordeling er foretaget i Tabel 3, b. Efter Valglovens § 44 bliver Tillægsmandaternes Fordeling mellem Partierne derefter at foretage, saaledes at 6 Tillægsmandater tilfalder København-Frederiksberg, 10 Øernes Amter og 15 Jyllands Amter. Med Benyttelse af den i Valglovens § 44, Punkt 1—3 beskrevne Fremgangsmaade er denne Fordeling foretaget i hosstaaende Tabel 4, a.

De Kvotienter, der herefter giver et Parti et Mandat i et Omraade, er mærkede med Tallene 1—31 og er i Tabel 4, b opført i Størrelsesorden med Angivelse af det Parti og det Omraade, for hvilket Kvotienten er beregnet. Det bemærkes, at med 11. Tillægsmandat, der tilfaldt Socialdemokratiet i Hovedstaden, har denne faaet sine 6 Tillægsmandater og kommer derefter ikke videre i Betragtning. Med 28. Tillægsmandat har Konservative Folkeparti faaet sine 10 Tillægsmandater, paa samme Tid som Øernes Omraade har faaet sine 10 Tillægsmandater, og med 30. Tillægsmandat har Radikale

## Tabel 4a. Tillægsmandaternes Fordeling paa Partier og Omraader (Hovedstaden, Øerne og Jylland).

(Valglovens § 44).

| | Hovedstadens Omraade (H) | | | Øernes Omraade (Ø) | | | Jyllands Omraade (J) | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Konservative Folkeparti (K) | Radikale Venstre (R) | Socialdemokratiet (S) | Konservative Folkeparti (K) | Radikale Venstre (R) | Socialdemokratiet (S) | Konservative Folkeparti (K) | Radikale Venstre (R) | Socialdemokratiet (S) |
| Partiernes Stemmetal .... | 82 860 | 27 185 | 162 526 | 83 673 | 81 567 | 145 937 | 76 422 | 57 724 | 161 486 |
| Antal Kredsmandater .... | 6 | 1 | 12 | 7 | 6 | 16 | 5 | 3 | 17 |
| Divisor 1 | 82 860 | 1) 27 185 | 162 526 | 83 673 | 81 567 | 145 937 | 76 422 | 57 724 | 161 486 |
| — 3 | 27 620 | 2) 9 062 | 54 175 | 27 891 | 27 189 | 48 646 | 25 474 | 19 241 | 53 829 |
| — 5 | 16 572 | 5 437 | 32 505 | 16 735 | 16 313 | 29 187 | 15 284 | 11 545 | 32 297 |
| — 7 | 11 837 | ..... | 23 218 | 11 953 | 11 652 | 20 848 | 10 917 | 3) 8 246 | 23 069 |
| — 9 | 9 207 | ..... | 18 058 | 9 297 | 9 063 | 16 215 | 8 491 | 6) 6 414 | 17 943 |
| — 11 | 7 533 | ..... | 14 775 | 7 607 | 7 415 | 13 267 | 4) 6 947 | 14) 5 248 | 14 681 |
| — 13 | 7) 6 374 | ..... | 12 502 | 6 436 | 8) 6 274 | 11 226 | 10) 5 879 | 20) 4 440 | 12 422 |
| — 15 | 5 524 | ..... | 10 835 | 12) 5 578 | 13) 5 438 | 9 729 | 15) 5 095 | 30) 3 848 | 10 766 |
| — 17 | ..... | ..... | 9 560 | 16) 4 922 | 17) 4 798 | 8 585 | 19) 4 495 | 3 396 | 9 499 |
| — 19 | ..... | ..... | 8 554 | 22) 4 404 | 24) 4 293 | 7 681 | 27) 4 022 | ..... | 8 499 |
| — 21 | ..... | ..... | 7 739 | 28) 3 984 | 3 884 | 6 949 | 3 639 | ..... | 7 690 |
| — 23 | ..... | ..... | 7 066 | 3 638 | ..... | 6 345 | ..... | ..... | 7 021 |
| — 25 | ..... | ..... | 5) 6 501 | ..... | ..... | 5 837 | ..... | ..... | 6 459 |
| — 27 | ..... | ..... | 9) 6 019 | ..... | ..... | 5 405 | ..... | ..... | 5 981 |
| — 29 | ..... | ..... | 11) 5 604 | ..... | ..... | 5 032 | ..... | ..... | 5 568 |
| — 31 | ..... | ..... | 5 243 | ..... | ..... | 4 708 | ..... | ..... | 5 209 |
| — 33 | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | 21) 4 422 | ..... | ..... | 4 894 |
| — 35 | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | 25) 4 170 | ..... | ..... | 18) 4 614 |
| — 37 | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | 3 944 | ..... | ..... | 23) 4 364 |
| — 39 | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | 26) 4 141 |
| — 41 | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | 29) 3 939 |
| — 43 | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | 31) 3 755 |
| — 45 | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | ..... | 3 589 |
| I alt Tillægsmandater ... | 1 | 2 | 3 | 4 | 4 | 2 | 5 | 5 | 5 |

## Tabel 4b. Kvotienterne, der giver Tillægsmandat.

| Nr. | Kvotient | Parti | Omraade | Nr. | Kvotient | Parti | Omraade |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 27 185 | R | H | 17 | 4 798 | R | Ø |
| 2 | 9 062 | R | H | 18 | 4 614 | S | J |
| 3 | 8 246 | R | J | 19 | 4 495 | K | J |
| 4 | 6 947 | K | J | 20 | 4 440 | R | J |
| 5 | 6 501 | S | H | 21 | 4 422 | S | Ø |
| 6 | 6 414 | R | J | 22 | 4 404 | K | Ø |
| 7 | 6 374 | K | H | 23 | 4 364 | S | J |
| 8 | 6 274 | R | Ø | 24 | 4 293 | R | Ø |
| 9 | 6 019 | S | H | 25 | 4 170 | S | Ø |
| 10 | 5 879 | K | J | 26 | 4 141 | S | J |
| 11 | 5 604 | S | H | 27 | 4 022 | K | J |
| 12 | 5 578 | K | Ø | 28 | 3 984 | K | Ø |
| 13 | 5 438 | R | Ø | 29 | 3 939 | S | J |
| 14 | 5 248 | R | J | 30 | 3 848 | R | J |
| 15 | 5 095 | K | J | 31 | 3 755 | S | J |
| 16 | 4 922 | K | Ø | | | | |

Venstre faaet sine 11 Tillægsmandater. Sidste Tillægsmandat tilfalder Socialdemokratiet i Jyllands Omraade.

Fordelingen af de 31 Tillægsmandater paa Landsomraader og Partier bliver herefter som vist i nedenstaaende Oversigt:

| | Hovedstaden | Øerne | Jylland | Tilsammen |
|---|---|---|---|---|
| Konservative Folkeparti | 1 | 4 | 5 | 10 |
| Radikale Venstre | 2 | 4 | 5 | 11 |
| Socialdemokratiet | 3 | 2 | 5 | 10 |
| | 6 | 10 | 15 | 31 |

Ifølge Valglovens § 44, 4. Pkt. skal Tillægsmandaterne dernæst fordeles, særskilt for hvert Parti, paa de enkelte Amter i Forhold til Partiets urepræsenterede Stemmer i Amtet. De urepræsenterede Stemmer i en Stor- eller Amtskreds findes ved at multiplicere Partiets Stemmegennemsnit i Omraadet (ɔ: samlede Stemmetal divideret med samlet Mandatantal) med det Antal Kredsvalgte, Partiet har faaet i Amtet, og trække det udkomne Tal fra det samlede Antal Stemmer, Partiet

**Tabel 5. Fordeling af Tillægsmandaterne paa de enkelte Storkredse og Amtskredse** (Valglovens § 48) **og Beregning a**

| Storkredse og Amtskredse | Konservative Folkeparti | | | | | Radikale Venstre | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Stemmer | Kredsvalg i alt | Kredsvalg × Stemmegennemsnit | Forskel = urepræsenterede Stemmer | Tillægsmandaterne fordelte i Forhold til de urep. St. | Antal Stemmer | Kredsvalg i alt | Kredsvalg × Stemmegennemsnit | Forskel = urepræsenterede Stemmer | Tillægsmandaterne fordelt i Forhold til de urep. St. |
| **Hovedstadens Omraade** | | | | | | | | | | |
| | 1 Tillægsm., Stemmegennemsn.: 11 837 | | | | | 2 Tillægsm., Stemmegennemsn.: 13 593 | | | | |
| 1. Søndre Storkreds | 25 409 | 2 | 23 674 | 1 735 | 0,15 | 8 311 | » | » | 8 311 | 0,61 |
| 2. Østre — | 26 161 | 2 | 23 674 | 2 487 | 0,21 | 9 509 | » | » | 9 509 | 0,70 = 1 |
| 3. Vestre — | 31 290 | 2 | 23 674 | 7 616 | 0,64 = 1 | 9 365 | » | » | 9 365 | 0,69 = 1 |
| Tils. Hovedstaden... | 82 860 | 6 | 71 022 | 11 838 | 1 | 27 185 | » | » | 27 185 | 2 |
| **Øernes Omraade** | | | | | | | | | | |
| | 4 Tillægsm., Stemmegennemsn.: 7 607 | | | | | 4 Tillægsm., Stemmegennemsn.: 8 157 | | | | |
| 1. Københavns Amtskreds | 19 766 | 2 | 15 214 | 4 552 | 0,60 = 1 | 9 773 | 1 | 8 157 | 1 616 | 0,20 |
| 2. Frederiksborg — | 9 663 | 1 | 7 607 | 2 056 | 0,27 | 7 095 | » | » | 7 095 | 0,87 = 1 |
| 3. Holbæk — | 3 959 | » | » | 3 959 | 0,52 = 1 | 14 025 | 1 | 8 157 | 5 868 | 0,72 = 1 |
| 4. Sorø — | 6 180 | » | » | 6 180 | 0,81 = 1 | 7 177 | » | » | 7 177 | 0,88 = 1 |
| 5. Præstø — | 5 552 | » | » | 5 552 | 0,73 = 1 | 8 465 | 1 | 8 157 | 308 | 0,04 |
| 6. Bornholms — | 2 574 | » | » | 2 574 | 0,34 | 1 318 | » | » | 1 318 | 0,16 |
| 7. Maribo — | 8 269 | 1 | 7 607 | 662 | 0,09 | 8 670 | 1 | 8 157 | 513 | 0,06 |
| 8. Odense — | 16 887 | 2 | 15 214 | 1 673 | 0,22 | 13 710 | 1 | 8 157 | 5 553 | 0,68 = 1 |
| 9. Svendborg — | 10 823 | 1 | 7 607 | 3 216 | 0,42 | 11 334 | 1 | 8 157 | 3 177 | 0,39 |
| Tils. Øernes Omraade... | 83 673 | 7 | 53 249 | 30 424 | 4 | 81 567 | 6 | 48 942 | 32 625 | 4 |
| **Jyllands Omraade** | | | | | | | | | | |
| | 5 Tillægsm., Stemmegennemsn.: 7 643 | | | | | 5 Tillægsm., Stemmegennemsn.: 7 216 | | | | |
| 1. Hjørring Amtskreds | 4 297 | » | » | 4 297 | 0,56 = 1 | 6 764 | 1 | 7 216 | — | — |
| 2. Thisted — | 8 223 | 1 | 7 643 | 580 | 0,08 | 1 433 | » | » | 1 433 | 0,19 |
| 3. Aalborg — | 4 182 | » | » | 4 182 | 0,55 | 5 923 | » | » | 5 923 | 0,79 = 1 |
| 4. Viborg — | 4 837 | » | » | 4 837 | 0,63 = 1 | 11 070 | 1 | 7 216 | 3 854 | 0,52 |
| 5. Randers — | 7 679 | 1 | 7 643 | 36 | 0,01 | 4 995 | » | » | 4 995 | 0,67 = 1 |
| 6. Aarhus — | 12 631 | 1 | 7 643 | 4 988 | 0,65 = 1 | 2 255 | » | » | 2 255 | 0,30 |
| 7. Skanderborg — | 5 905 | » | » | 5 905 | 0,77 = 1 | 4 403 | » | » | 4 403 | 0,59 = 1 |
| 8. Vejle — | 9 130 | 1 | 7 643 | 1 487 | 0,19 | 4 453 | » | » | 4 453 | 0,60 = 1 |
| 9. Ringkøbing — | 5 723 | » | » | 5 723 | 0,75 = 1 | 4 308 | » | » | 4 308 | 0,58 |
| 10. Ribe — | 3 309 | » | » | 3 309 | 0,43 | 5 692 | » | » | 5 692 | 0,76 = 1 |
| 11. Haderslev m. fl. — | 10 506 | 1 | 7 643 | 2 863 | 0,38 | 6 428 | 1 | 7 216 | — | — |
| Tils. Jyllands Omraade... | 76 422 | 5 | 38 215 | 38 207 | 5 | 57 724 | 3 | 21 648 | 37 316 | 5 |

har opnaaet i Kredsen. I nedenstaaende Tabel 5 er denne Beregning foretaget særskilt for hvert af de 3 Partier. I Tabel 5 er tillige for Partiet Venstre, som ingen Tillægsmandater erholdt, foretaget den i Lov af 28. Juni 1920 om Forandringer i Lov af 11. April 1920 om Valg til Rigsdagen i § 1, Pkt. 9 anordnede Beregning, hvoraf det fremgaar, i hvilken Rækkefølge Amterne vilde komme i Betragtning ved Fordeling af Tillægsmandater for Partiet. Slesvigske Parti, der kun har Kandidater opstillede i een Amtskreds, er derfor ikke medtaget i Tabellen.

Den endelige Fordeling af de 148 Mandater henholdsvis paa Partier og paa de enkelte Storkredse og Amtskredse, er anført i omstaaende Tabel 6.

**Kredsrækkefølgen for Partiet Venstre, hvis der var tilfaldet dette Tillægsmandater** (Lov af 28. Juni 1920 § 1, Pkt. 9).

| Socialdemokratiet | | | | | Venstre | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Antal Stemmer | Kredsvalg: i alt | Kredsvalg: × Stemmegennemsnit | Forskel = urepræsenterede Stemmer | Tillægsmandaterne fordelte i Forhold til de urep. St. | Antal Stemmer | Kredsvalg: i alt | Kredsvalg: × Stemmegennemsnit | Forskel | Amtsrækkefølge | Storkredse og Amtskredse |
| **Hovedstadens Omraade** | | | | | | | | | | |
| 3 Tillægsm., Stemmegennemsn.: 10 835 | | | | | 0 Mandater | | | | | |
| 50 417 | 4 | 43 340 | 7 077 | 0,65 | 1 982 | | | | Nr. 3 | 1. Søndre Storkreds |
| 61 295 | 4 | 43 340 | 17 955 | 1,66 = 2 | 2 320 | | | | - 2 | 2. Østre — |
| 50 814 | 4 | 43 340 | 7 474 | 0,69 = 1 | 2 615 | | | | - 1 | 3. Vestre — |
| 162 [illegible] | [illegible] | [illegible] | 32 506 | 3 | 6 917 | | | | | Tils. Hovedstaden |
| **Øernes Omraade** | | | | | | | | | | |
| 2 Tillægsm., Stemmegennemsn.: 8 108 | | | | | 12 Mandater, Gennemsnit: 10 363 | | | | | |
| 24 485 | 2 | 16 216 | 8 269 | 0,76 = 1 | 9 012 | » | — | 9 012 | Nr. 1 | 1. Københavns Amtskreds |
| 14 971 | 2 | 16 216 | — | — | 10 354 | 1 | 10 363 | ÷ 9 | - 5 | 2. Frederiksborg — |
| 10 227 | 1 | 8 108 | 2 119 | 0,20 | 16 928 | 2 | 20 726 | ÷ 3 798 | - 7 | 3. Holbæk — |
| 15 089 | 2 | 16 216 | — | — | 15 621 | 2 | 20 726 | ÷ 5 105 | - 9 | 4. Sorø — |
| 17 025 | 2 | 16 216 | 809 | 0,07 | 12 936 | 1 | 10 363 | 2 573 | - 2 | 5. Præstø — |
| 6 561 | 1 | 8 108 | — | — | 6 297 | 1 | 10 363 | ÷ 4 066 | - 8 | 6. Bornholms — |
| 19 775 | 2 | 16 216 | 3 559 | 0,33 | 12 303 | 1 | 10 363 | 1 940 | - 3 | 7. Maribo — |
| 23 169 | 2 | 16 216 | 6 953 | 0,64 = 1 | 20 771 | 2 | 20 726 | 45 | - 4 | 8. Odense — |
| 14 635 | 2 | 16 216 | — | — | 20 129 | 2 | 20 726 | ÷ 597 | - 6 | 9. Svendborg — |
| 145 937 | 16 | 129 728 | 21 709 | 2 | 124 351 | 12 | — | — | | Tils. Øernes Omraade |
| **Jyllands Omraade** | | | | | | | | | | |
| 5 Tillægsm., Stemmegennemsn.: 7 341 | | | | | 32 Mandater, Gennemsnit: 7 232 | | | | | |
| 7 951 | 1 | 7 341 | 610 | 0,08 | 26 358 | 3 | 21 696 | 4 662 | Nr. 1 | 1. Hjørring Amtskreds |
| 5 536 | » | » | 5 536 | 0,72 = 1 | 13 553 | 2 | 14 464 | ÷ 911 | - 7 | 2. Thisted — |
| 19 971 | 2 | 14 682 | 5 289 | 0,69 = 1 | 28 034 | 4 | 28 928 | ÷ 894 | - 6 | 3. Aalborg — |
| 10 630 | 1 | 7 341 | 3 289 | 0,43 | 19 597 | 3 | 21 696 | ÷ 2 099 | - 9 | 4. Viborg — |
| 19 869 | 2 | 14 682 | 5 187 | 0,68 = 1 | 20 277 | 3 | 21 696 | ÷ 1 419 | - 8 | 5. Randers — |
| 26 972 | 3 | 22 023 | 4 949 | 0,65 = 1 | 9 311 | 1 | 7 232 | 2 079 | - 4 | 6. Aarhus — |
| 16 437 | 2 | 14 682 | 1 755 | 0,23 | 14 729 | 2 | 14 464 | 265 | - 5 | 7. Skanderborg — |
| 21 700 | 2 | 14 682 | 7 018 | 0,92 = 1 | 25 740 | 3 | 21 696 | 4 044 | - 2 | 8. Vejle — |
| 9 018 | 1 | 7 341 | 1 677 | 0,22 | 33 782 | 5 | 36 160 | ÷ 2 378 | - 10 | 9. Ringkøbing — |
| 10 251 | 1 | 7 341 | 2 910 | 0,38 | 22 915 | 4 | 28 928 | ÷ 6 013 | - 11 | 10. Ribe — |
| 13 151 | 2 | 14 682 | — | — | 17 118 | 2 | 14 464 | 2 654 | - 3 | 11. Haderslev m. fl. — |
| 161 486 | 17 | 124 797 | 38 220 | 5 | 231 414 | 32 | — | — | | Tils. Jyllands Omraade |

## Tabel 6. Samlet Opgørelse af Folketingsmandaterne.

| Storkredse og Amtskredse: | Konservative Folkeparti | | | Radikale Venstre | | | Socialdemokratiet | | | Venstre | Slesvigske Parti | Samlede Mandatantal |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Kreds-Mandater | Tillægs-Mandater | Ialt | Kreds-Mandater | Tillægs-Mandater | Ialt | Kreds-Mandater | Tillægs-Mandater | Ialt | Kreds-Mandater | Kreds-Mandater | |
| **A. Hovedstaden:** | | | | | | | | | | | | |
| 1. Søndre Kreds..... | 2 | » | 2 | » | » | » | 4 | » | 4 | » | » | 6 |
| 2. Østre -- .... | 2 | » | 2 | » | 1 | 1 | 4 | 2 | 6 | » | » | 9 |
| 3. Vestre — .... | 2 | 1 | 3 | » | 1 | 1 | 4 | 1 | 5 | » | » | 9 |
| Tilsammen... | 6 | 1 | 7 | » | 2 | 2 | 12 | 3 | 15 | » | » | 24 |
| **B. Øerne:** | | | | | | | | | | | | |
| 1. Københavns ..... | 2 | 1 | 3 | 1 | » | 1 | 2 | 1 | 3 | » | » | 7 |
| 2. Frederiksborg.... | 1 | » | 1 | » | 1 | 1 | 2 | » | 2 | 1 | » | 5 |
| 3. Holbæk ..... | » | 1 | 1 | 1 | 1 | 2 | 1 | » | 1 | 2 | » | 6 |
| 4. Sorø ..... | » | 1 | 1 | » | 1 | 1 | 2 | » | 2 | 2 | » | 6 |
| 5. Præstø ..... | » | 1 | 1 | 1 | » | 1 | 2 | » | 2 | 1 | » | 5 |
| 6. Bornholms..... | » | » | » | » | » | » | 1 | » | 1 | 1 | » | 2 |
| 7. Maribo..... | 1 | » | 1 | 1 | » | 1 | 2 | » | 2 | 1 | » | 5 |
| 8. Odense..... | 2 | » | 2 | 1 | 1 | 2 | 2 | 1 | 3 | 2 | » | 9 |
| 9. Svendborg..... | 1 | » | 1 | 1 | » | 1 | 2 | » | 2 | 2 | » | 6 |
| Tilsammen... | 7 | 4 | 11 | 6 | 4 | 10 | 16 | 2 | 18 | 12 | » | 51 |
| **C. Jylland:** | | | | | | | | | | | | |
| 1. Hjørring..... | » | 1 | 1 | 1 | » | 1 | 1 | » | 1 | 3 | » | 6 |
| 2. Thisted..... | 1 | » | 1 | » | » | » | » | 1 | 1 | 2 | » | 4 |
| 3. Aalborg ..... | » | » | » | » | 1 | 1 | 2 | 1 | 3 | 4 | » | [illegible] |
| 4. Viborg ..... | » | 1 | 1 | 1 | » | 1 | 1 | » | 1 | 3 | » | 6 |
| 5. Randers..... | 1 | » | 1 | » | 1 | 1 | 2 | 1 | 3 | 3 | » | 8 |
| 6. Aarhus..... | 1 | 1 | 2 | » | » | » | 3 | 1 | 4 | 1 | » | 7 |
| 7. Skanderborg ..... | » | 1 | 1 | » | 1 | 1 | 2 | » | 2 | 2 | » | 6 |
| 8. Vejle..... | 1 | » | 1 | » | 1 | 1 | 2 | 1 | 3 | 3 | » | 8 |
| 9. Ringkøbing..... | » | 1 | 1 | » | » | » | 1 | » | 1 | 5 | » | 7 |
| 10. Ribe..... | » | » | » | » | 1 | 1 | 1 | » | 1 | 4 | » | 6 |
| 11. Haderslev-Aabenraa m. v..... | 1 | » | 1 | 1 | » | 1 | 2 | » | 2 | 2 | 1 | 7 |
| Tilsammen... | 5 | 5 | 10 | 3 | 5 | 8 | 17 | 5 | 22 | 32 | 1 | 73 |
| **Ialt...** | 18 | 10 | 28 | 9 | 11 | 20 | 45 | 10 | 55 | 44 | 1 | 148 |

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen.
Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 19. April 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 11 — 28. APRIL 1924



**Indhold:** Bankers og Sparekassers Balance ved Udgangen af Marts 1924. — Arbejdsløsheden i Marts 1924. — De danske Privatbaner i 1922—23. — Slagtningerne paa Eksportslagterierne. — Notitser.


## Bankers og Sparekassers Balance ved Udgangen af Marts 1924.

I omstaaende Tabel, som Det statistiske Departement har modtaget fra Bankinspektøren, gives et Sammendrag af samtlige Bankers Balance, bortset fra Nationalbankens, ved Udgangen af Marts Maaned. Totalbalancen er i Maanedens Løb gaaet ned med 12 Mill. Kr. og er herefter 161 Mill. Kr. lavere end for et Aar siden.

Forskydningerne paa de enkelte Poster er ikke store. Forøgelsen i Aktivsidens Konto Kurant-Konto skyldes for en Del de af Provinsbankerne til Hovedbankerne skyldige Statsintrader. Tages samtlige Udlaansposter under et viser der sig en ringe Nedgang, svarende til en omtrent lige saa stor Nedgang i de samlede Indlaan, jfr. nedenstaaende Tal:

| | Diskontering og Udlaan | | | Samlet Indestaaende | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Marts 1924 | Februar 1924 | Marts 1923 | Marts 1924 | Februar 1924 | Marts 1923 |
| | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| 4 Hovedbanker | 1 596 | 1 598 | 1 637 | 1 704 | 1 709 | 1 773 |
| Øvrige Banker | 1 158 | 1 160 | 1 184 | 1 174 | 1 174 | 1 206 |
| Tilsammen ... | 2 754 | 2 758 | 2 821 | 2 878 | 2 883 | 2 979 |

Samtidig med denne Nedgang i Bankernes Indlaan, har der fundet en Merudtrækning Sted i Sparekasserne paa ca. 8 Mill. Kr., hvoraf ca. $3^1/_2$ Mill. Kr. er tilvejebragt gennem Bankerne, saaledes at Bankernes Tilgodehavende hos Sparekasserne ved Maanedens Udgang var 5,6 Mill. Kr. og deres Gæld til Sparekasserne 50,1 Mill. Kr.

Da Nationalbanken i Maanedens Løb har bragt sine Udlaan ned med ca. 20 Mill. Kr., og da de private Banker ved omtrent uforandret Udlaan har haft en Indlaansnedgang paa ca. 5 Mill. Kr. fra private og ca. 5 Mill. Kr. fra andre Banker og Sparekasser, kan man regne med, at Bankerne paa disse Konti har skullet tilvejebringe et Beløb paa omkring 30 Mill. Kr. Som det fremgaar af omstaaende Tabel er dette dels sket ved Forbrug af Obligationer og Aktier til et Beløb af henved 10 Mill. Kr., dels ved en Forringelse af Balancen overfor Udlandet paa ca. 29 Mill. Kr., der fremkommer paa den Maade, at Balancen i fremmed Mønt er blevet forringet med ca. 31 Mill. Kr., medens Balancen i danske Kroner er forbedret med ca. 2 Mill. Kr. Hertil kommer dog en Forøgelse i Nationalbankens Udlandsoverskud paa ca. 13 Mill. Kr., saaledes at Tilbagegangen for samtlige Banker bliver ca. 16 Mill. Kr. Som Forholdene har udviklet sig i Maanedens Løb med en Stigning af Kronen, er det dog kun naturligt, at Bankerne i større Omfang trækker paa deres Krediter i Udlandet.

Nationalbankens Seddelomløb er i Maanedens Løb steget med $12^1/_2$ Mill. Kr. til 462,6 Mill. Kr. mod 469,6 Mill. ved Udgangen af Marts 1923. I det Omfang, Egaliseringsfondet atter kan indkøbe den Valuta, det afgav omkring Nytaar, tør man vistnok forvente en stigende Seddelcirkulation sammen med en Nedgang i Bankens Udlaan, som en naturlig Reaktion imod, at Seddelcirkulationen sank, da Egaliseringsfondet begyndte at afgive fremmed Valuta.

Til yderligere Belysning af de ovenfor meddelte Oplysninger om Forskydningerne i Indskudsbeløbene i Sparekasserne har Departementet i Lighed med, hvad der har fundet Sted i de nærmest foregaaende Aar, tilvejebragt en Oversigt over Sparekassernes Indlaansstatus ved Sparekasseaarets Udgang (31. Marts 1924). Departementet skylder Sparekasserne Tak for godhedsfuld Bistand ved Tilvejebringelsen af disse

## Bankernes (undtagen Nationalbankens) Balance ultimo Marts 1924.

| | 4 Hoved-banker | Hoved-staden iøvrigt | Øerne uden Hoved-staden | Jylland | Ialt uden Hoved-bankerne | Hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | ult. Marts 1924 | ult. Febr. 1924 | ult. Marts 1923 | ult. Marts 1922 |
| Antal Banker... | 4 | 17 | 67 | 100 | 184 | 188 | 188 | 193 | 194 |
| Debet: | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Kassebeholdning | 43,5 | 9,5 | 6,4 | 8,6 | 24,5 | 68,0 | 65,3 | 108,5 | 125,0 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 80,8 | 11,8 | 31,2 | 21,0 | 64,0 | 144,8 | 144,9 | 235,4 | 159,5 |
| Udenl. Korrespondenter m. v. | 68,8 | 3,7 | 1,7 | 3,0 | 8,4 | 77,2 | 87,7 | 106,4 | 108,5 |
| Obligationer og Aktier | 446,3 | 40,0 | 52,0 | 63,6 | 155,6 | 601,9 | 610,5 | 590,2 | 581,8 |
| Panteobligationer | 75,0 | 22,9 | 40,5 | 46,5 | 109,9 | 184,9 | 183,0 | 151,7 | 153,1 |
| Indenlandske Veksler | 308,7 | 42,3 | 78,7 | 143,9 | 264,9 | 573,6 | 580,0 | 552,8 | 608,0 |
| Udlaan mod Pant eller Kaution | 175,1 | 63,0 | 101,3 | 125,8 | 290,1 | 465,2 | 470,5 | 556,9 | 683,9 |
| Kassekredit | 540,2 | 118,0 | 155,5 | 234,1 | 507,6 | 1 047,8 | 1 059,0 | 1 082,8 | 1 268,4 |
| Konto Kurant | 571,9 | 27,5 | 12,6 | 55,0 | 95,1 | 667,0 | 648,5 | 628,4 | 740,5 |
| Forskellige Debitorer | 28,5 | 19,3 | 2,8 | 7,2 | 29,3 | 57,8 | 54,2 | 61,1 | 61,6 |
| Faste Ejendomme | 54,0 | 14,5 | 6,4 | 10,0 | 30,9 | 84,9 | 84,8 | 79,9 | 73,6 |
| Inventar | » | 0,5 | 0,3 | 0,5 | 1,3 | 1,3 | 1,3 | 1,4 | 1,6 |
| Etableringskonto | 10,0[1] | » | » | » | » | 10,0[1] | 10,0[1] | 10,0[1] | 0,3 |
| Omkostninger | 5,5 | 1,6 | 1,1 | 1,8 | 4,5 | 10,0 | 6,9 | 9,8 | 10,7 |
| Underskud | 79,6 | 2,2 | 0,2 | 0,5 | 2,9 | 82,5 | 82,5 | 63,0 | 1,0 |
| Tilsammen... | 2 487,9 | 376,8 | 490,7 | 721,5 | 1 589,0 | 4 076,9 | 4 089,1 | 4 238,3 | 4 577,5 |
| Kredit: | | | | | | | | | |
| Aktiekapital | 226,0 | 37,4 | 50,0 | 70,7 | 158,1 | 384,1 | 384,3 | 386,3 | 421,7 |
| Reserver | 85,5 | 2,9 | 24,7 | 27,2 | 54,8 | 140,3 | 139,9 | 140,5 | 164,3 |
| Folio Konto | 94,8 | 29,3 | 27,2 | 47,8 | 104,3 | 199,1 | 194,0 | [illegible] | [illegible] |
| Konto Kurant | 728,7 | 32,6 | 16,1 | 16,3 | 65,0 | 793,7 | 800,0 | 810,0 | 914,0 |
| Indlaan paa Bankbog | 331,8 | 67,7 | 163,5 | 143,7 | 374,9 | 706,7 | 712,2 | 751,0 | 812,6 |
| Indlaan paa best. Tid ell. paa Ops. | 549,0 | 151,4 | 172,0 | 305,7 | 629,1 | 1 178,1 | 1 176,9 | 1 217,8 | 1 387,6 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 102,2 | 17,9 | 14,8 | 59,3 | 92,0 | 194,2 | 198,7 | 307,4 | 251,8 |
| Udenlandske Korrespondenter | 147,7 | 8,4 | 3,3 | 8,2 | 19,9 | 167,6 | 146,8 | 119,2 | 74,2 |
| Accept Konto | 2,0 | 2,9 | 0,4 | 0,9 | 4,2 | 6,2 | 6,6 | 8,1 | 8,6 |
| Forskellige Kreditorer | 105,7 | 19,0 | 9,7 | 20,9 | 49,6 | 155,3 | 173,6 | 230,2 | 270,5 |
| Prioritetsgæld i fast Ejendom | 9,6 | 4,4 | 0,8 | 1,8 | 7,0 | 16,6 | 16,4 | 14,8 | 13,2 |
| Rediskonterede indenl. Veksler | 80,5 | » | 3,4 | 9,2 | 12,6 | 93,1 | 93,0 | 13,2 | 14,4 |
| Rente og Provision | 8,2 | 2,7 | 3,9 | 7,4 | 14,0 | 22,2 | 26,7 | 20,0 | 22,7 |
| Overført fra forrige Aar | 16,2 | 0,2 | 0,9 | 2,4 | 3,5 | 19,7 | 20,0 | 19,8 | 28,7 |
| Tilsammen... | 2 487,9 | 376,8 | 490,7 | 721,5 | 1 589,0 | 4 076,9 | 4 089,1 | 4 238,3 | 4 577,5 |

[1]) Landmandsbankens Vederlagskonto.

Oplysninger, der i Aar for første Gang omfatter de sønderjydske Sparekasser, jfr. følgende Oversigt:

### Indestaaende (uden Renter) i Sparekasserne.

| | Antal Sparekasser 31/8 1924 | Sparernes Tilgodehavende 31/8 1924 | | Sparernes Tilgodehavende 31/8 1923[1]) |
|---|---|---|---|---|
| | | I alt Mill. Kr. | heraf i de sønderjydske Amter Mill. Kr. | I alt Mill. Kr. |
| Hovedstaden | 6 | 483,5 | — | 496,2 |
| Provinsbyerne | 106 | 1 057,9 | 18,9 | 1 040,7 |
| Landdistrikterne | 419 | 258,6 | 9,2 | 248,4 |
| | 531 | 1 800,0 | 28,1 | 1 785,3 |

[1]) Uden de sønderjydske Amter.

I de 39 sønderjydske Sparekasser indestod saaledes 28,1 Mill. Kr., hvorefter Beløbet for det øvrige Land bliver 1 771,9 Mill. Kr. eller 13,4 Mill. Kr. mindre end for et Aar siden. Denne Nedgang i Sparekassernes Indskudsbeløb er formentlig navnlig fremkommet som et Tilbageslag mod den Stigning, der var fra 1922 til 1923 paa ca. 150 Mill. Kr., og som var fremkaldt ved Uroen om Landmandsbanken og andre Banker, hvorved der tilførtes Sparekasserne en hel Del Indskud, som tidligere havde været indestaaende i Bankerne.

## Arbejdsløsheden i Marts 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

| Marts 1924 | Antal Arbejdere | Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | 7. Marts | 14. Marts | 21. Marts | 28. Marts |
| Hovedstaden: | | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Bygningsindustri. | 11 636 | 32,8 | 31,2 | 29,9 | 22,3 |
| Anden Industri.. | 58 657 | 10,1 | 9,7 | 9,1 | 8,9 |
| Handel..... | 5 820 | 9,5 | 9,3 | 9,1 | 9,1 |
| Arbejdsmænd ... | 30 418 | 17,3 | 18,4 | 15,8 | 14,1 |
| I alt... | 106 531 | 14,6 | 14,5 | 13,3 | 11,9 |
| Provinserne: | | | | | |
| Bygningsindustri. | 19 046 | 45,8 | 44,2 | 41,8 | 35,2 |
| Anden Industri.. | 57 172 | 11,8 | 11,4 | 11,5 | 11,1 |
| Handel..... | 6 603 | 7,4 | 7,3 | 7,4 | 7,4 |
| Arbejdsmænd ... | 63 170 | 35,2 | 34,4 | 34,1 | 32,1 |
| I alt... | 145 991 | 26,2 | 25,5 | 25,0 | 23,1 |
| Hele Landet... | 252 522 | 21,3 | 20,8 | 20,1 | 18,4 |

Ved Udgangen af Marts var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 18,4 mod 21,3 pCt. ved Udgangen af Februar. Altsaa en ret betydelig Nedgang, der dog er noget mindre end Nedgangen i samme Tidsrum i Fjor.

Nedgangen viser sig i alle Erhvervsgrupper, men er naturligvis stærkest i Byggefagene.

En Sammenligning med de tilsvarende Arbejdsløshedsprocenter ved Udgangen af Marts Maaned 1923 viser, at Fabrikfagene nu er noget bedre beskæftigede end i Fjor, navnlig i Hovedstaden. I Hovedstaden har Byggefagene en noget større Arbejdsløshedsprocent end i Fjor, medens Arbejdsmændene er lidt bedre beskæftigede i Aar; Forandringerne er dog ikke store. Derimod har baade Byggefagene og Arbejdsmændene i Provinsen meget større Arbejdsledighed i Aar end i Fjor paa samme Tid.

For samtlige Arbejdere i Hovedstaden er Arbejdsløshedsprocenten ved Udgangen af Marts ca. 12 pCt. i Aar mod ca. 15 pCt. i Fjor, men i Provinsen ca. 23 pCt. i Aar mod ca. 16 pCt. i Fjor.

Det synes, som om det i Hovedstaden er gaaet betydelig hurtigere end i Provinsen med at sætte det udendørs Arbejde i Gang igen efter den lange Frostperiode.

For hele Landet under et udgjorde Arbejdsløsheden ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

| | 1920 | 1921 | 1922 | 1923 | 1924 |
|---|---|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Januar ..... | 13,2 | 19,7 | 28,9 | 21,5 | 21,0 |
| Februar ..... | 9,6 | 23,2 | 33,1 | 23,2 | 21,3 |
| Marts ..... | 6,7 | 23,6 | 27,9 | 16,0 | 18,4 |
| April..... | 3,5 | 21,7 | 24,0 | 11,5 | |
| Maj..... | 2,8 | 18,6 | 16,1 | 9,1 | |
| Juni..... | 2,1 | 16,8 | 13,2 | 8,1 | |
| Juli ..... | 2,1 | 16,7 | 12,5 | 7,4 | |
| August..... | 2,4 | 17,7 | 11,1 | 7,6 | |
| September..... | 2,7 | 16,6 | 10,6 | 7,4 | |
| Oktober..... | 3,6 | 18,3 | 11,3 | 7,6 | |
| November..... | 6,1 | 20,8 | 15,2 | 11,4 | |
| December ..... | 15,1 | 25,2 | 20,3 | 16,0 | |

## De danske Privatbaner i 1922—23.

Paa Grundlag af de fra samtlige danske Privatbaner modtagne Driftsberetninger har Det statistiske Departement foretaget en Opgørelse af disse Baners Driftsresultater i Aaret $19^{22}/_{23}$.

Ved Udgangen af dette Aar var Banenettets samlede Driftslængde ca. 2 572 km mod 2 578 km i $19^{21}/_{22}$.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Størrelsen af Personalet og Driftens Omfang i de 4 sidste Aar:

| | | 1919—20 | 1920—21 | 1921—22 | 1922—23 |
|---|---|---|---|---|---|
| Personale ..... | | 3 646 | 3 811 | 3 818 | 3 796 |
| Rejsende | Tusinder ..... | 13 908 | 13 649 | 12 676 | 12 394 |
| | Personkilometer (i 1 000 km) | 207 914 | 225 611 | 206 086 | 206 411 |
| Godsmængde | 1 000 Tons.. | 4 264 | 4 109 | 3 174 | 3 270 |
| | Tonkilometer (i 1 000 km) | 89 253 | 91 443 | 67 776 | 67 478 |
| Togkilometer (i 1 000 km) ..... | | 5 840 | 6 183 | 6 750 | 7 504 |

Det fremgaar af Oversigten, at medens der i Antallet af Rejsende er en lille Tilbagegang, formentlig bl. a. paa Grund af den tiltagende Rutebiltrafik, er Antallet af Personkilometer dog steget lidt, saaledes at den gennemsnitlige Rejselængde i $19^{22}/_{23}$ var 16,7 km mod 16,3 i $19^{21}/_{22}$. Den befordrede Godsmængde er steget noget i $19^{22}/_{23}$, men er dog stadig betydelig mindre end i $19^{20}/_{21}$.

Toggangen er, som det ses af Oversigten, stadig forbedret i de senere Aar, idet Antallet af Togkilometer er vokset ret stærkt, og i $19^{22}/_{23}$ androg ca. 7 504 000, hvad der betegner en Fremgang paa ca. 8 000 km i Sammenligning med $19^{21}/_{22}$.

Angaaende Privatbanernes Indtægter og Udgifter skal meddeles følgende, jfr. omstaaende Oversigt.

| | Indtægt 1 000 Kr. | Udgift 1 000 Kr. | Overskud 1 000 Kr. |
|---|---|---|---|
| 1914—15 | 13 155 | 9 295 | 3 860 |
| 1915—16 | 14 848 | 10 971 | 3 857 |
| 1916—17 | 17 357 | 14 314 | 3 043 |
| 1917—18 | 19 350 | 16 673 | 2 857 |
| 1918—19 | 28 696 | 23 575 | 5 121 |
| 1919—20 | 37 930 | 32 617 | 5 313 |
| 1920—21 | 45 519 | 46 077 | ÷ 558 |
| 1921—22 | 39 400 | 37 350 | 2 050 |
| 1922—23 | 33 620 | 30 316 | 3 304 |

Som det vil ses, er det lykkedes Privatbanerne, trods den betydelige Nedgang i Indtægterne at give et Overskud, der i $19^{22}/_{23}$ er betydelig større end i det nærmest foregaaende Aar.

## Slagtningerne paa Eksportslagterierne.

Efter Indberetning fra Veterinærinspektørerne er Antallet af Svin slagtet paa Eksportslagterierne i de to første Maaneder af 1924 opgjort til 657 488, hvilket er ca. 147 000 mere end i de tilsvarende Maaneder i Fjor. 1911—14 slagtedes der i det tilsvarende Tidsrum kun ca. 396 000 Svin.

Endvidere slagtedes der i Januar og Februar Maaneder henholdsvis 1 375 og 1 145 Heste, 13 726 og 12 501 Stkr. stort Hornkvæg, 10 758 og 9 937 Fedekalve, 7 284 og 7 383 Spædekalve samt 938 og 833 Faar.

Der er saaledes slagtet betydelig flere Heste end i de tilsvarende Maaneder i 1923, medens Antallet af slagtede Stkr. stort Hornkvæg er betydelig mindre. Af Fedekalve, Spædekalve og Faar slagtedes der omtrent samme Antal i Aar som i Fjor.

## Notitser.

Antallet af Fallitter og Begæringer om Akkord har i det forløbne Kvartal af 1924 været følgende:

| | | Fallit-erklæringer | Begæringer om Akkord |
|---|---|---|---|
| 1924 | 1. Kvartal | 130 | 12 |
| 1923 | 4. — | 118 | 13 |
| | 3. — | 135 | 14 |
| | 2. — | 135 | 22 |
| | 1. — | 175 | 21 |
| Hele Aaret 1923 | | 563 | 70 |
| — 1922 | | 784 | 75 |
| — 1921 | | 706 | 53 |
| — 1920 | | 310 | 19 |

Antallet af Fallitter har, som det vil ses, i det forløbne Kvartal af 1924 været noget større end i Oktober Kvartal 1923, men er dog betydeligt mindre end i Januar Kvartal 1923. Antallet af Begæringer om Akkord er ogsaa betydeligt mindre nu end for et Aar siden.

•

Ifølge en Optælling i den af Sundhedsstyrelsen udgivne Fortegnelse over autoriserede Læger, Tandlæger og Dyrlæger fandtes der den 31. Marts 1923 ialt 2 065 Læger i Danmark eller omtrent samme Antal som i 1922. Af de 2 065 Læger var 850 bosiddende i Hovedstaden, 535 i den øvrige Del af Øerne og 680 i Jylland. Tages hele Landet under et, vil i Forhold til Indbyggertallet de 2 065 Læger i Gennemsnit svare til 1 Læge pr. 1 600 Indbyggere. Imidlertid er Hovedstaden forholdsvis langt bedre forsynet med Læger end den øvrige Del af Landet; i Hovedstaden udgør de 850 Læger nemlig i Gennemsnit 1 Læge pr. ca. 800 Indb., medens Øerne og Jylland kun har 1 Læge henholdsvis for hver ca. 2 100 og 2 300 Indbyggere.

Af Tandlæger fandtes der her i Landet 595, nemlig 276 i Hovedstaden, 160 paa Øerne og 159 i Jylland.

Antallet af Dyrlæger i Danmark er opgjort til 857; i Modsætning til Lægerne og Tandlægerne er Dyrlægerne fortrinsvis bosatte i Provinsen; kun 110 var bosiddende i Hovedstaden, medens 341 var hjemmehørende paa Øerne og 406 i Jylland.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Handelsstatistiske Meddelelser, 15. Bind:
2. Hæfte: Vareomsætningen med Udlandet i Februar 1924. Pris 35 Øre.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 28. April 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 12 — 10. MAJ 1924



**Indhold:** Danmarks udenlandske Kapital- og Betalingsbalance 1923. — Arbejdslønnen i Industrien. Juli Kvartal 1923. — Bevægelsen i Rentefoden 1911—24.


## Danmarks udenlandske Kapital- og Betalingsbalance 1923.

For at tilvejebringe en Oversigt over Landets udenlandske Kapital- og Betalingsbalance for Aaret 1923 har Departementet ligesom i de nærmest foregaaende Aar indhentet Oplysninger fra en Række offentlige Myndigheder, Finansinstituter, Erhvervsselskaber og private Erhvervsdrivende, hvem Departementet skylder Tak for godhedsfuld Bistand. Man har i alt udsendt 3 200 Spørgeskemaer og Skrivelser, hvoraf man har modtaget tilbage i besvaret Stand ca. 2 950, idet dog ca. 800 af Besvarelserne gik ud paa, at de paagældende ved Aarets Udgang hverken havde Gæld eller Tilgodehavende i Udlandet.

Paa Grundlag af det saaledes indsamlede Materiale mener man at kunne anslaa Danmarks Netto-Gæld overfor Udlandet til ved Udgangen af Aaret 1923 at have udgjort ca. 1 400 Mill. Kr. mod ca. 1 100 Mill. Kr. ved Aarets Begyndelse svarende til en Stigning i Guldkroner fra ca. 845 til ca. 920 Mill. Tallet for Netto-Gælden ultimo 1923 fremkommer som Hovedresultat af en Opgørelse, der viser et samlet Beløb af Tilgodehavender paa ca. 510 Mill. Kr. og en Gæld paa i alt ca. 1 910 Mill. Kr.

Det anførte Gældsbeløb er fremkommet paa den Maade, at man har anslaaet Værdien af danske Statsobligationer paa Udlandets Haand til ca. 550 Mill. Kr., eller til ca. 70 Mill. mere end ved forrige Opgørelse, dels paa Grund af Stigningen i de fremmede Valutakurser, dels under Hensyn til den stedfundne Udførsel af disse Papirer. For Kommunegælden har man regnet med ca. 325 Mill. Kr., imod ca. 255 Mill. Kr. ved Udgangen af 1922; ogsaa denne Stigning skyldes baade Faldet i Kronens Værdi og Udførsel af Kommuneobligationer. Endvidere kan efter Oplysning fra Hypotekbanken Værdien af dennes Obligationer paa Udlandets Haand anslaas til et Beløb af ca. 25 Mill. Kr., medens Egaliseringsfondets Gæld til Udlandet ved Aarets Udgang androg 55 Mill. Kr. Værdien af danske Kredit- og Hypotekforeningsobligationer samt af Aktier i danske Erhvervsforetagender har man ansat til ca. 215 Mill. Kr. mod 185 Mill. Kr. pr. ultimo 1922. Endelig er den løsere (forretningsmæssige) Gæld opgjort til ca. 560 Mill. Kr. (jfr. Tabel I og II), hvortil man for Varer i løbende Ordre (bestilte, men endnu ikke betalte Varer) har ment at maatte lægge ca. 80 Mill. Kr., og man naar herefter til et samlet Beløb paa ca. 1 810 Mill. Kr., der dog maa anses for et Minimumstal, til hvilket der formentlig skal lægges ca. 100 Mill. Kr., jvfr. nedenfor.

Heroverfor staar Tilgodehavender paa i alt ca. 510 Mill. Kr., nemlig ca. 125 Mill. Kr. for fremmede Værdipapirer, offentlige Tilgodehavender o. l. og ca. 385 Mill. Kr. for forretningsmæssige Tilgodehavender (Tabel I og II).

I nedenstaaende Tabel har man for de siden 1907 stedfundne Opgørelser givet en Oversigt over Gæld og Tilgodehavender og har i sidste Kolonne

| | Gæld | | Tilgodehavender | | Forskel | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | fast | løs | faste | løse | nominelt | $-Kurs | Guld-Kr. efter $-Kurs |
| | Mill.Kr. | Mill.Kr. | Mill.Kr. | Mill.Kr. | Mill. Kr. | | Mill. Kr. |
| 1907.. | 608 | 100 | 69 | 52 | ÷ 587 | 3,73 | ÷ 587 |
| 1910.. | 897 | 70 | 60 | 60 | ÷ 847 | 3,73 | ÷ 847 |
| 1912.. | 941 | 70 | 70 | 64 | ÷ 877 | 3,73 | ÷ 877 |
| 1915.. | 858 | 70 | 60 | 120 | ÷ 748 | 3,73 | ÷ 748 |
| 1916.. | 350 | 0 | 250 | 200 | + 100 | 3,68 | + 100 |
| 1920.. | 800 | 900 | 100 | 800 | ÷ 800 | 6,46 | ÷ 460 |
| 1921.. | 835 | 565 | 75 | 500 | ÷ 825 | 4,98 | ÷ 618 |
| 1922.. | 945 | 535 | 65 | 315 | ÷ 1100 | 4,87 | ÷ 843 |
| 1923.. | 1170 | 740 | 125 | 385 | ÷ 1400 | 5,66 | ÷ 922 |

Tabel I. Danmarks forretningsmæssige Tilgodehavende hos og Gæld til Udlandet.

| | Pr. ultimo December 1923 | | | | | | | | Pr. ultimo Decbr. 1922 | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Tilgodehavende | | | | Gæld | | | | | |
| | Udenlandsk Mønt | | Dansk Mønt | I alt | Udenlandsk Mønt | | Dansk Mønt | I alt | Tilgodehavende | Gæld |
| | Paalydende Værdi | Omregnet til dansk Mønt | | | Paalydende Værdi | Omregnet til dansk Mønt | | | | |
| | Mill. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Norge | 28,3 | 23,3 | 11,6 | 34,9 | 3,1 | 2,6 | 17,0 | 19,6 | 33,4 | 25,8 |
| Sverige | 16,4 | 24,5 | 16,7 | 41,2 | 18,2 | 27,3 | 65,0 | 92,3 | 32,0 | 90,9 |
| Finland | 125,2 | 17,4 | 4,1 | 21,5 | 7,2 | 1,0 | 1,3 | 2,3 | 35,2 | 3,3 |
| Rusland | 5569,2 | 5,1 | 7,1 | 12,2 | 823,0 | 0,7 | 6,6 | 7,3 | 12,4 | 7,4 |
| England | 3,9 | 95,2 | 3,7 | 98.9 | 6,4 | 155,6 | 26,2 | 181,8 | 82,1 | 156,7 |
| Frankrig | 81,1 | 23,5 | 5,5 | 29,0 | 47,8 | 13,8 | 5,0 | 18,8 | 22,8 | 18,1 |
| Holland | 9,1 | 19,6 | 3,2 | 22,8 | 12,8 | 27,5 | 16,3 | 43,8 | 4,8 | 25,2 |
| Belgien | 15,3 | 3,9 | 0,7 | 4,6 | 4,8 | 1,3 | 1,3 | 2,6 | 3,9 | 1,5 |
| Tyskland | [1]) — | 3,3 | 11,1 | 14,4 | [2]) — | 4,7 | 64,7 | 69,4 | 13,6 | 60,5 |
| Østrig | 8985,8 | 0,8 | 0,3 | 1,1 | 1467,7 | 0,1 | 2,8 | 2,9 | 0,8 | 3,4 |
| Schweitz | 2,8 | 2,8 | 0,6 | 3,4 | 3,0 | 3,0 | 8,6 | 11,6 | 2,4 | 10,3 |
| Italien | 11,1 | 2,7 | 0,7 | 3,4 | 3,1 | 0,8 | 0,6 | 1,4 | 2,8 | 1,7 |
| Spanien | 1,9 | 2,0 | 0,4 | 2,4 | 0,5 | 0,4 | 0,5 | 0,9 | 1,1 | 0,9 |
| U. S. A. | 9,8 | 55,1 | 2,3 | 57,4 | 12,4 | 70,4 | 20,3 | 90,7 | 40,2 | 92,7 |
| Argentina | 1,4 | 2,4 | 2,0 | 4,4 | — | 0,2 | 0,2 | 0,4 | 2,1 | 1,7 |
| Czecko-Slovakiet | 14,0 | 2,3 | 2,4 | 4,7 | 4,1 | 0,7 | 1,7 | 2,4 | 2,7 | 1,6 |
| Andre Lande | — | 17,6 | 9,7 | 27,3 | — | 2,0 | 8,6 | 10,6 | 20,9 | 8,1 |
| Tilsammen | — | 301,5 | 82,1 | 383,6 | — | 312,1 | 246,7 | 558,8 | 313,2 | 509,8 |

[1]) 2570 Bill. Rm. og 29054 G. M. [2]) 3817 Bill. Rm. og 18535 G. M.

omregnet Netto-Gældsbeløbene efter den paa de paagældende Tidspunkter gældende Dollarkurs.

Tager man sit Udgangspunkt i de foran anførte 1810 Mill. Kr. som Beløbet for den samlede Gæld og sammenholdes den saaledes fremkomne Stigning i Netto-Gælden paa ca. 200 Mill. Kr. med de nedenfor anførte Oplysninger vedrørende Betalingsbalancen, synes der, som nævnt, at være Grund til at tro, at den anførte Stigning er et Minimumstal. Nu er det allerede klart, at en Beregning som den her foretagne maa blive ret usikker for et Aar som 1923, hvor vi begyndte med en £-Kurs paa 22,55 og i Juli naaede op til 26,55 for derefter i August at naa ned paa 24,31 og igen i November at komme op til 26,50, medens Aaret slut-

Tabel II. Fordeling af Tilgodehavender og Gæld efter Hovedgrupper af Erhvervsvirksomheder.

| | Pr. ultimo December 1923 | | | Pr. ultimo Decbr. 1922 | | Pr. ultimo December 1923 | | | Pr. ultimo Decbr. 1922 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Udenlandsk Mønt | Dansk Mønt | Tilsammen | | | Udenlandsk Mønt | Dansk Mønt | Tilsammen | |
| Tilgodehavender | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Gæld | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Banker | 112,0 | 20,9 | 132,9 | 104,1 | Banker | 126,3 | 194,0 | 320,3 | 283,2 |
| Sparekasser | 0,1 | — | 0,1 | 0,1 | Sparekasser | — | 0,3 | 0,3 | 0,1 |
| Vekselllerere | 8,8 | 2,0 | 10,8 | 17,7 | Vekselllerere | 6,8 | 4,1 | 10,9 | 8,0 |
| Forsikringsselskaber | 72,1 | 8,5 | 80,6 | 69,4 | Forsikringsselskaber | 55,2 | 11,7 | 66,9 | 72,8 |
| Industriforetagender | 27,3 | 32,7 | 60,0 | 49,5 | Industriforetagender | 46,8 | 12,7 | 59,5 | 50,7 |
| Handelsforetagender | 28,9 | 17,7 | 46,6 | 35,9 | Handelsforetagender | 67,9 | 22,3 | 90,2 | 87,4 |
| Rederier | 25,1 | 0,3 | 25,4 | 11,5 | Rederier | 4,7 | 1,6 | 6,3 | 5,0 |
| Andre Virksomheder | 27,2 | — | 27,2 | 25,0 | Andre Virksomheder | 4,4 | — | 4,4 | 2,6 |
| I alt | 301,5 | 82,1 | 383,6 | 313,2 | I alt | 312,1 | 246,7 | 558,8 | 509,8 |

Varer i løbende Ordre: 80,7 Mill. Kr.

tede med 24,45. Men desuden er man tilbøjelig til at mene, at en Del af Stigningen for de løse Tilgodehavender kan være formel. Forholdet skønnes nemlig at være det, at Indkøb af fremmed Valuta paa Tid ved Udgangen af Aaret 1922 var af betydelig mindre Omfang end ved Udgangen af 1923, fordi baade Banker og Vekselerere i Aarets Løb i stigende Grad har gjort disse Forretninger. Men naar Banker og Vekselerere saaledes ved Udgangen af 1923 i forøget Omfang har dækket ind for den fremmede Valuta, de senere skal levere deres Kunder, vil dette fremkomme som et Tilgodehavende i Udlandet, der er større end det tilsvarende Tal et Aar tidligere. Man har villet pege paa dette Forhold, medens der naturligvis tillige kan anføres andre Bevægelser, som f. Eks. Forøgelse af Gæld og Formindskelse af Tilgodehavender, der trods anvendt Umage kan være undsluppet Undersøgelsen. Om Virkningerne heraf er det vanskeligt at udtale sig, men de efterfølgende Tal for Bevægelsen paa Betalingsbalancen tyder som nævnt paa, at Netto-Forringelsen i Kapitalbalancen rettelig burde forøges med ca. 100 Mill. Kr. til ca. 1 400 Mill. Kr. eller til ca. 920 Mill. Guldkr.

Til Belysning af Bevægelserne paa Betalingsbalancen skal anføres følgende:

| Udgifter: | Mill. Kr. |
|---|---|
| Underskudet paa Handelsbalancen 1923 | 375 |
| Udgifter til Kul til Skibe, Turistudgifter m. v. | 75 |
| Forrentning af offentlig og privat Gæld | 65 |
| Indførsel af Værdipapirer (Køb) | 45 |
| Forøgelse af løse Tilgodehavender | 70 |
| Tilsammen... | 630 |
| **Indtægter:** | |
| Indtjent Bruttofragt i Fart paa Udlandet | 200 |
| Udførsel af Værdipapirer | 90 |
| Forbrugt af Egaliseringsfondet | 55 |
| Salg af Nationalbankens Guld | 30 |
| Fortjeneste ved Transithandel over Danmark | 30 |
| Forøgelse af løs Gæld | 50 |
| Tilsammen... | 455 |

Som det vil ses, mangler der saaledes Oplysning om Dækning for 175 Mill. Kr. Regner man i Overensstemmelse med det foran anførte, at Stigningen i løse Tilgodehavender i nogen Grad er formel, samt at der har fundet et Forbrug Sted af løse Tilgodehavender, om hvilke man ikke har faaet Oplysning, til et samlet Beløb af ca. 50 Mill. Kr., og at Indførsel af fremmede Værdipapirer (herunder »Kapitalflugt«) foreligger uoplyst for et Beløb udover de anførte 45 Mill. Kr., der er blevet modsvaret af en skjult Udførsel af Værdipapirer og ved andre Betalingsmaader, bliver der tilbage et Beløb paa ca. 125 Mill. Kr., som dels er dækket ved direkte Gældsstiftelse i Udlandet og ikke indberettet hertil, dels er dækket ved Indtægt af Forsikringsvirksomhed i Udlandet, Forretning fra Udland til Udland etc. Anslaas disse sidste Indtægtsposter til ca. 25 Mill. Kr. bliver der altsaa tilbage en Stigning i den løse Gæld paa ca. 100 Mill. Kr., hvormed man har forøget det paagældende Beløb i Oversigten S. 83.

Disse Beregninger vedrørende Betalingsbalancen er naturligvis ligesom Beregningerne over Kapitalbalancen gjort yderligere usikre ved de stærke Svingninger, der var i de fremmede Valutakurser her i Landet i Løbet af Aaret 1923.

## Arbejdslønnen i Industrien.

### Juli Kvartal 1923.

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for Juli Kvartal 1923 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet, for Arbejdere i Jernindustrien dog i Juli-August Maaneder og for visse andre Fag September Maaned, fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistikken omfatter denne Gang ca. 106 000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, mod ca. 105 000 Arbejdere i April og ca. 97 000 Arbejdere i Januar Kvartal. For Kvartalerne i 1922 omfattede Lønstatistikken 95 à 100 000 Arbejdere, i 1921 kun 85 à 90 000 Arbejdere, men i 1920 ca. 110 000 Arbejdere. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikkens Arbejdertal i Juli og April Kvartaler 1923 viser nogen Stigning i Antallet af Arbejdere i Bygningsfagene, ialt ca. 1 300 Arbejdere, hvoraf 4—500 falder paa Bygningssnedkerne. Ogsaa for Jord- og Betonarbejdere er der Stigning i Arbejderantallet fra April til Juli Kvartal. De forskellige Grupper af Arbejdere beskæftigede

## Arbejdslønnen i forskellige Industrier.

| Fag | København | | | Provinsen | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Arb. pr. 30/9 1923 | Gsntl. Timefortj. Juli Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. April Kvartal 1923 | Antal Arb. pr. 30/9 1923 | Gsntl. Timefortj. Juli Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. April Kvartal 1923 |
| | | Øre | Øre | | Øre | Øre |
| **Næringsmiddelindustri:** | | | | | | |
| Bagerier, Svende | 982 | 174 | 170 | 52 | 150 | 151 |
| Møller, — | 61 | 162 | 159 | 202 | 129 | 125 |
| Chokoladef., faglærte Arb. | 58 | 172 | 173 | 18 | 153 | 151 |
| — ufagl. Arb. | 77 | 132 | 131 | — | — | — |
| — Kvinder | 532 | 82 | 82 | 56 | 71 | 73 |
| Margarinefabrikker, ufagl. Arb. | 56 | 124 | 120 | 290 | 120 | 118 |
| — Kvinder | 33 | 67 | 65 | 166 | 67 | 65 |
| Bryggerier, ufagl. Arb. | 1939 | 137 | 140 | 497 | 126 | 129 |
| — Kvinder | 960 | 101 | 104 | 570 | 84 | 88 |
| Spritfabrikker, ufagl. Arb. | 34 | 132 | 135 | 247 | 132 | 135 |
| — Kvinder | 44 | 98 | 103 | 10 | 99 | 103 |
| Sukkerfabrikker, ufagl. Arb. | 463 | 152 | 154 | 855 | 118 | 118 |
| — Kvinder | 177 | 78 | 79 | 49 | 65 | 68 |
| Div. Fag, ufagl. Arb. | 115 | 140 | 141 | 246 | 119 | 120 |
| - - Kvinder | 123 | 83 | 84 | 223 | 80 | 76 |
| **Tobaksindustri:** | | | | | | |
| Cigarfabr., Cigarmagere | 932 | 144 | 142 | 920 | 134 | 132 |
| — ufagl. Arb. | 107 | 140 | 137 | 142 | 122 | 120 |
| — Kvinder | 2449 | 99 | 96 | 1629 | 81 | 79 |
| **Tekstilindustri:** | | | | | | |
| Tekstilfabr., Mænd | 626 | 132 | 128 | 1895 | 126 | 121 |
| — Kvinder | 1655 | 97 | 91 | 2660 | 86 | 83 |
| Rebslagerier, Svende | 12 | 118 | 117 | 22 | 121 | 115 |
| — ufagl. Arb. | 31 | 115 | 115 | 24 | 114 | 109 |
| — Kvinder | 122 | 74 | 71 | 55 | 63 | 62 |
| Possementfaget, Svende | 25 | 148 | 149 | — | — | — |
| — Kvinder | 19 | 81 | 81 | — | — | — |
| Sejlmagersvende | 15 | 207 | 202 | 22 | 140 | 138 |
| **Beklædningsindustri:** | | | | | | |
| Skræddersvende | 220 | 161 | 170 | 33 | 145 | 149 |
| Syersker | 1060 | 86 | 85 | 430 | 71 | 70 |
| Skomagersvende | 33 | 162 | 162 | — | — | — |
| Skotøjsarbejdere, Mænd | 1051 | 170 | 164 | 134 | 136 | 129 |
| — Kvinder | 849 | 96 | 93 | 70 | 78 | 68 |
| **Læderindustri:** | | | | | | |
| Garverier, Svende | 168 | 192 | 192 | 78 | 167 | 165 |
| — ufagl. Arb. | 168 | 163 | 162 | 204 | 150 | 147 |
| **Bygningsindustri:** | | | | | | |
| Blikkenslagersvende | 327 | 193 | 190 | 259 | 138 | 136 |
| Bygningssnedkersvende *) | 827 | 185 | 193 | 1595 | 136 | 134 |
| Glarmestersvende | 116 | 157 | 156 | 72 | 124 | 123 |
| Malersvende | 1441 | 179 | 176 | 723 | 136 | 132 |
| Murersvende | 1241 | 259 | 251 | 2501 | 155 | 149 |
| Murarbejdsmænd | 890 | 194 | 195 | 2390 | 121 | 119 |
| Stukkatørsvende | 59 | 194 | 193 | 6 | 165 | 152 |
| Tømrersvende | 894 | 227 | 211 | 2411 | 143 | 137 |
| Arbm. hos Tømrere | 34 | 137 | 138 | 116 | 121 | 118 |
| Linoleumspaalæggere | 53 | 182 | 174 | — | — | — |
| Isoleringsmontører | 48 | 247 | 185 | 16 | 170 | 176 |
| **Træ- og Møbelindustri:** | | | | | | |
| Bødkersvende | 137 | 179 | 185 | 269 | 150 | 144 |
| Børstenbindersvende | 49 | 159 | 170 | 30 | 131 | 140 |
| Billedskærersvende | — | — | — | 30 | 144 | 135 |
| Drejersvende | 44 | 159 | 162 | 68 | 141 | 137 |
| Forgyldere | 23 | 185 | 179 | 28 | 155 | 150 |
| Karetmagersvende | 43 | 185 | — | — | — | — |
| Kurvemagersvende | 19 | 124 | 120 | — | — | — |
| Møbelsnedkersvende | 641 | 167 | 164 | 99 | 135 | 135 |
| Maskinsnedkere | 398 | 163 | 158 | 1181 | 132 | 128 |
| Træindustriarbejdere, ufagl. | 302 | 130 | 127 | 535 | 111 | 109 |
| Træindustri, Kvinder | 125 | 84 | 82 | 46 | 84 | 81 |
| Pianoarbejdere | 238 | 184 | 181 | 14 | 146 | 147 |
| Sadelmager- og Tapetserersv. | 253 | 173 | 174 | 180 | 132 | 137 |
| **Ler-, Sten-, Glasindustri:** | | | | | | |
| Jord- og Betonarbejdere | 1947 | 176 | 166 | 2647 | 114 | 111 |
| Brolæggersvende | 51 | 274 | 267 | 46 | 195 | 179 |
| Stenhuggerier, Svende | 112 | 184 | 194 | 303 | 129 | 128 |
| — ufagl. Arb. | 54 | 142 | 144 | 105 | 113 | 111 |
| Grus- og Skærvefabr., Arbm. | — | — | — | 308 | 122 | 119 |
| Teglværker — | — | — | — | 3774 | 125 | 121 |
| Cementfabr. — | — | — | — | 1481 | 132 | 131 |
| Keram. Industri, fagl. Arb. | 153 | 170 | 167 | 56 | 129 | 125 |
| — ufagl. — | 243 | 139 | 140 | 74 | 108 | 106 |
| — Kvinder | 420 | 104 | 105 | 42 | 72 | 74 |
| Terrazzoarbejdere | 52 | 159 | 157 | 9 | 123 | 122 |
| **Jern-o.a. Metalindustri:** | | | | | | |
| Blikkenslagersvende | 159 | 184 | 182 | 81 | 155 | 152 |
| Elektrikere | 585 | 161 | 161 | 573 | 151 | 152 |
| Formere | 346 | 199 | 197 | 577 | 163 | 161 |
| Guld-, Sølv- og Elektropletarb. | 296 | 156 | 152 | 104 | 139 | 135 |

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

## Arbejdslønnen i forskellige Industrier.

| Fag | København | | | Provinsen | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Arb. pr. 30/9 1923 | Gsntl. Timefortj. Juli Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. April Kvartal 1923 | Antal Arb. pr 30/9 1923 | Gsntl. Timefortj. Juli Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. April Kvartal 1923 |
| | | Øre | Øre | | Øre | Øre |
| Gørtlere | 134 | 165 | 167 | 50 | 145 | 143 |
| Kobbersmede | 49 | 203 | 205 | 69 | 169 | 169 |
| Malersvende | 116 | 212 | 193 | 184 | 162 | 156 |
| Metalslibere | 136 | 181 | 173 | 68 | 140 | 139 |
| Metaltrykkere | 84 | 195 | 196 | 25 | 160 | 152 |
| Skibstømrere | 75 | 198 | 192 | 229 | 155 | 151 |
| Smede og Maskinarbejdere | 4845 | 181 | 181 | 4860 | 150 | 149 |
| Træarbejdere | 305 | 178 | 172 | 719 | 151 | 147 |
| Div. fagl. Arbejdere | 49 | 179 | 179 | 67 | 157 | 150 |
| Arbejdsmænd | 3134 | 140 | 139 | 3810 | 124 | 124 |
| Kvinder | 1581 | 81 | 81 | 366 | 75 | 73 |
| **Kemisk Industri:** | | | | | | |
| Farversvende | 35 | 156 | 154 | — | — | — |
| Oliemøller, Arbm. | 515 | 134 | 135 | 820 | 135 | 131 |
| Svovlsyrefabr. — | 87 | 147 | 148 | 210 | 137 | 127 |
| Tændstikfabr., Arbm. | 82 | 145 | 147 | — | — | — |
| — Kvinder | 172 | 82 | 81 | — | — | — |
| Forsk. Industrier, Arbm. | 1025 | 136 | 133 | 254 | 136 | 130 |
| — Kvinder | 994 | 76 | 76 | 292 | 66 | 64 |
| **Grafisk Industri:** | | | | | | |
| Papirfabrikker, Arbm. | 168 | 129 | 127 | 825 | 119 | 117 |
| — Kvinder | 32 | 89 | 89 | 270 | 76 | 74 |

| Fag | København | | | Provinsen | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Arb. pr. 30/9 1923 | Gsntl. Timefortj. Juli Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. April Kvartal 1923 | Antal Arb. pr. 30/9 1923 | Gsntl. Timefortj. Juli Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. April Kvartal 1923 |
| | | Øre | Øre | | Øre | Øre |
| Bogtrykkerier m. v.: | | | | | | |
| — Typografer | 1495 | 201 | 197 | 1029 | 186 | 183 |
| — Stentrykkere | 144 | 186 | 182 | 86 | 159 | 152 |
| — Kemigrafer | 102 | 170 | 169 | — | — | — |
| — ufagl. Arb. | 143 | 153 | 149 | 59 | 142 | 144 |
| — Kvinder | 319 | 98 | 96 | 108 | 82 | 80 |
| Litograf. Etabl., ufagl. Arb. | 36 | 139 | 135 | 22 | 116 | 113 |
| — Kvinder | 66 | 96 | 93 | 30 | 76 | 75 |
| Bogbinderier, Svende | 299 | 187 | 188 | 132 | 138 | 135 |
| — Kvinder | 374 | 99 | 99 | 75 | 75 | 73 |
| Papirvareindustri, ufagl. Arb. | 53 | 130 | 129 | — | — | — |
| — Kvinder | 230 | 84 | 83 | 76 | 73 | 72 |
| Æskefabrikker, Kvinder | 171 | 88 | 88 | 104 | 79 | 80 |
| **Handel og Transport:** | | | | | | |
| Lager- og Pakhusarbejdere | 1070 | 127 | 122 | 2233 | 117 | 114 |
| Havnearbejdere | — | 212 | 220 | — | 187 | 196 |
| Kvinder | 67 | 77 | 74 | 34 | 70 | 66 |
| **Forskelligt:** | | Kr. pr. Uge. | | | Kr. pr. Uge. | |
| Formænd | 703 | 104.88 | 101.64 | 742 | 81.23 | 81.24 |
| Fyrbødere | 382 | 71.09 | 69.96 | 720 | 65.11 | 64.22 |
| Chauffører | 720 | 67.11 | 65.32 | 386 | 58.94 | 56.97 |
| Kuske | 1270 | 64.07 | 62.09 | 1124 | 55.93 | 54.07 |

indenfor Cigarindustrien viser en samlet Opgang paa 3—400 Arbejdere; derimod er det Antal Tekstilarbejdere, for hvilke der foreligger Lønoplysninger, faldet med 8—900 Arbejdere.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles omstaaende (S. 88). Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af de anførte Arbejdertal, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i Juli Kvartal 1923 i Hovedstaden 225 Øre, i Provinsen 175 Øre og i hele Landet 199 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelsen af deres Lønninger kun betyder en ringe Ændring i de samlede Gennemsnit.

Af Oversigten fremgaar det, at Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et i Juli Kvartal 1923 var 137 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 167 Øre, for Arbejdsmænd 134 Øre og for Kvinder 86 Øre. For de i København beskæftigede 51 000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 148 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 186 Øre, for Arbejdsmænd 148 Øre og for Kvinder 91 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistikken 55 000 Arbejdere, hvis gennemsnitlige Timefortjeneste var 127 Øre; for faglærte Arbejdere i Provinsen var Lønnen 148 Øre, for Arbejdsmænd 612 Øre og for Kvinder 79 Øre. Forskellen i Ar-

bejdslønnen i København og Provinsen er saaledes gennemsnitlig 38 Øre for faglærte Arbejdere, 22 Øre for Arbejdsmænd, 12 Øre for Kvinder og 21 Øre for samtlige Arbejdere.

Sammenlignet med Lønningerne i April Kvartal viser Lønningerne i Juli Kvartal en lille Stigning. For samtlige Fag under et steg Lønnen fra 134 Øre i April Kvartal til 137 Øre i Juli Kvartal. Det store Flertal af Arbejdsoverenskomster var i Henhold til den generelle Overenskomst mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer af 4. April 1922 i August 1923 underkastet en Regulering efter Pristallet, der steg fra 198 i Januar 1923 til 204 i Juli samme Aar.

Denne Stigning medførte for de fleste Fag en Lønstigning paa 3 pCt., men da Stigningen først fandt Sted i August, virkede den kun i ca. Halvdelen af Juli Kvartal. Hertil svarer, at den gennemsnitlige Løn fra April til Juli Kvartal ikke er steget med fulde 3 pCt.

Af den Tabel, der viser Gennemsnitsfortjenesten i de enkelte Fag henholdsvis i April og Juli Kvartaler, samt Arbejderantallet ved Udgangen af Juli Kvartal, vil man se, at der i langt de fleste Fag kun er Tale om ret smaa Forandringer i Lønningerne, som Regel saaledes, at Lønnen i Juli Kvartal ligger lidt højere end Lønnen i April Kvartal. Hvor der er Afvigelser fra denne almindelige Bevægelse, skyldes det særlige Forhold, blandt hvilke følgende skal nævnes. For Arbejdere i Bryggerier og Spritfabrikker er der en mindre Nedgang i Lønnen som Følge af, at der i 1922 for disse Arbejdere sluttedes en særlig Overenskomst, i Henhold til hvilken der gennem hele den 2-aarige Overenskomstperiode skulde finde en jævn, mindre Lønnedsættelse Sted. Lønnedgangen for de københavnske Skræddersvende er kun tilsyneladende, idet Tilskærere, der tidligere har været medregnet, nu er udeladt. Medtages Tilskærerne, faar man i Stedet for en Nedgang i Lønnen fra 170 til 161 Øre en Stigning fra 170 til 172 Øre. Tilskærernes Gennemsnitsfortjeneste var i København 189 Øre pr. Time. Ligesom ved tidligere Opgørelser er Lønningerne for flere Byggefag noget paavirkede af, om der i Kvartalet har fundet faa eller mange Udbetalinger Sted af Akkordoverskud. Specielt for Murerne i Provinsen kan nævnes, at der i Foraaret 1923 blev afsluttet en helt ny Overenskomst. Nedgangen i de københavnske Stenhuggersvendes Timefortjeneste skyldes udelukkende Nedgang i Udbetalingen for Akkordarbejde, ligesom ogsaa Stigningen i Fortjenesten for Jernindustriens Malere og for Metalsliberne skyldes Akkordudbetalingerne.

| | Antal Arbejdere pr. 30/9 1923 | Gennemsnitlig Timefortjeneste | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Juli Kvartal 1923 | April Kvartal 1923 | Oktbr. Kvartal 1922 | Oktbr. Kvartal 1920 | Aaret 1914 |
| | | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre |
| København | | | | | | |
| Fagl. Arbejdere ... | 20 509 | 186 | 183 | 193 | 263 | 67,1 |
| Ufagl. — ... | 16 897 | 148 | 145 | 156 | 214 | 47,5 |
| I alt Mænd ... | 37 406 | 168 | 165 | 177 | 242 | 61,0 |
| Kvindl. Arbejdere.. | 13 309 | 91 | 90 | 95 | 136 | 32,3 |
| Samtl. Arbejdere .. | 50 715 | 148 | 145 | 154 | 216 | 54,4 |
| Provinsen | | | | | | |
| Fagl. Arbejdere ... | 20 240 | 148 | 146 | 152 | 218 | 54,8 |
| Ufagl. — ... | 27 623 | 126 | 123 | 132 | 186 | 40,8 |
| I alt Mænd ... | 47 863 | 134 | 132 | 140 | 200 | 48,2 |
| Kvindl. Arbejdere.. | 7 754 | 79 | 78 | 81 | 122 | 25,7 |
| Samtl. Arbejdere .. | 55 617 | 127 | 124 | 131 | 190 | 44,9 |
| Hele Landet | | | | | | |
| Fagl. Arbejdere ... | 40 749 | 167 | 165 | 174 | 242 | 61,3 |
| Ufagl. — ... | 44 520 | 134 | 132 | 141 | 197 | 45,5 |
| I alt Mænd ... | 85 269 | 149 | 147 | 156 | 219 | 55,0 |
| Kvindl. Arbejdere.. | 21 063 | 86 | 85 | 90 | 131 | 29,6 |
| Samtl. Arbejdere .. | 106 332 | 137 | 134 | 142 | 203 | 50,2 |

Efter Juli Kvartal har de i nogle Arbejdsoverenskomster fastsatte Lønninger faaet 2 pCt.s Tillæg ved Februarreguleringen i 1924, for andre Fag er der sluttet helt nye Overenskomster, der som Helhed har givet en omtrent tilsvarende Forhøjelse af Lønningerne. Gennemsnitsfortjenesten for faglærte Arbejdere i hele Landet under ét maa herefter anslaas til for Tiden at være 172—173 Øre, for ufaglærte Arbejdere 138—139 Øre og for Kvinder 88—89 Øre.

## Bevægelsen i Rentefoden 1911—24.

Paa Grundlag af de officielle Kursnoteringer for en Række Kredit- og Hypotekforenings- samt for Statsobligationer har Departementet foretaget en Undersøgelse af, hvilken effektiv Rente de forskellige Arter af Obligationer har givet ved Køb til forskellige Tidspunkter.

Undersøgelsen omfatter Tiden fra 1911 til Februar 1924, idet man har taget Sommeren 1911, da Rentefoden var forholdsvis fast, til Udgangspunkt og

iøvrigt belyst Forholdene til følgende Tidspunkter: Maanederne umiddelbart før Krigens Udbrud i 1914, Sommeren 1920 umiddelbart før den økonomiske Krises Gennembrud, Begyndelsen af Aaret 1922, da Forholdene almindeligvis betragtedes som værende ved igen at naa det normale, idet man ansaa den værste Del af Konjunkturkrisen som overstaaet, samt endelig Begyndelsen af Aaret 1923 og Februar Maaned 1924.

Den effektive Rente af Obligationerne er beregnet dels under Hensyn til Kurserne, dels (for amortisable Obligationers Vedkommende) under Hensyn til den Fordel, der opnaas for Ejeren ved Udtrækning. Eksempelvis skal anføres, at en Obligation, hvis Paalydende forrentes med 4½ pCt., og hvis Kurs er 90, giver en effektiv Rente paa 5 pCt., hvis den ikke amortiseres. Hvis den amortiseres ved Udtrækning til pari Kurs, er den effektive Rente lidt højere, idet der maa tages Hensyn baade til Chancen for Udtrækning og til, paa hvilket Tidspunkt denne Udtrækning kan ventes at finde Sted.

Der er ved Beregningen kun taget Hensyn til den vedtægtsmæssige Udtrækning, men da der for de ældre Seriers Vedkommende udtrækkes langt flere Obligationer end vedtægtsmæssigt, har man af amortisable Obligationer ved Udregningen kun medtaget Obligationer i aabne eller nylig afsluttede Serier. Alle dobbeltmøntede Obligationer er holdt udenfor Undersøgelsen.

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Resultatet af Undersøgelsen, idet de i Tabellen anførte Tal angiver den gennemsnitlige effektive Rentefod for Kredit- og Hypotekforenings- samt Statsobligationer; til Sammenligning er anført den officielle Diskontosats.

Den effektive Rentefods Størrelse 1911—24.

| | Juni-Juli 1911 | Juni-Juli 1914 | Juni-Juli 1920 | Januar 1922 | Januar 1923 | Februar 1924 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Kreditforenings-obligationer.... | 4,23 | 4,48 | 5,90 | 5,29 | 4,65 | 5,53 |
| Hypotekforenings-obligationer.... | 5,11 | 5,36 | 6,32 | 6,18 | 5,73 | 6,38 |
| Statsobligationer . | 3,96 | 4,33 | 6,41 | 5,44 | 4,73 | 5,70 |
| Noteret Diskonto. | 4,50 | 5,00 | 7,00 | 5,50 | 5,00 | 7,00 |

Medens Obligationskurserne kun var underkastet ret smaa Svingninger i Aaret 1911, forandredes Diskontoen gentagne Gange: indtil 2. Marts var den 5 à 5½ pCt., fra 3. Marts til 7. Juli 4½ pCt., fra 8. Juli til 20. September 4 pCt. og efter 21. September 5 pCt. Diskontoen var for Aaret 1911 som Helhed gennemsnitlig knap 4½ pCt.

Kreditforeningsobligationerne gav i 1911 en gennemsnitlig Rente paa ca. 4¼ pCt., Statsobligationer gav ca. 4 pCt. og Hypotekforeningsobligationer godt 5 pCt.

Statsobligationernes effektive Rente var saaledes kun lidt lavere end Kreditforeningsobligationernes. Man har altsaa anset Kreditforenings- og Statsobligationer som i alt væsentlig lige gode, men har dog foretrukket Statens Obligationer. Hypotekforeningernes effektive Rente var i 1911 væsentlig højere end Kreditforeningernes; den Risiko, der var knyttet til Hypotekforeningerne, vurderedes saaledes, at man forlangte henimod 1 pCt. mere i Rente af disse Obligationer end af Kreditforeningsobligationer.

I Sommeren 1914 var Pengemarkedet betydelig strammere end i 1911, og den effektive Rente af Kreditforeningsobligationer var da ca. 4½ pCt. Men da Stigningen i Renten fra 1911 til 1914 er omtrent lige saa stærk for de andre Obligationer, nemlig ca. ¼ pCt., er Forholdet mellem Renten af de forskellige Obligationsarter i 1914 omtrent som i 1911.

I 1920 stod samtlige Obligationer meget lavt, og Kreditforeningsobligationerne gav — efter Kursen i Juni-Juli Maaneder — en effektiv Rente paa 5,9 pCt. Statsobligationerne gav imidlertid endnu mere, nemlig 6,4 pCt., medens Renten, hvis den skulde have staaet i samme Forhold til Kreditforeningsrenten som i 1911, kun skulde have været 5,5 pCt. Denne høje Rente for Statspapirer skyldes formentlig i nogen Grad den almindelige Usikkerhed i de politiske og økonomiske Forhold.

For Hypotekforeningsobligationer var Renten i 1920 6,3 pCt., medens man efter Forholdet mellem Renten af 1. og 2. Prioritetspapirer i 1911 skulde have ventet at faa over 7 pCt. af disse Obligationer. Forklaringen paa denne lave Rente er formentlig, at dette Aars høje Prisniveau (Ejendomspriser) gør Hypotekforeningsobligationer til en forholdsvis mere sikker Pengeanbringelse end tidligere, og man er derfor tilfreds med en forholdsvis lavere Rente.

Fra Sommeren 1920 til Begyndelsen af Aaret 1922 falder den effektive Rente af Kreditforeningsobligationer fra 5,9 til 5,3 pCt., eller med ca. 0,6 pCt. Renten af Statsobligationer falder noget stærkere, nemlig med ca. 1 pCt., hvorimod Renten af Hypotekforeningsobligationerne kun falder ganske lidt. Den økonomiske Nedgangsperiode, der lægger store og ret

ubestemte Byrder paa Staten, bevirker, at man stadig forlanger en forholdsvis høj Rente af Statspapirer, men de politiske Forhold er nu roligere, og Mistilliden til Statspapirer ikke saa stor som i 1920. Hypotekforeningsobligationerne vurderes efter det store Prisfald igen som et 2. Prioritets Papir, og Renten af Hypotekforeningsobligationer ligger nu forholdsvis næsten lige saa meget over Renten af Kreditforeningsobligationer som i 1911. Kursforandringerne fra Sommeren 1920 til Begyndelsen af Aaret 1922 udligner saaledes i betydelig Grad de Forskydninger i Forholdet mellem Renten af de forskellige Obligationsarter, der fandt Sted i Tiden 1914—1920.

Kursforandringer i Tiden fra Januar-Februar 1922 til Januar-Februar 1923 udligner yderligere Forskellen. Hypotekforeningsrenten er i Begyndelsen af 1923 omtrent normal i Forhold til Kreditforeningsrenten, og Statspapirernes Rente er efterhaanden næsten bragt ned i Niveau med Kreditforeningernes, og selv om man efter Forholdet i 1911 vilde have ventet en lidt lavere effektiv Rente af Statsobligationer, er Afvigelsen dog ikke væsentlig.

Det sidste Aar viser igen en Stigning i den effektive Rente: for Kreditforeningsobligationer 0,9 pCt., for Hypotekforeningsobligationer 0,6 à 0,7 pCt. og for Statsobligationer 1,0 pCt. I Februar 1924 gav Hypotekforeningsobligationer ligesom i 1911 henimod 1 pCt. mere i Rente end Kreditforeningsobligationer; da Rentefoden i det hele er henimod $^1/_8$ højere end i 1911, skulde man dog have ventet en Forskel paa lidt over 1 pCt. Statsobligationer, der i 1911 gav ca. $^1/_4$ pCt. mindre i effektiv Rente end Kreditforeningsobligationer, gav i Februar 1924 ca. 0,2 pCt. mere. Det sidste Aars usikre økonomiske Forhold har altsaa særlig sat sig Spor i Statsobligationerne.

Indenfor de forskellige Obligationsarter er der ikke uvæsentlige Variationer i den effektive Rente fra Forening til Forening og fra Serie til Serie. For Kreditforeningerne var Gennemsnitsrenten i Februar 1924 5,53 pCt., men varierer fra 5,07 til 5,86 pCt. For Hypotekforeningerne var Gennemsnitsrenten 6,38 pCt. med Variationer fra 6,02 til 6,86 pCt.

For Kredit- og Hypotekforeningerne kan saadanne Forskelligheder mellem de forskellige Foreninger og Serier have deres naturlige Forklaring, idet Sikkerheden kan være forskellig, (gamle og nye Serier, Land- og Byejendomme). For Statsobligationerne vilde man derimod være tilbøjelig til at vente, at alle Obligationer gav samme Rente; men helt er dette ikke Tilfældet.

Efter Kurserne i Februar 1924 fik man saaledes ved Køb af uopsigelige 3 pCt.s Obligationer en effektiv Rente paa 5,50 pCt., ved Køb af uopsigelige $3^1/_2$ pCt.s Obligationer fik man 5,55 pCt. i Rente. Genforeningslaanet gav 5,64 pCt., Tiendebankobligationer gav 5,70 pCt. og Rederlaanet gav 5,87 pCt. i effektiv Rente. Den højeste Rente af Statsobligationer fik man ved Køb af Statsboligfondsobligationer, der efter Gennemsnitskursen i Februar (ca. 89) gav 5,95 pCt. i effektiv Rente. Dette Papir var altsaa for Køberne det fordelagtigste Papir af samtlige i Undersøgelsen inddragne Stats- og Kreditforeningsobligationer.

En Sammenligning mellem Renten af Obligationer og den officielle Diskontosats viser, at Diskontoen har svinget langt stærkere end Obligationsrenten. I rolige Tider (1911, 1914 og Begyndelsen af Aarene 1922 og 1923) er Renten af korte og lange Laan (Diskontoen og Obligationsrenten) omtrent ens, men Forhøjelsen af Diskontoen fra 5 til $5^1/_2$ pCt. i Januar 1919 og fra $5^1/_2$ til 6 pCt. i Oktober s. A. og endelig fra 6 til 7 pCt. i April 1920 bringer ikke tilnærmelsesvis Obligationsrenten op i samme Forhold. Den Nedsættelse af Diskontoen fra 7 til $5^1/_2$ pCt., der fandt Sted i Løbet af 1921, bringer atter Diskontoen i Niveau med Obligationsrenten, men den Forhøjelse af Diskontoen, der har fundet Sted igen i Tiden fra Foraaret 1923 (Diskontoen forhøjedes fra 5 til 6 pCt. den 30. April 1923 og fra 6 til 7 pCt. den 16. Januar 1924) har igen vist, at en Diskontoforhøjelse ikke formaar at bringe Obligationsrenten op (eller Obligationskurserne ned) i tilnærmelsesvis samme Forhold.

Forøvrigt paavirkes Kursen paa Obligationer naturligvis ikke alene af Diskontoens Højde, men i betydelig Grad ogsaa af Forskydninger i Prisniveauet. Under et stigende Prisniveau og Papirmøntfod vil der være en Tilbøjelighed til at foretrække Aktier for Obligationer, idet man gennem den forventede stigende Aktie-Dividende vil søge Dækning for Prisstigningen. Herved paavirkes Obligationskurserne i nedadgaaende Retning, medens der omvendt under et faldende Prisniveau vil være en Tilbøjelighed til at foretrække Obligationerne, hvorved disses Kurs højnes.

---

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Handelsstatistiske Meddelelser, 15. Bind:

3. Hæfte: Vareomsætningen med Udlandet i Marts 1924. Pris 35 Øre.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.

I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.

Udgaaet fra Trykkeriet d. 10. Maj 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 13 — 20. MAJ 1924



**Indhold:** Statskontrollerede Produktioner i 1923: Spiritus, Gær og Frugtvin. Øl. Sukker. Margarine. Tobaksfabrikater.


## Statskontrollerede Produktioner i 1923.

### Spiritus, Gær og Frugtvin.

I 1923 foregik Spiritus- og Gærtilvirkningen her i Landet paa 6 Fabrikker, som nu alle drives af samme Firma. Der er indenfor denne Industri foregaaet en stærk Koncentration, hvis økonomiske Side altsaa er bragt til Afslutning, men som teknisk vil blive gennemført endnu stærkere, end det nuværende Antal Fabrikker angiver.

I adskillige Aar havde Produktionen af Spiritus omtrent samme Omfang Aar for Aar, 15 à 17 Mill. Liter à 100 pCt., men heri skete der fra 1917 en Ændring først paa Grund af Raastofmangel og derefter ved Lovgivningsmagtens Indskrænkning af Spritfabrikation til Drikkebrug; samtidig foregaar den sidste Fase af Industriens Koncentration, som altsaa foreløbig har indskrænket Fabrikkernes Antal til 6.

De nugældende Bestemmelser for Spritindustrien er fastsat ved Bek. af 28. April 1923, hvorefter Spiritus, som fremstilles her i Landet, ikke uden Indenrigsministeriets Tilladelse maa sælges, udleveres eller anvendes til andet end teknisk og medicinsk Brug; til direkte Eksport fra Spritfabrikkerne behøves Ministeriets Tilladelse dog ikke. Paa Grundlag heraf træffes der aarlig Bestemmelse om, hvor meget Drikkesprit og Forskæringssprit der maa bringes i Handelen her i Landet af Spritfabrikkerne. I Forbindelse med Indskrænkningen i den indenlandske Produktion blev Indførselen af udenlandsk Spiritus ved Bek. af 26. Juli 1919 gjort afhængig af særlig Tilladelse og Indførelsen af færdige Spirituosa til Drikkebrug: Cognak, Whisky, Likør, Akvavit, Brændevin m. m. er herefter reguleret saaledes, at den ikke overstiger de i Aarene nærmest før Krigen indførte Mængder

Produktionen af Spiritus og Gær her i Landet i Aarene siden 1900 fremgaar af følgende Oversigt.

| | Produktion af Spiritus<br>Mill. l à 100 pCt. | Produktion af Gær<br>Mill. kg |
|---|---|---|
| 1923 | 4,98 | 5,03 |
| 1922 | 5,23 | 4,51 |
| 1921 | 4,40 | 4,45 |
| 1920 | 3,42 | 3,96 |
| 1919 | 4,49 | 3,79 |
| 1918 | 3,29 | 2,79 |
| 1917 | 7,14 | 2,99 |
| 1916 | 14,91 | 2,95 |
| 1911—15 gsntl. | 14,28 | 2,90 |
| 1901—05 gsntl. | 16,41 | 2,01 |

Produktionsmængden andrager nu omtrent $^1/_3$ af, hvad den var før Krigen. I 1921 og 1922 var der dog Stigning i Produktionen, og naar denne ikke er fortsat i 1923, skyldes det ikke manglende Efterspørgsel, men kun at Spritfabrikkerne under Genopførelsen af en Fabrik ikke har kunnet overføre hele dennes tidligere Produktion paa andre Virksomheder, men midlertidig har maattet indføre en Del Raasprit til teknisk Brug til Dækning af Forbruget. I 1923 denatureredes 3 602 000 Liter à 100 pCt., som svarer til en Vægtmængde af 2 856 000 kg, hvoraf 2 263 000 kg denatureredes med almindelig Denatureringsmiddel, 320 000 kg med Eddike, 70 000 kg med Terpentin, 60 000 kg med Kolokvint og 143 000 kg med andre Stoffer eller leveredes til Hærens Krudtværk. Af den ikke denaturerede Sprit anvendes en Del til teknisk Brug, hvilket vil blive omtalt i det følgende. For Gærens Vedkommende har Produktionsforholdene udviklet sig saaledes, at der i 1900 produceredes 2 Mill. kg, 1916 3 Mill. og 1923 5 Mill. kg.

For 1923 forhøjedes det Kvantum Spiritus, som Spritfabrikkerne maatte anvende til Fremstilling af Brændevin (Akvavit m. m.) til Salg her i Landet, fra 1 200 000 Liter à 100 pCt. til 1 320 000 Liter, hvilken Forhøjelse var tænkt som Dækning af Salget i de sønderjydske Landsdele. Salgskvantumet af Forskæringssprit, 850 000 Liter à 100 pCt., bevaredes derimod uforandret fra 1922. Det var i sidstnævnte Aar forhøjet fra 600 000 til 850 000 Liter. Det tilladte Maksimumssalg naaedes omtrent i 1923, idet der solgtes 1 288 000 Liter à 100 pCt., medens der af Forskæringssprit kun solgtes 575 000 Liter à 100 pCt. Det sidste betyder dog en meget stor Stigning i Forhold til det foregaaende Aars Salg, der kun var 292 000 Liter. Af udenlandske Spirituosa af enhver Art indfortoldedes i 1923 i alt 1 240 000 Liter à 100 pCt., og med Hensyntagen til, at heri er medregnet Spritfabrikkernes Indførsel, hvoraf en Del atter indgaar i Salgskvantumet, bliver det samlede personlige Forbrug af Spiritus her i Landet i 1923 i Form af Brændevin, Akvavit, Whisky, Kognak, Rom m. m., Likør, Forskæringssprit i Vin og Frugtvin i alt 2 233 000 Liter à 100 pCt., hvilket svarer til et Forbrug pr. Indbygger af 0,67 Liter à 100 pCt. De tilsvarende Tal for Forbruget pr. Indbygger i de foregaaende Aar er beregnet til følgende:

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1923 | ca. 0,67 l | 1918 | ca. 0,20 l |
| 1922 | - 0,56 - | 1917 | - 1,26 - |
| 1921 | - 0,51 - | 1916 | - 4,34 - |
| 1920 | - 0,76 - | 1911—15 | - 4,45 - |
| 1919 | - 0,46 - | | |

Det foran anførte Forbrug omfatter som nævnt al Spiritus, der er tilsat Vin og Frugtvin her i Landet. Til en Beregning af det samlede Alkoholforbrug behøves endvidere en Opgørelse af den i Vin og i Øl indeholdte Spiritusmængde. Resultatet er anført i følgende Oversigt, der angiver Befolkningens Alkoholforbrug i spiritusholdige Drikkevarer af enhver Art i alt og pr. Indbygger (jfr. næste Spalte).

I 1922 var Forbruget pr. Indbygger for Spirituosa 0,56 l, for Øl 1,80 l og for Vin 0,24 l, i alt 2,60 l.

I de anførte Tal for Forbruget er ikke medregnet den ret betydelige Udførsel, der finder Sted af indenlandske Spirituosa, særligt Akvavit og Brændevin til Skibsforsyning og af Likør. I 1923 udgjorde den samlede Udførsel 200 000 Liter à 100 pCt. mod ca. 150 000

| Personligt Alkoholforbrug i Form af: | I alt 1 à 100 pCt. | pr. Indbygger 1 à 100 pCt. |
|---|---|---|
| Spirituosa til direkte Forbrug og Forskæring | 2 233 000 | 0,67 |
| Stærkt Øl (Lagerøl og Luksusøl) | 4 885 052 | 1,46 |
| Svagt Øl (Skatteklasse II og Hvidtøl) | 1 351 552 | 0,40 |
| Vin, indført paa Flasker (Champagne m. v.) | 13 300 | 0,28 |
| Svage Vine, indført paa Fustager (Rødvin og Hvidvin m. v.) | 229 000 | |
| Stærke Vine, indført paa Fustager (Portvin, Madeira m. v.) | 700 300 | |
| Samlet Alkoholforbrug | 9 412 204 | 2,81 |

Liter i 1922. Udførselen af Gær er fra 1922 til 1923 steget fra omtrent 100 000 kg til omtrent 500 000 kg, medens Indførselen er uforandret ca. 100 000 kg.

De nugældende Regler om Afgift af Spiritus fremstillet her i Landet er fastsat ved Lov Nr. 109 af 1. April 1922 og om Tillægsafgift af saavel indenlandsk som udenlandsk Spiritus ved Lov Nr. 114 af samme Dato. Tillægsafgiften er oprindelig indført ved Lov af 17. Marts 1917. Den almindelige Afgift andrager 60 Øre pr. l à 100 pCt. og godtgøres ved Udførsel eller Denaturering med 76,7 Øre pr. kg à 100 pCt. (1 Liter: ca. 0,8 kg). Tillægsafgiften er 15 Kr. pr. l à 100 pCt.; den kan nedsættes til 2 Kr. 35 Øre for Spiritus, der anvendes til Parfumer, Sæbe o. l., og den bortfalder helt for Spiritus, der denatureres til anden Anvendelse, anvendes til medicinsk Brug, udføres, anvendes til Fremstilling af afgiftspligtig indenlandsk Frugtvin m. m. eller med særlig Tilladelse anvendes til teknisk Brug uden at være denatureret. Den almindelige Afgift indbragte i 1923 brutto 2 908 000 Kr., som dog paa Grund af Kreditten paa Afgiften ikke ganske svarer til Produktionen i 1923. Godtgørelser for denatureret eller udført, idenlandsk Spiritus

| | Almindelig Spiritus-afgift | Tillægs-afgift |
|---|---|---|
| | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| 1923 | 0,78 | 33,51 |
| 1922 | 1,34 | 30,24 |
| 1921 | 1,35 | 34,50 |
| 1920 | 1,20 | 35,40 |
| 1919 | 1,72 | 27,74 |
| 1918 | 1,08 | 15,63 |
| 1917 | 3,80 | 12,50 |
| 1913—16 gsntl. | ca. 6,65 | — |

kan beregnes at have udgjort ca. 1,6 Mill. Kr. Tillægsafgiften indbragte 33 509 000 Kr. Til Sammenligning anføres Afgifternes Størrelse i en Række Aar, jfr. foran.

---

Det samlede Forbrug af Sprit, herunder ogsaa det tekniske, har i 1923 været 6,15 Mill. Liter à 100 pCt., omtrent svarende til Aarets Produktion og Indførsel tilsammen med Fradrag af Udførselen.

Det til Drikkebrug eller til andre Nydelses- eller Næringsmidler, undtagen Eddike m. m., anvendte Kvantum udgør 2 233 000 l, hvoraf svares Tillægsafgift med 15 Kr. pr. l. Heraf var 575 000 Forskæringssprit, som anvendtes med $^2/_3$ til Vin og Likør og $^1/_3$ til Frugtvin, Cider, Essenser m. m. Til Parfumer o. l. er anvendt 75 000 l, for hvilke Tillægsafgiften er nedsat til 2 Kr. 35 Øre, og til forskellig teknisk Brug i udenatureret Stand, særlig til Apoteker, til Tilvirkning af Medicinalvarer og kemiske Laboratorier, er anvendt ca. 315 000 l.

Den øvrige Del af Forbruget, 3 602 000 l à 100 pCt. er anvendt i denatureret Stand og er helt fritaget for Afgifter, naar undtages foran nævnte Kvantum Sprit til Parfumer, som er indbefattet i den denaturerede Mængde. Det kan nævnes, at Eddikefabrikkernes Forbrug har udgjort i alt ca. 400 000 l à 100 pCt. Naar tages i Betragtning, at en Del af Spritfabrikkernes Salg af Spiritus til personlig Brug er indført fra Udlandet, kommer man til det Resultat, at af en Produktion paa 5 Mill. Liter à 100 pCt. anvendes $1^3/_4$ Mill. eller 35 pCt. til Drikkebrug og $3^1/_4$ Mill. til teknisk Brug. Til en Spritfremstilling af nævnte Størrelse anvendes 17 Mill. kg Raastof og til Fremstillingen af de 5 Mill. kg Gær, som tilvirkedes i 1923, anvendes $7^1/_2$ Mill. kg Raastoffer, saaledes at kun $^1/_4$ af Spritfabrikkernes samlede Forbrug af Raastoffer anvendes til Fremstilling af Drikkespiritus og Forskæringsspiritus.

De forskellige Materialer, som er anvendt i Spiritus- og Gærindustrien fremgaar af foranstaaende Oversigt.

Til Spritfabrikationen er Majs Hovedmaterialet med 10 Mill. kg. Af Kartofler anvendes omtrent 4 Mill. kg Disse kan ikke bruges i Gærfabrikkerne, hvor Melasse og Byg er de vigtigste Stoffer.

| | 1923 | | | 1922 |
|---|---|---|---|---|
| | Til Sprit | Til Sprit og Gær[1]) | I alt | I alt |
| | 1000 kg | 1000 kg | 1000 kg | 1000 kg |
| Majs | 9 956 | 1 395 | 11 351 | 12 210 |
| Byg | 1 903 | 2 225 | 4 128 | 4 665 |
| Rug og andet Korn | 1 | 150 | 151 | 669 |
| Maltspirer | » | 889 | 889 | 947 |
| Melasse | 1 207 | 2 894 | 4 101 | 1 921 |
| Kartofler | 3 889 | » | 3 889 | 3 654 |
| I alt | 16 956 | 7 553 | 24 509 | 24 066 |

[1]) saa godt som udelukkende til Gær.

---

Ved Lov Nr. 114 af 1. April 1922 blev der indført Afgift paa her i Landet fremstillet Frugtvin. Afgiften rammer alle ved Gæring uden paafølgende Destillation fremstillede alkoholholdige Drikkevarer — Øl undtaget — f. Eks. Druevin, Frugtvin, Cider, Mjød m. m. samt Frugtvin, tilberedt af ugæret Frugtsaft og Spiritus, naar Alkoholindholdet er over $2^1/_2$ Rumfangsprocent. De afgiftspligtige Varer deles i 2 Klasser: Afgiftsklasse I, som omfatter Frugtvin, der er fremstillet af her i Landet almindeligt avlede Frugt- og Bærsorter, Afgiftsklasse II, som omfatter Varer, fremstillet af andre Frugter (Cider m. m.). Det er forbudt at fremstille Varer med over 20 Rumfangsprocent Alkohol.

I 1923 fabrikerede 29 Fabrikker Vin af Kl. I og 12 Fabrikker Vin af Kl. II. Der afgiftsberigtigedes 805 000 Liter af Klasse I og 484 000 af Klasse II. I 1922 var de tilsvarende Tal henholdsvis 461 000 og 175 000 Liter, men Oplysningerne gælder kun de 3 sidste Kvartaler af Aaret.

Afgiften svares med 32 Øre pr. Liter af Kl. I og 75 Øre pr. Liter af Klasse II og indbragte, beregnet efter de afgiftsberigtigede Mængder, henholdsvis 257 720 Kr. og 363 246 Kr. De i Aarets Løb indbetalte Beløb udgjorde 586 000 Kr.

---

## Øl.

Ved Udgangen af 1923 fandtes der her i Landet — ligesom i 1922 — 234 Bryggerier, hvoraf 7 har været ude af Drift hele Aaret. Bryggeriernes Fordeling efter Produktionens Art ses af omstaaende Oversigt.

De 7 Bryggerier, der var ude af Drift saavel i 1923 som i 1922, var alle Hvidtølsbryggerier.

Antallet af Arbejdere der i 1923 beskæftigedes paa de 186 Hvidtølsbryggerier, som var i Drift, var ialt 480 Arbejdere og paa de øvrige 41

Bryggerier 4 985, hvoraf 2 186 Bryggeriarbejdere, 727 Kuske og Medhjælpere, 474 Haandværkere og Fyrbødere, 1 523 Kvinder og 75 Lærlinge og Drenge.

| | 1923 | 1922 |
|---|---|---|
| Bryggerier, der kun fremstiller stærkt Øl | 3 | 3 |
| Bryggerier, der fremstiller stærkt Øl og Øl af Skatteklasse II | 1 | 1 |
| Bryggerier, der fremstiller stærkt Øl og skattefrit Øl | 9 | 11 |
| Bryggerier, der fremstiller stærkt Øl, Øl af Skatteklasse II og skattefrit Øl | 24 | 21 |
| Bryggerier, der fremstiller Øl af Skatteklasse II og skattefrit Øl | 4 | 5 |
| Bryggerier, der kun fremstiller skattefrit Øl | 193 | 193 |
| I alt | 234 | 234 |

Anm. Til »stærkt Øl« er henregnet Øl af Skatteklasse I og Luksusøl af Klasse A og B. Af disse Bryggerier fremstillede 32 Klasse A og 11 Kl. B.

Bryggeriernes store Antal skyldes de mange Virksomheder, som kun fremstiller skattefrit Øl. Af den samlede Mængde skattefri Øl fremstilles godt Halvdelen, 403 000 hl, paa saadanne Bryggerier og heraf atter 179 000 hl i 122 Bryggerier udenfor København og Købstæderne, overvejende ganske smaa Virksomheder, hvis Drift Ejeren ofte forbinder med anden Beskæftigelse.

Er Produktionen af Hvidtøl saaledes ikke stærkt koncentreret, er dette derimod Tilfældet med Produktionen af de øvrige Ølsorter, idet over $^4/_5$ af det stærke Øl (Skatteklasse I og Luksusøllet) tilvirkedes paa 3 Bryggerier i København og $^5/_6$ af Skatteklasse II ligeledes paa enkelte Bryggerier i København. Omkring ved 30 Bryggerier i Provinsbyerne tilvirkede den resterende Del af det stærke Øl og et lignende Antal fremstillede Øl af Skatteklasse II.

Reguleringerne af Ølproduktionen er nu ophævet, og der er givet Tilladelse til uindskrænket Fremstilling af enhver Ølsort. Ved Lov af 1. Maj 1923 er der paalagt de stærke Ølsorter ny, højere Afgifter, hvorom henvises til det følgende. Bestemmelsen om, at der til Indførsel af Øl med over 3 Vægtprocent kræves særlig Tilladelse, er ophævet fra 1. Aug. 1923.

Den betydelige Indskrænkning i Produktionen af stærkt Øl (Øl med $2^1/_4$ Vægtprocent Alkohol eller derover), som fandt Sted i Aarene 1920—22, er i 1923 afløst af en stærk Udvidelse af Produktionen. Grunden hertil er Tilladelsen til at genoptage Fremstillingen af det stærke Lagerøl, hvoraf der i 1923 er produceret 178 000 hl Luksusøl Kl. A og 37 000 hl Luksusøl Kl. B, men da Størstedelen heraf i 1923 endnu ikke var gaaet ud i Forbruget og Produktionen af Øl af Skatteklasse I gik betydeligt ned, var det samlede Forbrug af stærkt Øl i 1923 ikke meget større end i 1922, saaledes at det ikke, før der er blevet normal Til- og Afgang i Lagrene af Luksusøl, kan afgøres om Produktionens Stigning er af varig Karakter.

Produktion af stærkt Øl.

| | |
|---|---|
| 1923 | 1 415 000 hl |
| 1922 | 1 319 000 » |
| 1921 | 1 562 000 » |
| 1920 | 1 642 000 » |
| 1919 | 1 283 000 » |
| 1918 | 552 000 » |
| 1917 | 1 063 000 |
| 1916 | 1 188 000 » |
| 1911—15 gsntl. aarlig | 1 036 000 » |

Det indenlandske Forbrug af stærkt Øl (d. v. s. den til Forbrug her i Landet afgiftsberigtigede Mængde), som paa Grund af Udførsel, Svind, Forbrug i Bryggerierne og for det forløbne Aars Vedkommende særlig paa Grund af Oplagring af de ny Ølsorter er mindre end Produktionen, udgjorde i 1923 1 268 100 hl til en Salgsværdi fra Bryggerierne af ca. 86 Mill. Kr. I 1922 var Forbruget 1 252 000 hl til ca. 85 Mill. Kr. Idet der her ses bort fra den ubetydelige Indførsel (ca. 1 000 hl) kan der gives følgende Oversigt over Forbruget af de enkelte Sorter.

Forbrug af stærkt Øl.

| | 1923 | 1922 | 1921 | 1920 | gsntl. aarlig 1911—15 |
|---|---|---|---|---|---|
| | 1 000 hl | 1 000 hl | 1 000 hl | 1 000 hl | 1 000 hl |
| Pilsnerøl | 958 | 1 028 | 1 191 | 1 062 | 580 |
| Lagerøl | ca. 300 | 221 | 302 | 467 | 320 |
| Porter | 10 | 3 | 2 | 11 | 20 |
| I alt | 1 268 | 1 252 | 1 495 | 1 540 | 920 |

I 1923 var Forbruget af Skatteklasse I: 212 000 hl Lagerøl og 958 000 hl Pilsnerøl, af Luksusøl Kl. A: 81 000 hl Lagerøl og 7 000 hl Eksportøl og af Luksusøl Kl. B: 10 000 hl Porter. Tabellen viser et betydelig større Forbrug af de stærkere Ølsorter i 1923 end i det foregaaende Aar, men Tilladelsen til Fremstillingen af Luksusøllet har iøvrigt kun været gældende en Del af Aaret.

I 1923 indførtes ca. 1 000 hl stærkt Øl, samme Mængde som i det foregaaende Aar. Til Udførsel og Skibsforsyning afsattes ca. 23 000 hl til en Salgsværdi af noget over 1 Mill. Kr. I de foregaaende Aar udførtes lignende Kvanta, i Aarene 1913—17 derimod mellem 50- og 100 000 hl.

Produktionen af svagt Øl deles efter de sidste Beskatningsregler i 2 Klasser: Øl af Skatteklasse II (d. v. s. lagrede Sorter med under 2¼ Vægtprocent Alkohol), hvoraf der i 1923 produceredes 123 000 hl, og skattefrit Øl (d. v. s. de øvrige Sorter med under 2¼ Vægtprocent Alkohol), hvoraf Produktionen var 756 000 hl, tilsammen 879 000 hl svagt Øl. De tilsvarende Tal for de nærmest foregaaende Aar fremgaar af følgende Oversigt:

| | Aarlig Produktion af | | |
|---|---|---|---|
| | Øl af Skatteklasse II | Skattefrit Øl | Svagt Øl ialt |
| | 1 000 hl | 1 000 hl | 1 000 hl |
| 1923 | 123 | 756 | 879 |
| 1922 | 127 | 687 | 814 |
| 1921 | 156 | 753 | 909 |
| 1920 | 230 | 789 | 1 019 |
| 1919 | 233 | 858 | 1 091 |
| 1918 | 253 | 864 | 1 117 |
| 1917 | 1 243 | | 1 243 |
| 1916 | 1 393 | | 1 393 |
| 1911—15 gsntl. aarlig | 1 470 | | 1 470 |

Produktionen har siden 1914 været aftagende og var i 1922 næsten sunket til Halvdelen af, hvad den da var. I 1923 var der dog atter Stigning, fra 814 000 til 879 000 hl, som udelukkende falder paa det skattefri Øl. Det indenlandske Forbrug er Aar for Aar af omtrent samme Størrelse som Produktionen, da der ikke foregaar Ind- eller Udførsel af Betydning. Forbruget fremgaar for henholdsvis Skatteklasse II og skattefrit Øl i 1923 og tidligere Aar af følgende Oversigt:

| | Forbruget af svagt Øl | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | 1923 | 1922 | 1921 | 1920 | 1911—15 gsntl. aarlig |
| | 1 000 hl | 1 000 hl | 1 000 hl | 1 000 hl | 1 000 hl |
| Øl af Skatteklasse II | 109 | 122 | 154 | 210 | 1 458 |
| Skattefrit Øl | 738 | 677 | 745 | 781 | |

Salgsværdien for Bryggerierne af det i 1923 solgte Øl var ca. 7,3 Mill. Kr. for Øl af Skatteklasse II og ca. 14,8 Mill. Kr. for skattefrit Øl mod henholdsvis ca. 8,4 og ca. 12,9 Mill. Kr. i 1922. Gennemsnitsprisen pr. hl er uforandret fra 1922 til 1923 for Skatteklasse II, men viser en ret betydelig Stigning for skattefrit Øl.

Der var ikke nogen Indførsel af de her omtalte Ølsorter i 1923. Udførselen og Levering til Skibsforsyning udgjorde ca. 2 500 hl til en Salgsværdi af ca. 150 000 Kr.

Fordelingen af det ovenfor anførte Forbrug paa de enkelte Ølsorter i de sidste 3 Aar fremgaar af følgende Oversigt.

| | Forbrug af svagt Øl. | | |
|---|---|---|---|
| | 1923 | 1922 | 1921 |
| | hl | hl | hl |
| Dobbeltøl | 52 000 | 59 000 | 76 000 |
| Porter | 15 000 | 18 000 | 22 000 |
| Andet Øl af Skatteklasse II | 42 000 | 45 000 | 56 000 |
| Hvidtøl Nr. 1 | 329 000 | 282 000 | 290 000 |
| — 2 | 201 000 | 182 000 | 221 000 |
| — 3 | 121 000 | 119 000 | 145 000 |
| Skibsøl 1 | 35 000 | 37 000 | 44 000 |
| — 2 | 4 000 | 6 000 | 5 000 |
| Andet skattefrit Øl | 48 000 | 51 000 | 40 000 |
| I alt | 847 000 | 799 000 | 899 000 |

Forbruget af Raastoffer i Ølindustrien er meget lidt forskelligt fra Aar til Aar, hvorfor det her kun skal anføres for det sidste Aar.

Raastof anvendt til Fremstilling af:

| 1923 | Øl af Skattekl. I | Luksusøl | | Øl af Skattekl. II | Skattefrit Øl |
|---|---|---|---|---|---|
| | | Kl. A | Kl. B | | |
| | Tons | Tons | Tons | Tons | Tons |
| Bygmalt | 16 679 | 3 428 | 1 018 | 2 003 | 6 728 |
| Majs | 1 667 | 127 | 50 | 385 | 787 |
| Ris | 339 | 4 | » | 7 | 74 |
| Sukker | 22 | 1 | 1 | 252 | 1 585 |
| Humle | 229 | 37 | 15 | 17 | 94 |

Der er en overordentlig stor Forskel mellem de Mængder af Hovedraastoffet, Bygmalt, der er anvendt pr. hl Øl af de forskellige Skatteklasser. Til Skattefrit er anvendt 8,9 kg pr. hl, til Kl. II omtrent dobbelt saa meget, 16,3, til Skattekl. I kun 13,9 kg, til Luksusøl Kl. A, Lagerøllet, 19,2 kg og til Kl. B, den højst beskattede Porter, ikke mindre end 27,8 kg.

Reglerne for Ølbeskatningen er sidst ændret ved Lov af 1. Maj 1923. Afgiften af de lagrede (»forædlede«) Ølsorter med et Alkoholindhold af mindre end 2¼ Vægtprocent, Skatteklasse II, er uforandret, 5 Kr. 70 Øre med Nedsættelse for de første 2 000 hl fra hvert Bryggeri, hvorimod Afgiften af Øl med et Alkoholindhold af mindst 2¼ Vægtprocent, som hidtil var 18 Kr. pr. hl, er ændret paa følgende Maade. Idet Forbudet mod at indbrygge Øl paa over 10 pCt. Ekstrakt hæves, fastsættes Afgiften til 21 Kr., 30 Kr. og 40 Kr. pr. hl Øl, der indbrygges paa et Ekstraktindhold af henholdsvis højst 10⅜ pCt. Balling (Skatteklasse I) over 10⅜ pCt. men højst 13 pCt., (Luksusøl Klasse A) og over 13 pCt., (Luksusøl Klasse B). I den Skattelettelse, som tilstaas for de første 2 000 hl, gøres der et Fradrag, som vokser

pr. hl, jo større Bryggeriets Omsætning har været, dog kun forsaavidt det samlede Salg af disse Ølsorter har været over 3 000 hl. Afgiften har indbragt følgende Beløb:

| | Klasse I | Klasse II | I alt |
|---|---|---|---|
| | 1 000 Kr. | 1 000 Kr. | 1 000 Kr. |
| 1923 | 21 759 | 527 | 25 307[1]) |
| 1922 | 22 012 | 603 | 22 615 |
| 1921 | 26 455 | 804 | 27 259 |
| 1920 | 27 431 | 1 152 | 28 583 |
| 1919 | 19 042 | 1 132 | 20 174 |
| 1918 | 11 229 | 1 223 | 12 452 |
| 1917 | 10 430 | | 10 430 |
| 1916 | 9 152 | | 9 152 |
| 1911—15 gsntl. aarlig | 7 700 | | 7 700 |

[1]) Heri medregnet for Luksusøl Klasse A 2 620 000 Kr. og Kl. B 401 000 Kr.

## Sukker.

Her i Landet findes 9 Sukkerfabrikker og 3 Sukkerraffinaderier. Antallet af beskæftigede Arbejdere paa Sukkerfabrikkerne med tilhørende Saftstationer og i Raffinaderierne og Pakhusene fremgaar for de enkelte Maaneder i 1923 af følgende Oversigt:

| 1923 | Sukkerfabrikker | | | Raffinaderier og Pakhuse | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Mænd | Kvinder | I alt | Mænd | Kvinder | I alt |
| Januar | 1 045 | 33 | 1 078 | 622 | 210 | 832 |
| Februar | 1 007 | 32 | 1 039 | 644 | 210 | 854 |
| Marts | 1 014 | 34 | 1 048 | 663 | 193 | 856 |
| April | 1 029 | 36 | 1 065 | 652 | 190 | 842 |
| Maj | 1 067 | 32 | 1 099 | 666 | 190 | 856 |
| Juni | 1 079 | 31 | 1 110 | 691 | 221 | 912 |
| Juli | 1 156 | 33 | 1 189 | 713 | 230 | 943 |
| August | 1 159 | 37 | 1 196 | 632 | 167 | 799 |
| Septbr. | 1 171 | 46 | 1 217 | 603 | 191 | 794 |
| Oktbr. | 1 577 | 56 | 1 633 | 635 | 190 | 825 |
| Novbr. | 4 546 | 181 | 4 727 | 570 | 251 | 821 |
| Decbr. | 4 094 | 155 | 4 249 | 584 | 262 | 846 |

Det paa Sukkerfabrikkerne med dertil hørende Saftstationer beskæftigede Antal Arbejdere stiger fra ca. 1 050 efter Kampagnens Ophør i Begyndelsen af Aaret til ca. 1 200 i Løbet af Sommermaanederne, hvorefter det forøges meget stærkt under Kampagnen i Oktober—December med et Maksimum paa ca. 4 700 i November. Af Sukkerfabrikkernes Arbejdere er kun en lille Del Kvinder, væsentlig beskæftiget ved Sækkearbejde, og henimod 300 er Maskinarbejdere, Haandværkere m. fl. Paa Raffinaderierne og Pakhusene, som alle er beliggende i København, er Arbejdertallet ret jævnt i Aarets Løb. Af Mænd beskæftigedes mellem 600 og 700, og af Kvinder beskæftigedes omkring 200. Endvidere beskæftigedes paa Raffinaderierne 124 Funktionærer og paa Sukkerfabrikkerne 86.

Sukkertilvirkningen gav i Kalenderaaret 1923 et Udbytte paa 104,0 Mill. kg. Konsumsukker og Raasukker til Raffinering. Heraf var kun godt 100 000 kg. tilvirket i Begyndelsen af Aaret, altsaa i Slutningen af Kampagnen 1922—23 som Produkt af Høsten 1922. Af Høsten 1923 er saaledes udvundet ca. 104 Mill. kg. Sukker, hvilket er hele Udbyttet af Aarets Høst, da Fabrikkerne havde afsluttet Bearbejdelsen ved Aarets Udgang.

Sukkerudbyttet af det enkelte Aars Høst og det med Sukkerroer dyrkede Areal fremgaar af følgende Oversigt, som kun for Aarene 1919 og 1920 viser større Afvigelser fra Tallene for Aarets Sukkerproduktion, idet Sukkerfabrikkernes Kampagne i Reglen er afsluttet ved Aarets Udgang.

| Aar | Sukkerroe-areal | Sukkerudbytte af Aarets Høst | Udbytte pr. ha |
|---|---|---|---|
| | ha | Mill. kg | kg |
| 1919 | 41 200 | 153,1 | 3 700 |
| 1920 | 38 500 | 135,0 | 3 500 |
| 1921 | 34 700 | 145,5 | 4 200 |
| 1922 | 24 300 | 85,4 | 3 500 |
| 1923 | 31 700 | ca. 103,9 | ca. 3 300 |

Efter den usædvanlig ringe Sukkerproduktion i 1922 er der sket en betydelig Fremgang det følgende Aar, nemlig fra 85,4 til 103,9 Mill. kg. Men denne Fremgang skyldes alene, at Arealet med Sukkerroer var betydelig større i 1923, medens Sukkerudbyttet pr. ha. var ringere, et af de ringeste, der er opnaaet i den sidste Snes Aar. Arealet var i 1923 af samme Størrelse som i Aarene 1913—17.

Det Kvantum Sukker, der i Aarets Løb afgiftsberigtiges fra Fabrikkerne og fra Raffinaderierne for at gaa ud i Forbruget, vil som Helhed være af det foregaaende Aars Høst. Det i 1923 afgiftsberigtigede Kvantum, 84,5 Mill. kg, svarer derfor nærmest til Produktionen i 1922. Den nærmere Fordeling af Sukkeret efter Art fremgaar af følgende Oversigt:

| | Afgiftsberigtiget Mængde | Beregnet Afgift |
|---|---|---|
| Sukker til Raffinering: | Mill. kg | 1000 Kr. |
| Polariserer indtil 96 pCt. | 35,2 | 1 740 |
| — over 96—98 pCt. | 3,4 | 181 |
| — over 98 pCt. | 24,9 | 1 419 |
| Sukker, ikke til Raffinering: | | |
| Klasse 2 (pol. 98 pCt. eller derunder) | 9,1 | 364 |
| — 1 (pol. over 98 pCt.) | 11,9 | 677 |
| Tilsammen.. | 84,5 | 4 381 |

Den i 1923 faktisk indbetalte Afgift af indenlandsk Sukker (Lov af 27. Maj 1908) udgjorde

4 316 460 Kr. Ved Udførsel af Sukker eller Varer indeholdende Sukker, f. Eks. kondenseret Mælk tilbagebetaltes for erlagt Afgift eller Told 1 044 455 Kr.

I 1923 er der indført en usædvanlig stor Mængde Sukker, idet Knapheden paa indenlandsk Sukker som Følge af den meget lille Sukkerhøst i Efteraaret 1922 først kunde komme til at virke i fuldt Omfang det følgende Aar. Udførselen af Sukker har af samme Grund været ubetydelig i 1923, ialt kun 1/4 Mill. kg, som er udført til Færøerne, Island og Grønland.

Det samlede Forbrug af Sukker her i Landet, saavel til direkte Konsum som til industrielt Brug, af henholdsvis dansk og udenlandsk Oprindelse, fremgaar af nedenstaaende Tabel, der tillige giver en Oversigt over Udførselen af dansk Sukker:

| | Forbrug af dansk Sukker | | Indførsel til Forbrug | Samlet Forbrug | Samlet Udførsel af dansk Sukker |
|---|---|---|---|---|---|
| | Afgiftsber. ÷ udført afgiftsber. | Ikke afgiftsber. til Eksportindustr. | | | |
| | Mill. kg | Mill. kg | Mill. kg | Mill. kg | Mill. kg |
| 1923 | 84,37 | » | 63,18 | 147,55[1]) | 0,24 |
| 1922 | 138,24 | 0,69 | 19,57 | 158,50[1]) | 0,57 |
| 1921 | 128,80 | 1,52 | 4,35 | 134,67 | 9,20 |
| 1920 | 125,74 | » | 0,45 | 126,19 | 17,45 |
| 1919 | 132,30 | » | 1,84 | 134,14 | 9,20 |
| 1918 | 122,90 | » | 0,49 | 123,39 | 10,55 |
| 1917 | 109,50 | 0,12 | 1,50 | 111,12 | 1,57 |
| 1916 | 129,00 | 0,40 | 6,88 | 136,28 | 3,00 |
| 1911-15 gnstl. | 99,47 | 0,41 | 14,30 | 114,18 | 32,43 |
| 1901-05 — | 45,68 | » | 31,31 | 76,99 | 0,93 |
| 1891-95 — | 22,87 | » | 24,48 | 47,35 | 2,50 |

[1]) Paa Grund af Oplagsforskydninger er Tallet noget for stort i 1922 og for lille i 1923.

Af Oversigten fremgaar, at Sukkerforbruget her i Landet er 3-doblet i Løbet af de sidste 30 Aar. Jævnsides hermed er den indenlandske Produktion af Sukker imidlertid undergaaet saa stærk en Udvikling, at Indførselen trods det stærkt stigende Behov var gaaet ned til ca. en halv Snes Mill. kg. i Aarene før Krigens Begyndelse. I de følgende Aar var der stor Overskudsudførsel, men fra 1922 forandres Forholdet paa Grund af Nedgangen i Høstudbyttet, saaledes at Udførselen ophører, og Indførselen andrager ikke mindre end 20 Mill. kg i 1922 og 63 Mill. kg i 1923, i sidstnævnte Aar over 1/8 af det samlede Forbrug.

Da Størstedelen af det ovenfor beregnede Forbrug er Raasukker til Raffinering og altsaa ikke angiver Varen i den Form og Mængde, hvori den i Virkeligheden forbruges, er der i følgende Oversigt over det samlede Sukkerforbrug pr. Indbygger i Aarene 1914—23 foretaget en Omregning af Raasukker til raffineret Sukker. De anførte Mængder omfatter saavel det direkte Forbrug af Sukker som Forbruget i de forskellige Industrier, der anvender Sukker: Sukkervare- og Chokoladeindustrien, Bryggerier, Bagerier, Konservesindustrien m. fl. For den Del af disse Industriers Produktion, der er udført til Udlandet, er dog Mængden af det forbrugte Sukker fraregnet.

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 1923 | 41,4 kg[1]) | 1919 | 40,9 kg | 1916 | 43,8 kg |
| 1922 | 44,4 - [1]) | 1918 | 38,1 - | 1915 | 43,7 - |
| 1921 | 37,8 | 1917 | 34,9 - | 1914 | 37,0 |
| 1920 | 36,8 | | | | |

[1]) Paa Grund af Oplagsforskydninger er Tallet noget for højt i 1922 og for lavt i 1923.

## Margarine.

I Margarineindustrien er der i de sidste 10—15 Aar foregaaet en ret ejendommelig Udvikling. Medens der indenfor andre Industrier, der egner sig for Stordrift, er foregaaet en Koncentration af Produktionen, er der siden 1910 oprettet et meget betydeligt Antal nye smaa Margarinefabrikker, til Trods for at nogle faa af de største Fabrikker med Lethed vilde have været i Stand til at forsyne hele Markedet. At de mindre Fabrikker kun har ringe Betydning for den samlede Produktion ses af omstaaende Oversigt, som viser, at de 10 største Virksomheder fabrikerer 4/5, medens 74 Smaavirksomheder kun har tilvirket 1/20 af den samlede Mængde. De sidstnævnte Fabrikker er baseret paa Ejerens eget Arbejde uden fremmed Hjælp eller med kun en enkelt Persons Medhjælp, og naar de har kunnet klare sig i Konkurrencen, beror det paa, at Fordelene ved denne Driftsmaade har kunnet forenes med Anvendelse af de nødvendige Maskiner og forskellige andre for Smaadriften gunstige Forhold.

Antallet af Margarinefabrikker steg fra ca. 20 i 1910 til 110 i 1923, hvoraf 30 er oprettet i dette Aar. Af de i 1923 tilkomne har kun en enkelt produceret over 100 000 kg, og deres samlede Produktion er knap 1 Million kg, hvorved dog maa tages i Betragtning, at Driften først er begyndt hen paa Aaret. De ligger næsten alle i mindre Købstæder eller større Stationsbyer, hvor der ikke tidligere var nogen Margarinefabrik, og Forholdet er nu det, at omtrent hver Købstad og større Stationsby i Danmark har sin Margarinefabrik, som arbejder for det lokale Marked i

Konkurrence med 9 eller 10 store Fabrikker, der producerer for hele Landet. I 1923 kan Fabrikkerne deles i følgende Grupper efter Produktionens Størrelse:

| Produceret Margarine | Antal Fabrikker | Antal Arbejdere | Produktionsmængde kg |
|---|---|---|---|
| Over 1 000 000 kg | 10 | 909 | 53 030 595 |
| 100 000—1 000 000 · | 26 | 200 | 9 062 174 |
| under 100 000 · | 74 | 98 | 3 130 854 |
| I alt... | 110 | 1 207 | 65 223 623 |

Produktionen af Margarine viser meget betydelig Fremgang i 1923, idet der produceredes 65 Mill. kg mod kun 55 à 56 i de tre nærmest foregaaende Aar. Salgsværdien fra Fabrikkerne var 96,3 Mill. Kr., ca. 1,50 Kr. pr. kg. Værdien var omtrent den samme pr. kg i 1922, medens den i 1920 laa helt oppe paa ca. 2,60 Kr. Af den samlede i 1923 tilvirkede Mængde var 7,9 Mill. kg tilvirket væsentlig af animalske Raastoffer og Resten væsentlig af vegetabilske.

Af nedenstaaende Oversigt over Produktion, Indførsel, Udførsel og Forbrug i Aarene 1911—23 fremgaar det, at Ind- og Udførselen af Margarine i hele dette Tidsrum har været ubetydelig. I Aarene før Krigen og ligeledes i 1922 var der en Overskudsindførsel paa ca.. 1 1/2 Mill. kg, som imidlertid i 1923 ændredes til en Overskudsudførsel paa 1/2 Mill. kg.

| | Produktion Mill. kg | Indførsel Mill. kg | Udførsel Mill. kg | Forbrug Mill. kg |
|---|---|---|---|---|
| 1923 | 65,2 | 1,3 | 1,9 | 64,6 |
| 1922 | 55,9 | 1,8 | 0,3 | 57,4 |
| 1921 | 55,7 | 0,5 | 0,5 | 55,7 |
| 1920 | 55,5 | 0,4 | 2,3 | 53,6 |
| 1919 | 39,6 | 0,3 | 1,5 | 38,4 |
| 1918 | 1,2 | » | » | — |
| 1917 | 33,2 | 0,2 | 0,2 | 33,2 |
| 1916 | 56,5 | 1,9 | 0,3 | 58,1 |
| 1911—15 gsntl. | 42,7 | ca. 2,0 | ca. 0,2 | 44,5 |

Pr. Indbygger var Forbruget i 1912—14 ca. 15 kg aarlig, i 1915—16 ca. 19 kg. I en Periode derefter gik Margarinen helt ud af Omsætningen paa Grund af manglende Tilførsel af Raastoffer. I Aarene 1920—22 laa Forbruget ret fast omkring 17 kg pr. Individ for endelig i 1923 at stige til 19,3 kg, samme Størrelse som i 1916, der hidtil havde vist det største Forbrug. Til denne betydelige Stigning i Forbruget af Margarine fra 1922 til 1923 paa ca. 7 Mill. kg maa antages at svare en lignende Nedgang i Forbruget af Smør. Dette er for 1922 beregnet til ca. 24 Mill. kg, idet der produceredes ca. 120 og udførtes ca. 96 Mill. kg, men kan for 1923 næppe have været større end ca. 20 Mill. kg, idet Eksporten i 1923 androg 112 Mill. kg, og Produktionen beregnes at have andraget 132 Mill. kg. Til denne stærke Forskydning i Forbruget har Prisforholdene i nogen Grad været medvirkende, idet Afstanden mellem Detailpriserne paa Smør og Margarine som oftest var noget større i 1923 end i 1922.

Igennem en Aarrække er der foregaaet en Indskrænkning i Produktionen af animalsk Margarine til Fordel for det vegetabilske. I Gennemsnit af Aarene 1906—10 anvendtes 14,8 Mill. kg animalske og 9,8 Mill. kg vegetabilske Raastoffer, i Aarene 1911—15 henholdsvis 7,0 og 29,2 Mill. kg, i 1920—22 ca. 4 og ca. 44 Mill. kg og i 1923 4,5 og 50,5 Mill. kg.

Af de i 1923 forbrugte vegetabilske Raastoffer var de syv Ottendele fremstillet her i Landet, medens knap en Tredjedel af de animalske var indenlandske.

Forbruget af de forskellige Raastoffer til Margarinefabrikationen fremgaar iøvrigt af følgende:

| | 1923 Mill. kg | 1922 Mill. kg | 1921 Mill. kg |
|---|---|---|---|
| Oleomargarin | 1,09 | 0,87 | 0,79 |
| Premier jus o. l. | 2,32 | 2,16 | 2,08 |
| Neutral lard o. l. | 0,47 | 0,51 | 0,50 |
| Andre animalske Stoffer | 0,65 | 0,29 | 0,17 |
| Animalske Stoffer | 4,53 | 3,83 | 3,54 |
| Kokosolie | 34,97 | 29,50 | 29,32 |
| Palmefedt | 0,55 | 0,71 | 0,76 |
| Arachidolie | 3,05 | 1,73 | 1,24 |
| Cottonolie | 2,81 | 4,02 | 5,59 |
| Sesamolie | 4,50 | 4,24 | 4,18 |
| Soyaolie | 3,40 | 2,11 | 1,54 |
| Andre Olier | 0,47 | 0,03 | » |
| Hærdet Olie [1]) | 0,73 | 0,83 | 0,87 |
| Vegetabilske Stoffer | 50,48 | 43,17 | 43,50 |
| Blandede Stoffer | 0,13 | 0,02 | 0,01 |
| I alt | 55,14 | 47,02 | 47,05 |

[1]) herunder ogsaa nogle animalske Stoffer i 1921 og 1922.

Foruden de anførte Raastoffer bruges der i Produktionen Smør, Mælk, Salt, Vand m. m., hvorved Differencen mellem Vægten af Raastofferne og den færdige Margarine fremkommer.

## Tobaksfabrikater.

*Cigaretter.*

I 1923 produceredes der Cigaretter i 11 Fabrikker, af hvilke de 4 største alene fremstillede over 96 pCt. af den samlede Mængde. Produktionen udgjorde ialt 974 Mill. Stkr., hvoraf Værdien, regnet ved Salg fra Fabrikkerne uden Tillæg af Skatter, var 12 277 000 Kr. Cigaretproduktionen blev underkastet Kontrol ved Lov af 8. Juni 1912, og Aaret 1913 er derfor det første, for hvilket der foreligger fuldstændige Oplysninger om dens Omfang. Følgende Oversigt viser Produktionen, Indførselen og Udførselen af Cigaretter fra 1913 til 1923.

Cigaretter.

| | Produktion Mill. Stkr. | Indførsel Mill. Stkr. | Udførsel Mill. Stkr. |
|---|---|---|---|
| 1913 | 269 | 124 | » |
| 1917 | 673 | » | 132 |
| 1918 | 619 | 15 | » |
| 1919 | 933 | 144 | 82 |
| 1920 | 847 | 191 | 187 |
| 1921 | 720 | 159 | 11 |
| 1922 | 775 | 184 | 7 |
| 1923 | 974 | 151 | 19 |

Fra 1913 til 1919 steg Cigaretproduktionen til det 3-dobbelte, hvorefter den i nogle Aar var lavere. Først i 1923 har Produktionen taget et stærkt Opsving igen, saaledes at der i dette Aar er fremstillet flere Cigaretter her i Landet end nogensinde tidligere.

Indførselen af Cigaretter var faldende jævnsides med den stærkt stigende indenlandske Produktion i Aarene indtil 1919. Fra dette Aar har der imidlertid til Stadighed fundet en ikke ubetydelig Indførsel Sted.

Det indenlandske Forbrug har i 1923 været henimod 20 pCt. større end i 1922, saaledes som det fremgaar af nedenstaaende Tal, der viser Mængden af stempelberigtigede Cigaretter saavel af indenlandsk som af fremmed Oprindelse i Grupper efter Detailpris:

Antal stempelberigtigede Cigaretter

| Detailpris | 1923 Mill.Stkr. | 1922 Mill.Stkr. | 1921 Mill.Stkr. | 1920 Mill.Stkr. | 1917 Mill.Stkr. |
|---|---|---|---|---|---|
| Ikke over 2½ Øre | 932 | 704 | 339 | 138 | 522 |
| Over 2½—4 Øre | 107 | 181 | 447 | 454 | 39 |
| — 4 —8 · | 59 | 52 | 71 | 236 | 21 |
| — 8 Øre | 11 | 6 | 11 | 32 | 3 |
| | 1 109 | 943 | 868 | 860 | 585 |

Forbruget af Cigaretter her i Landet er steget meget stærkt i den sidste halve Snes Aar. Beregnet pr. Indbygger steg det fra 139 Stkr. i 1913 til 325 Stkr. i 1919. I 1920—22 var Forbruget kun henholdsvis 272, 264 og 284 Stkr., men i 1923 kom det helt op paa 331 Stkr. pr. Indbygger, hvoraf som nævnt ca. 1/7 var indførte Varer.

Af nedenstaaende Oversigt fremgaar Fordelingen af henholdsvis danske og fremmede Cigaretter paa de forskellige Grupper efter Detailpris. En Sammenligning mellem de anførte Tal for de 2 Aar, 1920 og 1923, viser, at Indførselen i langt højere Grad end den danske Produktion er gaaet over fra dyrere til billigere Varer, hvilket sikkert ikke alene skyldes Prisnedgang, men ogsaa Overgang til ringere Kvaliteter.

Antal stempelberigtigede Cigaretter

| | 1920 | | 1923 | |
|---|---|---|---|---|
| Detailpris | Indenlandsk Produkt Mill. Stkr. | Indførsel Mill. Stkr. | Indenlandsk Produkt Mill. Stkr. | Indførsel Mill. Stkr. |
| Ikke over 2½ Øre | 137,7 | 0,4 | 853,5 | 78,9 |
| Over 2½—4 Øre | 449,0 | 4,6 | 68,4 | 38,3 |
| — 4 —8 · | 75,3 | 160,8 | 32,5 | 27,0 |
| — 8 Øre | 7,3 | 24,8 | 4,0 | 6,7 |
| I alt | 669,3 | 190,6 | 958,4 | 150,9 |

Stempelafgiften af Cigaretter, som blev paalagt saavel danske som indførte Varer ved Lov af 8. Juni 1912, opkræves nu efter Lov af 24. April 1923 i 9 Afgiftsklasser, saaledes at Afgiftssatsen varierer fra 55 til 1000 Øre pr. 100 Stk. efter Detailprisen. Ved sidstnævnte Lov ændredes de tidligere gældende Satser saaledes: De 3 laveste Klasser, som betalte henholdsvis 10, 25 og 50 Øre, blev slaaet sammen til en Klasse, der betaler 55 Øre, som nu er laveste Afgift, og i de 2 følgende Klasser forhøjedes Afgiften lidt. Den samlede Afgift af de i hele Aaret 1923 stempelberigtigede Cigaretter udgør 6 975 000 Kr., hvoraf 5 647 000 Kr. for indenlandske Varer. I 1922 udgjorde Afgiften 5,2 Mill. Kr., i 1921 6,5 Mill. Kr., i 1920 8,9 Mill. Kr. og i 1919 ligeledes 8,9 Mill. Kr.

*Røgtobak.*

Ved Lov af 21. Decbr. 1918 blev Kontrollen med Tilvirkningen af Røgtobak udvidet til at omfatte alle Varer saavel afgiftspligtige som afgiftsfrie, saaledes at der fra 1919 foreligger aarlige Oplysninger fra Beskatningsmyndighederne om Danmarks samlede Produktion af Røgtobak. Af 57 Virksomheder produceredes i 1923 2 131 000 kg, hvoraf Værdien ved Salg fra Fabrikkerne uden Tillæg af Afgiften var 11 536 000 Kr.

Produktion, Indførsel og Udførsel i Aarene 1919—23 fremgaar af følgende Tal:

| | Produktion | Røgtobak Indførsel | Udførsel |
|---|---|---|---|
| | 1 000 kg | 1 000 kg | 1 000 kg |
| 1919 | 2 821 | 111 | 65 |
| 1920 | 2 705 | 236 | 234 |
| 1921 | 1 979 | 367 | 40 |
| 1922 | 2 097 | 240 | 36 |
| 1923 | 2 131 | 209 | 39 |

Produktionen gik ned fra ca. 2,7 Mill. kg i 1920 til ca. 2,0 Mill. kg i 1921 og har kun en mindre Stigning at fremvise i de følgende 2 Aar. Indførselen har været nedadgaaende i de sidste 2 Aar og dækkede i 1923 kun $^1/_{11}$ af det samlede Forbrug.

Det indenlandske Forbrug af Røgtobak, saaledes som det fremgaar af de afgiftsberigtigede eller for Afgift fritagne (før 1923) indenlandske Varer med Tillæg af de indførte, udgjorde i 1923 2 312 000 kg eller 0,69 kg pr. Indbygger, i 1922 2 311 000 kg, i 1921 ca. 2 347 000 kg, 1920 ca. 2 500 000 kg og i 1919 ca. 2 867 000 kg.

Af nedenstaaende Oversigt fremgaar den afgiftsberigtigede Røgtobaks Fordeling i Grupper efter Detailpris, særskilt for danske og indførte Varer:

| | Afgiftsberigtiget Røgtobak 1923 | | |
|---|---|---|---|
| Detailpris | Indenlandsk Produkt | Indførsel | I alt |
| | 1 000 kg | 1 000 kg | 1 000 kg |
| Ikke over 6 Kr. pr. kg | 757 | 11 | 768 |
| Over 6— 9 — | 613 | 17 | 630 |
| — 9—12 — | 693 | 130 | 823 |
| — 12—16 — | 20 | 19 | 39 |
| — 16 — | 20 | 32 | 52 |
| I alt | 2 103 | 209 | 2 312 |

De nugældende Regler for Stempelafgiften af Røgtobak indeholdes i Lov af 18. Febr. 1922, som udvidede Afgiften til at omfatte al Røgtobak, medens tidligere Varer til en Detailpris af under 10 Kr. pr. kg var fri. Afgiften opkræves i 7 Afgiftsklasser, saaledes at Satserne varierer fra 50 Øre til 2 Kr. pr. kg efter Detailprisen. Den efter Stemplingerne beregnede Afgiftssum udgjorde i 1923 2 101 000 Kr., hvoraf 1 676 000 Kr. for indenlandske Varer, i 1922 1 904 000 Kr., i 1921 1 035 000 Kr., i 1920 2 173 000 Kr., og i 1919 1 425 000 Kr.

*Skraa- og Snustobak.*

Ligesom for Røgtobak foreligger der ogsaa fra 1919 aarlige Oplysninger om Produktionen af Skraa- og Snustobak. Ved Loven af 18. Februar 1922 inddroges Skraa- og Snustobak under Beskatningen, hvorefter der foreligger Oplysninger om Forbruget af disse Varer. I 1923 produceredes i 39 Virksomheder 1 241 000 kg Skraatobak til en Salgsværdi fra Fabrikkerne af 11 021 000 Kr. (hvoraf 567 000 kg Kardusskraa til 2 157 000 Kr.) og i 13 Virksomheder 303 000 kg Snustobak til en Værdi af 1 396 000 Kr. Til Sammenligning anføres i følgende Oversigt Produktionen i Aarene 1919—23:

| | Produktion | | |
|---|---|---|---|
| | Kardus-skraa | Anden Skraatobak | Snus-tobak |
| | 1 000 kg | 1 000 kg | 1 000 kg |
| 1919 | 570 | 942 | 236 |
| 1920 | 598 | 885 | 250 |
| 1921 | 544 | 639 | 237 |
| 1922 | 580 | 648 | 266 |
| 1923 | 567 | 674 | 303 |

Indførselen af disse Varer er ganske ubetydelig. I 1923 udførtes ca. 43 000 kg Skraatobak og 44 000 kg Snustobak.

Det indenlandske Forbrug, som altsaa næsten udelukkende bestaar af indenlandske Varer, udgjorde i 1923 saaledes som det fremgaar af det afgiftsberigtigede Kvantum, 25 878 000 Pakker Skraatobak, som vejede 1 179 000 kg, og 5 942 000 Pakker Snustobak til en Vægt af 260 000 kg. Den afgiftsberigtigede Mængdes Fordeling i Grupper efter Detailpris fremgaar for 1923 af følgende:

Antal afgiftsberigtigede Pakker Skraatobak

| Detailpris | 1 000 Pakker |
|---|---|
| 25 Øre pr. Pakke | 2 401 |
| — 50 — — | 19 101 |
| — 60 — — | 569 |
| — 100 — | 2 256 |
| — 120 — | 1 231 |
| — 150 — | 161 |
| — 250 — | 41 |
| — 300 — | 118 |
| I alt | 25 878 |

Antal afgiftsberigtigede Pakker Snustobak

| Detailpris | 1 000 Pakker |
|---|---|
| 25 Øre pr. Pakke | 4 197 |
| — 35 — — | 1 712 |
| — 75 — — | 12 |
| — 100 — | 11 |
| — 300 — | 10 |
| I alt | 5 942 |

Ved Loven om Tobaksbeskatning af 18. Februar 1922 udvidedes den under Cigaretter og Røgtobak om-

talte Stempelafgift ogsaa til Skraa- og Snustobak, hvorefter der er Afgift paa al Fremstilling eller Omsætning af Tobaksvarer her i Landet. Skraa- og Snustobak fremstilles i Pakker til bestemte Priser og Afgiften er 10 pCt. af Værdien. Den indbragte, beregnet efter Stemplingerne, i 1923 af Skraatobak 1 492 000 Kr. og af Snustobak 170 000 Kr.

*Cigarer og Cigarillos.*

Den indenlandske Fremstilling af Cigarer og Cigarillos blev ved Lov af 13. Oktober 1917 gjort til Genstand for Beskatning, og fra 1918 foreligger der derfor aarlige Oplysninger fra Skattemyndighederne om Produktion, Forbrug m. m. af disse Varer. I 1923 fremstilledes i 642 Virksomheder 269 Mill. Cigarer til en Værdi — Fabrikkernes Salgspris uden Tillæg af Skat — af 33,5 Mill. Kr. og 119 Mill. Cigarillos til en Værdi af 5,3 Mill. Kr. I nedenstaaende Oversigt er Produktionen sammenstillet med Indførsel og Udførsel i Aarene 1918—23.

| | Produktion Mill. Stkr. | Indførsel Mill. Stkr. | Udførsel Mill. Stkr. |
|---|---|---|---|
| | | Cigarer | |
| 1918 | 257 | 6,6 | 6,2 |
| 1919 | 343 | 7,4 | 9,6 |
| 1920 | 363 | 21,6 | 10,4 |
| 1921 | 217 | 63,4 | 4,8 |
| 1922 | 203 | 79,5 | 2,8 |
| 1923 | 269 | 29,7 | 3,0 |
| | | Cigarillos | |
| 1918 | 81 | 0,3 | 2,4 |
| 1919 | 103 | 1,9 | 4,5 |
| 1920 | 112 | 4,3 | 7,6 |
| 1921 | 54 | 14,9 | 1,9 |
| 1922 | 71 | 19,1 | 0,7 |
| 1923 | 119 | 9,9 | 0,6 |

Som det vil ses af Tabellen, var Produktionen stærkt faldende og Indførselen stærkt stigende fra 1920—22, men Gennemførelsen af en Importregulering for Cigarer og Cigarillos i August 1922 bragte sidste Halvaars Indførsel ned til Halvdelen af første Halvaars og den indenlandske Produktion forøgedes. I 1923 har Indførselen vedblivende været forholdsvis ringe, mellem $^1/_3$ og $^1/_2$ af det foregaaende Aars Indførsel og til Gengæld er den indenlandske Produktion af Cigarer $^1/_3$ større end i 1922 og af Cigarillos over 50 pCt. større. Ved Lov Nr. 108 af 28. Marts 1923 om midlertidigt Kriseværn for Cigarer m. m., forhøjedes Indførselstolden paa Cigarer og Cigarillos fra 2,80 Kr. til 6 Kr. pr. kg samtidig med, at Indførselsreguleringen ophævedes.

Det indenlandske Forbrug af Cigarer og og Cigarillos saavel af dansk som af udenlandsk Fabrikation, saaledes som det fremgaar af den afgiftsberigtigede Mængde, ses af følgende Oversigt, der tillige viser en paa Grundlag af en enkelt Kvartalsopgørelse foretaget Beregning af Fordelingen paa de enkelte Afgiftsklasser.

Afgiftsberigtiget Mængde 1923

| | 1 000 Stkr. |
|---|---|
| Cigarer til | |
| Engrospris ikke over 220 Kr. pr. 1 000 Stkr. | ca. 282 683 |
| — over 220—400 - — - | 8 133 |
| — - 400 Kr. pr. 1 000 Stkr. | - 700 |
| Cigarer i alt | ca. 291 516 |
| Cigarillos til | |
| Engrospris ikke over 50 Kr. pr. 1 000 Stkr. | ca. 95 501 |
| — over 50 Kr. pr. 1 000 Stkr. | - 30 990 |
| Cigarillos i alt | ca. 126 491 |

Pr. Indbygger er der i 1923 forbrugt 87 Cigarer, det samme som de 2 foregaaende Aar, medens Forbruget i 1918—20 var ca. 100. Cigarillosforbruget pr. Indbygger er steget fra 27 til 38 fra 1922 til 1923, og er i sidstnævnte Aar betydelig højere end tidligere.

Afgiften af Cigarer og Cigarillos er en Omsætningsafgift, der erlægges af den, der afsætter Varen til videre Forhandling i Detailsalg. Efter Lov af 24. April 1923, som ikke har foretaget større Ændringer i de hidtil gældende Bestemmelser med Hensyn til Satsernes Højde, opkræves Afgiften for Cigarer i 3 Klasser efter Værdien med henholdsvis 25, 30 og 50 pCt. af Værdien ved Salg til Detailhandler og for Cigarillos i 2 Klasser med 20 og 25 pCt. af Værdien. Loven sætter Vægtgrænsen mellem Cigarer og Cigarillos til 325 gr pr. 100 Stkr. Afgiften indbragte i 1923 9 557 000 Kr., i 1922 8 479 000 Kr., i 1921 12 339 000 Kr., i 1920 15 278 000 Kr., i 1919 10 763 000 Kr. og i 1918 6 402 000 Kr. De anførte Tal angiver de i Kalenderaaret indbetalte Beløb og kan derfor ikke direkte sammenlignes med de i hvert Aar afgiftsberigtigede Mængder.

*Den samlede Tobaksproduktion.*

Det samlede Antal Virksomheder i Tobaksindustrien var ved Udgangen af 1923 622 mod 636 det foregaaende Aar. Desuden var der 12 Virksomheder, der havde ligget stille hele Aaret. 376 Virksomheder beskæftigede kun Indehaveren med Fa-

milie og af de øvrige havde 132 1—5 Arbejdere, 62 6—20, 29 21—100 og 23 over 100 Arbejdere, hvoraf 3 hver over 500.

Ialt beskæftigedes i 1923 gsntl. 7 600 Arbejdere, hvoraf 2 514 Mænd, 4 659 Kvinder og 427 Lærlinge og Drenge. I 1922 var de tilsvarende Tal 1 917 Mænd, 3 385 Kvinder og 421 Lærlinge og Drenge, tilsammen 5 723. Af følgende Oversigt fremgaar Beskæftigelsesforholdene Maaned for Maaned i 1923 paa Cigarfabrikker og i andre Virksomheder.

| 1923 | Antal Arbejdere beskæftiget i | | | | Lærlinge og Drenge | I alt |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Cigarfabrikker | | Andre Virksomheder | | | |
| | Mænd | Kvinder | Mænd | Kvinder | | |
| Januar | 1 647 | 2 829 | 440 | 920 | 400 | 6 236 |
| Februar | 1 752 | 3 137 | 450 | 996 | 415 | 6 750 |
| Marts | 1 800 | 3 111 | 456 | 988 | 414 | 6 769 |
| April | 1 878 | 3 211 | 450 | 987 | 415 | 6 941 |
| Maj | 2 018 | 3 402 | 454 | 1 036 | 423 | 7 333 |
| Juni | 2 057 | 3 531 | 489 | 1 101 | 416 | 7 594 |
| Juli | 2 119 | 3 465 | 488 | 1 056 | 443 | 7 571 |
| August | 2 104 | 3 455 | 485 | 1 037 | 426 | 7 507 |
| September | 2 247 | 3 846 | 483 | 1 034 | 426 | 8 036 |
| Oktober | 2 270 | 3 893 | 479 | 990 | 440 | 8 069 |
| November | 2 312 | 4 002 | 494 | 995 | 447 | 8 250 |
| December | 2 286 | 3 953 | 487 | 1 006 | 462 | 8 194 |

Nedenstaaende er givet en Oversigt for 1923 over Danmarks samlede Tobaksproduktion, Salgsværdien fra Fabrikkerne, Forbrug pr. Indbygger og de erlagte Afgifter.

| 1923 | Produktion | Salgsværdi fra Fabrik | Forbrug [3]) pr. Indb. | Inden landsk Afgift |
|---|---|---|---|---|
| | 1 000 Stkr. | 1000 Kr. | Stkr. | 1000 Kr. |
| Cigarer | 269 104 | 33 483 | 87 | 9 557 [1]) |
| Cigarillos | 119 201 | 5 333 | 38 | |
| Cigaretter | 973 931 | 12 277 | 331 | 6 975 |
| | 1000 kg | | kg | |
| Røgtobak | 2 131 | 11 536 | 0,69 | 2 101 |
| Skraatobak | 1 241 | 11 021 | 0,35 | 1 492 |
| Snustobak | 303 | 1 396 | 0,08 | 170 |
| I alt | — | 75 046 | — | 20 295 [2]) |

[1]) Faktisk indbetalt Afgift. De øvrige Summer er beregnet efter afgiftsberigtiget Mængde.

[2]) I 1923 er der, bortset fra Indførselstolden, i alt indbetalt 19 285 177 Kr. i Tobaksafgifter, hvoraf 37 400 for Tobakskort og 11 720 for Dyrkning af Tobak. Differencen mellem de beregnede og de faktisk indbetalte Summer skyldes Kreditten for Afgiften.

[3]) Saavel danske som indførte Varer.

I 1922 var Salgsværdien af Tobaksproduktionen 65,9 Mill. Kr., i 1921 72,6 Mill. Kr., i 1920 109,9 Mill. Kr. og i 1919 96,3 Mill. Kr De indenlandske Afgifter beregnedes i 1922 til 16 921 000 Kr.

Tobaksindustriens Forbrug af Raastoffer i 1923 og 1922 fremgaar af følgende Oversigt:

| | 1923 | | 1922 | |
|---|---|---|---|---|
| | Raatobak | Tobaksstilke | Raatobak | Tobaksstilke |
| | 1000 kg | 1000 kg | 1000 kg | 1000 kg |
| Til Cigarer | 2 088 | | 1 396 | 7 |
| - Cigarillos | | | | |
| - Cigaretter | 1 081 | » | 850 | » |
| - Røgtobak | 1 709 | 336 | 1 763 | 311 |
| - Skraa og Snus | 777 | 71 | 819 | 84 |

Til Røgtobak anvendtes desuden 81 000 kg andre Raastoffer. Den betydelige Forskel mellem Vægten af Raastoffer forbrugt til Skraa og Snus og de færdige Varer skyldes bl. a. Tilsætningen af Tobakssovs.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen.
Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 20. Maj 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 14 — 23. MAJ 1924



**Indhold:** Detailpriserne i April 1924. — Bankernes Balance ved Udgangen af April 1924. — Arbejdsløsheden i April 1924.


## Detailpriserne i April 1924.

Ved Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, fra samtlige Købstadkommuner med Undtagelse af Middelfart og fra noget over 100 Landkommuner er der for April Maaned 1924 — paa samme Maade som for de foregaaende Kvartaler — fremskaffet Oplysninger til Beregning af Gennemsnits-Detailpriser for Landets forskellige Dele. Oplysningerne er indsamlede i første Uge af April Maaned.

I omstaaende Tabel Side 105 er meddelt Resultaterne af de foretagne Gennemsnitsberegninger, og til Sammenligning er anført de tilsvarende Gennemsnitspriser for Januar 1924 og Oktober 1923.

Prisbevægelsen fra Januar til April har været ret uensartet for de forskellige Varer. En Del Varepriser er steget ret betydeligt, medens andre er faldet ret stærkt.

Alle Brødpriserne viser Stigning fra Januar til April. Stigningen er for alle Brødsorter stærkest i Hovedstaden. Rugbrødspriserne er her steget med 12 Øre mod 8 Øre i Provinsbyerne og 7 Øre i Landdistrikterne. Sigtebrødspriserne er gaaet op med 8 Øre pr. kg i Hovedstaden, 2 Øre i Provinsbyerne og 1 Øre i Landdistrikterne. Franskbrødspriserne er steget 12 Øre pr. kg i Hovedstaden, 2 Øre i Provinsbyerne og 3 Øre i Landdistrikterne.

De forskellige Mel- og Grynsorter viser alle Prisstigning.

Sukkerpriserne er steget med ca. 13 Øre pr. kg og for Svedsker, Rosiner m. v. har Toldforhøjelserne medført en meget stærk Prisstigning. Ogsaa for Kaffe og The har der været Opgang i Prisen fra Januar til April.

Derimod er Smør-, Mælke- og Ægpriserne fra Januar til April faldet meget betydeligt. Smørprisen saaledes med ca. 80 Øre pr. kg, Sødmælk med 3 Øre pr. Liter, og Ægprisen er gaaet ned til det halve. Smør- og Mælkepriserne i April svarer nøje til Priserne i April f. A.; derimod kostede Æggene i Fjor kun 2,53 Kr. pr. Snes mod i Aar 2,88 Kr.

Kød- og Flæskepriserne er i alt væsentlig uforandrede, hvorimod der for Kartofler og Grøntsager kan noteres en stærk Prisstigning; for Kartofler er Prisen saaledes steget fra 18 til 26 Øre pr. kg.

Kul- og Kokspriserne er siden Januar steget med ca. 50 Øre pr. hl, medens Priserne paa Gas og Elektricitet er uforandrede; det samme gælder Petroleumsprisen.

## Bankernes Balance ved Udgangen af April 1924.

I omstaaende Tabel, som Det statistiske Departement har modtaget fra Bankinspektøren, gives et Sammendrag af samtlige Bankers Balance, bortset fra Nationalbankens, ved Udgangen af April Maaned. Totalbalancen er i Maanedens Løb forringet med 8 Mill. Kr. og er herefter 172 Mill. Kr. lavere end for et Aar siden.

Den forholdsvis lille Nedgang i Totalbalancen dækker dog over ret store Forskydninger, saaledes som det fremgaar af nedenstaaende Sammendrag af Udlaans- og Indlaansposter.

| | Diskontering og Udlaan | | | Samlet Indestaaende | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | April 1924 | Marts 1924 | April 1923 | April 1924 | Marts 1924 | April 1923 |
| | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| 4 Hovedbanker | 1 601 | 1 596 | 1 666 | 1 681 | 1 704 | 1 815 |
| Øvrige Banker | 1 160 | 1 158 | 1 181 | 1 164 | 1 174 | 1 203 |
| Tilsammen ... | 2 761 | 2 754 | 2 847 | 2 845 | 2 878 | 3 018 |

Oversigten viser, at medens Udlaanene er gaaet op med 7 Mill. Kr. i Løbet af April Maaned er Indlaanene sunket med 33 Mill. Kr. for samtlige Banker

## Bankernes (undtagen Nationalbankens) Balance ultimo April 1924.

| | 4 Hovedbanker | Hovedstaden iøvrigt | Øerne uden Hovedstaden | Jylland | Ialt uden Hovedbankerne | Hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | ult. April 1924 | ult. Marts 1924 | ult. April 1923 | ult. April 1922 |
| Antal Banker... | 4 | 17 | 67 | 100 | 184 | 188[1]) | 188 | 192 | 193 |
| Debet: | Mill Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Kassebeholdning | 40,8 | 8,2 | 6,5 | 9,5 | 24,2 | 65,0 | 68,0 | 104,2 | 118,7 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 84,5 | 10,7 | 28,7 | 20,3 | 59,7 | 144,2 | 144,8 | 214,4 | 155,7 |
| Udenl. Korrespondenter m. v. | 64,4 | 3,4 | 1,6 | 3,4 | 8,4 | 72,8 | 77,2 | 94,5 | 108,3 |
| Obligationer og Aktier | 442,3 | 39,8 | 51,3 | 63,5 | 154,6 | 596,9 | 601,9 | 594,7 | 578,4 |
| Panteobligationer | 74,9 | 22,8 | 40,8 | 47,3 | 110,9 | 185,8 | 184,9 | 154,7 | 151,7 |
| Indenlandske Veksler | 307,1 | 41,6 | 78,9 | 144,1 | 264,6 | 571,7 | 573,6 | 553,9 | 609,9 |
| Udlaan mod Pant eller Kaution | 174,6 | 63,7 | 101,0 | 124,3 | 289,0 | 463,6 | 465,2 | 549,7 | 686,5 |
| Kassekredit | 533,1 | 116,7 | 155,8 | 235,9 | 508,4 | 1 041,5 | 1 047,8 | 1 093,2 | 1 255,2 |
| Konto Kurant | 586,4 | 29,9 | 12,4 | 55,6 | 97,9 | 684,3 | 667,0 | 650,4 | 736,4 |
| Forskellige Debitorer | 27,6 | 14,8 | 2,4 | 6,2 | 23,4 | 51,0 | 57,8 | 64,2 | 65,6 |
| Faste Ejendomme | 54,0 | 14,2 | 6,5 | 10,1 | 30,8 | 84,8 | 84,9 | 80,0 | 72,6 |
| Inventar | » | 0,5 | 0,3 | 0,5 | 1,3 | 1,3 | 1,3 | 1,4 | 1,6 |
| Etableringskonto | 10,0 | » | » | » | » | 10,0 | 10,0 | 10,1 | 0,2 |
| Omkostninger | 7,1 | 2,1 | 1,5 | 2,5 | 6,1 | 13,2 | 10,0 | 13,0 | 14,4 |
| Underskud | 79,6 | 2,2 | 0,3 | 0,5 | 3,0 | 82,6 | 82,5 | 62,1 | 1,1 |
| Tilsammen... | 2 486,4 | 370,6 | 488,0 | 723,7 | 1 582,3 | 4 068,7 | 4 076,9 | 4 240,5 | 4 556,3 |
| Kredit: | | | | | | | | | |
| Aktiekapital | 226,0 | 37,4 | 50,1 | 70,7 | 158,2 | 384,2 | 384,1 | 385,3 | 409,6 |
| Reserver | 85,5 | 2,9 | 24,6 | 27,2 | 54,7 | 140,2 | 140,3 | 140,9 | 164,4 |
| Folio Konto | 90,3 | 27,5 | 25,3 | 46,0 | 98,8 | 189,1 | 199,1 | 200,7 | 195,0 |
| Konto Kurant | 700,3 | 32,8 | 17,4 | 15,9 | 66,1 | 766,4 | 793,7 | 848,2 | 929,2 |
| Indlaan paa Bankbog | 331,9 | 67,2 | 161,4 | 143,3 | 371,9 | 703,8 | 706,7 | 751,7 | 814,0 |
| Indlaan paa best. Tid ell. paa Ops. | 558,2 | 151,7 | 172,4 | 303,2 | 627,3 | 1 185,5 | 1 178,1 | 1 218,4 | 1 366,4 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 100,0 | 15,9 | 14,3 | 61,9 | 92,1 | 192,1 | 194,2 | 279,1 | 250,7 |
| Udenlandske Korrespondenter | 168,9 | 6,4 | 3,1 | 9,0 | 18,5 | 187,4 | 167,6 | 121,8 | 65,1 |
| Accept Konto | 2,5 | 3,8 | 0,3 | 7,5 | 11,6 | 14,1 | 6,2 | 7,4 | 6,5 |
| Forskellige Kreditorer | 104,2 | 15,4 | 8,0 | 13,9 | 37,3 | 141,5 | 155,3 | 205,5 | 260,9 |
| Prioritetsgæld i fast Ejendom | 9,6 | 4,2 | 0,8 | 1,7 | 6,7 | 16,3 | 16,6 | 14,8 | 12,5 |
| Rediskonterede indenl. Veksler | 78,6 | » | 3,2 | 9,2 | 12,4 | 91,0 | 93,1 | 14,0 | 14,3 |
| Rente og Provision | 14,2 | 5,2 | 6,3 | 11,8 | 23,3 | 37,5 | 22,2 | 32,8 | 38,9 |
| Overført fra forrige Aar | 16,2 | 0,2 | 0,8 | 2,4 | 3,4 | 19,6 | 19,7 | 19,9 | 28,8 |
| Tilsammen... | 2 486,4 | 370,6 | 488,0 | 723,7 | 1 582,3 | 4 068,7 | 4 076,9 | 4 240,5 | 4 556,3 |

[1]) I Maanedens Løb er Haandværker- og Landbobanken i Soro overtaget af Banken for Soro og Omegn, og Østsjællands Folkebank i Køge er traadt i Virksomhed. Det samlede Antal Banker forbliver saaledes uforandret.

under et. Da Nationalbankens Vekselportefeuille i Maanedens Løb kun er steget med 2 Mill. Kr., er Dækning for fornævnte 40 Mill. Kr. dels, som det ogsaa fremgaar af ovenstaaende Tabel, fremskaffet ved Forbrug af Kassebeholdning, Salg af Aktier og Obligationer m. v., dels ved at der gennem Udenlandske Korrespondenter er tilvejebragt et Beløb paa ca. 25 Mill. Kr. i fremmed Mønt og ca. 2 Mill. Kr. i danske Kr.

Ogsaa i Sparekasserne har der i Maanedens Løb været et ikke ubetydeligt Udtræk af indestaaende Midler, idet der efter de i Sparekassetidende foreliggende Oplysninger kan anslaas at være udtaget ca. 10 Mill. Kr. mere end der er indsat. Disse 10 Mill. Kr. er i alt væsentligt dels laant hos, dels udtaget af Bankerne, idet Bankernes Tilgodehavende hos Sparekasserne i Maanedens Løb er forøget fra 5,6 til 7,9 Mill. Kr. og deres Gæld til Sparekasserne er forringet fra 50,1 til 44,6 Mill. Kr.

Nationalbankens Seddelomløb er i Maanedens Løb steget fra 462,6 til 468,8 Mill. Kr. mod 476,2 Mill. Kr. ultimo April 1923.

## Gennemsnits-Detailpriser for April og Januar 1924, samt Oktober 1923.

| | | Hovedstaden | | Købstæderne | | 110 Landkomm. | | Gsnt. for hele Landet | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | April 1924 | Januar 1924 | April 1924 | Januar 1924 | April 1924 | Januar 1924 | April 1924 | Januar 1924 | Oktober 1923 |
| | | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre |
| Rugbrød | 4 kg | 109 | 97 | 113 | 105 | 111 | 104 | 111 | 102 | 101 |
| Sigtebrød | kg | 66 | 58 | 56 | 54 | 55 | 54 | 59 | 55 | 55 |
| Franskbrød | — | 93 | 81 | 84 | 82 | 83 | 80 | 87 | 81 | 81 |
| Flormel | — | 48 | 45 | 50 | 46 | 48 | 45 | 49 | 45 | 45 |
| Byggryn, danske | — | 53 | 49 | 52 | 48 | 51 | 47 | 52 | 48 | 48 |
| Havregryn, danske | — | 96 | 92 | 94 | 88 | 88 | 82 | 93 | 87 | 87 |
| Semoulegryn | — | 70 | 68 | 72 | 70 | 68 | 67 | 70 | 68 | 67 |
| Kartoffelmel | — | 72 | 67 | 71 | 63 | 67 | 60 | 70 | 63 | 54 |
| Risengryn | — | 99 | 94 | 87 | 84 | 83 | 79 | 90 | 86 | 82 |
| Sagogryn | — | 122 | 118 | 121 | 115 | 116 | 111 | 120 | 115 | 110 |
| Gule Ærter, Victoria, afskallede | — | 128 | 128 | 111 | 108 | 101 | 100 | 113 | 112 | 111 |
| Hugget Melis Nr. 1 | — | 116 | 102 | 116 | 103 | 114 | 102 | 115 | 102 | 108 |
| Farin, lyst, Nr. 1 | — | 102 | 88 | 102 | 89 | 102 | 89 | 102 | 89 | 96 |
| Kaffe | — | 490 | 448 | 470 | 425 | 442 | 407 | 467 | 427 | 423 |
| Te, alm. Kongo | — | 978 | 935 | 916 | 891 | 927 | 885 | 940 | 904 | 888 |
| Tørrede, amerik. Æbler, ringede | — | 288 | 210 | 294 | 214 | 279 | 204 | 287 | 209 | 192 |
| Tørrede Abrikoser | — | 339 | 270 | 367 | 269 | 342 | 256 | 349 | 265 | 307 |
| Svedsker m. Sten | — | 223 | 179 | 183 | 128 | 175 | 117 | 194 | 141 | 129 |
| Rosiner, Valencia | — | 274 | 239 | 250 | 198 | 230 | 185 | 251 | 207 | 194 |
| Fiskeboller, færøiske | 1/2 kg | 85 | 83 | 88 | 88 | 86 | 88 | 86 | 86 | 87 |
| Henkogte Ærter, grove | — | 89 | 88 | 93 | 92 | 93 | 90 | 92 | 90 | 88 |
| Hvidtøl, Nr. 1 | 1/1 Fl. | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 |
| Bajersk Øl | 1/2 - | 29 | 29 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 |
| Smør, lurmærket | kg | 509 | 573 | 475 | 562 | 463 | 553 | 482 | 563 | 556 |
| Margarine (animalsk) | — | 281 | 275 | 250 | 238 | 225 | 226 | 252 | 246 | 233 |
| Plantefedt (Palmin) | — | 199 | 190 | 201 | 194 | 202 | 193 | 201 | 192 | 181 |
| Vegetabilmargarine | — | 206 | 196 | 195 | 186 | 191 | 183 | 197 | 188 | 182 |
| Mejeri-Ost | — | 224 | 226 | 194 | 187 | 178 | 175 | 199 | 196 | 180 |
| Æg, nylagte, danske | Snes | 346 | 650 | 270 | 586 | 248 | 555 | 288 | 597 | 464 |
| —, præserverede | — | — | 373 | — | 367 | — | 369 | — | 370 | 327 |
| Sødmælk | Liter | 42 | 45 | 34 | 37 | 31 | 34 | 36 | 39 | 38 |
| Helskummet Mælk | — | 15 | 16 | 12 | 12 | 10 | 11 | 12 | 13 | 13 |
| Kærnemælk | — | 23 | 24 | 14 | 14 | 12 | 12 | 16 | 17 | 17 |
| Oksekød (Forkød) | kg | 232 | 232 | 213 | 208 | 211 | 204 | 219 | 215 | 209 |
| — (skært Kød) | — | 367 | 367 | 292 | 292 | 284 | 278 | 314 | 312 | 312 |
| Kalvekød (Forkød) | — | 234 | 240 | 213 | 207 | 193 | 189 | 213 | 212 | 210 |
| Fersk Svinebov | — | 212 | 217 | 246 | 247 | 246 | 241 | 235 | 235 | 245 |
| Svine-Rygben, fra Slagteri | — | 49 | 65 | 51 | 53 | 54 | 58 | 51 | 59 | 62 |
| Mørbrad | — | 366 | 482 | 404 | 422 | 396 | 416 | 389 | 440 | — |
| Saltet Brystflæsk | — | 296 | 301 | 286 | 291 | 280 | 282 | 287 | 291 | 304 |
| Islandsk Lammekød, Forbov | — | 177 | 178 | 188 | 188 | 190 | 189 | 185 | 185 | 185 |
| Røget, benløs Skinke | — | 432 | 442 | 463 | 480 | 462 | 483 | 452 | 468 | 471 |
| Svinefedt, krydret, dansk | — | 290 | 299 | 245 | 275 | 245 | 272 | 260 | 282 | 244 |
| Spegepølse | — | 601 | 598 | 445 | 450 | 440 | 434 | 495 | 494 | 491 |
| Ferske Sild | — | 130 | 108 | 88 | 85 | 81 | 84 | 100 | 92 | 69 |
| Torsk | — | 100 | 120 | 70 | 74 | 75 | 79 | 82 | 91 | 78 |
| Rødspætter | — | 270 | 276 | 164 | 179 | 150 | 162 | 195 | 206 | 180 |
| Klipfisk | — | 164 | 149 | 157 | 146 | 149 | 138 | 157 | 144 | 146 |
| Hvidkaal | — | 29 | 13 | 33 | 17 | 28 | 17 | 30 | 16 | 17 |
| Gulerødder | — | 33 | 28 | 29 | 22 | 27 | 20 | 30 | 23 | 22 |
| Kartofler, i større Partier | 50 kg | 1347 | 874 | 1004 | 686 | 934 | 609 | 1095 | 723 | 609 |
| — i mindre — | kg | 30 | 21 | 24 | 18 | 23 | 16 | 26 | 18 | 17 |
| Køkkensalt | — | 19 | 19 | 18 | 18 | 17 | 17 | 18 | 18 | 18 |
| Amerikansk Vaskesoda | — | 15 | 15 | 17 | 16 | 16 | 16 | 16 | 16 | 16 |
| Brun Sæbe, prima | — | 103 | 98 | 103 | 98 | 100 | 95 | 102 | 97 | 92 |
| Petroleum, Water white | Liter | 31 | 31 | 29 | 29 | 29 | 29 | 30 | 30 | 30 |
| Skotske Nøddekul | hl | 549 | 491 | 534 | 485 | 530 | 490 | 538 | 489 | 475 |
| Knuste Koks, leveret | — | 508 | 451 | 460 | 411 | 472 | 426 | 480 | 429 | 403 |
| Elektricitet | kwt. | 50 | 50 | 63 | 65 | 68 | 66 | 60 | 60 | 61 |
| Gas | $m^3$ | 30 | 30 | 35 | 36 | 39 | 39 | 35 | 35 | 35 |
| Optændingsbrænde | kg | 11 | 11 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | 11 |
| Herrestøvler, Boxcalf, gennemsyede | Par | 2595 | 2498 | 2483 | 2410 | 2483 | 2408 | 2520 | 2439 | 2444 |
| Forsaaling og Bagflikning af do. | — | 844 | 837 | 833 | 834 | 792 | 788 | 823 | 820 | 820 |

## Arbejdsløsheden i April 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

| April 1924 | Antal Arbejdere | Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | 4. April | 11. April | 18. April | 25. April |
| Hovedstaden: | | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Bygningsindustri. | 11 857 | 20,0 | 16,7 | 15,6 | 13,9 |
| Anden Industri.. | 63 397 | 8,8 | 8,4 | 8,4 | 8,3 |
| Handel..... | 5 927 | 9,2 | 9,2 | 9,1 | 8,6 |
| Arbejdsmænd ... | 31 095 | 11,8 | 9,4 | 8,7 | 7.7 |
| I alt... | 112 276 | 10,8 | 9,6 | 9,4 | 8,7 |
| Provinserne: | | | | | |
| Bygningsindustri. | 19 146 | 24,6 | 17,4 | 13,8 | 10,8 |
| Anden Industri.. | 57 260 | 10,3 | 9,6 | 9,4 | 8,9 |
| Handel..... | 6 637 | 7,0 | 6,8 | 6,4 | 6,8 |
| Arbejdsmænd ... | 63 354 | 24,7 | 18,3 | 14,6 | 10,4 |
| I alt... | 146 397 | 18,2 | 14,2 | 12,1 | 9,7 |
| Hele Landet... | 258 673 | 15,0 | 12,2 | 10,9 | 9,3 |

Ved Udgangen af April var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 9,3 mod 18,4 pCt. ved Udgangen af Marts. Arbejdsløsheden er altsaa i Løbet af April Maaned faldet til det halve.

Nedgangen er særlig stærk for Provinsen, hvor der ved Udgangen af Marts var ca. 23 pCt. af Arbejderne ledige mod ca. 10 pCt. ved Udgangen af April. De tilsvarende Tal for Hovedstaden er ca. 12 pCt. og ca. 9 pCt.

Indenfor de forskellige Erhvervsgrupper er Nedgangen naturligvis særlig stærk for Byggefagene og Arbejdsmændene, men ogsaa for Arbejderne i Industrifagene har Beskæftigelsesforholdene bedret sig betydeligt i Løbet af April Maaned.

En Sammenligning med de tilsvarende Arbejdsløshedsprocenter ved Udgangen af April Maaned 1923 viser omtrent samme Beskæftigelse for Byggearbejderne. For Arbejdsmændene i Provinsen er Forholdene ogsaa omtrent som i Fjor, men i Hovedstaden har Arbejdsmændene bedre Beskæftigelse i Aar, idet der kun er ca. 8 pCt. ledige mod ca. 12 pCt. i Fjor. Industrien giver i Aar saavel i Hovedstaden som i Provinsen bedre Beskæftigelse end i Fjor; for hele Landet under et var Arbejdsløshedsprocenten for Industriarbejderne ca. 12 pCt. ved Udgangen af April 1923 mod 8—9 pCt. i Aar.

For hele Landet under et udgjorde Arbejdsløsheden ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

| | 1920 | 1921 | 1922 | 1923 | 1924 |
|---|---|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Januar ..... | 13,2 | 19,7 | 28,9 | 21,5 | 21,0 |
| Februar..... | 9,6 | 23,2 | 33,1 | 23,2 | 21,3 |
| Marts ..... | 6,7 | 23,6 | 27,9 | 16,0 | 18,4 |
| April..... | 3,5 | 21,7 | 24,0 | 11,5 | 9,3 |
| Maj..... | 2,8 | 18,6 | 16,1 | 9,1 | |
| Juni..... | 2,1 | 16,8 | 13,0 | 8,3 | |
| Juli ..... | 2,1 | 16,7 | 12,5 | 7,4 | |
| August..... | 2,4 | 17,7 | 11,1 | 7,6 | |
| September..... | 2,7 | 16,6 | 10,6 | 7,4 | |
| Oktober..... | 3,6 | 18,3 | 11,3 | 7,6 | |
| November..... | 6,1 | 20,8 | 15,2 | 11,4 | |
| December ..... | 15,1 | 25,2 | 20,3 | 16,0 | |

Samtlige Fag under et havde i Fjor ved Udgangen af April en Arbejdsløshedsprocent paa 11,5 pCt. mod 9,3 pCt. i Aar.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen.
Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 23. Maj 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 15 — 2. JUNI 1924



**Indhold:** Den danske Handelsflaades Størrelse ved Begyndelsen af 1924. — Skibsfarten paa forskellige danske Havne i Januar Kvartal 1924. — Overtrædelser af Automobilloven i 1923. — Vælgertal og Valgdeltagelse ved Folketingsvalget den 11. April 1924. — Værgeraadsbørn i Aaret 1922.


## Den danske Handelsflaades Størrelse ved Begyndelsen af 1924.

I det danske Skibsregister, der omfatter alle danske Skibe — bortset fra Krigsskibe og enkelte andre Staten tilhørende Skibe — af en Størrelse paa mindst 20 Brutto-Registertons, var der den 1. Januar 1924 indtegnet ialt 1 835 Skibe med en Bruttotonnage paa 1 039 500 Reg. Tons og en Nettotonnage paa 639 700 Reg. Tons. Vægten af de Ladninger, (foruden Skibskul m. v.) som Skibene kan indtage (Dødvægttonnagen), kan anslaas til 1 370 000 D. W. (à 1 016 kg). Af Skibe og Fartøjer paa under 20 Bruttotons findes et meget stort Antal, af hvilke de fleste anvendes ved Fiskeri eller i andre Handelsflaaden uvedkommende Øjemed. Til Vare- og Passagertrafik kan der, naar bortses fra Smaafartøjer paa ganske faa Tons, regnes at være ca. 500 Skibe, hvis samlede Tonnage kun udgør ca. 5000 Reg. Tons brutto og altsaa er ganske forsvindende ved Siden af Tonnagen for Skibe paa over 20 Registertons. I de anførte Tal er ikke medregnet Lægtere, Pramme og andet flydende Materiel uden eget Fremdrivningsmiddel.

I nedenstaaende Tabel er Antallet og Bruttotonnagen fordelt mellem de fire Hovedgrupper af Skibe indenfor Handelsflaaden: Dampskibe, Motorskibe uden Sejl samt Sejlskibe med og uden Hjælpemotor; desuden er særligt udskilt det store Antal af Sejlmotorskibe, der benyttes til søgaaende Fiskeri. Tabellen angiver Status ved Udgangen af de tre sidste Aar samt ved Begyndelsen og Afslutningen af Verdenskrigen, og det ses, at det store Tonnagetab under Krigen hurtigt blev langt mere end erstattet, saa at Handelsflaadens Tonnage var langt større i 1921 end ved Krigens Begyndelse. Fra 1921 til 1923 er Tonnagen som Helhed ikke væsentlig forandret, om end Tabellen indenfor nogle af Grupperne viser ret væsentlige Forskydninger.

Tabellen udviser, at den samlede Handelsflaadetonnage i Løbet af 1923 blev formindsket med 9 400 Bruttotons, nemlig fra 1 039 600 til 1 030 200 Reg. Tons. Den faktiske Tonnageafgang maa dog i Virkeligheden sættes til 24 000 Bruttotons, idet der i Tonnagen ved Udgangen af 1923 er indbefattet 14 500 Reg. Tons, der hidrører fra den nedenfor omtalte Ommaaling i 1923 af en Række store Motorskibe. — Bruttotonnagen blev formindsket for Dampskibe med 18 300 Reg. T., for Sejlskibe med 20 500 Reg. T. og for Sejlmotorskibe med 1 400 Reg. T.; for Motorskibe uden Sejl var der en Forøgelse paa 30 800 Reg. T. (eller altsaa rettere paa 30 800 ÷ 14 500 Reg. T.)

Ved Udgangen af Aaret

| | Antal Skibe | | | | | Registertonnage brutto | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Skibe over 20 Bruttotons: | 1923 | 1922 | 1921 | 1918 | 1914 | 1923 | 1922 | 1921 | 1918 | 1914 |
| Dampskibe | 623 | 622 | 609 | 502 | 651 | 770 206 | 788 500 | 763 621 | 541 474 | 720 159 |
| Motorskibe | 79 | 67 | 60 | 31 | 27 | 160 059 | 129 224 | 131 092 | 67 916 | 48 476 |
| Sejlmotorskibe undt. til Fiskeribrug | 440 | 402 | 363 | 173 | 126 | 39 525 | 40 917 | 38 677 | 12 148 | 6 727 |
| Sejlskibe | 396 | 489 | 574 | 633 | 870 | 60 413 | 80 944 | 92 269 | 93 281 | 84 076 |
| Handelsflaaden i alt | 1 538 | 1 580 | 1 606 | 1 339 | 1 674 | 1 030 203 | 1 039 585 | 1 025 659 | 714 819 | 859 438 |
| Sejlmotorfartøjer til Fiskeribrug | 297 | 297 | 291 | 297 | 244 | 9 341 | 9 238 | 9 157 | 9 212 | 8 026 |

For Dampskibe har, ogsaa i de sidste Aar, den aarlige Til- og Afgang omfattet store Tonnagebeløb, hvilke er fremkomne dels ved Nyanskaffelser, dels ved Handel med Udlandet (Køb eller Salg) af ikke nybygget Tonnage.

I denne Omsætning af Tonnage har der, for første Gang efter Krigen, i 1923 været større Afgang end Tilgang, fordi der af nybyggede Skibe blev anskaffet langt mindre end i de foregaaende Aar, medens der af de danske Dampskibe blev bortsolgt næsten 50 000 Registertons; det samlede Resultat blev som nævnt en Nedgang paa over 18 000 Bruttotons.

De ældre, store og ledende Dampskibsselskaber har ikke formindsket deres Tonnage i 1923; for enkelte af dem er der nogen Forøgelse, medens andre nærmest har holdt Tonnagen uforandret, idet Salget af nogle udrangerede Skibe blev erstattet ved Nyanskaffelser. Et enkelt større Selskab, hvis Skibe især er indrettet til Fart paa fjærntliggende Lande, har dog reduceret sin Skibsbestand ved Salg af flere store Skibe, idet Farten menes bedre at kunne drives med Motorskibe. Endvidere er et af Handelsflaadens største Skibe, der var beskæftiget i Emigrantruten fra Østersølandene til New York, bleven solgt i 1923, samtidig med at der paa Grund af de amerikanske Hindringer har været en stor Nedgang i Udvandringen. Det øvrige Salg af Tonnage staar bl. a. i Forbindelse med Omordningen eller Likvidationen af forskellige, hovedsagelig mindre Dampskibsselskaber, hvis Oprettelse til dels er af yngre Dato end Hovedselskabernes. — For de solgte Skibe opnaaedes et samlet Salgsbeløb paa 9,2 Mill. Kr., eller noget under 200 Kr. pr. Bruttoton. Den nybyggede Tonnage er langt dyrere pr. Ton, og den samlede Værdi for Nybygninger og tilkøbte Skibe udgør 17,6 Mill. Kr., altsaa $8^1/_2$ Mill. Kr. mere end Udførselsværdien for de solgte Skibe.

Motorskibstonnagen fortsætter sin stadige Udvidelse, tildels paa Dampskibenes Bekostning, idet enkelte Rederier, der tidligere udelukkende drev Dampskibsfart, nu ogsaa anskaffer sig Motorskibe. Ved Udgangen af 1918 omfattede Motorskibsflaaden — der for øvrigt ikke havde lidt særlig store Skibstab under Krigen — en Tonnage paa 68 000 Reg. Tons; i de 3 følgende Aar blev Tonnagen næsten fordoblet, idet den ved Udgangen af 1921 udgjorde 131 000 Bruttotons. I Løbet af 1922 og 1923 var der en Forøgelse paa 29 000 Reg. Tons, der alle i Tabellen er henført til det sidst forløbne Aar. Faktisk var Tonnagetilgangen dog omtrent ligelig fordelt mellem de to Aar. I 1922 fik nemlig en halv Snes store Motorskibe deres maalte Tonnage formindsket med 14 500 Bruttotons ved en Ommaaling, der stod i Forbindelse med en mindre Ændring af Mellemdækkene, og i Tabelopgørelsen ophæver dette hele den faktiske Tonnagetilgang i 1922; i Løbet af 1923 blev Skibene ændret tilbage til den oprindelige Skikkelse ved Toaarets Begyndelse, med en tilsvarende Indvirkning paa Tonnageopgørelsen som i det foregaaende Aar, men i modsat Retning.

Paa Farten med Sejlskibe har de senere Aars vanskelige Fragtforhold virket særlig stærkt, og navnlig har det været vanskeligt at faa Beskæftigelse for den Flaade af ældre, store Jærnskibe der blev tilkøbt fra Udlandet under og i den nærmeste Tid efter Krigen; disse Skibe er derfor i stor Udstrækning atter afhændet til Udlandet i den sidste Tid. — For Sejlskibe uden Hjælpemaskine viser Tabellen en Tonnageformindskelse i de to sidste Aar paa over en Trediedel, nemlig fra 92 300 til 60 400 Reg. Tons br., hvoraf den største Del falder paa 1923. I dette Aar bortsolgtes 20 600 Sejlskibstons, hvilket langt overstiger Salget fra den registrerede Sejlskibsflaade i noget tidligere Aar; den øvrige Afgang (ved Forlis, Omdannelse til Sejlmotorskibe, Ophugning, Aftakling m. v.) ophævedes ved Køb af nogle ældre, udenlandske Skibe. Af nybyggede Skibe indgik i Sejlskibsflaaden ialt kun 2 Skonnerter, hver paa ca. 300 R. T. — Af nedenstaaende Oversigt ses det, at $^4/_5$ af den solgte Sejlskibstonnage henhørte under Gruppen for de største Skibe: Barkskibe og Fuldriggere paa over 700 Reg. Tons, og Salget omfattede ca. Halvdelen af, hvad der ved Aarets Begyndelse under denne Gruppe havde Hjemsted her i Landet. Af Sejlskibe af Mellemstørrelse fra 1 à 200 til 500 Reg. Tons, hvilke Skibe næsten udelukkende har hjemme i Svendborg og Marstal Distrikter, var

Sejlskibe uden Hjælpemaskine.

| | Indregistreret den 1. Januar 1923 | | Salg til Udlandet i Aaret 1923 | |
|---|---|---|---|---|
| | Antal | R. T. br. | Antal | R. T. br. |
| over 700 Reg. T..... | 23 | 32 224 | 11 | 16 059 |
| 200—500 — - ..... | 85 | 22 258 | 6 | 1 526 |
| 100—200 — - ..... | 76 | 11 316 | 13 | 1 809 |
| 20—100 — - ..... | 305 | 15 146 | 18 | 1 161 |
| Ialt... | 489 | 80 944 | 48 | 20 555 |

der et forholdsvis lille Salg, og Tonnagen paa de nævnte Pladser viser derfor heller ingen væsentlig Nedgang i de sidste Aar.

Medens det især er de store Skibe, der ved Salg er udgaaet af Sejlskibsflaaden, sker der blandt Sejlskibe af den mindste Størrelsesklasse en stor Afgang ved Omdannelse til Sejlmotorskibe. I hvert af de tre sidste Aar er der indlagt Motor i ca. 40 Sejlskibe i Gruppen 20—100 Reg. Tons. Ingen af de større Sejlskibe har faaet indlagt Motor, medens den modsatte Forandring er foregaaet i enkelte Tilfælde; saaledes blev i 1923 to større Motorskonnerter, forandret til Sejlskibe. — Omdannelsen til Sejlmotorskibe bevirker, at indenfor den egentlige Sejlskibsflaade formindskes Antallet af Skibe næsten lige saa stærkt som Tonnagen; i 1914 fandtes 870 Sejlskibe over 20 Reg. T. br., i 1921 574, i 1923 396.

Af Sejlmotorskibe paa over 20 Bruttotons fandtes der ved Udgangen af 1923 — foruden 297 Fiskerfartøjer — 440 Skibe, hvilke paa nogle faa nær, der anvendes til Lystsejlads m. v., alle gør Tjeneste i Handelsflaaden. 390 af disse er paa under 100 Reg. Tons, (for Størstedelen omdannede Sejlskibe); de øvrige har paa ganske enkelte nær en Tonnage paa 100—500 Reg. Tons, altsaa en Størrelse, der nærmest svarer til Svendborgs og Marstals Sejlskibstype. — Sejlmotorskibs-Flaaden var før og under Krigen kun forholdsvis ubetydelig; i de tre første Aar efter Krigen blev Tonnagen mer end tredoblet, men i de sidste Aar har den holdt sig paa omtrent samme Størrelse, omkring 39 000 R. T. br.

Antallet af de Fiskerfartøjer, der har en Størrelse over 20 Bruttotons, (og som alle er forsynet baade med Motor og Sejl) har, som Tabellen Side 107 udviser, i de sidste 5 Aar holdt sig saa godt som uforandret (paa lidt under 300 Fartøjer), efter at det under Krigen var bleven forøget med ca. 20 pCt. — Skibene, der alle har en Tonnage mellem 20 og 50 Bruttotons, fraregnet et Par, der er en Ubetydelighed større, er hjemmehørende paa Pladser, hvorfra der drives søgaaende Fiskeri, nemlig i Esbjerg, Frederikshavn, Skagen, Lemvig og Grenaa Distrikter. Paa hele den øvrige jyske Kyst samt paa Øerne findes ialt kun en Snes Fiskerfartøjer paa over 20 Reg. Tons, idet Fiskeriet her drives i nærmere Farvande med mindre Fartøjer (af hvilke der findes et meget stort Antal). — Størrelsesgrænsen for Fartøjer til det søgaaende Fiskeri er forøvrigt noget lavere end de 20 Bruttotons, der er Grænsen for Registreringspligten, og i Fiskeri-Statistikken, hvor der regnes med ialt tre Størrelsesgrupper, er derfor alle Fiskerfartøjer over 15 Bruttotons henført til samme Gruppe, (de andre Grupper er 5—15 og 0—5 Tons). I Esbjerg, Lemvig og Skagen findes der da ogsaa ligesaa mange eller flere Fartøjer paa 15—20 som paa 5—15 Tons, medens der i Østjylland og paa Øerne kun er ganske faa over 15 Tons.

## Skibsfarten paa forskellige danske Havne i Januar Kvartal 1924.

Efter Anmeldelserne om ankommende og afgaaende Skibe til og fra danske Havne udarbejder Statistisk Departement ved hvert Kvartals Udgang foreløbige, summariske Oversigter over Skibsfarten paa Københavns Havn, herunder Frihavnen, og de Provinshavne, der normalt har den største ind- og udgaaende Godsmængde. Efterfølgende Tabeller omhandler Skibsfarten paa København og 31 Provinshavne i Januar Kvartal 1924 og Oktober Kvartal 1923. For Provinshavnene er kun anført Antal og Tonnage af indgaaende Skibe, da det omtrent vil være de samme Skibe, der i Kvartalets Løb gaar ind og ud af Havnen. Derimod har man overalt anført saavel den udlossede som den indtagne Ladning.

Der er i Tabellerne foretaget en Udskillelse fra den øvrige Skibsfart af alle faste Dampskibsruter mellem indenlandske Havne og af de vigtigste udenlandske Ruter paa Provinshavnene. For København omfatter de anførte Tal for Rutefarten kun Dampskibsforbindelserne med Malmø og Landskrona, medens man helt har udeladt Færgen mellem Frihavnen og Malmø samt alle Statsbanernes øvrige Færgeforbindelser paa Ind- og Udland.

Saa godt som hele Januar Kvartal igennem var Sejladsen i de fleste danske Farvande stærkt hæmmet af Isforholdene; først henimod Slutningen af Marts indtraadte varig Bedring. Under disse Forhold er Skibsanløbene i samtlige danske Havne i Januar Kvartal gaaet ned til 7 600 Skibe med 2,5 Mill. Reg. Tons fra 20 900 Skibe med 3,3 Mill. Reg. Tons i det foregaaende Kvartal. De tilsvarende Tal for samlet udlosset og indladet Godsmængde var 3,0 og 3,7 Mill. Tons. Af Tallene fremgaar det, at Skibenes samlede Størrelse, maalt i Reg. Tonnage, og Godsmængden kun er gaaet ned med $^1/_4$, medens Skibenes Antal er sunket med $^2/_3$, hvilket viser, at Smaaskibene næsten helt har maattet ligge stille, medens den store Skibsfart omtrent maa have arbejdet i samme Omfang som sædvanlig.

Man har for Københavns Vedkommende foretaget Optællingen med Deling mellem Sejl- og Motor-

## Skibsfarten paa forskellige danske Havne i Januar Kvartal 1924.

| | | Indgaaet Antal Skibe | Reg. Tons netto | Udlosset Ladning 1 000 kg | Indtagen Ladning 1 000 kg |
|---|---|---|---|---|---|
| Helsingør | Jan.Kvartal 1924 | 22 | 6 591 | 11 462 | 521 |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 112 | 11 774 | 20 563 | 1 338 |
| Køge | Jan.Kvartal 1924 | 13 | 3 637 | 6 484 | 533 |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 386 | 24 925 | 28 263 | 29 624 |
| Fakse | Jan.Kvartal 1924 | 6 | 619 | 937 | 394 |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 247 | 18 594 | 6 865 | 30 893 |
| Holbæk | Jan.Kvartal 1924 | 15 | 6 550 | 8 272 | 1 |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 154 | 19 618 | 29 542 | 1 475 |
| Kalundborg | Jan.Kvartal 1924 | 118 | 44 292 | 26 768 | 966 |
| | *heraf Rutefart* | *86* | *26 870* | *617* | *353* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 247 | 48 336 | 31 226 | 3 377 |
| Korsør | Jan.Kvartal 1924 | 166 | 59 342 | 63 005 | 1 841 |
| | *heraf Rutefart* | *67* | *5 104* | *217* | *411* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 444 | 69 057 | 60 231 | 9 453 |
| Stege | Jan.Kvartal 1924 | 4 | 171 | 178 | 350 |
| | *heraf Rutefart* | » | » | » | » |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 241 | 14 521 | 11 116 | 10 229 |
| Rønne | Jan.Kvartal 1924 | 86 | 30 949 | 17 724 | 5 281 |
| | *heraf Rutefart* | *60* | *21 286* | *3 806* | *3 290* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 232 | 49 757 | 20 938 | 11 404 |
| Nykøbing F. | Jan.Kvartal 1924 | 15 | 7 356 | 10 630 | 1 156 |
| | *heraf Rutefart* | » | » | » | » |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 292 | 27 250 | 35 695 | 12 443 |
| Maribo—Bandholm | Jan.Kvartal 1924 | 35 | 6 968 | 10 305 | 2 733 |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 223 | 17 379 | 17 150 | 15 423 |
| Nakskov | Jan.Kvartal 1924 | 158 | 31 188 | 32 905 | 18 857 |
| | *heraf Rutefart* | *82* | *10 175* | *2 357* | *4 465* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 455 | 47 823 | 35 133 | 22 798 |
| Rudkøbing | Jan.Kvartal 1924 | 511 | 25 298 | 9 728 | 5 054 |
| | *heraf Rutefart* | *404* | *21 184* | *3 301* | *3 213* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 1 047 | 44 392 | 16 276 | 6 724 |
| Nyborg | Jan.Kvartal 1924 | 84 | 35 396 | 33 269 | 21 749 |
| | *heraf Rutefart* | *9* | *1 458* | *506* | *161* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 158 | 46 088 | 43 988 | 33 795 |
| Svendborg | Jan.Kvartal 1924 | 431 | 27 901 | 24 963 | 5 189 |
| | *heraf Rutefart* | *347* | *15 073* | *4 883* | *3 513* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 817 | 50 514 | 42 131 | 7 515 |
| Odense | Jan.Kvartal 1924 | 219 | 106 556 | 121 036 | 14 039 |
| | *heraf Rutefart* | *46* | *16 330* | *7 974* | *6 315* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 535 | 104 405 | 127 070 | 19 319 |
| Middelfart | Jan.Kvartal 1924 | 91 | 29 917 | 14 586 | 1 908 |
| | *heraf Rutefart* | *46* | *16 008* | *687* | *282* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 172 | 39 578 | 29 047 | 4 815 |
| Frederikshavn | Jan.Kvartal 1924 | 158 | 56 869 | 31 512 | 1 798 |
| | *heraf Rutefart* | *95* | *29 701* | *3 927* | *1 563* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 221 | 51 172 | 32 081 | 1 664 |
| Aalborg—Nr.-Sundby | Jan.Kvartal 1924 | 345 | 269 432 | 225 140 | 110 044 |
| | *heraf Rutefart* | *66* | *40 319* | *13 394* | *12 198* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 1 090 | 299 773 | 227 306 | 159 112 |
| Thisted | Jan.Kvartal 1924 | 1 | 279 | 578 | » |
| | *heraf Rutefart* | » | » | » | » |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 130 | 11 727 | 17 701 | 529 |
| Randers | Jan.Kvartal 1924 | 100 | 55 453 | 69 890 | 1 947 |
| | *heraf Rutefart* | *22* | *7 801* | *6 918* | *1 342* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 218 | 52 609 | 63 627 | 4 821 |
| Hobro—Mariager | Jan.Kvartal 1924 | 50 | 10 160 | 18 196 | 5 524 |
| | *heraf Rutefart* | *8* | *984* | *1 785* | *719* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 205 | 18 557 | 17 344 | 21 129 |
| Aarhus | Jan.Kvartal 1924 | 607 | 292 616 | 268 337 | 33 035 |
| | *heraf Rutefart* | *278* | *95 329* | *29 150* | *18 795* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 1 017 | 304 886 | 242 299 | 41 557 |
| Horsens | Jan.Kvartal 1924 | 110 | 44 167 | 49 164 | 4 725 |
| | *heraf Rutefart* | *41* | *5 643* | *4 360* | *4 095* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 316 | 47 991 | 58 660 | 4 661 |
| Vejle | Jan.Kvartal 1924 | 107 | 45 304 | 43 557 | 2 789 |
| | *heraf Rutefart* | *38* | *7 204* | *6 398* | *2 487* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 318 | 43 088 | 52 657 | 4 608 |
| Fredericia | Jan.Kvartal 1924 | 209 | 49 640 | 48 584 | 18 875 |
| | *heraf Rutefart* | *44* | *15 312* | *1 702* | *1 395* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 275 | 62 426 | 70 951 | 11 170 |
| Kolding | Jan.Kvartal 1924 | 131 | 40 037 | 42 465 | 2 606 |
| | *heraf Rutefart* | *49* | *11 394* | *8 654* | *1 641* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 392 | 47 277 | 53 662 | 14 194 |
| Haderslev | Jan.Kvartal 1924 | 287 | 19 466 | 15 431 | 1 287 |
| | *heraf Rutefart* | *215* | *9 476* | *2 176* | *936* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 588 | 33 623 | 28 158 | 3 716 |
| Aabenraa | Jan.Kvartal 1924 | 192 | 23 298 | 24 595 | 851 |
| | *heraf Rutefart* | *131* | *7 393* | *1 888* | *438* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 412 | 28 029 | 30 001 | 1 841 |
| Egernsund (Graasten) | Jan.Kvartal 1924 | 86 | 4 260 | 979 | 2 036 |
| | *heraf Rutefart* | *66* | *3 659* | *73* | *94* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 535 | 24 823 | 5 100 | 12 418 |
| Sønderborg | Jan.Kvartal 1924 | 519 | 38 306 | 31 274 | 5 795 |
| | *heraf Rutefart* | *351* | *20 154* | *5 017* | *3 909* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 963 | 51 990 | 43 184 | 8 524 |
| Esbjerg | Jan.Kvartal 1924 | 236 | 185 670 | 120 072 | 61 744 |
| | *heraf Rutefart* | *152* | *111 453* | *21 364* | *58 254* |
| | Oktbr. Kv. 1923 | 260 | 169 746 | 90 609 | 71 635 |

sejlskibe paa den ene Side og Dampskibe paa den anden, og det viser sig da ogsaa, at Sejlskibsfarten praktisk talt har været helt indstillet, medens der af Dampskibe er befordret samme Mængde Gods i Januar Kvartal som i det foregaaende Kvartal, for den indladede Mængdes Vedkommende endog mere.

Skibsfarten paa København i Januar Kvartal 1924.

| | | Antal Skibe | Reg. Tons netto | Ladning 1 000 kg |
|---|---|---|---|---|
| Indgaaet | fra Indlandet | 426 | 192 097 | 68 677 |
| | *heraf Rutefart* | *268* | *160 575* | *37 933* |
| | fra Udlandet | 935 | 699 872 | 857 728 |
| | *heraf Rutefart paa Malmø[1] m. m.* | *140* | *29 482* | *732* |
| | Jan. Kvartal ialt | 1 361 | 891 969 | 926 405 |
| | Oktbr. Kvartal 1923 | 4 252 | 1 181 480 | 1 061 972 |
| Udgaaet | til Indlandet | 464 | 254 780 | 105 660 |
| | *heraf Rutefart* | *268* | *160 575* | *90 780* |
| | til Udlandet | 957 | 653 068 | 122 051 |
| | *heraf Rutefart paa Malmø[1] m. m.* | *140* | *29 482* | *3 980* |
| | Jan. Kvartal ialt | 1 421 | 907 848 | 227 711 |
| | Oktbr. Kvartal 1923 | 4 297 | 1 146 552 | 280 468 |

[1]) Færgeruten Københavns Frihavn-Malmo er ikke medregnet

Af ovenstaaende Tabel fremgaar det, at Københavns Havn i Januar Kvartal blev besøgt af i alt ca. 1 400 Skibe med en samlet Netto Registertonnage paa ca. 900 000, og at der udlossedes 926 000 Tons Gods og indladedes 228 000 Tons. En Sammenligning med foregaaende Kvartal giver samme Resultat, som ovenfor er omtalt for hele Landets Vedkommende. Det fortjener at bemærkes, at der er transporteret lige saa store Godsmængder med Provinsrutebaadene som i Oktober Kvartal trods en betydelig Indskrænkning af Farthyppigheden.

Skibe, som har foretaget Anløb udelukkende for Reparation, Kulforsyning, Ishindring o. l., er ikke medtaget i Statistikken. For Københavns Havn foreligger der for Januar Kvartal Oplysning om 25 Skibe med 31 000 Reg. Tons netto, som har anløbet Havnen af nævnte Grunde.

I samtlige Havne udenfor Hovedstaden indkom i Januar Kvartal i alt 6 300 Skibe paa 1,6 Mill. Netto Reg. Tons, som udlossede 1,4 Mill. Tons Gods og indladede 0,35 Mill. Tons. I det foregaaende Kvartal var de tilsvarende Tal 16 700 Skibe paa 2,1 Mill. Netto Reg. Tons, 1,8 Mill. Tons udlosset og 0,61 Mill. Tons indladet Gods. I Trafikken paa Provinshavnene har Isen voldt betydelig stærkere Forstyrrelser end paa København, bl. a. fordi Sejlskibstrafikken har forholdsvis større Betydning mellem Provinshavne indbyrdes end i Farten paa København og Udlandet. En Gennemgang af Tabellens Tal for de enkelte Byer viser, at der for de største og bedst beliggende Havne ikke er nogen Nedgang af Betydning i Sejladsen i Sammenligning med Oktober Kvartal, undtagen med Hensyn til Antallet af Skibe, medens Havne, der har været mere vanskelig tilgængelige i Frostperioden, som Holbæk, Nykøbing F., Køge, Fakse og Limfjordshavnene vest for Aalborg i betydelig Grad har været spærret for Trafik ad Søvejen.

Over Esbjerg Havn er Trafikken foregaaet uhindret. Indgaaet Reg. Tonnage og Udlosset Ladning viser endogsaa betydelig Stigning i Sammenligning med foregaaende Kvartal.

## Overtrædelser af Automobilloven i 1923.

Paa Grundlag af Straffekortene for Aaret 1923 er foretaget en Opgørelse vedrørende de ved Retterne paakendte Overtrædelser af Lov om Motorkøretøjer m. m. af 6. Maj 1921. Optællingens Resultater angaar derfor Antallet af Bødevedtagelser eller Domfældelser, ikke Antallet af Sager, da der kan være flere tiltalte under samme Sag og ej heller Antallet af Overtrædelser, da der kan ligge flere Overtrædelser bag ved samme Bødevedtagelse eller Dom. Frifindelser eller Tildelelser af Advarsler indgaar ikke i Tallene.

Forseelsens Art, bestemt ved den som den første paa Straffekortet citerede Paragraf i Automobilloven, fremgaar i Forbindelse med Sagens Udfald af omstaaende Oversigt.

Det samlede Antal Bødevedtagelser eller Domfældelser i Henhold til Automobilloven udgør herefter et saa stort Antal som 3 893, nemlig 2 959 Bødevedtagelser, 902 Domfældelser til Bøder og 32 Domfældelser til højere Straf. Hvad de ved disse Retsafgørelser anvendte Paragraffer i Automobilloven angaar, ses det af Oversigten, at § 22 og § 24, vedrørende Hastigheden og Kørselen, har været de hyppigst anvendte, idet henved 1 200 Tilfælde er henført til hver af disse Bestemmelser. Derefter kommer § 4 angaaende Motorkøretøjernes Forsyning med Styreapparater, Bremseapparater, Signalhorn og tændte Lygter med 424 Tilfælde og § 17 angaaende Føreren og Førerbeviset med 357 Tilfælde. I Oversigtens sidste Kolonne er anført Paragraffernes Anvendelse som Biparagraf, hvor en Person er dømt efter flere Para-

| Den anvendte Paragraf i Automobilloven | Antal Bødevedtagelser | Antal Domfældelser til Bøder | Antal Domfældelser til højere Straf | Tilsammen | Antal Anvendelser som Biparagraf |
|---|---|---|---|---|---|
| § 1 | 2 | » | » | 2 | 1 |
| § 2 | 1 | » | » | 1 | 1 |
| § 3 | 10 | 4 | » | 14 | » |
| § 4 | 354 | 70 | » | 424 | 18 |
| § 5 | 1 | » | » | 1 | 1 |
| § 6 | 3 | 1 | » | 4 | » |
| § 7 | 4 | » | » | 4 | 1 |
| § 9 | 94 | 14 | 1 | 109 | 12 |
| § 10 | 6 | » | » | 6 | 1 |
| § 12 | 12 | 5 | » | 17 | 5 |
| § 13 | 1 | » | » | 1 | 3 |
| § 14 | 83 | 12 | » | 95 | 16 |
| § 15 | » | 4 | » | 4 | » |
| § 16 | 3 | 2 | » | 5 | » |
| § 17 | 259 | 85 | 13 | 357 | 108 |
| § 18 | 8 | 1 | » | 9 | 4 |
| § 19 | 32 | 6 | » | 38 | 26 |
| § 20 | 42 | 26 | » | 68 | 4 |
| § 21 | 4 | » | » | 4 | » |
| § 22 | 1 038 | 154 | 6 | 1 198 | 64 |
| § 23 | 10 | 9 | » | 19 | 5 |
| § 24 | 774 | 393 | 4 | 1 171 | 292 |
| § 25 | 49 | 41 | » | 90 | 122 |
| § 26 | 15 | » | » | 15 | 4 |
| § 27 | 10 | 2 | » | 12 | 94 |
| § 28 | 12 | 4 | » | 16 | 73 |
| § 29 | » | » | » | » | 21 |
| § 30 | 22 | 2 | » | 24 | 4 |
| § 31 | » | 1 | » | 1 | » |
| § 33 | 7 | 1 | » | 8 | 23 |
| § 34 | 55 | 43 | 7 | 105 | 99 |
| § 35 | » | 1 | » | 1 | 2 |
| § 36 | 1 | » | » | 1 | 1 |
| § 37 | » | 1 | » | 1 | » |
| Uang. | 47 | 20 | 1 | 68 | » |
| Tilsammen.. | 2 959 | 902 | 32 | 3 893 | 1 005 |
| Heraf vedr. Kvinder..... | 17 | 9 | » | 26 | 7 |

graffer. Vil man derfor have at vide, hvor mange Gange en Paragraf i det hele er anvendt, maa disse Tal tillægges de i næstsidste Kolonne anførte.

Foruden Straffen kan det eller skal det i Henhold til § 34 i Loven af Dommeren fastsættes, at tillige Retten til at være Fører fratages den dømte, enten for et bestemt Tidsrum, dog ikke under 6 Maaneder, eller for bestandig. Antallet af de Tilfælde, hvori dette har fundet Sted, fremgaar af følgende Tal.

Førerretten frakendtes herefter i alt i 86 Tilfælde, der alle refererer sig til Mænd. 68 Frakendelser var

Antal Domfældelser, ved hvilke tillige Førerret frakendtes den dømte.

| Overtrædelsens Art | Domme til Bøder med Frakendelse af Førerret paa Tid | Domme til Bøder med Frakendelse af Førerret for bestandig | Domme til højere Straf med Frakendelse af Førerret paa Tid | Domme til højere Straf med Frakendelse af Førerret for bestandig | Tilsammen med Frakendelse af Førerret paa Tid | Tilsammen med Frakendelse af Førerret for bestandig |
|---|---|---|---|---|---|---|
| § 4 | 1 | 3 | » | » | 1 | 3 |
| § 17 | 6 | 25 | 1 | 4 | 7 | 29 |
| § 22 | 1 | 1 | 2 | 2 | 3 | 3 |
| § 24 | 7 | 5 | » | 2 | 7 | 7 |
| § 25 | » | 1 | » | » | » | 1 |
| § 34 | 4 | 13 | 1 | 6 | 5 | 19 |
| § 35 | » | 1 | » | » | « | 1 |
| Tilsammen.. | 19 | 49 | 4 | 14 | 23 | 63 |

knyttet til Bødedomme og 18 til Domme med højere Straf. Sættes disse Tal i Forhold til samtlige Domme, ses det imidlertid, at Førerret kun frakendtes ved 8 pCt. af Bødedommene, men ved 58 pCt. af Dommene til højere Straf.

Hvad Overtrædelsens Art angaar, ses det, at Overtrædelse af Bestemmelsen i § 17 vedrørende Førere, herunder berusede Førere, er den Paragraf, til hvilken Frakendelse af Førerret hyppigst har været knyttet. Dette gælder ogsaa, naar man sætter de 36 herhen hørende Tilfælde i Forhold til samtlige Domme efter § 17, idet der heraf kun er 98, saaledes at over en Trediedel af disse Domme tillige er gaaet ud paa Frakendelse af Førerret. For § 4 om Forsyningen med Bremseapparater, tændte Lygter m. v., § 22 om Kørehastigheden og § 24 om Forsigtighed under Kørselen gælder det kun ca. 5 pCt. af Dommene.

De behandlede Straffekort udviser, at foruden Bestemmelser i Automobilloven har tillige andre Straffebestemmelser været anvendte. Det skal herfra anføres, at Straffelovens § 198 om uagtsomt Manddrab har været bragt til Anvendelse i 4 Tilfælde og § 207 om uagtsom Lemlæstelse i 1 Tilfælde.

## Vælgertal og Valgdeltagelse ved Folketingsvalget den 11. April 1924.

Ifølge de fra Valgbestyrelserne indsendte Valgbøger udgjorde Vælgertallet den 11. April d. A. 1 637 564 eller ca. 61 000 flere end ved Valget i September 1920. Stigningen i Vælgertallet udgør saaledes 3,9 pCt.

Fordelt paa Valglovens 3 Omraader — Hovedstaden, Øerne og Jylland — var Vælgertallet ved de 2 Valg følgende:

| Omraade | April 1924 | Sept. 1920 | Tilvækst pCt. |
|---|---|---|---|
| Hovedstaden | 376 667 | 352 784 | 6,8 |
| Øerne | 556 550 | 542 447 | 2,6 |
| Jylland | 704 347 | 681 485 | 3,4 |
| Tilsammen | 1 637 564 | 1 576 716 | 3,9 |

Medens Stigningen i Vælgertallet paa Øerne og i Jylland er noget mindre, end man var berettiget til at vente, har Vælgerantallets Forøgelse i Hovedstaden været ret betydelig, og Stigningen finder delvis sin Forklaring deri, at Kommunerne efter Indførelse af et Folkeregister bedre end tidligere har været i Stand til at faa optaget alle Vælgere paa Valglisterne.

Valgdeltagelsen ved Valget i April d. A. udgjorde 78,6 pCt., idet 1 287 084 af de 1 637 564 Vælgere afgav deres Stemme. Ved de 5 sidste Folketingsvalg har Valgdeltagelsen været følgende:

| | | |
|---|---|---|
| April | 1924 | 78,6 pCt. |
| Septbr. | 1920 | 77,0 — |
| Juli | — | 74,9 — |
| April | — | 80,6 — |
| April | 1918 | 75,4 — |

Det vil af de beregnede Procenter ses, at Valgdeltagelsen ved Valget i April vel ikke naaede op paa Højde med Deltagelsen ved Aprilvalget i 1920, men iøvrigt er højere end ved noget af de andre Valg.

Valgdeltagelsen i Valglovens 3 Omraader var ved de 5 sidste Valg følgende:

| Omraade | April 1924 | 1920 Septbr. | 1920 Juli | 1920 April | April 1918 |
|---|---|---|---|---|---|
| Hovedstaden | 76,8 | 74,1 | 67,5 | 78,7 | 76,9 |
| Øerne | 80,0 | 78,0 | 76,3 | 80,1 | 74,3 |
| Jylland | 78,5 | 77,7 | 77,7 | 82,2 | 75,7 |
| Hele Landet | 78,6 | 77,0 | 74,9 | 80,6 | 75,4 |
| Heraf de 4 sønderjydske Amter | 70,9 | 69,7 | — | — | — |

Tabellen viser, at Valgdeltagelsen paa Øerne næsten har været lige saa stor ved Valget iaar som ved Valget i April 1920, og ikke saa lidt større end Deltagelsen i de to andre Omraader. Ved Bedømmelsen af disse Procenttal maa det dog erindres, at Valgdeltagelsen i de 4 sønderjydske Amter (70,6 pCt.) er en Del mindre end i det øvrige Jylland (79,2 pCt.), men selv fraregnet disse 4 Amter er Valgdeltagelsen i Jylland mindre end paa Øerne, nemlig kun 79,2 pCt. mod 80,0 pCt.

Valgdeltagelsen i de 23 Stor- og Amtskredse er ret forskellig og svinger mellem 70,9 pCt. i Haderslev Amtskreds og 82,8 pCt. i Sorø Amtskreds. Haderslev Amtskreds er iøvrigt den eneste Amts- eller Storkreds, der har en Valgdeltagelse mindre end 75 pCt. I 12 Amts- og Storkredse stemte mellem 75 og 80 pCt. af Vælgerne og i 10 over 80 pCt.

I nedenstaaende Oversigt er de 117 Opstillingskredse fordelt efter Valgdeltagelsesprocenten:

| Omraade | Opstillingskredse med en Valgdeltagelse paa 60—69 pCt. | 70—74 pCt. | 75—79 pCt. | 80—84 pCt. | 85 pCt. og over | Tils. |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Hovedstaden | 0 | 5 | 12 | 1 | » | 18 |
| Øerne | » | 2 | 16 | 20 | 3 | 41 |
| Jylland | 3 | 8 | 24 | 22 | 1 | 58 |
| Tilsammen | 3 | 15 | 52 | 43 | 4 | 117 |
| Valget Septbr. 1920 | 7 | 30 | 49 | 30 | 1 | 117 |

Ligesom ved Valget i Septbr. 1920 havde ved nærværende Valg omkring 50 af Opstillingskredsene en Valgdeltagelse paa mellem 75 og 80 pCt. Mindre Valgdeltagelse havde ved dette Valg kun 18 Kredse (mod 37 ved Septembervalget i 1920) og større Valgdeltagelse havde ved dette Valg 47 Kredse (mod 31 ved Septembervalget).

I 3 Opstillingskredse var Valgdeltagelsen under 70 pCt., nemlig i Løgumklosterkredsen (64,5 pCt.), i Augustenborgkredsen (69,3 pCt.) og i Aabenraakredsen (69,4 pCt.). Størst Valgdeltagelse var der i følgende 4 Kredse: Nyborg (86,0 pCt.), Ringkøbing (85,8 pCt.), Ringsted (85,1 pCt.) og Kerteminde (85,0 pCt.). I Hovedstaden fandtes den største Valgdeltagelse i Sundbykredsen (80,0 pCt.), den mindste i Rosenborgkredsen (71,7 pCt.).

## Værgeraadsbørn i Aaret 1922.

Efter de ved Overværgeraadets Foranstaltning udarbejdede statistiske Oplysninger om de Værgeraadsbørn, der i Aaret 1922 er fjernede fra deres Hjem, meddeles nedenstaaende summariske Data om

Værgeraadsinstitutionens Virksomhed. Aaret 1922 bliver det sidste, i hvilken den gamle Børnelov af 14. April 1905 kommer til at virke i fuld Udstrækning, idet den under 12. Juni 1922 stadfæstede ny »Lov om Værgeraadsforsorg m. m.«, traadte i Kraft den 1. Januar 1923.

Antallet af Børn, der i Henhold til Børnelovens § 1 med Overværgeraadets Godkendelse blev fjernede endelig fra Hjemmet i Løbet af 1922, var 498. Disses Fordeling efter Forældrenes Opholdssted samt paa de Grupper af Personer, der ifølge Lovens § 1 falder ind under Lovens Omraade, fremgaar af følgende Oversigt:

| | Antal Børn fjernede i Henhold til Børneloven | | | | Samlet Antal Børn |
|---|---|---|---|---|---|
| | § 1 a | § 1 b, 1. Stk. | § 1 b, 2. Stk. | § 1 c | |
| Hovedstaden ..... | 57 | 55 | 23 | 2 | 137 |
| Provinsbyerne .... | 89 | 70 | 33 | 11 | 203 |
| Landdistrikterne .. | 66 | 59 | 26 | 7 | 158 |
| Hele Landet 1922 | 212 | 184 | 82 | 20 | 498 |
| Hele Landet 1921 | 297 | 195 | 67 | 32 | 591 |
| — 1920 | 241 | 191 | 58 | 10 | 500 |
| — 1919 | 350 | 210 | 60 | 60 | 680 |
| — 1918 | 456 | 281 | 58 | 30 | 825 |

Af det samlede Antal Børn, som i 1922 fjernedes fra Hjemmet, blev noget under Halvdelen, 212, fjernede fra Hjemmet efter Lovens § 1 a, der omhandler dels Personer under 18 Aar, der har begaaet en strafbar Handling, som vidner om sædelig Fordærvelse eller Vanrøgt, dels Personer under kriminel Lavalder, som har begaaet en tilsvarende Handling, som kun paa Grund af deres Alder er straffri. Under Lovens § 1 b faldt i alt 266 Børn, heraf 184 under § 1 b, 1. Stk., der finder Anvendelse paa Børn under 15 Aar, som uden at have begaaet nogen for en ældre Person strafbar Handling findes at være sædelig fordærvede, eller som paa Grund af Forældres eller andre Opdrageres Lastefuldhed, grove Forsømmelighed eller Mangel paa Evne til at opdrage dem eller føre det fornødne Tilsyn med dem findes at være udsat for sædelig Fordærvelse, — og 82 Børn under § 1 b, 2. Stk. efter hvilken den i 1. Stk. givne Regel under særlige Omstændigheder, i Reglen kun efter Forældres eller Værges Begæring, kan anvendes paa unge Personer mellem 15 og 18 Aar, navnlig naar disse paa Grund af forsinket eller mangelfuld Udvikling øjensynligt mangler den for deres Alder almindelige Modenhed. Endelig fremgaar det af Oversigten, at Lovens § 1 c, der omhandler Børn under 15 Aar, som af Forældre eller andre Opdragere mishandles, eller som hos disse lider saadan Nød, at deres Sundhed eller normale legemlige Udvikling derved udsættes for alvorlig Fare, fandt Anvendelse paa ialt 20 Børn.

Antallet af de af Værgeraadene fjernede Børn er i Forhold til Folketallet langt større i Byerne end paa Landet, og indenfor Byerne igen noget større i Provinsbyerne end i Hovedstaden.

Det samlede Antal Børn, der i Løbet af et Aar fjernes fra Hjemmet, har i en længere Aarrække svinget omkring 800. I de senere Aar har der dog været en stærk Nedgang, der afbrødes i 1921, da Tallet var ca. 600 mod kun 500 i 1920, for atter i 1922 at være ca. 500. Det er særlig Anvendelsen af Paragrafferne 1 a og 1 c, der har foraarsaget disse Svingninger. Den Nedgang i Antallet af fjernede Børn, som fandt Sted fra 1921 til 1922, skyldes saaledes næsten udelukkende § 1 a, idet der af den samlede Nedgang, 93, falder 85 alene paa denne Paragraf. Derimod er det i H. t. § 1 b, 2. Stk. fjernede Antal Børn steget noget, og er i 1922 det største, det har været i en længere Aarrække. Det lader sig dog ikke afgøre, hvorvidt der til Grund for de nævnte Forskydninger ligger Ændringer i Principperne for Lovens Udførelse.

Ved Udgangen af Aaret 1922 var i alt 4 376 Børn under Værgeraadsforsorg. Tallet er ikke saa lidt mindre end det tilsvarende for de nærmest foregaaende Aar. Efter at der i det første Tiaar af Børnelovens Virketid havde været en stadig og stærk Stigning i det til enhver Tid under Forsorg værende Antal Børn, var Tallet i Aarene 1916—19 kun lidt vekslende, idet der var indtraadt en Tilstand, hvor Til- og Afgang i Hovedsagen opvejede hinanden. Fra 1919 er dette Forhold ændret, idet der i det nævnte Aar var noget større Afgang end Tilgang, og denne Bevægelse har i forstærket Grad fortsat sig i de senere Aar.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Statistiske Meddelelser: 4. R. 69. Bind. 3. Hæfte: Anvendelsen af Landbrugsarealet i 1923. Pris Kr. 0,75.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 2. Juni 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 16 — 17. JUNI 1924



**Indhold:** Husvildeforhold og Byggevirksomhed. Foraaret 1924. — Teglværksindustrien i 1923.


## Husvildeforhold og Byggevirksomhed. Foraaret 1924.

I Fortsættelse af de i de senere Aar foretagne Undersøgelser angaaende Antallet af husvilde Familier og Omfanget af Byggevirksomheden har Det statistiske Departement ved April Flyttedag 1924 gennem udsendte Spørgeskemaer til samtlige Købstæder og en Række Landkommuner indhentet Oplysninger angaaende Antallet af husvilde Familier, samt Oplysning om det Antal Lejligheder, der var under Opførelse.

### Hovedstaden og Provinsbyerne.

I. *Husvilde Familier.*

I omstaaende Tabel I (S. 117) er for hver enkelt By, som har husvilde Familier, meddelt Antallet af saadanne Familier, samt Antallet af Personer (Voksne og Børn), som disse Familier omfatter.

Fra 52 Provinsbyer, deriblandt alle de større, foreligger der Oplysninger om Antallet af husvilde Familier ved Foraarsflyttedagen i Aar, medens de øvrige Byer har angivet ikke at have Familier under kommunal Boligforsorg. I alt var der i de 52 Byer 1 724 husvilde Familier med 9 288 Personer, hvoraf 3 941 Voksne og 5 347 Børn.

Til Sammenligning anføres i nedenstaaende Oversigt Antallet af Husvilde, som det stillede sig efter en af Indenrigsministeriet pr. 31. December 1921 og de af Departementet senere foretagne Undersøgelser.

Antal Husvilde i Provinsbyerne.

| | Antal Familier | Antal Personer |
|---|---|---|
| December 1921 | 1 679 | 8 538 |
| April 1922 | 1 635 | 8 623 |
| Oktober 1922 | 1 628 | 8 317 |
| April 1923 | 1 672 | 8 826 |
| Oktober 1923 | 1 675 | 8 971 |
| April 1924 | 1 724 | 9 288 |

Antallet af Husvilde ligger efter disse 6 Opgørelser vel hinanden ret nær, men der har dog i de sidste ca. $1^1/_2$ Aar været en ikke uvæsentlig Stigning i Antallet af Husvilde.

Man skal i Forbindelse med disse Oplysninger henlede Opmærksomheden paa, at saavel Tilsammen-Tallene som Tallene for de enkelte Byer vel i Almindelighed kan sammenlignes fra Aar til Aar, men derimod kan man kun med Forbehold sammenligne Tallene fra By til By, idet Grænsen for, hvem der er Husvild, kan være draget mere eller mindre snævert i de forskellige Byer.

For Hovedstaden (Københavns, Frederiksberg og Gentofte Kommuner) foreligger der for Tiden omkring April Flyttedag Oplysninger om Antallet af Husvilde i hver af Kommunerne.

Ved April Flyttedag havde Københavns Kommune 2 145 husvilde Familier med 8 655 Personer under Boligforsorg. De tilsvarende Tal ved Oktober Flyttedag 1923 var 2 157 Familier med i alt 8 564 Personer, altsaa en Forøgelse i Vinterhalvaaret paa 91 Personer.

Frederiksberg Kommune havde i April 379 Familier med 1 416 Personer under Boligforsorg. I Oktober 1923 var Antallet af husvilde Familier 354 med 1 318 Personer, altsaa en Forøgelse paa 98 Personer.

Gentofte Kommune havde ved April Flyttedag 297 husvilde Familier med 1 279 Personer under Boligforsorg. I Efteraaret 1923 var de tilsvarende Tal 290 Familier med 1 235 Personer, altsaa ogsaa her en Forøgelse, nemlig 44 Personer.

For Hovedstadens tre Kommuner anføres omstaaende Antallet af husvilde Familier og Personer i de sidste tre Aar.

Antal Husvilde i Hovedstaden.

| | Antal Familier | Antal Personer |
|---|---|---|
| Oktober 1921 | 2 596 | 9 727 |
| April 1922 | 2 677 | 10 210 |
| Oktober 1922 | 2 701 | 10 473 |
| April 1923 | 2 804 | 11 126 |
| Oktober 1923 | 2 801 | 11 117 |
| April 1924 | 2 821 | 11 350 |

## II. *Byggevirksomheden.*

For at skaffe en Oversigt over Byggevirksomhedens Omfang i Provinsbyerne har man søgt Oplysning for hver enkelt By om de Byggeforetagender, der var under Opførelse ved April Flyttedag 1924.

I Tabel II (S. 118—119) er for hver Provinsby, hvor der omkring Flyttedag var Lejligheder under Opførelse, meddelt Oplysning om Antallet af Ejendomme og Lejligheder, der var under Opførelse, ligesom det er oplyst, om Bygningerne opføres af private Bygherrer, Byggeforeninger eller Kommunerne.

Provinsbyerne: Antal Lejligheder under Opførelse i April 1924:

| Opføres af: | Antal Lejligheder med: 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. fl. Vær. | I alt |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Private Bygherrer: | | | | | | |
| Uden off. Støtte.. | 5 | 138 | 296 | 109 | 108 | 656 |
| Med — .. | 19 | 211 | 296 | 49 | 25 | 600 |
| Byggeforeninger... | 2 | 48 | 48 | 1 | » | 99 |
| Kommunerne ..... | 21 | 46 | 3 | 4 | » | 74 |
| I alt... | 47 | 443 | 643 | 163 | 133 | 1 429 |

I 79 af de 85 Provinsbyer var der Byggeforetagender i Gang med et samlet Antal Lejligheder af 1 429, hvoraf henimod Halvdelen var 3-Værelses Lejligheder, knap 1 Tredjedel 2-Værelses og knap 1 Fjerdedel Lejligheder med 4 eller flere Værelser. Langt den overvejende Del af de 1 429 Lejligheder opføres, saaledes som det fremgaar af ovenstaaende Oversigt, for privat Regning, idet kun 99 Lejligheder opføres af Byggeforeninger og 74 Lejligheder af Kommunerne. Lejligheder med 4 eller flere Værelser bygges næsten alle for privat Regning. Ca. Halvdelen af de Lejligheder, der opføres af private, opføres med Støtte fra det offentliges Side (navnlig Laan af Statsboligfonden).

I nedenstaaende Oversigt er anført det Antal Lejligheder, der i Aarene 1919—24 var under Opførelse pr. April Flyttedag.

Tallene viser, at der i Aar er lidt færre Lejligheder under Opførelse end i de to nærmest foregaaende Aar. Medens der i Fjor var godt 1 600 Lejligheder, var der i Aar kun godt 1 400 Lejligheder under Opførelse i Tiden omkring Flyttedag. Nedgangen falder udelukkende paa de større Lejligheder, idet der endog er flere 2-Værelses Lejligheder under Opførelse i Aar end paa samme Tid i Fjor. I Sammenligning med Aarene fra 1919 til 1922 er der dog ogsaa i Aar forholdsvis mange større Lejligheder under Opførelse.

Provinsbyerne: Antal Lejligheder under Opførelse.

| | Antal Lejligheder med: 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. fl. Vær. | I alt |
|---|---|---|---|---|---|---|
| April 1919 ..... | 30 | 1 388 | 1 216 | 151 | 113 | 2 898 |
| — 1920 ..... | 8 | 642 | 788 | 158 | 74 | 1 670 |
| — 1921 ..... | 10 | 551 | 412 | 112 | 57 | 1 142 |
| — 1922 ..... | 72 | 545 | 520 | 275 | 89 | 1 501 |
| — 1923 ..... | 66 | 376 | 728 | 251 | 198 | 1 619 |
| — 1924 ..... | 47 | 443 | 643 | 163 | 133 | 1 429 |

Hovedstaden: Antal Lejligheder under Opførelse (endnu ikke taget i Brug). April 1924.

| | Lejligheder med 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. fl. Vær. | I alt |
|---|---|---|---|---|---|---|
| København: | | | | | | |
| Private Bygherrer.. | 37 | 287 | 369 | 156 | 75 | 924 |
| Byggeforeninger... | 8 | 691 | 815 | 46 | » | 1 560 |
| Kommunen ..... | 144 | 369 | 36 | 6 | 1 | 556 |
| Tilsammen... | 189 | 1 347 | 1 220 | 208 | 76 | 3 040 |
| Frederiksberg: | | | | | | |
| Private Bygherrer.. | 2 | 4 | 9 | 25 | 10 | 50 |
| Byggeforeninger... | 6 | 38 | 81 | 18 | 4 | 147 |
| Kommunen ..... | 2 | 45 | 148 | 12 | 7 | 214 |
| Tilsammen... | 10 | 87 | 238 | 55 | 21 | 411 |
| Gentofte: | | | | | | |
| Private Bygherrer.. | 8 | 12 | 80 | 97 | 200 | 397 |
| Hovedstaden: | | | | | | |
| Private Bygherrer.. | 47 | 303 | 458 | 278 | 285 | 1 371 |
| Byggeforeninger... | 14 | 729 | 896 | 64 | 4 | 1 707 |
| Kommunerne..... | 146 | 414 | 184 | 18 | 8 | 770 |
| I alt... | 207 | 1 446 | 1 538 | 360 | 297 | 3 848 |

For at skaffe et Overblik over eventuel planlagt Byggevirksomhed i Provinsbyerne, som endnu ikke var paabegyndt i Tiden omkring Flyttedag er der tillige søgt Oplysning herom. Efter Indberetningerne var der i alt planlagt Byggevirksomhed med ca. 180 Lejligheder, heraf 48 i Aarhus, 25 i Aalborg og 30 i Struer. Til Sammenligning skal anføres, at de tilsvarende Tal for de nærmest foregaaende Aar er følgende: 1923: 620 Lejligheder, 1922: 200 Lejligheder og 1921: 400 Lejligheder.

Byggevirksomheden i Provinsen synes saaledes i Øjeblikket at være lidt under det normale, og den synes samtidig i Færd med at ebbe ud.

Med Hensyn til Byggevirksomheden i Hovedstaden foreligger fra April Flyttedag 1924 de i foranstaaende Oversigt anførte Oplysninger.

Der er efter de foreliggende Oplysninger i alt 3 848 Lejligheder under Opførelse i Hovedstadens tre Kommuner, deraf 3 040 i København, 411 i Frederiksberg og 397 i Gentofte Kommune. Medens der i Provinsbyerne ganske overvejende bygges for privates Regning, opføres i Hovedstadskommunerne kun godt $^1/_3$ af Lejlighederne af private Bygherrer, henimod Halvdelen af Lejlighederne opføres af Byggeforeninger og ca. $^1/_6$ af Lejlighederne opføres af Kommunerne. I Gentofte Kommune foregaar dog alt Boligbyggeri for private Bygherrers Regning.

Efter tidligere Opgørelser for Hovedstaden har Byggevirksomheden i Tiden siden 1919 været følgende (Tallene for de tre sidste Aar omfatter alle tre Hovedstadskommuner, medens Tallene for de tidligere Aar kun gælder København og Frederiksberg):

Hovedstaden: Antal Lejligheder under Opførelse (endnu ikke taget i Brug).

| | Antal Lejligheder med: | | | | | I alt |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 Vær. | 2 Vær | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. fl. Vær. | |
| April 1919 | 231 | 2 816 | 1 908 | 283 | 81 | 5 319 |
| — 1920 | 251 | 2 437 | 1 933 | 178 | 90 | 4 889 |
| — 1921 | 148 | 577 | 344 | 40 | 34 | 1 143 |
| — 1922 | 266 | 550 | 954 | 288 | 160 | 2 218 |
| — 1923 | 170 | 967 | 1 333 | 399 | 186 | 3 055 |
| — 1924 | 207 | 1 446 | 1 538 | 360 | 297 | 3 848 |

Det Antal Lejligheder, der er under Opførelse i Hovedstaden, er meget stort i Sammenligning med de tilsvarende Tal for de nærmest foregaaende Aar. Af de godt 3 800 Lejligheder havde ca. 1 500 2 Værelser og ca. 1 500 3 Værelser; dette betegner i nogen Grad en Reaktion mod Bevægelsen i de to fore-

Tabel I. Provinsbyerne: Oversigt over Antallet af husvilde Familier ved Foraarsflyttedag 1924.

| | Husvilde Familier April 1924 | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Antal Familier | Antal Voksne | Antal Børn | I alt Personer |
| Aarhus | 411 | 1 146 | 1 105 | 2 251 |
| Odense | 274 | 654 | 893 | 1 547 |
| Aalborg | 78 | 177 | 217 | 394 |
| Horsens | 166 | 328 | 578 | 906 |
| Randers | 81 | 156 | 275 | 431 |
| Vejle | 72 | 141 | 239 | 380 |
| Esbjerg | 73 | 146 | 298 | 444 |
| Fredericia | 77 | 164 | 199 | 363 |
| Kolding | 69 | 165 | 203 | 368 |
| Helsingør | 21 | 52 | 82 | 134 |
| Viborg | 9 | 18 | 44 | 62 |
| Svendborg | 7 | 12 | 29 | 41 |
| Nakskov | 2 | 4 | 8 | 12 |
| Slagelse | 11 | 20 | 28 | 48 |
| Haderslev | 21 | 39 | 52 | 91 |
| Nykøbing F. | 2 | 4 | 2 | 6 |
| Roskilde | 10 | 19 | 32 | 51 |
| Holbæk | 10 | 18 | 40 | 58 |
| Hjørring | 29 | 63 | 95 | 158 |
| Silkeborg | 19 | 43 | 50 | 93 |
| Rønne | 3 | 5 | 4 | 9 |
| Næstved | 14 | 27 | 57 | 84 |
| Nyborg | 22 | 41 | 83 | 124 |
| Frederikshavn | 1 | 2 | 2 | 4 |
| Korsør | 20 | 38 | 60 | 98 |
| Herning | 3 | 7 | 9 | 16 |
| Sønderborg | 32 | 62 | 49 | 111 |
| Holstebro | 2 | 4 | 11 | 15 |
| Nykøbing M. | 9 | 17 | 34 | 51 |
| Aabenraa | 30 | 71 | 89 | 160 |
| Middelfart | 29 | 56 | 90 | 146 |
| Kalundborg | 25 | 50 | 106 | 156 |
| Skive | 4 | 7 | 13 | 20 |
| Nørresundby | 24 | 74 | 75 | 149 |
| Hillerød | 4 | 10 | 4 | 14 |
| Køge | 1 | 2 | 3 | 5 |
| Varde | 1 | 2 | 6 | 8 |
| Brønderslev | 3 | 7 | 9 | 16 |
| Ringsted | 2 | 4 | 8 | 12 |
| Struer | 6 | 12 | 16 | 28 |
| Assens | 4 | 8 | 17 | 25 |
| Grenaa | 4 | 8 | 10 | 18 |
| Skanderborg | 4 | 6 | 16 | 22 |
| Ringkøbing | 4 | 8 | 19 | 27 |
| Kerteminde | 3 | 5 | 7 | 12 |
| Frederikssund | 6 | 4 | 15 | 19 |
| Skelskør | 1 | 1 | 4 | 5 |
| Løgstør | 10 | 16 | 38 | 54 |
| Stege | 3 | 5 | 13 | 18 |
| Nibe | 2 | 4 | 2 | 6 |
| Sakskøbing | 3 | 5 | 7 | 12 |
| Nysted | 3 | 4 | 2 | 6 |
| I alt... | 1 724 | 3 941 | 5 347 | 9 288 |

Tabel II. Byggevirksomheden i Provinsbyerne: Antal Lejligheder under Opførelse i April 1924.

| Løbe-Nr. | | Private Bygherrer | | Byggeforeninger | | Kommunen | | Tilsammen | | | | | | | Løbe-Nr. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Antal Huse | Antal Lejligheder | Antal Huse | Antal Lejligheder | Antal Huse | Antal Lejligheder | Antal Huse | Antal Lejligheder med 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. flere Værelser | Ialt Lejligheder | |
| 1 | Aarhus | 10 | 45 | » | » | » | » | 10 | 3 | 17 | 10 | 7 | 8 | 45 | 1 |
| 2 | Odense | 73 | 150 | 1 | 16 | » | » | 74 | » | 72 | 43 | 15 | 36 | 166 | 2 |
| 3 | Aalborg | 12 | 54 | » | » | » | » | 12 | 1 | 24 | 18 | 9 | 2 | 54 | 3 |
| 4 | Horsens | » | 46 | » | » | » | » | » | » | 17 | 24 | 5 | » | 46 | 4 |
| 5 | Randers | » | » | 20 | 40 | » | » | 20 | » | » | 40 | » | » | 40 | 5 |
| 6 | Vejle | 14 | 30 | » | » | » | » | 14 | » | 10 | 16 | 4 | » | 30 | 6 |
| 7 | Esbjerg | 32 | 45 | » | » | 4 | 22 | 36 | » | 30 | 36 | 1 | » | 67 | 7 |
| 8 | Fredericia | 17 | 41 | 9 | 36 | » | » | 26 | » | 50 | 21 | 6 | » | 77 | 8 |
| 9 | Kolding | 8 | 20 | » | » | » | » | 8 | » | 5 | 8 | 4 | 3 | 20 | 9 |
| 10 | Helsingør | 5 | 8 | » | » | » | » | 5 | » | 3 | 5 | » | » | 8 | 10 |
| 11 | Viborg | 9 | 14 | » | » | 1 | 6 | 10 | » | 8 | 8 | » | 4 | 20 | 11 |
| 12 | Svendborg | 12 | 23 | » | » | 1 | 6 | 13 | 3 | 3 | 15 | 4 | 4 | 29 | 12 |
| 13 | Nakskov | 7 | 14 | » | » | » | » | 7 | » | 12 | 1 | 1 | » | 14 | 13 |
| 14 | Slagelse | 17 | 42 | » | » | » | » | 17 | » | 11 | 22 | 6 | 3 | 42 | 14 |
| 15 | Haderslev | 10 | 15 | » | » | » | » | 10 | » | » | 6 | 6 | 3 | 15 | 15 |
| 16 | Nykøbing F. | 10 | 22 | » | » | » | » | 10 | » | 7 | 14 | » | 1 | 22 | 16 |
| 17 | Roskilde | 18 | 30 | » | » | » | » | 18 | » | 8 | 13 | 4 | 5 | 30 | 17 |
| 18 | Holbæk | 14 | 23 | » | » | » | » | 14 | » | 10 | 10 | 1 | 2 | 23 | 18 |
| 19 | Hjørring | 12 | 21 | » | » | » | » | 12 | » | 8 | 6 | 2 | 5 | 21 | 19 |
| 20 | Silkeborg | 6 | 11 | » | » | 1 | 6 | 7 | » | 12 | 4 | 1 | » | 17 | 20 |
| 21 | Rønne | 10 | 10 | » | » | » | » | 10 | » | » | 10 | » | » | 10 | 21 |
| 22 | Næstved | 7 | 30 | » | » | » | » | 7 | » | 21 | 7 | 1 | 1 | 30 | 22 |
| 23 | Nyborg | 14 | 28 | » | » | » | » | 14 | » | 8 | 17 | 2 | 1 | 28 | 23 |
| 24 | Frederikshavn | 16 | 33 | » | » | » | » | 16 | » | 11 | 16 | 2 | 4 | 33 | 24 |
| 25 | Korsør | 6 | 14 | » | » | » | » | 6 | 1 | 5 | 7 | 1 | » | 14 | 25 |
| 26 | Herning | 21 | 30 | » | » | » | » | 21 | » | 4 | 18 | 3 | 5 | 30 | 26 |
| 27 | Sønderborg | 22 | 59 | » | » | 3 | 11 | 25 | » | 11 | 42 | 12 | 5 | 70 | 27 |
| 28 | Holstebro | 16 | 32 | » | » | » | » | 16 | » | 16 | 15 | 1 | » | 32 | 28 |
| 29 | Nykøbing M. | 9 | 10 | » | » | » | » | 9 | » | 4 | 6 | » | » | 10 | 29 |
| 30 | Aabenraa | 23 | 53 | » | » | » | » | 23 | » | 4 | 40 | 4 | 5 | 53 | 30 |
| 31 | Thisted | 8 | 8 | » | » | » | » | 8 | » | » | » | 6 | 2 | 8 | 31 |
| 32 | Middelfart | 1 | 1 | » | » | » | » | 1 | » | » | » | » | 1 | 1 | 32 |
| 33 | Kalundborg | 1 | 2 | » | » | » | » | 1 | » | » | 2 | » | » | 2 | 33 |
| 34 | Skive | 7 | 12 | » | » | » | » | 7 | 1 | 6 | 4 | » | 1 | 12 | 34 |
| 35 | Nørresundby | 9 | 13 | » | » | » | » | 9 | 1 | 3 | 6 | 2 | 1 | 13 | 35 |
| 36 | Hillerød | 8 | 15 | » | » | » | » | 8 | » | » | 14 | » | 1 | 15 | 36 |
| 37 | Køge | 8 | 11 | » | » | » | » | 8 | » | 3 | 6 | 1 | 1 | 11 | 37 |
| 38 | Hobro | 2 | 3 | » | » | » | » | 2 | » | » | 3 | » | » | 3 | 38 |
| 39 | Ribe | 6 | 6 | » | » | » | » | 6 | » | » | 3 | 1 | 2 | 6 | 39 |
| 40 | Varde | 6 | 7 | » | » | » | » | 6 | » | 1 | 5 | 1 | » | 7 | 40 |
| 41 | Vordingborg | 9 | 13 | » | » | » | » | 9 | » | 4 | 4 | 3 | 2 | 13 | 41 |
| 42 | Brønderslev | 7 | 10 | » | » | » | » | 7 | » | 3 | 4 | 2 | 1 | 10 | 42 |
| 43 | Tønder | 18 | 26 | » | » | » | » | 18 | » | 1 | 12 | 9 | 4 | 26 | 43 |
| 44 | Ringsted | 4 | 11 | » | » | » | » | 4 | » | » | 6 | » | 5 | 11 | 44 |
| 45 | Struer | 14 | 30 | » | » | » | » | 14 | 15 | » | 11 | 1 | 3 | 30 | 45 |
| 46 | Faaborg | 2 | 4 | » | » | » | » | 2 | » | » | 4 | » | » | 4 | 46 |
| 47 | Assens | 8 | 8 | » | » | » | » | 8 | » | » | 4 | 3 | 1 | 8 | 47 |
| 48 | Grenaa | 1 | 3 | » | » | » | » | 1 | » | 2 | » | 1 | » | 3 | 48 |
| 49 | Maribo | 4 | 5 | » | » | » | » | 4 | » | 2 | » | 3 | » | 5 | 49 |
| 50 | Rudkøbing | 2 | 4 | » | » | » | » | 2 | » | 1 | 1 | 2 | » | 4 | 50 |
| 51 | Skanderborg | 10 | 12 | » | » | 1 | 19 | 11 | 19 | 1 | 3 | 5 | 3 | 31 | 51 |
| 52 | Ringkjøbing | 3 | 5 | » | » | 1 | 4 | 4 | » | 6 | 3 | » | » | 9 | 52 |
| 53 | Skagen | 3 | 5 | » | » | » | » | 3 | » | 2 | 2 | 1 | » | 5 | 53 |
| 54 | Nykøbing S. | 2 | 3 | » | » | » | » | 2 | » | 1 | » | 1 | 1 | 3 | 54 |
| 55 | Rødby | 2 | 2 | » | » | » | » | 2 | » | » | 1 | 1 | » | 2 | 55 |
| 56 | Kerteminde | 2 | 4 | » | » | » | » | 2 | » | 1 | 2 | 1 | » | 4 | 56 |
| 57 | Frederikssund | 2 | 2 | » | » | » | » | 2 | » | » | 2 | » | » | 2 | 57 |
| 58 | Bogense | 1 | 2 | » | » | » | » | 1 | » | » | 2 | » | » | 2 | 58 |
| 59 | Neksø | 8 | 8 | » | » | » | » | 8 | » | » | 6 | 2 | » | 8 | 59 |
| 60 | Skelskør | 4 | 10 | 1 | 6 | » | » | 5 | 3 | 9 | 4 | » | » | 16 | 60 |
| 61 | Sorø | 2 | 3 | » | » | » | » | 2 | » | » | 2 | » | 1 | 3 | 61 |
| 62 | Løgstør | 7 | 9 | » | » | » | » | 7 | » | 1 | 7 | » | 1 | 9 | 62 |

Tabel II (fortsat).

| Løbe-Nr. | | Private Bygherrer | | Bygge-foreninger | | Kommunen | | Tilsammen | | | | | | | Løbe-Nr. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | | | Antal Lejligheder med | | | | | | |
| | | Antal Huse | Antal Lejlig-heder | Antal Huse | Antal Lejlig-heder | Antal Huse | Antal Lejlig-heder | Antal Huse | 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. flere Værelser | Ialt Lejlig-heder | |
| 63 | Marstal | 1 | 1 | » | » | » | » | 1 | » | » | 1 | » | » | 1 | 63 |
| 64 | Sæby | 1 | 1 | » | » | » | » | 1 | » | » | 1 | » | » | 1 | 64 |
| 65 | Storeheddinge | 1 | 1 | » | » | » | » | 1 | » | » | » | 1 | » | 1 | 65 |
| 66 | Stege | 3 | 3 | » | » | » | » | 3 | » | » | 3 | » | » | 3 | 66 |
| 67 | Stubbekøbing | 3 | 5 | » | » | » | » | 3 | » | » | 2 | 3 | » | 5 | 67 |
| 68 | Frederiksværk | 5 | 5 | » | » | » | » | 5 | » | » | 4 | » | 1 | 5 | 68 |
| 69 | Nibe | 3 | 4 | » | » | » | » | 3 | » | 4 | » | » | » | 4 | 69 |
| 70 | Allinge-Sandvig | 2 | 2 | » | » | » | » | 2 | » | 1 | 1 | » | » | 2 | 70 |
| 71 | Sakskøbing | 3 | 5 | » | » | » | » | 3 | » | » | 1 | 4 | » | 5 | 71 |
| 72 | Nysted | 3 | 3 | » | » | » | » | 3 | » | » | » | 1 | 2 | 3 | 72 |
| 73 | Aakirkeby | 3 | 3 | » | » | » | » | 3 | » | » | 3 | » | » | 3 | 73 |
| 74 | Præstø | 3 | 5 | » | » | » | » | 3 | » | » | 3 | 1 | 1 | 5 | 74 |
| 75 | Svaneke | 4 | 4 | » | » | » | » | 4 | » | » | 2 | 2 | » | 4 | 75 |
| 76 | Højer | 1 | 1 | 1 | 1 | » | » | 2 | » | » | » | 1 | 1 | 2 | 76 |
| 77 | Nordborg | 1 | 1 | » | » | » | » | 1 | » | » | 1 | » | » | 1 | 77 |
| 78 | Augustenborg | 1 | 1 | » | » | » | » | 1 | » | » | » | 1 | » | 1 | 78 |
| 79 | Kristiansfeld | 1 | 1 | » | » | » | » | 1 | » | » | » | 1 | » | 1 | 79 |
| | I alt | 640 | 1 256 | 32 | 99 | 12 | 74 | 684 | 47 | 443 | 643 | 163 | 133 | 1 429 | |

Tabel III.

Byggevirksomheden i Landkommunerne. Antal Lejligheder under Opførelse i April 1924.

| Løbe-Nr. | | Private Bygherrer | | Bygge-foreninger | | Kom-munen | | Tilsammen | | | | | | | Løbe-Nr. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | | | | Antal Lejligheder med | | | | | | |
| | | Antal Huse | Antal Lejlig-heder | Antal Huse | Antal Lejlig-heder | Antal Huse | Antal Lejlig-heder | Antal Huse | 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. flere Vær. | I alt Lejlig-heder | |
| 1 | Ballerup-Maaløv | 9 | 14 | » | » | » | » | 9 | » | 1 | 10 | 2 | 1 | 14 | 1 |
| 2 | Dragør | 1 | 1 | » | » | » | » | 1 | » | » | 1 | » | » | 1 | 2 |
| 3 | Gladsaxe | 85 | 164 | » | » | » | » | 85 | 2 | 55 | 53 | 33 | 21 | 164 | 3 |
| 4 | Glostrup | 18 | 22 | » | » | » | » | 18 | » | 4 | 9 | 6 | 3 | 22 | 4 |
| 5 | Høje Taastrup | 10 | 20 | » | » | » | » | 10 | » | 10 | 8 | 2 | » | 20 | 5 |
| 6 | Lyngby—Taarbæk | 76 | 108 | 1 | 36 | » | » | 77 | 8 | 25 | 56 | 26 | 29 | 144 | 6 |
| 7 | Rødovre | 7 | 9 | » | » | » | » | 7 | 2 | » | 5 | 2 | » | 9 | 7 |
| 8 | Sct. Jørgensbjerg | 7 | 12 | » | » | » | » | 7 | » | 5 | 5 | 1 | 1 | 12 | 8 |
| 9 | Søllerød | 54 | 70 | » | » | » | » | 54 | 5 | 11 | 18 | 12 | 24 | 70 | 9 |
| 10 | Taarnby | 111 | 165 | » | » | » | » | 111 | 3 | 53 | 68 | 32 | 9 | 165 | 10 |
| 11 | Birkerød | 8 | 8 | » | » | » | » | 8 | » | » | » | 8 | » | 8 | 11 |
| 12 | Frederiksborg Slots-sogn | 26 | 49 | » | » | » | » | 26 | » | 19 | 29 | 1 | » | 49 | 12 |
| 13 | Hørsholm | 6 | 8 | » | » | 1 | 12 | 7 | 12 | » | 3 | 2 | 3 | 20 | 13 |
| 14 | Hasle—Frerslev | 3 | 5 | » | » | » | » | 3 | » | 1 | 2 | 2 | » | 5 | 14 |
| 15 | Dalum | 5 | 10 | » | » | » | » | 5 | » | » | 2 | 5 | 3 | 10 | 15 |
| 16 | Odense Skt. Hans | 81 | 81 | » | » | » | » | 81 | » | 27 | 51 | 3 | » | 81 | 16 |
| 17 | Sørup-Sct. Jørgens | 14 | 21 | » | » | » | » | 14 | » | 1 | 1 | 1 | 18 | 21 | 17 |
| 18 | Kolding Landsogn | 2 | 3 | » | » | » | » | 2 | » | 1 | 1 | » | 1 | 3 | 18 |
| 19 | Aaby | 22 | 35 | » | » | » | » | 22 | » | 13 | 20 | 2 | » | 35 | 19 |
| 20 | Holme—Tranbjerg | 6 | 14 | » | » | » | » | 6 | » | 8 | 5 | 1 | » | 14 | 20 |
| 21 | Odder | 8 | 15 | » | » | » | » | 8 | » | 4 | 7 | 2 | 2 | 15 | 21 |
| 22 | Vejlby | 16 | 22 | » | » | » | » | 16 | » | 3 | 10 | 6 | 3 | 22 | 22 |
| 23 | Viby | 27 | 48 | » | » | » | » | 27 | » | 21 | 21 | 5 | 1 | 48 | 23 |
| 24 | Dronningborg | 9 | 9 | » | » | » | » | 9 | | 1 | 6 | 2 | » | 9 | 24 |
| 25 | Kristrup | 6 | 10 | » | » | » | » | 6 | » | 4 | 5 | 1 | » | 10 | 25 |
| 26 | Vorup | 8 | 10 | » | » | » | » | 8 | » | 4 | 6 | » | » | 10 | 26 |
| 27 | Budolfi Landsogn | 11 | 19 | » | » | » | » | 11 | » | 3 | 8 | 3 | 5 | 19 | 27 |
| 28 | Dronninglund | 6 | 6 | » | » | » | » | 6 | » | » | 6 | » | » | 6 | 28 |
| 29 | Nr. Tranders | 30 | 45 | » | » | » | » | 30 | 3 | 21 | 19 | 2 | » | 45 | 29 |
| 30 | Sundby-Hvorup | 45 | 70 | » | » | » | » | 45 | » | 45 | 25 | » | » | 70 | 30 |
| 31 | Bramminge | 5 | 5 | » | » | » | » | 5 | » | 3 | 2 | » | » | 5 | 31 |
| 32 | Jerne | 22 | 25 | » | » | » | » | 22 | » | 5 | 7 | 2 | 11 | 25 | 32 |
| 33 | Vejen | 3 | 3 | » | » | » | » | 3 | » | » | 3 | » | » | 3 | 33 |
| | I alt | 747 | 1 106 | 1 | 36 | 1 | 12 | 749 | 35 | 348 | 472 | 164 | 135 | 1 154 | |

gaaende Aar, da der opførtes forholdsvis betydelig flere 3-Værelses Lejligheder. Samtidig er der dog i Aar et meget stort Antal 5 Værelses Lejligheder under Opførelse; disse store Lejligheder opføres ganske overvejende i Gentofte Kommune.

### Landkommunerne.

For ogsaa at skaffe et Overblik over Byggevirksomheden i Landkommunerne har Departementet udsendt Spørgeskemaer til 33 Landkommuner med større bymæssige Bebyggelser.

I. *Husvilde Familier.*

Af de 33 Landkommuner (en Fortegnelse over disse Kommuner findes i foranstaaende Tabel III) meddeler de 28, at der findes husvilde Familier. De resterende 5 Kommuner, nemlig Frederiksborg Slotssogn, Odder, Dronningborg, Aalborg Budolfi Landsogn og Bramminge har ingen Husvilde.

Det samlede Antal husvilde Familier i de 28 Landkommuner var 343, og det samlede Antal Personer 1 749, nemlig 737 Voksne og 1012 Børn.

Det samlede Antal husvilde Familier i de 3 Hovedstadskommuner, samtlige 85 Provinsbyer og de undersøgte 32 Landkommuner var herefter omkring April Flyttedag ca. 4 900, og det samlede Antal husvilde Personer var 22—23 000.

Da der udenfor de Landkommuner, der er medtaget i Undersøgelsen, formentlig kun findes forholdsvis faa Husvilde, skulde de ovennævnte Tal for saa vidt angive Antallet af Husvilde i hele Landet. Man maa dog være opmærksom paa, at det for flere af de store Byer anførte Antal Husvilde ikke angiver det samlede Antal Personer, der mangler Lejlighed, men kun det Antal Personer, Kommunen har været i Stand til at anvise midlertidigt Opholdssted.

II. *Byggevirksomheden.*

I Tabel III er for hver af de Landkommuner, for hvilke der foreligger Oplysninger, meddelt, hvor mange Ejendomme og Lejligheder der var under Opførelse i Kommunen i Tiden omkring April Flyttedag.

Der var i de anførte 33 Kommuner i alt 1 154 Lejligheder under Opførelse mod godt 900 Lejligheder ved Oktober Flyttedag forrige Aar. I Lyngby-Taarbæk Kommune opfører en Byggeforening 36 Lejligheder og i Hørsholm opfører Kommunen 12 1 Værelses Lejligheder, ellers foregaar al Byggevirksomhed i disse Landkommuner for private Bygherrers Regning, for ca. 1/8 af Lejlighedernes Vedkommende dog med offentlig Støtte (Laan af Statsboligfonden).

Medens der i de 85 Provinsbyer var godt 1 400 Lejligheder under Opførelse, var det tilsvarende Antal for de 33 Landkommuner ca. 1 150. I Forholdet til Indbyggerantallet er Byggevirksomheden altsaa meget livligere i de bymæssigt bebyggede Landkommuner end i Provinsbyerne.

Særskilt for enkelte større Provinsbyer kan det anføres, at medens der i Aarhus By kun arbejdes paa 45 Lejligheder, arbejdes der i de tre Forstæder Aaby, Viby og Vejlby paa 105 Lejligheder. I Odense er der 166 Lejligheder under Opførelse, men i dens to Forstæder Dalum og Sct. Hans Landdistrikt er Byggevirksomheden dog forholdsvis betydelig stærkere, idet der her er 91 Lejligheder under Opførelse. I Aalborg og Nørresundby arbejdes paa tilsammen 67 Lejligheder, i Forstæderne paa 134 Lejligheder. I Randers arbejdes der paa 40 Lejligheder, i dens Forstæder paa 29 Lejligheder o. s. fr.

Ogsaa i Hovedstadens Omegn bygges der livligt, jvfr. Tabel III.

---

## Teglværksindustrien i 1923.

Om Teglværkernes Produktion i 1923 har Det statistiske Departement modtaget Indberetning fra 275 Teglværker, som har været i Drift og fra 9, som intet har produceret, mod henholdsvis 270 og 4 i 1922. Det forholdsvis lille Antal Værker, som har ligget stille i 1923 og i 1922, viser, at Teglværksindustrien i de 2 sidste Aar har arbejdet under gunstigere Forhold end i de to foregaaende Aar.

Følgende Oversigt over Teglværkernes Arbejdskraft viser, hvorledes Beskæftigelsen svinger efter Fagets Sæson. Tallene angiver det Antal Arbejdere, der var beskæftiget paa de 275 Teglværker paa den første Lønningsdag i hver Maaned i 1923:

| 1923 | Antal Arbejdere | 1923 | Antal Arbejdere |
|---|---|---|---|
| Januar | 1 900 | Juli | 6 900 |
| Februar | 1 800 | August | 6 800 |
| Marts | 1 800 | September | 6 300 |
| April | 3 300 | Oktober | 4 900 |
| Maj | 5 800 | November | 3 300 |
| Juni | 6 600 | December | 2 800 |

I den mest stille Periode, Januar—Marts, beskæftigedes 18—1 900 Arbejdere og i den egentlige Sæson

Juli—August omtrent 7 000. Heraf var 300 Kvinder og 100 ikke voksne mandlige Arbejdere. I 1922 beskæftigedes i Sæsonen 1 000 Mand mindre.

Produktionen i 1923 i Sammenligning med de 2 foregaaende Aar fremgaar af følgende:

| | 1923 1 000 Stkr. | 1922 1 000 Stkr. | 1921 1 000 Stkr. |
|---|---|---|---|
| Haandstrøgne Mursten | 47 614 | 37 746 | 19 518 |
| Maskinformede Façadesten | 80 906 | 58 870 | 32 757 |
| — flammede Sten | 334 877 | 256 234 | 159 612 |
| Almindelige Tagsten | 11 466 | 7 880 | 5 769 |
| Falstagsten | 10 087 | 7 245 | 5 380 |
| Drænrør | 18 867 | 10 581 | 26 659 |
| Skillerumssten | 3 983 | 4 178 | 3 641 |
| Brøndsten | 2 114 | 1 835 | 2 092 |
| Fliser, Klinker o. l. | 6 461 | 3 987 | 3 313 |

Produktionen af Mursten og Tagsten viser en meget stærk Stigning i hvert af de 2 sidste Aar. Af Mursten produceredes i 1923 i alt 463 Mill. Stkr., i 1922 353 Mill. og i 1921 212 Mill. Stkr. og af Tagsten henholdsvis 22, 15 og 11 Mill. Stkr. Den meget stærke Forøgelse i 1923 i Produktionen af disse Byggematerialer synes dog ikke at have været større end Efterspørgselen berettigede, da der ikke — med den nedenfor omtalte Undtagelse — fra nogen Del af Landet klages over Mangel paa Afsætning, ligesom der ikke pr. 1. Januar i Aar laa en større Procentdel af Aarets Produktion paa Lager end det foregaaende Aar. Produktionen af Drænrør, som er Teglværkernes vigtigste Salgsvare næst efter Mur- og Tagsten, blev omtrent fordoblet i 1923 efter den stærke Produktionsindskrænkning i 1922, som væsentlig skyldtes de meget store Lagre fra det foregaaende Aar.

Efter Indberetningernes Produktionsopgivelser og øvrige Oplysninger har Aaret været tilfredsstillende for Teglværkerne. Kun lyder der en almindelig Klage fra alle Egne af Landet over den regnfulde Sommer og de derved fremkaldte Vanskeligheder og Forsinkelser ved Leropgravning og Tørring af Stenene.

De sønderjydske Teglværker har dog haft Vanskeligheder at overvinde ved Afsætningen af Stenene, idet alle Værker i Nærheden af den tyske Grænse er enige om, at det lokale Marked har været lukket for danske Sten paa Grund af Konkurrencen fra Tyskland. Naar Salget alligevel er sat mindst lige saa stærkt i Vejret som i det øvrige Land, er dette opnaaet ved, at det har været muligt at afsætte Varerne i de fjærnere liggende Dele af Landet. Hvor lidt det lokale Marked har betydet for de sønderjydske Teglværker fremgaar af, at der fra Egernsund Tolddistrikt i 1923 blev afskibet over 60 000 Tons Teglværksprodukter til alle Egne af Landet, medens den samlede Vægt af de sundevedske Teglværkers Salg i samme Aar ikke oversteg 70 000 Tons.

Den samlede Salgsværdi af de fra Værkerne udleverede Varer, som paa Grund af Svind og Lagertilvækst er noget mindre end Produktionen, var 28,4 Mill. Kr. mod 22,6 Mill. Kr. i 1922. Gennemsnittet af de opgivne Salgspriser pr. 1 000 Sten ab Værk var følgende:

| | |
|---|---|
| Haandstrøgne Mursten | 61 Kr. |
| Maskinformede Façadesten | 54 — |
| — flammede Sten | 45 — |
| Almindelige Tagsten | 154 — |
| Falstagsten | 193 — |
| Drænrør | 85 — |

For Murstenenes Vedkommende er der ikke nævneværdig Forandring fra 1922, derimod er Salgsprisen for Falstagsten og særlig Drænrør faldet en Del.

Indførselen af Teglværksprodukter i Sammenligning med den indenlandske Produktion fremgaar af følgende Oversigt:

| | 1923 Mill. Stkr. | | 1922 Mill. Stkr. | | 1921 Mill. Stkr. | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Prod. | Indf. | Prod. | Indf. | Prod. | Indf. |
| Alm. Mursten | 463,4 | 17,9 | 352,8 | 13,3 | 211,9 | 11,8 |
| Tagsten | 21,5 | 2,9 | 15,1 | 0,8 | 11,1 | 0,8 |
| Uglass. Drænrør | 18,9 | c. 1,2 | 10,6 | c. 1,0 | 26,7 | 2,0 |

Indførselen er steget noget i 1923, for Murstenenes Vedkommende dog procentvis kun lidt mere end Forbruget af Mursten i 1923. Indførselen af Tagsten er derimod steget stærkere, fra 0,8 til 2,9 Mill. Stkr.

Til nærmere Belysning af Produktionen og Afsætningsforholdene for Mursten skal tilføjes omstaaende Tabel, der udviser Lagrenes Størrelse ved Begyndelsen og Slutningen af Aaret 1923, Svindet i Aarets Løb samt Produktionens og Afsætningens Størrelse i de forskellige Dele af Landet.

Lagrene er forøget betydeligt, nemlig fra 102 til 138 Mill. Sten, men synes dog pr. 1. Januar 1924, som tidligere nævnt, ikke at være for store til Dækning af det stigende Forbrug. I det sydlige Jylland er Lagrene vokset særlig stærkt, men Salget steg ligeledes meget stærkt i 1923, nemlig fra 23,4 til 32,8 Mill. Kr.

| Aaret 1923 | Lager 1. Jan. Mill. Stkr. | Produktion Mill. Stkr. | Salg Mill. Stkr. | Svind Mill. Stkr. | Lager 31. Dec. Mill. Stkr. |
|---|---|---|---|---|---|
| Sjælland | 19,4 | 142,5 | 132,2 | 2,9 | 26,8 |
| Bornholm | 1,0 | 5,4 | 5,3 | 0,1 | 1,0 |
| Lolland-Falster | 1,3 | 7,5 | 7,1 | 0,3 | 1,4 |
| Fyn | 9,7 | 41,0 | 38,8 | 0,5 | 11,4 |
| Østlige Jylland | 19,1 | 72,0 | 64,7 | 1,7 | 24,7 |
| Nordlige — | 21,5 | 71,8 | 65,4 | 1,9 | 26,0 |
| Vestlige — | 23,0 | 78,4 | 68,4 | 2,7 | 30,3 |
| Sydlige — | 7,2 | 44,8 | 34,3 | 1,2 | 16,5 |
| Hele Landet | 102,2 | 463,4 | 416,2 | 11,3 | 138,1 |

For de øvrige Teglværksprodukters Vedkommende er Lagrene af Tagsten steget betydeligt, af alm. Tagsten fra 2,0 til 3,9 Mill. Stkr. og af Falstagsten fra 1,6 til 2,6 Mill. Stkr. Lagrene af Drænrør er derimod nedbragt fra 12,0 til 10,4 Mill. Stkr. For de øvrige Produkters Vedkommende er der ikke ret store Lagerforskydninger.

Af Brændsel har Teglværkerne i 1923 brugt 96 000 Tons Kul og Koks, ca. 13 000 Tons Tørv og ca. 2 800 Tons indenlandsk Brunkul. I 1922 brugtes 65 000 Tons Kul og Koks, 17 000 Tons Tørv og 1 600 Tons Brunkul. Angivelserne af Brændselsforbrug er i nogen Grad skønsmæssige, ligesom der ogsaa sammen med Kul og Tørv har været anvendt Kvas o. l.

---

Produktionen af Kalksandsten foregik i 1923 paa et enkelt Teglværk og paa 9 særlige Kalksandstensfabrikker. Der tilvirkedes i alt 40,2 Mill. Stkr. og solgtes 37,2 Mill. Stkr. I Betragtning af Svindet viser Indberetningerne dog kun en Lagertilvækst i Løbet af Aaret paa 2,4 Mill. Stkr. Værdien af de i 1923 solgte Sten var 1,4 Mill. Kr.

---

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Statistiske Meddelelser, 4. Række:
71. Bind, 1. Hæfte: Folketingsvalget den 11. April 1924.

Af Handelsstatistiske Meddelelser, 15. Bind:
4. Hæfte: Vareomsætningen med Udlandet i April 1924. Pris 35 Øre.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 17. Juni 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 17 — 21. JUNI 1924



**Indhold:** Høstudsigterne, bedømt den 15. Juni. — Bankernes Balance ved Udgangen af Maj 1924.


## Høstudsigterne
### bedømt den 15. Juni.

Det statistiske Departement har atter i Aar fra Flertallet af Landboforeninger faaet Tilsagn om Indsendelse af skønsmæssige Meddelelser om Høstudsigterne for de forskellige Afgrøder. Meddelelserne indsendes den 1. og 15. i hver Maaned i Tiden fra 15. Juni til 1. September.

Den skønsmæssige Bedømmelse meddeles paa samme Maade som i de foregaaende Aar ved Talbetegnelser, der indføres paa et Skema, og som Meddelerne iøvrigt ledsager af saadanne Bemærkninger om Afgrødernes almindelige Tilstand, mulige Insektangreb, Plantesygdomme m. m., som maatte være af Interesse for Bedømmelsen.

Tal-Betegnelsernes Betydning er følgende:

6 = udmærket god.
5 = noget over Middelhøst.
4 = Middelhøst.
3 = noget under Middelhøst.
2 = daarlig, men dog ikke slet.
1 = slet.

Disse »Karakterer« benyttes som Udtryk for et Skøn over, hvorledes den paagældende Afgrøde tegner ved Tidspunktet for Indberetningens Udfærdigelse, og da særlig hvorledes Plantebestanden menes at kunne karakteriseres i Forhold til, hvad der for den paagældende Egn tør betragtes som det nogenlunde normale.

Indberetningsskemaerne indeholder foruden Rubriker for Bedømmelse af det Mængdeudbytte, der efter Afgrødernes Tilstand synes at kunne ventes, tillige for Korn, Hø og Græsning Rubrikker for Bedømmelse af Afgrødernes Godhed, en Bedømmelse, der naturligvis for Hø og Korn væsentligst har Interesse omkring Indbjergningstiden. I den følgende første Oversigt er kun medtaget Oplysninger vedrørende Udsigterne for Mængdeudbyttet.

Paa Grund af det sildige Foraar er alle Høstafgrøder langt tilbage i Forhold til det normale. Særlig gælder dette Kartofler og Rodfrugter, med Hensyn til hvilke adskillige Meddelere endnu har fundet det for tidligt at udtale sig. Græsningen er middelgod, medens Græsmarkerne til Høslæt ikke er helt saa gode som ønskeligt og Engene noget trykkede af Kulden.

*Sædafgrøderne.*

For Sædafgrøderne er der en afgørende Forskel mellem Vintersæd og Vaarsæd, idet Vaarsæden gennemgaaende bedømmes til Middelhøst eller i hvert Fald ikke meget under Middelhøst. For Vintersæden er Forholdet derimod saaledes, at store Hvedearealer og særlig i Jylland ret betydelige Rugarealer har maattet omploejes og erstattes med Vaarsæd, og at de øvrige Arealer har lidt stor Skade og staar med en tynd og paa nærværende Tidspunkt svag Plantebestand. Man har, for i nogen Maade at skaffe et Overblik over, hvorledes Vintersæden i de forskellige Egne har klaret sig gennem den usædvanlig strenge Vinter, anmodet Meddelerne om ved denne første Indberetning særlig at udtale sig om dette Spørgsmaal. Af de forskellige Udtalelser skal anføres enkelte fra forskellige Egne af Landet:

Egnen omkring København: Der er omploejet temmelig store Hvedearealer... Andre Hvedemarker er slemt skadede af Smelderlarver, andre igen bliver overgroede af »Blaakorn« (Korn-Knopurt).

Horns Herred: Hveden har ikke kunnet modstaa den strenge Vinter; hvor den ikke er omploejet staar den mange Steder daarligt... Rugen derimod har

bedre modstaaet Frosten, men kommer næppe til at fylde saa stærkt, som man kunde ønske.

Samsø: Hveden har overvintret saa daarligt, at ca. Halvdelen af den er blevet ompløjet i Foraaret. En Del stærkt medtagne Hvedemarker er søgt udbedret ved Isaaning af Byg, saa der findes kun faa rene og gode Hvedemarker. Rugen er ingen Steder helt gaaet bort, men flere Steder ser man dog saa tynd Bestand, at der ikke kan ventes nogen stor Avl.

Egnen omkring Slagelse—Korsør: En stor Del af Hvedemarkerne er ompløjede og besaaet med anden Afgrøde, ligeledes er betydelige Arealer eftersaaet med Vaarsæd. Kun forholdsvis faa Arealer er normale, hvad Bestanden angaar. Rugen har gennemgaaende overvintret bedre end Hveden og staar mange Steder helt tilfredsstillende. Kun faa Arealer er omsaaede.

Egnen omkring Haslev: — — Flere Hvedemarker er saaet om, og de tiloversblevne Marker er paa dette Tidspunkt ikke til at bedømme. Rugen er paa Steder, hvor den har været udsat for Vinden, meget tynd.

Sydsjælland: Rugen har overvintret nogenlunde normalt; Oversvømmelser har enkelte Steder ødelagt den. Hveden er svækket af Vinteren og for en stor Del derefter ødelagt af Kornets Blomsterflues Larve.

Maribo-Rødby Egnen: Vintersæden saa efter Frostperiodens Ophør ud til at have overvintret godt, men da der saa indtraadte stærk Nattefrost, tog den megen Skade, og mange baade Rug- og Hvedemarker har maattet saas om. Det viser sig i Aar, at den tidlig saaede Hvede, der var vokset godt til inden Vinteren, har klaret sig nogenlunde, hvilket gælder alle gangbare Sorter, hvorimod den sildig saaede næsten overalt her paa Egnen er gaaet bort.

Nakskovegnen: Hveden har i Vinter taget megen Skade; mange Marker er pløjet om, og de fleste, der staar tilbage, er meget tynde, saa Hvedehøsten vil blive lille. Rugen har derimod klaret sig bedre.

Midtfyn: Hveden har gennemgaaende klaret sig daarligt, mange Marker er ompløjede eller er isaaet Byg, den tidligt saaede Hvede har alle Steder klaret sig bedst. Rugen har klaret sig bedre end Hveden, men er dog de fleste Steder ret tynd.

Østfyn: Hveden og til Dels Rugen har lidt meget i Vinter, særlig den sentsaaede Vintersæd. Store Arealer af Hveden er ompløjet.

Nordfyn: Hveden har her paa Egnen overvintret nogenlunde og er gennemgaaende frodig, især efter Helbrak. Rugen er mange Steder tynd og kort i Straaet.

Assensegnen: Vintersæden har taget stor Skade af Frost, Kulde og Blæst. Mange Arealer er ompløjede, og de tiloversblevne er som oftest kun tynde.

Egnen omkring Brædstrup: Af Hveden er saa godt som alt mislykket, hvorfor der er saaet om med Byg. Rugmarkerne staar næsten alle daarligt og med for tynd Plantebestand.

Randersegnen: Hveden er her almindeligvis enten helt ompløjet eller isaaet Byg... Rugen her paa Egnen er meget tynd og vil kun komme til at give et tarveligt Udbytte.

Hadsund og Sydøst-Himmerland: Smertensbarnet bliver i Aar Vintersæden — store Arealer er ompløjet, og den Rug, der staar tilbage, er tynd og spids, og vil ikke rigtig skride igennem, da vi mangler Sol til at fremme Plantevæksten.

Aalborg Amt: Her i Aalborg Amt er de fleste af Hvedemarkerne ompløjet, og Resten staar ikke godt. Ogsaa en Del Rugmarker er ompløjet og andre er delvis omsaaet med 6-radet Byg. Af Hvedesorterne har Panserhvede klaret sig bedst og Dr. Vilhelminahvede daarligst.

Brønderslevegnen: Den største Part af Hveden er ompløjet. Rugen staar meget tynd...

Midt- og Sydthy: Hveden har ikke kunnet overvintre nogen Steds heromkring, saa vidt jeg har kunnet faa oplyst, og er derfor ompløjet. Rugen har klaret sig, men er gennemgaaende for tynd.

Nordthy: Praktisk taget er al Hvede gaaet bort i Vinterens Løb; en Del af Rugen ligesaa, dog særlig den sent saaede.

Mors: Vintersæden er ikke god. En Del Hvedemarker er ompløjet, og de, der staar, er langt tilbage i Udvikling. Rugen er kort, tynd og spids.

Lemvig: Rug og Hvede er for en stor Del ompløjet (ca. 75 pCt.), og Resten har for tynd Plantebestand, særlig Hvede.

Langaa: Rugen er tynd og efter Aarstiden kort; der kan ikke ventes nogen stor Rughøst.

Nr.-Omme-Egnen: Rughøsten tegner meget daarlig. — Der er pløjet mange Stykker op i Foraaret. Det er særlig det sent saaede, der er gaaet bort.

Skjern: Kun den meget tidlig saaede Rug er overvintret nogenlunde. . . . Af det besaaede Areal vil jeg antage, at Halvdelen er pløjet om, den anden Halvdel er mange Steder isaaet Byg eller Havre.

Omkring Esbjerg: En Del Vintersædmarker er

pløjet om, en anden Del staar meget tynd og burde være isaaet med anden Sæd. Kun faa Marker staar godt.

Øst for Varde: Rugen har her paa Egnen paa de sunde Jorder overvintret nogenlunde, for saa vidt der er saaet i September og først i Oktober, hvorimod det, der er saaet i November, hvad der er ret almindeligt her paa Egnen, til Dels er ompløjet.

Haderslev Østeramt: Paa Grund af den sene Saaning i Efteraaret er Vintersæden forholdsvis langt tilbage i Udvikling. Paa Steder er den ompløjet, kun faa Marker er tilfredsstillende. Iøvrigt er der kun lidt Vintersæd i Aar.

Haderslev Vesteramt: Rugen blev meget sent saaet og har derfor overvintret daarligt. Ca. 1/8 er her paa Egnen blevet ompløjet og tilsaaet med Vaarsæd.

Tinglev-Tønder-Egnen: Rugen er meget sent saaet og har overvintret daarligt, og er desuden kommet sent i Grøde i Foraaret.

Bov: I Mands Minde er der ikke set saa faa og saa daarlige Rugmarker her paa Egnen som i Aar.

Broager: Hvor der i det hele taget er Hvede saaet, har den lidt en hel Del i Vinter. Mange større og mindre Stykker har maattet ompløjes i Aar. Rug er en Del bedre, men der er dog en Del Stykker med et noget tynd Plantebestand.

Efter de ovenstaaende Udtalelser fra alle Egne af Landet, kan der kun ventes en lille Høst af Vintersæd, selv om der maaske endnu kan ske nogen Udvikling til det bedre for disse Afgrøder. Derimod synes Vaarsæden for Øjeblikket at staa jævnt godt. Dette bliver af saa meget større Betydning, fordi en hel Del af Vintersædsarealet i Aar er erstattet med Vaarsæd, baade fordi der i Efteraaret mange Steder synes at være saaet mindre Vintersæd end sædvanligt og fordi betydelige Arealer af Vintersæden har maattet omsaaes.

Gennemsnitsresultatet af de meddelte Bedømmelser af Kornet fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

| | 15. Juni 1924 | | 15. Juni 1923 | |
|---|---|---|---|---|
| | Øerne | Jylland | Øerne | Jylland |
| Hvede | 2,7 | 1,9 | 3,9 | 3,8 |
| Rug | 3,2 | 2,2 | 4,0 | 3,9 |
| Byg | 3,9 | 3,8 | 4,0 | 3,7 |
| Havre | 4,0 | 3,8 | 4,2 | 3,9 |
| Blandsæd | 3,9 | 3,8 | 4,1 | 3,8 |
| Bælgsæd | 3,6 | 3,7 | 3,9 | 3,7 |

*Rodfrugterne.*

For Rodfrugterne er Bedømmelserne paa Grund af den meget sene Saaning endnu saa faa, at noget Gennemsnitsresultat ikke skal meddeles. Det fremgaar af Meddelelserne, at Roerne gennemgaaende er kommet godt op, og at der i Aar meget sjældent er Tale om Angreb af Skadedyr.

*Hø og Græsning.*

Bedømmelsen for Høslæts- og Græsningsarealerne fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

| | 15. Juni 1924 | | 15. Juni 1923 | |
|---|---|---|---|---|
| | Øerne | Jylland | Øerne | Jylland |
| Agerhø | 3,8 | 3,6 | 4,4 | 4,2 |
| Enghø | 3,3 | 3,7 | 3,6 | 3,4 |
| Græsning | 3,9 | 4,2 | 4,4 | 4,2 |

Som det vil ses, tegner det til en knap Middelhøst af Agerhø paa Øerne, medens Udsigterne er noget daarligere i Jylland. Det fremhæves af adskillige Meddelere, at Plantebestanden i første Aars Græsmark er for tynd, medens Græsvæksten i det hele maa siges at være god. For Enghøet er Udsigterne maaske lidt bedre i Jylland, men bedømmes mindre gunstigt paa Øerne.

Græsningen er gennemgaaende ret god.

Om Lucerne udtaler enkelte Meddelere, at den har lidt meget af Vinteren og flere Arealer har maattet pløjes op, især paa kold Jord.

---

## Bankernes Balance ved Udgangen af Maj 1924.

I omstaaende Tabel, som Det statistiske Departement har modtaget fra Bankinspektøren, gives et Sammendrag af samtlige Bankers Balance, bortset fra Nationalbankens, ved Udgangen af Maj Maaned. Totalbalancen er i Maanedens Løb undergaaet en ubetydelig Forøgelse, nemlig med godt 2 Mill. Kr. og er herefter 96 Mill. Kr. lavere end for et Aar siden.

For samtlige Banker under et er, som nedenstaaende Oversigt viser, Udlaanene steget med 10 Mill. Kr. og Indlaanene gaaet ned med 15 Mill. Kr. Denne Forskydning skyldes alene de 4 Hovedbanker, idet der for de øvrige Banker har været Nedgang i Udlaanene og Forøgelse af Indlaanene.

| | Diskontering og Udlaan | | | Samlet Indestaaende | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Maj 1924 Mill. Kr. | April 1924 Mill. Kr. | Maj 1923 Mill. Kr. | Maj 1924 Mill. Kr. | April 1924 Mill. Kr. | Maj 1923 Mill. Kr. |
| 4 Hovedbanker | 1 617 | 1 601 | 1 621 | 1 654 | 1 681 | 1 771 |
| Øvrige Banker | 1 154 | 1 160 | 1 168 | 1 176 | 1 164 | 1 212 |
| Tilsammen | 2 771 | 2 761 | 2 789 | 2 830 | 2 845 | 2 983 |

Den samlede Nedgang i Indlaansoverskudet paa 25 Mill. Kr. er dels dækket gennem Laan i Nationalbanken, hvis Vekselportefeuille i Maanedens Løb er steget med 17 Mill. Kr., dels gennem udenlandske Korrespondenter, ider der er forbrugt 2 Mill. Kr. af

## Bankernes (undtagen Nationalbankens) Balance ultimo Maj 1924.

| | 4 Hoved-banker | Hoved-staden iøvrigt | Øerne uden Hoved-staden | Jylland | Ialt uden Hoved-bankerne | Hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | ult. Maj 1924 | ult. April 1924 | ult. Maj 1923 | ult. Maj 1922 |
| Antal Banker... | 4 | 17 | 67 | 100 | 184 | 188 | 188 | 192 | 193 |
| Debet: | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Kassebeholdning | 40,0 | 11,0 | 5,6 | 7,9 | 24,5 | 64,5 | 65,0 | 93,6 | 109,3 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 76,0 | 12,6 | 32,9 | 20,7 | 66,2 | 142,2 | 144,2 | 217,1 | 152,6 |
| Udenl. Korrespondenter m. v. | 64,6 | 2,8 | 1,6 | 3,1 | 7,5 | 72,1 | 72,8 | 86,6 | 113,1 |
| Obligationer og Aktier | 439,1 | 40,2 | 51,1 | 63,6 | 154,9 | 594,0 | 596,9 | 597,9 | 580,1 |
| Panteobligationer | 75,2 | 24,0 | 41,2 | 47,4 | 112,6 | 187,8 | 185,8 | 155,9 | 152,9 |
| Indenlandske Veksler | 305,9 | 47,5 | 78,8 | 144,0 | 264,3 | 570,2 | 571,7 | 558,0 | 598,6 |
| Udlaan mod Pant eller Kaution | 168,9 | 63,8 | 101,9 | 124,3 | 290,0 | 458,9 | 463,6 | 541,5 | 677,7 |
| Kassekredit | 536,5 | 114,6 | 153,7 | 235,7 | 504,0 | 1 040,5 | 1 041,5 | 1 068,9 | 1 239,6 |
| Konto Kurant | 605,7 | 29,2 | 13,1 | 53,7 | 96,0 | 701,7 | 684,3 | 620,7 | 750,1 |
| Forskellige Debitorer | 21,7 | 14,3 | 2,2 | 5,8 | 22,3 | 44,0 | 51,0 | 54,3 | 60,7 |
| Faste Ejendomme | 54,3 | 14,2 | 6,6 | 10,1 | 30,9 | 85,2 | 84,8 | 81,3 | 71,7 |
| Inventar | » | 0,5 | 0,3 | 0,5 | 1,3 | 1,3 | 1,3 | 1,5 | 1,6 |
| Etableringskonto | 10,0 | » | » | » | » | 10,0 | 10,0 | 10,1 | 0,1 |
| Omkostninger | 8,8 | 2,2 | 1,8 | 3,1 | 7,1 | 15,9 | 13,2 | 16,1 | 17,6 |
| Underskud | 79,6 | 2,2 | 0,3 | 0,5 | 3,0 | 82,6 | 82,6 | 63,0 | 1,1 |
| Tilsammen... | 2 486,3 | 373,1 | 491,1 | 720,4 | 1 584,6 | 4 070,9 | 4 068,7 | 4 166,5 | 4 526,8 |
| Kredit: | | | | | | | | | |
| Aktiekapital | 226,0 | 37,4 | 50,1 | 70,8 | 158,3 | 384,3 | 384,2 | 385,7 | 409,5 |
| Reserver | 85,5 | 2,9 | 24,6 | 27,2 | 54,7 | 140,2 | 140,2 | 140,5 | 164,8 |
| Folio Konto | 84,0 | 30,3 | 26,6 | 49,0 | 105,9 | 189,9 | 189,1 | 204,7 | 203,9 |
| Konto Kurant | 678,4 | 34,0 | 18,0 | 18,0 | 70,0 | 748,4 | 766,4 | 807,2 | 920,5 |
| Indlaan paa Bankbog | 329,1 | 68,0 | 164,0 | 142,2 | 374,2 | 703,3 | 703,8 | 751,1 | 800,9 |
| Indlaan paa best. Tid ell. paa Ops. | 562,2 | 151,8 | 171,1 | 303,7 | 626,6 | 1 188,8 | 1 185,5 | 1 219,8 | 1 358,5 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 106,6 | 13,2 | 13,9 | 56,1 | 83,2 | 189,8 | 192,1 | 261,6 | 238,5 |
| Udenlandske Korrespondenter | 178,6 | 5,2 | 3,2 | 7,0 | 15,4 | 194,0 | 187,4 | 113,8 | 64,0 |
| Accept Konto | 1,8 | 4,2 | » | 0,5 | 4,7 | 6,5 | 14,1 | 6,6 | 7,6 |
| Forskellige Kreditorer | 116,4 | 16,8 | 8,1 | 18,8 | 43,7 | 160,1 | 141,5 | 189,4 | 261,8 |
| Prioritetsgæld i fast Ejendom | 9,7 | 4,1 | 1,0 | 1,8 | 6,9 | 16,6 | 16,3 | 15,8 | 12,7 |
| Rediskonterede indenl. Veksler | 75,5 | » | 3,0 | 9,8 | 12,8 | 88,3 | 91,0 | 13,5 | 14,1 |
| Rente og Provision | 16,3 | 5,0 | 6,7 | 13,1 | 24,8 | 41,1 | 37,5 | 37,3 | 42,3 |
| Overført fra forrige Aar | 16,2 | 0,2 | 0,8 | 2,4 | 3,4 | 19,6 | 19,6 | 19,5 | 28,6 |
| Tilsammen... | 2 486,3 | 373,1 | 491,1 | 720,4 | 1 584,6 | 4 070,9 | 4 068,7 | 4 166,5 | 4 526,8 |

Tilgodehavender hos disse og yderligere trukket for 6 1/2 Mill. Kr. Forholdet overfor Sparekasserne har forskudt sig med ca. 1 1/2 Mill. Kr. i disses Favør, idet Bankernes Tilgodehavender hos Sparekasserne er gaaet ned fra 7,9 til 7,0 Mill. Kr., medens deres Gæld til dem er steget fra 44,6 til 45,3 Mill. Kr. Samtidig har efter de i Sparekassetidende foreliggende Oplysninger Udtrækkene for samtlige Sparekasser under et udgjort ca. 3 Mill. Kr. mere end Indskudene. Ogsaa for Sparekassernes Vedkommende skyldes Overskudsudbetalingen væsentligst de store københavnske Instituter.

Nationalbankens Seddelomløb er i Maanedens Løb steget fra 468,8 til 481,0 Mill. Kr. mod 456,3 Mill Kr. ved Udgangen af Maj 1923.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Statistiske Meddelelser, 4. Række:

69. B., 4. H.: Høsten i Danmark i Aaret 1923. Pris 1 Kr.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.

I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.

Udgaaet fra Trykkeriet d. 21. Juni 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 18 — 28. JUNI 1924



**Indhold:** De offentlige Understøttelser i Finansaaret 1922—23. — Opholdskommuneskatten i Provinsbyerne. — Antallet af Jagttegn i 1923. — Kommune-Delinger. — Arbejdsløsheden i Maj 1924.


## De offentlige Understøttelser i Finansaaret 1922—23.

*Fattigunderstøttelse.*

I Finansaaret 1922—23 modtog i alt 78 600 Hovedpersoner Fattigunderstøttelse, saaledes som anført i nedenstaaende Oversigt:

| Hovedpersoner, som modtog | 1922-23 | 1921-22 | 1920-21 |
|---|---|---|---|
| Egentlig Fattighjælp alene.... | 28 041 | 27 876 | 25 390 |
| Alimentationshjælp — | 13 625 | 12 614 | 11 406 |
| Uegentlig Fattighjælp — .... | 31 385 | 34 273 | 32 442 |
| **Flere Arter af Hjælp**..... | 5 552 | 5 356 | 4 532 |
| | 78 603 | 80 119 | 73 770 |

Som det vil ses, er der Stigning for alle Arter af Hjælp undtagen for den uegentlige Fattighjælp, væsentligst paa Grund af, at forskellige Sygdomme, der i Henhold til Epidemiloven toges under offentlig Behandling uden Fattighjælps Virkning for de paagældende, optraadte i langt mindre Omfang i 1922—23 end i 1921—22.

| | | Familieforsørgere | Enlige Personer | Tilsammen |
|---|---|---|---|---|
| Mænd | —30 Aar..... | 661 | 1 259 | 1 920 |
| | 30—60 Aar... | 3 522 | 2 183 | 5 705 |
| | 60—65 — ... | 202 | 493 | 695 |
| | 65 Aar o. d... | 462 | 1 250 | 1 712 |
| Enker | —30 Aar..... | 33 | 25 | 58 |
| | 30—60 Aar... | 714 | 784 | 1 498 |
| | 60—65 — ... | 19 | 445 | 464 |
| | 65 Aar o. d... | 13 | 1 649 | 1 662 |
| Andre Kvinder | —30 Aar..... | 467 | 1 085 | 1 552 |
| | 30—60 Aar... | 1 123 | 1 601 | 2 724 |
| | 60—65 — ... | 17 | 331 | 348 |
| | 65 Aar o. d... | 7 | 638 | 645 |
| Tilsammen | —30 Aar..... | 1 161 | 2 369 | 3 530 |
| | 30—60 Aar... | 5 359 | 4 568 | 9 927 |
| | 60—65 — ... | 238 | 1 269 | 1 507 |
| | 65 Aar o. d... | 482 | 3 537 | 4 019 |
| | I alt... | 7 240 | 11 743 | 18 983 |

Af de 78 603 fattigunderstøttede havde 18 983 i de sidste 6 Maaneder af Regnskabsaaret modtaget vedvarende egentlig Fattighjælp (»Den faste Stab af trængende«). Af dette Antal var 7 240 Familieforsørgere med Forsørgerpligt overfor i alt 4 419 Hustruer og 17 009 Børn, medens 11 743 var enlige Personer. Efter Alder og ægteskabelig Stilling fordelte de 18 983 Hovedpersoner sig som angivet i foranstaaende Oversigt.

Til Belysning af de fattigforsørgedes Andel af den hele Befolkning skal iøvrigt meddeles nedenstaaende Forholdstal:

Fattigforsørgede Hovedpersoner i pCt. af den samlede Befolkning

| | Mænd | Enker | Andre Kvinder |
|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. |
| —30 Aar..... | 0,6 | 3,1 | 0,7 |
| 30—60 Aar.... | 1,1 | 3,6 | 2,6 |
| 60—65 — .... | 1,6 | 2,7 | 3,6 |
| 65 Aar o. d.... | 1,7 | 2,7 | 4,0 |

Som det vil ses, var Procenterne stærkt stigende for de højeste Aldersklasser (navnlig for andre Kvinder, d. e. ugifte, separerede og fraskilte), medens Alderdomsunderstøttelsen aabenbart i nogen Grad muliggør, at Enker over 60 Aar undgaar Fattigvæsenet.

Paa Grundlag af en foreløbig Opgørelse kan Udgifterne til Fattigvæsenet for Regnskabsaaret 1922—23 anslaas til ca. 33 Mill. Kr.

*Alderdomsunderstøttelse.*

Med Aaret 1922—23 udløb Loven om Alderdomsunderstøttelse. I dette Aar modtog 89 000 Hovedpersoner fast Understøttelse, jfr. omstaaende Oversigt:

| | 1922—23 | 1921—22 | 1920—21 |
|---|---|---|---|
| Hovedpersoner | 88 969 | 84 344 | 80 495 |
| Bipersoner | 25 334 | 23 291 | 22 083 |

Til Oplysning om disse Understøttedes Fordeling paa Aldersklasser og samtidig til Vurdering af den Betydning, det har, at Retten til at nyde Aldersrente normalt først indtræder ved 65 Aars Alderen, har man søgt Oplysning om de alderdomsunderstøttedes Fordeling paa Aldersklasser, jfr. nedenstaaende Oversigt:

Fast understøttede Hovedpersoner 31/8 1923

| | Mænd | Kvinder | Tilsammen |
|---|---|---|---|
| 60—61 Aar | 732 | 1 114 | 1 846 |
| 61—62 — | 1 077 | 1 668 | 2 745 |
| 62—63 — | 1 464 | 1 964 | 3 428 |
| 63—64 — | 1 601 | 2 240 | 3 841 |
| 64—65 — | 1 763 | 2 284 | 4 047 |
| 65 Aar og derover | 32 277 | 40 785 | 73 062 |
| Tilsammen | 38 914 | 50 055 | 88 969 |

Som det vil ses, var af de 88 969 understøttede Hovedpersoner 15 907 under 65 Aar, medens 73 062 var 65 Aar eller derover. En forholdsvis større Andel af Kvinderne end af Mændene er under 65 Aar, saaledes som Oversigten viser, og som det ogsaa fremgaar af nedenstaaende Oplysninger, om den Alder, de i Aaret 1922—23 ny tilkomne alderdomsunderstøttede havde:

Ny tilkomne alderdomsunderstøttede Hovedpersoner

| 1922—23 | Mænd | Kvinder | Tilsammen |
|---|---|---|---|
| 60—61 Aar | 731 | 1 096 | 1 827 |
| 61—62 — | 643 | 799 | 1 442 |
| 62—63 — | 542 | 519 | 1 061 |
| 63—64 — | 532 | 421 | 953 |
| 64—65 — | 470 | 278 | 748 |
| 65 Aar og derover | 4 550 | 3 590 | 8 140 |
| Tilsammen | 7 468 | 6 703 | 14 171 |

Oversigten viser, at ca. Halvdelen af de ny tilkomne Kvinder var under 65 Aar, men kun godt en Trediedel af Mændene. Kvinderne kan saaledes i disse Aldersklasser daarligere klare sig ved egen Hjælp end Mændene.

Udgifterne til Alderdomsunderstøttelse for Aaret 1922—23 kan sættes til i alt ca. 60 1/8 Mill. Kr.

*Enkebørnsunderstøttelsen.*

Antallet af understøttede Enker med Børn viser for Aaret 1922—23 paany Nedgang, jfr. følgende Oversigt:

| | 1922—23 | 1921—22 | 1920—21 |
|---|---|---|---|
| Enker | 8 425 | 8 684 | 9 032 |
| Enkebørn | 17 874 | 18 618 | 19 464 |
| Forældreløse Børn | 422 | 390 | 302 |

Nedgangen fordeler sig jævnt over alle Dele af Landet, og kan staa i Forbindelse med, at Indtægtsgrænserne for Opnaaelse af Understøttelse tvinger Enker med Børn til Hjælpekasse eller Fattigvæsen; for nærmere at søge dette Forhold belyst har man for 1922—23 for første Gang søgt Oplysning om Antallet af fattig- og hjælpekasseunderstøttede Enker. Det kan dog ikke forventes, at man kan have nogen endelig Klarhed over Spørgsmaalet, før disse Oplysninger foreligger for nogle Aar.

Af de foran anførte 8 425 Enker var i 1922—23 597 under 30 Aar, 7 772 mellem 30 og 60 Aar og kun 56 over 60 Aar gamle. Der var 3 590 Enker med 1 Barn, 2 322 med 2, 1 292 med 3 og 1 221 med 4 eller flere Børn.

Den samlede Udgift til Enkebørnsunderstøttelsen udgjorde for 1922—23 ca. 2 1/2 Mill. Kr.

*Hjælpekasseunderstøttelsen.*

Efter Hjælpekasseloven af 29. April 1913 understøttedes i 1922—23 81 544 Hovedpersoner, jfr. iøvrigt nedenstaaende Oversigt:

Hovedpersoner, som modtog Hjælpekasseunderstøttelse

| | 1922—23 | 1921—22 | 1920—21 |
|---|---|---|---|
| Ordinær Understøttelse | 81 544 | 74 619 | 30 637 |
| Ekstraordinær Understøttelse | 92 231 | 174 060 | 124 451 |

Medens Antallet af understøttede efter den almindelige Lovgivning viser en ringe Stigning, er Tallet paa de ekstraordinært understøttede gaaet stærkt ned, paa Grund af de ved Loven af 22/12 1921 indførte Ændringer i Udbetaling af Hjælp til Arbejdsløse, hvorefter saadan Hjælp fremtidig kun delvis udredes gennem Hjælpekasserne.

Til Belysning af de gennem Hjælpekasserne understøttede Hovedpersoners Fordeling efter Køn, Alder og Forsørgerstilling meddeles nedenfor en Oversigt, sammenstillet paa samme Maade som den foranstaaende Tabel over de fattigunderstøttede. Det maa dog bemærkes, at Opgørelsen for de fattigunderstøttede gjaldt de ved Aarets Udgang understøttede, medens Tallene i nedenstaaende Tabel angaar de Personer, der i Løbet af Aaret erholdt Hjælpekasseunderstøttelse.

Hovedpersoner understøttede gennem Hjælpekasserne i Løbet af 1922—23 i Henhold til Lov 29/4 1913.

| | | Familieforsørgere | Enlige Personer | Tilsammen |
|---|---|---|---|---|
| Mænd | —30 Aar..... | 8 979 | 7 693 | 16 672 |
| | 30—60 Aar... | 39 051 | 4 059 | 43 110 |
| | 60—65 — ... | 1 511 | 379 | 1 890 |
| | 65 Aar o. d... | 877 | 322 | 1 199 |
| Enker | —30 Aar..... | 196 | 50 | 246 |
| | 30—60 Aar... | 3 777 | 3 981 | 7 758 |
| | 60—65 — ... | 54 | 668 | 722 |
| | 65 Aar o. d... | 25 | 547 | 572 |
| Andre Kvinder | —30 Aar..... | 930 | 1 322 | 2 252 |
| | 30—60 Aar... | 2 511 | 4 068 | 6 579 |
| | 60—65 — ... | 13 | 340 | 353 |
| | 65 Aar o. d... | 3 | 188 | 191 |
| Tilsammen | —30 Aar..... | 10 105 | 9 065 | 19 170 |
| | 30—60 Aar... | 45 339 | 12 108 | 57 447 |
| | 60—65 — ... | 1 578 | 1 387 | 2 965 |
| | 65 Aar o. d... | 905 | 1 057 | 1 962 |
| | | 57 927 | 23 617 | 81 544 |

Sammenstilles disse Tal med Tallene for den hele Befolkning, faas følgende Oversigt:

| | Understøttede Hovedpersoner i pCt. af den samlede Befolkning | | |
|---|---|---|---|
| | Mænd | Enker | Andre Kvinder |
| | pCt. | pCt. | pCt. |
| —30 Aar..... | 5,3 | 13,1 | 1,0 |
| 30—60 Aar... | 8,6 | 18,6 | 6,3 |
| 60—65 — ... | 3,6 | 4,3 | 3,9 |
| 65 Aar o. d... | 1,2 | 0,9 | 1,2 |

Selv om man maa regne med, at den samme Person i nogle Tilfælde kan være optalt mere end een Gang i Aarets Løb, giver Tallene i ovenstaaende Oversigt dog Udtryk for en ret stærk Benyttelse af Hjælpekasserne, navnlig for Enkernes Vedkommende.

Sammenholdes de her opgivne Tal for understøttede Enker med de foran under Fattig- og Enkebørnsunderstøttelsen opgivne, faas følgende Oversigt:

| Antal Enker i den samlede Befolkning | Antal Enker understøttede med Fattighjælp | Enkebørnshjælp | Hjælpekassehjælp | I alt |
|---|---|---|---|---|
| —30 Aar.. 1 900 | 58 | 597 | 246 | 901 |
| 30—60 Aar 42 000 | 1 498 | 7 772 | 7 758 | 17 028 |
| 60—65 — 17 000 | 464 | 56 | 722 | 3 476 |
| 65 Aar o. d. 62 000 | 1 662 | | 572 | |
| 122 900 | 3 682 | 8 425 | 9 298 | 21 405 |

Det vil saaledes ses, at af de unge Enker (under 30 Aar) faar næsten Halvdelen de anførte Arter af offentlig Understøttelse, i 30—60 Aars Alderen ca. to Femtedele, men over 60 Aars Alderen, formentlig paa Grund af Alderdomsunderstøttelsen, kun 4 pCt. af samtlige Enker i disse Aldersklasser.

Det skal sluttelig anføres, at Hjælpekassernes Udgifter til Understøttelser i 1922—23 udgjorde ca. 25 1/4 Mill. Kr.

## Opholdskommuneskatten i Provinsbyerne.

I nedenstaaende Oversigt (Tabel I) findes for samtlige Provinsbyer en Opgørelse over Ligningsprocenterne i 1923—24, d. v. s. de Procenter, hvormed den personlige Opholdskommuneskat skal paalignes de Beløb, der fremkommer efter at Skatteydernes virkelige Indtægter er forhøjede eller nedsatte i Overensstemmelse med Skattelovene. Som det vil ses, varierer Ligningsprocenterne stærkt, overvejende saaledes, at de større Provinsbyer har højere Ligningsprocent end de mindre; medens 6 af de 7 Provinsbyer med over 20 000 Indb. og 12 af de 15 med 10—20 000 Indb. har en Ligningsprocent paa mindst 10, er dette kun Til-

Tabel I. Provinsbyernes Ligningsprocenter i Regnskabsaaret 1923—24.

| Provinsbyer | Antal Kommuner med en Ligningsprocent af | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 5—6 pCt. | 6—7 pCt. | 7—8 pCt. | 8—9 pCt. | 9—10 pCt. | 10—12 pCt. | 12—14 pCt. | 14—17 pCt. | 17—20 pCt. | Over 20 pCt. | Tilsammen |
| med over 20 000 Indb.... | » | » | 1 | » | » | 1 | 1 | 2 | 2 | » | 7 |
| 10—20 000 — ... | 1 | » | » | » | 2 | 5 | 4 | 2 | 1 | » | 15 |
| 7—10 000 — ... | » | » | 1 | » | 2 | 3 | 2 | 1 | » | » | 9 |
| 4— 7 000 — ... | » | 1 | 1 | 3 | 1 | 8 | 3 | 3 | » | » | 20 |
| 2— 4 000 — ... | » | 1 | 1 | 1 | 4 | 4 | 4 | 2 | 1 | » | 18 |
| under 2 000 — ... | » | 4 | 2 | 2 | 1 | 4 | 1 | 1 | » | 1 | 16 |
| Samtlige Provinsbyer | 1 | 6 | 6 | 6 | 10 | 25 | 15 | 11 | 4 | 1 | 85 |

Tabel II. Kommunal Indkomstskat for en gift Skatteyder med 3 Børn under 15 Aar. 1922—23.

| | Virkelig Indkomst | | | | | | | | | | | Lignings-procent | Skatte-procent |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 200 Kr. | 1 800 Kr. | 2 600 Kr. | 3 600 Kr. | 4 600 Kr. | 5 600 Kr. | 6 600 Kr. | 8 600 Kr. | 10 600 Kr. | 15 600 Kr. | 20 600 Kr. | | |
| Provinsbyer med over 20000 Indbyggere: | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Aarhus | 0,53 | 1,10 | 4,68 | 7,24 | 8,73 | 9,70 | 10,59 | 13,56 | 14,66 | 17,07 | 19,30 | 14,3 | 10,7 |
| Odense | 0,56 | 0,58 | 1,66 | 3,53 | 5,78 | 7,08 | 7,84 | 8,82 | 9,44 | 10,13 | 10,26 | 7,6 | 6,52 |
| Aalborg | 0,47 | 1,31 | 2,79 | 5,46 | 8,35 | 11,13 | 11,38 | 13,31 | 14,53 | 16,58 | 17,27 | 12,8 | 8,99 |
| Horsens | — | 0,89 | 3,69 | 6,22 | 8,35 | 10,29 | 13,09 | 15,26 | 16,00 | 18,05 | 19,50 | 16,0 | 10,2 |
| Randers | 0,36 | 0,82 | 4,65 | 8,96 | 10,44 | 12,52 | 14,28 | 17,37 | 18,60 | 19,10 | 20,05 | 16,0 | 12,11 |
| Vejle | 0,24 | 0,64 | 2,65 | 4,79 | 7,50 | 10,27 | 10,80 | 12,03 | 13,56 | 15,48 | 15,63 | 11,5 | 7,8 |
| Esbjerg | 0,35 | 1,95 | 4,06 | 6,68 | 9,43 | 12,16 | 13,77 | 16,81 | 17,05 | 17,38 | 17,54 | 13,9 | 11,11 |
| Provinsbyer med 10—20 000 Indb.: | | | | | | | | | | | | | |
| Fredericia | 0,23 | 0,69 | 2,77 | 4,75 | 6,26 | 7,23 | 8,18 | 9,84 | 10,58 | 11,48 | 12,23 | 9,0 | 6,8 |
| Kolding | 0,17 | 0,67 | 3,31 | 6,73 | 9,77 | 12,67 | 14,68 | 17,70 | 19,58 | 22,46 | 23,51 | 17,3 | 11,0 |
| Helsingør | 0,17 | 2,50 | 5,12 | 7,45 | 9,13 | 10,27 | 11,36 | 11,63 | 11,80 | 12,02 | 12,14 | 10,0 | 9,62 |
| Viborg | 0,41 | 1,65 | 4,28 | 5,56 | 8,79 | 9,30 | 9,99 | 10,76 | 11,45 | 12,74 | 13,41 | 10,7 | 9,2 |
| Svendborg | 0,34 | 2,11 | 2,56 | 4,62 | 6,61 | 8,48 | 8,64 | 9,28 | 9,86 | 10,58 | 11,07 | 9,5 | 7,9 |
| Nakskov | — | — | 1,80 | 2,64 | 3,01 | 3,44 | 4,24 | 9,05 | 11,46 | 14,67 | 14,84 | 11,0 | 5,7 |
| Slagelse | 0,27 | 0,19 | 1,03 | 3,78 | 5,64 | 7,76 | 8,63 | 11,10 | 11,48 | 12,60 | 13,38 | 10,5 | 8,4 |
| Haderslev | — | 0,89 | 3,29 | 5,28 | 6,51 | 7,89 | 8,42 | 9,50 | 11,11 | 12,79 | 12,91 | 9,5 | 7,7 |
| Nykøbing F. | 0,24 | 0,81 | 2,24 | 5,12 | 7,27 | 8,66 | 9,17 | 10,38 | 11,44 | 12,12 | 12,48 | 9,7 | 7,8 |
| Roskilde | 0,13 | 1,13 | 2,80 | 3,76 | 4,30 | 4,64 | 4,96 | 5,56 | 6,13 | 6,25 | 6,31 | 5,2 | 4,8 |
| Holbæk | 0,22 | 1,36 | 3,86 | 6,14 | 7,39 | 8,41 | 9,06 | 11,40 | 13,09 | 15,73 | 15,92 | 11,8 | 8,8 |
| Hjørring | 0,22 | 1,95 | 4,42 | 8,10 | 9,81 | 11,19 | 12,31 | 14,13 | 15,51 | 16,63 | 16,85 | 13,5 | 10,1 |
| Silkeborg | 0,24 | 1,14 | 3,26 | 6,50 | 8,90 | 10,45 | 11,52 | 13,33 | 14,68 | 15,75 | 15,90 | 11,7 | 9,83 |
| Rønne | 0,27 | 2,17 | 4,50 | 6,84 | 9,61 | 11,61 | 13,00 | 15,72 | 17,17 | 17,50 | 17,67 | 13,0 | 9,9 |
| Næstved | 0,30 | 0,41 | 1,75 | 2,56 | 4,70 | 6,00 | 6,91 | 8,37 | 9,43 | 10,77 | 10,87 | 8,0 | 5,42 |
| Provinsbyer med 7—10 000 Indb.: | | | | | | | | | | | | | |
| Nyborg | 0,13 | 0,70 | 2,47 | 3,63 | 4,87 | 5,91 | 7,05 | 8,55 | 8,86 | 9,07 | 9,18 | 6,8 | 5,7 |
| Frederikshavn | 0,29 | 1,53 | 3,45 | 4,89 | 6,00 | 6,28 | 6,85 | 8,02 | 8,27 | 9,29 | 9,38 | 6,9 | 6,35 |
| Korsør | — | 0,45 | 2,59 | 4,92 | 6,12 | 7,17 | 7,91 | 9,29 | 10,13 | 11,06 | 11,54 | 8,7 | 7,5 |
| Herning | 0,35 | 1,69 | 3,60 | 5,41 | 7,30 | 8,93 | 10,49 | 11,46 | 12,59 | 15,73 | 15,92 | 11,8 | 8,49 |
| Sønderborg | 0,22 | 0,15 | 2,29 | 3,60 | 6,06 | 7,83 | 8,32 | 9,87 | 11,72 | 12,00 | 12,14 | 9,0 | 7,4 |
| Holstebro | 0,24 | 1,41 | 3,36 | 5,46 | 7,83 | 9,92 | 11,09 | 12,89 | 13,28 | 14,07 | 14,74 | 11,0 | 7,9 |
| Nykøbing M. | 0,26 | 1,45 | 3,08 | 4,14 | 6,53 | 9,32 | 12,53 | 14,50 | 14,69 | 15,76 | 17,67 | 14,1 | 9,2 |
| Aabenraa | 0,30 | 1,66 | 3,27 | 5,04 | 6,82 | 8,14 | 8,40 | 9,33 | 10,16 | 12,00 | 12,14 | 9,0 | 6,8 |
| Thisted | 0,40 | 1,11 | 5,11 | 7,20 | 8,41 | 9,39 | 9,92 | 10,74 | 11,55 | 12,86 | 13,53 | 10,8 | 8,89 |
| Provinsbyer med 4—7 000 Indb.: | | | | | | | | | | | | | |
| Middelfart | 0,20 | 0,32 | 1,85 | 5,00 | 7,30 | 9,64 | 10,91 | 12,28 | 13,58 | 16,15 | 16,31 | 12,0 | 7,6 |
| Kalundborg | 0,16 | 1,09 | 3,77 | 6,40 | 7,78 | 8,58 | 9,28 | 10,14 | 10,82 | 11,75 | 12,46 | 9,8 | 7,7 |
| Skive | — | — | 4,15 | 5,63 | 7,04 | 8,41 | 9,82 | 12,56 | 15,28 | 22,07 | 24,47 | 18,0 | — |
| Nørresundby | 0,86 | 1,78 | 4,85 | 7,41 | 8,79 | 10,09 | 10,31 | 12,06 | 13,16 | 15,02 | 15,65 | 11,6 | 9,2 |
| Hillerød | 0,11 | 1,54 | 3,16 | 4,64 | 5,31 | 5,74 | 5,94 | 6,45 | 7,14 | 7,89 | 8,10 | 6,0 | 6,075 |
| Køge | 0,18 | 0,95 | 1,96 | 3,19 | 5,91 | 7,21 | 7,98 | 9,19 | 10,42 | 11,03 | 11,14 | 8,5 | 6,8 |
| Hobro | 0,31 | 0,71 | 3,64 | 7,36 | 10,17 | 12,00 | 12,88 | 15,77 | 17,97 | 18,40 | 18,62 | 13,8 | 10,3 |
| Ribe | 0,38 | 0,51 | 3,01 | 5,37 | 7,80 | 8,54 | 8,78 | 9,63 | 10,24 | 11,97 | 12,50 | 9,2 | 7,75 |
| Varde | — | — | 1,75 | 3,17 | 4,63 | 6,11 | 6,91 | 7,92 | 8,96 | 10,23 | 10,33 | 7,6 | 5,7 |
| Vordingborg | 0,34 | 1,67 | 3,70 | 6,20 | 7,64 | 8,57 | 9,09 | 10,42 | 11,94 | 12,40 | 12,55 | 9,3 | 8,31 |
| Brønderslev | 0,41 | 0,85 | 2,20 | 4,69 | 7,29 | 8,90 | 9,90 | 10,87 | 11,92 | 13,62 | 13,78 | 11,0 | 6,9 |
| Tønder | 1,00 | 1,94 | 3,23 | 4,40 | 5,22 | 5,36 | 5,45 | 5,58 | 5,94 | 6,29 | 6,64 | 6,0 | 5,0 |
| Ringsted | 0,13 | 1,07 | 2,46 | 3,73 | 4,88 | 5,71 | 6,30 | 6,69 | 6,76 | 7,38 | 8,08 | 6,4 | 5,4 |

Tabel II (fortsat).

| | Virkelig Indkomst | | | | | | | | | | | Lignings-procent | Skatte-procent |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 200 Kr. | 1 800 Kr. | 2 600 Kr. | 3 600 Kr. | 4 600 Kr. | 5 600 Kr. | 6 600 Kr. | 8 600 Kr. | 10 600 Kr. | 15 600 Kr. | 20 600 Kr. | | |
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Struer | 0,38 | 0,25 | 2,77 | 4,50 | 6,26 | 8,04 | 8,73 | 10,05 | 11,89 | 12,12 | 12,23 | 9,0 | 6,9 |
| Faaborg | 0,48 | 1,93 | 2,68 | 4,83 | 7,06 | 9,32 | 10,81 | 12,95 | 15,32 | 15,62 | 15,77 | 11,6 | 8,5 |
| Assens | 0,33 | 1,56 | 2,31 | 4,00 | 5,22 | 7,14 | 8,48 | 10,23 | 10,57 | 10,77 | 10,87 | 8,0 | 6,0 |
| Grenaa | 0,84 | 0,56 | 3,11 | 6,73 | 8,78 | 9,56 | 10,25 | 11,04 | 11,43 | 12,30 | 12,99 | 10,1 | 7,9 |
| Lemvig | 0,17 | 0,63 | 2,01 | 4,38 | 7,83 | 8,21 | 11,67 | 12,80 | 13,49 | 14,28 | 14,95 | 11,0 | 7,94 |
| Maribo | 0,21 | 0,56 | 2,50 | 2,50 | 3,91 | 4,82 | 8,64 | 10,23 | 11,32 | 13,46 | 13,59 | 10,0 | 6,796 |
| Rudkøbing | 0,22 | 1,77 | 3,26 | 7,07 | 9,22 | 9,46 | 10,12 | 11,34 | 12,00 | 13,21 | 13,89 | 10,6 | 9,1 |
| Provinsbyer med 2—4 000 Indb.: | | | | | | | | | | | | | |
| Skanderborg | 0,43 | 1,92 | 4,25 | 6,24 | 7,88 | 9,56 | 10,40 | 13,37 | 15,24 | 15,60 | 15,79 | 11,7 | 9,1 |
| Ringkøbing | 0,52 | 0,35 | 2,88 | 5,90 | 8,70 | 10,49 | 11,84 | 14,53 | 16,51 | 16,73 | 16,99 | 12,5 | 10,16 |
| Skagen | 0,68 | 1,82 | 3,78 | 5,92 | 7,49 | 7,91 | 8,20 | 8,68 | 9,28 | 11,04 | 11,15 | 8,2 | 6,9 |
| Nykøbing S. | 0,37 | 0,77 | 2,18 | 3,20 | 5,05 | 6,96 | 8,89 | 10,97 | 13,02 | 13,33 | 13,49 | 10,0 | 7,3 |
| Rødby | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 12,9 | 8,9 |
| Kerteminde | 0,35 | 0,93 | 3,23 | 7,00 | 7,69 | 8,38 | 8,78 | 9,77 | 11,09 | 11,31 | 11,42 | 8,4 | 7,18 |
| Frederikssund | 0,17 | 2,40 | 4,85 | 6,00 | 7,20 | 8,44 | 9,00 | 10,05 | 11,04 | 11,68 | 12,23 | 9,0 | 7,87 |
| Bogense | 0,23 | 2,26 | 4,52 | 7,23 | 9,99 | 12,55 | 13,43 | 15,76 | 18,49 | 18,85 | 19,03 | 14,0 | 9,9 |
| Neksø | 0,42 | 1,11 | 4,42 | 7,36 | 9,24 | 10,64 | 11,82 | 13,02 | 13,21 | 13,47 | 13,59 | 10,0 | 7,8 |
| Skelskør | 0,45 | 0,62 | 3,08 | 4,67 | 7,58 | 10,49 | 12,01 | 14,79 | 15,71 | 16,13 | 16,33 | 12,1 | 8,9 |
| Sorø | — | 0,67 | 1,39 | 2,50 | 2,38 | 5,04 | 4,64 | 6,77 | 7,75 | 7,69 | 8,16 | 6,0 | 5,0 |
| Løgstør | — | — | 2,42 | 3,38 | 7,99 | 9,38 | 9,83 | 11,04 | 12,18 | 14,13 | 14,27 | 10,5 | 7,3 |
| Marstal Hdlpl. | 0,67 | 1,60 | 4,18 | 6,13 | 6,96 | 7,79 | 8,62 | 9,45 | 9,74 | 10,31 | 10,80 | 8,0 | 6,0 |
| [illegible] | 0,19 | 1,80 | 4,31 | 7,47 | 9,74 | 11,00 | 12,22 | 14,07 | 14,79 | 15,08 | 15,22 | 11,2 | 8,8 |
| Store Heddinge | 0,30 | 1,20 | 2,77 | 4,80 | 5,87 | 6,56 | 6,82 | 7,58 | 7,94 | 8,68 | 9,37 | 7,2 | 6,7 |
| Stege | 0,30 | 0,79 | 1,64 | 2,96 | 4,88 | 6,34 | 7,10 | 7,84 | 8,04 | 8,53 | 9,65 | 7,1 | 6,0 |
| Stubbekøbing | 0,57 | 2,27 | 3,14 | 5,10 | 8,43 | 10,93 | 13,00 | 15,18 | 17,96 | 18,31 | 18,48 | 13,6 | 9,23 |
| Frederiksværk | 0,51 | 1,71 | 4,97 | 7,86 | 10,16 | 11,64 | 12,21 | 13,30 | 14,74 | 15,38 | 15,52 | 12,3 | 9,4 |
| Provinsbyer med under 2 000 Indb.: | | | | | | | | | | | | | |
| Æbeltoft | 0,17 | 2,62 | 5,86 | 8,60 | 9,82 | 10,78 | 11,85 | 12,58 | 13,08 | 14,13 | 14,27 | 10,5 | 9,8 |
| Nibe | — | — | 5,00 | 7,94 | 9,04 | 12,19 | 13,00 | 13,91 | 14,72 | 16,25 | 17,04 | 13,0 | 9,75 |
| Allinge-Sandvig | 0,68 | 2,73 | 6,50 | 11,98 | 15,69 | 17,57 | 19,38 | 20,75 | 21,66 | 22,08 | 22,29 | 16,4 | 11,4 |
| Sakskøbing | 0,19 | 0,46 | 1,94 | 3,80 | 6,00 | 7,58 | 8,44 | 9,46 | 9,93 | 10,93 | 11,15 | 8,9 | 6,8 |
| Nysted | 0,31 | 1,67 | 4,62 | 5,62 | 6,52 | 7,03 | 7,50 | 8,02 | 8,13 | 9,01 | 9,10 | 7,5 | 6,8 |
| Løgumkloster Flække | 1,20 | 3,27 | — | — | 6,85 | 7,19 | 7,32 | 7,81 | 8,58 | 8,75 | 8,83 | 7,0 | 6,3 |
| Aakirkeby | — | 1,11 | 3,85 | 6,94 | 8,70 | 9,82 | 10,45 | 11,63 | 12,74 | 13,46 | 13,59 | 10,0 | 7,7 |
| Præstø | — | 0,91 | 3,47 | 5,58 | 7,13 | 7,91 | 8,45 | 9,01 | 9,67 | 11,04 | 11,15 | 8,2 | 7,1 |
| Hasle | 2,60 | 5,20 | 8,00 | 9,53 | 10,40 | 12,07 | 12,76 | 13,54 | 13,74 | 14,00 | 14,14 | 10,4 | 9,1 |
| Svaneke | 0,17 | 3,06 | 5,19 | 7,64 | 9,57 | 11,16 | 11,36 | 12,09 | 13,21 | 13,47 | 13,59 | 10,0 | 8,2 |
| Ærøskøbing | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 5,5 | 5,04 |
| Højer Flække | 0,50 | 2,00 | 4,00 | 5,42 | 5,65 | 6,09 | 6,50 | 6,95 | 7,67 | 8,12 | 8,20 | 6,5 | 5,67 |
| Nørborg Flække | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 5,2 | 4,2 |
| Mariager | 1,93 | — | — | — | 7,91 | — | — | — | — | — | — | 9,1 | 7,3 |
| Augustenborg Flække | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 7,0 | 5,7 |
| Kristiansfeld Flække | 0,30 | 0,79 | 1,56 | 2,92 | 3,69 | 3,96 | 4,17 | 4,72 | 5,28 | 5,73 | 5,80 | 4,3 | 4,0 |

fældet med 9 af de 18 Byer med 2—4 000 Indb. og kun med 7 af de 16 med under 2 000 Indb.

Betyder end en høj Ligningsprocent i adskillige Tilfælde et højt Skatteniveau, hvilket navnlig gælder i de større Byer, der har forholdsvis større Udgifter end de mindre, idet de tager flere Opgaver op som kommunale, har større Administrationsudgifter osv., saa giver en Opgørelse over Ligningsprocenterne dog

i det store og hele kun i ringe Grad et Indtryk af de virkelige Skatteforhold.

Den kommunale Skattelovgivning stiller nemlig de enkelte Kommuner meget frit m. H. t. Forhøjelse og Nedsættelse af de virkelige Indtægter, først og fremmest gennem Forhøjelse og Nedsættelse efter Formue og Lejlighed, men desuden ogsaa gennem Børnefradrag og endelig gennem Kildeartsbeskatning, som dog kun anvendes i ganske enkelte af Købstadkommunerne.

Det statistiske Departement har derfor paa Grundlag af et af Indenrigsministeriet indsamlet Materiale, der giver Oplysning om de Skalaer, de enkelte Kommuner benytter ved Forhøjelser og Nedsættelser, foretaget en Undersøgelse for nærmere at belyse de kommunale Skatteforhold i Provinsbyerne i 1922—23.

I foranstaaende Tabel II er meddelt Resultaterne af denne Undersøgelse, der gaar ud paa at vise, hvor stor en Del af den virkelige Indkomst, en gift Skatteyder med 3 Børn under 15 Aar udreder i Opholdskommuneskat i hver enkelt Provinsby. De meddelte Procenter er fundet som Forholdet mellem de af Skatteyderne betalte Skattebeløb (saaledes som disse er beregnet af Ligningsprocenterne og de nedsatte eller forhøjede Indtægter) og de virkelige Indtægter. Vil man f. Eks. finde, hvor meget en gift Skatteyder med 3 Børn i Horsens betaler af en Indtægt paa 4 600 Kr., fradrager man først som Børnefradrag 3 × 200 Kr. og nedsætter derefter i Overensstemmelse med den i Horsens anvendte Skala for Forhøjelse og Nedsættelse efter Formue og Lejlighed de 4 000 Kr. til 2 400; af disse 2 400 Kr. og Ligningsprocenten, som i 1922—23 var 16, beregnes Skattebeløbet 384 Kr., der sættes i Forhold til den virkelige Indtægt; $\frac{384}{4600}$ giver Procenten 8,35.

Det vil af Tabellen for det første ses, at Skattebyrden er af meget forskellig Størrelse i Købstæderne: for en Indtægt paa 1 800 Kr. varierer den Procent, der betales, saaledes mellem 0,15 og 5,20, for 3 600 Kr. mellem 2,64 og 11,98, for 6 600 mellem 4,17 og 14,68 osv., men dernæst fremgaar det ogsaa af Tallene, at man ved Fordelingen af Skatten paa Indtægter af forskellig Størrelse gaar frem paa en meget forskellig Maade, m. a. Ord at Progressionen er meget forskellig. Den Procent, Skatteyderne betaler, varierer saaledes fra 0,17 til 23,51 i Kolding og fra 0,36 til 20,05 i Randers, hvorimod de tilsvarende Procenter kun varierer fra 0,56 til 10,26 i Odense og fra 1,00 til 6,64 i Tønder.

Tabellen viser endvidere, at den samme Ligningsprocent kan dække over højst uensartede Skatteforhold. Medens saaledes f. Eks. Helsingør, Maribo og Nykøbing S. og flere bornholmske Købstæder som Neksø, Aakirkeby og Svaneke alle har en Ligningsprocent paa 10, betaler en gift Skatteyder med 3 Børn af en Indtægt paa 3 600 Kr. i Maribo og Nykøbing S. henholdsvis 2,50 % og 3,20 %, men i Helsingør og de 3 bornholmske Byer henholdsvis 7,45, 7,36, 6,94 og 7,64 %.

Og medens en Skatteyder med 3 Børn i Nakskov, der har Ligningsprocenten 11, af Indtægterne 3 600, 4 600 og 5 600 betaler henholdsvis 2,64, 3,01 og 3,44 %, betaler han i Odense, der har den lavere Ligningsprocent 7,6, af de samme Indtægter henholdsvis 3,53, 5,78 og 7,08 %.

---

## Antallet af Jagttegn i 1923.

I Lov om Jagten af 30. Juni 1922 er det i § 14 bestemt, at ingen maa udøve Jagt her i Landet uden at have erhvervet Jagttegn. For Ret til at udøve Jagt paa egen Ejendom løser Ejeren eller Brugeren Jagttegn for en Betaling af 2 Kroner; hvor han ikke selv vil udøve Jagtretten, kan denne overlades til en Søn eller Svigersøn, der bor hos ham, og ogsaa i dette Tilfælde koster Jagttegnet 2 Kr. Alle andre danske Statsborgere, der vil udøve Jagt, maa løse et almindeligt Jagttegn, der koster 20 Kr. Jagttegn for Udlændinge koster 100 Kr. eller 5 Kr. for hvert Døgn, de udøver Jagt.

Ved Cirkulære fra Landbrugsministeriet af 5. Februar d. A. blev det — ligesom det var Tilfældet Aaret forud — paalagt Politimestrene og Sognefogederne at give Indberetning om Antallet af de i Aaret 1923 løste Jagttegn, og paa Grundlag af disse Indberetninger er omstaaende Tabel udarbejdet.

Af Tabellen fremgaar det, at der i hele Landet i 1923 blev løst 60 838 Jagttegn samt 146 Døgn-Jagtkort, gældende for i alt 205 Døgn. Af disse Jagttegn var 21 820 »Grundejer-Jagttegn«, nemlig 14 663 løst af Ejer eller Bruger, 7 157 af Ejerens Søn eller Svigersøn. Antallet af almindelige Jagttegn var 39 005, og af Udlændinge blev der løst 13 Jagtkort samt 146 Døgn-Jagtkort.

Af samtlige Jagttegn var 669 udstedte til Personer i Alderen 15 til 18 Aar.

I Aaret 1923 blev der løst ca. 3 600 eller 6 pCt. færre Jagttegn end i 1922. Tilbagegangen falder

Tab. 1. Antallet af i 1923 løste Jagttegn i de enkelte Amter:

| | Grundejer-Jagttegn | | Almindelige Jagttegn | Jagttegn for Udlændinge | Ialt Antal Jagttegn | Heraf for Personer 15—18 Aar | Døgnjagtkort |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | løst af Ejer | løst af Ejers Søn o. l. | | | | | |
| Hovedstaden (København, Frederiksberg og Gentofte) | 24 | 7 | 1 286 | 2 | 1 319 | 1 | 17 |
| Københavns Amt | 389 | 223 | 1 237 | » | 1 849 | 5 | 5 |
| Frederikborg — | 433 | 241 | 996 | 1 | 1 671 | 18 | 1 |
| Holbæk — | 785 | 328 | 1 813 | » | 2 926 | 41 | 2 |
| Sorø — | 744 | 309 | 1 500 | » | 2 553 | 26 | 3 |
| Præstø — | 957 | 487 | 2 003 | 1 | 3 448 | 42 | 3 |
| Bornholms — | 236 | 88 | 672 | » | 996 | 6 | » |
| Maribo — | 1 003 | 413 | 2 217 | » | 3 633 | 49 | 10 |
| Svendborg — | 996 | 527 | 2 288 | 1 | 3 812 | 55 | 2 |
| Odense — | 1 026 | 524 | 3 089 | » | 4 639 | 76 | 12 |
| Øerne... | 6 569 | 3 140 | 15 815 | 3 | 25 527 | 318 | 38 |
| Vejle Amt | 934 | 464 | 2 576 | » | 3 974 | 41 | 4 |
| Aarhus — | 1 063 | 432 | 2 669 | » | 4 164 | 51 | 11 |
| Randers — | 716 | 418 | 1 941 | » | 3 075 | 46 | 3 |
| Aalborg — | 472 | 278 | 1 935 | 2 | 2 687 | 18 | 2 |
| Hjørring — | 441 | 288 | 1 685 | » | 2 414 | 8 | 1 |
| Thisted — | 355 | 244 | 1 115 | 2 | 1 716 | 12 | 1 |
| Viborg — | 747 | 384 | 2 039 | » | 3 170 | 25 | 4 |
| Ringkøbing — | 893 | 449 | 3 077 | » | 4 419 | 59 | 2 |
| [illegible] — | 930 | 461 | 2 296 | » | 3 687 | 43 | 6 |
| Haderslev — | 551 | 227 | 808 | 1 | 1 587 | 17 | 3 |
| Aabenraa — | 278 | 99 | 528 | 1 | 906 | 5 | 44 |
| Sønderborg — | 285 | 81 | 491 | 1 | 858 | 5 | 3 |
| Tønder — | 405 | 185 | 744 | 1 | 1 335 | 20 | 7 |
| Jylland... | 8 070 | 4 010 | 21 904 | 8 | 33 992 | 350 | 91 |
| Hele Landet | | | | | | | |
| Hovedstaden ... | 24 | 7 | 1 286 | 2 | 1 319 | 1 | 17 |
| Byerne..... | 278 | 99 | 4 694 | 4 | 5 075 | 29 | 8 |
| Landdistrikterne. | 14 361 | 7 051 | 33 025 | 7 | 54 444 | 639 | 121 |
| I alt 1923 .... | 14 663 | 7 157 | 39 005 | 13 | 60 838 | 669 | 146 |
| I alt 1922 .... | 16 663 | 7 857 | 39 887 | 13 | 64 420 | 860 | 118 |

overvejende paa »Grundejer-Jagttegn«, hvoraf der løstes 2 700 færre end Aaret forud, mens Nedgangen i alm. Jagttegn kun androg ca. 900. Til unge Mennesker mellem 15 og 18 Aar løstes ca. 200 Jagttegn færre end i 1922.

I nedenstaaende Tabel 2 gives en summarisk Oversigt over de jagtudøvende Personers Livsstilling. Henimod to Tredjedele (63,4 pCt.) var Landbrugere, 13,3 pCt. var Haandværkere og Handlende og 11,3 pCt. var Tyende og Arbejdere, 4,6 pCt. var Embedsmænd o. lign. og 2 pCt. var Fiskere; Resten (5,3 pCt.) kunde ikke henføres under noget af disse Erhverv. — Den ovenfor omtalte Nedgang i Løsningen af Jagttegn falder udelukkende paa Landbrugsgruppen, herunder medregnet Tyende paa Landet.

Tab. 2. Antallet af de i hele Landet i 1923 løste Jagttegn.

| | Grundejer-Jagttegn à 2 Kr. | | Alm. Jagttegn à 20 Kr. | Jagttegn*) for Udlændinge (à 100 Kr.) | Tilsammen Antal Jagttegn |
|---|---|---|---|---|---|
| | løst af Ejer ell. Bruger | løst af Ejers ell. Brugers Søn ell. Svigers. | | | |
| 1. Landbrugere ..... | 14 080 | 6 533 | 17 972 | 3 | 38 588 |
| 2. Fiskere ..... | 106 | 37 | 1 079 | » | 1 222 |
| 3. Tyende ell. Arbejdere | 118 | 376 | 6 405 | 1 | 6 900 |
| 4. Haandværkere og Handlende..... | 221 | 110 | 7 741 | 5 | 8 077 |
| 5. Embedsmænd, Sagførere, Læger, Dyrlæger o. l. ..... | 75 | 23 | 2 692 | 1 | 2 791 |
| 6. Andre ..... | 63 | 78 | 3 116 | 3 | 3 260 |
| Tilsammen Jagttegn.... | 14 663 | 7 157 | 39 005 | 13 | 60 838 |
| Heraf løste til Personer i Alderen 15—18 Aar (jfr. Lovens § 16).... | 43 | 417 | 209 | » | 669 |

*) Foruden ovenstaaende Aarsjagttegn er der af Udlændinge løst 146 Jagttegn gældende for tilsammen 805 Dage mod Betaling af 5 Kr. for hvert Døgn, Jagten udøves.

Som det ogsaa konstateredes ifjor, findes de jagtudøvende fortrinsvis i Landbrugsstanden, men af de 38 588 Landbrugere havde 17 972 eller 46,6 pCt. løst almindeligt Jagttegn, fordi de ønskede at udøve Jagt ogsaa udenfor deres egen Ejendom.

For Erhvervelse af Jagttegn blev der i alt i 1923 betalt 826 065 Kr., hvoraf Hovedparten (780 100 Kr.) blev betalt for almindelige Jagttegn. Da der i Gebyr for Udfærdigelsen af Tegnene erlægges 2 Kr., medens Restbeløbet gaar i Kommunekasserne, har disse ved Jagttegnsordningens Gennemførelse i 1923 oppebaaret en Indtægt paa 704 097 Kr. (mod 719 830 Kr. i 1922).

## Kommune-Delinger.

I Finansaarene 1921—22 til 1923—24 har der i Henhold til Landkommunalloven af 6. Juli 1867 § 1 fundet 5 Kommunedelinger Sted, idet Sogne, der hidtil har været forbundne til en kommunal Enhed, med Indenrigsministeriets Samtykke er blevet selvstændige Kommuner.

Med Angivelse af det Tidspunkt, fra hvilket Delingen er traadt i Kraft, og med Tilføjelse af Folketallet i 1921, er disse 5 Kommuner anført nedenfor.

| | Amt | Adskilt kommunalt fra | Folketal 1921 |
|---|---|---|---|
| 1. Tyregod | Vejle | 1. Okt. 1922 | 1902 |
| Vester | | | 383 |
| 2. Hunstrup | Thisted | 1. April 1923 | 590 |
| Østerild | | | 700 |
| 3. Hodde | Ribe | 1. April 1923 | 512 |
| Tistrup | | | 1842 |
| 4. Vig | Holbæk | 1. April 1924 | 2697 |
| Nørre Asmindrup | | | 935 |
| 5. Roslev | Viborg | 1. April 1924 | 953 |
| Rybjerg | | | 507 |

Foruden disse Kommunedelinger har der i det nævnte Tidsrum fundet 3 Indlemmelser Sted af selvstændige kommunale Omraader i tilgrænsende Købstæder, nemlig Skelskør Købstads Landdistrikt med 34 Indb. (fra 1. April 1922), Allinge-Sandvig Købstads Landdistrikt med 214 Indb. (fra 1. April 1923) og Næstved Skt. Mortens Landdistrikt med 762 Indb. (fra 1. Okt. 1923).

Antallet af Landets Kommuner pr. 1. April 1924 bliver herefter 1 380, hvoraf de 88 er Købstadkommuner og 1 292 Landkommuner. Under Købstadkommunerne er medregnet København og Frederiksberg samt 6 Flækker, og til Landkommunerne er regnet de 18 endnu bestaaende Købstadlanddistrikter. Øen Kristiansø, der administreres af Marineministeriet, er ikke nogen Kommune og er ikke medregnet i ovenstaaende Opgørelse.

## Arbejdsløsheden i Maj 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Maj var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 6,1 pCt. mod 9,3 pCt. ved Udgangen af April. Som sædvanlig i Foraarsmaanederne er Nedgangen stærkest for Provinsen, nemlig fra 9,7 til 5,7 pCt., mod for Hovedstaden en Nedgang fra 8,7 til 6,7 pCt.

Indenfor de enkelte Erhvervsgrupper er Nedgangen i Arbejdsløsheden særlig stærk for Byggefagene og for Arbejdsmændene; men ogsaa for Industrifagene er der en betydelig Bedring i Beskæftigelsesforholdene. For Handels- og Kontorfaget er Forholdene derimod næsten ens ved Udgangen af Maj og Udgangen af April.

| Maj 1924 | Antal Arbejdere | Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet. | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 2. Maj | 9. Maj | 16. Maj | 23. Maj | 30. Maj |
| Hovedstaden: | | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Bygningsindustri. | 11 857 | 11,5 | 9,2 | 8,1 | 8,0 | 7,4 |
| Anden Industri.. | 63 397 | 7,9 | 7,5 | 7,1 | 6,9 | 6,8 |
| Handel..... | 5 927 | 8,8 | 8,7 | 8,7 | 8,5 | 8,5 |
| Arbejdsmænd ... | 31 095 | 7,1 | 6,9 | 6,0 | 6,1 | 5,9 |
| Ialt... | 112 276 | 8,1 | 7,6 | 6,9 | 6,9 | 6,7 |
| Provinserne: | | | | | | |
| Bygningsindustri. | 19 146 | 8,1 | 6,5 | 5,5 | 4,6 | 4,3 |
| Anden Industri.. | 57 260 | 8,6 | 8,5 | 8,0 | 7,5 | 7,3 |
| Handel..... | 6 637 | 6,9 | 7,1 | 6,9 | 7,1 | 7,0 |
| Arbejdsmænd ... | 63 354 | 8,6 | 6,9 | 5,7 | 4,6 | 4,4 |
| Ialt... | 146 397 | 8,4 | 7,5 | 6,6 | 5,8 | 5,7 |
| Hele Landet... | 258 673 | 8,3 | 7,5 | 6,8 | 6,3 | 6,1 |

En Sammenligning med Arbejdsløshedsprocenterne for Aarene 1910—13 gnstl. viser, at Beskæftigelsen for samtlige Fag under et nu er omtrent normal, nemlig 6,1 pCt. mod 5,7 pCt. i de nævnte Aar. For Byggefagene og Arbejdsmændene er Beskæftigelsesforholdene endog bedre end før 1914, nemlig henholdsvis 5,4 pCt. og 4,9 pCt. mod før 1914 henholdsvis 6,8 pCt. og 7,6 pCt. For Fabrikfagene er Arbejdsløsheden derimod højere nu, nemlig 7,1 pCt. mod 4,0 pCt. i Gennemsnit for Aarene 1910—13.

For hele Landet under et udgjorde Arbejdsløsheden ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

| | 1920 | 1921 | 1922 | 1923 | 1924 |
|---|---|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Januar ..... | 13,2 | 19,7 | 28,9 | 21,5 | 21,0 |
| Februar..... | 9,6 | 23,2 | 33,1 | 23,2 | 21,3 |
| Marts ..... | 6,7 | 23,6 | 27,9 | 16,0 | 18,4 |
| April..... | 3,5 | 21,7 | 24,0 | 11,5 | 9,3 |
| Maj..... | 2,8 | 18,6 | 16,1 | 9,1 | 6,1 |
| Juni..... | 2,1 | 16,8 | 13,2 | 8,1 | |
| Juli ..... | 2,1 | 16,7 | 12,5 | 7,4 | |
| August..... | 2,4 | 17,7 | 11,1 | 7,6 | |
| September..... | 2,7 | 16,6 | 10,6 | 7,4 | |
| Oktober..... | 3,6 | 18,3 | 11,3 | 7,6 | |
| November..... | 6,1 | 20,8 | 15,2 | 11,4 | |
| December ..... | 15,1 | 25,2 | 20,3 | 16,0 | |

I Sammenligning med de tre foregaaende Aar er Arbejdsløshedsprocenten for Maj meget lav.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Statistiske Meddelelser, 4. Række:

70. Bind, 1. Hæfte: Ansættelserne til Indkomst- og Formueskatten 1923—24, I.

Statistisk Aarbog 1924. Pris: 2 Kr.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.

I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.

Udgaaet fra Trykkeriet d. 28. Juni 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 19 — 5. JULI 1924



**Indhold:** Høstudsigterne, bedømt d. 1. Juli. — Husdyrholdet udenfor Landbruget. — Kommunernes Skatteprocenter. — Notits.


## Høstudsigterne

**bedømt den 1. Juli 1924.**

Fra 93 Sagkyndige har Det statistiske Departement modtaget Indberetning om, hvorledes de forskellige vigtigste Afgrøder stod den 1. Juli.

Med Hensyn til den nærmere Ordning af disse Indberetninger og de ledende Synspunkter for Skønnenes Afgivelse, henvises til den første Indberetning om Høstudsigterne for i Aar i Statistiske Efterretninger Nr. 17. De ved Bedømmelsen benyttede Tal-Betegnelser har følgende Betydning:

6 = udmærket god.
5 = noget over Middelhøst.
4 = Middelhøst.
3 = noget under Middelhøst.
2 = daarlig, men dog ikke slet.
1 = slet.

*Sædafgrøderne.*

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Resultaterne af Bedømmelsen pr. 1. Juli tilligemed de tilsvarende Tal fra Bedømmelsen pr. 15. Juni.

| | Øerne | | Jylland | |
|---|---|---|---|---|
| | 1. Juli | 15. Juni | 1. Juli | 15. Juni |
| Hvede | 2,8 | 2,7 | 2,2 | 1,9 |
| Rug | 3,2 | 3,2 | 2,5 | 2,2 |
| Byg | 4,0 | 3,9 | 3,8 | 3,8 |
| Havre | 4,0 | 4,0 | 3,9 | 3,8 |
| Blandsæd | 4,0 | 3,9 | 4,0 | 3,8 |
| Bælgsæd | 3,6 | 3,6 | 3,4 | 3,7 |

Baade paa Øerne og i Jylland er der for de fleste Afgrøder en lille Fremgang. Paa Grund af det forskellige Vejrlig i Landets Egne, lyder Meddelernes Indberetninger ret uensartede. Men man faar dog det Helhedsbillede, at selv Vintersæden de fleste Steder har rettet sig en Del, at Rugens Bestøvning er foregaaet under gunstige Vejrforhold, og at den haardt tiltrængte Varme for Vaarsædens Vedkommende mange Steder »har gjort Underværker«. Vintersæden vil ganske vist ikke kunne naa »middel«, men Kvaliteten tegner for Rugens Vedkommende ganske godt; for Vaarsæden spaas allerede nu af flere Meddelere Middelhøst. Ret almindeligt klages over overhaandtagende Agerkaal, især paa de foraarspløjede Marker; Sygdomsangreb synes derimod, med Undtagelse af nogle faa Egne, hvor der har vist sig Lyspletsyge i Havren, at være forholdsvis sjældne i Aar. Næsten samtlige Meddelere udtaler Ønsket enten om Regn eller Varme.

*Rodfrugterne.*

For Rodfrugterne blev der i Beretningen for 15. Juni ikke meddelt noget Gennemsnitsresultat, da der paa Grund af den meget sene Saaning kun forelaa ganske enkelte Bedømmelser. Denne Gang indberetter alle Meddelere ogsaa om Rodfrugterne; Resultatet af Bedømmelsen pr. 1. Juli tilligemed de tilsvarende Tal fra Bedømmelsen pr. 30. Juni 1923 fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

| | 1. Juli 1924 | | 30. Juni 1923 | |
|---|---|---|---|---|
| | Øerne | Jylland | Øerne | Jylland |
| Kartofler | 3,6 | 3,5 | 3,4 | 3,2 |
| Gulerødder | 3,9 | 3,4 | 3,4 | 3,0 |
| Runkelroer | 3,6 | 3,3 | 2,6 | 2,3 |
| Kaalroer | 3,9 | 3,8 | 4,0 | 3,4 |
| Turnips | 3,9 | 3,8 | 3,9 | 3,4 |
| Sukkerroer | 3,6 | 3,3 | 3,4 | — |

Gennemsnitstallene for Øerne ligger som Helhed nær op til Middelhøst, Tallene for Jylland er derimod noget lavere. For begge Landsdele er Forholdene gunstigere, end de var paa samme Tidspunkt

i Fjor. Kartoflerne er kommet sent op og vokser langsomt; »Spring i Rækkerne«, især i Jylland, tyder vel nok paa, at en Del af Læggekartoflerne har været berørt af Frosten. Roerne er tilsyneladende allevegne kommet godt op og »har voldsom Fart i Væksten«, saa deres værste Fjende, Jordloppen, ikke har gjort nævneværdig Skade. Om Bearbejdningen af Roemarkerne berettes der meget forskelligt; i Almindelighed synes Udtyndingen dog at være sluttet. Som Helhed klages der næsten ikke over Sygdomme eller Angreb af nogen Art, derimod for Runkelroernes Vedkommende en Del over Frøets svigtende Spireevne.

*Hø og Græsning.*

Bedømmelsen for Høslets- og Græsningsarealerne fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

| | Øerne | | Jylland | |
|---|---|---|---|---|
| | 1. Juli | 15. Juni | 1. Juli | 15. Juni |
| Agerhø ..... | 3,9 | 3,8 | 4,0 | 3,6 |
| Enghø..... | 3,4 | 3,3 | 3,9 | 3,7 |
| Græsning ..... | 3,8 | 3,9 | 4,3 | 4,2 |

Tallene viser som Helhed en kendelig Fremgang siden sidst. Slaaningen af Agerhøet er nu saa smaat paabegyndt og giver især i Jylland noget mere end ventet; Gennemsnittet er for denne Landsdel nået op paa Middelhøst. Ret almindelig er Bemærkningen om, at Kløveren er kommet godt frem i de sidste Uger. Enggræsset har mange Steder udviklet sig over Forventning, men Vinterens Is og Vand har dog ødelagt Afgrøden paa betydelige Strækninger i Jylland. Græsmarkerne bedømmes meget forskelligt; som Helhed er Billedet dog dette, at der paa Øerne mangler Regn, medens i store Dele af Jylland »Græsmarkerne stadigt er yppige«.

Lucernemarkerne er mange Steder daarlige. »To Aars koldt, regnfuldt Vejr og en langvarig, streng Vinter, som den afvigte, har været dem for meget«.

---

## Husdyrholdet udenfor Landbruget.

Ved Landbrugstællingen i 1923 blev der foretaget en særskilt Optælling af Husdyrbestanden paa Ejendomme med Jord og Ejendomme uden Jordtilliggende. Optællingen for jordløse Huse maa vistnok antages særlig i Byerne at være noget ufuldstændig, saaledes at de nedenfor meddelte Resultater af Opgørelsen maa betragtes som Minimumstal, der dog sikkert ikke ligger meget under det rigtige.

Antallet af Heste paa Ejendomme uden Jordtilliggende var ca. 31 300, deraf i Hovedstaden godt 9 000. Antallet er ret forsvindende i Forhold til det samlede Antal Heste, der er opgjort til 562 000. Imidlertid er der naturligvis et langt større Antal Heste, der ikke anvendes i Landbrugets Tjeneste, idet navnlig paa Landet og i de mindre Byer Hesteholdere ofte vil søge at skaffe sig saa stort Jordtilliggende til Brug eller Eje, at de selv kan avle Foderet, og hertil kommer det sikkert ikke ubetydelige Antal Heste paa egentlige Landbrugsejendomme, som helt eller delvis anvendes udenfor Landbrugsbedriften.

Da en tilsvarende Opgørelse ikke er foretaget tidligere, kan man heller ikke af den Grund belyse Omfanget af den Formindskelse af Hestebestanden udenfor Landbruget, som den tiltagende Benyttelse af Automobiler har muliggjort. Et vist Udtryk herfor kan man dog faa af det samlede Antal Heste i Købstæderne (altsaa baade for Ejendomme med og uden Jordtilliggende). Udelader man de sønderjydske Byer, fandtes der ved Tællingerne 1909, 1914 og 1923 følgende Antal Heste i Købstæderne:

| | København og Frederiksberg | Provinsbyerne | Tilsammen |
|---|---|---|---|
| 1909 ..... | 12 194 | 24 664 | 36 858 |
| 1914 ..... | 12 133 | 25 130 | 37 263 |
| 1923 ..... | 8 633 | 18 007 | 26 640 |

Indtil 1914 var Byernes Hestehold altsaa endnu i Vækst, selvom Forøgelsen allerede fra 1909 til 1914 var mindre end man efter Befolkningstilvæksten i Byerne kunde vente, idet de 2 584 Automobiler, der i 1914 fandtes i Byerne, havde aflastet Hesteholdet en Del. Fra 1914 til 1923 gik Hesteholdet tilbage med ca. 10 600. I 1921, det sidste Aar for hvilket Opgørelse foreligger, var Antallet af Automobiler i Byerne, bortset fra de sønderjydske, steget til 13 948. Formindskelsen i Hesteholdet har været procentvis omtrent lige stor i Hovedstaden og Provinsbyerne.

Af Hornkvæg findes der, som naturligt er, kun et meget lille Antal paa Ejendomme uden Jord, nemlig 7 700, hvoraf ca. 4 700 Køer, og heller ikke Faareholdet kan ifølge Sagens Natur være stort paa disse Ejendomme, paa hvilke der dog fandtes ca. 5 900 Faar. Derimod findes omtrent Halvdelen af Landets Gedebestand paa Ejendomme uden Jord, nemlig godt 20 000 af i alt ca. 41 700.

Større Betydning har Svineholdet, der paa Ejendomme uden Jord androg i alt ca. 76 000 Stkr.

Det er navnlig Fjerkræholdet, der er af Betygning, idet mere end Fjerdedelen af den samlede Hønsebestand findes paa Ejendomme uden Jord, nemlig noget over 5,5 Mill. Stkr. af i alt ca. 20 Mill., saaledes at disse Ejendomme yder et meget væsentligt Bidrag til Landets samlede Ægproduktion.

Ogsaa Ænder holdes der en Del af. Antallet var ca. 123 000 Stkr. af i alt 660 000, hvorimod Antallet af Kalkuner og Gæs er relativt ringe, nemlig 6 300 og 28 600 af en samlet Bestand paa henholdsvis 44 600 og 254 400.

---

## Kommunernes Skatteprocenter.

Til Belysning af Forskydningerne i Kommunernes Skatteforhold har Det statistiske Departement foretaget en Opgørelse over Skatteprocenterne for samtlige Landets Kommuner for $19^{24}/_{25}$.

Ved en Kommunes Skatteprocent forstaas ifølge den kommunale Skattelov af 15. Maj 1903 § 8 den Procent, som den samlede paalignede personlige Opholdskommuneskat udgør af de tilsvarende Skatteyderes virkelige Indkomster uden Forhøjelser eller Nedsættelser. En Kommunes Skatteprocent for $19^{24}/_{25}$ bestemmes ved Kommunens Skattebehov i Finansaaret $19^{24}/_{25}$ og de skatteansattes Indtægter i Kalenderaaret 1923 og er altsaa Udtryk for Forholdet mellem disse Beløb. Derimod kan den naturligvis intet udsige om, hvormeget de enkelte Skatteydere skal udrede i Kommuneskat, idet dette er afhængigt af, hvorledes Lovens Bestemmelser om Forhøjelser og Nedsættelser af Indtægten haandhæves inden for de i Loven afstukne Grænser, (jfr. Stat. Efterretn. 1924 Nr. 18).

For Provinsbyerne meddeles følgende Oversigt:

Provinsbyernes Skatteprocenter.

| Antal Byer med: | $19^{24}/_{25}$ | $19^{23}/_{24}$ | $19^{22}/_{23}$ | $19^{21}/_{22}$ | $19^{20}/_{21}$ | $19^{19}/_{20}$ | $19^{09}/_{10}$ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 3—4 pCt. ... | » | » | » | 1 | » | 1 | 1 |
| 4—5 — ... | 4 | 1 | 1 | » | 2 | 6 | 17 |
| 5—6 — ... | 11 | 4 | 11 | 6 | 6 | 19 | 32 |
| 6—7 — ... | 7 | 20 | 18 | 21 | 21 | 27 | 17 |
| 7—8 — ... | 30 | 22 | 19 | 19 | 16 | 15 | 5 |
| 8—9 — ... | 16 | 15 | 11 | 15 | 17 | 3 | } |
| 9—10 — ... | 10 | 11 | 14 | 6 | 7 | 3 | } 1 |
| 10 og derover | 7 | 12 | 11 | 8 | 6 | 1 | } |
| Tilsammen.. | 85[1]) | 85[1]) | 85[1]) | 76[1]) | 75[1]) | 75[1]) | 73 |

[1]) For 1 By (Skive Købstad) var ikke fastsat nogen Skatteprocent.

Efter den stærke Forskydning i Skatteprocenterne, der fandt Sted fra $19^{19}/_{20}$ til $19^{20}/_{21}$, foregik der ikke i det følgende Aar nogen væsentlig Forandring i Fordelingen. Fra $19^{22}/_{23}$ til $19^{23}/_{24}$ skete dernæst en lille Forskydning opefter, men denne er nu for $19^{24}/_{25}$ afløst af en stærk Forskydning nedefter. Medens der i $19^{23}/_{24}$ kun var 5 Byer med en Skatteprocent under 6, er dette i $19^{24}/_{25}$ Tilfældet for 15 Byers Vedkommende, og til Gengæld er der i $19^{24}/_{25}$ kun 17 Byer med Skatteprocent over 9 mod i $19^{23}/_{24}$ 23. Ialt 46 Byer eller noget over Halvdelen har nu en Skatteprocent mellem 7 og 9.

For Sognekommunernes Vedkommende fremgaar Fordelingen efter Skatteprocentens Størrelse af nedenstaaende Oversigt:

| Antal Sognek. med: | Øerne $19^{24}/_{25}$ | Jylland $19^{24}/_{25}$ | Hele Landet $19^{24}/_{25}$ | $19^{23}/_{24}$ | $19^{22}/_{23}$ | $19^{21}/_{22}$ | $19^{20}/_{21}$ | $19^{09}/_{10}$ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Und. 1 pCt. | 37 | 4 | 41 | 24 | 28 | 51 | 57 | 64 |
| 1—2 — | 216 | 45 | 261 | 206 | 235 | 322 | 326 | 368 |
| 2—3 — | 194 | 150 | 344 | 342 | 327 | 346 | 343 | 352 |
| 3—4 — | 59 | 211 | 270 | 263 | 241 | 217 | 212 | 181 |
| 4—5 — | 19 | 143 | 162 | 204 | 229 | 141 | 132 | 84 |
| 5—6 — | 11 | 114 | 125 | 147 | 125 | 62 | 59 | } |
| 6—7 — | 3 | 55 | 58 | 61 | 54 | 28 | 26 | } |
| 7—8 — | 1 | 18 | 19 | 24 | 31 | 6 | 6 | } 91 |
| 8—9 — | » | 8 | 8 | 15 | 14 | 1 | 5 | } |
| 9 og derov. | 1 | 3 | 4 | 7 | 7 | 4 | 3 | } |
| Tils.... | 541 | 751 | 1292 | 1293 | 1291 | 1178 | 1169 | 1140 |

Det vil ses, at der er en meget betydelig Forskel mellem de to Hoveddele af Landet, idet der i Jylland er forholdsvis langt flere Kommuner med høj Skatteprocent end paa Øerne. Medens saaledes kun 35 af Øernes 541 Kommuner har en Skatteprocent over 4, er dette Tilfældet med ikke mindre end 341 af Jyllands 751 Kommuner. Forskellen mellem Landets forskellige Egne er imidlertid langt større end man faar Indtryk af gennem Tabellen. Der er saaledes 5 Amtsraadskredse (Holbæk, Sorø, Præstø, Maribo og Assens), hvor ingen Sognekommune har Skatteprocent over 5, ja i Assens Amtsraadskreds er Procenten ikke over 4 i nogen Kommune. En Modsætning hertil danner navnlig Ringkøbing Amt, hvor Skatteprocenten kun i 16 Kommuner er lavere end 4, og hvor 22 af Amtets 89 Kommuner har en Skatteprocent paa over 6. Tillige skal anføres, at Kommunerne i de sønderjydske Landsdele paa Grund af særlige Omstændigheder har forholdsvis høje Skatteprocenter.

Ligesom for Bykommunerne er der ogsaa for Sogne-

kommunerne en nedadgaaende Bevægelse i Skatteprocenterne i $19^{24}/_{25}$, idet der er 302 Kommuner med en Skatteprocent under 2 mod 230 i $19^{23}/_{24}$, samtidig med at Antallet af Kommuner med en Skatteprocent over 8 er gaaet ned fra 22 i $19^{23}/_{24}$ til 12 i $19^{24}/_{25}$.

Af Tallene fremgaar det, at Skatteprocenterne ligger langt højere i Byerne end paa Landet, men det maa herved erindres, at Ejendomsskatterne er højest i Landkommunerne og her spiller en langt større Rolle end i Byerne.

Ved den foran anstillede Sammenligning mellem Sognekommunerne i de forskellige Landsdele maa det paa samme Maade haves i Erindring, at Forskellen i Skatteprocenternes Højde tildels skyldes Forskelligheder med Hensyn til Ejendomsbeskatningen; eksempelvis har netop Ringkøbing Amts Sognekommuner en meget lavere Beskatning af de faste Ejendomme end de øvrige Sognekommuner i Jylland.

## Notits.

*Funktionærstatistikken.*

En foreløbig Optælling af det Antal Besvarelser, der er indkommet paa de i Februar—Marts Maaneder udsendte Spørgeskemaer angaaende Privat-Funktionærerne, har givet som Resultat, at der er modtaget ialt ca. 20 000 Skemaer, (13 700 Mænd og 6 300 Kvinder), heraf ca. 8 100 fra Hovedstaden (5 200 Mænd og 2 900 Kvinder), ca. 10 200 fra Provinsbyerne (7 100 Mænd og 3 100 Kvinder) og ca. 1 700 fra Landdistrikterne (1 400 Mænd og 300 Kvinder).

Ved den Undersøgelse vedrørende Handels- og Kontormedhjælperne, der fandt Sted i 1913, indkom der fra Funktionærerne ca. 9 500 Skemaer. Det nu indsamlede Materiale vil formentlig vise sig at være fyldestgørende til en Belysning af Privat-Funktionærernes økonomiske og sociale Forhold, om end det er muligt, at det ved Bearbejdelsen vil vise sig, at der for enkelte mindre Grupper af Funktionærer ikke er indkommet et i alle Henseender tilstrækkeligt Antal Besvarelser.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Handelsstatistisk Varefortegnelse. Pris: 1 Kr.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen.
Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 5. Juli 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 20 — 18. JULI 1924



**Indhold:** Arbejdslønnen i Industrien. Oktober Kvartal 1923. — Arbejdsløsheden i Juni 1924.


## Arbejdslønnen i Industrien.

### Oktober Kvartal 1923.

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for Oktober Kvartal 1923 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet (for Jernindustrien i November—December Maaneder), fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistikken omfatter denne Gang ca. 106 000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, hvilket nøje svarer til Antallet i April og Juli Kvartaler. For Kvartalerne i 1922 og Januar Kvartal 1923 omfattede Lønstatistikken 95 à 100 000 Arbejdere, i 1921 kun 85 à 90 000 Arbejdere, men i 1920 ca. 110 000 Arbejdere. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikkens Arbejdertal i Oktober og Juli Kvartaler 1923 viser en stærk Nedgang i Antallet af Arbejdere i Bygningsfagene, ialt godt 3 000 Arbejdere. Ogsaa for Teglværks- og Jord- og Betonarbejdere er der paa Grund af Aarstiden stærk Nedgang i Arbejderantallet fra Juli til Oktober Kvartal. Omvendt medfører Aarstiden en stærk Stigning af Antallet af Arbejdere i Sukkerindustrien. Af Fag, der ikke i særlig Grad er paavirkede af Aarstiden, kan nævnes Tekstilarbejdere, der viser en samlet Fremgang paa ca. 700 Arbejdere, samt Smede og Maskinarbejdere, hvor det Antal Arbejdere, for hvilke der foreligger Lønoplysning, er vokset med ca. 500.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles omstaaende (S. 142). Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af de anførte Arbejdertal, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i Oktober Kvartal 1923 i Hovedstaden 229 Øre, i Provinsen 178 Øre og i hele Landet 202 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelsen af deres Lønninger kun betyder en ringe Ændring i de samlede Gennemsnit.

Af Oversigten fremgaar det, at Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et i Oktober Kvartal 1923 var 139 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 171 Øre, for Arbejdsmænd 136 Øre og for Kvinder 87 Øre. For de i København beskæftigede 51 000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 150 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 190 Øre, for Arbejdsmænd 149 Øre og for Kvinder 91 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistikken 55 000 Arbejdere, hvis gennemsnitlige Timefortjeneste var 129 Øre; for faglærte Arbejdere i Provinsen var Lønnen 150 Øre, for Arbejdsmænd 129 Øre og for Kvinder 80 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen er saaledes gennemsnitlig 40 Øre for faglærte Arbejdere, 20 Øre for Arbejdsmænd, 11 Øre for Kvinder og 21 Øre

## Arbejdslønnen i forskellige Industrier.

| Fag | København | | | Provinsen | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Arb. pr. 31/12 1923 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. Juli Kvartal 1923 | Antal Arb. pr. 31/12 1923 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. Juli Kvartal 1923 |
| | | Øre | Øre | | Øre | Øre |
| **Næringsmiddelindustri:** | | | | | | |
| Bagerier, Svende | 961 | 175 | 174 | 86 | 153 | 150 |
| Møller, — | 74 | 161 | 162 | 224 | 130 | 129 |
| Chokoladef., faglærte Arb. | 59 | 178 | 172 | 18 | 155 | 153 |
| — ufagl. Arb. | 83 | 134 | 132 | — | — | — |
| — Kvinder | 561 | 85 | 82 | 62 | 73 | 71 |
| Margarinefabrikker, ufagl. Arb. | 68 | 124 | 124 | 298 | 120 | 120 |
| — Kvinder | 38 | 67 | 67 | 158 | 67 | 67 |
| Bryggerier, ufagl. Arb. | 1890 | 134 | 137 | 437 | 123 | 126 |
| — Kvinder | 814 | 98 | 101 | 419 | 83 | 84 |
| Spritfabrikker, ufagl. Arb. | 38 | 129 | 132 | 237 | 129 | 132 |
| — Kvinder | 69 | 96 | 98 | 12 | 96 | 99 |
| Sukkerfabrikker, ufagl. Arb. | 420 | 153 | 152 | 3525 | 134 | 118 |
| — Kvinder | 251 | 77 | 78 | 183 | 71 | 65 |
| Div. Fag, ufagl. Arb. | 124 | 145 | 140 | 314 | 121 | 119 |
| - - Kvinder | 123 | 92 | 83 | 364 | 91 | 80 |
| **Tobaksindustri:** | | | | | | |
| Cigarfabr., Cigarmagere | 916 | 143 | 144 | 962 | 135 | 134 |
| — ufagl. Arb. | 108 | 142 | 140 | 147 | 122 | 122 |
| — Kvinder | 2383 | 100 | 99 | 1639 | 82 | 81 |
| **Tekstilindustri:** | | | | | | |
| Tekstilfabr., Mænd | 679 | 131 | 132 | 2021 | 125 | 126 |
| — Kvinder | 1904 | 94 | 97 | 2926 | 85 | 86 |
| Rebslagerier, Svende | 11 | 122 | 118 | 26 | 127 | 121 |
| — ufagl. Arb. | 30 | 118 | 115 | 22 | 111 | 114 |
| — Kvinder | 120 | 75 | 74 | 49 | 61 | 63 |
| Possementfaget, Svende | 24 | 166 | 148 | — | — | — |
| — Kvinder | 20 | 84 | 81 | — | — | — |
| Sejlmagersvende | — | — | — | 20 | 142 | 140 |
| **Beklædningsindustri:** | | | | | | |
| Skræddersvende | 219 | 161 | 161 | 26 | 146 | 145 |
| Syersker | 1076 | 85 | 86 | 433 | 71 | 71 |
| Skomagersvende | 37 | 157 | 162 | — | — | — |
| Skotøjsarbejdere, Mænd | 1099 | 169 | 170 | 131 | 136 | 136 |
| — Kvinder | 859 | 95 | 96 | 70 | 79 | 78 |
| **Læderindustri:** | | | | | | |
| Garverier, Svende | 167 | 194 | 192 | 74 | 174 | 167 |
| — ufagl. Arb. | 199 | 158 | 163 | 215 | 151 | 150 |
| **Bygningsindustri:** | | | | | | |
| Blikkenslagersvende | 305 | 207 | 193 | 230 | 138 | 138 |
| Bygningssnedkersvende*) | 893 | 195 | 185 | 1398 | 142 | 136 |

| Fag | København | | | Provinsen | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Arb. pr. 31/12 1923 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. Juli Kvartal 1923 | Antal Arb. pr. 31/12 1923 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. Juli Kvartal 1923 |
| | | Øre | Øre | | Øre | Øre |
| Glarmestersvende | 119 | 161 | 157 | 90 | 125 | 124 |
| Malersvende | 936 | 211 | 179 | 402 | 144 | 136 |
| Murersvende | 958 | 264 | 259 | 2031 | 156 | 155 |
| Murarbejdsmænd | 706 | 207 | 194 | 1769 | 126 | 121 |
| Stukkatørsvende | 69 | 218 | 194 | — | — | — |
| Tømrersvende | 730 | 252 | 227 | 1677 | 145 | 143 |
| Arbm. hos Tømrere | 39 | 142 | 137 | 57 | 119 | 121 |
| Linoleumspaalæggere | 46 | 202 | 182 | — | — | — |
| Isoleringsmontører | 68 | 210 | 247 | 18 | 182 | 170 |
| **Træ- og Møbelindustri:** | | | | | | |
| Bødkersvende | 144 | 186 | 179 | 321 | 153 | 150 |
| Børstenbindersvende | 43 | 160 | 159 | 23 | 127 | 131 |
| Billedskærersvende | 13 | 172 | 172 | 32 | 138 | 144 |
| Drejersvende | 41 | 158 | 159 | 77 | 142 | 141 |
| Forgyldere | 23 | 207 | 185 | 27 | 160 | 155 |
| Karetmagersvende | 35 | 196 | 185 | — | — | — |
| Kurvemagersvende | 22 | 131 | 104 | | | |
| Møbelsnedkersvende | 709 | 169 | 167 | 91 | 139 | 135 |
| Maskinsnedkere | 426 | 164 | 163 | 1198 | 132 | 132 |
| Træindustriarbejdere, ufagl. | 303 | 130 | 130 | 527 | 111 | 111 |
| Træindustri, Kvinder | 119 | 86 | 84 | 49 | 86 | 84 |
| Pianoarbejdere | 247 | 186 | 184 | 14 | 155 | 146 |
| Sadelmager- og Tapetserersv. | 284 | 174 | 173 | 177 | 144 | 132 |
| **Ler-, Sten-, Glasindustri:** | | | | | | |
| Jord- og Betonarbejdere | 1682 | 188 | 176 | 1913 | 118 | 114 |
| Brolæggersvende | 62 | 288 | 274 | 36 | 200 | 195 |
| Stenhuggerier, Svende | 89 | 188 | 184 | 305 | 127 | 129 |
| — ufagl. Arb. | 52 | 147 | 142 | 114 | 114 | 113 |
| Grus- og Skærvefabr., Arbm. | — | — | — | 301 | 120 | 122 |
| Teglværker — | — | — | — | 2347 | 121 | 125 |
| Cementfabr. — | — | — | — | 1402 | 135 | 132 |
| Keram. Industri, fagl. Arb. | 173 | 172 | 170 | 55 | 128 | 129 |
| — ufagl. — | 273 | 140 | 139 | 76 | 108 | 108 |
| — Kvinder | 462 | 107 | 104 | 49 | 79 | 72 |
| Terrazzoarbejdere | 52 | 162 | 159 | — | — | — |
| **Jern-o.a. Metalindustri:** | | | | | | |
| Blikkenslagersvende | 180 | 188 | 184 | 82 | 159 | 155 |
| Elektrikere | 627 | 166 | 161 | 730 | 153 | 151 |
| Formere | 372 | 208 | 199 | 519 | 168 | 163 |
| Guld-, Sølv- og Elektropletarb. | 338 | 158 | 156 | 107 | 143 | 139 |

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

## Arbejdslønnen i forskellige Industrier.

| Fag | København | | | Provinsen | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Arb. pr. 31/12 1923 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. Juli Kvartal 1923 | Antal Arb. pr 31/12 1923 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. Juli Kvartal 1923 |
| | | Øre | Øre | | Øre | Øre |
| Gørtlere | 124 | 168 | 165 | 52 | 147 | 145 |
| Kobbersmede | 63 | 205 | 203 | 54 | 179 | 169 |
| Malersvende | 151 | 187 | 212 | 177 | 163 | 162 |
| Metalslibere | 147 | 191 | 181 | 78 | 146 | 140 |
| Metaltrykkere | 76 | 207 | 195 | 18 | 171 | 160 |
| Skibstømrere | 127 | 194 | 198 | 330 | 161 | 155 |
| Smede og Maskinarbejdere | 5428 | 185 | 181 | 4764 | 154 | 150 |
| Træarbejdere | 345 | 177 | 178 | 738 | 154 | 151 |
| Div. fagl. Arbejdere | 58 | 189 | 179 | 60 | 158 | 157 |
| Arbejdsmænd | 3476 | 143 | 140 | 3719 | 127 | 124 |
| Kvinder | 1772 | 83 | 81 | 347 | 77 | 75 |
| **Kemisk Industri:** | | | | | | |
| Farversvende | 33 | 158 | 156 | — | — | — |
| Oliemøller, Arbm. | 578 | 137 | 134 | 759 | 137 | 135 |
| Svovlsyrefabr. — | 84 | 146 | 147 | 234 | 130 | 137 |
| Tændstikfabr., Arbm. | 77 | 154 | 145 | — | — | — |
| — Kvinder | 187 | 83 | 82 | — | — | — |
| Forsk. Industrier, Arbm. | 1007 | 136 | 136 | 334 | 134 | 136 |
| — Kvinder | 1038 | 78 | 76 | 406 | 73 | 66 |
| **Grafisk Industri:** | | | | | | |
| Papirfabrikker, Arbm. | 157 | 128 | 129 | 799 | 121 | 119 |
| — Kvinder | 29 | 89 | 89 | 260 | 75 | 76 |

| Fag | København | | | Pro | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Arb. pr. 31/12 1923 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 | Gsntl. Timefortj. Juli Kvartal 1923 | Antal Arb. pr. 31/12 1923 | Ok Kv 19 |
| | | Øre | Øre | | |
| Bogtrykkerier m. v.: | | | | | |
| — Typografer | 1543 | 204 | 201 | 1088 | 1 |
| — Stentrykkere | 138 | 186 | 186 | 86 | 1 |
| — Kemigrafer | 98 | 173 | 170 | — | - |
| — ufagl. Arb. | 149 | 154 | 153 | 59 | 1 |
| — Kvinder | 299 | 99 | 98 | 108 | |
| Litograf. Etabl., ufagl. Arb. | 35 | 138 | 139 | 21 | 1 |
| — Kvinder | 55 | 95 | 96 | 31 | |
| Bogbinderier, Svende | 324 | 192 | 187 | 121 | 1 |
| — Kvinder | 419 | 102 | 99 | 58 | |
| Papirvareindustri, ufagl. Arb. | 58 | 131 | 130 | — | - |
| — Kvinder | 231 | 86 | 84 | 78 | |
| Æskefabrikker, Kvinder | 220 | 91 | 88 | 126 | |
| **Handel og Transport:** | | | | | |
| Lager- og Pakhusarbejdere | 1069 | 126 | 127 | 2188 | 1 |
| Havnearbejdere | — | 209 | 212 | — | 1 |
| Kvinder | 121 | 81 | 77 | 111 | |
| **Forskelligt:** | | Kr. pr Uge. | | | K |
| Formænd | 678 | 106.50 | 104.88 | 729 | 8 |
| Fyrbødere | 394 | 70.92 | 71.09 | 797 | 6 |
| Chauffører | 745 | 66.82 | 67.11 | 408 | 5 |
| Kuske | 1319 | 63.63 | 64.07 | 1039 | 5 |

for samtlige Arbejdere. Det maa dog fremhæves, at de for København og Provinsen beregnede Gennemsnitslønninger, for samtlige Arbejdere under et, paavirkes af Arbejdertallets forskellige Fordeling mellem faglærte og ufaglærte og mellem Mænd og Kvinder, og indenfor disse Grupper øver den forskellige Fordeling mellem Fagene Indflydelse paa Gennemsnitstallene.

Sammenlignet med Lønningerne i Juli Kvartal viser Lønningerne i Oktober Kvartal kun meget faa Forandringer. Selve Gennemsnitstallet for Timefortjenesten for alle de i Statistikken indbefattede Arbejdere var for Oktober Kvartal 139 Øre mod 137 Øre i Juli Kvartal og 134 Øre i April Kvartal.

I Henhold til den generelle Overenskomst mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Hovedorganisationer af 4. April 1922 blev det store Flertal af Arbejdslønningerne i August 1923 underkastet en Regulering efter Pristallet, der steg fra 198 i Januar til 204 i August 1923, eller med ca. 3 pCt. Denne Regulering traadte i Kraft ca. 15 August og bevirkede altsaa nogen Lønstigning fra April til Juli Kvartal, men Reguleringen virkede dog først fuldt ud i Oktober Kvartal. Stigningen fra April til Oktober Kvartal svarer ogsaa ret nøje til Augustreguleringens 3 pCt.

Af den Tabel, der angiver Gennemsnitsfortjenesten i de enkelte Fag i Oktober og Juli Kvartaler, samt Arbejderantallet ved Udgangen af Oktober Kvartal, vil man se, at der i de enkelte Fag som Helhed kun er Tale om ganske smaa Forandringer i Fortjenesten. For de Fag, der overvejende arbejder paa Akkord, vil der naturligvis altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste. For Byggefagene falder der f. Eks. i Oktober Kvartal forholdsvis mange Udbetalinger af Akkordoverskud, et Forhold, der navnlig har givet sig Udslag for Malerne og de københavnske Tømrere. For Arbejdere i Sukkerfabrikker i Provinsen er der ligeledes en stærk Stigning i Fortjenesten, der maa tilskrives Aarstiden. For enkelte Fag

| | Antal Arbejdere pr. 31/12 1923 | Gennemsnitlig Timefortjeneste | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Oktbr. Kvartal 1923 | Juli Kvartal 1923 | April Kvartal 1923 | Oktbr. Kvartal 1920 | Aaret 1914 |
| København | | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre |
| Fagl. Arbejdere ... | 20 659 | 190 | 186 | 183 | 263 | 67,1 |
| Ufagl. — ... | 16 896 | 149 | 148 | 145 | 214 | 47,5 |
| I alt Mænd ... | 37 555 | 171 | 168 | 165 | 242 | 61,0 |
| Kvindl. Arbejdere.. | 13 783 | 91 | 91 | 90 | 136 | 32,3 |
| Samtl. Arbejdere .. | 51 338 | 150 | 148 | 145 | 216 | 54,4 |
| Provinsen | | | | | | |
| Fagl. Arbejdere ... | 19 085 | 150 | 148 | 146 | 218 | 54,8 |
| Ufagl. — ... | 27 480 | 129 | 126 | 123 | 186 | 40,8 |
| I alt Mænd ... | 46 565 | 137 | 134 | 132 | 200 | 48,2 |
| Kvindl. Arbejdere.. | 8 178 | 80 | 79 | 78 | 122 | 25,7 |
| Samtl. Arbejdere .. | 54 743 | 129 | 127 | 124 | 190 | 44,9 |
| Hele Landet | | | | | | |
| Fagl. Arbejdere ... | 39 744 | 171 | 167 | 165 | 242 | 61,3 |
| Ufagl. — ... | 44 376 | 136 | 134 | 132 | 197 | 45,5 |
| I alt Mænd ... | 84 120 | 152 | 149 | 147 | 219 | 55,0 |
| Kvindl. Arbejdere.. | 21 961 | 87 | 86 | 85 | 131 | 29,6 |
| Samtl. Arbejdere .. | 106 081 | 139 | 137 | 134 | 203 | 50,2 |

gør der sig særlige Forhold gældende. Det kan saaledes nævnes, at der for Arbejdere i Bryggerier og Spritfabrikker ligesom i de foregaaende Kvartaler er en mindre Nedgang i Lønnen, svarende til, at der i 1922 sluttedes en 2-aarig Overenskomst med en jævn, mindre Lønnedsættelse gennem hele Overenskomstperioden.

Efter Oktober Kvartal er de fleste Arbejdslønninger steget yderligere. For de fleste Fags Vedkommende kan Stigningen, der som Regel indtraadte i Tiden fra 15. Februar til 1. Maj, anslaas til ca. 2 pCt., for de lavest lønnede Arbejdere dog lidt mere, og det maa herefter antages, at Arbejdslønnen i Øjeblikket er 174—175 Øre for faglærte og 139—140 Øre for ufaglærte mandlige Arbejdere og ca. 89 Øre for kvindelige Arbejdere.

## Arbejdsløsheden i Juni 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Juni var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 5,1 pCt. mod 6,1 pCt. ved Udgangen af Maj.

Med Undtagelse af Byggefagene i København, for hvilke den store Arbejdsløshed i Snedkerfaget holder Arbejdsløshedsprocenten oppe, er der Bedring i Beskæftigelsesforholdene for alle de i nedenstaaende Oversigt anførte Kategorier af Arbejdere. Særlig stærk er Nedgangen i Arbejdsløsheden for Arbejdsmændene.

| Juni 1924 | Antal Arbejdere | Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | 6. Juni | 13. Juni | 20. Juni | 27. Juni |
| Hovedstaden: | | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Bygningsindustri. | 11 791 | 7,2 | 7,1 | 7,2 | 7,3 |
| Anden Industri.. | 63 903 | 6,5 | 6,3 | 6,1 | 6,3 |
| Handel ..... | 5 206 | 9,3 | 8,4 | 8,6 | 8,6 |
| Arbejdsmænd ... | 31 103 | 5,0 | 4,4 | 3,9 | 3,6 |
| I alt... | 112 003 | 6,3 | 6,0 | 5,7 | 5,7 |
| Provinserne: | | | | | |
| Bygningsindustri. | 19 124 | 4,0 | 3,9 | 3,6 | 3,7 |
| Anden Industri.. | 56 460 | 7,5 | 7,6 | 6,9 | 6,6 |
| Handel ..... | 6 047 | 7,4 | 6,9 | 6,9 | 6,8 |
| Arbejdsmænd ... | 64 977 | 4,0 | 3,3 | 2,9 | 2,8 |
| I alt... | 146 608 | 5,5 | 5,2 | 4,7 | 4,6 |
| Hele Landet... | 258 611 | 5,9 | 5,6 | 5,1 | 5,1 |

Da Arbejdsløsheden i Aarene før 1914 for alle Maanederne Maj—Oktober udgjorde ca. 5—6 pCt., har Arbejdsløsheden i de sidste Par Maaneder været omtrent normal.

For hele Landet under et udgjorde Arbejdsløsheden ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

| | 1920 | 1921 | 1922 | 1923 | 1924 |
|---|---|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Januar ..... | 13,2 | 19,7 | 28,9 | 21,5 | 21,0 |
| Februar ..... | 9,6 | 23,2 | 33,1 | 23,2 | 21,3 |
| Marts ..... | 6,7 | 23,6 | 27,9 | 16,0 | 18,4 |
| April ..... | 3,5 | 21,7 | 24,0 | 11,5 | 9,3 |
| Maj ..... | 2,8 | 18,6 | 16,1 | 9,1 | 6,1 |
| Juni ..... | 2,1 | 16,8 | 13,2 | 8,1 | 5,1 |
| Juli ..... | 2,1 | 16,7 | 12,5 | 7,4 | |
| August ..... | 2,4 | 17,7 | 11,1 | 7,6 | |
| September ..... | 2,7 | 16,6 | 10,6 | 7,4 | |
| Oktober ..... | 3,6 | 18,3 | 11,3 | 7,6 | |
| November ..... | 6,1 | 20,8 | 15,2 | 11,4 | |
| December ..... | 15,1 | 25,2 | 20,3 | 16,0 | |

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Handelsstatistiske Meddelelser, 15. Bind: 5. Hæfte: Vareomsætningen med Udlandet i Maj 1924. Pris 35 Øre.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 18. Juli 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 21 — 21. JULI 1924



**Indhold:** Høstudsigterne, bedømt den 15. Juli. — Frøavlsarealet i 1924. — Bankernes Balance ved Udgangen af Juni 1924. — Indkomst- og Formuefordelingen i Aaret 1922. — Ægteskaber, Fødsler og Dødsfald i Danmark 1923. — Slagtningerne paa Eksportslagterierne.


## Høstudsigterne

**bedømt den 15. Juli 1924.**

Fra 94 Sagkyndige har Det statistiske Departement modtaget Indberetning om, hvorledes de forskellige vigtigste Afgrøder stod den 15. Juli.

Med Hensyn til den nærmere Ordning af disse Indberetninger og de ledende Synspunkter for Skønnenes Afgivelse, henvises til den første Indberetning om Høstudsigterne for i Aar i Statistiske Efterretninger Nr. 17. De ved Bedømmelsen benyttede Tal-Betegnelser har følgende Betydning:

6 = udmærket god.
5 = noget over Middelhøst.
4 = Middelhøst.
3 = noget under Middelhøst.
2 = daarlig, men dog ikke slet.
1 = slet.

*Sædafgrøderne.*

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Resultaterne af Bedømmelsen pr. 15. Juli tilligemed de tilsvarende Tal fra Bedømmelsen pr. 1. Juli og pr. 15. Juni.

| | Øerne | | | Jylland | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juni | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juni |
| Hvede.... | 2,8 | 2,8 | 2,7 | 2,2 | 2,2 | 1,9 |
| Rug..... | 3,3 | 3,2 | 3,2 | 2,6 | 2,5 | 2,2 |
| Byg..... | 4,0 | 4,0 | 3,9 | 4,1 | 3,8 | 3,8 |
| Havre.... | 3,9 | 4,0 | 4,0 | 4,0 | 3,9 | 3,8 |
| Blandsæd. | 3,9 | 4,0 | 3,9 | 4,0 | 4,0 | 3,8 |
| Bælgsæd . | 3,7 | 3,6 | 3,6 | 3,6 | 3,4 | 3,7 |

Helhedsbilledet er for Øerne nogenlunde det samme som sidst, medens det for Jylland er en Del bedre end ved sidste Bedømmelse. Meddelernes Indberetninger er især for Øerne meget forskellige, nøje svarende til den forskellige Regnmængde, de enkelte Egne har faaet. I al Almindelighed var dog de sidste Ugers Varme meget gavnlig. Hveden siges der ikke meget om mere; den Del, der har faaet Lov at staa, lover kun maadeligt. Rugen er man nu mere tilfreds med, idet dens gode Kærnesætning bøder en Del paa det ved den tynde Plantebestand fremkomne Tab. Der klages især fra Aarhus-Egnen over Stængelbrand i Rugen. For Vaarsædens Vedkommende synes Jordens Bekvemhed ved Saaningen at have spillet en meget stor Rolle i Aar. Som Helhed maa tidlig saaet Vaarsæd siges at staa meget bedre end den sent saaede. Der er dog i det hele kun Tilfredshed med Bygget, bortset fra en Del Klager over Stribesyge. Havren er man derimod noget mindre tilfreds med, idet den mange Steder paa Grund af Tørken er altfor kort. I Jylland er den lyse Havre en hel Del bedre end den graa eller sorte. Angreb af Bladpletsyge og Havreaal synes i en Del Egne at være ret ondartet. Fra 4 Meddelere i Jylland er der indgaaet en Bedømmelse af Boghveden, der ligger lige op til »middel«. Fra Kertemindeegnen klages over ret stærke Angreb af Lus paa Runkelroefrømarkerne. Fra Randers Amt (Kolind-Egnen) meddeles, at »Stormen har ødelagt ret store Rapgræsarealer, som stod og var modnet«.

*Rodfrugterne.*

Resultatet af Bedømmelsen for Rodfrugterne fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

| | Øerne | | Jylland | |
|---|---|---|---|---|
| | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juli | 1. Juli |
| Kartofler..... | 3,5 | 3,6 | 3,4 | 3,5 |
| Gulerødder.... | 3,8 | 3,9 | 3,2 | 3,4 |
| Runkelroer.... | 3,3 | 3,6 | 3,1 | 3,3 |
| Kaalroer..... | 3,7 | 3,9 | 3,9 | 3,8 |
| Turnips..... | 3,7 | 3,9 | 3,8 | 3,8 |
| Sukkerroer.... | 3,5 | 3,6 | — | — |

For Øerne bedømmes samtlige Rodfrugter lavere end sidst, medens i Jylland Kaalroerne bedømmes en Smule bedre og Turnipsene lige saa godt som den 1. Juli, de andre Afgrøder viser ogsaa her Nedgang. Aarsagen til den daarligere Bedømmelse af Rodfrugterne ligger i Almindelighed i, at de er for langt tilbage i Væksten paa Grund af Kulde og Tørke, og at Markerne ret mange Steder nu er udsat for meget ondartede Larveangreb. Kartoflerne har altfor mange »Spring« i Rækkerne, som allerede fremhævet i sidste Beretning. Med Hensyn til Roerne er følgende Beretning fra Sydsjælland ret typisk for de fra Øerne foreliggende Klager over Larveangreb: »Kaalroe- og Turnipsmarker er stærkt udtyndede af Kaalfluens Larve, og i Runkelroe- og Sukkerroemarker har Bedefluens Larve hærget slemt. Kaalmøl-Larven begynder ogsaa at indfinde sig i Kaalroe- og Turnipsmarker«. Flere Steder ses tillige Angreb af Mosaiksyge i Sukkerroerne. Fra Jylland, hvor der ligeledes klages meget over Larveangreb og Sygdomme i Rodfrugterne, meddeles, at Kaalroer og Turnips har rettet sig godt paa Grund af den sidste Tids Varme.

*Hø og Græsning.*

Bedømmelsen for Høslæts- og Græsningsarealerne fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

| | Øerne | | | Jylland | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 15 Juli. | 1. Juli | 15. Juni | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juni |
| Agerhø ... | 4,0 | 3,9 | 3,8 | 4,0 | 4,0 | 3,6 |
| Enghø.... | 3,7 | 3,4 | 3,3 | 4,0 | 3,9 | 3,7 |
| Græsning . | 3,4 | 3,8 | 3,9 | 4,1 | 4,3 | 4,2 |

Agerhøet er næsten fuldstændig bragt i Hus paa Øerne og de fleste Steder i Jylland. Hvad det har manglet i Fyld, er for det meste opvejet ved den ganske fortrinlige Kvalitet paa Grund af de usædvanlig gunstige Bjergningsforhold i Aar. Høsten af Enghøet er i fuld Gang; Udbytte og Kvalitet bedømmes meget forskelligt, idet i Aar meget afhænger af, om det er højt eller lavtliggende Engdrag. Græsningen klager man over de fleste Steder: det har været for tørt og for koldt. Ovenstaaende Bedømmelsestal ligger da ogsaa betydeligt lavere end sidst.

## Frøavlsarealet i 1924.

Fra frøavlsinteresseret Side er der gentagende ytret Ønske om, at de Oplysninger om Frøarealets Størrelse og Fordeling, som indhentes ved de almindelige Arealtællinger, maatte kunne fremskaffes paa et saa tidligt Tidspunkt, at Oplysningerne kunde være til Vejledning for Frøavlere saavel som for Frøhandelen ved Dispositionerne for det følgende Aar.

For at imødekomme dette Ønske, har Departementet i Henhold til Landbrugsministeriets Cirkulære af 9. Maj d. A. indhentet Oplysninger om de Frøavlsarealer, der bærer Frøafgrøde i 1924. Da det er første Gang, man paa et saa tidligt Tidspunkt har foretaget en Frøtælling, maa man tage et vist Forbehold med Hensyn til den samlede Størrelse af de nu optalte Arealer, der maaske kan komme til at afvige fra de Tal, der vil fremkomme paa Grundlag af den almindelige Arealtælling den 15. Juli d. A. Givet er det, at en Del Græsfrøavlere i Maj Maaned endnu ikke har kunnet være helt paa det Rene med, hvorvidt deres Græsmark skulde henligge til Frøavl eller ej; paa dette Punkt maa man altsaa regne med nogen Usikkerhed. Og ligeledes tyder en Del Bemærkninger paa Indberetningsskemaerne paa, at Opgørelsen af Hvidkløverarealet er noget usikker, da Landmanden som oftest først en Tid efter en Marks Afgræsning vil tage Bestemmelse om, hvorvidt den næste Afgrøde skal blive staaende til Frøavl eller paany afgræsses.

Endelig maa bemærkes, at man ved Opgørelsens Afslutning endnu ikke havde modtaget Indberetninger fra 19 Sognekommuner, der i Aaret 1923 havde et Frøareal paa ialt 230 ha.

Resultatet af Optællingen i Maj d. A. fremgaar af nedenstaaende Tabel for Øerne, Jylland og hele Landet. Til Sammenligning er vedføjet de tilsvarende Tal for 1923 og for Aaret 1919, da Frøavlsarealet var paa sit Højeste. For Landet som Helhed er Arealet gaaet tilbage fra ca. 19 300 ha i 1923 til knapt 16 000 ha i 1924, altsaa med ca. 3 300 ha, svarende til godt 17 pCt. Af denne Nedgang falder ca 130 ha paa Havefrøarealer, Resten paa Markfrøarealerne. Nedgangen skyldes maaske nok i nogen Grad den ovenfor omtalte Ufuldstændighed og Usikkerheden i Bedømmelsen af Græs- og Kløverarealerne paa et saa tidligt Tidspunkt, saaledes at den endelige Opgørelse vil vise lidt højere Tal. Men Hovedaarsagen til Nedgangen maa, efter talrige Bemærkninger paa Indberetningsskemaerne at dømme, skyldes, at betydelige Arealer er blevet ødelagt af den strenge Vinter, især Rodfrugtfrøarealerne har lidt stærkt og har maattet ompløjes i stor Udstrækning.

Tilbagegangen i Arealet er da ogsaa stærkest for Rodfrugtfrø, fra ca. 3 900 ha i 1923 til 1 450 ha eller med omtrent 63 pCt. Formindskelsen er relativt

| | Øerne | | Jylland | | Hele Landet | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1924 | 1923 | 1924 | 1923 | 1924 | 1923 | 1919 |
| | ha | ha | ha | ha | ha | ha | ha |
| **Rodfrugtfrø** | | | | | | | |
| Runkelroefrø | 610 | 908 | 448 | 657 | 1 058 | 1 565 | 2 280 |
| Kaalroefrø | 193 | 953 | 100 | 433 | 293 | 1 386 | 3 390 |
| Turnipsfrø | 28 | 522 | 4 | 84 | 32 | 606 | 6 833 |
| Gulerodfrø | 32 | 149 | 9 | 57 | 41 | 206 | 1 652 |
| Sukkerroefrø | 22 | 106 | 4 | 14 | 26 | 120 | 326 |
| Tils. Rodfrugtfrø | 885 | 2 638 | 565 | 1 245 | 1 450 | 3 883 | 14 481 |
| **Græsmarksbælgplanter til Frø** | | | | | | | |
| Rødkløver | 249 | 271 | 93 | 141 | 342 | 412 | 309 |
| Sneglebælg | 103 | 217 | 2 | 18 | 105 | 235 | 712 |
| Hvidkløver | 142 | 85 | 425 | 390 | 567 | 475 | — |
| Andre Græsmarksbælgplanter | 15 | 38 | 7 | 92 | 22 | 130 | 357 |
| Tils. Græsmarksbælgplanter | 509 | 611 | 527 | 641 | 1 036 | 1 252 | 1 378 |
| **Blanding af Græsmarksbælgplanter til Frø og af Græsfrø** | 77 | 235 | 36 | 53 | 113 | 288 | — |
| **Græsfrøarealer** | | | | | | | |
| Hundegræs | 6 542 | 6 154 | 1 896 | 1 649 | 8 438 | 7 803 | 7 051 |
| Almindelig (engelsk) Rajgræs | 781 | 1 051 | 587 | 687 | 1 368 | 1 738 | 2 444 |
| Italiensk Rajgræs | 666 | 1 051 | 441 | 437 | 1 107 | 1 488 | 3 719 |
| Eng-Svingel | 653 | 851 | 400 | 356 | 1 053 | 1 207 | 1 968 |
| Ager-Hejre | 89 | 147 | 234 | 407 | 323 | 554 | 1 326 |
| Rapgræs | 121 | 26 | 347 | 313 | 468 | 339 | — |
| Andet Græsfrø | 75 | 46 | 7 | 61 | 82 | 107 | 386 |
| Tils. Græsfrøarealer | 8 927 | 9 326 | 3 912 | 3 910 | 12 839 | 13 236 | 16 894 |
| **Andre Markfrøarealer: Sennep og Kommen** | 275 | 262 | 7 | 31 | 282 | 293 | — |
| Markfrøarealer i alt | 10 673 | 13 072 | 5 047 | 5 880 | 15 720 | 18 952 | 32 753 |
| **Arealer med Havefrø** | | | | | | | |
| Hvidkaalfrø | 10 | 141 | 3 | 28 | 13 | 169 | 1 160 |
| Blomkaalfrø | 24 | 30 | — | — | 24 | 30 | — |
| Andre Kaalfrøarealer | 10 | 30 | 1 | 1 | 11 | 31 | 578 |
| Andet Havefrø | 162 | 112 | 25 | 21 | 187 | 133 | 1 135 |
| Havefrøarealer i alt | 206 | 313 | 29 | 50 | 235 | 363 | 2 873 |
| I alt Frøavlsarealer | 10 879 | 13 385 | 5 076 | 5 930 | 15 955 | 19 315 | 35 626 |

større paa Øerne end i Jylland. Den er fælles for samtlige Rodfrugtfrøarter, forholdsvis mindst for Runkelroefrø, størst for Turnipsfrø. Absolut set er Formindskelsen af Kaalroefrøarealet med ca. 1 100 ha den betydeligste. — Arealet med Græsmarksbælgplanter til Frø er som Helhed blevet formindsket med godt 200 ha, svarende til godt 17 pCt. Medens Rødkløveren gaar tilbage med 17, Sneglebælg med ca. 55 pCt., forøges Hvidkløverfrøarealet med en Femtedel. — Med Blanding af Græsmarksbælgplanter til Frø og af Græsfrø henligger i 1924 et Areal paa 113 mod 288 ha i Fjor. — Græsfrøarealet er praktisk talt uformindsket. Der er dog en betydelig Tilbagegang for Rajgræs, Engsvingel og Ager-Hejre, hvorimod langt det største af samtlige Frøavlsarealer, Hundegræsset, er forøget betydeligt (8,1

pCt.) og Rapgræsset ligeledes (38,1 pCt.). Det samlede Havefrøareal er i 1924 235 ha mod 363 ha i Fjor. Formindskelsen gælder samtlige Kaalfrøarealer. Arealerne med Andet Havefrø, Spinat, Radiser m. m. viser derimod en stærk Tilvækst.

## Bankernes Balance ved Udgangen af Juni 1924.

I nedenstaaende Tabel, som Det statistiske Departement har modtaget fra Bankinspektøren, gives et Sammendrag af samtlige Bankers Balance, bortset fra Nationalbankens, ved Udgangen af Juni Maaned. Totalbalancen er i Maanedens Løb sunket med 40 Mill. Kr. og er herefter 148 Mill. Kr. lavere end for et Aar siden.

Som det fremgaar af omstaaende Oversigt, er de samlede Udlaan gaaet ned med 49 Mill. Kr. og Indlaanene med 63 Mill. Kr. Hertil kommer, at Nationalbanken har reduceret sine Udlaan paa Børspapirer og sin Vekselportefeuille med tilsammen ca. 10 Mill. Kr., saaledes at de private Banker ialt kan regnes at have haft ca. 73 Mill. Kr. mindre til Raadighed ved Slutningen end ved Begyndelsen af Juni Maaned.

Bankernes (undtagen Nationalbankens) Balance ultimo Juni 1924.

| | 4 Hoved-banker | Hoved-staden iøvrigt | Øerne uden Hoved-staden | Jylland | Ialt uden Hoved-bankerne | Hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | ult. Juni 1924 | ult. Maj 1924 | ult. Juni 1923 | ult. Juni 1922 |
| Antal Banker... | 4 | 17 | 67 | 100 | 184 | 188 | 188 | 190 | 193 |
| Debet: | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Kassebeholdning | 42,6 | 9,7 | 7,7 | 9,5 | 26,9 | 69,5 | 64,5 | 100,8 | 123,9 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 75,9 | 10,6 | 34,0 | 18,0 | 62,6 | 138,5 | 142,2 | 210,3 | 150,1 |
| Udenl. Korrespondenter m. v. | 62,4 | 2,8 | 2,4 | 2,3 | 7,5 | 69,9 | 72,1 | 91,7 | 106,4 |
| Obligationer og Aktier | 436,4 | 42,9 | 50,4 | 63,0 | 156,3 | 592,7 | 594,0 | 615,8 | 580,2 |
| Panteobligationer | 73,5 | 23,6 | 40,6 | 46,4 | 110,6 | 184,1 | 187,8 | 152,4 | 152,0 |
| Indenlandske Veksler | 294,7 | 41,1 | 80,2 | 144,3 | 265,6 | 560,3 | 570,2 | 559,7 | 592,4 |
| Udlaan mod Pant eller Kaution | 165,9 | 63,3 | 100,2 | 123,3 | 286,8 | 452,7 | 458,9 | 514,9 | 669,4 |
| Kassekredit | 532,7 | 108,9 | 154,6 | 240,5 | 504,0 | 1 036,7 | 1 040,5 | 1 083,5 | 1 231,8 |
| Konto Kurant | 582,0 | 27,1 | 10,9 | 52,7 | 90,7 | 672,7 | 701,7 | 606,2 | 765,0 |
| Forskellige Debitorer | 30,8 | 15,0 | 2,6 | 7,6 | 25,2 | 56,0 | 44,0 | 67,5 | 63,6 |
| Faste Ejendomme | 54,4 | 14,2 | 6,6 | 10,1 | 30,9 | 85,3 | 85,2 | 81,3 | 71,7 |
| Inventar | » | 0,5 | 0,3 | 0,5 | 1,3 | 1,3 | 1,3 | 1,3 | 1,5 |
| Etableringskonto | 10,0 | » | » | » | » | 10,0 | 10,0 | 10,1 | 0,2 |
| Omkostninger | 10,5 | 2,6 | 2,3 | 3,6 | 8,5 | 19,0 | 15,9 | 19,6 | 21,3 |
| Underskud | 79,6 | 2,2 | 0,1 | » | 2,3 | 81,9 | 82,6 | 63,1 | 1,0 |
| Tilsammen... | 2 451,4 | 364,5 | 492,9 | 721,8 | 1 579,2 | 4 030,6 | 4 070,9 | 4 178,2 | 4 530,5 |
| Kredit: | | | | | | | | | |
| Aktiekapital | 226,0 | 37,4 | 50,2 | 70,9 | 158,5 | 384,5 | 384,3 | 385,7 | 410,0 |
| Reserver | 85,5 | 2,9 | 24,7 | 27,3 | 54,9 | 140,4 | 140,2 | 140,5 | 164,7 |
| Folio Konto | 92,8 | 27,2 | 27,1 | 48,3 | 102,6 | 195,4 | 189,9 | 211,9 | 218,7 |
| Konto Kurant | 645,8 | 30,1 | 17,9 | 14,3 | 62,3 | 708,1 | 748,4 | 808,1 | 909,3 |
| Indlaan paa Bankbog | 326,8 | 66,3 | 163,0 | 146,2 | 375,5 | 702,3 | 703,3 | 739,1 | 800,0 |
| Indlaan paa best. Tid ell. paa Ops. | 552,0 | 146,8 | 167,1 | 294,8 | 608,7 | 1 160,7 | 1 188,8 | 1 210,7 | 1 343,3 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 128,4 | 18,9 | 15,2 | 64,3 | 98,4 | 226,8 | 189,8 | 263,2 | 245,0 |
| Udenlandske Korrespondenter | 162,2 | 6,0 | 3,3 | 5,2 | 14,5 | 176,7 | 194,0 | 105,8 | 56,0 |
| Accept Konto | 21,3 | 4,3 | 0,2 | 1,6 | 6,1 | 27,4 | 6,5 | 6,3 | 9,3 |
| Forskellige Kreditorer | 95,6 | 14,1 | 9,4 | 19,2 | 42,7 | 138,3 | 160,1 | 210,0 | 264,3 |
| Prioritetsgæld i fast Ejendom | 9,7 | 4,1 | 0,8 | 2,0 | 6,9 | 16,6 | 16,6 | 15,6 | 12,4 |
| Rediskonterede indenl. Veksler | 69,5 | » | 3,1 | 9,7 | 12,8 | 82,3 | 88,3 | 13,8 | 16,1 |
| Rente og Provision | 19,6 | 6,2 | 10,0 | 15,6 | 31,8 | 51,4 | 41,1 | 47,4 | 52,9 |
| Overført fra forrige Aar | 16,2 | 0,2 | 0,9 | 2,4 | 3,5 | 19,7 | 19,6 | 20,1 | 28,5 |
| Tilsammen... | 2 451,4 | 364,5 | 492,9 | 721,8 | 1 579,2 | 4 030,6 | 4 070,9 | 4 178,2 | 4 530,5 |

| | Diskontering og Udlaan | | | Samlet Indestaaende | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Juni 1924 Mill. Kr. | Maj 1924 Mill. Kr. | Juni 1923 Mill. Kr. | Juni 1924 Mill. Kr. | Maj 1924 Mill. Kr. | Juni 1923 Mill. Kr. |
| 4 Hovedbanker | 1 574 | 1 617 | 1 583 | 1 617 | 1 654 | 1 779 |
| Øvrige Banker | 1 148 | 1 154 | 1 181 | 1 150 | 1 176 | 1 191 |
| Tilsammen ... | 2 722 | 2 771 | 2 764 | 2 767 | 2 830 | 2 970 |

Det har følgelig været uomgængelig nødvendigt at formindske Udlaanene stærkt, hvilket som anført har fundet Sted med et Beløb af 49 Mill. Kr. En endnu stærkere Reduktion af Udlaanene er blevet undgaaet ved, at der af indenlandske Banker og Sparekasser er blevet indbetalt 37 Mill. Kr. (bl. a. Statsintrader), hvorved baade den overskydende Nedgang i Indlaansoverskudet paa 24 Mill. Kr. (73 ÷ 49 Mill. Kr.) og Tilbagebetalingen paa Udenlandske Korrespondenter i Kreditsiden til et Beløb af 17 Mill. Kr. har kunnet dækkes.

Den stærke Nedgang i Indlaanene hænger utvivlsomt sammen med Terminsforskydningerne, idet der ogsaa i Sparekasserne efter de i Sparekassetidende foreliggende Oplysninger har været en Overskudsudbetaling, der dog er væsentlig mindre end Nedgangen i Bankernes Indlaan. Forskellen mellem Ind- og Udbetaling i Sparekasserne kan nemlig anslaaes til at have udgjort ca. 12 Mill. Kr. i Udbetalingsoverskud. Samtidig er dog Bankernes Tilgodehavende hos Sparekasserne formindsket fra 7.0 til 4.6 Mill. Kr. og deres Gæld til Sparekasserne forøget fra 45.3 til 46.1 Mill. Kr., altsaa en samlet Forskydning i Sparekassernes Favør paa ca. 3 Mill. Kr.

Nationalbankens Seddelomløb er i Maanedens Løb reduceret med $3^1/_2$ Mill. Kr. fra 481.0 til 477.4 Mill. mod 482.3 ved Udgangen af Juni 1923.

## Indkomst- og Formuefordelingen i Aaret 1922.

I Statistiske Efterretninger 1923 Nr. 34 er efter en foreløbig Opgørelse meddelt de samlede Tal for Indkomst- og Formueansættelserne for Skatteaaret 1923—24. I Tilknytning hertil skal gives Oplysning om de skatteansattes Fordeling efter Indkomstens og Formuens Størrelse, forsaavidt angaar Indkomster paa 800 Kr. og derover og Formuer paa 6 000 Kr. og derover. Indkomsternes Fordeling paa Indtægtsgrupperne fremgaar af nedenstaaende Oversigt.

Antallet af Indkomster paa 800 Kr. og derover har herefter været ca. 1 050 000 i 1922, hvilket betyder en Fremgang paa ca. 13 000 fra det foregaaende Aar. Men Indtægterne er i Henseende til Størrelse forskudt saaledes, at der af Indtægter under 3 500 er blevet ca. 94 000 flere og af de større Indtægter ca. 81 000 færre. Særlig er Indtægterne

| | $19^{23}/_{24}$ (Indt. i 1922) | | $19^{22}/_{23}$ (Indt. i 1921) | |
|---|---|---|---|---|
| | Ant. Pers. | pCt. | Ant. Pers. | pCt. |
| 800 til und. 1000 Kr. | 75 295 | 7,17 | 52 544 | 5,07 |
| 1000— 1200 — | 102 271 | 9,73 | 76 322 | 7,36 |
| 1200— 1400 — | 99 682 | 9,49 | 81 547 | 7,86 |
| 1400— 1600 — | 95 033 | 9,05 | 87 857 | 8,47 |
| 1600— 1800 — | 64 116 | 6,10 | 60 836 | 5,87 |
| 1800— 2000 — | 60 576 | 5,77 | 56 776 | 5,47 |
| 2000— 2500 — | 123 233 | 11,73 | 122 074 | 11,77 |
| 2500— 3000 — | 95 813 | 9,12 | 85 212 | 8,22 |
| 3000— 3500 — | 82 696 | 7,87 | 81 394 | 7,85 |
| 3500— 4000 — | 59 730 | 5,68 | 64 921 | 6,26 |
| 4000— 4500 — | 47 916 | 4,56 | 65 097 | 6,28 |
| 4500— 5000 — | 30 428 | 2,90 | 39 739 | 3,83 |
| 5000— 5500 — | 24 270 | 2,31 | 37 080 | 3,57 |
| 5500— 6000 — | 15 327 | 1,46 | 24 289 | 2,34 |
| 6000— 7000 — | 23 071 | 2,20 | 34 162 | 3,29 |
| 7000— 8000 — | 12 890 | 1,23 | 18 404 | 1,77 |
| 8000— 9000 — | 8 797 | 0,84 | 12 158 | 1,17 |
| 9000— 10000 — | 5 737 | 0,55 | 7 515 | 0,72 |
| 10000— 15000 — | 12 832 | 1,22 | 16 553 | 1,60 |
| 15000— 20000 — | 4 523 | 0,43 | 5 448 | 0,53 |
| 20000— 30000 — | 3 409 | 0,32 | 3 956 | 0,38 |
| 30000— 40000 — | 1 224 | 0,12 | 1 396 | 0,13 |
| 40000— 50000 — | 573 | 0,05 | 664 | 0,07 |
| 50000— 75000 — | 581 | 0,05 | 730 | 0,07 |
| 75000—100000 — | 179 | 0,02 | 246 | 0,02 |
| 100000—200000 — | 182 | 0,02 | 241 | 0,02 |
| 200000 o. derov. — | 63 | 0,01 | 103 | 0,01 |
| Tilsammen... | 1 050 447 | 100,00 | 1 037 264 | 100,00 |

| Formue: | $19^{23}/_{24}$ (Formue $^{31}/_{12}$ 1922) | | $19^{22}/_{23}$ (Formue $^{31}/_{12}$ 1921) | |
|---|---|---|---|---|
| | Ant. Pers. | pCt. | Ant. Pers. | pCt. |
| 6000 til und. 8000 Kr. | 37 598 | 14,04 | 38 410 | 14,13 |
| 8000— 10000 Kr... | 28 771 | 10,75 | 28 332 | 10,43 |
| 10000— 15000 — .. | 53 313 | 19,92 | 53 977 | 19,86 |
| 15000— 20000 — .. | 32 953 | 12,31 | 33 048 | 12,16 |
| 20000— 25000 — .. | 22 152 | 8,27 | 22 564 | 8,30 |
| 25000— 30000 — .. | 16 432 | 6,14 | 16 626 | 6,12 |
| 30000— 35000 — .. | 12 338 | 4,61 | 12 471 | 4,59 |
| 35000— 40000 — .. | 9 542 | 3,56 | 9 820 | 3,61 |
| 40000— 45000 — .. | 7 837 | 2,93 | 7 987 | 2,94 |
| 45000— 50000 — .. | 6 423 | 2,40 | 6 663 | 2,45 |
| 50000— 60000 — .. | 9 073 | 3,39 | 9 457 | 3,48 |
| 60000— 70000 — .. | 6 658 | 2,48 | 6 901 | 2,54 |
| 70000— 80000 — .. | 4 686 | 1,75 | 4 898 | 1,80 |
| 80000— 90000 — .. | 3 489 | 1,30 | 3 636 | 1,34 |
| 90000—100000 — .. | 2 822 | 1,05 | 2 926 | 1,08 |
| 100000—200000 — .. | 8 684 | 3,24 | 9 027 | 3,32 |
| 200000—500000 — .. | 3 645 | 1,36 | 3 649 | 1,34 |
| $^1/_2$—1 Mill. — .. | 837 | 0,31 | 867 | 0,32 |
| 1 Mill. Kr. og derover | 508 | 0,19 | 512 | 0,19 |
| Tilsammen... | 267 761 | 100,00 | 271 771 | 100,00 |

| | Antal | | | Gennemsnitlig Indkomst | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1922 | 1921 | 1919 | 1922 | 1921 | 1919 |
| Landbrug m. v. samt Fiskeri | 297 717 | 300 348 | 269 314 | 2 288 | 2 604 | 2 803 |
| Deraf: Godsejere, Propr., Storforpagtere | 1 339 | 1 252 | 4 367 | 18 437 | 20 787 | 15 463 |
| — Gaardmænd | 80 356 | 80 097 | 69 594 | 3 770 | 4 286 | 4 631 |
| — Husmænd | 81 686 | 84 330 | 82 049 | 1 785 | 1 947 | 1 876 |
| — Fiskere | 8 801 | 9 328 | 9 670 | 1 706 | 2 027 | 2 497 |
| Haandværk og Industri | 305 380 | 300 730 | 287 851 | 2 988 | 3 544 | 3 768 |
| Deraf: Hovedpersoner | 77 239 | 78 270 | 84 659 | 4 339 | 4 796 | 5 874 |
| — Medhjælpere | 228 141 | 222 460 | 203 192 | 2 530 | 3 104 | 2 890 |
| Handel | 109 741 | 108 942 | 87 978 | 4 172 | 4 587 | 6 613 |
| Deraf: Hovedpersoner | 42 362 | 41 398 | 37 468 | 6 081 | 6 606 | 11 361 |
| — Medhjælpere | 67 379 | 67 544 | 50 510 | 2 971 | 3 350 | 3 092 |
| Andre Erhverv | 337 609 | 327 244 | 271 106 | 3 055 | 3 477 | 3 483 |
| Tilsammen | 1 050 447 | 1 037 264 | 916 249 | 2 935 | 3 360 | 3 673 |

mellem 4 000 og 10 000 Kr. blevet stærkt formindsket i Antal, nemlig med ca. 30 pCt. Omvendt udviser Indkomstgrupperne mellem 800 og 1 400 Kr. en Tilgang, der ogsaa andrager ca. 30 pCt.

Antallet af Formuer over 6 000 Kr. er, som det vil ses af omstaaende Oversigt, gaaet lidt ned i Sammenligning med det foregaaende Aar. Nedgangen kan med en enkelt Undtagelse konstateres i alle Størrelsesgrupper, men de større Formuer er dog, som den procentvise Fordeling viser, gaaet forholdsvis noget mere tilbage i Antal end de mindre Formuer.

For Hovederhvervsgrupperne giver ovenstaaende Oversigt Oplysninger om Antallet af Ansættelser paa 800 Kr. og derover samt om Gennemsnitsindtægten i Aarene 1919, 1921 og 1922.

For Landbrug m. v. samt Fiskeri er Antallet af de omhandlede Ansættelser gaaet en Ubetydelighed tilbage fra 1921 til 1922. Nedgangen falder paa Husmændene og Fiskerne. Antallet af Ansættelser indenfor Haandværk og Industri er derimod forøget en Del, hvilket dog kun gælder Medhjælperne, idet Hovedpersonerne er gaaet tilbage i Antal. For Handelens Vedkommende er det samlede Antal Ansættelser steget, men Fremgangen falder her paa Hovedpersonerne.

Gennemsnitsindtægten er for alle Ansættelser under eet gaaet tilbage fra 3 360 Kr. i 1921 til til 2 935 Kr. i 1922. Medens Nedgangen fra 1919 til 1921 var forholdsvis størst for Handelens Vedkommende, saa er den fra 1921 til 1922, størst for de to andre Hovederhvervsgrupper Landbrug m. v. og Haandværk og Industri.

Tillige ses det, at medens Nedgangen fra 1919 til 1921 indenfor Byerhvervene udelukkende gik ud over Hovedpersonerne, idet Medhjælpernes Gennemsnitsindtægt endog steg, er der ogsaa i saa Hensende nu indtraadt en Reaktion, saaledes at Medhjælperne fra 1921 til 1922 har en forholdsvis noget større Nedgang i Gennemsnitsindtægten end Hovedpersonerne.

De ansattes Fordeling mellem Forsørgere og Ikke-Forsørgere i Skattelovens Forstand er vist i efterfølgende Oversigt.

| Indkomst | 1922 | | 1921 | |
|---|---|---|---|---|
| | Forsørgere | Ikke-Forsørgere | Forsørgere | Ikke-Forsørgere |
| 800— 1200 Kr. | 51 592 | 125 974 | 35 411 | 93 455 |
| 1200— 2000 — | 150 868 | 168 539 | 118 186 | 168 830 |
| 2000— 3000 — | 151 759 | 67 287 | 133 587 | 73 699 |
| 3000— 5000 — | 178 839 | 41 931 | 189 513 | 61 638 |
| 5000— 10000 — | 78 997 | 11 095 | 114 497 | 19 111 |
| 10000— 20000 — | 16 000 | 1 355 | 20 058 | 1 943 |
| 20000— 50000 — | 4 815 | 391 | 5 558 | 458 |
| 50000—100000 — | 714 | 46 | 902 | 74 |
| 100000 Kr. o. dero. | 228 | 17 | 319 | 25 |
| Tilsammen | 633 812 | 416 635 | 618 031 | 419 233 |
| Heraf: Hovedst. | 156 583 | 142 587 | 152 458 | 150 032 |
| — Provinsb. | 150 339 | 97 677 | 144 595 | 98 707 |
| — Landd. | 326 890 | 176 371 | 320 978 | 170 494 |

Det vil af disse Tal fremgaa, at medens Antallet af Forsørgere er gaaet noget frem, saa er der af Ikke-Forsørgere blevet noget færre i 1922 end i det foregaaende Aar. Og dertil kommer, at Forskydningen nedefter til de mindre Indtægter er langt mere udpræget for Ikke-Forsørgerne end for Forsørgerne.

For Forsørgernes Vedkommende er Antallet af Ansættelser over 3 000 Kr. aftaget med ca. 15 pCt., medens der af Ikke-Forsørgere med over 3 000 Kr.'s Indtægt er blever ca. 34 pCt. færre.

Denne for Ikke-Forsørgerne i det hele mere ugunstige Udvikling kan skyldes, at der blandt disse i højere Grad har været yngre, mere uøvede Kræfter, der er blevet udskilt under den haardere Konkurrence,

muligt i Forbindelse med en voksende Tilbøjelighed hos Arbejdsgiverne til, hvor det var nødvendigt at gaa til Afskedigelser, hellere at lade det gaa ud over de ugifte end over Forsørgerne.

Det er dog især i Hovedstaden, at Antallet af ansatte Ikke-Forsørgere er gaaet tilbage. I Landdistrikterne er Antallet tværtimod blevet forøget.

Den stærke Nedgang for Ikke-Forsørgerne i Hovedstaden bevirker, at der her alt i alt findes færre Ansættelser over 800 Kr. i 1922 end i det foregaaende Aar, medens saavel Provinsbyerne som særlig Landdistrikterne viser Fremgang.

---

## Ægteskaber, Fødsler og Dødsfald i Danmark 1923.

I Aaret 1923 stiftedes der efter en foreløbig Opgørelse i Danmark ialt ca. 26 800 Ægteskaber, der fødtes ca. 74 700 levendefødte Børn, og der døde ca. 37 800 Personer.

I Forhold til Folkemængden, som pr. $^1/_7$ 1923 kan anslaas til 3 352 000, var Vielseshyppigheden 8,0, d. v. s., at der gnstl. for hvert 1 000 Mennesker aarlig blev indgaaet 8 Ægteskaber. Fødselshyppigheden for Levendefødte var 22,3 og Dødeligheden 11,3 pro mille.

De tilsvarende Tal for de nærmest foregaaende Aar ses af følgende Oversigt, der fra og med Aaret 1921 ogsaa omfatter de sønderjydske Landsdele.

| | For hvert 1 000 Indbyggere: | | | |
|---|---|---|---|---|
| | Indgaaede Ægteskaber | Levende fødte | Døde | Fødselsoverskud |
| 1916/20 | 7,3 | 24,0 | 13,1 | 10,9 |
| 1920 | 8,8 | 25,4 | 12,9 | 12,5 |
| 1921 | 8,2 | 24,0 | 11,0 | 13,0 |
| 1922 | 7,9 | 22,3 | 11,9 | 10,4 |
| 1923 | 8,0 | 22,3 | 11,3 | 11,0 |

Som det vil ses, er der ikke større Forskelligheder mellem de sidste 2 Aar. Vielseshyppigheden er steget en Ubetydelighed og er, sammenlignet med Aarene før og under Krigen, da Tallet var omkring 7,3 p. m., vedvarende meget høj. Fødselshyppigheden har ved en lille Stigning i Fødslernes Antal holdt sig uforandret paa det samme meget lave Niveau som ifjor. Siden 80erne i forrige Aarhundrede har Fødselshyppigheden med faa Undtagelser været jævnt aftagende fra godt 30 p. m. til 22,3 i 1923.

Forholdsvis endnu stærkere er dog Dødeligheden aftaget i samme Tidsrum, nemlig fra omkring 19 p. m. til 11.3 p. m. eller med over 40 pCt. Dødeligheden har kun et enkelt Aar, nemlig 1921, da den var helt nede paa 11 p. m., været mindre end i 1923. Fødselsoverskuddet er 11 p. m. eller omtrent som i Gennemsnit af Femaaret 1916—20 og lidt større end i 1922.

Fordelingen af de indgaaede Ægteskaber, Levendefødte og Døde efter Hovedlandsdele fremgaar af nedenstaaende Tal. Ved Hovedstaden forstaas her København, Frederiksberg og Gentofte.

| | 1923 | 1922 | 1921 |
|---|---|---|---|
| Indgaaede Ægteskaber: | | | |
| Hovedstaden | 7 300 | 7 399 | 7 624 |
| Provinsbyerne | 6 000 | 6 169 | 6 401 |
| Landdistrikterne | 13 500 | 12 786 | 12 743 |
| Tilsammen | 26 800 | 26 354 | 26 768 |
| Levendefødte Børn: | | | |
| Hovedstaden | 13 600 | 13 469 | 14 874 |
| Provinsbyerne | 16 200 | 16 295 | 17 624 |
| Landdistrikterne | 44 900 | 44 122 | 46 317 |
| Tilsammen | 74 700 | 73 886 | 78 815 |
| Døde: | | | |
| Hovedstaden | 8 350 | 8 747 | 7 902 |
| Provinsbyerne | 10 750 | 11 229 | 10 443 |
| Landdistrikterne | 18 700 | 19 476 | 17 870 |
| Tilsammen | 37 800 | 39 452 | 36 215 |

Fra 1922 til 1923 har Antallet af Ægteskaber i Hovedstaden og Provinsbyerne været lidt omend ubetydeligt aftagende, hvorimod Antallet i Landdistrikterne har været ret stærkt tiltagende. Af Ægteskaberne blev godt 21 800 stiftede ved kirkelig Vielse, medens knap 5 000 blev stiftet ved borgerlig Vielse. Da 1923 er det første Aar, i hvilket den nye Ægteskabslov har været gældende, skal her gives Oplysning om de Forskydninger, denne har medført, særskilt for de sønderjydske Landsdele og det øvrige Danmark.

| | Kirkelige Ægteskaber | | Borgerlige Ægteskaber | |
|---|---|---|---|---|
| | 1923 | 1922 | 1923 | 1922 |
| Hovedstaden | 4 704 | 6 618 | 2 636 | 781 |
| Provinsbyerne: Danm. u. d. s. Amter. | 4 310 | 5 650 | 1 333 | 189 |
| Provinsbyerne: de sønderj. Amter | 213 | — | 126 | 330 |
| Landdistrikt.: Danm. u. d. s. Amter. | 11 712 | 11 643 | 713 | 185 |
| Landdistrikt.: de sønderj. Amter | 894 | -- | 152 | 958 |
| Danm. uden sønderj. Amter | 20 726 | 23 911 | 4 682 | 1 155 |
| De sønderj. Amter | 1 107 | — | 278 | 1 288 |
| I alt | 21 833 | 23 911 | 4 960 | 2 443 |

Virkningen af Loven har i Danmark, uden de sønderjydske Amter, vist sig ved en ret stærk Over-

gang fra kirkelig til borgerlig Vielse særlig udpræget i Byerne, mindre stærkt paa Landet. I de sønderjydske Amter skulde tidligere alle Ægteskaber indgaas for den borgerlige Øvrighed, men efter at der er indført Valgfrihed, har det vist sig, at de fleste Ægteskaber stiftes ved kirkelig Vielse.

Af de Levendefødte var ca. 38 400 Drenge og 36 300 Piger eller knap 514 Drenge og godt 486 Piger af hver 1000 Fødte; Talforholdet mellem Kønnene er ganske normalt.

Af de Døde var 18 600 af Mandkøn og 19 200 af Kvindekøn. Det absolute Antal Døde har sammenlignet med det foregaaende Aar været aftagende i alle tre Hovedlandsdele.

## Slagtningerne paa Eksportslagterierne.

Efter Indberetning fra Veterinærinspektørerne er i nedenstaaende Oversigt meddelt Antallet af Svin, slagtet paa Eksportslagterierne i den forløbne Del af Aaret 1924 og til Sammenligning hermed Slagtningerne i 1923 og i 1911—14 gennemsnitlig:

Tabel 1. Antal Svin, slagtet paa Eksportslagterierne.

| | 1911—14 gsntl. | 1923 | 1924 |
|---|---|---|---|
| Januar | 199 820 | 269 371 | 361 801 |
| Februar | 196 061 | 240 279 | 295 687 |
| Marts | 207 358 | 239 018 | 323 934 |
| April | 209 948 | 263 908 | 373 523 |
| Maj | 213 813 | 334 917 | 330 696 |
| Juni | 202 765 | 248 754 | — |
| Juli | 203 299 | 294 472 | — |
| August | 198 241 | 299 328 | — |
| September | 196 373 | 281 480 | — |
| Oktober | 240 320 | 334 409 | — |
| November | 206 171 | 341 437 | — |
| December | 228 854 | 266 976 | — |
| Hele Aaret | 2 503 023 | 3 414 349 | — |

Herefter er der i den forløbne Del af 1924 slagtet 1 686 000 Stkr. Svin, medens der i det tilsvarende Tidsrum i 1923 kun blev slagtet ca. 1 347 000 Stkr. og i Gennemsnit af Aarene 1911—14 ca. 1 026 000 Stkr. Selv om Hensyn tages til, at de sønderjydske Landsdele er kommet til, ligger Slagtningerne af Svin saaledes nu betydeligt over Gennemsnittet for Aarene før Krigen.

Slagtningerne af andre Kreaturer fremgaar af Tabel 2.

Tabel 2. Antal Heste, Hornkvæg og Faar, slagtet paa Eksportslagterierne.

| | Heste | Stort Kvæg | Fedekalve | Spædekalve | Faar (Geder) |
|---|---|---|---|---|---|
| 1922 ialt | 9 288 | 211 717 | 108 932 | 73 328 | 75 245 |
| 1923: | | | | | |
| Januar | 973 | 22 107 | 10 318 | 7 895 | 1 247 |
| Februar | 870 | 22 637 | 10 491 | 6 938 | 631 |
| Marts | 802 | 19 771 | 11 416 | 12 253 | 1 167 |
| April | 1 222 | 16 403 | 11 552 | 11 296 | 1 814 |
| Maj | 1 283 | 15 363 | 15 151 | 9 144 | 10 499 |
| Juni | 1 226 | 13 654 | 12 846 | 5 551 | 18 740 |
| Juli | 1 107 | 10 303 | 12 534 | 4 851 | 23 627 |
| August | 1 230 | 13 123 | 12 998 | 3 907 | 17 471 |
| September | 1 207 | 12 346 | 11 221 | 4 507 | 6 888 |
| Oktober | 1 483 | 13 677 | 11 168 | 6 522 | 5 817 |
| November | 1 524 | 12 232 | 9 632 | 6 517 | 3 649 |
| December | 1 177 | 9 975 | 9 074 | 6 279 | 1 136 |
| Ialt | 14 104 | 181 591 | 138 401 | 85 660 | 92 686 |
| 1924: | | | | | |
| Januar | 1 385 | 13 726 | 10 758 | 7 284 | 938 |
| Februar | 1 145 | 12 501 | 9 937 | 7 383 | 833 |
| Marts | 1 053 | 12 434 | 10 232 | 11 666 | 1 042 |
| April | 896 | 13 368 | 13 200 | 11 226 | 2 126 |
| Maj | 856 | 11 678 | 11 703 | 9 607 | 3 259 |

Slagtningerne af Heste, Fedekalve og Spædekalve har i den forløbne Del af 1924 været omtrent som i det tilsvarende Tidsrum sidste Aar, dog er der slagtet færre Fedekalve i 1924 end i 1923. For stort Kvæg og Faar er der en meget stor Nedgang i Slagtningerne, idet der af stort Kvæg kun slagtedes ca. 63 700 Stkr. iaar mod 96 300 Stkr. sidste Aar, og af Faar henholdsvis 8 200 Stkr. og 15 400 Stkr.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen.
Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 21. Juli 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 22 — 28. JULI 1924



**Indhold:** Bankregnskaberne for 1923. — Produktionsstatistik. Handelsmøller. — Notits.


## Bankregnskaberne for 1923.

I Henhold til Banklovens § 15 skal Bankerne i Statstidende offentliggøre deres Aarsregnskaber. Paa Grundlag af disse Oplysninger for 1923, suppleret med Meddelelser fra Bankinspektøren, har man foretaget en foreløbig Opgørelse over samtlige Bankers Drift i 1923 og Status ved Aarets Udgang. Nationalbanken er ikke indbefattet i de nedenfor meddelte Tal.

Antallet af Banker var i 1923: 189 eller det samme Antal som ved den endelige Opgørelse for 1922. I nedenstaaende Tabel 1 har man for samtlige **Banker under et meddelt Driftsregnskabets Poster** for 1923 og de to foregaaende Aar, for hvilke tilsvarende Oplysninger foreligger.

Som det vil ses, viser baade Indtægts- og Udgiftsposterne Nedgang fra 1922 til 1923 paa Grund af Forretningernes formindskede Omfang. Tiltrods herfor viser Aarets Bruttooverskud næsten det samme Beløb for begge Aar, nemlig henved 50 Mill. Kr., dels fordi Diskontoen i 1923 gsntl. var 5,7 % mod 5,1 % i 1922, dels fordi det har været muligt i 1923 at reducere Omkostningerne med ca. 3 Mill. Kr. Sættes Overskudet i Forhold til Aktiekapitalen, faaes følgende Tal:

Overskudsprocent.

| Aktiekapital | 1923 | 1922 | 1921 |
|---|---|---|---|
| 5 Mill. Kr. og derover | 12,4 | 12,2 | 19,2 |
| 2—5 — — | 11,8 | 11,1 | 14,5 |
| 1—2 — — | 15,2 | 15,0 | 20,8 |
| 1/2—1 — — | 14,7 | 17,6 | 18,4 |
| 200 000 Kr.—1/2 Mill. Kr. | 14,2 | 18,0 | 18,7 |
| under 200 000 Kr. | 11,0 | 17,9 | 22,5 |
| Samtlige Banker | 12,8 | 12,9 | 18,5 |

Den samlede Overskudsprocent var saaledes paa det nærmeste den samme som for 1922, og (naar bortses fra de mindste Banker) i det hele noget højere i de mindre end i de større Banker, bl. a. fordi disse sidste arbejder med en forholdsvis noget større Egenkapital. Den ret stærke Nedgang i Overskudsprocenten for de mindste Banker skyldes tildels, at Formindskelsen i Aarets Fortjeneste har været forholdsvis stor for disse Banker (jfr. omstaaende Oversigt), medens de samtidig har anvendt en betydelig Del til Afskrivninger og kun i

Tabel 1. Driftsregnskab.

| Indtægter. | 1923 Mill. Kr. | 1922 Mill. Kr. | 1921 Mill. Kr. |
|---|---|---|---|
| 1. Overført fra forrige Aar | 19,8 | 28,0 | 34,6 |
| 2. Diskonto af indenlandske Veksler, Rente af Udlaan etc. | 186,5 | 199,0 | 274,2 |
| 3. Udbytte og Kursgevinst paa Obligationer og Aktier, Kassekredit m. v. | 29,8 | 42,1 | 39,4 |
| 4. Provision | 19,1 | 20,3 | 23,4 |
| 5. Rente af Tilgodehavender i Udlandet, Avance paa fremmed Mønt etc. | 11,2 | 10,5 | 9,5 |
| 6. Indg. paa tidligere afskrevne Fordringer | 2,1 | 0,1 | 0,2 |
| 7. Andre Indtægter | 1,7 | 2,1 | 1,4 |
| 8. Overført fra Udbyttereg. o. a. Fonds | 26,5 | 220,9 | 45,4 |
| Ialt... | 296,7 | 523,0 | 428,1 |

| Udgifter. | 1923 Mill. Kr. | 1922 Mill. Kr. | 1921 Mill. Kr. |
|---|---|---|---|
| 1. Rente af Indlaan<br>2. Rente af Folio<br>3. Rente af Konto-Kurant | 146,3 | 163,8 | 199,0 |
| 4. Omkostninger | 41,3 | 44,4 | 55,7 |
| 5. Afskrivninger | 59,9 | 265,1 | 91,6 |
| 6. Aarets Overskud (incl. Overførsler) | 49,2 | 49,7 | 81,8 |
| Ialt... | 296,7 | 523,0 | 428,1 |

Tabel 2. Statusopgørelse.

| Aktiver. | 1923 Mill. Kr. | 1922 Mill. Kr. | 1921 Mill. Kr. |
|---|---|---|---|
| 1. Kassebeholdning | 111,7 | 211,1 | 155,3 |
| 2. Indenlandske Banker og Sparekasser | 161,5 | 173,3 | 174,1 |
| 3. Udenlandske Korrespondenter | 93,6 | 79,0 | 125,5 |
| 4. Fremmed Mønt og Veksler paa Udlandet | 8,7 | 5,2 | 7,4 |
| 5. Udenlandske Obligationer og Aktier | 17,4 | 15,4 | 17,7 |
| 6. Indenlandske Obligationer og Aktier | 604,1 | 584,6 | 590,3 |
| 7. Egne Aktier | 1,0 | 1,4 | 2,5 |
| 8. Panteobligationer | 180,8 | 161,4 | 154,9 |
| 9. Indenlandske Veksler | 584,2 | 612,0 | 626,3 |
| 10. Udlaan mod Pant eller Kaution | 481,4 | 568,0 | 691,3 |
| 11. Udlaan mod Haandpant i egne Aktier | 2,7 | 4,5 | 6,3 |
| 12. Kassekredit | 1071,7 | 1117,3 | 1310,8 |
| 13. Konto Kurant | 597,6 | 552,0 | 753,7 |
| 14. Forskellige Debitorer | 129,1 | 129,1 | 83,1 |
| 15. Faste Ejendomme | 85,1 | 71,1 | 72,6 |
| 16. Inventar | 1,2 | 1,3 | 1,6 |
| 17. Etablerings Konto | 10,0 | 10,1 | 0,2 |
| 18. Tilgodehavende Renter | 5,3 | 5,0 | 7,6 |
| Ialt | 4147,1 | 4301,8 | 4781,2 |

| Passiver. | 1923 Mill. Kr. | 1922 Mill. Kr. | 1921 Mill. Kr. |
|---|---|---|---|
| 1. Aktiekapital | 384,9 | 385,7 | 437,3 |
| 2. Reserver | 141,0 | 140,5 | 165,6 |
| 3. Folio Konto | 218,7 | 215,6 | 233,2 |
| 4. Konto Kurant | 815,4 | 851,0 | 961,5 |
| 5. Indlaan paa Bankbog o. l. | 732,3 | 748,1 | 855,5 |
| 6. Indlaan paa bestemt Tid eller Opsigelse | 1192,3 | 1252,0 | 1408,4 |
| 7. Indenlandske Banker og Sparek. | 212,9 | 259,3 | 284,6 |
| 8. Udenlandske Korrespondenter | 126,7 | 63,4 | 69,0 |
| 9. Accept Konto | 4,6 | 5,2 | 7,6 |
| 10. Forskellige Kreditorer | 234,4 | 298,7 | 246,4 |
| 11. Prioritetsgæld i faste Ejend. | 16,6 | 12,1 | 13,0 |
| 12. Rediskonterede indenl. Veksler | 11,2 | 14,0 | 12,3 |
| 13. Pensionsfond for Bankernes Embedsmænd | 1,0 | 2,1 | 2,1 |
| 14. Udbytte Konto | 20,2 | 19,5 | 33,9 |
| 15. Tantième Konto | 3,4 | 3,4 | 7,1 |
| 16. Forudbetalt og skyldig Rente og Diskonto | 11,8 | 11,8 | 15,5 |
| 17. At overføre til næste Aar | 19,7 | 19,4 | 28,2 |
| Ialt | 4147,1 | 4301,8 | 4781,2 |

mindre Grad har kunnet nedbringe deres Omkostninger. Drager man fra de i Tabel 1 anførte Indtægtsposter 2—7 Udgiftsposterne 1—3, faas for de forskellige Størrelsesgrupper af Banker følgende Oversigt over Fortjenesten:

| Banker med en Aktiekapital af | Fortjeneste 1923 Mill. Kr. | Fortjeneste 1922 Mill. Kr. | Forandring pCt. |
|---|---|---|---|
| 5 Mill. Kr. og derover | 72,3 | 76,6 | ÷ 5,5 |
| 2—5 — - — | 10,0 | 11,5 | ÷ 13,0 |
| 1—2 — - — | 8,5 | 8,1 | + 4,9 |
| 1/2—1 — - — | 6,6 | 7,0 | ÷ 4,3 |
| 200 000—1/2 Mill. Kr. | 5,5 | 5,9 | ÷ 8,8 |
| under 200 000 Kr. | 1,1 | 1,3 | ÷ 13,9 |
| Tilsammen | 104,0 | 110,4 | ÷ 5,7 |

Beregnet paa denne Maade er Bankernes Fortjeneste uden Fradrag for Omkostninger og Afskrivninger saaledes gaaet ned fra 110,4 til 104,0 Mill. Kr. Det er allerede nævnt, at Omkostningerne for 1923 var 3 Mill. Kr. lavere end for 1922, nemlig henholdsvis 41,3 og 44,4 mod 55,7 Mill. Kr. for 1921. Afskrivningerne, der navnlig paa Grund af Rekonstruktionen af Landmandsbanken, i 1922 var oppe paa et Beløb af 265,1 Mill. Kr., var i 1923: 59,9 Mill. Kr. mod 91,6 Mill. Kr. for 1921. Af de 59,9 Mill. i 1923 falder dog de 36,7 alene paa Landmandsbanken, saaledes at de øvrige Banker tilsammen har afskrevet 23 Mill. Kr. mod 33 Mill. Kr. i 1922.

I ovenstaaende Tabel 2 gives en Oversigt over samtlige Bankers Status ved Aarets Udgang.

Ifølge denne Oversigt gik Totalbalancen ned med 154,7 Mill. Kr. i Løbet af Aaret 1923. For de egentlige Udlaans Vedkommende (Posterne 9—13 i Aktivsiden) var Nedgangen 116,2 Mill. Kr., nemlig fra 2 853,8 til 2 737,6 Mill. Kr., medens Nedgangen for Indlaansposterne 3—6 udgjorde 108,0 Mill. Kr. fra 3 066,7 til 2 958,7 Mill. Kr. Nedgangen i Udlaansbeløbet var saaledes noget større end Nedgangen i Indlaanene, men det maa dog hertil bemærkes, at endvidere er Indlaan fra indenlandske Banker og Sparekasser gaaet ned med 46,4 Mill. Kr. Paa Aktivsiden er Kassebeholdningen gaaet tilbage med næsten 100 Mill. Kr.; disse 100 Mill. Kr. er dels anvendt til Dækning af den Nedgang i Indlaansoverskudet, der fremkommer, naar Indlaan fra Banker og Sparekasser regnes med, dels anvendt til Udlaan mod Panteobligationer, hvilken Post er gaaet op med 19,4 Mill. Kr. Endelig er en Del af Nedgangen i Kassebeholdningen opvejet ved, at Beholdningen af indenlandske Aktier og Obligationer er taget op med 19,5 Mill. Kr. mere

end Aaret før, formentlig paa Grund af, at Aktiekurserne er stegne betydeligt i Aarets Løb. Det af Departementet beregnede Index viser nemlig (jfr. Statistiske Efterretninger 1924 Nr. 1, S. 3) et Indextal for Aktiekurserne i Januar 1923 paa 80,6, men i December paa 98,0, naar 1. Juli 1914 sættes lig 100. Det skal paa den anden Side bemærkes, at Index for Obligationskurserne i Løbet af 1923 er sunket fra 96,8 til 89,4.

Balancen paa udenlandske Korrespondenter, der pr. ultimo 1922 viste en Saldo af 15,6 Mill. Kr. i de danske Bankers Favør, har i Aarets Løb ændret sig til en Saldo af 33,1 Mill. Kr. i Udlandets Favør. Disse Tal giver dog intet Udtryk for Bankernes samlede Balance overfor Udlandet, idet de kun angiver Tilgodehavender, resp. Gæld i udenlandsk Mønt. Medtages Gæld og Tilgodehavender i dansk Mønt, der findes under andre af Status-Opgørelsens Poster, viser det sig ifølge den af Departementet foretagne Opgørelse over Danmarks Kapitalbalance overfor Udlandet (Statistiske Efterretninger 1924, Nr. 12), at Bankernes samlede Nettogæld til Udlandet i Løbet af Aaret 1923 er steget fra 179,1 til 187,4 Mill. Kr., altsaa med 8,3 Mill. Kr.

Som Helhed viser Bankregnskaberne for 1923 en fremadskridende Afvikling af Krigsaarenes Inflation igennem den stedfundne Formindskelse af Indlaan og Udlaan og gennem de stedfundne Afskrivninger. Som det fremgaar af Nedgangen i Kassebeholdningen, har Afviklingen i ikke ringe Grad tæret paa denne, og sluttelig medført den forstærkede Tilbageholdenhed overfor Ydelse af nye Krediter, som det blev nødvendigt for de private Banker at iagttage, efter at Nationalbanken havde udsendt sit Cirkulære af 6. Marts d. A. til Banker og Sparekasser om Begrænsning af Lombardering og Rediskontering i Nationalbanken.

---

## Produktionsstatistik.

### Handelsmøller.

For Aaret 1923 foreligger der Oplysning om Produktionen i 94 Handelsmøller, hvoraf en Del dog kun fremstillede Mel til Brug i egen Bagerivirksomhed. Af nedenstaaende Oversigt fremgaar Mængden og Værdien af Produktionen i 1923 i Sammenligning med 1922.

Den samlede Salgsværdi af Handelsmøllernes Produkter var i 1923 97,8 Mill. Kr., hvortil kommer 0,2 Mill. Kr. som Betaling for Formaling m. v. af indleveret Korn. For disse Møller er saaledes Kundemølleriet af forsvindende Betydning. I Sammenligning

| | 1923 | | 1922 |
|---|---|---|---|
| | 1 000 Kr | 1 000 kg | 1 000 kg |
| Hvedemel | 46 347 | 126 526 | 124 469 |
| Rugmel, groft | 17 510 | 71 853 | 59 894 |
| — , halvsigtet | 7 261 | 24 906 | 23 806 |
| — , sigtet | 7 631 | 22 742 | 21 039 |
| Byggryn og -mel | 2 071 | 6 348 | 6 340 |
| Havregryn | 1 732 | 3 054 | 3 005 |
| Andet | 61 | 161 | 144 |
| Klid o. l. | 11 509 | 67 371 | 62 321 |
| Korn, valset og gruttet | 2 533 | 10 798 | 10 484 |
| Kager, brækkede | 1 106 | 4 032 | 3 268 |
| I alt | 97761 | — | — |

med 1922 er Tilvirkningen af Hvedemel omtrent uforandret, medens der har fundet en ret betydelig Stigning Sted i Tilvirkningen af groft Rugmel. Dette Forhold maa antages at staa i Forbindelse med, at Produktionsstatistikken ikke omfatter Kundemøllerne paa Landet. Disse Møller fremstiller nemlig en meget betydelig Del af det Rugmel, der forbruges her i Landet, men anvender antagelig kun dansk Rug, og da den danske Rug i 1923 ikke var af saa god en Kvalitet som sædvanlig, maa Kundemøllernes Produktion antages at være gaaet tilbage i dette Aar, medens Handelsmøllerne har forøget deres Virksomhed ved Formalingen af den større Mængde udenlandsk Rug, som krævedes til Dækning af Forbruget.

Heraf følger, at der til Handelsmøllernes Produktionsstigning efter al Sandsynlighed ikke svarer en lige saa betydelig Stigning i det samlede Forbrug af Rugmel her i Landet.

Det indenlandske Forbrug af Mel og Gryn i 1923 og 1922 fremgaar af følgende Oversigt, som viser Produktion og Merindførsel, d. v. s. den Mængde, hvormed samlet Indførsel overstiger samlet Udførsel, af de forskellige Varer.

| | 1923 | | 1922 | |
|---|---|---|---|---|
| | Produktion Mill. kg | Merindførsel Mill. kg | Produktion Mill. kg | Merindførsel Mill. kg |
| Hvedemel | 126,5 | 47,7 | 124,5 | 45,9 |
| Rugmel | 119,5 | ÷ 3,2 | 104,7 | ÷ 4,6 |
| Byggryn og -mel | 6,3 | 0,4 | 6,3 | 0,1 |
| Havregryn | 3,1 | 2,1 | 3,0 | 1,4 |
| Boghvedegryn | » | 0,1 | » | 0,3 |
| Semoulegryn | 0,1 | 0,3 | 0,1 | 0,2 |

Hvedemelsforbruget viser en mindre Stigning i 1923 og udgør godt 170 000 Tons, hvoraf omtrent 50 000 Tons ikke er formalet her i Landet. Som omtalt mangler Kundemøllernes Produktion af Rug-

mel i ovennævnte Tal. Mængden heraf har i tidligere Aar være anslaaet til omkring et halvt Hundrede Tusind Tons, men er antagelig i 1923 formindsket omtrent lige saa meget, som Handelsmøllernes i foranstaaende Oversigt anførte Produktion er steget, saaledes at det samlede Forbrug kan anslaas til ca. 160 000 Tons. Omtrent hele Mængden af Rugmel er fremstillet her i Landet, og der foregaar desuden en mindre Udførsel af dansk Mel. Byggryn og -mel er ligeledes næsten udelukkende af dansk Fabrikat, hvorimod der er en betydelig Indførsel af Havregryn, i 1922 $^1/_3$ og i 1923 $^2/_5$ af Forbruget.

## Notits.

Antallet af Fallitter og Begæringer om Akkord har i de forløbne Kvartaler af 1924 været følgende:

| | | Fallit-erklæringer | Begæringer om Akkord |
|---|---|---|---|
| 1924 | 2. Kvartal | 135 | 13 |
| | 1. — | 130 | 12 |
| 1923 | 4. Kvartal | 118 | 13 |
| | 3. — | 135 | 14 |
| | 2. — | 135 | 22 |
| | 1. — | 175 | 21 |
| Hele Aaret | 1923 | 563 | 70 |
| — | 1922 | 784 | 75 |
| — | 1921 | 706 | 53 |
| — | 1920 | 310 | 19 |

Antallet af Fallitter har, som det vil ses, i April Kvartal af 1924 været lidt større end i Januar Kvartal 1924, men er netop lig Antallet i April Kvartal 1923. Antallet af Begæringer om Akkord er omtrent uforandret, men er dog betydeligt mindre nu end for et Aar siden.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Statistiske Meddelelser:

4. Række, 70. Bind, 6. Hæfte: Emneliste over den danske statistiske Litteratur i 1923.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen.
Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 28. Juli 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

end Aaret før, formentlig paa Grund af, at Aktiekurserne er stegne betydeligt i Aarets Løb. Det af Departementet beregnede Index viser nemlig (jfr. Statistiske Efterretninger 1924 Nr. 1, S. 3) et Indextal for Aktiekurserne i Januar 1923 paa 80,6, men i December paa 98,0, naar 1. Juli 1914 sættes lig 100. Det skal paa den anden Side bemærkes, at Index for Obligationskurserne i Løbet af 1923 er sunket fra 96,8 til 89,4

Balancen paa udenlandske Korrespondenter, der pr. ultimo 1922 viste en Saldo af 109,9 Mill. Kr. i de danske Bankers Favør, er i Aarets Løb gaaet ned til 34,8 Mill. Kr. Disse Tal giver dog intet Udtryk for Bankernes samlede Balance overfor Udlandet, idet de kun angiver Tilgodehavender, resp. Gæld i udenlandsk Mønt. Medtages Gæld og Tilgodehavender i dansk Mønt, der findes under andre af Status-Opgørelsens Poster, viser det sig ifølge den af Departementet foretagne Opgørelse over Danmarks Kapitalbalance overfor Udlandet (Statistiske Efterretninger 1924, Nr. 12), at Bankernes samlede Nettogæld til Udlandet i Løbet af Aaret 1923 er steget fra 179,1 til 187,4 Mill. Kr., altsaa med 8,3 Mill. Kr.

Som Helhed viser Bankregnskaberne for 1923 en fremadskridende Afvikling af Krigsaarenes Inflation igennem den stedfundne Formindskelse af Indlaan og Udlaan og gennem de stedfundne Afskrivninger. Som det fremgaar af Nedgangen i Kassebeholdningen, har Afviklingen i ikke ringe Grad tæret paa denne, og sluttelig medført den forstærkede Tilbageholdenhed overfor Ydelse af nye Krediter, som det blev nødvendigt for de private Banker at iagttage, efter at Nationalbanken havde udsendt sit Cirkulære af 6. Marts d. A. til Banker og Sparekasser om Begrænsning af Lombardering og Rediskontering i Nationalbanken.

---

## Produktionsstatistik.

### Handelsmøller.

For Aaret 1923 foreligger der Oplysning om Produktionen i 94 Handelsmøller, hvoraf en Del dog kun fremstillede Mel til Brug i egen Bagerivirksomhed. Af nedenstaaende Oversigt fremgaar Mængden og Værdien af Produktionen i 1923 i Sammenligning med 1922.

Den samlede Salgsværdi af Handelsmøllernes Produkter var i 1923 97,8 Mill. Kr., hvortil kommer 0,2 Mill. Kr. som Betaling for Formaling m. v. af indleveret Korn. For disse Møller er saaledes Kundemølleriet af forsvindende Betydning. I Sammenligning

| | 1923 | | 1922 |
|---|---|---|---|
| | 1 000 Kr | 1 000 kg | 1 000 kg |
| Hvedemel | 46 347 | 126 526 | 124 469 |
| Rugmel, groft | 17 510 | 71 853 | 59 894 |
| — , halvsigtet | 7 261 | 24 906 | 23 806 |
| — , sigtet | 7 631 | 22 742 | 21 039 |
| Byggryn og -mel | 2 071 | 6 348 | 6 340 |
| Havregryn | 1 732 | 3 054 | 3 005 |
| Andet | 61 | 161 | 144 |
| Klid o. l. | 11 509 | 67 371 | 62 321 |
| Korn, valset og gruttet | 2 533 | 10 798 | 10 484 |
| Kager, brækkede | 1 106 | 4 032 | 3 268 |
| I alt | 977 61 | — | — |

med 1922 er Tilvirkningen af Hvedemel omtrent uforandret, medens der har fundet en ret betydelig Stigning Sted i Tilvirkningen af groft Rugmel. Dette Forhold maa antages at staa i Forbindelse med, at Produktionsstatistikken ikke omfatter Kundemøllerne paa Landet. Disse Møller fremstiller nemlig en meget betydelig Del af det Rugmel, der forbruges her i Landet, men anvender antagelig kun dansk Rug, og da den danske Rug i 1923 ikke var af saa god en Kvalitet som sædvanlig, maa Kundemøllernes Produktion antages at være gaaet tilbage i dette Aar, medens Handelsmøllerne har forøget deres Virksomhed ved Formalingen af den større Mængde udenlandsk Rug, som krævedes til Dækning af Forbruget.

Heraf følger, at der til Handelsmøllernes Produktionsstigning efter al Sandsynlighed ikke svarer en lige saa betydelig Stigning i det samlede Forbrug af Rugmel her i Landet.

Det indenlandske Forbrug af Mel og Gryn i 1923 og 1922 fremgaar af følgende Oversigt, som viser Produktion og Merindførsel, d. v. s. den Mængde, hvormed samlet Indførsel overstiger samlet Udførsel, af de forskellige Varer.

| | 1923 | | 1922 | |
|---|---|---|---|---|
| | Produktion Mill. kg | Merindførsel Mill. kg | Produktion Mill. kg | Merindførsel Mill. kg |
| Hvedemel | 126,5 | 47,7 | 124,5 | 45,9 |
| Rugmel | 119,5 | ÷ 3,2 | 104,7 | ÷ 4,6 |
| Byggryn og -mel | 6,3 | 0,4 | 6,3 | 0,1 |
| Havregryn | 3,1 | 2,1 | 3,0 | 1,4 |
| Boghvedegryn | » | 0,1 | » | 0,3 |
| Semoulegryn | 0,1 | 0,3 | 0,1 | 0,2 |

Hvedemelsforbruget viser en mindre Stigning i 1923 og udgør godt 170 000 Tons, hvoraf omtrent 50 000 Tons ikke er formalet her i Landet. Som omtalt mangler Kundemøllernes Produktion af Rug-

mel i ovennævnte Tal. Mængden heraf har i tidligere Aar være anslaaet til omkring et halvt Hundrede Tusind Tons, men er antagelig i 1923 formindsket omtrent lige saa meget, som Handelsmøllernes i foranstaaende Oversigt anførte Produktion er steget, saaledes at det samlede Forbrug kan anslaas til ca. 160 000 Tons. Omtrent hele Mængden af Rugmel er fremstillet her i Landet, og der foregaar desuden en mindre Udførsel af dansk Mel. Byggryn og -mel er ligeledes næsten udelukkende af dansk Fabrikat, hvorimod der er en betydelig Indførsel af Havregryn, i 1922 $^1/_3$ og i 1923 $^2/_5$ af Forbruget.

## Notits.

Antallet af Fallitter og Begæringer om Akkord har i de forløbne Kvartaler af 1924 været følgende:

| | | Fallit-erklæringer | Begæringer om Akkord |
|---|---|---|---|
| 1924 | 2. Kvartal | 135 | 13 |
| | 1. — | 130 | 12 |
| 1923 | 4. Kvartal | 118 | 13 |
| | 3. — | 135 | 14 |
| | 2. — | 135 | 22 |
| | 1. — | 175 | 21 |
| Hele Aaret | 1923 | 563 | 70 |
| — | 1922 | 784 | 75 |
| — | 1921 | 706 | 53 |
| — | 1920 | 310 | 19 |

Antallet af Fallitter har, som det vil ses, i April Kvartal af 1924 været lidt større end i Januar Kvartal 1924, men er netop lig Antallet i April Kvartal 1923. Antallet af Begæringer om Akkord er omtrent uforandret, men er dog betydeligt mindre nu end for et Aar siden.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Statistiske Meddelelser:

4. Række, 70. Bind, 6. Hæfte: Emneliste over den danske statistiske Litteratur i 1923.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.

I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.

Udgaaet fra Trykkeriet d. 28. Juli 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 23 — 5. AUGUST 1924



**Indhold:** Høstudsigterne, bedømt den 1. August 1924. — Arbejdsløsheden i Juli 1924. — Børneskolen i 1922.


## Høstudsigterne

bedømt den 1. August 1924.

Fra 85 Sagkyndige har Det statistiske Departement modtaget Indberetning om, hvorledes de forskellige vigtigste Afgrøder stod den 1. August.

Med Hensyn til den nærmere Ordning af disse Indberetninger og de ledende Synspunkter for Skønnenes Afgivelse, henvises til den første Indberetning om Høstudsigterne for i Aar i Statistiske Efterretninger Nr. 17. De ved Bedømmelsen benyttede Tal-Betegnelser har følgende Betydning:

6 = udmærket god.
5 = noget over Middelhøst.
4 = Middelhøst.
3 = noget under Middelhøst.
2 = daarlig, men dog ikke slet.
1 = slet.

*Sædafgrøderne.*

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Resultaterne af Bedømmelsen pr. 1. August tilligemed de tilsvarende Tal fra Bedømmelsen pr. 15. og 1. Juli og pr. 15. Juni.

| | Øerne | | | | Jylland | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juni | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juni |
| Hvede | 3,1 | 2,8 | 2,8 | 2,7 | 2,4 | 2,2 | 2,2 | 1,9 |
| Rug | 3,3 | 3,3 | 3,2 | 3,2 | 2,6 | 2,6 | 2,5 | 2,2 |
| Byg | 4,1 | 4,0 | 4,0 | 3,9 | 4,4 | 4,1 | 3,8 | 3,8 |
| Havre | 4,0 | 3,9 | 4,0 | 4,0 | 4,3 | 4,0 | 3,9 | 3,8 |
| Blandsæd | 4,0 | 3,9 | 4,0 | 3,9 | 4,4 | 4,0 | 4,0 | 3,8 |
| Bælgsæd | 3,8 | 3,7 | 3,6 | 3,6 | 3,8 | 3,6 | 3,4 | 3,7 |

Helhedsbilledet er paa Grund af Regn og Varme denne Gang noget bedre end sidst for Hvede og Vaarsæd. I Almindelighed anser Meddelerne nu en god Middelhøst af Vaarsæden for at være sikret. Høsten menes at kunne paabegyndes omkring den 15. August, hvilket er noget tidligere end oprindelig ventet.

Vintersæden har naaet en antagelig Længde; men Plantebestanden er altfor tynd. Baade for Hvede og Rug bedømmes Kærnesætningen ganske tilfredsstillende. Medens Mængdeudbyttet for Rugen af Meddelerne har faaet den samme Karakter som sidst, er Hveden denne Gang sat betydeligt op.

Vaarsæden viser særlig god Fremgang. Byg er nu naaet op over »middel«, Havre og Blandsæd er i Jylland ligeledes naaet over middel. Bedst staar dog Byggen. Havren er noget for kort, men ellers ligesom Byggen udmærket kærnesat. De mange Tordenbyger har især i Jylland foraarsaget en hel Del Lejesæd, hovedsageligt i Bygmarkerne. Enkelte Meddelere klager over overhaandtagende Angreb af Lus i Runkelroefrømarkerne.

*Rodfrugterne.*

Resultatet af Bedømmelsen for Rodfrugterne fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

| | Øerne | | | Jylland | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli |
| Kartofler | 3,6 | 3,5 | 3,6 | 3,7 | 3,4 | 3,5 |
| Gulerødder | 3,7 | 3,8 | 3,9 | 3,3 | 3,2 | 3,4 |
| Runkelroer | 3,5 | 3,3 | 3,6 | 3,3 | 3,1 | 3,3 |
| Kaalroer | 3,9 | 3,7 | 3,9 | 4,1 | 3,9 | 3,8 |
| Turnips | 3,8 | 3,7 | 3,9 | 4,0 | 3,8 | 3,8 |
| Sukkerroer | 3,6 | 3,5 | 3,6 | — | — | — |

Bedømmelsen er denne Gang en hel Del bedre end sidst. Det er da ogsaa paafaldende, saa faa Klager der lyder i Sammenligning med Indberetningerne den 15. Juli. Det gode Vejrlig har ikke alene for Kornafgrødernes, men ogsaa for Rodfrugternes Vedkommende modvirket de sidst omtalte Plantesygdomme og Larveangreb. Blandt Kartoflerne er der stedvis en Del Bladrulle- og Mosaiksyge, men dog ikke værre end at man nu, ogsaa trods Spring i Rækkerne, spaar et ret godt Udbytte. Foderroerne er de fleste Steder nu hakket for tredie

Gang og dækker Rækkerne. I Jylland synes man at være noget mere tilfreds med Kaalroe- og Turnipsmarkerne, der lettere kunde klare sig i den fugtige og kølige Forsommer, end med Runkelroemarkerne, saa de lettere Sandjorder imødeser en forholdsvis god Roehøst. Bemærkes skal dog med Hensyn til Roerne i Almindelighed, at mange Meddelere tager Forbehold med Hensyn til det endelige Udbytte: »Roen vil ikke komme til at svare til den fine Top«. Ogsaa Sukkerroerne har rettet sig en Del, dog lyder der enkelte Klager over Angreb af Bedefluer.

*Hø og Græsning.*

Bedømmelsen for Høslæts- og Græsningsarealerne fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

| | Øerne | | | | Jylland | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juni | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juni |
| Agerhø ... | 4,2 | 4,0 | 3,9 | 3,8 | 4,2 | 4,0 | 4,0 | 3,6 |
| Enghø ... | 3,7 | 3,7 | 3,4 | 3,3 | 3,9 | 4,0 | 3,9 | 3,7 |
| Græsning . | 3,7 | 3,4 | 3,8 | 3,9 | 4,2 | 4,1 | 4,3 | 4,2 |

Agerhøet er nu ogsaa i Jylland fuldstændigt bragt i Lade og har fyldt over Forventning godt. Kvaliteten er for det tidligt høstede ganske fortrinlig, medens det senere bjærgede Hø i Jylland har taget en Del Skade. Dette gælder dog endnu mere Enghøet, som har maattet høstes under meget vanskeligere Vejrforhold, end Tilfældet var for Agerhøets Vedkommende. Græsningen bedømmes en hel Del bedre paa Øerne end i Jylland. Ganske vist har ogsaa i Jylland Regn og Varme gjort stor Gavn, men »Ydeevnen« er dog flere Steder ikke større, end at Tilskud af Kraft- og Grønfoder er nødvendig.

## Arbejdsløsheden i Juli 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Juli var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 5,3 pCt. mod 5,1 pCt. ved Udgangen af Juni.

Indenfor de i hosstaaende Tabel anførte Hovedgrupper af Fag viser Industrifagene nogen Stigning i Arbejdsløshedsprocenten i Løbet af Juli Maaned, for Byggefagene og Arbejdsmændene er Arbejdsløshedsprocenten derimod faldet lidt i Løbet af Maaneden, det samme gælder Handels- og Kontorfaget. For samtlige Fag under eet er der dog en ubetydelig Stigning.

| Juli 1924 | Antal Arbejdere | Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | 4. Juli | 11. Juli | 18. Juli | 25. Juli |
| Hovedstaden: | | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Bygningsindustri. | 11 615 | 7,3 | 6,8 | 6,8 | 6,9 |
| Anden Industri.. | 65 582 | 6,2 | 6,3 | 6,6 | 7,1 |
| Handel ..... | 5 261 | 7,9 | 7,2 | 7,6 | 7,2 |
| Arbejdsmænd ... | 31 120 | 3,4 | 3,2 | 3,3 | 3,2 |
| I alt... | 113 578 | 5,6 | 5,6 | 5,8 | 6,0 |
| Provinserne: | | | | | |
| Bygningsindustri. | 19 449 | 3,5 | 3,4 | 3,2 | 3,5 |
| Anden Industri.. | 57 618 | 6,7 | 6,3 | 6,6 | 7,2 |
| Handel ..... | 6 234 | 6,2 | 7,8 | 6,5 | 6,2 |
| Arbejdsmænd ... | 65 019 | 3,0 | 2,8 | 2,9 | 2,6 |
| I alt... | 148 320 | 4,6 | 4,5 | 4,5 | 4,7 |
| Hele Landet... | 261 898 | 5,1 | 4,9 | 5,1 | 5,3 |

Da Arbejdsløsheden i Aarene før 1914 for alle Maanederne Maj—Oktober udgjorde ca. 5—6 pCt., har Arbejdsløsheden i de sidste 2—3 Maaneder været omtrent normal.

For hele Landet under et udgjorde Arbejdsløsheden ved Slutningen af nedennævnte Maaneder:

| | 1920 | 1921 | 1922 | 1923 | 1924 |
|---|---|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Januar ..... | 13,2 | 19,7 | 28,9 | 21,5 | 21,0 |
| Februar ..... | 9,6 | 23,2 | 33,1 | 23,2 | 21,3 |
| Marts ..... | 6,7 | 23,6 | 27,9 | 16,0 | 18,4 |
| April..... | 3,5 | 21,7 | 24,0 | 11,5 | 9,3 |
| Maj..... | 2,8 | 18,6 | 16,1 | 9,1 | 6,1 |
| Juni..... | 2,1 | 16,8 | 13,2 | 8,1 | 5,1 |
| Juli ..... | 2,1 | 16,7 | 12,5 | 7,4 | 5,3 |
| August ..... | 2,4 | 17,7 | 11,1 | 7,6 | |
| September..... | 2,7 | 16,6 | 10,6 | 7,4 | |
| Oktober ..... | 3,6 | 18,3 | 11,3 | 7,6 | |
| November ..... | 6,1 | 20,8 | 15,2 | 11,4 | |
| December ..... | 15,1 | 25,2 | 20,3 | 16,0 | |

## Børneskolen i 1922.

For December 1922 blev Antallet af skolesøgende Børn i Danmark opgjort til 503 353 mod 505 448 i 1921, altsaa en Nedgang paa 2 095 Børn eller 0,4 pCt. I det sydlige Jylland var Nedgangen 1 168 Børn eller 3,9 pCt. af Børnene. Bortses fra det sydlige Jylland bliver Nedgangen altsaa kun paa 927 eller 0,2 pCt. I Aaret 1921 var der, bortset fra det sydlige Jylland, en Tilvækst i Antal af Skolebørn paa 0,3 pCt. Det lavere Børnetal i 1922 end i 1921

er en Følge af det lave Fødselstal i 1915, som paa Grund af Krigsforholdene har været særlig lavt i det sydlige Jylland. Herved er Tilgangen af skolepligtige Børn blevet ringere end Afgangen af Børn, der i 1922 naar op over den skolepligtige Alder og stammer fra Aaret 1908 med det højere Fødselstal. (Se iøvrigt herom »Statistiske Efterretninger« 1924 Nr. 7, »Antallet af skolepligtige Børn«). I Statsskolerne er Børnetallet steget med 357, i de kommunale Skoler er Børnetallet aftaget med ca. 1 300 (uden det sydlige Jylland med ca. 200) og i de private Skoler med ca. 1 200 (uden det sydlige Jylland med ca. 1 100). I Hovedstaden er Børnetallet steget fra 88 169 i 1921 til 88 915 i 1922, i Provinsbyerne er det aftaget fra 119 060 til 118 243 og i Landdistrikterne aftaget fra 298 219 til 296 195.

Tabel 1.

| | Antal skolesøgende Børn den 31. December | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 1922 | Statens Skoler | Kommunale Skoler | Private Skoler | Samtlige Skoler | Deraf i Eksamensskoler |
| Hovedstaden | 3 174 | 71 601 | 14 140 | 88 915 | 19 124 |
| Provinsbyerne | 6 290 | 92 801 | 19 152 | 118 243 | 29 235 |
| Landdistrikterne | 692 | 276 485 | 19 018 | 296 195 | 8 478 |
| Hele Landet (m. det sydl. Jyll.) | 10156 | 440 887 | 52 310 | 503 353 | 56 837 |
| Hele Landet (u. det sydl. Jyll.) | 8 296 | 415 012 | 51 501 | 474 809 | 54 235 |
| 1921 | | | | | |
| Hele Landet (m. det sydl. Jyll.) | 9 799 | 442 152 | 53 497 | 505 448 | 54 390 |
| Hele Landet (u. det sydl. Jyll.) | 7 928 | 415 215 | 52 593 | 475 736 | 52 187 |

Af Eleverne søgte i 1922 2,0 pCt. Statens, 87,6 pCt. de kommunale og 10,4 pCt. de private Skoler, i 1921 var Procenten henholdsvis 1,9, 87,5 og 10,6.

Skolernes Antal var i 1922 4 499 imod 4 509 i 1921, altsaa en Afgang paa 10 Skoler, der alle er private Skoler og Skoler uden Eksamensret, idet Antallet af Statsskoler er uforandret, de kommunale Skoler er steget med 3, og der er en Nedgang i de private Skolers Antal paa 13. Uden det sydlige Jylland er der en Afgang paa 12 Skoler, nemlig en Tilgang paa 2 kommunale og en Afgang paa 14 private Skoler. Antallet af Skoler i Hovedstaden er forringet med 1, idet en privat Skole er nedlagt; i Provinsbyerne er Antallet forøget fra 366 til 369, idet der er oprettet en kommunal og to private Skoler. I Landdistrikterne er Skolernes Antal gaaet ned fra 3 980 til 3 968; der er tilkommet 2 kommunale Skoler og udgaaet 14 private Skoler.

Tabel 2.

| | Antal Skoler den 31. December | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| 1922 | Statens Skoler | Kommunale Skoler | Private Skoler | Samtlige Skoler | Deraf Eksamensskoler |
| Hovedstaden | 11 | 83 | 68 | 162 | 79 |
| Provinsbyerne | 19 | 186 | 164 | 369 | 139 |
| Landdistrikterne | 4 | 3 559 | 405 | 3 968 | 77 |
| Hele Landet (med det sydl. Jyll.) | 34 | 3 828 | 637 | 4 499 | 295 |
| Hele Landet (uden det sydl. Jyll.) | 30 | 3 526 | 622 | 4 178 | 281 |
| 1921 | | | | | |
| Hele Landet (med det sydl. Jyll.) | 34 | 3 825 | 650 | 4 509 | 293 |
| Hele Landet (uden det sydl. Jyll.) | 30 | 3 524 | 636 | 4 190 | 284 |

Af Skolerne er i 1922 295 Eksamensskoler (uden det sydlige Jylland 281). Tallet omfatter alle 34 Statsskoler (uden det sydlige Jylland 30), 121 Privatskoler (uden det sydlige Jylland 119) og 140 kommunale Skoler (uden det sydlige Jylland 132), hvoraf dog kun 110 havde Eksamensret i 1922; i 1921 var Eksamensskolernes Antal 293 (uden det sydlige Jylland 284).

Tabel 3.

| | Antal Lærere den 31. December ved | | | |
|---|---|---|---|---|
| Lærerne 1922 | Statens Skoler | Kommunale Skoler | Private Skoler | Samtlige Skoler |
| Hovedstaden | 172 | 1 157 | 361 | 1 690 |
| Provinsbyerne | 328 | 1 739 | 412 | 2 479 |
| Landdistrikterne | 59 | 4 474 | 479 | 5 012 |
| Hele Landet (med det sydl. Jyll.) | 559 | 7 170 | 1 252 | 9 181 |
| Hele Landet (uden det sydl. Jyll.) | 481 | 6 914 | 1 226 | 8 621 |
| 1921 Hele Landet (med det sydl. Jyll.) | 556 | 7 296 | 1 258 | 9 110 |
| 1921 Hele Landet (uden det sydl. Jyll.) | 480 | 6 772 | 1 231 | 8 483 |
| Lærerinderne 1922 | | | | |
| Hovedstaden | 104 | 1 424 | 666 | 2 194 |
| Provinsbyerne | 91 | 1 236 | 779 | 2 106 |
| Landdistrikterne | 13 | 2 143 | 533 | 2 689 |
| Hele Landet (med det sydl. Jyll.) | 208 | 4 803 | 1 978 | 6 989 |
| Hele Landet (uden det sydl. Jyll.) | 178 | 4 591 | 1 955 | 6 724 |
| 1921 Hele Landet (med det sydl. Jyll.) | 216 | 4 729 | 1 982 | 6 927 |
| 1921 Hele Landet (uden det sydl. Jyll.) | 180 | 4 546 | 1 956 | 6 682 |

Ved de ovenfor omtalte 4 499 Skoler underviste i 1922 9 181 Lærere og 6 989 Lærerinder. I 1921 var Antallet af Lærere og Lærerinder 9 110 og 6 927, altsaa en Forøgelse i det samlede Antal Lærerkræfter paa 0,8 pCt., samtidig med at Børnetallet er gaaet ned med 0,4 pCt. Uden det sydlige Jylland er Antallet af Lærere og Lærerinder steget med 1,1 pCt. Lærerinderne udgjorde ligesom i 1921 43 pCt. af den samlede Lærerstab.

Antallet af Klasser var i 1922 20 821 mod 20 838 i 1921 og af disse fandtes 547 i Statens, 17 576 i Kommunernes og 2 698 i de private Skoler.

Klasse-Systemet (Antallet af fortløbende Klasser i en Skole) er i Eksamensskolerne givet med Eksaminernes Art, men Underklasse-Systemet kan være meget forskelligt, dog er 5 Klasser det hyppigste.

I Folkeskolen har de kommunale Skoler i Hovedstaden overvejende 8 Klasse-System, medens i Provinsbyerne de allerfleste Skoler er efter 7 Klasse System.

Af Landdistrikternes 11 695 kommunale Folkeskoleklasser er 3 093 efter 2 og 4 886 efter 4 Klasse-System. 3 og 6 Klasse-System omfatter hver ca. 1 000 Klasser og 7 Klasse-System ca. 900. I de private Folkeskoler er Systemet højst varierende, men 2 Klasse-Systemet dog det almindeligste.

Det ugentlige Timetal er i Eksamensklasserne almindeligst 34—36 Timer, i andre Klasser 28—30 Timer, men mange Klasser, væsentlig de lavere, har 24—28 Timer.

I de fleste Skoler undervises 246 Dage om Aaret, men i den største Del af Folkeskolerne paa Landet veksler Klasserne, og Børnene faar saaledes kun det halve Antal Skoledage.

Fra det planmæssige Antal Dage sker hyppigt Afvigelser, men der foreligger herom kun Oplysninger fra Kommuneskolerne paa Landet, hvor der i 1922 undervistes 6 934 Dage over og 22 448 Dage under det planmæssige. Den væsentligste Aarsag til, at det planmæssige Antal Skoledage ikke naaes, er epidemiske Sygdomme blandt Børnene.

Om Børnenes Forsømmelser foreligger Oplysninger fra alle kommunale Skoler. I 1922 forsømte hvert Barn i disse Skoler gennemsnitlig 12,9 Dage, deraf 9,1 Dage paa Grund af Sygdom. I 1921 var Tallene henholdsvis 11,5 og 8,2.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen.
Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 5. August 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 24 — 13. AUGUST 1924


**Indhold:** Prisniveauet. — Detailpriserne i Juli 1924.

## Prisniveauet.

Det statistiske Departement har siden Juli 1915 foretaget Beregninger over Prisstigningens Indflydelse paa Udgifterne i et Husholdningsbudget. Den sidste Beregning foretoges i Januar 1924, og Resultatet blev offentliggjort i »Statistiske Efterretninger« Nr. 5, 1924. Beregningerne er nu ført op til Juli 1924.

Ved alle de Opgørelser, der blev foretaget fra 1915 indtil Opgørelsen pr. Juli 1923 (inkl.) gik man ud fra Forbruget i en Husholdning, saaledes som dette var før Krigen, og man beregnede derefter, hvad dette Forbrug vilde koste, betalt med de til de forskellige Tidspunkter gældende Priser. Det Forbrug, som herved benyttedes, var opstillet i Overensstemmelse med Statistikken over Husholdningsregnskaber for Arbejderfamilier i Hovedstaden paa gennemsnitlig 5 Personer, og med en samlet aarlig Udgift i Juli 1914 paa gennemsnitlig 2 000 Kr.

Som omtalt i det ovenfor nævnte Nummer af Statistiske Efterretninger (1924, Nr. 5) har man fra og med Opgørelsen pr. Januar 1924 ført Pristalsberegningen over paa et Grundlag, som fremgik af den Bearbejdelse, Departementet har foretaget af de for 1922 førte Regnskabsbøger over Udgifter i forskellige Husholdninger; ved denne Ændring fastholdt man, at Pristalsbudgettet er et Arbejderbudget; den Begrænsning, som ved de tidligere Beregninger laa i, at Pristalsbudgettet i Hovedtrækkene var tilvejebragt paa Grundlag af københavnske Arbejderfamiliers Forbrug, mente man derimod ikke at burde opretholde ogsaa i Fremtiden; det nye Budget hviler derfor paa Gennemsnit af Arbejderbudgetter saavel fra Hovedstaden som fra Provinsbyerne og Landdistrikterne. Denne Omstændighed medfører, at de absolute Tal i Budgettet ikke kan tages som Udtryk for Udgifterne i nogen bestemt Del af Landet, men Budgettets Formaal er jo i det hele ikke at give Udtryk for absolute Udgiftsbeløb; det er Forholdet mellem Udgifter til forskellige Tidspunkter, der skal belyses, og dette opnaas formentlig bedst ved at give Budgettet saa bred Basis som muligt. Med Hensyn til de Bemærkninger, som Ændringen af Grundlaget iøvrigt giver Anledning til, henvises til »Statistiske Efterretninger« 1924, Nr. 5.

Med Hensyn til Fremskaffelse af Prisoplysninger og Beregningernes Udførelse er man gaaet frem ganske paa samme Maade som ved tidligere Beregninger. Gennemsnitspriserne for de enkelte Varer eller Varegrupper er for Fødevarer, Brændsel og Belysning og en Del andre Varer beregnet paa Grundlag af Priser, indberettede af Kommunalbestyrelserne i Hovedstaden, Provinsbyerne og noget over 100 Landkommuner. Prisbevægelsen for Beklædning, Isenkramvarer, Husholdningsartikler osv., for hvilke der ikke haves direkte Prisoplysninger, er beregnet paa Grundlag af Oplysninger, som Departementet har modtaget fra forskellige Organisationer og større Handels- og Produktionsfirmaer med særlig Sagkundskab paa disse Omraader, saavel for Hovedstaden som for det øvrige Land. Ligesom ved de tidligere Beregninger har man anvendt Gennemsnittet af Priserne for de to sidste Kvartalsundersøgelser, denne Gang altsaa for April og Juli 1924.

Resultatet af Beregningerne fremgaar af omstaaende Oversigt, i hvilken er meddelt, hvorledes de Udgifter, der i Juli 1914 udgjorde 2 000 Kr., fordeler sig paa de sædvanlig benyttede Hovedgrupper af Fornødenheder dels pr. Juli 1914 dels efter Opgørelserne pr. Januar 1924 og pr. Juli 1924.

Ved Beregningen pr. Juli 1924 var det samlede Udgiftstal for hele Budgettet altsaa 4 286 Kr., medens det tilsvarende Tal pr. Januar 1924 blev opgjort til 4 185 Kr.

Oversigten indeholder tillige Tal for den procentvise Prisstigning for de enkelte Varegrupper, idet hver enkelt Udgiftspost efter Priserne i Juli 1914 er sat lig 100, og Udgiftstallene til de forskellige Tidspunkter er sat i Forhold hertil.

Udgifternes Fordeling paa Budgettets Hovedgrupper:

| | Juli 1914 Kr. | Jan. 1924 Kr. | Juli 1924 Kr. |
|---|---|---|---|
| Fødevarer | 835 | 1 620 | 1 673 |
| Klæder, Fodtøj, Vask | 225 | 573 | 601 |
| Bolig | 248 | 397 | 421 |
| Brændsel og Belysning | 81 | 236 | 241 |
| Skatter, Kontingenter o. l. | 203 | 516 | 504 |
| Andre Udgifter | 408 | 843 | 846 |
| Ialt | 2 000 | 4 185 | 4 286 |

Udgiften, beregnet i Procent af Udgiften i Juli 1914 (Udgiften i Juli 1914 = 100):

| | Juli 1914 | Juli 1920 | Juli 1922 | Juli 1924 |
|---|---|---|---|---|
| Fødevarer | 100 | 253 | 184 | 200 |
| Klæder, Fodtøj, Vask | 100 | 355 | 217 | 267 |
| Bolig | 100 | 130 | 155 | 170 |
| Brændsel og Belysning | 100 | 563 | 301 | 298 |
| Skatter, Kontingenter, o. lign. | 100 | 227 | 255 | 248 |
| Andre Udgifter | 100 | 247 | 203 | 207 |
| Ialt | 100 | 262 | 199 | 214 |

Herefter har Stigningen siden Juli 1914 været: for Fødevarer 100 pCt., for Klæder, Fodtøj og Vask 167 pCt., for Bolig 70 pCt, for Brændsel og Belysning 198 pCt., for Skatter, Kontingenter o. s. v. 148 pCt., for andre Udgifter 107 pCt., og den samlede Stigning for hele Budgettet udgør 114 pCt. Siden Januar 1924 er Indekstallet for Prisstigningen (Pristallet) steget med 5 Points.

De siden Juli 1914 beregnede Pristal fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

| | | | |
|---|---|---|---|
| Juli 1914 | 100 | Januar 1920 | 242 |
| Juli 1915 | 116 | Juli 1920 | 262 |
| Februar 1916 | 124 | Januar 1921 | 264 |
| Juli 1916 | 136 | Juli 1921 | 237 |
| Februar 1917 | 146 | Januar 1922 | 212 |
| Juli 1917 | 155 | Juli 1922 | 199 |
| Februar 1918 | 160 | Januar 1923 | 198 |
| Juli 1918 | 182 | Juli 1923 | 204 |
| Januar 1919 | 190 | Januar 1924 | 209 |
| Juli 1919 | 211 | Juli 1924 | 214 |

Med Hensyn til Prisbevægelsen indenfor de enkelte Varegrupper og Udgiftsposter siden Januar 1924 skal gøres følgende Bemærkninger.

For Fødevaregruppen som Helhed har der været en Stigning i Udgiften, nemlig fra 1 620 Kr. til 1 673 Kr. Udgiftstigningen fremkommer som Resultat af en noget forskellig Bevægelse paa de enkelte Budgetposter. Stærkest har Stigningen været for Gruppen: Frugt og Grønsager. For Grupperne: Mælk, Ost, Æg og Margarine, Smør, Fedt er Udgiftstallene gaaet lidt ned.

For Manufakturvarer har de indsamlede Oplysninger vist Opgang i Priserne; det samme gælder Udgiften til Fodtøj, ligesom Vask (Sæbe) er blevet lidt dyrere. Som samlet Resultat af Beregningerne er man naaet til en Stigning i Udgiftstallet for Beklædning m. v. paa ca. 28 Kr.

Udgiften til Bolig er beregnet paa Grundlag af Oplysninger fra Huslejestatistiken i Slutningen af 1923 for Hovedstaden, Provinsbyerne og 110 Landkommuner. Denne sidste Undersøgelse af Huslejeniveauet viste en gennemsnitlig Stigning fra 1922 paa ca. 6 pCt. Fra 1914 er Huslejen herefter regnet at være steget gennemsnitlig 70 pCt.

For Brændsel og Belysning er Udgifterne steget fra 236 til 241 Kr.; Stigningen skyldes højere Priser paa Kul og Koks, medens Gas- og Elektricitetspriserne er gaaet lidt ned.

De samlede Udgifter til Kontingenter og Skatter er gaaet ned fra 516 til 504 Kr. Nedgangen skyldes Skattebeløbet, idet den kommunale Skat udenfor København gennemgaaende viser en mindre Nedgang for Budgetter af den her omhandlede Størrelse.

Den sidste Gruppe, Andre Udgifter, rummer en Række forskellige Poster, bl. a. Vedligeholdelse af Inventar m. m., Tobak, Fortæring udenfor Hjemmet, Aviser m. m. Der har været nogen Prisstigning paa Tobak, og dette har bevirket en ganske ringe Stigning af det samlede Udgiftsbeløb i denne Gruppe.

Med Hensyn til den Beregning af Prisforskydningen, der efter Tjenestemandsloven af 12. September 1919 skal anvendes ved Fastsættelsen af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg for Halvaaret Oktober 1924—Marts 1925, har man ikke foretaget den Omlægning af Budgettet, der som foran omtalt er foretaget med Hensyn til Beregningen af det almindelige Pristal, idet Tjenestemandslovens § 91 fastsætter, at Beregningen foretages efter »det af Det statistiske Departement ved Beregningen af Bevægelsen i Detailpriserne hidtil benyttede Normalregnskab«. Disse Beregninger foretages saaledes stadig paa Grundlag af det gamle Budget, men iøvrigt vilde Resultatet med Hensyn til Tjenestemændenes Dyrtidstillæg være blevet det samme, hvis Beregningerne var udført paa Grundlag af det nye Budget.

## Gennemsnits-Detailpriser for Juli, April og Januar 1924, samt Oktober 1923.

| | | Hovedstaden | | Købstæderne | | 110 Landkomm. | | Gsnt. for hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Juli 1924 | April 1924 | Juli 1924 | April 1924 | Juli 1924 | April 1924 | Juli 1924 | April 1924 | Januar 1924 | Oktober 1923 |
| | | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre |
| Rugbrød | 4 kg | 109 | 109 | 111 | 113 | 110 | 111 | 110 | 111 | 102 | 101 |
| Sigtebrød | kg | 66 | 66 | 56 | 56 | 56 | 55 | 59 | 59 | 55 | 55 |
| Franskbrød | — | 93 | 93 | 85 | 84 | 83 | 83 | 87 | 87 | 81 | 81 |
| Flormel | — | 48 | 48 | 49 | 50 | 48 | 48 | 48 | 49 | 45 | 45 |
| Byggryn, danske | — | 53 | 53 | 53 | 52 | 51 | 51 | 52 | 52 | 48 | 48 |
| Havregryn, danske | — | 92 | 96 | 88 | 94 | 86 | 88 | 89 | 93 | 87 | 87 |
| Semoulegryn | — | 70 | 70 | 72 | 72 | 69 | 68 | 70 | 70 | 68 | 67 |
| Kartoffelmel | — | 72 | 72 | 71 | 71 | 66 | 67 | 70 | 70 | 63 | 54 |
| Risengryn | — | 102 | 99 | 89 | 87 | 82 | 83 | 91 | 90 | 86 | 82 |
| Sagogryn | — | 116 | 122 | 112 | 121 | 106 | 116 | 111 | 120 | 115 | 110 |
| Gule Ærter, Victoria, afskallede | — | 127 | 128 | 112 | 111 | 98 | 101 | 112 | 113 | 112 | 111 |
| Hugget Melis Nr. 1 | — | 95 | 116 | 99 | 116 | 97 | 114 | 97 | 115 | 102 | 108 |
| Farin, lyst, Nr. 1 | — | 81 | 102 | 85 | 102 | 84 | 102 | 83 | 102 | 89 | 96 |
| Kaffe | — | 488 | 490 | 494 | 470 | 481 | 442 | 488 | 467 | 427 | 423 |
| Te, alm. Kongo | — | 977 | 978 | 898 | 916 | 953 | 927 | 943 | 940 | 904 | 888 |
| Tørrede, amerik. Æbler, ringede | — | 276 | 288 | 276 | 294 | 260 | 279 | 271 | 287 | 209 | 192 |
| Tørrede Abrikoser | — | 329 | 339 | 332 | 367 | 320 | 342 | 327 | 349 | 265 | 307 |
| Svedsker m. Sten | — | 226 | 223 | 162 | 183 | 145 | 175 | 178 | 194 | 141 | 129 |
| Rosiner, Valencia | — | 266 | 274 | 225 | 250 | 210 | 230 | 234 | 251 | 207 | 194 |
| Fiskeboller, færøiske | 1/2 kg | 84 | 85 | 87 | 88 | 86 | 86 | 86 | 86 | 86 | 87 |
| Henkogte Ærter, grove | — | 88 | 89 | 95 | 93 | 93 | 93 | 92 | 92 | 90 | 88 |
| Hvidtøl, Nr. 1 | 1/1 Fl. | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 |
| Bajersk Øl | 1/2 - | 29 | 29 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 |
| Smør, lurmærket | kg | 554 | 509 | 544 | 475 | 539 | 463 | 546 | 482 | 563 | 556 |
| Margarine (animalsk) | — | 271 | 281 | 237 | 250 | 226 | 225 | 245 | 252 | 246 | 233 |
| Plantefedt (Palmin) | — | 187 | 199 | 190 | 201 | 192 | 202 | 190 | 201 | 192 | 181 |
| Vegetabilmargarine | — | 190 | 206 | 182 | 195 | 178 | 191 | 183 | 197 | 188 | 182 |
| Mejeri-Ost | — | 215 | 224 | 189 | 194 | 170 | 178 | 191 | 199 | 196 | 180 |
| Æg, nylagte, danske | Snes | 379 | 346 | 351 | 270 | 337 | 248 | 356 | 288 | 597 | 464 |
| —, præserverede | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 370 | 327 |
| Sødmælk | Liter | 43 | 42 | 35 | 34 | 33 | 31 | 37 | 36 | 39 | 38 |
| Helskummet Mælk | — | 15 | 15 | 12 | 12 | 11 | 10 | 13 | 12 | 13 | 13 |
| Kærnemælk | — | 23 | 23 | 14 | 14 | 12 | 12 | 16 | 16 | 17 | 17 |
| Oksekød (Forkød) | kg | 258 | 232 | 221 | 213 | 221 | 211 | 233 | 219 | 215 | 209 |
| — (skært Kød) | — | 420 | 367 | 304 | 292 | 297 | 284 | 340 | 314 | 312 | 312 |
| Kalvekød (Forkød) | — | 261 | 234 | 223 | 213 | 209 | 193 | 231 | 213 | 212 | 210 |
| Fersk Svinebov | — | 223 | 212 | 255 | 246 | 253 | 246 | 244 | 235 | 235 | 245 |
| Svine-Rygben, fra Slagteri | — | 53 | 49 | 44 | 51 | 50 | 54 | 49 | 51 | 59 | 62 |
| Mørbrad | — | 506 | 366 | 437 | 404 | 444 | 396 | 462 | 389 | 440 | 400 |
| Saltet Brystflæsk | — | 310 | 296 | 289 | 286 | 286 | 280 | 295 | 287 | 291 | 304 |
| Islandsk Lammekød, Forbov | — | » | 177 | 186 | 188 | 187 | 190 | 187 | 185 | 185 | 185 |
| Røget, benløs Skinke | — | 438 | 432 | 480 | 463 | 497 | 462 | 472 | 452 | 468 | 471 |
| Svinefedt, krydret, dansk | — | 278 | 290 | 227 | 245 | 221 | 245 | 242 | 260 | 282 | 244 |
| Spegepølse | — | 603 | 601 | 457 | 445 | 460 | 440 | 507 | 495 | 494 | 491 |
| Ferske Sild | — | 141 | 130 | 90 | 88 | 92 | 81 | 108 | 100 | 92 | 69 |
| Torsk | — | 86 | 100 | 63 | 70 | 69 | 75 | 73 | 82 | 91 | 78 |
| Rødspætter | — | 284 | 270 | 179 | 164 | 164 | 150 | 209 | 195 | 206 | 180 |
| Klipfisk | — | 166 | 164 | 161 | 157 | 153 | 149 | 160 | 157 | 144 | 146 |
| Hvidkaal | — | — | 29 | — | 33 | — | 28 | — | 30 | 16 | 17 |
| Gulerødder [1] | — | 156 | 33 | 142 | 29 | 174 | 27 | 157 | 30 | 23 | 22 |
| Kartofler, i større Partier | 50 kg | 1268 | 1347 | 1017 | 1004 | 934 | 934 | 1073 | 1095 | 723 | 609 |
| — i mindre — [2] | kg | 30-57 | 30 | 25-70 | 24 | 25-62 | 23 | 27-63 | 26 | 18 | 17 |
| Køkkensalt | — | 19 | 19 | 19 | 18 | 17 | 17 | 18 | 18 | 18 | 18 |
| Amerikansk Vaskesoda | — | 16 | 15 | 17 | 17 | 16 | 16 | 16 | 16 | 16 | 16 |
| Brun Sæbe, prima | — | 94 | 103 | 95 | 103 | 91 | 100 | 63 | 102 | 97 | 92 |
| Petroleum, Water white | Liter | 31 | 31 | 29 | 29 | 29 | 29 | 30 | 30 | 30 | 30 |
| Skotske Nøddekul | hl | 446 | 549 | 476 | 534 | 479 | 530 | 467 | 538 | 489 | 475 |
| Knuste Koks, leveret | — | 404 | 508 | 420 | 460 | 423 | 472 | 416 | 480 | 429 | 403 |
| Elektricitet | kwt. | 50 | 50 | 63 | 63 | 67 | 68 | 60 | 60 | 60 | 61 |
| Gas | $m^3$ | 26 | 30 | 34 | 35 | 38 | 39 | 33 | 35 | 35 | 35 |
| Optændingsbrænde | kg | 14 | 11 | 10 | 10 | 10 | 10 | 11 | 10 | 10 | 11 |
| Herrestøvler, Boxcalf, gennemsyede | Par | 2605 | 2595 | 2494 | 2483 | 2476 | 2483 | 2525 | 2520 | 2439 | 2444 |
| Forsaaling og Bagflikning af do. | — | 845 | 844 | 838 | 833 | 789 | 792 | 824 | 823 | 820 | 820 |

[1]) Juli-Priserne gælder nye Gulerødder.

[2]) Det første Tal angiver Prisen for gl. Kartofler, det sidste Tal Prisen for nye Kartofler.

For den Del af det tidligere Budget, der indgaar i Beregningerne af Tjenestemændenes Dyrtidstillæg (Fødevarer, Beklædning, Brændsel og Belysning samt Bolig), d. v. s. alle Udgiftsposterne i det omhandlede Husholdningsbudget undtagen de to sidste (Skatter, Kontingenter o. s. v. og Andre Udgifter), var Udgiften i Juli 1919 3466 Kr.

Efter Tjenestemandsloven blev Dyrtidstillægget fastsat til 702 Kr. aarlig for Gifte (fra Oktober 1919), og dette Tillæg skal for hvert Halvaar pr. 1. Oktober og pr. 1. April forhøjes eller nedsættes med 54 Kr. aarlig for hver fulde 3 pCt., Udgiftstallet ændres i Forhold til Udgiftstallet i Juli 1919. Ugifte Tjenestemænd faar to Tredjedele af Dyrtidstillægget for gifte Tjenestemænd.

Siden den første Fastsættelse af Dyrtidstillægget har Udgiftstallet og dermed Dyrtidstillægget forandret sig paa følgende Maade:

| | Udgiftstal | Stigning | | Dyrtidstillæg pr. Aar | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | | | Gifte | Ugifte |
| | Kr. | i pCt. | | Kr. | Kr. |
| Juli 1919... | 3 466 | — | $^1/_{10}$ 19—$^{31}/_{8}$ 20 | 702 | 360 |
| Januar 1920 | 4 020 | 16,0 | $^1/_4$ 20—$^{30}/_{9}$ 20 | 972 | 648 |
| Juli 1920... | 4 302 | 24,1 | $^1/_{10}$ 20—$^{31}/_{8}$ 21 | 1 134 | 756 |
| Januar 1921 | 4 363 | 25,9 | $^1/_4$ 21—$^{30}/_{9}$ 21 | 1 134 | 756 |
| Juli 1921... | 3 716 | 7,2 | $^1/_{10}$ 21—$^{31}/_{8}$ 22 | 810 | 540 |
| Januar 1922 | 3 220 | ÷ 7,1 | $^1/_4$ 22—$^{30}/_{9}$ 22 | 594 | 396 |
| Juli 1922... | 3 076 | ÷ 11,2 | $^1/_{10}$ 22—$^{31}/_{8}$ 23 | 540 | 360 |
| Januar 1923 | 3 023 | ÷ 12,8 | $^1/_4$ 23—$^{30}/_{9}$ 23 | 486 | 324 |
| Juli 1923... | 3 167 | ÷ 8,6 | $^1/_{10}$ 23—$^{31}/_{8}$ 24 | 594 | 396 |
| Januar 1924 | 3 274 | ÷ 5,5 | $^1/_4$ 24—$^{30}/_{9}$ 24 | 648 | 432 |
| Juli 1924... | 3 393 | ÷ 2,1 | $^1/_{10}$ 24—$^{31}/_{8}$ 25 | 702 | 648 |

Den sidste Beregning giver altsaa en Nedgang i Udgiftstallet fra Juli 1919 paa 73 Kr. eller 2,1 pCt., og Dyrtidstillægget bliver herefter for Halvaaret Oktober 1924—Marts 1925 at beregne efter et aarligt Beløb af 702 Kr. for gifte og 468 Kr. for ugifte.

## Detailpriserne i Juli 1924.

Ved Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, fra samtlige Købstadkommuner og fra noget over 100 Landkommuner er der for Juli Maaned 1924 — paa samme Maade som for de foregaaende Kvartaler — fremskaffet Oplysninger til Beregning af Gennemsnits-Detailpriser for Landets forskellige Dele. Oplysningerne er indsamlede i første Uge af Juli Maaned.

I omstaaende Tabel Side 161 er meddelt Resultaterne af de foretagne Gennemsnitsberegninger, og til Sammenligning er anført de tilsvarende Gennemsnitspriser for April og Januar 1924 samt for Oktober 1923.

Prisbevægelsen fra April til Juli har ikke alene været ret uensartet for de forskellige Varer, men selv for samme Vare har Prisbevægelsen i de forskellige Dele af Landet undertiden været ret forskellig.

Brødpriserne er nærmest uforandrede, men Rugbrødsprisen har dog i Provinsen snarest været dalende.

Prisen paa de forskellige Mel- og Grynsorter har ligeledes holdt sig nogenlunde uforandret.

Sukkerprisen er derimod faldet med gennemsnitlig 15—20 Øre pr. kg. For Svedsker, Rosiner m. v., for hvilke de midlertidige Toldforhøjelser ophørte pr. 1. Juli, er Prisen faldet ganske betydelig i Provinsen, men dog ikke nær saa stærkt, som Prisen steg fra Januar til April. I Hovedstaden har Priserne paa disse Varer derimod kun ændret sig uvæsentlig fra April til Juli.

Priserne paa Smør og Æg er steget meget stærkt, og er nu betydelig højere end ved samme Tid i Fjor. Medens Smørret i Fjor i Juli kostede 4,06 Kr. pr. kg., kostede det i Aar 5,46 Kr. Æggene, der i Fjor kostede 2,63 Kr. pr. Snes, kostede i Aar 3,56 Kr. De fra de forskellige Kommuner meddelte Smørpriser er i Aar højst forskellige; dette skyldes, at Smørprisen i Løbet af den første Uge i Juli, da der indsamledes Prisoplysninger, steg med 70 Øre pr. kg., og i nogle Indberetninger er opgivet den gamle, i andre den ny Smørpris, saaledes at Gennemsnitsprisen netop giver et Udtryk for de i den første Uge af Juli faktisk betalte Priser. Lignende Forhold gør sig gældende for Æggenes Vedkommende.

Mælkepriserne er fra April til Juli steget med 1 Øre pr. Liter.

Kød- og Flæskepriserne viser alle Opgang fra April til Juli.

Endelig er Grønsagerne som sædvanlig dyrere i Sommermaanederne end i Foraarskvartalet. Priserne paa disse Varer ligger som Regel ogsaa højere i Aar end i Fjor Sommer.

Priserne paa Kul og Koks er faldet siden April. Kulprisen svarer ret nøje til Prisen i Fjor, derimod er Koksene nu en Del dyrere.

Gasprisen er faldet lidt fra April til Juli, og saavel Gas som Elektricitet er billigere nu end for et Aar siden.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Statistiske Meddelelser:

4. Række, 69. Bind, 1. Hæfte: Landejendomssalg 1918—22. Pris 1 Kr.

Af Handelsstatistiske Meddelelser, 15. Bind: 6. Hæfte: Vareomsætningen med Udlandet i Juni 1924. Pris 35 Øre.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.

I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.

Udgaaet fra Trykkeriet d. 13. August 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

## UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 25 — 20. AUGUST 1924



**Indhold:** Høstudsigterne, bedømt d. 15. August 1924. — Bankernes Balance ved Udgangen af Juli 1924. — Eksamensskolerne i 1923.


## Høstudsigterne

**bedømt den 15. August 1924.**

Fra 80 Sagkyndige har Det statistiske Departement modtaget Indberetning om, hvorledes de forskellige vigtigste Afgrøder stod den 15. August.

Med Hensyn til den nærmere Ordning af disse Indberetninger og de ledende Synspunkter for Skønnenes Afgivelse, henvises til den første Indberetning om Høstudsigterne for i Aar i Statistiske Efterretninger Nr. 17. De ved Bedømmelsen benyttede Tal-Betegnelser har følgende Betydning:

6 = udmærket god.
5 = noget over Middelhøst.
4 = Middelhøst.
3 = noget under Middelhøst.
2 = daarlig, men dog ikke slet.
1 = slet.

*Sædafgrøderne.*

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Resultaterne af Bedømmelsen pr. 15. August tilligemed de tilsvarende Tal fra Bedømmelserne pr. 1. August, 15. og 1. Juli og pr. 15. Juni.

| | Øerne | | | | | Jylland | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 15. Aug. | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juni | 15. Aug. | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juni |
| Hvede | 3,0 | 3,1 | 2,8 | 2,8 | 2,7 | 2,2 | 2,4 | 2,2 | 2,2 | 1,9 |
| Rug | 3,3 | 3,3 | 3,3 | 3,2 | 3,2 | 2,6 | 2,6 | 2,6 | 2,5 | 2,2 |
| Byg | 4,2 | 4,1 | 4,0 | 4,0 | 3,9 | 4,6 | 4,4 | 4,1 | 3,8 | 3,8 |
| Havre | 4,0 | 4,0 | 3,9 | 4,0 | 4,0 | 4,4 | 4,3 | 4,0 | 3,9 | 3,8 |
| Blandsæd. | 4,1 | 4,0 | 3,9 | 4,0 | 3,9 | 4,4 | 4,4 | 4,0 | 4,0 | 3,8 |
| Bælgsæd | 3,8 | 3,8 | 3,7 | 3,6 | 3,6 | 3,9 | 3,8 | 3,6 | 3,4 | 3,7 |

For Vintersæden er Bedømmelsen omtrent uforandret. Rugen synes paa Øerne sine Steder at fylde noget mindre, end man ventede, da den stod paa Roden, men Kærneudbyttet synes at være forholdvis godt. Derimod er der Opgang i Bedømmelsen af Vaarsædafgrøderne, der især staar godt i Jylland, men dog ogsaa paa Øerne lover en god Middelhøst. Paa Øerne er Vaarsæden mange Steder noget kort i Straaet, men ser i det hele ud til at ville folde godt.

*Rodfrugterne.*

Resultatet af Bedømmelsen for Rodfrugterne fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

| | Øerne | | | | Jylland | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 15. Aug. | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli | 15. Aug. | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli |
| Kartofler | 3,7 | 3,6 | 3,5 | 3,6 | 3,7 | 3,7 | 3,4 | 3,5 |
| Gulerødder | 3,8 | 3,7 | 3,8 | 3,9 | 3,6 | 3,3 | 3,2 | 3,4 |
| Runkelroer | 3,5 | 3,5 | 3,3 | 3,6 | 3,4 | 3,3 | 3,1 | 3,3 |
| Kaalroer | 3,9 | 3,9 | 3,7 | 3,9 | 4,2 | 4,1 | 3,9 | 3,8 |
| Turnips | 4,0 | 3,8 | 3,7 | 3,9 | 4,2 | 4,0 | 3,8 | 3,8 |
| Sukkerroer | 3,6 | 3,6 | 3,5 | 3,6 | — | — | — | — |

Bedømmelsen er i det hele uforandret paa Øerne for de vigtigste Afgrøder: Sukkerroer, Runkelroer og Kaalroer, medens der er lidt Fremgang for de andre Rodfrugtafgrøder. Om Sukkerroerne, der i det hele ikke bedømmes til Middelhøst, meddeles det fra Nakskovegnen, at de første Prøveoptagninger har givet et usædvanligt daarligt Resultat, men da Markerne iøvrigt ser godt ud, sætter man sit Haab til en god August og September. Heller ikke Runkelroerne staar godt. Angreb af Lus og i den sidste Tid Mangel paa Regn har hæmmet Udviklingen af en i Forvejen svag Plantebestand.

I Jylland viser Foderroeafgrøderne god Fremgang, Kaalroer og Turnips ser nu ud til at ville give en god Middelhøst. Runkelroerne er trods nogen Fremgang stadig utilfredsstillende.

For Kartoflerne er Bedømmelsen den samme som

pr 1. August, men fra alle Egne af Nordjylland, Vest- og Midtjylland indberettes der nu om Angreb af Kartoffelskimmelen, der i Aar hærger Markerne i en ganske usædvanlig Grad, begunstiget af det varme fugtige Vejr. Da Afgrøderne er sent paa Vej, menes det, at Standsningen i Væksten nu vil medføre en meget stor Formindskelse af Høstudbyttet — enkelte Meddelere regner med mindst 25 pCt. for de angrebne Marker — og Beklagelserne over, at Sprøjtning af Markerne er alt for lidt udbredt, er almindelige. Enkelte udtaler tillige, at Angrebet er kommet saa hurtigt og voldsomt, at mange er kommet for sent med Sprøjtningen.

*Hø og Græsning.*

Alt Enghø er nu praktisk talt indhøstet. Baade Mængdeudbytte og Kvalitet har i det hele været tilfredsstillende.

Græsningen er for Tiden rigelig i Jylland, men under Middel paa Øerne, hvor Regnmangelen mange Steder er følelig.

| | Øerne | | | | | Jylland | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 15. Aug. | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juni | 15. Aug. | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juni |
| Enghø ... | 4,0 | 3,7 | 3,7 | 3,4 | 3,3 | 4,1 | 3,9 | 4,0 | 3,9 | 3,7 |
| Græsning . | 3,7 | 3,7 | 3,4 | 3,8 | 3,9 | 4,5 | 4,2 | 4,1 | 4,3 | 4,2 |

## Bankernes Balance ved Udgangen af Juli 1924.

I omstaaende Tabel, som Det statistiske Departement har modtaget fra Bankinspektøren, gives et Sammendrag af samtlige Bankers Balance, bortset fra Nationalbankens, ved Udgangen af Juli Maaned. Totalbalancen er i Maanedens Løb gaaet ned med 299,4 Mill. Kr., i alt væsentlig fordi Diskontobanken, som er traadt i Likvidation den 18. Juli og hvis Totalbalance pr. ultimo Juni androg 261,0 Mill. Kr., ikke indgaar i Sammendraget.

Foruden af denne Standsning paavirkes Tallene i den sædvanlige Oversigt over Bevægelserne paa Indlaans- og Udlaanskonti af, at Landmandsbanken paa sin Status har overført en Gældspost til Nationalbanken paa 76,5 Mill. Kr. fra Konto Kurant Kontoen til Kontoen: Indenlandske Banker og Sparekasser. Oversigten, i hvilken Diskontobanken er medindbefattet for Juni 1924 og Juli 1923, men som nævnt ikke for Juli 1924, viser herefter følgende Tal (se næste Spalte).

Som det vil ses, er Udlaanene i Maanedens Løb gaaet ned med 199 Mill. Kr., hvoraf de 173 Mill. Kr.

| | Diskontering og Udlaan | | | Samlet Indestaaende | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Juli 1924 Mill. Kr. | Juni 1924 Mill. Kr. | Juli 1923 Mill. Kr. | Juli 1924 Mill. Kr. | Juni 1924 Mill. Kr. | Juli 1923 Mill. Kr. |
| 3 Hovedbanker | 1 392 | 1 574 | 1 591 | 1 371 | 1 617 | 1 776 |
| Øvrige Banker | 1 131 | 1 148 | 1 181 | 1 140 | 1 150 | 1 211 |
| Tilsammen ... | 2 523 | 2 722 | 2 772 | 2 511 | 2 767 | 2 987 |

fremkommer ved, at Diskontobanken er gaaet ud af Oversigten. For Indlaanenes Vedkommende er Nedgangen 256 Mill. Kr., hvoraf 144 Mill. Kr. skyldes Diskontobanken og 76 Mill. den omtalte Ompostering paa Landmandsbankens Status. Der skulde herefter være en Nedgang i Udlaanene paa ca. 26 Mill. Kr. og i Indlaanene paa ca. 36 Mill. Kr. Samtidig synes efter de i Sparekassetidende foreliggende Oplysninger Indskudene i Sparekasserne i Løbet af Juli Maaned at være steget med ca. 16 Mill. Kr., formentlig delvis paa Grund af Uroen i Anledning af Diskontobankens Standsning og i nogen Grad ogsaa paa Grund af Rentetilskrivningerne pr. Juni Termin. Imidlertid er bl. a. herved Sparekassernes Tilgodehavender i Bankerne steget ret stærkt, idet Bankernes Tilgodehavende hos Sparekasserne i Maanedens Løb er gaaet ned fra 4,6 til 4,1 Mill. Kr. og deres Gæld til Sparekasserne steget fra 46,1 til 68,2 Mill. Kr., hvorved der fremkommer en samlet Forskydning i Sparekassernes Favør paa 22,6 Mill. Kr.

Balancen overfor Udlandet er i Maanedens Løb formindsket med 11,5 Mill. Kr. paa Aktivsiden og med 22,9 Mill. Kr. paa Passivsiden, saaledes at der fremkommer en Forbedring paa 11,4 Mill. Kr. Det er utvivlsomt, at den i Maanedens Løb stedfundne Tilbagebetaling af Gæld til Udlandet har bidraget til at trykke Valutamarkedet.

Nationalbankens Seddelomløb er i Maanedens Løb gaaet ned fra 477,4 Mill. Kr. til 470,3 Mill. Kr. mod 447,3 Mill. Kr. ved Udgangen af Juli 1923.

## Eksamensskolerne i 1923.

Den 31. December 1923 var som Tabel 1 viser Antallet af Elever i Eksamensskoler 57 431, hvoraf 29 642 Drenge og 27 789 Piger; i 1922 var Antallet 53 231; der har saaledes i Aarets Løb været en Tilvækst paa 4 200 eller 8 pCt. Bortset fra det sydlige Jylland var Antallet af Børn i de to Aar henholdsvis 55 032 og 50 957, altsaa en Forøgelse paa 4 075 Børn, hvilket ogsaa giver en Tilvækst paa 8 pCt. Fra 1921—22 var Tilvæksten uden det sydlige Jylland 2 pCt.

## Bankernes (undtagen Nationalbankens) Balance ultimo Juli 1924.

| | 3 Hoved-banker | Hoved-staden iøvrigt | Øerne uden Hoved-staden | Jylland | Ialt uden Hoved-bankerne | Hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | ult. Juli 1924 | ult. Juni 1924 | ult. Juli 1923 | ult. Juli 1922 |
| Antal Banker... | 3 | 17 | 66 | 100 | 183 | 186[1]) | 188 | 189 | 192 |
| Debet: | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Kassebeholdning | 38,9 | 9,6 | 6,5 | 9,2 | 25,3 | 64,2 | 69,5 | 86,0 | 137,2 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 69,5 | 11,1 | 34,1 | 16,6 | 61,8 | 131,3 | 138,5 | 210,6 | 153,3 |
| Udenl. Korrespondenter m. v. | 50,7 | 3,4 | 1,7 | 2,6 | 7,7 | 58,4 | 69,9 | 89,9 | 99,9 |
| Obligationer og Aktier | 386,0 | 42,6 | 49,8 | 63,2 | 155,6 | 541,6 | 592,7 | 610,0 | 578,6 |
| Panteobligationer | 61,9 | 23,5 | 39,8 | 46,2 | 109,5 | 171,4 | 184,1 | 153,4 | 151,6 |
| Indenlandske Veksler | 256,7 | 39,7 | 75,6 | 147,3 | 262,6 | 519,3 | 560,3 | 552,9 | 580,8 |
| Udlaan mod Pant eller Kaution | 113,0 | 60,5 | 98,2 | 122,7 | 281,4 | 394,4 | 452,7 | 511,9 | 665,2 |
| Kassekredit | 503,9 | 109,8 | 147,4 | 241,3 | 498,5 | 1 002,4 | 1 036,7 | 1 092,4 | 1 231,4 |
| Konto Kurant | 518,2 | 26,2 | 10,4 | 52,4 | 89,0 | 607,2 | 672,7 | 615,1 | 774,5 |
| Forskellige Debitorer | 29,0 | 12,3 | 1,9 | 6,9 | 21,1 | 50,1 | 56,0 | 68,5 | 71,0 |
| Faste Ejendomme | 46,0 | 14,2 | 6,2 | 9,9 | 30,3 | 76,3 | 85,3 | 82,0 | 71,8 |
| Inventar | » | 0,5 | 0,3 | 0,5 | 1,3 | 1,3 | 1,3 | 1,3 | 1,5 |
| Etableringskonto | 10,0 | » | » | » | » | 10,0 | 10,0 | 10,1 | 0,2 |
| Omkostninger | 11,0 | 3,1 | 2,5 | 4,3 | 9,9 | 20,9 | 19,0 | 22,7 | 24,5 |
| Underskud | 79,6 | 2,2 | 0,1 | 0,5 | 2,8 | 82,4 | 81,9 | 63,1 | 1,1 |
| Tilsammen... | 2 174,4 | 358,7 | 474,5 | 723,6 | 1 556,8 | 3 731,2 | 4 030,6 | 4 169,9 | 4 542,6 |
| Kredit: | | | | | | | | | |
| Aktiekapital | 190,0 | 37,4 | 48,7 | 71,0 | 157,1 | 347,1 | 384,5 | 385,5 | 406,1 |
| Reserver | 83,1 | 2,9 | 24,7 | 27,3 | 54,9 | 138,0 | 140,4 | 140,3 | 164,2 |
| Folio Konto | 73,8 | 25,3 | 24,0 | 46,8 | 96,1 | 169,9 | 195,4 | 204,6 | 205,2 |
| Konto Kurant | 499,3 | 28,2 | 18,1 | 14,6 | 60,9 | 560,2 | 708,1 | 790,0 | 909,1 |
| Indlaan paa Bankbog | 299,7 | 61,7 | 155,0 | 146,7 | 363,4 | 663,1 | 702,3 | 749,9 | 815,2 |
| Indlaan paa best. Tid ell. paa Ops. | 498,0 | 150,2 | 170,7 | 298,4 | 619,3 | 1 117,3 | 1 160,7 | 1 242,3 | 1 346,0 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 192,7 | 18,0 | 11,2 | 67,9 | 97,1 | 289,8[2]) | 226,8 | 257,3 | 263,2 |
| Udenlandske Korrespondenter | 138,0 | 7,1 | 2,8 | 5,9 | 15,8 | 153,8 | 176,7 | 111,8 | 66,1 |
| Accept Konto | 44,2 | 5,1 | 0,2 | 0,4 | 5,7 | 49,9 | 27,4 | 6,8 | 7,2 |
| Forskellige Kreditorer | 63,1 | 12,9 | 6,1 | 16,7 | 35,7 | 98,8 | 138,3 | 186,6 | 251,1 |
| Prioritetsgæld i fast Ejendom | 8,0 | 4,2 | 0,8 | 1,7 | 6,7 | 14,7 | 16,6 | 16,1 | 12,7 |
| Rediskonterede indenl. Veksler | 50,0 | 0,4 | 1,6 | 9,8 | 11,8 | 61,8 | 82,3 | 13,9 | 14,4 |
| Rente og Provision | 18,6 | 5,1 | 9,8 | 14,1 | 29,0 | 47,6 | 51,4 | 45,3 | 53,7 |
| Overført fra forrige Aar | 15,9 | 0,2 | 0,8 | 2,3 | 3,3 | 19,2 | 19,7 | 19,5 | 28,4 |
| Tilsammen... | 2 174,4 | 358,7 | 474,5 | 723,6 | 1 556,8 | 3 731,2 | 4 030,6 | 4 169,9 | 4 542,6 |

[1]) Antallet af Banker er i Maanedens Løb formindsket med 2, nemlig Kjøbenhavns Diskonto- og Revisionsbank og Sydfyns Diskontobank.

[2]) Stigningen hidrører fra at Landmandsbankens Gæld til Nationalbanken 76,5 Mill. Kr., der hidtil har været posteret under Konto Kurant, er bleven overført til Kontoen »Indenlandske Banker og Sparekasser«.

Af de 57 431 Elever søgte 58 pCt. Statens og de kommunale Skoler og 42 pCt. private Skoler. De to foregaaende Aar søgte 55 pCt. Statens og de kommunale Skoler og 45 pCt. private Skoler. Tager man kun Eleverne i Eksamensklasserne — 47 442 — bliver Procenten henholdsvis 70 og 30 mod 67 og 33 Aaret forud. Af de 47 442 Elever i Eksamensklasserne søgte 16 862 eller 36 pCt. Gymnasieskolerne (i 1922 35 pCt.), 3 785 søgte Gymnasieklasserne og 4 961 Realklassen (i 1922 3 418 og 4 401).

Antallet af Eksamensskoler var i 1923 293 mod 265 i 1922, jfr. Tabel 2, og uden det sydlige Jylland var Antallet i de to Aar 281 og 257, altsaa en Forøgelse med henholdsvis 28 og 24 Skoler. De kommunale Skolers Antal er forøget med 23 og de private Skolers med 5, medens Statsskolernes Antal er uforandret. I Hovedstaden er Skolernes Antal forøget med 16, fra 63 til 79, i Provinsbyerne med 5, fra 133 til 138, og i Landdistrikterne med 7, fra 69 til 76. 23 kommunale Skoler har faaet Eksamensret, deraf 16 i Ho-

Tabel 1. Antal Elever i Eksamensskolerne.

| | Statens Skoler | Kommunale Skoler | Private Skoler | Samtlige Skoler |
|---|---|---|---|---|
| 31. December 1923 | | | | |
| Hovedstaden | 3 367 | 9 521 | 6 409 | 19 297 |
| Provinsbyerne | 6 141 | 12 527 | 11 113 | 29 781 |
| Landdistrikterne | 773 | 962 | 6 618 | 8 353 |
| Hele Landet med det sydl. Jyll. | 10 281 | 23 010 | 24 140 | 57 431 |
| Hele Landet uden det sydl. Jyll. | 8 703 | 22 585 | 23 744 | 55 032 |
| 31. December 1922 | | | | |
| Hele Landet med det sydl. Jyll. | 10 156 | 19 266 | 23 809 | 53 231 |
| Hele Landet uden det sydl. Jyll. | 8 296 | 19 144 | 23 517 | 50 957 |

vedstaden, 3 i Provinsbyerne og 4 i Landdistrikterne. Desuden 6 private Skoler, deraf 1 i Hovedstaden, 2 i Provinsbyerne og 3 i Landdistrikterne, men samtidig er i Hovedstaden 1 kommunal Skole nedlagt og 1 privat Skole bleven kommunal. Af de ny tilkommende Skoler fandtes 4 i det sydlige Jylland, nemlig 2 kommunale og 1 privat i Provinsbyerne og 1 kommunal i Landdistrikterne.

Tabel 2. Eksamensskolernes Antal.

| | Statens Skoler | Kommunale Skoler | Private Skoler | Samtlige Skoler |
|---|---|---|---|---|
| 31. December 1923 | | | | |
| Hovedstaden | 11 | 53 | 15 | 79 |
| Provinsbyerne | 19 | 68 | 51 | 138 |
| Landdistrikterne | 4 | 12 | 60 | 76 |
| Hele Landet med det sydl. Jyll. | 34 | 133 | 126 | 293 |
| Hele Landet uden det sydl. Jyll. | 30 | 128 | 123 | 281 |
| 31. December 1922 | | | | |
| Hele Landet med det sydl. Jyll. | 34 | 110 | 121 | 265 |
| Hele Landet uden det sydl. Jyll. | 30 | 108 | 119 | 257 |

Af de 293 Skoler var 56 Gymnasieskoler (i 1922 54) og af disse 34 (i 1922 34) Statsskoler, 13 (11) kommunale og 9 (9) private Skoler. Af Gymnasieskolerne laa 23 (22) i Hovedstaden, 27 (26) i Provinsbyerne og 6 (6) i Landdistrikterne. 180 (159) af Skolerne var Mellem- og Realskoler, 56 (51) Realskoler med almindelig Forberedelses-Eksamen og 1 (1) Pigeskole med Pigeskole-Eksamen. Realskoler med almindelig Forberedelses-Eksamen findes kun i Provinsbyerne og i Landdistrikterne, henholdsvis 27 og 29, og Skoler med Pigeskole-Ordning, i alt 9, findes kun i Hovedstaden, deraf er 8 Gymnasieskoler.

Af Gymnasieskolerne har 12 klassisk-sproglig, 54 ny-sproglig og 47 matematisk-naturvidenskabelig Retning; 12 Skoler havde alle 3 Retninger, 33 Skoler har 2 og 11 Skoler kun 1 Retning (i 1922 9 Skoler).

Klassernes Antal er i alt 2 749 (i 1922 2 591) med et gennemsnitligt Elevtal paa 20,9 (20,5) og i disse Klasser underviser 2 515 Lærere og 1 850 Lærerinder (i 1922 2 263 Lærere og 1 681 Lærerinder).

Ved Skolerne har i Aaret 1923 929 Elever (i 1922 910) bestaaet Studenter-Eksamen, 867 (724) almindelig Forberedelses-Eksamen, 101 (90) Pigeskole-Eksamen, 2 994 (2 790) Realeksamen og 5 799 (4 986) Mellemskole-Eksamen.

Ved Universitetet bestod 149 (136) Studenter-Eksamen, 498 (442) almindelig Forberedelses-Eksamen, 15 (11) Realeksamen og 22 (22) Mellemskole-Eksamen.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Statistiske Meddelelser:

4. Række, 70. Bind, 5. Hæfte: Husleje- og Boligforhold. November 1923. Pris 1 Kr.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.

I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.

Udgaaet fra Trykkeriet d. 20. August 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

## UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 26 — 5. SEPTEMBER 1924



**Indhold:** Høstudsigterne, bedømt d. 1. September 1924. — Skibsfarten paa forskellige danske Havne i April Kvartal 1924. — Svinebestanden den 15. Juli 1924.


## Høstudsigterne

**bedømt den 1. September 1924.**

Fra 88 Sagkyndige har Det statistiske Departement modtaget Indberetning om, hvorledes de forskellige vigtigste Afgrøder stod den 1. September.

Med Hensyn til den nærmere Ordning af disse Indberetninger og de ledende Synspunkter for Skønnenes Afgivelse henvises til den første Indberetning om Høstudsigterne for i Aar i Statistiske Efterretninger Nr. 17. De ved Bedømmelsen benyttede Tal-Betegnelser har følgende Betydning:

6 = udmærket god.
5 = noget over Middelhøst.
4 = Middelhøst.
3 = noget under Middelhøst.
2 = daarlig, men dog ikke slet.
1 = slet.

*Sædafgrøderne.*

I nedenstaaende Oversigt er meddelt Resultaterne af Bedømmelsen pr. 1. September tilligemed de tilsvarende Tal for Bedømmelserne siden 15. Juni.

| | Øerne | | | | | | Jylland | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1. Septbr. | 15. Aug. | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juni | 1. Septbr. | 15. Aug. | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juni |
| Hvede | 3,0 | 3,0 | 3,1 | 2,8 | 2,8 | 2,7 | 2,4 | 2,2 | 2,4 | 2,2 | 2,2 | 1,9 |
| Rug | 3,5 | 3,3 | 3,3 | 3,3 | 3,2 | 3,2 | 2,6 | 2,6 | 2,6 | 2,6 | 2,5 | 2,2 |
| Byg | 4,2 | 4,2 | 4,1 | 4,0 | 4,0 | 3,9 | 4,6 | 4,6 | 4,4 | 4,1 | 3,8 | 3,8 |
| Havre | 4,1 | 4,0 | 4,0 | 3,9 | 4,0 | 4,0 | 4,4 | 4,4 | 4,3 | 4,0 | 3,9 | 3,8 |
| Blandsæd | 4,2 | 4,1 | 4,0 | 3,9 | 4,0 | 3,9 | 4,4 | 4,4 | 4,4 | 4,0 | 4,0 | 3,8 |
| Bælgsæd | 3,8 | 3,8 | 3,8 | 3,7 | 3,6 | 3,6 | 3,7 | 3,9 | 3,8 | 3,6 | 3,4 | 3,7 |

Bedømmelserne af Kornet har nu i noget Omfang kunnet støtte sig til Tærskningsresultater. Dette gælder dog hovedsagelig kun Byg og Rug. Men ogsaa for de øvrige Sædafgrøder er Høsten saa vidt fremskreden, at Mængdeudbyttet kan bedømmes med ret stor Sikkerhed. I det hele kan det siges, at Høstudbyttet svarer fuldt ud til Forventningerne. Rug og Hvede giver noget under Middelhøst, men Vaarsæden giver baade paa Øerne og især i Jylland over Middelhøst. Meddelere fra forskellige Egne paa Øerne indberetter, at de foreliggende Tærskningsresultater for Byg er særdeles tilfredsstillende, og at Byggen i Aar har en bedre hollandsk Vægt end sædvanligt.

Hvad der er bragt i Hus er gennemgaaende bjerget under gunstige Forhold. Men en Del af den tidligt mejede Rug har dog sine Steder lidt Skade under det varme, fugtige Vejr. Det meste af Høsten staar imidlertid endnu paa Marken, og i hele det nordlige og vestlige Jylland, hvor Vejrforholdene har været ugunstige, stod den 1. September endnu det meste af Vaarsæden paa Roden. Det er derfor for tidligt at give nogen Bedømmelse af Kvaliteten, idet alt i saa Henseende er afhængigt af gunstige Vejrforhold i September Maaned.

Fra Mors meddeles det, at Høsten af Hvidkløverfrø har lidt meget stor Skade under det vedholdende regnfulde Vejr.

*Rodfrugterne.*

Medens der ved sidste Indberetning endnu ikke var sket nogen afgørende Ændring i Bedømmelsen af Kartoflerne trods de stærke Angreb af Kartoffelskimmelen, viser Gennemsnitstallene pr. 1. September et meget stærkt Nedslag i Bedømmelsen af Høstudbyttet af denne Afgrøde i de Egne af Landet, hvor Kartoffelavlen er mest udbredt. Enkelte Meddelere udtaler, at der tillige maa regnes med en lidet holdbar Afgrøde.

Paa Øerne viser Bedømmelsen meget kraftig Fremgang for Runkelroer og ligeledes for Sukkerroer, saaledes at disse Afgrøder nu ogsaa nærmer sig til Middelhøst. Ogsaa for Kaalroer og Turnips er der nogen Fremgang paa Øerne.

| | Øerne | | | | | Jylland | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1. Septbr. | 15. Aug. | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli | 1. Septbr. | 15. Aug. | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli |
| Kartofler | 3,7 | 3,7 | 3,6 | 3,5 | 3,6 | 3,1 | 3,7 | 3,7 | 3,4 | 3,5 |
| Gulerødder | 3,9 | 3,8 | 3,7 | 3,8 | 3,9 | 3,6 | 3,6 | 3,3 | 3,2 | 3,4 |
| Runkelroer | 3,8 | 3,5 | 3,5 | 3,3 | 3,6 | 3,3 | 3,4 | 3,3 | 3,1 | 3,3 |
| Kaalroer | 4,0 | 3,9 | 3,9 | 3,7 | 3,9 | 4,2 | 4,2 | 4,1 | 3,9 | 3,8 |
| Turnips | 4,1 | 4,0 | 3,8 | 3,7 | 3,9 | 4,1 | 4,2 | 4,0 | 3,8 | 3,8 |
| Sukkerroer | 3,8 | 3,6 | 3,6 | 3,5 | 3,6 | — | — | — | — | — |

Rodfrugtafgrøderne er nu saa vidt fremme i Udvikling, at det endelige Høstudbytte næppe vil kunne skuffe de Forventninger, som Bedømmelsen nu giver Udtryk for. Naar Kartoflerne undtages, kan der i Øjeblikket siges at være Udsigt til en jævn god Middelhøst af Rodfrugter Landet over.

*Græsning.*

Paa Øerne, hvor Græsningen ikke har været helt tilfredsstillende, har Regnen været til stor Gavn for Græsmarkerne. I Jylland er Græsningen stadig meget rigelig jvf. nedenstaaende Tal.

| | Græsning | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1. Sept. | 15. Aug. | 1. Aug. | 15. Juli | 1. Juli | 15. Juni |
| Øerne | 3,9 | 3,7 | 3,7 | 3,4 | 3,8 | 3,9 |
| Jylland | 4,6 | 4,5 | 4,2 | 4,1 | 4,3 | 4,2 |

## Skibsfarten paa forskellige danske Havne i April Kvartal 1924.

Efter Anmeldelserne om ankommende og afgaaende Skibe til og fra danske Havne udarbejder Det statistiske Departement ved hvert Kvartals Udgang foreløbige, summariske Oversigter over Skibsfarten paa Københavns Havn, herunder Frihavnen, og de Provinshavne, der normalt har den største ind- og udgaaende Godsmængde. Efterfølgende Tabeller omhandler Skibsfarten paa København og 31 Provinshavne i Januar og April Kvartaler 1924. For Provinshavnene er kun anført Antal og Tonnage af indgaaende Skibe, da det omtrent vil være de samme Skibe, der i Kvartalets Løb gaar ind og ud af Havnen. Derimod har man overalt anført saavel den udlossede som den indtagne Ladning. — I Oversigten over Sejladsen paa Københavns Havn er anført saavel indgaaende som udgaaende Skibe.

Der er i Tabellerne foretaget en Udskillelse fra den øvrige Skibsfart af alle faste Dampskibsruter mellem indenlandske Havne og af de vigtigste udenlandske Ruter paa Provinshavnene. For København omfatter de anførte Tal for Rutefarten kun Dampskibsforbindelserne med Malmø og Landskrona, medens man helt har udeladt Færgen mellem Frihavnen og Malmø samt alle Statsbanernes øvrige Færgeforbindelser paa Ind- og Udland.

I April Kvartal er samtlige danske Havne blevet anløbet af ialt 23 600 Skibe paa 3,5 Mill. Reg. Tons netto. Der udlossedes 2 974 000 Tons Gods og indladedes 1 043 000 Tons. I det foregaaende Kvartal var der kun 7 600 Anløb paa 2,5 Mill. Reg. Tons, en udlosset Godsmængde paa 2 362 000 Tons og 573 000 Tons indladet Gods, men ved Sammenligningen maa det tages i Betragtning, at Ishindringerne var usædvanlig vedholdende i Januar Kvartal, saaledes at Sejlskibsfarten praktisk talt var indstillet fra Nytaar til sidst i Marts. I Forhold til April Kvartal i 1923 viser Skibsfarten i April Kvartal i Aar betydelig Fremgang, idet der i 1923 i alt indkom ca. 20 000 Skibe paa 2,9 Reg. Tons netto, som udlossede 2,2 Mill. Tons Gods og indladede 0,9 Mill. Tons.

Af følgende Oversigt fremgaar det, at Københavns Havn i April Kvartal blev anløbet af ca. 4 200 Skibe paa tilsammen ca. 1 180 000 Netto-Registertons, som udlossede 1 004 000 Tons Gods og indladede 326 000 Tons. I Januar Kvartal blev Havnen besøgt af ca. 1 400 Skibe paa ca. 900 000 Reg. Tons netto, og den udlossede og indladede Godsmængde var henholdsvis 926 000 og 228 000 Tons. De tilsvarende Tal i April Kvartal 1923 var 2 300 Skibe paa 1,0 Mill. Reg. Tons netto, som udlossede 737 000 Tons Gods og indladede 229 000 Tons.

Skibsfarten paa København i April Kvartal 1924.

| | | Antal Skibe | Reg. Tons netto | Ladning 1 000 kg |
|---|---|---|---|---|
| Indgaaet | fra Indlandet | 2 001 | 312 023 | 159 392 |
| | *heraf Rutefart* | *582* | *219 104* | *39 625* |
| | fra Udlandet | 2 200 | 869 164 | 844 167 |
| | *heraf Rutefart paa Malmø[1] m. m.* | *510* | *104 081* | *2 104* |
| | April Kvartal ialt | 4 201 | 1 181 187 | 1 003 559 |
| | Jan. Kvartal 1924 | 1 361 | 891 969 | 926 405 |
| Udgaaet | til Indlandet | 2 087 | 381 230 | 147 496 |
| | *heraf Rutefart* | *582* | *219 104* | *92 182* |
| | til Udlandet | 2 229 | 780 133 | 178 446 |
| | *heraf Rutefart paa Malmø[1] m. m.* | *510* | *104 081* | *5 725* |
| | April Kvartal ialt | 4 316 | 1 161 363 | 325 942 |
| | Jan. Kvartal 1924 | 1 421 | 907 848 | 227 711 |

[1]) Færgeruten Københavns Frihavn-Malmø er ikke medregnet

Skibe, som har foretaget Anløb udelukkende for Reparation, Kulforsyning, Ishindring o. l., er ikke medtaget i Statistikken. For Københavns Havn fore-

## Skibsfarten paa forskellige danske Havne i April Kvartal 1924.

| | | Indgaaet Antal Skibe | Reg. Tons netto | Udlosset Ladning 1 000 kg | Indtagen Ladning 1 000 kg |
|---|---|---|---|---|---|
| Helsingør | April Kvartal .. | 192 | 21 768 | 29 435 | 588 |
| | *heraf Rutefart* | 26 | *5 367* | *226* | *19* |
| | Jan. Kvartal ... | 22 | 6 591 | 11 462 | 521 |
| Køge | April Kvartal .. | 523 | 33 910 | 38 908 | 40 567 |
| | Jan. Kvartal ... | 13 | 3 637 | 6 484 | 533 |
| Fakse | April Kvartal .. | 392 | 22 602 | 10 179 | 42 790 |
| | Jan. Kvartal ... | 6 | 619 | 937 | 394 |
| Holbæk | April Kvartal .. | 189 | 21 762 | 31 800 | 1 620 |
| | Jan. Kvartal ... | 15 | 6 550 | 8 272 | 1 |
| Kalundborg | April Kvartal .. | 289 | 54 951 | 39 954 | 6 234 |
| | *heraf Rutefart* | *87* | *27 831* | *352* | *217* |
| | Jan. Kvartal ... | 118 | 44 292 | 26 768 | 966 |
| Korsør | April Kvartal .. | 400 | 60 085 | 64 935 | 4 930 |
| | *heraf Rutefart* | *90* | *6 030* | *286* | *265* |
| | Jan. Kvartal ... | 166 | 59 342 | 63 005 | 1 841 |
| Stege | April Kvartal .. | 400 | 21 197 | 20 650 | 17 707 |
| | *heraf Rutefart* | *40* | *5 449* | *1 453* | *976* |
| | Jan. Kvartal ... | 4 | 171 | 178 | 350 |
| Rønne | April Kvartal .. | 334 | 69 469 | 25 316 | 21 056 |
| | *heraf Rutefart* | *99* | *49 712* | *4 062* | *3 350* |
| | Jan. Kvartal ... | 86 | 30 949 | 17 724 | 5 281 |
| Nykøbing F. | April Kvartal .. | 354 | 34 857 | 51 906 | 7 341 |
| | *heraf Rutefart* | *13* | *2 319* | *1 945* | *1 173* |
| | Jan. Kvartal ... | 15 | 7 356 | 10 630 | 1 156 |
| Maribo—Bandholm | April Kvartal .. | 276 | 24 720 | 32 534 | 4 183 |
| | *heraf Rutefart* | *20* | *1 271* | *717* | *98* |
| | Jan. Kvartal ... | 35 | 6 968 | 10 305 | 2 733 |
| Nakskov | April Kvartal .. | 604 | 51 119 | 53 897 | 16 634 |
| | *heraf Rutefart* | *210* | *18 568* | *3 297* | *4 997* |
| | Jan. Kvartal ... | 158 | 31 188 | 32 905 | 18 857 |
| Rudkøbing | April Kvartal .. | 1 166 | 44 863 | 18 926 | 6 074 |
| | *heraf Rutefart* | *724* | *34 042* | *2 623* | *2 567* |
| | Jan. Kvartal ... | 511 | 25 298 | 9 728 | 5 054 |
| Nyborg | April Kvartal .. | 149 | 46 978 | 44 676 | 29 189 |
| | *heraf Rutefart* | *12* | *1 908* | *633* | *155* |
| | Jan. Kvartal ... | 84 | 35 396 | 33 269 | 21 749 |
| Svendborg | April Kvartal .. | 837 | 57 085 | 43 557 | 8 490 |
| | *heraf Rutefart* | *454* | *22 303* | *5 320* | *2 854* |
| | Jan. Kvartal ... | 431 | 27 901 | 24 963 | 5 189 |
| Odense | April Kvartal .. | 502 | 114 070 | 137 003 | 16 482 |
| | *heraf Rutefart* | *58* | *18 203* | *8 792* | *7 903* |
| | Jan. Kvartal ... | 219 | 106 556 | 121 036 | 14 039 |
| Middelfart | April Kvartal .. | 147 | 33 357 | 19 016 | 2 618 |
| | *heraf Rutefart* | *54* | *18 792* | *636* | *269* |
| | Jan. Kvartal ... | 91 | 29 917 | 14 586 | 1 908 |
| Frederikshavn | April Kvartal .. | 243 | 53 484 | 22 152 | 1 572 |
| | *heraf Rutefart* | *121* | *40 433* | *3 713* | *1 144* |
| | Jan. Kvartal ... | 158 | 56 869 | 31 512 | 1 798 |
| Aalborg—Nr.-Sundby | April Kvartal .. | 1 623 | 356 657 | 274 166 | 197 343 |
| | *heraf Rutefart* | *122* | *60 702* | *14 275* | *14 800* |
| | Jan. Kvartal ... | 345 | 269 432 | 225 140 | 110 044 |
| Thisted | April Kvartal .. | 206 | 13 949 | 19 399 | 455 |
| | *heraf Rutefart* | *12* | *2 940* | *934* | *132* |
| | Jan. Kvartal ... | 1 | 279 | 578 | » |
| Randers | April Kvartal .. | 252 | 60 829 | 67 040 | 3 898 |
| | *heraf Rutefart* | *24* | *9 810* | *5 755* | *1 250* |
| | Jan. Kvartal ... | 100 | 55 453 | 69 890 | 1 947 |
| Hobro—Mariager | April Kvartal .. | 353 | 27 926 | 25 536 | 34 356 |
| | *heraf Rutefart* | *12* | *1 665* | *1 522* | *974* |
| | Jan. Kvartal ... | 50 | 10 160 | 18 196 | 5 524 |
| Aarhus | April Kvartal .. | 1 036 | 300 830 | 235 153 | 30 994 |
| | *heraf Rutefart* | *281* | *113 944* | *7 351* | *8 690* |
| | Jan. Kvartal ... | 607 | 292 616 | 268 337 | 33 035 |
| Horsens | April Kvartal .. | 389 | 49 683 | 58 211 | 5 969 |
| | *heraf Rutefart* | *52* | *8 934* | *4 318* | *3 798* |
| | Jan. Kvartal ... | 110 | 44 167 | 49 164 | 4 725 |
| Vejle | April Kvartal .. | 317 | 41 110 | 45 806 | 5 423 |
| | *heraf Rutefart* | *47* | *9 874* | *7 110* | *3 016* |
| | Jan. Kvartal ... | 107 | 45 304 | 43 557 | 2 789 |
| Fredericia | April Kvartal .. | 301 | 51 786 | 48 962 | 15 983 |
| | *heraf Rutefart* | *51* | *17 748* | *1 799* | *1 494* |
| | Jan. Kvartal ... | 209 | 49 640 | 48 584 | 18 875 |
| Kolding | April Kvartal .. | 498 | 51 738 | 55 604 | 4 444 |
| | *heraf Rutefart* | *165* | *14 786* | *7 863* | *1 496* |
| | Jan. Kvartal ... | 131 | 40 037 | 42 465 | 2 606 |
| Haderslev | April Kvartal .. | 597 | 32 852 | 26 574 | 2 497 |
| | *heraf Rutefart* | *353* | *16 786* | *1 810* | *557* |
| | Jan. Kvartal ... | 287 | 19 466 | 15 431 | 1 287 |
| Aabenraa | April Kvartal .. | 293 | 24 567 | 26 515 | 2 156 |
| | *heraf Rutefart* | *158* | *9 084* | *2 001* | *346* |
| | Jan. Kvartal ... | 192 | 23 298 | 24 595 | 851 |
| Egernsund (Graasten) | April Kvartal .. | 670 | 22 423 | 8 769 | 33 614 |
| | *heraf Rutefart* | *89* | *4 959* | *216* | *239* |
| | Jan. Kvartal ... | 86 | 4 260 | 979 | 2 036 |
| Sønderborg | April Kvartal .. | 646 | 36 424 | 48 620 | 5 806 |
| | *heraf Rutefart* | *23* | *4 128* | *1 255* | *863* |
| | Jan. Kvartal ... | 519 | 38 306 | 31 274 | 5 795 |
| Esbjerg | April Kvartal .. | 247 | 179 089 | 86 157 | 72 345 |
| | *heraf Rutefart* | *165* | *118 461* | *21 577* | *69 479* |
| | Jan. Kvartal ... | 236 | 185 670 | 120 072 | 61 744 |

ligger der for Januar Kvartal Oplysning om 31 Skibe med 62 000 Reg. Tons netto, som har anløbet Havnen af nævnte Grunde.

I samtlige Provinshavne indgik der i April Kvartal ialt 19 400 Skibe paa tilsammen 2 287 000 Reg. Tons netto, som udlossede 1 970 000 Tons og indladede 717 000 Tons. I Januar Kvartal var der 6 300 Anløb med 1,6 Mill. Reg. Tons netto, 1,4 Mill. Tons udlosset og 0,35 Mill. Tons indladet Gods. I April Kvartal 1923 blev Provinshavnene anløbet af ca. 17 600 Skibe paa 1,9 Mill. Reg. Tons netto, som udlossede 1,5 Mill. Tons Gods og indladede 0,6 Mill. Tons.

## Svinebestanden den 15. Juli 1924.

Ved Tællingen den 15. Juli 1924 er Landets samlede Svinebestand blevet opgjort til ca. 2 862 000 Stkr., omtrent det samme som ved Tællingen i Juli 1923, da Bestanden blev opgjort til 2 855 000 Stkr. Heller ikke Svinebestandens Sammensætning viser større Forskydninger. Dog er Antallet af Søer gaaet en Del ned, idet der i Aar fandtes i alt ca. 299 000 Søer mod knap 320 000 i 1923, jfr. Tabel 1. Herefter synes der for Tiden at maatte regnes med en mindre Nedgang i Svinebestanden og i Slagtningernes Størrelse.

Af det samlede Antal Søer var i 1924 ca. 207 300 drægtige. I 1923 blev der ikke søgt Oplysning om Fordelingen mellem drægtige og ikke-drægtige Søer.

Tabel 1. Oversigt over Svinebestanden 1924.

| | | Hele Landet | | Hele Landet uden det sydlige Jylland | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | 1924 | 1923 | 1924 | 1914 |
| Levesvin | Orner, 4 Mdr. og derover.. | 15399 | 14879 | 13427 | 12663 |
| | Søer, 4 Mdr. og derover.. | 298899 | 319641 | 264206 | 282730 |
| Fedesvin | over 4 Mdr... | 614082 | 571761 | 565721 | 706950 |
| Grise | 2—4 Mdr. .... | 1074481 | 1093178 | 975859 | 1494343 |
| | under 2 Mdr.. | 858916 | 855395 | 770489 | |
| | I alt.. | 2861777 | 2854854 | 2589702 | 2496686 |

Nedgangen i Antallet af Søer findes med noget vekslende Styrke hele Landet over. Stærkest er den i de sønderjydske Landsdele og i Thisted Amt, hvor den andrager 10—15 pCt., mindst i Randers og Aarhus Amter, kun 1—2 pCt., jfr. Tabel 2. Den samlede Svinebestand viser gennemgaaende ikke store Ændringer fra 1923, dog er der i de sønderjydske Landsdele en temmelig betydelig Tilbagegang i Forhold til 1923, navnlig i Aabenraa, Sønderborg og Tønder Amter (5—10 pCt.).

Tabel 2. Svinebestanden 1924 og 1923 amtsvis.

| | 1924 | | 1923 | | Tilvækst 1923—1924 | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Svin i alt | Heraf Søer | Svin i alt | Heraf Søer | Svin i alt | Søer i alt |
| | | | | | pCt. | pCt. |
| Københ.s Amt | 99319 | 9395 | 102130 | 10254 | ÷ 2,8 | ÷ 8,4 |
| Frederiksb. — | 85670 | 8824 | 86554 | 9665 | ÷ 1,0 | ÷ 8,7 |
| Holbæk — | 178852 | 17751 | 178863 | 18998 | 0,0 | ÷ 6,6 |
| Sorø — | 138783 | 15215 | 143452 | 16406 | ÷ 3,3 | ÷ 7,3 |
| Præstø — | 158156 | 16282 | 154979 | 17158 | 2,0 | ÷ 5,1 |
| Bornholms — | 43625 | 4287 | 43720 | 4540 | ÷ 0,2 | ÷ 5,6 |
| Maribo — | 124600 | 13819 | 122026 | 14806 | 2,1 | ÷ 6,7 |
| Svendborg — | 139774 | 15490 | 131782 | 16231 | 6,1 | ÷ 4,6 |
| Odense — | 142770 | 15687 | 140237 | 16610 | 1,8 | ÷ 5,6 |
| Vejle — | 138074 | 15614 | 137466 | 16640 | 0,4 | ÷ 6,2 |
| Aarhus — | 200549 | 20459 | 197145 | 20883 | 1,7 | ÷ 2,0 |
| Randers — | 160047 | 17288 | 152864 | 17532 | 4,7 | ÷ 1,4 |
| Aalborg — | 177547 | 16136 | 173797 | 17210 | 2,2 | ÷ 6,2 |
| Hjørring — | 178618 | 18283 | 183503 | 18816 | ÷ 2,7 | ÷ 2,8 |
| Thisted — | 108159 | 10199 | 108791 | 11699 | ÷ 0,6 | ÷12,8 |
| Viborg — | 188018 | 18213 | 183294 | 19049 | 2,6 | ÷ 4,4 |
| Ringkøbing — | 190489 | 18248 | 190684 | 19230 | ÷ 0,1 | ÷ 5,1 |
| Ribe — | 136652 | 13016 | 134793 | 13825 | 1,4 | ÷ 5,9 |
| Haderslev — | 87411 | 11165 | 89874 | 13164 | ÷ 2,8 | ÷15,2 |
| Aabenraa — | 58226 | 7632 | 62205 | 8913 | ÷ 6,4 | ÷14,4 |
| Sønderborg — | 79454 | 7993 | 84181 | 8887 | ÷ 5,6 | ÷10,1 |
| Tønder — | 46984 | 7903 | 52514 | 9125 | ÷10,5 | ÷13,4 |
| Hele Landet | 2861777 | 298899 | 2854854 | 319641 | 0,2 | ÷ 6,5 |

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Statistiske Meddelelser:

4. Række, 71. Bind, 2. Hæfte: Produktionsstatistik 1923. Pris 50 Øre.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.

I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.

Udgaaet fra Trykkeriet d. 5. September 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 27 — 22. SEPTEMBER 1924



**Indhold:** Landejendomssalg og Landejendomspriser i 1923. — Bankernes Balance ved Udgangen af August 1924. — Landbrugsarealets Benyttelse i 1924. — Arbejdsløsheden i August 1924. — Slagtningerne paa Eksportslagterierne.


## Landejendomssalg og Landejendomspriser i 1923.

Ved Opgørelsen af Salgene i 1923 er for første Gang Salgene i de sønderjydske Landsdele opgjort. Da der i disse Landsdele ikke findes nogen Hartkornsansættelse, har man her maattet benytte »Reinertrag« Grundskatnettoudbyttet som Grundlag. For imidlertid at kunne sammenholde Resultaterne med Opgørelserne for det øvrige Land er man ligesom ved Ejendomsskyldopgørelserne gaaet ud fra, at 50 Thaler Reinertrag svarer til 1 Td. Hartkorn, hvorefter Reinertrag ~~er omregnet til Hartkorn~~.

For at kunne sammenligne Tallene med de tilsvarende for tidligere Aar er Resultaterne for Jylland og Hele Landet angivet saavel uden de sønderjydske Landsdele som med disse.

*Antallet af Salg og det solgte Hartkorn.*

Det samlede Antal Salg[1]) af Landejendomme over 2 Skpr. Hartkorn var i 1923 11 900 med 21 600 Tdr. Hartkorn.

Omsætningen var noget større end i 1922, idet Antallet af Salg, naar de sønderjydske Landsdele fraregnes, var 10 900 i 1923 mod 9 700 i 1922, svarende til en Forøgelse af ca. 13 pCt. Endnu større var Opgangen, hvis man ser paa Hartkornet, idet Omsætningen omfattede ca. 20 000 Tdr. Hartkorn i 1923 mod godt 16 400 Tdr. i 1922, en Stigning paa 21 pCt.

Af de i 1923 solgte Ejendomme var 5 110 Gaarde over 1 Td. Hartkorn med ialt 18 031 Tdr Hartkorn for hele Landet og 16 604 uden de sønderjydske Landsdele, 6 754 Huse fra 1/4—1 Td. Hartkorn med 3 605 Tdr. Hartkorn; heraf var 1 446 ubebyggede Lodder, 2 469 Salg var »Familiesalg«, d. v. s. Overdragelser til Børn, Svigerbørn o. l. Antallet af Tvangssalg var 222.

Omsætningens Størrelse saavel som Fordelingen mellem Gaarde og Huse svarede i 1923 til det normale i Aarene 1910—14. Jvf. Tabel 1.

Tabel 1. Oversigt over Antal Salg samt solgt Hartkorn m. m.

| | Antal Salg | | Det omsatte Hartk. | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Ialt | Heraf Gaarde | Ialt | pCt. af hele Landets Hrtk. | Af omsat Hrtk. faldt paa Gaarde |
| | | pCt. | Tdr. | pCt. | pCt. |
| 1923 | 11 864 | 42,9 | 21 636 | 5,1 | 83,3 |
| Hele Landet uden de sønderjydske Landsdele | | | | | |
| 1923 | 10 940 | 43,3 | 19 954 | 5,2 | 83,2 |
| 1922 | 9 690 | 39,8 | 16 446 | 4,3 | 80,8 |
| 1921 | 8 214 | 40,2 | 14 831 | 3,8 | 83,0 |
| 1920 | 10 233 | 43,1 | 19 497 | 5,1 | 84,3 |
| 1915—19 gsntl. aarlig | 13 341 | 44,0 | 24 774 | 6,4 | 84,1 |
| 1910—14 — — | 10 693 | 43,6 | 20 095 | 5,2 | 84,3 |
| 1905—09 — — | 9 154 | 42,8 | 17 377 | 4.5 | 84,6 |
| 1900—04 — — | 7 070 | 44,4 | 13 542 | 3,5 | 85,5 |

Af de i 1923 solgte Ejendomme var 1 233 ubebyggede Lodder under 1 Td. Hartkorn og 213 ubebyggede Lodder over 1 Td. Hartkorn. Det aarlige Antal Salg af ubebyggede Jordlodder fremgaar af nedenstaaende Oversigt.

Ser man bort fra de sønderjydske Landsdele, viser Oversigten, at den Opgang i Omsætningen af ubebyggede Lodder, der fandtes i 1922, er blevet afbrudt, saaledes at Omsætningen i 1923 endog ligger betydeligt under Tallene for 1921.

[1]) Det bemærkes, at »Salg« i nærværende Opgørelse omfatter tinglæste Ejendomsoverdragelser af enhver Art, altsaa ogsaa Ejerskifte ved Arvefald, men dog ikke de af Jordlovene af 1919 foranledigede Omsætninger. Salg i Frederiksberg, Amager og Nordre Birk er ikke medregnet.

Antal Salg af ubebyggede Lodder.

| | ¼—1 Td. Hartkorn | 1 Td. Hartkorn og derover |
|---|---|---|
| 1923 | 1 233 | 213 |
| Uden de sønderj. Landsdele: | | |
| 1923 | 990 | 168 |
| 1922 | 1 319 | 218 |
| 1921 | 1 003 | 200 |
| 1920 | 1 220 | 218 |
| 1915—19 gnstl. | 1 827 | 429 |
| 1910—14 — | 1 824 | 406 |
| 1905—09 — | 1 550 | 262 |
| 1902—04 — | 960 | 133 |

I de sønderjydske Landsdele har der været en efter Landsdelens Størrelse meget betydelig Omsætning af ubebyggede Lodder.

*Salgsprisen for Jord og Bygninger.*

Beregning af de gennemsnitlige Salgspriser for Landejendomme sker paa Grundlag af de i Overdragelsesdokumenterne indeholdte Oplysninger, og da her altid er opgivet Hartkornet, men sjældent Arealet, er ved den statistiske Bearbejdelse Hartkornet lagt til Grund for Beregningen. Der tages ved de følgende Salgsprisberegninger kun Hensyn til de almindelige Salg i fri Handel af bebyggede Landejendomme.

Salgsprisen for Jord og Bygninger beregnes ved fra den samlede Salgssum at trække Værdien af medfulgt Besætning, Avl og Inventar, saaledes som denne er opgjort til Stempelberegningen.

I Aarene 1912—18, da Stempelafgiften for den faste Ejendom beregnedes efter Ejendomsskyldværdien, blev Oplysning om Værdien af Løsøret dog fremskaffet fra Parterne ved Henvendelse gennem Vurderingsmyndighederne.

For Aaret 1923 er Salgsprisen pr Td. Hartkorn for Landejendomme uden Besætning og Inventar beregnet til ca. 24 000 Kr. for Huse og ca. 12 600 Kr. for Gaarde. Medtager man ikke Salgene i de sønderjydske Landsdele, bliver Gennemsnitsprisen henholdsvis ca. 24 200 Kr. for Huse og 12 900 Kr. for Gaarde, hvilket for Huse er lidt højere end i 1922 men for Gaarde samme Pris som i 1922. Forholdet er for Gaardene det, at de mindre Gaarde ligesom Husene er steget noget, medens de større Gaarde er faldet i Pris, jvf. Tabel 2.

*Salgsprisen for Besætning og Inventar.*

I Tabel 3 er der givet en Oversigt over Værdien af Besætning og Inventar pr. Td. Hartkorn, beregnet for de Ejendomme, hvor Løsøre medfulgte. Det skal bemærkes, at herunder er medtaget alle Ejendomme, hvor Løsøre medfulgte, selv om det muligt kun var en Del af Ejendommens normale Tilbehør. Gennemsnitsværdien pr. Td. Hartkorn var i 1923 for hele Landet ca. 10 900 Kr. for Huse og ca. 5 500 Kr. for Gaarde.

Værdien af Besætning og Inventar er steget be-

Tabel 2. Salgsprisen pr. Td. Hartkorn for Jord og Bygninger.

| | Huse | Gaarde 1 Td. Hartkorn o. d. | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | ¼—1 Td. Hrtk. | 1—2 Tdr. Hrtk. | 2—4 Tdr. Hrtk. | 4—12 Tdr. Hrtk. | 12 Tdr. Hrtk. o. derover | Ialt Gaarde |
| | Kr. | Kr. | Kr. | Kr | Kr. | Kr. |
| 1923 Hele Landet | 24 045 | 16 457 | 13 355 | 11 192 | 10 841 | 12 617 |
| 1923 Øerne | 22 735 | 16 658 | 12 865 | 11 114 | 11 008 | 12 168 |
| 1923 Jylland | 24 863 | 16 342 | 13 720 | 11 294 | 10 527 | 13 087 |
| Hele Landet uden de sønderjydske Landsdele | 24 165 | 16 631 | 13 512 | 11 555 | 11 010 | 12 877 |
| 1922 | 23 687 | 16 375 | 13 063 | 11 731 | 11 470 | 12 869 |
| 1921 | 25 124 | 17 979 | 14 531 | 12 405 | 12 355 | 13 700 |
| 1920 | 25 203 | 17 385 | 14 780 | 12 546 | 12 481 | 13 811 |
| 1919 | 27 344 | 18 841 | 15 763 | 14 452 | 14 574 | 15 506 |
| 1918 | 21 907 | 15 906 | 13 006 | 11 514 | 12 360 | 12 784 |
| 1917 | 18 165 | 13 233 | 11 115 | 9 937 | 9 890 | 10 757 |
| 1916 | 16 578 | 12 245 | 9 891 | 8 840 | 9 222 | 9 635 |
| 1915 | 15 774 | 11 679 | 9 426 | 8 297 | 7 835 | 8 958 |
| 1914 | 15 539 | 11 429 | 9 139 | 7 898 | 8 211 | 8 792 |
| 1913 | 14 640 | 10 796 | 8 809 | 7 615 | 8 293 | 8 511 |

Tabel 3. Salgsprisen pr. Td. Hartkorn for Besætning og Inventar.

| | Huse | Gaarde 1 Td. Hartkorn o. d. | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | ¼—1 Td. Hrtk. | 1—2 Tdr. Hrtk. | 2—4 Tdr. Hrtk. | 4—12 Tdr. Hrtk. | 12 Tdr. Hrtk. o. derover | Ialt Gaarde |
| | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. |
| 1923 Hele Landet | 10 878 | 7 858 | 6 408 | 4 567 | 3 759 | 5 451 |
| 1923 Øerne | 7 792 | 6 525 | 5 093 | 3 896 | 3 832 | 4 446 |
| 1923 Jylland | 12 598 | 8 568 | 7 356 | 5 461 | 3 627 | 6 488 |
| Hele Landet uden de sønderjydske Landsdele | 10 778 | 7 825 | 6 360 | 4 541 | 3 732 | 5 424 |
| 1922 | 9 574 | 7 259 | 5 525 | 4 172 | 3 029 | 4 887 |
| 1921 | 12 410 | 9 150 | 7 347 | 5 944 | 4 330 | 6 363 |
| 1920 | 13 678 | 10 386 | 8 381 | 7 306 | 6 920 | 7 940 |
| 1919 | 11 226 | 8 826 | 6 833 | 4 890 | 5 380 | 6 136 |
| 1918 | 9 442 | 7 330 | 5 927 | 4 707 | 4 232 | 5 343 |
| 1917 | 6 411 | 4 970 | 3 975 | 3 284 | 2 574 | 3 579 |
| 1916 | 6 251 | 4 796 | 3 830 | 2 882 | 2 672 | 3 307 |
| 1915 | 5 099 | 3 951 | 3 246 | 2 567 | 2 390 | 2 889 |
| 1914 | 3 962 | 3 122 | 2 535 | 2 037 | 1 634 | 2 253 |
| 1913 | 3 651 | 3 005 | 2 386 | 1 810 | 1 498 | 2 067 |

tydeligt fra 1922 baade for Gaarde og for Huse. Værdien pr. Td. Hartkorn var nemlig i 1923, naar de sønderjydske Landsdele fraregnes, ca. 10 800 Kr. for Huse og ca. 5 400 Kr. for Gaarde mod i 1922 henholdsvis ca. 9 600 Kr. og ca. 4 900 Kr. Stigningen er ogsaa her noget større for Huse end for Gaarde, henholdsvis ca. 13 og ca. 10 pCt.

*Ejendommenes samlede Salgspris.*

Lægges Besætnings- og Inventarværdien (Tabel 3) til Salgsprisen for Jord og Bygninger (Tabel 2) faas Prisen for den samlede Ejendom, der saaledes i 1923 udgjorde for hele Landet ca. 34 900 Kr. for Huse og ca. 18 100 Kr. for Gaarde og naar Salgene i de sønderjydske Landsdele ikke medregnes henholdsvis ca. 34 900 Kr. og ca. 18 300 Kr. Jvf. Tabel 4.

Tabel 4. Salgsprisen pr. Td. Hartkorn for Ejendomme med Besætning og Inventar.

| | Huse | Gaarde i Td. Hartkorn o. d. | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1/4—1 Td. Hrtk. | 1—2 Tdr. Hrtk. | 2—4 Tdr. Hrtk. | 4—12 Tdr. Hrtk. | 12 Tdr. Hrtk. o. derover | Ialt Gaarde |
| | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. |
| 1923 Hele Landet | 34 923 | 24 315 | 19 763 | 15 759 | 14 600 | 18 068 |
| 1923 Øerne | 30 527 | 23 183 | 17 958 | 15 010 | 14 840 | 16 614 |
| 1923 Jylland | 37 461 | 24 910 | 21 076 | 16 755 | 14 154 | 19 575 |
| Hele Landet uden de sønderjydske Landsdele | 34 943 | 24 456 | 19 872 | 16 096 | 14 742 | 18 301 |
| 1922 | 33 261 | 23 634 | 18 588 | 15 903 | 14 499 | 17 756 |
| 1921 | 37 534 | 27 129 | 21 878 | 18 349 | 16 685 | 20 063 |
| 1920 | 38 881 | 27 771 | 23 161 | 19 852 | 19 401 | 21 751 |
| 1919 | 38 570 | 27 667 | 22 596 | 19 342 | 19 954 | 21 642 |
| 1918 | 31 349 | 23 236 | 18 933 | 16 221 | 16 592 | 18 127 |
| 1917 | 24 576 | 18 203 | 15 090 | 13 221 | 12 464 | 14 336 |
| 1916 | 22 829 | 17 041 | 13 721 | 11 722 | 11 894 | 12 942 |
| 1915 | 20 873 | 15 630 | 12 672 | 10 864 | 10 225 | 11 847 |
| 1914 | 19 501 | 14 551 | 11 674 | 9 935 | 9 845 | 11 045 |
| 1913 | 18 291 | 13 801 | 11 195 | 9 425 | 9 791 | 10 578 |

Prisbevægelsen siden 1913 for hele Landet uden de sønderjydske Landsdele er nærmere belyst ved Tabel 5, idet Priserne i 1913 er sat lig 100.

Det fremgaar heraf, at Prisniveauet i 1923 i Forhold til 1913 ligger en Del højere for Huse end for Gaarde baade for den faste Ejendom og for Besætning og Inventar, og at Prisen for Besætning og Inventar i det hele er steget betydeligt stærkere end Prisen for den faste Ejendom.

Tabel 5. Salgsprisen pr. Td. Hartkorn 1913—23. Hele Landet uden det sydl. Jylland. (Salgsprisen 1913 = 100).

| | Huse | | | Gaarde | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Aar | Jord og Bygninger | Besætning og Inventar | Den samlede Ejendom | Jord og Bygninger | Besætning og Inventar | Den samlede Ejendom |
| 1923 | 165 | 295 | 191 | 151 | 262 | 173 |
| 1922 | 162 | 262 | 182 | 151 | 236 | 168 |
| 1921 | 172 | 340 | 205 | 161 | 308 | 190 |
| 1920 | 172 | 375 | 213 | 162 | 384 | 206 |
| 1919 | 187 | 307 | 211 | 182 | 297 | 205 |
| 1918 | 150 | 259 | 171 | 150 | 258 | 171 |
| 1917 | 124 | 176 | 134 | 126 | 173 | 136 |
| 1916 | 113 | 171 | 125 | 113 | 160 | 122 |
| 1915 | 108 | 140 | 114 | 105 | 140 | 112 |
| 1914 | 106 | 109 | 107 | 103 | 109 | 104 |
| 1913 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 | 100 |

*Salgspris for ubebyggede Lodder.*

Tabel 6 giver en Oversigt over Salgsprisen pr. Td. Hartkorn for ubebyggede Jordlodder (almindelige Salg) særskilt for Huslodder og Gaardlodder, idet Priserne tillige er sat i Forhold til Priserne i 1913.

Tabel 6. Salgspris pr. Td. Hartkorn for ubebyggede Jordlodder (almindelige Salg).

| | Salgspris pr. Td. Hrtk for | | | | Salgspris, naar 1913 sæt. lig 100 | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | Gaardlodd. | | |
| Aar | Huslodder | Gaardlodder med 1—2 Tdr. Hrtk. | Gaardlodder med 2 Tdr. Hrtk. o. dero. | Gaardlodder Tilsammen | Huslodder | 1—2 Tdr. Hrtk. | 2 Tdr. Hrtk. o. d. | Tilsammen |
| 1923 | 12 392 | 10 036 | 9 916 | 9 243 | — | — | — | — |
| Hele Landet uden de sønderj. Landsdele | 12 388 | 9 670 | 8 345 | 9 108 | 156 | 138 | 121 | 131 |
| 1922 | 13 566 | 10 740 | 8 305 | 9 613 | 171 | 154 | 121 | 138 |
| 1921 | 13 707 | 12 022 | 9 278 | 10 587 | 173 | 172 | 135 | 152 |
| 1920 | 14 228 | 11 892 | 11 050 | 11 501 | 180 | 170 | 161 | 166 |
| 1919 | 13 002 | 10 752 | 9 571 | 10 110 | 164 | 154 | 139 | 146 |
| 1918 | 11 349 | 9 697 | 8 615 | 9 136 | 143 | 139 | 125 | 132 |
| 1917 | 10 034 | 8 463 | 7 945 | 8 210 | 127 | 121 | 116 | 118 |
| 1916 | 9 839 | 8 524 | 7 498 | 8 038 | 124 | 122 | 109 | 116 |
| 1915 | 8 723 | 7 602 | 7 199 | 7 413 | 110 | 109 | 105 | 107 |
| 1914 | 8 268 | 7 234 | 7 168 | 7 201 | 104 | 103 | 104 | 104 |
| 1913 | 7 918 | 7 003 | 6 874 | 6 945 | 100 | 100 | 100 | 100 |

Jordprisen har i 1923, naar man ser bort fra de sønderjydske Landsdele, ligget betydeligt lavere end i 1922 særligt for mindre Parceller. Dette Prisfald er saa meget mere ejendommeligt, som Ejendomspriserne jo som foran anført har holdt sig ret ufor-

andret i 1923, og for de mindre Ejendomme snarest har været stigende; Priserne for ubebygget Jord synes i de foregaaende Aar nogenlunde at have bevæget sig i samme Retning som Priserne for almindelige Landbrug med Bygninger og Besætning.

## Bankernes Balance ved Udgangen af August 1924.

I nedenstaaende Tabel, som Det statistiske Departement har modtaget fra Bankinspektøren, gives et Sammendrag af samtlige Bankers Balance, bortset fra Nationalbankens, ved Udgangen af August Maaned. Totalbalancen er i Maanedens Løb formindsket med 30 Mill. Kr.

Som det vil ses af nedenstaaende Oversigt, hvor Diskontobanken er medindbefattet for August 1923, men ikke for Juli og August 1924, skyldes næsten

| | Diskontering og Udlaan | | | Samlet Indestaaende | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | August 1924 Mill. Kr. | Juli 1924 Mill. Kr. | August 1923 Mill. Kr. | August 1924 Mill. Kr. | Juli 1924 Mill. Kr. | August 1923 Mill.Kr. |
| 3 Hovedbanker | 1 376 | 1 392 | 1 570 | 1 344 | 1 371 | 1 754 |
| Øvrige Banker | 1 121 | 1 131 | 1 176 | 1 139 | 1 140 | 1 213 |
| Tilsammen ... | 2 497 | 2 523 | 2 746 | 2 483 | 2 511 | 2 967 |

Bankernes (undtagen Nationalbankens) Balance ultimo August 1924.

| | 3 Hoved-banker | Hoved-staden iøvrigt | Øerne uden Hoved-staden | Jylland | Ialt uden Hoved-bankerne | Hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | ult. August 1924 | ult. Juli 1924 | ult. August 1923 | ult. August 1922 |
| Antal Banker... | 3 | 17 | 66 | 100 | 183 | 186 | 188 | 189 | 192 |
| Debet: | Mill Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Kassebeholdning | 32,5 | 10,8 | 6,0 | 7,8 | 24,6 | 57,1 | 64,2 | 81,6 | 139,8 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 65,1 | 12,9 | 38,6 | 18,3 | 69,8 | 134,9 | 131,3 | 217,6 | 161,3 |
| Udenl. Korrespondenter m. v. | 62,0 | 2,8 | 1,2 | 2,2 | 6,2 | 68,2 | 58,4 | 92,6 | 94,7 |
| Obligationer og Aktier | 377,0 | 42,3 | 49,2 | 62,8 | 154,3 | 531,3 | 541,6 | 608,9 | 580,9 |
| Panteobligationer | 61,9 | 23,5 | 40,9 | 46,1 | 110,5 | 172,4 | 171,4 | 155,7 | 153,9 |
| Indenlandske Veksler | 261,2 | 39,1 | 75,7 | 146,6 | 261,4 | 522,6 | 519,3 | 552,1 | 609,1 |
| Udlaan mod Pant eller Kaution | 114,2 | 59,2 | 97,2 | 122,4 | 278,8 | 393,0 | 394,4 | 506,8 | 661,4 |
| Kassekredit | 502,0 | 109,0 | 145,4 | 237,9 | 492,3 | 994,3 | 1 002,4 | 1 080,0 | 1 195,9 |
| Konto Kurant | 499,0 | 24,6 | 11,0 | 52,6 | 88,2 | 587,2 | 607,2 | 607,4 | 754,8 |
| Forskellige Debitorer | 22,8 | 15,8 | 1,4 | 6,3 | 23,5 | 46,3 | 50,1 | 62,1 | 70,4 |
| Faste Ejendomme | 46,0 | 14,2 | 6,2 | 10,1 | 30,5 | 76,5 | 76,3 | 82,7 | 71,4 |
| Inventar | » | 0,5 | 0,3 | 0,6 | 1,4 | 1,4 | 1,3 | 1,4 | 1,9 |
| Etableringskonto | 10,0 | » | » | » | » | 10,0 | 10,0 | 10,1 | 0,2 |
| Omkostninger | 12,4 | 3,4 | 2,8 | 4,7 | 10,9 | 23,3 | 20,9 | 25,3 | 27,2 |
| Underskud | 79,6 | 2,2 | 0,1 | 0,5 | 2,8 | 82,4 | 82,4 | 63,0 | 1,1 |
| Tilsammen... | 2 145,7 | 360,3 | 476,0 | 718,9 | 1 555,2 | 3 700,9 | 3 731,2 | 4 147,3 | 4 524,0 |
| Kredit: | | | | | | | | | |
| Aktiekapital | 190,0 | 37,4 | 48,7 | 71,0 | 157,1 | 347,1 | 347,1 | 385,2 | 406,1 |
| Reserver | 83,1 | 2,9 | 24,7 | 27,3 | 54,9 | 138,0 | 138,0 | 140,4 | 164,2 |
| Folio Konto | 64,0 | 26,7 | 26,6 | 50,0 | 103,3 | 167,3 | 169,9 | 207,7 | 204,1 |
| Konto Kurant | 493,5 | 27,9 | 13,2 | 15,7 | 61,8 | 555,3 | 560,2 | 777,9 | 903,2 |
| Indlaan paa Bankbog | 295,4 | 59,0 | 156,7 | 147,2 | 362,9 | 658,3 | 663,1 | 750,5 | 789,6 |
| Indlaan paa best. Tid ell. paa Ops. | 490,5 | 148,5 | 167,4 | 295,4 | 611,3 | 1 101,8 | 1 117,3 | 1 231,2 | 1 351,8 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 218,8 | 17,5 | 11,7 | 60,0 | 89,2 | 308,0 | 289,8 | 256,0 | 246,4 |
| Udenlandske Korrespondenter | 119,4 | 8,6 | 3,0 | 6,8 | 18,4 | 137,8 | 153,8 | 112,6 | 67,9 |
| Accept Konto | 46,0 | 4,2 | 0,1 | 0,4 | 4,7 | 50,7 | 49,9 | 7,4 | 6,4 |
| Forskellige Kreditorer | 51,7 | 17,6 | 6,0 | 15,8 | 39,4 | 91,1 | 98,8 | 181,6 | 273,8 |
| Prioritetsgæld i fast Ejendom | 8,0 | 4,1 | 0,8 | 1,7 | 6,6 | 14,6 | 14,7 | 16,2 | 12,5 |
| Rediskonterede indenl. Veksler | 50,0 | 0,2 | 1,3 | 9,8 | 11,3 | 61,3 | 61,8 | 13,2 | 13,8 |
| Rente og Provision | 19,4 | 5,5 | 10,0 | 15,5 | 31,0 | 50,4 | 47,6 | 48,0 | 55,9 |
| Overført fra forrige Aar | 15,9 | 0,2 | 0,8 | 2,3 | 3,3 | 19,2 | 19,2 | 19,4 | 28,3 |
| Tilsammen... | 2 145,7 | 360,3 | 476,0 | 718,9 | 1 555,2 | 3 700,9 | 3 731,2 | 4 147,3 | 4 524,0 |

hele Totalbalancens Formindskelse en Nedgang i Bankernes Udlaan og Indlaan, idet Udlaanene er gaaet ned med 26 Mill. Kr., Indlaanene med 28 Mill. Kr. En Del af det Beløb, hvormed Bankernes Indlaan er formindsket, maa antages at være tilgaaet Sparekasserne, idet efter de i Sparekassetidende foreliggende Oplysninger Indbetalingerne i Sparekasserne i August har oversteget Udbetalingerne med 12 Mill. Kr.; samtidig er Bankernes Tilgodehavende hos Sparekasserne gaaet ned fra 4,1 Mill. Kr. til 3,8 Mill. Kr., medens deres Gæld til Sparekasserne er steget fra 68,2 til 95,1 Mill. Kr.

De private Bankers Balance overfor Udlandet er, som det fremgaar af Tabellen, forbedret med 26 Mill. Kr., idet Bankernes Tilgodehavender paa Kontoen udenlandske Korrespondenter er forøget med 10 Mill. Kr., medens deres Gæld paa samme Konto er formindsket med 16 Mill. Kr. Dertil kommer, at Nationalbankens Udlandsoverskud i Løbet af August Maaned er vokset med henved 10 Mill. Kr.

Nationalbankens Seddelomløb var ved Maanedens Udgang 471,1 Mill. Kr. mod 470,3 Mill. Kr. ved Udgangen af Juli og 449,3 Mill. Kr. ved Udgangen af August 1923.

## Landbrugsarealets Benyttelse i 1924.

Ved Landbrugstællingen den 15. Juli i Aar blev der søgt Oplysning om Anvendelsen af Landbrugsarealet. Undersøgelsens Hovedresultater foreligger nu i foreløbig Opgørelse.

Som Helhed viser Opgørelsen i Aar sammenlignet med den tilsvarende i 1923, jfr. efterstaaende Oversigt, en forholdsvis stærk Formindskelse af Kornarealet og en Udvidelse af Rodfrugtarealet, men dog navnlig en Forøgelse af Brakarealet og Græsningsarealerne i Agermarken. Dette staar i en afgjort Modsætning til den Forskydning i Arealanvendelsen, som Opgørelserne fra 1922 og 1923 viste, og som især karakteriseredes ved en Indskrænkning af Brakken og Græsningsarealerne og en Udvidelse baade af Kornarealet og Rodfrugtarealet.

I Tabel 1 (S. 176) er der givet en Oversigt over Arealet af de forskellige Korn- og Rodfrugtafgrøder.

Kornarealet er gaaet tilbage med ca. 24 000 ha. Forholdet er det, at Vintersædsarealerne er undergaaet en meget stærk Formindskelse, der kun delvis er opvejet af Forøgelse i Vaarsædsarealerne. Hvede-

| | 1924 | 1923 | Tilvækst |
|---|---|---|---|
| | ha | ha | 1923—24 |
| Kornarealer | 1 247 000 | 1 271 000 | ÷ 24 000 |
| Rodfrugtarealer | 473 000 | 465 000 | + 8 000 |
| Andre Høstarealer | 28 000 | 28 000 | — |
| Grønfoder- og Græsarealer samt Lucerne i Agermarken | 875 000 | 863 000 | + 12 000 |
| Brakarealer samt Afgrøder til Nedpløjning | 117 000 | 106 000 | + 11 000 |
| Dyrket Areal i alt | 2 740 000 | 2 733 000 | + 7 000 |

arealet er formindsket med ca. 23 000 ha, omtrent 28 pCt. af Arealet i Fjor, Rugarealet med ca. 44 000 ha eller omtrent 20 pCt. Tilbagegangen i disse Arealer har baade absolut og relativt været langt stærkere i Jylland end paa Øerne. I Jylland er saaledes mere end Halvdelen af Hvedearealet og ca. 20 pCt. af Rugarealet gaaet bort. De Vintersædsarealer, der blev ødelagt af Vinteren, er blevet erstattet væsentligst med Byg og Blandsæd. Bygarealet er blevet udvidet med i alt ca. 22 000 ha. Blandsædsarealet med ca. 21 000 ha. Under Blandsædsarealer maa ogsaa saadanne Vintersædsarealer, der er blevet isaaet med Vaarsæd, være indgaaet. Det samlede Havrereareal er ca. 4 000 ha større end i 1923, Arealet med Bælgsæd er formindsket med ca. 4 300 ha og Boghveden med godt 600 ha.

Rodfrugtarealet er forøget med ca. 8 000 ha. Fremgangen falder overvejende paa Øerne, hvor Sukkerroearealet er udvidet stærkt. Den samlede Forøgelse af Sukkerroearealet er godt 6 700 ha, hvoraf 6 000 ha paa Øerne. Kartoffelarealet er gaaet stærkt tilbage, ca. 11 000 ha eller omtrent 14 pCt. af Arealet i 1923.

Det samlede Foderroareal er forøget med et lidt større Areal, end Kartoflerne har afgivet, men kun Kaalroearealet er væsentlig udvidet. Arealet med Runkelroer er det samme som i 1923, medens Turnips og Gulerødder er gaaet tilbage i Areal.

For Kartoflerne blev der søgt Oplysning om de dyrkede Sorter, en Undersøgelse, der ikke tidligere er foretaget. Resultatet fremgaar for Hovedlandsdelene af nedenstaaende Oversigt:

Kartoffelsorter, dyrket 1924.

| | Øerne | | Jylland | | Hele Landet | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | ha | pCt. | ha | pCt. | ha | pCt. |
| Magnum Bonum | 7 164 | 54,2 | 5 801 | 9,9 | 12 965 | 18,1 |
| Richters Imperator | 390 | 2,9 | 16 204 | 27,8 | 16 594 | 23,2 |
| Up to Date | 2 284 | 17,3 | 32 967 | 56,4 | 35 251 | 49,2 |
| Andre Sorter | 3 391 | 25,6 | 3 440 | 5,9 | 6 831 | 9,5 |
| I alt | 13 229 | 100,0 | 58 412 | 100,0 | 71 641 | 100,0 |

Tabel 1. Korn- og Rodfrugtarealerne.

| | Øerne | | | Jylland | | | Hele Landet | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1924 | 1923 | Tilvækst | 1924 | 1923 | Tilvækst | 1924 | 1923 | Tilvækst |
| Kornarealer til Modenhed | ha | ha | pCt. | ha | ha | pCt. | ha | ha | pCt. |
| Hvede | 47320 | 55638 | ÷15,0 | 12897 | 27296 | ÷52,8 | 60217 | 82934 | ÷27,4 |
| Rug | 47996 | 51062 | ÷ 6,0 | 140199 | 181421 | ÷ 22,7 | 188195 | 232483 | ÷19,0 |
| 2-radet Byg | 165910 | 163126 | 1,7 | 96569 | 84894 | 13,7 | 262479 | 248020 | 5,8 |
| 6-radet Byg | 9382 | 6353 | 47,7 | 29509 | 24718 | 19,4 | 38891 | 31071 | 25,2 |
| Hvid eller gul Havre | 115539 | 114618 | 0,8 | 249216 | 242972 | 2,6 | 364755 | 357590 | 2,0 |
| Graa eller broget, samt sort Havre | 1509 | 932 | 61,9 | 92016 | 95375 | ÷ 3,5 | 93525 | 96307 | ÷ 2,9 |
| Blandsæd | 80373 | 81188 | ÷ 1,0 | 147790 | 125566 | 17,7 | 228163 | 206754 | 10,4 |
| Ren Bælgsæd | 4031 | 6298 | ÷36,0 | 4342 | 6428 | ÷ 32,4 | 8373 | 12726 | ÷34,2 |
| Boghvede | 134 | 86 | 55,9 | 2218 | 2919 | ÷ 24,0 | 2352 | 3005 | ÷21,7 |
| Tilsammen Kornarealer | 472194 | 479301 | ÷ 1,5 | 774756 | 791589 | ÷ 2,1 | 1246950 | 1270890 | ÷ 1,9 |
| Rodfrugtarealer | | | | | | | | | |
| Kartofler | 13229 | 15410 | ÷14,2 | 58412 | 67172 | ÷ 13,0 | 71641 | 82582 | ÷13,2 |
| Runkelroer | 49635 | 50691 | ÷ 2,1 | 36313 | 34832 | 4,3 | 85948 | 85523 | 0,5 |
| Kaalroer | 54784 | 50659 | 8,1 | 153050 | 143776 | 6,5 | 207834 | 194435 | 6,9 |
| Turnips og andre Foderroer | 12555 | 14040 | ÷10,6 | 51674 | 51355 | 0,6 | 64229 | 65395 | ÷ 1,8 |
| Gulerødder | 523 | 563 | ÷ 7,1 | 3292 | 3774 | ÷ 12,8 | 3815 | 4337 | ÷12,0 |
| Sukkerroer | 36808 | 30821 | 19,4 | 1789 | 1030 | 73,7 | 38597 | 31851 | 21,2 |
| Cikorierødder | 685 | 444 | 54,3 | 347 | 219 | 58,5 | 1032 | 663 | 55,7 |
| Tilsammen Rodfrugtarealer | 168219 | 162628 | 3,4 | 304877 | 302158 | 0,9 | 473096 | 464786 | 1,8 |

Den mest udbredte Kartoffelsort er Up to Date med næsten Halvdelen af Arealet, derefter kommer Richters Imperator med omtrent en Fjerdedel og Magnum Bonum med godt en Sjettedel af Arealet, medens Andre Sorter alt i alt kun har omtrent 10 pCt. af Arealet. Mellem Øerne og Jylland er der en meget karakteristisk Forskel med Hensyn til de benyttede Sorter, som formentlig væsentlig skyldes, at Kartofler paa Øerne hovedsagelig avles til Spisekartofler, men i Jylland i højere Grad til Foderbrug.

Andre Høstarealer, der omfatter Frøavlsarealer, Havesager i Marken, Lupiner til Modenhed samt Spergel, Kommen, Hør og Hamp o. andet, viser omtrent samme Areal som i 1923, jvf. nedenstaaende Oversigt:

| | 1924 ha | 1923 ha |
|---|---|---|
| Frøavlsarealer | 19 629 | 19 315 |
| Havesager i Marken | 4 482 | 3 945 |
| Lupiner til Modenhed | 258 | 4 556 |
| Spergel, Kommen o. andet | 3 220 | |
| I alt | 27 589 | 27 816 |

Frøavlsarealet er omtrent det samme som i 1923, i alt 19 629 ha. Optællingen af Frøavlsarealerne i Maj Maaned gav et væsentlig lavere Tal, kun godt 16 000 ha, et Tal man imidlertid regnede med maatte være noget for lavt, særlig fordi Græsfrøarealer og Kløverfrøarealer ikke kunde opgives med Sikkerhed paa det paagældende Tidspunkt.

Arealet med Havesager i Marken er forøget en Del, hvorimod Arealerne med Spergel, Kommen, Hør, Hamp m. m. er gaaet betydeligt tilbage.

Brakarealerne er forøget med ca. 10 600 ha,

| | Øerne | | Jylland | | Hele Landet | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1924 | 1923 | 1924 | 1923 | 1924 | 1923 |
| | ha | ha | ha | ha | ha | ha |
| Helbrak | 29 424 | 29 916 | 23 501 | 23 628 | 52 925 | 53 544 |
| Halvbrak | 26 925 | 23 548 | 36 186 | 28 809 | 63 111 | 52 357 |
| Lupinert. Nedpløjning | 172 | — | 253 | — | 425 | — |
| Ialt | 56 521 | 53 464 | 59 940 | 52 437 | 116 461 | 105 901 |

hvortil kommer godt 400 ha Lupiner til Nedpløjning. Forøgelsen falder imidlertid udelukkende paa Halvbrak, medens Helbrakarealet er lidt mindre end i 1923. Jvf. foranstaaende Oversigt.

Grønfoder- og Græsningsarealerne er forøget med ca. 12 000 ha. Forøgelsen falder udelukkende paa vedvarende Græs, medens de øvrige Arealer alle er gaaet tilbage, jvf. nedenstaaende Tabel 2. For Lucerne er Tilbagegangen, der andrager ca. 2 200 ha, sikkert foraarsaget af Vinterens Ødelæggelser.

Tabel 2. Grønfoder- og Græsningsarealer i Agermarken. (Hele Landet).

| | 1924 | 1923 | Tilvækst |
|---|---|---|---|
| | ha | ha | pCt. |
| Grønfoderarealer | 26504 | 27213 | ÷ 2,6 |
| Lucerne | 27945 | 30128 | ÷ 7,2 |
| Kløver og til Høslæt | 212315 | 215149 | ÷ 1,3 |
| Græsmark udelukk. t. Græsn. | 508224 | 509858 | ÷ 0,3 |
| Vedvarende Græs | 100465 | 81038 | 24,0 |
| Tils. | 875453 | 863386 | 1,4 |

Ligesom i 1923 blev ogsaa i Aar Høslætsarealet udenfor Agermarken optalt. Opgørelsen viser en lille Opgang, jvf. nedenstaaende Oversigt:

| | Høslætsarealer udenfor Agermarken | |
|---|---|---|
| | 1924 | 1923 |
| | ha | ha |
| Øerne | 20 181 | 18 800 |
| Jylland | 153 540 | 153 401 |
| Hele Landet | 173 721 | 172 201 |

Det samlede Høslætsareal var herefter i 1924 næsten det samme som i 1923, ca. 386 000 ha (1923 ca. 387 000 ha).

Der blev ved Tællingen søgt Oplysning om, hvor store Kornarealer, der tillige var besaaet med Sneglebælg, Seradella o. l. til Nedpløjning.

Opgørelsen viser, at dette Areal er gaaet meget stærkt tilbage siden 1923, jvf. nedenstaaende Oversigt:

| | Kornarealer tillige besaaet med Afgrøder til Nedpløjning | |
|---|---|---|
| | 1924 | 1923 |
| | ha | ha |
| Øerne | 6 885 | 11 777 |
| Jylland | 1 138 | 1 913 |
| Hele Landet | 8 023 | 13 690 |

## Arbejdsløsheden i August 1924.

Nedenstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af August var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 5,4 pCt. mod 5,3 pCt. ved Udgangen af Juli.

For alle Fag under eet, baade i Hovedstaden og i Provinsen, har Arbejdsløsheden været tiltagende i August. Denne Stigning findes i hver enkelt af de i hosstaaende Tabel anførte Erhvervsgrupper. Dog

| August 1924 | Antal Arbejdere | Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet. | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1. Aug. | 8. Aug. | 15. Aug. | 22. Aug. | 29. Aug. |
| Hovedstaden: | | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Bygningsindustri. | 11 621 | 7,3 | 8,0 | 8,6 | 8,6 | 8,7 |
| Anden Industri.. | 65 583 | 7,0 | 7,1 | 7,1 | 7,1 | 6,5 |
| Handel | 5 318 | 7,1 | 7,6 | 7,7 | 7,7 | 7,7 |
| Arbejdsmænd ... | 31 126 | 3,0 | 3,5 | 3,9 | 3,8 | 3,7 |
| Ialt... | 113 648 | 5,9 | 6,2 | 6,4 | 6,4 | 6,0 |
| Provinserne: | | | | | | |
| Bygningsindustri. | 19 448 | 3,4 | 3,5 | 3,7 | 3,8 | 3,7 |
| Anden Industri.. | 57 903 | 7,2 | 7,2 | 7,7 | 7,9 | 7,2 |
| Handel | 6 325 | 6,4 | 6,5 | 6,4 | 6,3 | 6,2 |
| Arbejdsmænd ... | 65 019 | 2,8 | 2,9 | 2,9 | 3,0 | 2,3 |
| Ialt... | 148 695 | 4,8 | 4,8 | 5,0 | 5,1 | 4,7 |
| Hele Landet... | 262 343 | 5,4 | 5,6 | 5,8 | 5,8 | 5,4 |

har der i Slutningen af Maaneden været en ikke ubetydelig Nedgang indenfor Fabrikfagene og blandt Arbejdsmændene, og denne Bevægelse giver sig Udslag i, at den samlede Arbejdsløshedsprocent ved

| | 1920 | 1921 | 1922 | 1923 | 1924 |
|---|---|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Januar | 13,2 | 19,7 | 28,9 | 21,5 | 21,0 |
| Februar | 9,6 | 23,2 | 33,1 | 23,2 | 21,3 |
| Marts | 6,7 | 23,6 | 27,9 | 16,0 | 18,4 |
| April | 3,5 | 21,7 | 24,0 | 11,5 | 9,3 |
| Maj | 2,8 | 18,6 | 16,1 | 9,1 | 6,1 |
| Juni | 2,1 | 16,8 | 13,2 | 8,1 | 5,1 |
| Juli | 2,1 | 16,7 | 12,5 | 7,4 | 5,3 |
| August | 2,4 | 17,7 | 11,1 | 7,6 | 5,4 |
| September | 2,7 | 16,6 | 10,6 | 7,4 | |
| Oktober | 3,6 | 18,3 | 11,3 | 7,6 | |
| November | 6,1 | 20,8 | 15,2 | 11,4 | |
| December | 15,1 | 25,2 | 20,3 | 16,0 | |

Maanedens Slutning ligger lavere end omkring Midten af Maaneden.

Da Arbejdsløsheden i Aarene før 1914 for alle Maanederne Maj—Oktober udgjorde ca. 5—6 pCt., har Arbejdsløsheden i de sidste 2—3 Maaneder været omtrent normal.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt foran, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne.

## Slagtningerne paa Eksportslagterierne.

Efter Indberetning fra Veterinærinspektørerne er Antallet af Svin slagtet paa Eksportslagterierne i de syv første Maaneder af 1924 opgjort til ca. 2 365 000 Stkr., medens der i de tilsvarende Maaneder i 1923 kun blev slagtet ca. 1 891 000 Stkr. og i Gennemsnit af Aarene 1911—14 ca. 1 433 000 Stkr. Selv om Hensyn tages til, at de sønderjydske Landsdele er kommet til, ligger Slagtningerne af Svin saaledes nu betydeligt over Gennemsnittet for Aarene før Krigen.

Endvidere slagtedes der i ovennævnte Tidsrum af 1924 ca. 7 300 Heste, ca. 85 000 Stkr. stort Kvæg, ca. 84 500 Fedekalve, ca. 59 200 Spædekalve og ca. 41 700 Faar. I Sammenligning med de tilsvarende Maaneder af 1923 er der nogen Forøgelse i Slagtningerne af Spædekalve, medens Slagtningerne af stort Kvæg og Faar er gaaet stærkt tilbage. Slagtningerne af Heste og Fedekalve er nærmest uforandret.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Handelsstatistiske Meddelelser, 15. Bind:

7. Hæfte: Vareomsætningen med Udlandet i Juli 1924 Pris 35 Øre.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.

I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.

Udgaaet fra Trykkeriet d. 22. September 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 28 — 11. OKTOBER 1924



**Indhold:** Kreaturtællingen 15. Juli 1924. — Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande. — Notits.


## Kreaturtællingen 15. Juli 1924.

I Statistiske Efterretninger 1924, Nr. 26, er tidligere meddelt Resultatet af Opgørelsen af Svinebestanden. I det følgende meddeles en Oversigt over Tællingens Resultater for de øvrige Husdyrs Vedkommende.

Hovedresultatet af Opgørelsen fremgaar af nedenstaaende Oversigt, i hvilken Tallene for 1914 ligesom for Aarene 1921—24 ogsaa omfatter de sønderjydske Amter. Antallet af Heste er siden 1923 gaaet tilbage med ca. 14 000 Stkr., fra 562 000 til 548 000. Hornkvægbestanden er gaaet frem med ca. 143 000 Stkr. fra 2 523 000 i 1923 til 2 666 000 i 1924. Trods denne meget betydelige Fremgang er Bestanden dog endnu ikke naaet helt op paa Højde med Bestanden i 1914, der udgjorde 2 717 000 Stkr. Svinebestanden er, som tidligere oplyst, i det væsentlige uforandret 2 866 000 Stkr. Antallet af Høns er ligeledes i det væsentlige det samme som i 1923, ca. 20 Mill. Stkr. Antallet af Faar, der er i fortsat stærk Tilbagegang, var kun 302 000 mod 374 000 i 1923. Antallet af Geder er gaaet tilbage fra 42 000 i 1923 til 29 000 i 1924. Det skal dog bemærkes, at en Del Geder i 1924 muligvis er blevet forbigaaet ved Tællingen.

Tabel 1. Husdyrbestanden 1924.
Hele Landet.

| | 1924 | 1923 | 1922 | 1921 | 1914 |
|---|---|---|---|---|---|
| | 1000 Stkr. | 1000 Stkr. | 1000 Stkr. | 1000 Stkr. | 1000 Stkr. |
| Heste | 548 | 562 | 576 | 598 | 605 |
| Hornkvæg | 2 666 | 2 523 | 2 525 | 2 591 | 2 717 |
| Svin | 2 866 | 2 855 | 1 899 | 1 430 | 2 715 |
| Faar | 302 | 374 | 442 | 522 | 533 |
| Geder | 29 | 42 | 44 | 50 | 44 |
| Høns | 20 268 | 20 029 | 19 184 | 17 803 | 15 140 |

Hestebestandens Sammensætning er belyst i Tabel 2.

Det fremgaar heraf, at Tilbagegangen falder paa de yngre Aldersklasser. Tillæget af Føl er ca. 6 600 mindre end i 1923. Antallet af Plage er ca. 8 200 mindre end i 1923. For de ældre Dyr er der Nedgang for Aldersgruppen 3—6 Aar og Opgang for Heste over 6 Aar. I Tidsrummet mellem Tællingerne 1923 og 1924 har der været en betydelig Overskudsudførsel af Heste, idet der i Tiden 1. Juli 1923 til

Tabel 2.
Oversigt over Hestebestanden 1924.

| | Hele Landet | | Hele Landet uden de sønderj. Amter | |
|---|---|---|---|---|
| | 1924 | 1923 | 1924 | 1914 |
| Hingste, 3 Aar og derover | 4227 | 4572 | 4045 | 4161 |
| Vallakker, 3— 6 Aar | 75690 | 82437 | 69041 | 53879 |
| — 6—11 · | 83195 | 74934 | 77109 | 80796 |
| — 11 Aar og derover | 58115 | 59014 | 55654 | 54476 |
| Tilsammen | 217000 | 216385 | 201804 | 189151 |
| Hopper, 3— 6 Aar | 77827 | 84481 | 72266 | 66435 |
| — 6—11 · | 99259 | 93827 | 93388 | 97062 |
| — 11 Aar og derover | 59271 | 57588 | 56506 | 73924 |
| Tilsammen | 236357 | 235896 | 222160 | 237421 |
| Plage, 1—2 Aar | 34799 | 39354 | 32023 | 48938 |
| — 2—3 · | 28387 | 32063 | 26160 | 38114 |
| Tilsammen | 63186 | 71417 | 58183 | 87052 |
| Føl under 1 Aar | 27053 | 33679 | 25300 | 49455 |
| I alt | 547823 | 561949 | 511492 | 567240 |

1. Juli 1924 blev indført i alt ca. 6 800 Heste, men udført ca. 13 100, altsaa ca. 6 300 flere. Da Hestebestanden imidlertid er gaaet tilbage med ca. 14 000 Stkr., har Føltillæget altsaa været utilstrækkeligt til at dække den naturlige Afgang. Dette vil ogsaa blive Tilfældet i det kommende Aar, idet der ved Tællingen kun fandtes ca. 29 100 drægtige Følhopper, jfr. nedenstaaende Oversigt.

Drægtige Følhopper 1924.

| | Antal | Procent af Hopper i alt |
|---|---|---|
| Øerne | 9 911 | 9,7 |
| Jylland | 19 212 | 14,3 |
| Hele Landet | 29 123 | 12,3 |

Herefter kan man vente, at Tillæget i det kommende Aar snarest bliver noget mindre end i det foregaaende.

Hornkvægbestandens Tilvækst falder aldeles overvejende paa Kvier og Køer, jfr. Tabel 3. Antallet af Køer er forøget med ca. 29 000 Stkr., Antallet af Kvier med 97 500 Stkr. Af Kvierne var ca. 257 400 bedækkede, hvilket er betydeligt flere end Antallet af Køer imellem 2 og 3 Aar. Man forbereder altsaa en betydelig Forøgelse af Antallet af Malkekøer. Denne Bestræbelse giver sig ogsaa til Kende i Antallet af udsatte Køer, idet man har været langt mindre tilbøjelig til at sætte Køer ud af Besætningen end i det foregaaende Aar, især naar det ikke drejede sig om »Ufrugtbarhed, Kastning eller Overløbning«, jfr. nedenstaaende Oversigt.

Tabel 3.
Oversigt over Hornkvægbestanden 1924.

| | Hele Landet | | Hele Landet uden de sønderj. Amter | |
|---|---|---|---|---|
| | 1924 | 1923 | 1924 | 1914 |
| Tyre 1—2 Aar | 48999 | 41832 | 46612 | 68880 |
| — 2 Aar og derover | 18098 | 16131 | 16540 | 26688 |
| Tils. Tyre | 67097 | 57963 | 63152 | 95568 |
| Stude 1—2 Aar | 57095 | 80456 | 42863 | 49140 |
| — 2 Aar og derover | 23138 | | 14617 | 19332 |
| Tils. Stude | 80233 | 80456 | 57480 | 68472 |
| Køer og Kvier, som har kælvet: 2— 3 Aar | 214230 | 739382 | 204188 | 220020 |
| 3— 6 — | 656543 | | 600473 | 579302 |
| 6—10 — | 433122 | 522676 | 404985 | 429434 |
| 10 Aar og derov. | 64136 | 76989 | 61149 | 81512 |
| Tils. Køer | 1368031 | 1339047 | 1270795 | 1310268 |
| Kvier, som ikke har kælvet: bedækkede 1—2 Aar | 180728 | 400147 | 174889 | 379439 |
| bedækkede 2 Aar o. dero. | 76711 | | 65077 | |
| ikke bedækkede 1—2 Aar | 217680 | | 190374 | |
| ikke bedækkede 2 Aar o. dero. | 22560 | | 17109 | |
| Tils. Kvier | 497679 | 400147 | 447449 | 379439 |
| Kälve under 1 Aar | 652644 | 645157 | 593528 | 609115 |
| Hornkvæg ialt | 2665684 | 2522770 | 2432404 | 2462862 |

Køer, udsatte af Besætningen.
Hele Landet.

| | 1923—24 | | 1922—23 | |
|---|---|---|---|---|
| Udsat paa Grund af | Antal | Procent af Køer i alt | Antal | Procent af Køer i alt |
| Ufrugtbarhed, Kastning ell. Overløbning | 76 221 | 5,6 | 119 389 | 8,9 |
| Udsat af andre Grunde | 53 097 | 3,9 | 103 142 | 7,7 |
| Tils. udsat | 129 318 | 9,5 | 222 531 | 16,6 |

Det er vel muligt, at en nøjere Prøvelse af Materialet vil vise, at de ovenanførte Tal for 1923—24 burde forhøjes lidt, men at der har været langt stærkere Tilbøjelighed til at holde paa Køerne end i 1922—23 er umiskendeligt.

Ogsaa Tyrene er gaaet frem i Tal, hvilket er naturligt, da Bedækningstyrenes Antal efter Tællingen 1923 syntes at være forholdsvis lavt.

Antallet af Stude er derimod næsten uforandret fra 1923.

Ser man bort fra de sønderjydske Amter, viser en Sammenligning med 1914, at Antallet af Køer, Tyre, Stude og Kalve er mindre i 1924 end i 1914; kun Antallet af Kvier er betydeligt større end i 1914.

Antallet af Faar og Geder fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

Faar og Geder 1924.

| | 1924 | 1923 |
|---|---|---|
| Væddere, Beder og Faar over 1 Aar | 165 498 | 200 550 |
| Lam under 1 Aar | 136 831 | 173 134 |
| Faar i alt | 302 329 | 373 684 |
| Geder og Kid i alt | 28 826 | 41 689 |

Hønsebestandens Størrelse er, som nævnt, næsten ganske den samme som i 1923, og dette gælder baade de voksne Dyr og Tillæget af Kyllinger, jfr. omstaaende Oversigt.

Hønsebestanden 1924.

| | 1924 Mill. Stkr. | 1923 Mill. Stkr. |
|---|---|---|
| Haner og Høns | 10,7 | 10,6 |
| Kyllinger | 9,6 | 9,4 |
| I alt | 20,3 | 20,0 |

## Prisbevægelsen i Danmark og andre Lande.

I de tre skandinaviske Lande og Finland er Grundlaget for Beregningen af Pristallene bragt i saa nær Overensstemmelse, som de særlige Forhold i hvert enkelt Land muliggør. Beregningen hviler i alle 4 Lande paa de samlede Udgifter i et Normal-Husholdningsbudget, og Udgangspunktet er Udgiften i 1914.

Nedenfor gives en Sammenstilling af Prisbevægelsen i Danmark, Norge, Sverige og Finland fra Sommeren 1923 til Sommeren 1924, idet Prisstigningen til de forskellige Tidspunkter og for de forskellige Hovedudgiftsposter i Budgettet er angivet i Procent af Udgiften i 1914.

| Danmark | Prisstigning fra Juli 1914: Juli 1924 pCt. | Jan. 1924 pCt. | Juli 1923 pCt. |
|---|---|---|---|
| Fødevarer | 100 | 94 | 88 |
| Klæder, Fodtøj, Vask | 167 | 154 | 139 |
| Bolig | 70 | 60 | 60 |
| Brændsel og Belysning | 198 | 188 | 182 |
| Skatter, Kontingenter o. lign. | 148 | 154 | 154 |
| Andre Udgifter | 107 | 107 | 106 |
| I alt | 114 | 109 | 104 |

| Sverige | Prisstigning fra Juli 1914: Juli 1924 pCt. | Jan. 1924 pCt. | Juli 1923 pCt. |
|---|---|---|---|
| Føde og Nydelsesmidler | 55 | 62 | 58 |
| Beklædning | 92 | 92 | 96 |
| Bolig | 78 | 78 | 63 |
| Brændsel og Belysning | 82 | 81 | 85 |
| Skatter | 73 | 101 | 111 |
| Øvrige Udgifter | 83 | 87 | 88 |
| I alt | 71 | 76 | 74 |

| Norge | Prisstigning fra Juli 1914: Juni 1924 pCt. | Decbr. 1923 pCt. | Juni 1923 pCt. |
|---|---|---|---|
| Madvarer | 140 | 126 | 113 |
| Beklædning | 141 | 129 | 130 |
| Husleje | 76 | 73 | 73 |
| Brændsel og Belysning | 174 | 158 | 142 |
| Skatter[1]) | — | — | — |
| Øvrige Udgifter | 152 | 146 | 144 |
| I alt | 145 | 134 | 136 |

[1]) Skatter er medtaget ved Beregningen af det samlede Stigningstal.

| Finland | Prisstigning fra Juli 1914: Juli 1924 pCt. | Jan. 1924 pCt. | Juli 1923 pCt. |
|---|---|---|---|
| Fødevarer | 952 | 989 | 902 |
| Beklædning | 936 | 938 | 965 |
| Husleje | 1 063 | 881 | 874 |
| Brændsel | 1 363 | 1 406 | 1 401 |
| Skatter | 2 284 | 2 284 | 2 426 |
| I alt | 1 054 | 1 055 | 1 011 |

Prisniveauet er i første Halvdel af 1924 steget med godt 2 pCt. i Danmark og 4—5 pCt. i Norge, men er i Sverige faldet med ca. 3 pCt. I sidste Halvdel af 1923 steg Prisniveauet i Danmark ligeledes med ca. 2 pCt.; i Sverige var der en mindre Stigning, der dog næsten udelukkende skyldtes Stigningen i Huslejen efter Huslejereguleringens Ophør; i Norge faldt Pristallet lidt fra Sommeren 1923 til Nytaar 1924, hvilket udelukkende skyldtes en Nedgang i Skattebeløbet, idet de andre Poster i Budgettet viste Opgang fra Juni til December 1923.

Naar disse specielle Forhold for Husleje og Skatter henholdsvis i Sverige og Norge lades ude af Betragtning, har Prisbevægelsen indenfor hvert enkelt af de tre Lande været ens igennem hele det sidste Aar: Prisstigning i Danmark og Norge, Prisfald i Sverige.

I Forhold til Priserne i 1914 viser Norge en betydelig stærkere Prisstigning end de to andre skandinaviske Lande, nemlig i Juni 1924: 136 pCt. Stigning fra 1914, medens Danmark paa samme Tidspunkt havde en Stigning paa 114 pCt. og Sverige en Stigning paa 71 pCt. Den største Hovedgruppe i Budgetterne, Fødevarer, er i Norge steget med 140 pCt., i Danmark med 100 pCt. og i Sverige med 55 pCt.

I Finland har Prisniveauet i de senere Aar ligget ret uforandret, ca. 10 Gange saa højt som i 1914.

Medens Pristallene for de tre skandinaviske Lande og Finland paa Grund af det ensartede Beregningsgrundlag tillader en direkte Sammenligning fra Land til Land, kan en Sammenligning af Pristallene i andre Lande kun foretages med Forbehold, idet Grundlaget for Beregningerne varierer noget fra Land til Land. Selv om en direkte Sammenligning af selve Prisniveau-Tallene for de enkelte Lande saaledes kun er mulig med visse Forbehold, vil Tallene paa den anden Side afgive et godt Grundlag for en Vurdering af de i de enkelte Lande indtraadte Forskydninger i Priserne.

Paa Grundlag af de i forskellige udenlandske

Tidsskrifter (bl. a. i det af Det internationale Arbejdsbureau i Genf udgivne Maanedsskrift »International Labour Review«) publicerede Beretninger, meddeles nedenfor Oplysninger om Prisstigningen siden 1914 for et almindeligt Husholdningsbudget.

Prisstigningen siden 1914.

| | Sidste Opgørelse | | Januar 1924 | Juli 1923 |
|---|---|---|---|---|
| | Maaned | pCt. | | |
| Lande i Europa: | | | pCt. | pCt. |
| England | Juli | 70 | 77 | 69 |
| Frankrig | Maj | 266 | 245 | 234 |
| Belgien | Juli | 393 | 380 | 329 |
| Holland | Marts | 79 | 78 | 73 |
| Schweiz | Juli | 69 | 68 | 65 |
| Italien | Juli | 412 | 410 | 387 |
| Czechoslovakiet[1]) | Juni | 823 | 817 | 821 |
| Østrig[2]) | Juli | 1 239 | 1 174 | 1 090 |
| Tyskland | Juli | 16 | 10 | — |
| Finland | Juli | 1 054 | 1 055 | 1 011 |
| Norge | Juni | 145 | 134 | 136 |
| Sverige | Juli | 71 | 76 | 74 |
| Danmark | Juli | 114 | 109 | 104 |
| Lande udenfor Europa: | | | | |
| Forenede Stater i Amerika | Marts | 70 | 73 | 70 |
| Kanada | Juli | 44 | 50 | 45 |
| Australien | Febr. | 50 | 48 | 48 |
| New Zealand | Febr. | 51 | 50 | 46 |
| Indien | Juli | 56 | 58 | 53 |
| Syd-Afrika | Juli | 32 | 33 | 30 |

[1]) Kun Fødevarer.
[2]) I Tusinder.

Som Helhed har der i Sammenligning med de tidligere Opgørelser kun været forholdsvis smaa Forandringer i Prisforholdene i de forskellige Lande i Løbet af det sidste Aar.

I England og Sverige har der været en mindre Nedgang i Priserne i det sidste halve Aar. I Holland og Schweiz har Prisniveauet været uforandret. I alle disse 4 Lande har Prisstigningen siden 1914 været ca. 70 pCt., og Prisforskydningen i Løbet af hele det sidste Aar har for Budgettet som Helhed været ret uvæsentlig. I Finland og Czechoslovakiet, i hvilke Lande Priserne rundt regnet er 10-doblede siden 1914, har Prisniveauet ligeledes været ret uforandret i det sidste Aar. I Italien steg Prisniveauet i sidste Halvdel af 1923, men har i første Halvdel af 1924 været uforandret. Naar der bortses fra den Indflydelse, Nedgangen i Skatterne har øvet paa det norske Pristal, har Priserne i Danmark og Norge, som allerede nævnt, været stigende gennem hele det sidste Aar. Det samme gælder Frankrig og Belgien, hvor Prisstigningen i Løbet af det sidste Aarstid har udgjort henholdsvis ca. 10 pCt. og ca. 15 pCt. I Østrig er Prisniveauet i det sidste Aar kun steget forholdsvis lidt. Ogsaa i Tyskland og Polen har man efter Stabiliseringen af disse Landes Valuta i den senere Tid haft et ret fast Prisniveau.

I de oversøiske Lande har Priserne ligesom i de nærmest foregaaende Halvaar været næsten uforandrede. Specielt kan det for De forenede Stater i Nordamerika anføres, at Pristallet nu i mere end 2 Aar har ligget meget nær ved 170.

## Notits.

Antallet af Fallitter og Begæringer om Akkord har i de forløbne Kvartaler af 1924 været følgende:

| | | Fallit-erklæringer | Begæringer om Akkord |
|---|---|---|---|
| 1924 | 3. Kvartal | 139 | 12 |
| | 2. — | 135 | 13 |
| | 1. — | 130 | 12 |
| 1923 | 4. Kvartal | 118 | 13 |
| | 3. — | 135 | 14 |
| | 2. — | 135 | 22 |
| | 1. — | 175 | 21 |
| Hele Aaret 1923 | | 563 | 70 |
| — 1922 | | 784 | 75 |
| — 1921 | | 706 | 53 |
| — 1920 | | 310 | 19 |

Antallet af Fallitter har, som det vil ses, i Juli Kvartal af 1924 været lidt større end i April Kvartal d. A., og er ogsaa lidt større end Antallet i Juli Kvartal 1923.

Antallet af Begæringer om Akkord er omtrent uforandret, og er næsten som for et Aar siden.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Handelsstatistiske Meddelelser, 15. Bind:

8. Hæfte: Vareomsætningen med Udlandet i August 1924 Pris 35 Øre.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 11. Oktober 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 29 — 21. OKTOBER 1924



**Indhold:** Ejendomsskyld- og Grundvurderingen pr. 1. Januar 1924. — Bankernes Balance ved Udgangen af September 1924. — Arbejdsløsheden i September 1924. — Slagtningerne paa Eksportslagterierne.


## Ejendomsskyld- og Grundvurderingen pr. 1. Januar 1924.

Resultatet af den almindelige Vurdering til Ejendomsskyld og Grundvurderingen pr. 1. Januar 1924 foreligger nu for den overvejende Del af saavel Købstæder som Landkommuner, idet der kun savnes Opgørelse fra en enkelt mindre Købstad samt fra nogle enkelte Landkommuner, hvor Skyldraadenes Revision af Vurderingen af særlige Grunde endnu ikke er tilendebragt.

Det skal bemærkes, at Opgørelsen kun gælder Ansættelserne, som de foreligger fra Vurderingsraad og Skyldraad inden Overskyldraadets Revision og Klagebehandling, der vil kunne medføre Ændringer i Ansættelserne.

For de Kommuner, for hvilke der ikke foreligger Vurdering ved Afslutning af nærværende foreløbige Opgørelse, er Resultatet beregnet i Overensstemmelse med Vurderingsresultaterne for tilsvarende Kommuner.

Herefter er den samlede Vurderingssum i 1924 opgjort til 12 902 Mill. Kr. og den samlede Grundværdi til 5 196 Mill. Kr.

Ved Vurderingen 1920 (i de sønderjydske Amter 1921) var den samlede Vurderingssum 12 049 Mill. Kr. og Grundværdien 4 992 Mill. Kr., saaledes at Ejendomskyldsværdien viser en Stigning paa ca. 853 Mill. Kr. eller henved 7 pCt., medens Grundværdien er steget med ca. 204 Mill. Kr. eller ca. 4 pCt.

Fordelingen mellem Hovedstaden, Provinsbyerne og Landdistrikterne fremgaar af hosstaaende Tabel 1.

For Hovedstaden (med Gentofte) er den samlede Vurderingssum steget fra 3 169 Mill. Kr. i 1920 til 3 665 Mill. Kr. i 1924, altsaa paa det nærmeste 500 Mill. Kr. eller omtrent 16 pCt., en Stigning, der naturligvis for en Del skyldes Nybygninger, men dog overvejende Stigning i Vurderingssummen for de ældre Ejendomme. Grundværdien er steget fra 1 178 Mill. Kr. i 1920 med ca. 121 Mill. Kr. til 1 299 Mill. Kr., eller godt 10 pCt.

Tabel 1. Ejendomsskyld- og Grundværdi.

| | Vurderingen 1. Jan. 1924 | | Vurderingen 1. Jan. 1920 | | Stigning 1920—1924 | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Ejendomsskyldværdi | Grundværdi | Ejendomsskyldværdi | Grundværdi | Ejendomsskyldværdi | Grundværdi |
| | Mill. Kr. | Mill. Kr | Mill. Kr. | Mill. Kr. | pCt. | pCt. |
| København | 2 918 | 1 066 | 2 506 | 960 | 16,4 | 11,0 |
| Frederiksberg | 462 | 125 | 408 | 122 | 13,2 | 2,5 |
| Gentofte | 285 | 108 | 255 | 96 | 11,8 | 12,5 |
| Hovedstaden ialt | 3 665 | 1 299 | 3 169 | 1 178 | 15,7 | 10,3 |
| Provinsbyerne | 2 490 | 734 | 2 266 | 642 | 9,9 | 14,3 |
| Landdistrikterne: | | | | | | |
| Land- og Skovbrugsejendomme | 4 900 | 2 764 | 4 870 | 2 794 | 0,4 | ÷ 1,2 |
| Andre Ejendomme | 1 847 | 399 | 1 744 | 378 | 5.7 | 5,1 |
| Landdistr. ialt | 6 747 | 3 163 | 6 614 | 3 172 | 1,7 | ÷ 0,5 |
| Hele Landet | 12 902 | 5 196 | 12 049 | 4 992 | 6,9 | 4.0 |

For Provinsbyerne er Vurderingssummen forøget fra 2 266 Mill. Kr. til 2 490 Mill. Kr., omtrent 10 pCt., og den ansatte Grundværdi fra 642 Mill. Kr. til 734 Mill. Kr. eller med ca. 14 pCt.

I Landdistrikterne er der sondret mellem Land- og Skovbrugsejendomme og »Andre Ejendomme«, de sidste altsaa væsentlig Ejendomme af bymæssig Karakter. Disse sidste Ejendomme viser en Fremgang i Vurderingssummen fra 1 744 Mill. Kr. til 1 847 Mill. Kr. eller ca. 6 pCt. og en Forøgelse i Grundværdi fra 378 Mill. Kr. til 399 Mill. Kr. eller knap 6 pCt.

For Land- og Skovbrugsejendomme er Vurderingssummen, 4 900 Mill. Kr., kun ubetydelig større end i 1920, da den androg 4 870 Mill. Kr., medens Grundværdien er lidt lavere end i 1920, 2 764 Mill. Kr. mod 2 794 Mill. Kr. i 1920.

Da Byejendomme og Ejendomme af bymæssig Karakter er steget i Vurderingssum og Grundværdi, medens Landbrugsejendomme er staaet stille eller gaaet tilbage er den procentmæssige Fordeling af Vurderingssum og Grundværdi ændret noget siden 1920, jvf. nedenstaaende Tabel 2.

Tabel 2. Procentvis Fordeling af Ejendomsskyldværdi og Grundværdi.

| | Vurderingen 1924 | | Vurderingen 1920 | |
|---|---|---|---|---|
| | Ejendomsskyldværdi | Grundværdi | Ejendomsskyldværdi | Grundværdi |
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| København | 22,6 | 20,5 | 20,8 | 19,2 |
| Frederiksberg | 3,6 | 2,4 | 3,4 | 2,5 |
| Gentofte | 2,2 | 2,1 | 2,1 | 1,9 |
| Hovedstaden ialt | 28,4 | 25,0 | 26,3 | 23,6 |
| Provinsbyerne | 19,3 | 14,1 | 18,8 | 12,9 |
| Landdistrikterne: | | | | |
| Land- og Skovbrugsejend. | 38,0 | 53,2 | 40,4 | 56,0 |
| Andre Ejendomme | 14,3 | 7,7 | 14,5 | 7,5 |
| Landdistr. ialt | 52,3 | 60,9 | 54,9 | 63,5 |
| Hele Landet | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |

Landbrugets Andel i Landets samlede Ejendomsværdi er sunket en Del siden 1920 og udgør nu ca. 38 pCt. af den ansatte Ejendomsskyldværdi og ca. 53 pCt. af Grundværdien.

## Bankernes Balance ved Udgangen af September 1924.

I omstaaende Tabel, som Det statistiske Departement har modtaget fra Bankinspektøren, gives et Sammendrag af samtlige Bankers Balance, bortset fra Nationalbankens, ved Udgangen af September Maaned. I Totalbalancen har der i Maanedens Løb kun fundet en mindre Forandring Sted, nemlig en Stigning paa 7 Mill. Kr. Heller ikke i de samlede Udlaan og Indlaan er der sket nogen større Forandring siden Udgangen af August, idet — som det fremgaar af nedenstaaende Oversigt, hvor Diskontobanken er medindbefattet for September 1923, men ikke for August og September 1924 — Indlaanene er forøget med 6 Mill. Kr., Udlaanene med 2 Mill. Kr., saaledes at Udlaansoverskudet er formindsket med 4 Mill. Kr.

| | Diskontering og Udlaan | | | Samlet Indestaaende | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Septbr. 1924 | August 1924 | Septbr. 1923 | Septbr. 1924 | August 1924 | Septbr. 1923 |
| | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| 3 Hovedbanker | 1 386 | 1 376 | 1 578 | 1 347 | 1 344 | 1 765 |
| Øvrige Banker | 1 113 | 1 121 | 1 172 | 1 142 | 1 139 | 1 218 |
| Tilsammen | 2 499 | 2 497 | 2 750 | 2 489 | 2 483 | 2 983 |

Samtidig er Nationalbankens Udlaan formindsket med 20 Mill. Kr., idet Laan paa Børspapirer er steget med ca. 10 Mill. og Posten Forskellige Debitorer med ca. 20 Mill. Kr., medens Vekselportefeuillen er gaaet ned med ca. 50 Mill. Kr. Da Forskydningerne i Laan paa Børspapirer og i Veksellaanene væsentligst skyldes Udlaanene til Banker, har disse altsaa i Maanedens Løb nedbragt deres Gæld til Nationalbanken med ca. 40 Mill. Kr., hvilket svarer til Nedgangen paa Posterne: Indenlandske Banker og Sparekasser og Accept Konto i omstaaende Tabels Passivside.

Tilbagebetalingen af dette Beløb har bl. a. været muliggjort ved, at Netto-Gælden paa Posterne Udenlandske Korrespondenter er steget med ca. 25 Mill. Kr., Forskellige Kreditorer med ca. 10 Mill. Kr., og ved at de i Maanedens Løb stedfundne Indlaan har oversteget Udlaanene med ca. 4 Mill. Kr. Desuden er Sparekassernes Indskud i Bankerne i Maanedens Løb steget fra 77,7 til 78,6 Mill. Kr. samtidig med at Bankernes Tilgodehavende i Sparekasserne er gaaet ned fra 3,8 til 3,6 Mill. Kr. (I forrige Oversigt var Sparekassernes Indskud i Bankerne ved en fejlagtig Indberetning opgjort til 95,1 Mill. Kr.). Efter de i Sparekassetidende foreliggende Oplysninger kan Indlaanene i Sparekasserne i Løbet af September Maaned anslaas til at have oversteget Udtrækkene med ca. 6 Mill. Kr.

Nationalbankens Seddelomløb var ved September Maaneds Udgang 472,7 Mill. Kr. mod 471,1 Mill. Kr. ved Udgangen af August og 458,9 Mill. Kr. ved Udgangen af September 1923. Seddelomløbet har saaledes holdt sig omtrent uforandret i Løbet af sidste Maaned, idet Nationalbanken og Egaliseringsfondet har anvendt et Beløb omtrent svarende til Nedgangen i Nationalbankens Udlaan til Forøgelse af deres Valutabeholdning.

Bankernes (undtagen Nationalbankens) Balance ultimo September 1924.

| | 3 Hoved-banker | Hoved-staden iøvrigt | Øerne uden Hoved-staden | Jylland | Ialt uden Hoved-bankerne | Hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | ult. Septbr. 1924 | ult. August 1924 | ult. Septbr. 1923 | ult. Septbr. 1922 |
| Antal Banker... | 3 | 17 | 66 | 100 | 183 | 186 | 186 | 189 | 192 |
| Debet: | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Kassebeholdning | 35,0 | 11,5 | 6,8 | 8,9 | 27,2 | 62,2 | 57,1 | 84,9 | 197,3 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 60,4 | 15,1 | 36,7 | 19,3 | 71,1 | 131,5 | 134,9 | 191,3 | 159,8 |
| Udenl. Korrespondenter m. v. | 59,3 | 3,1 | 2,1 | 3,1 | 8,3 | 67,6 | 68,2 | 98,9 | 99,0 |
| Obligationer og Aktier | 374,6 | 42,7 | 49,2 | 63,1 | 155,0 | 529,6 | 531,3 | 606,5 | 591,9 |
| Panteobligationer | 62,1 | 23,5 | 41,0 | 46,7 | 111,2 | 173,3 | 172,4 | 158,6 | 153,9 |
| Indenlandske Veksler | 267,4 | 38,4 | 75,4 | 144,2 | 258,0 | 525,4 | 522,6 | 563,2 | 675,9 |
| Udlaan mod Pant eller Kaution | 113,7 | 59,6 | 96,5 | 122,2 | 278,3 | 392,0 | 393,0 | 503,1 | 651,1 |
| Kassekredit | 491,8 | 107,8 | 145,9 | 235,1 | 488,8 | 980,6 | 994,3 | 1 076,9 | 1 162,8 |
| Konto Kurant | 513,0 | 24,3 | 12,4 | 51,6 | 88,3 | 601,3 | 587,2 | 606,8 | 655,4 |
| Forskellige Debitorer | 21,9 | 17,8 | 1,7 | 6,4 | 25,9 | 47,8 | 46,3 | 64,5 | 69,6 |
| Faste Ejendomme | 46,0 | 14,2 | 6,3 | 10,3 | 30,8 | 76,8 | 76,5 | 82,6 | 72,0 |
| Inventar | » | 0,5 | 0,3 | 0,6 | 1,4 | 1,4 | 1,4 | 1,4 | 1,4 |
| Etableringskonto | 10,0 | » | » | » | » | 10,0 | 10,0 | 10,1 | 0,3 |
| Omkostninger | 13,8 | 3,8 | 3,1 | 5,3 | 12,2 | 26,0 | 23,3 | 28,1 | 30,0 |
| Underskud | 79,6 | 2,2 | 0,1 | 0,5 | 2,8 | 82,4 | 82,4 | 62,9 | 1,1 |
| Tilsammen... | 2 148,6 | 364,5 | 477,5 | 717,3 | 1 559,3 | 3 707,9 | 3 700,9 | 4 139,8 | 4 521,5 |
| Kredit: | | | | | | | | | |
| Aktiekapital | 190,0 | 37,4 | 48,7 | 71,0 | 157,1 | 347,1 | 347,1 | 385,9 | 404,7 |
| Reserver | 83,1 | 2,9 | 24,7 | 27,3 | 54,9 | 138,0 | 138,0 | 140,4 | 164,7 |
| **Folio Konto** | 67,3 | 31,0 | 25,9 | 50,3 | 107,2 | 174,5 | 167,3 | 215,7 | 192,5 |
| Konto Kurant | 506,2 | 29,0 | 18,0 | 15,8 | 62,8 | 569,0 | 555,3 | 792,8 | 923,4 |
| Indlaan paa Bankbog | 293,1 | 60,1 | 159,6 | 149,0 | 368,7 | 661,8 | 658,3 | 751,8 | 755,1 |
| Indlaan paa best. Tid ell. paa Ops. | 480,5 | 147,1 | 163,7 | 292,1 | 602,9 | 1 083,4 | 1 101,8 | 1 222,4 | 1 319,6 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 197,5 | 17,3 | 11,2 | 53,1 | 81,6 | 279,1 | 308,0 | 222,1 | 252,8 |
| Udenlandske Korrespondenter | 142,5 | 7,2 | 4,0 | 7,8 | 19,0 | 161,5 | 137,8 | 109,8 | 61,7 |
| Accept Konto | 36,5 | 4,0 | » | 0,6 | 4,6 | 41,1 | 50,7 | 3,4 | 6,7 |
| Forskellige Kreditorer | 56,9 | 17,7 | 7,1 | 18,4 | 43,2 | 100,1 | 91,1 | 193,8 | 323,2 |
| Prioritetsgæld i fast Ejendom | 7,9 | 4,2 | 0,8 | 2,1 | 7,1 | 15,0 | 14,6 | 21,4 | 12,7 |
| Rediskonterede indenl. Veksler | 50,0 | 0,1 | 1,8 | 9,7 | 11,6 | 61,6 | 61,3 | 11,3 | 14,8 |
| Rente og Provision | 21,2 | 6,3 | 11,2 | 17,8 | 35,3 | 56,5 | 50,4 | 48,9 | 61,3 |
| Overført fra forrige Aar | 15,9 | 0,2 | 0,8 | 2,3 | 3,3 | 19,2 | 19,2 | 20,1 | 28,3 |
| Tilsammen... | 2 148,6 | 364,5 | 477,5 | 717,3 | 1 559,3 | 3 707,9 | 3 700,9 | 4 139,8 | 4 521,5 |

## Arbejdsløsheden i September 1924.

Omstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af September var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 5,5 pCt. mod 5,4 pCt. ved Udgangen af August.

For alle Fag under et, baade i Hovedstaden og i Provinsen, var Arbejdsløsheden omtrent ens i hele September Maaned, og dette gælder ogsaa enkelte af de i nedenstaaende Tabel anførte Erhvervsgrupper, f. Eks. Fabrikfagene i Hovedstaden og Byggefagene i Provinsen. For Byggefagene i Hovedstaden var der derimod Nedgang fra første til sidste Halvdel af Maaneden, og for Arbejdsmændene i Hovedstaden var der en mindre Stigning, bortset fra den 3. Uge i Maaneden, hvor Stigningen var ret stor. For Fabrikfagene i Provinsen var der Nedgang i Arbejdsløsheden med Undtagelse af den sidste Uge, der viste Stigning, og for Arbejdsmændene i Provinsen var der som Helhed nogen Stigning.

Arbejdsløsheden i September Maaned svarede

| September 1924 | Antal Arbejdere | Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | 5. Septbr. | 12. Septbr. | 19. Septbr. | 26. Septbr. |
| Hovedstaden: | | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Bygningsindustri. | 11 621 | 8,8 | 8,4 | 7,8 | 7,9 |
| Anden Industri.. | 65 583 | 6,6 | 6,6 | 6,7 | 6,6 |
| Handel..... | 5 318 | 7,9 | 8,0 | 8,2 | 7,9 |
| Arbejdsmænd ... | 31 126 | 4,0 | 4,1 | 4,6 | 4,2 |
| I alt... | 113 648 | 6,2 | 6,2 | 6,3 | 6,2 |
| Provinserne: | | | | | |
| Bygningsindustri. | 19 448 | 3,6 | 3,5 | 3,6 | 3.7 |
| Anden Industri.. | 57 903 | 7,3 | 7,1 | 6,9 | 7,2 |
| Handel..... | 6 325 | 6,2 | 6,3 | 6,2 | 6,3 |
| Arbejdsmænd ... | 65 019 | 3,1 | 3,0 | 3,2 | 3,3 |
| I alt... | 148 695 | 5,0 | 4,8 | 4,8 | 5,0 |
| Hele Landet... | 262 343 | 5,5 | 5,4 | 5,5 | 5,5 |

nogenlunde til den for samme Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gnsntl.) beregnede, ligesom Tilfældet ogsaa har været i de nærmest foregaaende Maaneder.

| | 1920 | 1921 | 1922 | 1923 | 1924 |
|---|---|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Januar ..... | 13,2 | 19,7 | 28,9 | 21,5 | 21,0 |
| Februar..... | 9,6 | 23,2 | 33,1 | 23,2 | 21,3 |
| Marts ..... | 6,7 | 23,6 | 27,9 | 16,0 | 18,4 |
| April..... | 3,5 | 21,7 | 24,0 | 11,5 | 9,3 |
| Maj..... | 2,8 | 18,6 | 16,1 | 9,1 | 6,1 |
| Juni..... | 2,1 | 16,8 | 13,2 | 8,1 | 5,1 |
| Juli ..... | 2,1 | 16,7 | 12,5 | 74, | 5,3 |
| August..... | 2,4 | 17,7 | 11,1 | 7,6 | 5,4 |
| September..... | 2,7 | 16,6 | 10,6 | 7,4 | 5,5 |
| Oktober..... .. | 3,6 | 18,3 | 11,3 | 7,6 | |
| November..... | 6,1 | 20,8 | 15,2 | 11,4 | |
| December ..... | 15,1 | 25,2 | 20,3 | 16,0 | |

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt foran, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne.

## Slagtningerne paa Eksportslagterierne.

Efter Indberetning fra Veterinærinspektørerne er Antallet af Svin slagtet paa Eksportslagterierne i de otte første Maaneder af 1924 opgjort til ca. 2 677 000 Stkr., medens der i de tilsvarende Maaneder i 1923 kun blev slagtet ca. 2 190 000 Stkr. og i Gennemsnit af Aarene 1911—14 ca. 1 631 000 Stkr. Selv om Hensyn tages til, at de sønderjydske Landsdele er kommet til, ligger Slagtningerne af Svin saaledes nu betydeligt over Gennemsnittet for Aarene før Krigen.

Endvidere slagtedes der i ovennævnte Tidsrum af 1924 ca. 8 300 Heste, ca. 96 300 Stkr. stort Kvæg, ca. 98 200 Fedekalve, ca. 64 300 Spædekalve og ca. 56 000 Faar. I Sammenligning med de tilsvarende Maaneder af 1923 er der nogen Forøgelse i Slagtningerne af Spædekalve, medens Slagtningerne af stort Kvæg og Faar er gaaet stærkt tilbage. Slagtningerne af Heste og Fedekalve er nærmest uforandret.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Statistiske Meddelelser:

69. Bind, 2. Hæfte: Kreaturholdet i Danmark 1923. Pris 75 Øre.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 21. Oktober 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 30 — 7. NOVEMBER 1924



**Indhold:** Værdien af Danmarks Vareomsætning med de forskellige Lande i 1923. — Lærlingestatistik.


## Værdien af Danmarks Vareomsætning med de forskellige Lande i 1923.

Den foreløbige Opgørelse af Værdien af Danmarks Specialhandel med Udlandet, der blev meddelt i Statistiske Efterretninger Nr. 4 for 6. Februar d. A., udviste en Indførsel til Forbrug til et Beløb af ca. 1 907 Mill. Kr. og en Udførsel af indenlandske Varer til et Beløb af ca. 1 533 Mill. Kr.

Efter den nu foreliggende, endelige Opgørelse af Vareomsætningens Værdi i 1923 androg Specialindførslen 1 907 Mill. Kr. og Specialudførslen 1 539 Mill. Kr.; efter samme Opgørelse androg den samlede Indførsel, altsaa Indførselen saavel til Forbrug som til Genudførsel, 2 031 Mill. Kr. og den samlede Udførsel, altsaa Udførselen af saavel indenlandske som fremmede Varer, 1 685 Mill. Kr. Opgørelsen inkluderer ikke Omsætningen med Guld, hvoraf der i 1923 indførtes for 8 Mill. Kr. og udførtes for 36 Mill. Kr., og heller ikke Varer, der kun i Transport-Transit har passeret Landet.

Til Sammenligning med Værdien af den tilsvarende Omsætning i foregaaende Aar skal anføres følgende:

| | Indførsel ialt | Udførsel af indenl. Varer | Udførsel af fremm. Varer |
|---|---|---|---|
| | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| 1923 | 2 031 | 1 539 | 146 |
| 1922 | 1 553 | 1 176 | 107 |
| 1921 | 1 697 | 1 410 | 154 |
| 1920 | 3 244 | 1 591 | 371 |
| 1919 | 2 605 | 740 | 268 |
| 1918 | 946 | 710 | 48 |
| 1917 | 1 089 | 970 | 97 |
| 1916 | 1 357 | 1 177 | 132 |
| 1915 | 1 157 | 979 | 150 |
| 1914 | 795 | 780 | 87 |
| 1913 | 855 | 637 | 84 |

Paa Grund af Pengenes forandrede Værdi lader Tallene fra Aar til Aar sig ikke umiddelbart sammenligne. Det for Danmarks samlede udenlandske Vareomsætning beregnede Pris-Index, der med Aarene 1891—1900 som Basis (= 100) var 129 for 1913, er for 1923 beregnet til 240 og for 1922 og 1921 til henholdsvis 220 og 281.

| Indførsel fra: | 1923 Mill. Kr. | 1922 Mill. Kr. | 1921 Mill. Kr. | 1913 Mill. Kr. |
|---|---|---|---|---|
| Tyskland | 651 | 477 | 462 | 328 |
| Storbritannien | 407 | 341 | 305 | 135 |
| Forenede Stater | 254 | 224 | 343 | 87 |
| Sverige | 115 | 105 | 98 | 71 |
| Rusland, de baltiske Lande, Polen, Danzig og Memel | 66 | 15 | 32 | 50 |
| ~~Frankrig~~ | ~~61~~ | ~~46~~ | ~~43~~ | ~~21~~ |
| Holland | 58 | 55 | 42 | 21 |
| Belgien | 41 | 28 | 19 | 10 |
| Norge | 40 | 33 | 41 | 9 |
| Finland | 31 | 26 | 21 | 9 |
| Argentina | 31 | 20 | 38 | 13 |
| Kina | 29 | 18 | 19 | 9 |
| Brasilien | 27 | 20 | 22 | 6 |
| Britisk Indien | 18 | 16 | 40 | 8 |
| Schweiz | 16 | 17 | 16 | 3 |
| Færøerne, Island og Grønland | 16 | 11 | 13 | 13 |
| Italien | 15 | 13 | 11 | 3 |
| Britisk Nordamerika | 11 | 17 | 20 | 1 |
| Czekoslovakiet | 8 | 8 | 8 | 5 |
| Østrig og Ungarn | 8 | 7 | 5 | |
| Lande i Europa, ikke foran nævnt | 37 | 16 | 17 | 11 |
| Lande udenfor Europa, ikke foran nævnt | 91 | 40 | 82 | 42 |
| Tilsammen | 2 031 | 1 553 | 1 697 | 855 |
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Tyskland | 32 | 31 | 27 | 38 |
| Storbritannien | 20 | 22 | 18 | 16 |
| De forenede Stater | 13 | 14 | 20 | 10 |
| Andre Lande i Europa | 25 | 24 | 22 | 27 |
| Andre Lande udenfor Europa | 10 | 9 | 13 | 9 |
| Tilsammen | 100 | 100 | 100 | 100 |

Det fremgaar af foranstaaende Oversigt over Danmarks Indførsel fra de enkelte fremmede Lande, at der fra 1922 til 1923 kun er foregaaet mindre Forskydninger i de enkelte Landes forholdsmæssige Andel i vor Import; fra Tyskland kom i 1923 32 pCt. af vor samlede Indførsel mod 31 pCt. Aaret i Forvejen, Englands Andel i vor Import gik ned fra 22 til 20 pCt., og U. S. A.s Andel fra 14 til 13 pCt. Fra disse tre Lande tilsammen kom altsaa ikke mindre end 65 pCt. af Indførselens samlede Værdi, et Tal, som iøvrigt har været omtrent det samme i de senere Aar saavel som i 1913. Sammenlignet med Forholdene før Krigen har Tyskland nu en noget mindre Andel af vor Import, til Gengæld er Englands og U. S. A.s Andel noget større; i 1920 var dog Englands Andel 27 pCt. og U. S. A.s Andel 23 pCt.

Nedenstaaende meddeles en Oversigt over Værdien af Indførselen fra Tyskland i 1923, 1922, 1921, og 1913 for forskellige Varegrupper:

| | Indførsel fra Tyskland | | | |
|---|---|---|---|---|
| | 1923 | 1922 | 1921 | 1913 |
| | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Manufakturvarer | 90 | 65 | 53 | 35 |
| Beklædningsgenstande o. l. | 39 | 34 | 37 | 9 |
| Jærn og Arbejder heraf | 72 | 65 | 74 | 34 |
| Papir og Arbejder heraf | 18 | 13 | 13 | 4 |
| Glas og Glasvarer | 11 | 9 | 10 | 3 |
| Automobiler, Cykler, m. m. | 7 | 8 | 14 | 5 |
| Korn | 91 | 39 | 31 | 49 |
| Foderstoffer | 78 | 50 | 38 | 14 |
| Kolonialvarer | 16 | 16 | 10 | 19 |

Værdien af Manufaktur- og Papirvarer, indført fra Tyskland, var saaledes steget forholdsvis stærkt fra 1922 til 1923, medens Indførselsværdien for de andre Industrivarer kun var lidt større i 1923 end Aaret i Forvejen; for Automobiler m. v. var der endogsaa en lille Nedgang. Sammenlignet med 1913 var der under Hensyn til Prisniveauet udpræget Stigning i Indførselen af Beklædningsgenstande, Manufaktur, Papir og Glas, medens Stigningen for Jærnvarernes Vedkommende nærmest svarer til Prisniveauets Opgang. Særlig stærk har Stigningen været for Beklædningsgenstande; med Hensyn til disse skal gøres opmærksom paa, at der i Tallene for de senere Aar er indbefattet Klædningsstykker, som er syet i Tyskland af her fra Landet tilsendte Stoffer. — Af Varegrupper, i hvilke oversøiske Varer spiller en Rolle, er i Oversigten anført Foderstoffer, Korn- og Kolonialvarer. For de to førstnævnte Gruppers Vedkommende er der en betydelig Stigning i Indførselsværdien fra 1922 til 1923; den før Krigen anvendte Fremgangsmaade, at opkøbe oversøiske Varer i Hamborg og andre Steder i Tyskland, der blev genoptaget i 1921 og 1922, er i 1923 blevet yderligere udviklet, og i 1923 er der saavel som i 1922 af Korn og ganske særlig af forarbejdede Foderstoffer foretaget forholdsvis større Indkøb i Tyskland end i 1913, medens de fleste Kolonialvarer og forskellige andre Artikler i 1923 indkøbtes i langt mindre Grad over Tyskland end før Krigen.

Som Helhed var Storbritanniens procentvise Andel i Danmarks samlede Indførselsværdi noget mindre i 1923 end i det foregaaende Aar; men dette dækker i Virkeligheden over ret store Forskydninger for de enkelte Varegruppers Vedkommende; saaledes var der Nedgang i Indførselen af Manufaktur og Beklædningsgenstande, Frø til Oliepresning og Skibe, medens der var Stigning for Korn og Foderstoffer, Spindestoffer, Haar og Fjer, mineralske Olier, Kul og Jærn; Indførselsværdien af mineralske Brændselsstoffer fra England steg saaledes fra 120 til 163 Mill. Kr., Jærn og Arbejder heraf fra 19 til 31 Mill. Kr.; men denne stærke Stigning har altsaa ikke kunnet hindre, at Englands Andel i vor samlede Import er blevet forholdsvis mindre end i 1922. Sammenlignet med 1913 derimod er Englands Andel blevet adskilligt større, hvilket hovedsagelig skyldes, at Værdien af Kul og Kokes er gaaet op fra 62 til 163 Mill. Kr.; dog er ogsaa Importen af følgende Varer steget forholdsvis meget sammenlignet med 1913: Korn, Kolonialvarer, Spindestoffer, Manufakturvarer (fra 17 til 67 Mill. Kr.), mineralske Olier m. v. samt Jærn- og Jærnvarer (fra 10 til 31 Mill. Kr.).

For De forenede Staters Vedkommende er den Nedgang i den forholdsmæssige Andel i Indførselsværdien, som fandt Sted i de to foregaaende Aar, blevet fortsat omend i betydelig mindre Grad; medens U. S. A.s Andel i 1920 var 23 pCt., var den i 1923 kun 13 pCt., hvilket dog er en Del mere end før Krigen. En Undersøgelse af de enkelte Varegrupper udviser kun faa Forskydninger af Betydning fra 1922 til 1923; særlig skal nævnes, at Importen af Olier m. v. steg fra 36 til 45 Mill. Kr., og af Automobiler m. v. (navnlig Dele til Sammensætning her i Landet) fra 23 til 42 Mill. Kr. Aarsagen til at U. S. A.'s Andel i vor Import nu er forholdsvis større end før Krigen, ligger hovedsagelig deri, at Importen af Automobiler m. v. nu udgør 42 Mill. Kr. mod 3 Mill. i 1913; dog er ogsaa Importen af følgende Varer steget særlig stærkt siden 1913: Kolonialvarer, Spindestoffer, Olier

o. l. samt Kautsjukvarer. Importen fra de forenede Stater bestaar iøvrigt hovedsagelig af Korn- og Foderstoffer samt Skind og Læder.

— Af Indførselen fra Sverige faldt 56 Mill. Kr. paa Træ og Trævarer, omtrent 10 Mill. Kr. paa Manufakturvarer og godt 9 Mill. Kr. paa Kornvarer og Foderstoffer. — Af Indførselen fra Norge faldt godt Halvdelen, 23 Mill. Kr., paa Gødningsstoffer, og for Finlands Vedkommende faldt ca. fire Femtedele af den samlede Indførselsværdi paa uforarbejdet Træ. — Man skal yderligere bemærke, at der i 1923 indførtes fra Rusland for 5½ Mill. Kr. Korn og for 23 Mill. Kr. Foderstoffer, medens der Aaret i Forvejen kun indførtes for nogle faa Tusind Kroner; endvidere at der fra Polen i 1923 indførtes for 9 Mill. Kr. Sukker, medens Importen i 1922 var ubetydelig, og endelig at der fra Estland, Letland og Litauen indførtes en Del mere Smør og Æg end Aaret i Forvejen.

Værdien af Udførselen af indenlandske Varer udgjorde:

| til | 1923 Mill. Kr. | 1922 Mill. Kr. | 1921 Mill Kr. | 1913 Mill. Kr. |
|---|---|---|---|---|
| Storbritannien | 1 057 | 757 | 819 | 398 |
| Tyskland | 96 | 81 | 185 | 159 |
| Sverige | 65 | 50 | 88 | 15 |
| Norge | 56 | 69 | 66 | 11 |
| Czekoslovakiet | 55 | 19 | 3 | 10 |
| Østrig og Ungarn | 6 | 3 | 6 | |
| Schweiz | 38 | 26 | 53 | 2 |
| Forenede Stater | 26 | 13 | 38 | 2 |
| Belgien | 20 | 38 | 38 | 4 |
| Frankrig | 16 | 37 | 29 | 3 |
| Holland | 15 | 20 | 16 | 4 |
| Færøerne, Island og Grønland | 13 | 12 | 17 | 4 |
| Lande i Europa, ikke foran nævnt | 34 | 22 | 26 | 12 |
| Lande udenfor Europa, ikke foran nævnt | 42 | 29 | 26 | 13 |
| Tilsammen | 1 539 | 1 176 | 1 410 | 637 |
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Storbritannien | 69 | 64 | 58 | 62 |
| Tyskland | 6 | 7 | 13 | 25 |
| Sverige og Norge | 8 | 10 | 11 | 4 |
| Andre Lande i Europa | 13 | 15 | 13 | 6 |
| Lande udenfor Europa | 4 | 4 | 5 | 3 |
| Tilsammen | 100 | 100 | 100 | 100 |

I 1923 forøgede Storbritannien sin Andel af Udførselsværdien til at udgøre mere end to Trediedele af den samlede Værdi eller endog mere end før Krigen; derimod sank Tysklands forholdsmæssige Andel til kun 6 pCt. af den samlede Udførsel imod 7 pCt. i 1922, 13 pCt. i 1921, 16 pCt. i 1920 og 25 pCt. før Krigen. Man maa dog erindre, at det absolute Beløb for Udførselen til Tyskland steg fra 81 Mill. Kr. i 1922 til 96 Mill. i 1923; det er kun den meget store Stigning i Udførselen til England, som har trykket Tysklands forholdsmæssige Andel ned; sammenlignet med 1913 er det absolute Beløb for Udførselen til Tyskland dog meget lille. — I 1920—22 aftog Belgien og Frankrig betydelige Kvanta Landbrugsprodukter, men i 1923 er denne Eksport gaaet tilbage; derimod steg Udførselen til Schweiz og til U. S. A. igen en Del, efter at have været stærkt paa Retur i de foregaaende Aar, og Udførselen til Czekoslovakiet, hvilken allerede var steget meget fra 1921 til 1922, udviklede sig endnu stærkere i det derpaa følgende Aar; af Udførselen til dette Land faldt i 1923 42 Mill. Kr. paa levende Dyr og 11 Mill. Kr. paa Mælkeriprodukter.

Medens Hovedparten af Udførselen til Storbritannien bestod af forarbejdede Landbrugsprodukter, bestod Udførselen til Tyskland for en stor Del af levende Dyr, idet denne androg 23½ Mill. Kr. af den samlede Udførsel til Tyskland paa 96 Mill. Kr. Af Udførselen til Norge paa 56 Mill. Kr. faldt 24 Mill. Kr. paa Landbrugsvarer, medens der udførtes for 8 Mill. Kr. Skibe, Maskiner m. v., og Resten af Udførselsværdien fordelte sig paa en Mængde forskellige Varer. Af Udførselen til Sverige paa 65 Mill. Kr. faldt 11 Mill. Kr. paa Landbrugsvarer; af de øvrige til Sverige udførte Varer skal nævnes Huder og Skind m. v. (9 Mill. Kr.) og Automobiler m. v. (18 Mill. Kr.).

Værdien af Udførselen af fremmede Varer udgjorde:

| til | 1923 Mill. Kr. | 1922 Mill. Kr. | 1921 Mill. Kr. | 1913 Mill. Kr. |
|---|---|---|---|---|
| Sverige | 67 | 44 | 51 | 19 |
| Norge | 20 | 17 | 16 | 8 |
| Finland | 15 | 9 | 20 | 6 |
| Færøerne, Island og Grønland | 10 | 8 | 8 | 3 |
| Tyskland | 9 | 9 | 27 | 20 |
| Andre Lande | 25 | 20 | 32 | 28 |
| Tilsammen | 146 | 107 | 154 | 84 |

Som det vil ses, var Værdien af Transitomsætningen i 1923 betydelig større end i 1922, men under Hensyn til Prisniveauets Stigning et mindre Beløb end før Krigen. — Angaaende Udførselen til de i Oversigten under »Andre Lande« henførte Lande skal nævnes, at Værdien i 1923 udgjorde: til Storbritannien 6,6 Mill. Kr., til Rusland og de baltiske Lande 3,6 Mill. Kr., til U. S. A. 3,3 Mill. Kr. og til Spanien 3,2 Mill. Kr.

## Lærlingestatistik.

Efter Lærlingeloven af 6. Maj 1921 skal der oprettes Lærlingekontrakter for alle Lærlinge indenfor Haandværk, Industri og Handel m. v., og disse Kontrakter skal i København og paa Frederiksberg godkendes af Arbejdsdirektoratet, andre Steder af Politimesteren, hvilke Myndigheder det tillige ved Cirkulære af 15. Maj 1923 er paalagt at foretage en Udskrift af de enkelte Kontrakter og hvert halve Aar, i Januar og Juli Maaneder, at indsende disse Udskrifter til Det statistiske Departement.

I Statistiske Efterretninger 1924 Nr. 7 er meddelt visse summariske Oplysninger om Antallet af de Lærlingekontrakter, der godkendtes i Tiden fra 1. Juli til 31. December 1923; i det følgende meddeles tilsvarende Oplysninger for Halvaaret Januar—Juli 1924 tillige med Resultaterne af en detailleret Bearbejdelse af de i Kontrakterne fra hele Aaret 1923—24 indeholdte Oplysninger om Lærlingene og deres Forhold i Læretiden.

### *1. Antal godkendte Kontrakter.*

a) Haandværk og Industri.

I Tabel 1 er der særskilt for de enkelte Fag indenfor Haandværk og Industri meddelt Oplysninger om det Antal Lærlingekontrakter, der er godkendt i første Halvdel af 1924, idet der til Sammenligning er anført Antallet af de i hele Landet i sidste Halvdel af 1923 godkendte Kontrakter.[1]

Der er i første Halvdel af 1924 godkendt ialt 3439 Lærlingekontrakter indenfor Haandværksfagene; i det foregaaende Halvaar godkendtes 3428 Kontrakter, og Lærlingetilgangens Omfang synes saaledes at være ganske ensartet i Foraars- og Efteraarshalvaaret. Indenfor de enkelte Fag er Forskellighederne ogsaa kun smaa; til Byggefagene synes dog Tilgangen at være lidt større om Foraaret end om Efteraaret.

Af de 6867 Kontrakter, der ialt er godkendt i Tiden fra 1. Juli 1923 til 30. Juni 1924, gælder kun de 168 kvindelige Lærlinge. Af disse 168 Kontrakter er 65 henført til Tobaksindustrien (næsten alle Cigarillosmagere), 55 til Skotøjsindustrien (Naadlersker), 25 til Barberfaget (Damefrisører) og 11 til Hattebranchen (Modepynt).

[1] Naar de i Tabellen for 1923 andet Halvaar anførte Tal ikke helt er de samme, som de tidligere i Stat. Efterr. 1924 Nr. 7 meddelte, skyldes dette, at man ved en Revision har bestræbt sig for en nøjagtigere Gruppering af de Kontrakter, for hvilke de givne Oplysninger om Lærefaget har været mangelfulde.

Tabel 1.

Antal godkendte Lærlingekontrakter fra 1. Juli 1923—30. Juni 1924.

| Haandværk og Industri: | 1. Januar—30. Juni 1924 | | | | 1. Juli—31. Decbr. 1923 | Ialt 1. Juli 1923—30. Juni 1924 | heraf Kvinder |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Hovedstaden | Provinsbyerne | Landdistrikterne | Hele Landet | | | |
| Møllere | » | » | 4 | 4 | 3 | 7 | » |
| Bagere | 108 | 102 | 99 | 309 | 299 | 608 | » |
| Sukkervarearbejdere | 2 | » | 1 | 3 | 16 | 19 | » |
| Slagtere | 12 | 51 | 14 | 77 | 77 | 154 | » |
| Tobaksarbejdere | 14 | 50 | » | 64 | 97 | 161 | 65 |
| Tekstilarbejdere | 1 | » | » | 1 | 6 | 7 | » |
| Rebslagere | » | » | 1 | 1 | » | 1 | » |
| Riggere og Sejlmagere | 2 | » | » | 2 | 2 | 4 | » |
| Skræddere | 30 | 16 | 33 | 79 | 87 | 166 | 5 |
| Hatte- og Buntmagere | 10 | » | » | 10 | 18 | 28 | 11 |
| Skomagerfaget | 39 | 21 | 23 | 83 | 92 | 175 | 55 |
| Barberere | 25 | 52 | 11 | 88 | 102 | 190 | 25 |
| Brolæggere | » | 1 | » | 1 | 8 | 9 | » |
| Murere | 15 | 66 | 64 | 145 | 115 | 260 | » |
| Tømrere | 7 | 50 | 117 | 174 | 168 | 342 | » |
| Skibstømrere | 9 | 7 | 3 | 19 | 22 | 41 | » |
| Snedkere | 100 | 131 | 109 | 340 | 281 | 621 | » |
| Billedskærere | 2 | 7 | » | 9 | 9 | 18 | » |
| Forgyldere | 2 | 1 | » | 3 | 3 | 6 | » |
| Glarmestre | 1 | 11 | 1 | 13 | 17 | 30 | » |
| Malere | 24 | 74 | 49 | 147 | 123 | 270 | » |
| Sadelmagere | 19 | 10 | 13 | 42 | 93 | 135 | 4 |
| Stukkatører | 4 | 1 | » | 5 | 4 | 9 | » |
| Skorstensfejere | 2 | » | 4 | 6 | 18 | 24 | » |
| Maskinsnedkere | 10 | 6 | » | 16 | 14 | 30 | » |
| Savskærere | » | 1 | » | 1 | 2 | 3 | » |
| Træsko- og Tøffelmagere | » | 1 | » | 1 | 4 | 5 | » |
| Bødkere | » | 1 | 3 | 4 | 3 | 7 | » |
| Drejere | 2 | 8 | 2 | 12 | 2 | 14 | » |
| Børstenbindere | 1 | 1 | 1 | 3 | 4 | 7 | » |
| Kurvemagere | 4 | » | » | 4 | 13 | 17 | » |
| Korkskærere | » | 1 | » | 1 | 1 | 2 | » |
| Karetmagere | 2 | 1 | 12 | 15 | 19 | 34 | » |
| Garvere | 5 | » | » | 5 | 6 | 11 | » |
| Stenhuggere | 2 | » | 2 | 4 | 9 | 13 | » |
| Glasarbejdere | » | » | » | » | 6 | 6 | » |
| Keramikere | 8 | 1 | 1 | 10 | 4 | 14 | » |
| Guld- og Sølvsmede o. l. | 42 | 34 | » | 76 | 51 | 127 | 1 |
| Kobbersmede | 4 | 7 | » | 11 | 5 | 16 | » |
| Gørtlere o. l. | 13 | 6 | » | 19 | 14 | 33 | » |
| Blikkenslagere | 14 | 24 | 12 | 50 | 61 | 111 | » |
| Formere | 16 | 20 | 3 | 39 | 26 | 65 | » |
| Smede | 453 | 478 | 248 | 1179 | 1132 | 2311 | » |
| Jern- og Metalslibere | 7 | 1 | 1 | 9 | 6 | 15 | » |
| Metaltrykkere | 5 | 3 | » | 8 | 9 | 17 | » |
| Urmagere | 3 | 15 | 4 | 22 | 29 | 51 | » |
| Instrumentmagere | 2 | » | » | 2 | 1 | 3 | » |
| Elektrikere | 30 | 50 | 16 | 96 | 132 | 228 | » |
| Bogbindere | 12 | 10 | » | 22 | 32 | 54 | » |
| Typografer | 60 | 58 | 7 | 125 | 109 | 234 | » |
| Litografer | 12 | » | » | 12 | 19 | 31 | » |
| Kemigrafer | 10 | 1 | » | 11 | 12 | 23 | » |
| Fotografer | 1 | 4 | 1 | 6 | 7 | 13 | 4 |
| Kokke | 21 | 1 | » | 22 | 10 | 32 | » |
| Kelnere | 18 | 5 | » | 23 | 16 | 39 | » |
| Andre Fag | 4 | 1 | 1 | 6 | 10 | 16 | 1 |
| Ialt Haandværksfag | 1189 | 1390 | 860 | 3439 | 3428 | 6867 | 168 |

De godkendte Lærekontrakters Fordeling paa Landsdele fremgaar af følgende Tal:

| | 2. Halvaar 1923 | 1. Halvaar 1924 | Hele Aaret 1923—24 |
|---|---|---|---|
| Hovedstaden | 1 230 | 1 189 | 2 419 |
| Provinsbyerne | 1 495 | 1 390 | 2 885 |
| Landdistrikterne | 703 | 860 | 1 563 |
| Hele Landet | 3 428 | 3 439 | 6 867 |

Som det allerede ved Omtalen af Fordelingen mellem Landsdelene af de i 2. Halvaar 1923 godkendte Kontrakter er bemærket (Statistiske Efterretninger 1924, Nr. 7), synes denne Fordeling ikke at stemme med de Erfaringer, man tidligere har gjort med Hensyn til Fordelingen mellem Landsdelene af Antallet af bestaaende Læreforhold, og de i 1. Halvaar af 1924 indhentede Erfaringer synes ikke at have medført nogen væsentlig Ændring heri. Ved Industritællingen 1914 blev Antallet af Lærlinge indenfor Haandværk og Industri opgjort til ca. 6 800 i Hovedstaden, ca. 11 100 i Provinsbyerne og ca. 11 700 i Landdistrikterne. Regner man med en gennemsnitlig Læretid paa 4 à 5 Aar og tager Hensyn til, at der for nogle Lærlinge oprettes Kontrakt mere end een Gang, svarer de ovenfor anførte Tal for den hele aarlige Tilgang til, at der i Hovedstaden findes betydelig flere Lærlinge nu end i 1914, at Antallet af Lærlinge i Provinsbyerne er omtrent uforandret, men at Antallet i Landdistrikterne siden 1914 skulde være gaaet ned til omtrent det halve. Der er saaledes — ogsaa efter at Oplysningerne for 1. Halvaar 1924 foreligger — stadig Grund til at regne med den Mulighed, at Lovens Regler om Godkendelse af Kontrakterne ikke overholdes i fuld Udstrækning, særlig ikke i Landdistrikterne.

Af Tabellens Oplysninger om Lærlingetilgangen til de enkelte Fag vil det ses, at Jern- og Metalindustriens forskellige Fag har optaget ca. 3 000 af de ca. 6 900 Lærlinge, for hvilke der er godkendt Lærekontrakt i Aaret 1923—24. I Smedefaget alene er der godkendt 2 311 Kontrakter, nemlig: 1 154 Maskinarbejdere, 296 Mekanikere, 199 Automobil- og Cyklemekanikere, 158 Klejnsmede og 104 Grovsmede, de resterende ca. 400 Lærlinge indenfor Smedefaget fordeler sig over en Række Specialfag. Ogsaa for andre af de i Tabellen anførte Fag har man ved Bearbejdelsen i Departementet gennemført en mere specificeret Fagdeling end den, der er anvendt i Tabellen. Det kan saaledes anføres, at af de 608 Bagerlærlinge lærer de 60 baade Bager- og Konditorfaget, 460 lærer kun Bagerfaget og 88 kun Konditorfaget. Af de 161 Tobaksarbejderlærlinge lærer 80 som Cigarmagere, 15 som Cigarsorterere og 66 (heraf 59 Kvinder) som Cigarillosmagere. Af de 135 Sadelmagerlærlinge lærer de 67 det egentlige Sadelmagerarbejde, medens 65 lærer Tapetsererfaget.

Da man ikke siden 1914 har Oplysninger om det samlede Antal Lærlinge og Svende, skal med Hensyn til en Vurdering af Lærlingetilgangens Størrelse i de enkelte Fag kun bemærkes, at Lærlingetilgangen til Bagerfaget er meget stor i Forhold til

Tabel 2. Antal godkendte Lærlingekontrakter 1. Juli 1923—30. Juni 1924.

| Handels- og Kontorfag: | 1. Januar—30. Juni 1924 | | | | 1. Juli—31. Decbr. 1923 | Ialt 1. Juli 1923—30. Juni 1924 | heraf Kvinder |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Hovedstaden | Provinsbyerne | Landdistrikterne | Hele Landet | | | |
| Kontorlærlinge i: | | | | | | | |
| Industrien | 20 | 24 | 5 | 49 | 49 | 98 | 4 |
| Alm. Engros Forretn. | 27 | 15 | » | 42 | 57 | 99 | 12 |
| Stormagasiner | 4 | » | » | 4 | 17 | 21 | 20 |
| Alm. Detailhandel | 7 | 5 | 2 | 14 | 15 | 29 | 5 |
| Forsikringsselskaber | 3 | » | » | 3 | 2 | 5 | 1 |
| Rederier | 9 | 5 | » | 14 | 13 | 27 | » |
| And. o. uang. Virksomh. | 2 | 11 | 2 | 15 | 10 | 25 | 1 |
| Ialt Kontorlærlinge | 72 | 60 | 9 | 141 | 163 | 304 | 43 |
| Handelslærlinge i: | | | | | | | |
| Korn- o. Foderstofhand. | » | » | » | » | 12 | 12 | » |
| Viktualiehandel o. lign. | 1 | 2 | » | 3 | 3 | 6 | 3 |
| Sukkervarehandel | » | 3 | » | 3 | » | 3 | » |
| Kolonial, alm. Detailhd. | 62 | 218 | 91 | 371 | 436 | 807 | 2 |
| Vinhandel | 1 | 2 | » | 3 | 1 | 4 | » |
| Tobakshandel | 8 | » | » | 8 | 8 | 16 | 1 |
| Manufaktur og Modevarehandel | 97 | 130 | 22 | 249 | 293 | 542 | 99 |
| Skotøjshandel | 4 | 2 | » | 6 | 5 | 11 | 3 |
| Handel med Tømmer og Bygningsartikler | 7 | 9 | 1 | 17 | 10 | 27 | » |
| Maskin-, Cykle- og Automobilhandel | 16 | 18 | » | 34 | 14 | 48 | » |
| Isenkramhandel | 25 | 44 | 5 | 74 | 97 | 171 | 1 |
| Guldsmedeforretn. o. l. | » | » | » | » | 5 | 5 | 1 |
| Material- og Farvehandel o. lign. | 13 | 8 | 1 | 22 | 13 | 35 | » |
| Bog-, Papir- o. Kunsthd. | 17 | 37 | » | 54 | 72 | 126 | 8 |
| And. o. uang. Virksomh. | 8 | 23 | 6 | 37 | 15 | 52 | 1 |
| Ialt Handelslærlinge | 259 | 496 | 126 | 881 | 984 | 1 865 | 119 |
| Ialt Handels- og Kontorlærlinge | 331 | 556 | 135 | 1022 | 1 147 | 2 169 | 162 |

Arbejderantallet i 1914. I hele Landet optaltes da ca. 3 100 Bagersvende og ca. 1 500 Lærlinge, medens der nu i Løbet af et Aar har været en Tilgang paa 550—600 Lærlinge.

b) Handels- og Kontorfag.

For Handels- og Kontorfagene gives i Tabel 2 (S. 191) Oplysning om Antallet af godkendte Kontrakter.

I Tabellen er foretaget en Deling mellem Kontorlærlinge og Handelslærlinge, idet man til den sidste Gruppe har henført de Lærlinge, der i Lærekontrakterne er betegnet som Kontor- og Handelslærlinge. Det maa dog udtrykkelig bemærkes, at en saadan Deling ikke kan foretages efter en skarp Grænse, dertil er Kontrakternes Oplysninger om Lærefaget hyppigt for uklare, og navnlig skal Handelslærlinge ofte tillige have Uddannelse ved Kontorarbejde.

Af de ca. 2 200 Lærlinge uddannes ca. 800 i Kolonialhandel og ca. 550 i Manufakturhandel, derefter følger Isenkramhandel og Boghandel.

*2. Lærlingetilgangen i de forskellige Maaneder.*

Nedenstaaende anføres særskilt for Haandværks- og Handelslærlinge Oplysning om, i hvilke Maaneder Lærlingen er traadt i Lære.

Maaneden for Læretidens Begyndelse.

| Antal Lærlinge traadt i Lære i: | Haandværkslærlinge | Handelslærlinge |
|---|---|---|
| Januar Maaned | 371 | 120 |
| Februar — | 331 | 111 |
| Marts — | 299 | 81 |
| April — | 913 | 318 |
| Maj — | 1 434 | 316 |
| Juni — | 323 | 101 |
| Juli — | 300 | 119 |
| August — | 366 | 186 |
| Septbr. — | 336 | 212 |
| Oktober — | 830 | 235 |
| Novbr. — | 1 160 | 285 |
| Decbr. — | 204 | 85 |
| Ialt | 6 867 | 2 169 |

Saavel for Haandværks- som for Handelslærlinge, men dog navnlig for de første, er der en betydelig Ophobning omkring Maanederne April—Maj og Oktober—November. Ophobningen er stærkest i Foraarsmaanederne og staar formentlig i Forbindelse med Tidspunkterne for Konfirmation og Afslutning af Skolegangen.

*3. Læretidens Varighed.*

a) Haandværk og Industri.

I Tabel 3 er Antallet af tiltraadte Lærlinge indenfor de enkelte større Fag fordelt efter Læretidens Længde. Man har i denne Tabel udeladt alle de Lærlinge, for hvilke man ikke med nogenlunde Sikkerhed efter de givne Oplysninger kunde slutte, at det var den første Kontrakt der godkendtes for vedkommende Lærling.

Tabel 3. Lærlingene fordelt efter Læretidens Længde.

| Haandværk og Industri: | 3 Aar eller mind. | 3½ Aar | 4 Aar | 4½ Aar | 5 Aar | Ialt |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Bagere | 93 | 45 | 397 | 14 | 2 | 551 |
| Slagtere | 4 | 13 | 93 | 1 | 3 | 114 |
| Skræddere m.v. | 11 | 15 | 81 | 23 | 21 | 151 |
| Barberere m.v. | 37 | 17 | 111 | 5 | » | 170 |
| Murere | 14 | 16 | 178 | 17 | 16 | 241 |
| Tømrere | 21 | 28 | 218 | 14 | 32 | 313 |
| Snedkere | 9 | 16 | 211 | 76 | 272 | 584 |
| Malere | 4 | 13 | 162 | 23 | 49 | 251 |
| Sadelmagere | 1 | 1 | 56 | 24 | 24 | 106 |
| Guld- o. Sølvsmede m.v. | 1 | 1 | 18 | 16 | 85 | 121 |
| Smede m.v. | 49 | 53 | 543 | 182 | 1 120 | 1 947 |
| Elektrikere | 2 | 2 | 53 | 16 | 120 | 193 |
| Typografer | 1 | 1 | 5 | 11 | 210 | 228 |
| Andre Fag | 173 | 35 | 473 | 79 | 292 | 1 052 |
| Samtl. Haandværksfag | 420 | 256 | 2 599 | 501 | 2 246 | 6 022 |

Naar samtlige Fag tages under et, er Antallet af Lærlinge, der skal staa i Lære i 4 og 5 Aar omtrent ens. For Typografer er Læretiden 5 Aar, af Smedene, Elektrikerne og Guld- og Sølvsmede staar de 2 Tredjedele 5 Aar i Lære, den ene Tredjedel af Lærlingene i disse Fag nøjes med 4 Aar (navnlig i Landdistrikterne). Af Snedkere staar Halvdelen 4 og Halvdelen 5 Aar i Lære; i Hovedstaden er Læretiden 5 Aar, i Landdistrikterne 4 Aar, medens der i Provinsbyerne findes omtrent lige mange Snedkerlærlinge med 4- og 5-aarig Læretid. De fleste Malere og Sadelmagere staar 4 Aar i Lære, men en Del af dem har dog 5-aarig Læretid. For de andre i Tabellen anførte Fag: Murere, Tømrere, Barberere, Skræddere, Slagtere og Bagere er Læretiden næsten overalt 4 Aar.

b) Handels- og Kontorfag.

I Tabel 4 anføres for Handels- og Kontorfagene tilsvarende Oplysninger om Læretidens Varighed.

Tabel 4. Lærlingene fordelt efter Læretidens Længde.

| Handels- og Kontorfag: | 3 Aar eller mind. | 3½ Aar | 4 Aar eller derov. | Ialt |
|---|---|---|---|---|
| Kontorlærlinge ialt ..... | 37 | 4 | 87 | 128 |
| Handelslærlinge: | | | | |
| Kolonialhandel ..... | 34 | 51 | 443 | 528 |
| Manufakturhandel ..... | 54 | 26 | 311 | 391 |
| Isenkramhandel ..... | 6 | 5 | 122 | 133 |
| Boghandel m. v..... | 2 | 5 | 97 | 104 |
| Andre Fag ..... | 10 | 4 | 105 | 119 |
| Ialt... | 106 | 91 | 1 078 | 1 275 |
| Tils. Handels- og Kontorfag.. | 143 | 95 | 1 165 | 1 403 |

Læretiden for Handels- og Kontorfagene er ganske overvejende 4 Aar. De forholdsvis faa Lærlinge, der har en anden Læretid, staar næsten alle 3 à 3½ Aar i Lære, medens en Læretid paa over 4 Aar saa at sige ikke findes.

*4. Lønforhold i Læretiden.*

Ved Opgørelsen over Lønforholdene har man ligesom ved Opgørelsen over Læretidens Varighed udelukkende holdt sig til de Kontrakter, om hvilke det efter de foreliggende Oplysninger med nogenlunde Sikkerhed kan antages, at det er de første Kontrakter, der oprettes for vedkommende Lærlinge.

I det følgende er der som overalt i det foregaaende skelnet mellem Haandværks- og Handelslærlinge, men indenfor disse to Hovedgrupper meddeles Oplysninger om Lønforhold for alle Fag under ét, idet der dog er vedføjet Oplysninger for de større Fag, hvis Lønforhold i væsentlig Grad afviger fra det sædvanlige. Opgørelsen over Lønforholdene er foretaget særskilt for næsten alle de i Tabellerne 1 og 2 anførte Fag, og ved Henvendelse til Departementet vil interesserede for de enkelte Fag kunne faa meddelt alle de Oplysninger, der i det følgende er givet for samtlige Fag under et.

a) Haandværk og Industri.

I Tabel 5 findes Oplysning om hvor mange af de 6 022 Haandværkslærlinge, der fik Kost og Logi eller alene Kost hos Mesteren. Da Forholdene med Hensyn til Naturalydelser for Bagernes Vedkommende i høj Grad afviger fra det normale, er i Tabellen vedføjet Oplysninger særskilt for Bagerfaget. Af de københavnske Bagerlærlinge modtager over 1 Tredjedel Kost (en Del heraf tillige Logis) hos Mesteren. I Provinsbyerne og Landdistrikterne er det endog langt det almindeligste, at Bagerlærlinge faar Kost og Logis hos Mesteren.

Tabel 5. Antal Lærlinge, der lønnes med Naturalydelser.

| Haandværk og Industri: | Hovedstaden | | Provinsbyerne | | Landdistrikterne | | Hele Landet | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Ialt | heraf Bagere | Ialt | heraf Bagere | Ialt | heraf Bagere | Ialt | heraf Bagere |
| Antal Lærlinge: | | | | | | | | |
| Med Kost o. Logis hos Mesteren ..... | 35 | 33 | 282 | 148 | 689 | 117 | 1 006 | 298 |
| Med Kost hos Mester. | 56 | 48 | 51 | 17 | 45 | 7 | 152 | 72 |
| Paa egen Kost o. Logis | 2 122 | 132 | 2 179 | 23 | 563 | 26 | 4 864 | 181 |
| Tilsammen... | 2 213 | 213 | 2 512 | 188 | 1 297 | 150 | 6 022 | 551 |

Naar der ses bort fra Bagerfaget, er saa at sige alle Lærlinge i Hovedstaden og over de 9 Tiendedele af Lærlingene i Provinsbyerne paa egen Kost og Logis. I Landdistrikterne faar derimod ca. Halvdelen af Lærlingene Kost og Logis hos Mesteren.

Systemet med Kost og Logis hos Læremesteren har altsaa nu udenfor Bagerfaget kun Betydning i Landdistrikterne, og det synes her at være nogenlunde lige hyppigt indenfor de forskellige Fag, dog synes det at være forholdsvis almindeligt, at Lærlinge i Byggefagene faar Kost og Logis hos Mesteren, medens dette Lønsystem er ret sjældent indenfor Jernindustrien.

Den kontante Løn, der gives de Lærlinge, der faar Kost og Logis hos Læremesteren, er for samtlige Haandværksfag under et i Landdistrikterne stigende fra gennemsnitlig 90 Øre ugentlig i første Læreaar til 1,30 Kr. i andet, 1,92 Kr. i tredje og 2,84 Kr. i fjerde Læreaar. For Bagerne, der som anført i Landdistrikterne næsten alle faar Kost og Logis hos Mesteren, skal der anføres, at den gennemsnitlige Løn er forholdsvis meget højere end den sædvanlige, nemlig stigende fra 2,34 Kr. i første Læreaar, til 5,41 Kr. i fjerde Læreaar. Formentlig er disse forholdsvis gunstige Lønforhold for Bagerne medvirkende til den foran paapegede stærke Lærlingetilgang til dette Fag. Den stærke Lærlingetilgang vil, naar det ikke drejer sig om et Fag, der er i stærk Fremgang, og det kan næppe siges at være Tilfældet med Bagerfaget, med overvejende Sandsynlighed medføre stor Arbejdsløshed, naar Læretiden er forbi. Bagersvendenes Arbejdsløshedsprocent har da ogsaa for Aaret som Helhed været gennemsnitlig 20—22 pCt. i Aarene 1920—23.

I Tabel 6 angives dels for samtlige Haandværksfag under et, dels særskilt for Jernindustrien (omfattende 2 551 Lærlinge) og Byggefagene (1 625 Lærlinge) Oplysning om den gennemsnitlige ugentlige Løn for de Lærlinge, der er paa egen Kost og Logis. Oplysninger gives særskilt for de enkelte Læreaar og Landsdele.

Tabel 6. Den gennemsnitlige Ugeløn for Lærlinge paa egen Kost og Logis.

| Haandværk og Industri: | Hovedstaden | Provinsbyerne | Landdistrikt. | Hele Landet |
|---|---|---|---|---|
| | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. |
| 1. Læreaar: Samtlige Fag ... | 7,07 | 6,34 | 5.93 | 6,61 |
| Jernindustrien ... | 5,66 | 5,20 | 5,03 | 5,40 |
| Byggefagene .... | 7,17 | 6,71 | 6,58 | 6,82 |
| 2. Læreaar: Samtlige Fag ... | 8,89 | 8,13 | 7,74 | 8,42 |
| Jernindustrien ... | 7,09 | 6,71 | 6,56 | 6,88 |
| Byggefagene .... | 9,15 | 9,01 | 8,71 | 9,00 |
| 3. Læreaar: Samtlige Fag ... | 10,78 | 10,24 | 9,78 | 10,42 |
| Jernindustrien ... | 8,57 | 8,33 | 8,24 | 8,43 |
| Byggefagene .... | 11,28 | 11,17 | 11,09 | 11,19 |
| 4. Læreaar: Samtlige Fag ... | 12,47 | 12,48 | 12,10 | 12,43 |
| Jernindustrien ... | 10,34 | 10,29 | 10,07 | 10,29 |
| Byggefagene .... | 13,36 | 13,56 | 13,69 | 13,52 |
| 5. Læreaar: Samtlige Fag ... | 12,77 | 15,51 | — | 14,11 |
| Jernindustrien ... | 11,41 | 15,42 | — | 12,39 |
| Byggefagene .... | 13,54 | 14,67 | — | 14,36 |

For samtlige Fag under et udgør Ugelønnen ca. $6^1/_2$ Kr. i første Læreaar, ca. $8^1/_2$ Kr. i andet, ca. $10^1/_2$ Kr. i tredje, ca. $12^1/_2$ Kr. i fjerde og ca. 14 Kr. i femte Læreaar. I de tre første Læreaar er Lønnen i Hovedstaden ca. 1 Kr. og i Provinsbyerne ca. 50 Øre højere end i Landdistrikterne. I det fjerde Læreaar er Lønnen omtrent ens i alle tre Landsdele, og i det femte Læreaar, hvor der er betydelig Nedgang i Antallet af Lærlinge i Sammenligning med Antallet i de foregaaende Læreaar, særlig i Provinsen, synes Lønningerne at være lavest i Hovedstaden.

Lønningerne i Byggefagene ligger snarest lidt over den gennemsnitlige, navnlig i Landdistrikterne. Derimod ligger Lønningerne for Lærlinge i Jernindustrien, navnlig i Hovedstaden, ikke uvæsentlig under den gennemsnitlige Lærlingeløn. De faktiske Lønninger i Jernindustrien (Smedefaget) er dog i Hovedstaden større end angivet i Tabellen. De større københavnske Firmaer indenfor dette Fag har almindeligvis en Bestemmelse om, at Lærlingene har Ret til at deltage i Akkorder saaledes, at der med visse Mellemrum (f. Eks. halvaarlig) udbetales Lærlingen det halve Akkordoverskud, medens den anden Halvdel indsættes paa en Sparekassebog, saaledes at Beløbet først kan hæves af Lærlingen, naar Læretiden er endt.

Naturligvis varierer Lønnen noget fra Fag til Fag. Indenfor Byggefagene ligger Lønnen for Snedkerne forholdsvis lavt, medens Lønnen for Tømrere og navnlig Murere er højere end den gennemsnitlige. Lærlingelønningerne indenfor de grafiske Fag (Typografer og Litografer) er relativ høj, medens Lønnen for Skræddere er forholdsvis lav.

### b. Handels- og Kontorfag.

I Tabel 7 meddeles for Handels- og Kontorfagene Oplysning om, hvor mange Lærlinge der faar Kost og Logis hos Indehaverne af den Forretning, i hvilken de oplæres, og hvormange der er paa egen Kost og Logis.

Tabel 7. Antal Lærlinge, der lønnes med Naturalydelser.

| Handels- og Kontorfag: | Hovedstaden | Provinsbyerne | Landdistrikt. | Hele Landet |
|---|---|---|---|---|
| Antal Lærlinge: | | | | |
| Med Kost o. Logis hos Mesteren | 1 | 141 | 92 | 234 |
| — — hos Mesteren ..... | 3 | 49 | 9 | 61 |
| Paa egen Kost og Logis .... | 352 | 580 | 48 | 980 |
| Samtlige Handelsfag... | 356 | 770 | 149 | 1 275 |

Lærlinge i Handels- og Kontorfag sørger ligesom Lærlingene indenfor Haandværksfagene i Hovedstaden næsten alle selv for Kost og Logis. Derimod synes det baade i Provinsbyerne og i Landdistrikterne indenfor Handels- og Kontorfagene at være forholdsvis mere almindeligt end i Haandværksfagene, at Lærlingen faar Kost og Logis hos Læremesteren. Dette Lønsystem er særlig almindeligt for Lærlinge i Kolonialhandelen; af de 358 Koloniallærlinge i Provinsbyerne fik 152 enten Kost alene eller baade Kost og Logis hos Læremesteren.

Den kontante Løn for de Lærlinge, der modtager Kost og Logis hos Læremesteren, svarer ret nøje til den Løn, der betales indenfor Haandværksfagene.

I Tabel 8 meddeles dels for samtlige Handels- og Kontorfag under et, dels særskilt for Kontorlærlinge og Handelslærlinge Oplysning om den gennemsnitlige Ugeløn for Lærlinge paa egen Kost og Logis.

Tabel 8. Den gennemsnitlige Ugeløn for Lærlinge paa egen Kost og Logis.

| Handels- og Kontorfag: | Hovedstaden | Provinsbyerne | Landdistrikt. | Hele Landet |
|---|---|---|---|---|
| | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. |
| 1. Læreaar: Samtlige Fag ... | 9,98 | 7,52 | 6,08 | 8,41 |
| Kontorfag ..... | 11,08 | 9,18 | — | 10,30 |
| Handelsfag ..... | 9,74 | 7,37 | 6,06 | 8,16 |
| 2. Læreaar: Samtlige Fag ... | 12,99 | 9,32 | 7,77 | 10,67 |
| Kontorfag ..... | 14,46 | 11,87 | — | 13,43 |
| Handelsfag ..... | 12,67 | 9,10 | 7,72 | 10,31 |
| 3. Læreaar: Samtlige Fag ... | 16,47 | 11,53 | 10,03 | 13,38 |
| Kontorfag ..... | 18,07 | 15,10 | — | 16,91 |
| Handelsfag ..... | 16,12 | 11,23 | 9,85 | 12,92 |
| 4. Læreaar: Samtlige Fag ... | 19,42 | 13,72 | 12,00 | 15,65 |
| Kontorfag ..... | 21,24 | 18,75 | — | 20,06 |
| Handelsfag ..... | 19,14 | 13,31 | 11,71 | 15,19 |

I Landdistrikterne svarer Lønnen meget nøje til Haandværkslærlingenes, derimod faar Handels- og Kontorlærlingene i Provinsbyerne lidt højere Løn end Haandværkslærlingene. I Hovedstaden er Forskellen meget betydelig, idet Handels- og Kontorlærlingenes Løn her ligger fra ca. 3 Kr. i 1. Læreaar til ca. 7 Kr. i 4. Læreaar højere end Haandværkslærlingenes. Kontorlærlingene lønnes navnlig i Provinsbyerne bedre end Handelslærlingene.

Indenfor de enkelte Brancher synes Lønningerne at være nogenlunde ens.

*5. Forholdet mellem Antallet af Svende og Lærlinge i de enkelte Bedrifter.*

De statistiske Blanketter angaaende Lærlingeforhold indeholder foruden Udskrift af Bestemmelserne i Lærekontrakten tillige Oplysning om, hvor mange Lærlinge i vedkommende Fag der forinden Kontraktens Oprettelse i Forvejen fandtes i den paagældende Bedrift samt hvor mange Svende i vedkommende Fag Læremesteren beskæftigede paa det Tidspunkt, Kontrakten oprettedes.

a. Haandværk og Industri.

For Haandværkslærlingenes Vedkommende meddeles i Tabel 9 Oplysning om, hvorledes de 6 867 Lærlinge fordeler sig paa de enkelte Størrelsesgrupper af Bedrifter.

Lærlingene uddannes ganske overvejende i de smaa Bedrifter. Af de 6 867 Lærlinge uddannes de 3 209 eller henimod Halvdelen i Virksomheder, der

Tabel 9. Antallet af Lærlinge fordelt efter Bedriftens Størrelse.

| Haandværk og Industri: | I Bedrifter med Antal Svende: | | | | | | | | Samtlige Bedrifter |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Ingen | 1—2 | 3—5 | 6—10 | 11—20 | 21—100 | over 100 | Uoplyst | |
| Antal Lærlinge i Forvejen: | | | | | | | | | |
| Ingen ..... | 836 | 930 | 239 | 63 | 27 | 8 | » | 4 | 2 107 |
| 1—2 ..... | 434 | 1 009 | 472 | 220 | 97 | 39 | » | 12 | 2 283 |
| 3—5 ..... | 46 | 187 | 190 | 175 | 140 | 84 | 8 | 2 | 832 |
| 6—10 ..... | 1 | 32 | 62 | 123 | 118 | 87 | 18 | » | 441 |
| 11—20 ..... | » | 5 | 16 | 55 | 138 | 158 | 35 | » | 407 |
| 21—100 ..... | » | » | 3 | 2 | 54 | 298 | 77 | » | 434 |
| Over 100 ..... | » | » | » | » | » | 94 | 32 | » | 126 |
| Uoplyst ..... | 16 | 17 | 4 | 4 | » | » | » | 196 | 237 |
| Ialt ... | 1 333 | 2 180 | 986 | 642 | 574 | 768 | 170 | 214 | 6 867 |

har højst 2 Svende og højst ialt 3 Lærlinge, ca. $^1/_8$ af samtlige Lærlinge uddannes i Virksomheder, hvor der ingen Svende er, og hvor der ikke er andre Lærlinge end vedkommende selv. Ca. 1 Fjerdedel af samtlige Lærlinge uddannes i Virksomheder med over 6 Lærlinge, men disse Virksomheder med forholdsvis mange Lærlinge har som Regel ogsaa et stort Antal Svende. Det kan dog anføres, at 3 af de Lærlinge, der er traadt i Lære i 1923—24, uddannes paa en Fagskole, hvor der efter dennes særlige Karakter og Opgave findes langt flere Lærlinge end Svende.

En Undersøgelse særskilt for de forskellige Landsdele angaaende Lærlingenes Fordeling paa Bedrifterne efter disses Størrelse viser, at det navnlig er i Landdistrikterne, Lærlingene samler sig om de ganske smaa Bedrifter, medens de i Byerne og navnlig i Hovedstaden i større Omfang uddannes i noget større Virksomheder. Medens ca. Halvdelen af samtlige Lærlinge i hele Landet uddannes i Virksomheder, der kun har højst 2 Svende og højst ialt 3 Lærlinge, er det tilsvarende Tal for Landdistrikterne ca. $^8/_4$, for Provinsbyerne ca. $^4/_9$ og for Hovedstaden ca. $^1/_3$.

Indenfor de forskellige Faggrupper er der ligesom for Landsdelene nogen Forskel mellem Lærlingenes Fordeling paa store og smaa Bedrifter; Lærlinge i Byggefagene uddannes ganske overvejende paa de smaa Bedrifter, medens Lærlingene i Jernindustri forholdsvis hyppigere uddannes i mellemstore og store Bedrifter; af Lærlinge i de to nævnte Faggrupper uddannes saaledes henholdsvis ca. $^8/_5$ og ca. $^1/_3$ i de tidligere nævnte Smaabedrifter med højst 2 Svende og højst 3 Lærlinge, og medens kun én Lærling i Byggefagene er traadt i Lære i en Virksomhed, der

Tabel 10. Antallet af Lærlinge fordelt efter Bedriftens Størrelse.

| Handels- og Kontorfag: Antal Lærlinge i Forvejen: | I Bedrifter med Antal udlærte Medhjælpere: Ingen | 1—2 | 3—5 | 6—10 | 11—20 | 21—100 | over 100 | Uoplyst | Samtlige Bedrifter |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Ingen | 290 | 384 | 78 | 15 | 3 | » | » | » | 770 |
| 1—2 | 180 | 506 | 197 | 65 | 20 | 12 | » | 4 | 984 |
| 3—5 | 3 | 34 | 45 | 30 | 21 | 39 | » | » | 172 |
| 6—10 | » | 11 | 5 | 7 | 17 | 38 | 2 | » | 80 |
| 11—20 | » | » | » | 2 | 8 | 18 | 12 | » | 40 |
| 21—100 | » | » | » | » | » | 20 | 53 | » | 73 |
| Over 100 | » | » | » | » | » | » | 5 | » | 5 |
| Uoplyst | 4 | 9 | 1 | » | » | » | » | 31 | 45 |
| Ialt | 477 | 944 | 326 | 119 | 69 | 127 | 72 | 35 | 2 169 |

har over 20 Svende og over 20 Lærlinge, er dette Tilfældet med ca. 450 Lærlinge i Jernindustrien, svarende til ca. 1/7 af samtlige de Lærlinge, der er traadt i Lære i Jernindustrien i 1923—24.

b) Handels- og Kontorfag.

I Tabel 10 meddeles for Handels- og Kontorlærlinge Oplysninger svarende til dem, der for Haandværkslærlingene er meddelt i Tabel 9.

Handels- og Kontorlærlingene samler sig endnu stærkere end Haandværkslærlingene om de smaa Bedrifter. Af samtlige 2169 Lærlinge uddannes 1360 eller ca. 8/5 i de ganske smaa Bedrifter med højst 2 udlærte Medhjælpere og højst 3 Lærlinge.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Handelsstatistiske Meddelelser, 15. Bind:

9. Hæfte: Vareomsætningen med Udlandet i September 1924. Pris 35 Øre.

Af Statistiske Meddelelser, 71. Bind:

3. Hæfte: Landstingsvalget September 1924. Pris 50 Øre.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 7. November 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 31 — 20. NOVEMBER 1924



**Indhold:** Detailpriserne i Oktober 1924. — Bankernes Balance ved Udgangen af Oktober 1924.


## Detailpriserne i Oktober 1924.

Ved Indberetninger fra Kommunalbestyrelserne i København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, fra samtlige Købstadkommuner og fra noget over 100 Landkommuner med større bymæssige Bebyggelser er der for Oktober Maaned 1924 — paa samme Maade som for de foregaaende Kvartaler — fremskaffet Oplysninger til Beregning af Gennemsnits-Detailpriser for Landets forskellige Dele. Oplysningerne er indsamlet i første Uge af Oktober Maaned.

I omstaaende Tabel Side 198 er meddelt Resultaterne af de foretagne Gennemsnitsberegninger, og til Sammenligning er anført de tilsvarende Gennemsnitspriser for Juli, April og Januar 1924 samt for Oktober 1923.

Prisbevægelsen fra Juli til Oktober har været noget uensartet for de forskellige Varer; for langt de fleste har der dog været en større eller mindre Prisstigning.

Alle Brødpriserne viser Stigning fra Juli til Oktober. For Rugbrød var Prisstigningen pr. 4 kg 20 Øre i Hovedstaden og 18 Øre i Provinsbyerne og Landdistrikterne. For Franskbrød var Prisstigningen omtrent lige stor overalt, nemlig 7 Øre pr. kg i Hovedstaden og Provinsbyerne og 8 Øre pr. kg i Landdistrikterne, medens den for Sigtebrød var mindst i Hovedstaden med 4 Øre pr. kg mod 7 Øre i Provinsbyerne og 8 Øre i Landdistrikterne.

De fleste Mel- og Grynsorter viser Stigning, dog ikke Kartoffelmel og Sagogryn. Den største Prisstigning falder paa Flormel.

Sukkerpriserne er steget med 5 à 6 Øre pr. kg, og ogsaa for Kaffe og Te har der været Opgang i Priserne. Derimod er der for Svedsker, Rosiner m. v. en ret betydelig Prisnedgang, særlig i Hovedstaden, hvilket hænger sammen med Ophøret pr. 1 Juli af de midlertidige Toldforhøjelser for disse Varer. De i Begyndelsen af Juli indsamlede Priser var endnu i høj Grad paavirket af disse Toldforhøjelser, særlig i Hovedstaden, hvor der kun var en uvæsentlig Nedgang i disse Priser fra April til Juli, hvorfor Oktober atter viser Nedgang i Priserne og mest i Hovedstaden.

Priserne paa Smør og Æg er steget meget stærkt, og Smørprisen er betydelig højere end ved samme Tid i Fjor, medens Ægprisen kun er uvæsentlig højere. Sammen med Smørprisen er Mælkepriserne steget, for Sødmælk saaledes 4 à 6 Øre pr. Liter.

Kødpriserne samt Prisen for Mørbrad er for Landet som Helhed omtrent uforandrede, idet der har været en svag Stigning i Priserne i Provinsbyerne og Landdistrikterne, men nogen Nedgang i Hovedstaden. Derimod er der Stigning for Flæskepriserne bortset fra Mørbrad.

Med Hensyn til Fiskepriserne er der som altid om Efteraaret stærk Nedgang i Prisen for Sild i Hovedstaden; for Torsk er der overalt Prisstigning, medens der ikke er større Forandring i Prisen for Rødspætter.

For Kartofler og Grønsager er Sommerens høje Sæsonpriser nu afløst af Efteraarspriserne, der er en Del lavere end Priserne i April.

Prisen for Elektricitet er uforandret, medens der for Gas, Petroleum og Kul og Koks er en mindre Nedgang; Nedgangen for Kul og Koks findes dog kun i Provinsbyerne og Landdistrikterne, idet der i Hovedstaden endog har været en lille Prisstigning.

Priserne for nyt Fodtøj og Reparation af Fodtøj er uforandrede fra Juli til Oktober.

Foruden den i Tabellen S. 198 meddelte Sammenligning af Priserne i Begyndelsen af hvert Kvartal 1924 samt i Oktober 1923 har man i en særlig Tabel (Side 199) givet en Sammenstilling af Priserne i 1914

## Gennemsnits-Detailpriser for Oktober, Juli, April og Januar 1924 samt Oktober 1923.

| | | Hovedstaden | | Købstæderne | | 110 Landkomm. | | Gennemsnit for hele Landet | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Oktober 1924 | Juli 1924 | Oktober 1924 | Juli 1924 | Oktober 1924 | Juli 1924 | Oktober 1924 | Juli 1924 | April 1924 | Januar 1924 | Oktober 1923 |
| | | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre |
| Rugbrød | 4 kg | 129 | 109 | 129 | 111 | 128 | 110 | 129 | 110 | 111 | 102 | 101 |
| Sigtebrød | kg | 70 | 66 | 63 | 56 | 62 | 56 | 65 | 59 | 59 | 55 | 55 |
| Franskbrød | — | 100 | 93 | 92. | 85 | 91 | 83 | 94 | 87 | 87 | 81 | 81 |
| Flormel | — | 56 | 48 | 58 | 49 | 57 | 48 | 57 | 48 | 49 | 45 | 45 |
| Byggryn, danske | — | 61 | 53 | 59 | 53 | 57 | 51 | 59 | 52 | 52 | 48 | 48 |
| Havregryn, danske | — | 101 | 92 | 96 | 88 | 89 | 86 | 95 | 89 | 93 | 87 | 87 |
| Semoulegryn | — | 73 | 70 | 77 | 72 | 73 | 69 | 74 | 70 | 70 | 68 | 67 |
| Kartoffelmel | — | 72 | 72 | 71 | 71 | 68 | 66 | 70 | 70 | 70 | 63 | 54 |
| Risengryn | — | 104 | 102 | 93 | 89 | 87 | 82 | 95 | 91 | 90 | 86 | 82 |
| Sagogryn | — | 114 | 116 | 111 | 112 | 104 | 106 | 110 | 111 | 120 | 115 | 110 |
| Gule Ærter, Victoria, afskallede | — | 118 | 127 | 111 | 112 | 96 | 98 | 108 | 112 | 113 | 112 | 111 |
| Hugget Melis Nr. 1 | — | 101 | 95 | 104 | 99 | 102 | 97 | 102 | 97 | 115 | 102 | 108 |
| Farin, lyst, Nr. 1 | — | 88 | 81 | 90 | 85 | 89 | 84 | 89 | 83 | 102 | 89 | 96 |
| Kaffe | — | 534 | 488 | 532 | 494 | 518 | 481 | 528 | 488 | 467 | 427 | 423 |
| Te, alm. Kongo | — | 1026 | 977 | 919 | 898 | 933 | 953 | 959 | 943 | 940 | 904 | 888 |
| Tørrede, amerik. Æbler, ringede | — | 263 | 276 | 268 | 276 | 252 | 260 | 261 | 271 | 287 | 209 | 192 |
| Tørrede Abrikoser | — | 327 | 329 | 320 | 332 | 317 | 320 | 321 | 327 | 349 | 265 | 307 |
| Svedsker m. Sten | — | 204 | 226 | 149 | 162 | 139 | 145 | 164 | 178 | 194 | 141 | 129 |
| Rosiner, Valencia | — | 244 | 266 | 215 | 225 | 196 | 210 | 218 | 234 | 251 | 207 | 194 |
| Fiskeboller, færøiske | 1/2 kg | 85 | 84 | 87 | 87 | 87 | 86 | 86 | 86 | 86 | 86 | 87 |
| Henkogte Ærter, grove | — | 87 | 88 | 93 | 95 | 93 | 93 | 91 | 92 | 92 | 90 | 88 |
| Hvidtøl, Nr. 1 | 1/1 Fl. | 25 | 25 | 25 | 25 | 26 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 | 25 |
| Bajersk Øl | 1/2 - | 29 | 29 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 | 30 |
| Smør, lurmærket | kg | 649 | 554 | 629 | 544 | 616 | 539 | 631 | 546 | 482 | 563 | 556 |
| Margarine (animalsk) | — | 296 | 271 | 258 | 237 | 238 | 226 | 264 | 245 | 252 | 246 | 233 |
| Plantefedt (Palmin) | — | 198 | 187 | 203 | 190 | 203 | 192 | 201 | 190 | 201 | 192 | 181 |
| Vegetabilmargarine | — | 202 | 190 | 194 | 182 | 190 | 178 | 195 | 183 | 197 | 188 | 182 |
| Mejeri-Ost | — | 233 | 215 | 210 | 189 | 194 | 170 | 212 | 191 | 199 | 196 | 180 |
| Æg, nylagte, danske | Snes | 505 | 379 | 469 | 351 | 446 | 337 | 473 | 356 | 288 | 597 | 464 |
| —, præserverede | — | 389 | — | 364 | — | 338 | — | 364 | — | — | 370 | 327 |
| Sødmælk | Liter | 49 | 43 | 40 | 35 | 37 | 33 | 42 | 37 | 36 | 39 | 38 |
| Helskummet Mælk | — | 18 | 15 | 12 | 12 | 11 | 11 | 14 | 13 | 12 | 13 | 13 |
| Kærnemælk | — | 26 | 23 | 14 | 14 | 13 | 12 | 18 | 16 | 16 | 17 | 17 |
| Oksekød (Forkød) | kg | 246 | 258 | 226 | 221 | 223 | 221 | 232 | 233 | 219 | 215 | 209 |
| — (skært Kød) | — | 388 | 420 | 308 | 304 | 298 | 297 | 331 | 340 | 314 | 312 | 312 |
| Kalvekød (Forkød) | — | 250 | 261 | 229 | 223 | 209 | 209 | 229 | 231 | 213 | 212 | 210 |
| Fersk Svinebov | — | 255 | 223 | 277 | 255 | 279 | 253 | 270 | 244 | 235 | 235 | 245 |
| Svine-Rygben, fra Slagteri | — | 94 | 53 | 57 | 44 | 62 | 50 | 71 | 49 | 51 | 59 | 62 |
| Mørbrad | — | 496 | 506 | 454 | 437 | 452 | 444 | 467 | 462 | 389 | 440 | — |
| Saltet Brystflæsk | — | 361 | 310 | 315 | 289 | 318 | 286 | 331 | 295 | 287 | 291 | 304 |
| Islandsk Lammekød, Forbov | — | 225 | » | 210 | 186 | 217 | 187 | 217 | 187 | 185 | 185 | 185 |
| Røget, benløs Skinke | — | 462 | 438 | 490 | 480 | 509 | 497 | 487 | 472 | 452 | 468 | 471 |
| Svinefedt, krydret, dansk | — | 308 | 278 | 276 | 227 | 271 | 221 | 285 | 242 | 260 | 282 | 244 |
| Spegepølse | — | 617 | 603 | 473 | 457 | 452 | 460 | 514 | 507 | 495 | 494 | 491 |
| Ferske Sild | — | 88 | 141 | 86 | 90 | 86 | 92 | 87 | 108 | 100 | 92 | 69 |
| Torsk | — | 105 | 86 | 75 | 63 | 82 | 69 | 87 | 73 | 82 | 91 | 78 |
| Rødspætter | — | 272 | 284 | 186 | 179 | 161 | 164 | 206 | 209 | 195 | 206 | 180 |
| Klipfisk | — | 171 | 166 | 169 | 161 | 161 | 153 | 167 | 160 | 157 | 144 | 146 |
| Hvidkaal | — | 15 | — | 18 | — | 18 | — | 17 | — | 30 | 16 | 17 |
| Gulerødder [1] | — | 29 | 156 | 24 | 142 | 22 | 174 | 25 | 157 | 30 | 23 | 22 |
| Kartofler, i større Partier | 50 kg | 1041 | 1268 | 827 | 1017 | 754 | 934 | 874 | 1073 | 1095 | 723 | 609 |
| — i mindre — | [2] kg | 24 | 30-57 | 22 | 25-70 | 20 | 25-62 | 22 | 27-63 | 26 | 18 | 17 |
| Køkkensalt | — | 20 | 19 | 19 | 19 | 18 | 17 | 19 | 18 | 18 | 18 | 18 |
| Amerikansk Vaskesoda | — | 17 | 16 | 18 | 17 | 17 | 16 | 17 | 16 | 16 | 16 | 16 |
| Brun Sæbe, prima | — | 94 | 94 | 94 | 95 | 91 | 91 | 93 | 93 | 102 | 97 | 92 |
| Petroleum, Water white | Liter | 29 | 31 | 28 | 29 | 28 | 29 | 28 | 30 | 30 | 30 | 30 |
| Skotske Nøddekul | hl | 469 | 446 | 463 | 476 | 454 | 479 | 462 | 467 | 538 | 489 | 475 |
| Knuste Koks, leveret | — | 416 | 404 | 407 | 420 | 417 | 423 | 413 | 416 | 480 | 429 | 403 |
| Elektricitet | kwt. | 50 | 50 | 62 | 63 | 67 | 67 | 60 | 60 | 60 | 60 | 61 |
| Gas | m³ | 25 | 26 | 33 | 34 | 36 | 38 | 31 | 33 | 35 | 35 | 35 |
| Optændingsbrænde | kg | 14 | 14 | 10 | 10 | 10 | 10 | 11 | 11 | 10 | 10 | 11 |
| Herrestøvler, Boxcalf, gennemsyede | Par | 2599 | 2605 | 2492 | 2494 | 2526 | 2476 | 2539 | 2525 | 2520 | 2439 | 2444 |
| Forsaaling og Bagflikning af do. | — | 843 | 845 | 841 | 838 | 791 | 789 | 825 | 824 | 823 | 820 | 820 |

[1]) Juli-Priserne gælder nye Gulerødder.

[2]) Det første Tal i Kolonnen med Juli-Priserne angiver Prisen for gl. Kartofler, det sidste Tal Prisen for nye Kartofler.

Gennemsnits-Detailpriser for hele Landet.

| | | Juli 1914 | Oktober 1920 | Oktober 1924 |
|---|---|---|---|---|
| | | Øre | Øre | Øre |
| Rugbrød | 4 kg | 56 | 102 | 129 |
| Sigtebrød | kg | 26 | 59 | 65 |
| Franskbrød | — | 36 | 144 | 94 |
| Flormel | — | 24 | 95 | 57 |
| Byggryn, danske | — | 25 | 82 | 59 |
| Havregryn, danske | — | 39 | 147 | 95 |
| Semoulegryn | — | 34 | 101 | 74 |
| Kartoffelmel | — | 31 | 121 | 70 |
| Risengryn | — | 45 | 214 | 95 |
| Sagogryn | — | 41 | 145 | 110 |
| Gule Ærter | — | 34 | 121 | 108 |
| Hugget Melis Nr. 1 | — | 46 | 75 | 102 |
| Farin, lyst, Nr. 1 | — | 33 | 64 | 89 |
| Kaffe | — | 246 | 563 | 528 |
| Te, alm. Kongo | — | 476 | 912 | 959 |
| Tørrede Æbler | — | 108 | 351 | 261 |
| Tørrede Abrikoser | — | 135 | 457 | 321 |
| Svedsker m. Sten | — | 82 | 340 | 164 |
| Rosiner, Valencia | — | 82 | 351 | 218 |
| Fiskeboller, færøiske | 1/2 kg | 45 | 123 | 86 |
| Henkogte Ærter, grove | — | 65 | 115 | 91 |
| Hvidtøl, Nr. 1 | 1/1 Fl. | 9 | 27 | 25 |
| Bayersk Øl | 1/2 - | 13 | 32 | 30 |
| Smør, lurmærket | kg | 232 | 771 | 631 |
| Margarine (animalsk) | - - | 126 | 362 | 264 |
| Plantefedt (Palmin) | — | 126 | 360 | 201 |
| Vegetabilmargarine | — | 119 | 325 | 195 |
| Mejeri-Ost | — | 66 | 269 | 212 |
| Æg, nylagte, danske | Snes | 170 | 887 | 473 |
| Sødmælk | Liter | 16 | 59 | 42 |
| Helskummet Mælk | — | 5 | 23 | 14 |
| Kærnemælk | — | 12 | 28 | 18 |
| Oksekød (Forkød) | kg | 112 | 343 | 232 |
| — (skært Kød) | — | 128 | 492 | 331 |
| Kalvekød (Forkød) | — | 116 | 352 | 229 |
| Fersk Svinebov | — | 138 | 459 | 270 |
| Svine-Rygben, fra Slagteri | — | — | 116 | 71 |
| Mørbrad | — | 190 | 753 | 467 |
| Saltet Brystflæsk | — | 143 | 535 | 331 |
| Røget, benløs Skinke | — | 177 | 738 | 487 |
| Svinefedt, krydret, dansk | — | 124 | 471 | 285 |
| Spegepølse | — | 206 | 805 | 514 |
| Ferske Sild | — | 69 | 123 | 87 |
| Torsk | — | 48 | 109 | 87 |
| Rødspætter | — | 96 | 239 | 206 |
| Klipfisk | — | 76 | 253 | 167 |
| Hvidkaal | — | — | 19 | 17 |
| Gulerødder | — | — | 28 | 25 |
| Kartofler | — | 5 | 24 | 22 |
| Køkkensalt | — | 8 | 26 | 19 |
| Amerikansk Vaskesoda | — | 7 | 38 | 17 |
| Brun Sæbe, prima | — | 41 | 230 | 93 |
| Petroleum, Water white | Liter | 16 | 73 | 28 |
| Skotske Nøddekul | hl | 192 | 1914 | 462 |
| Knuste Koks, leveret | — | 144 | 1502 | 413 |
| Elektricitet | kwt. | 35 [1] | 87 | 60 |
| Gas | m³ | 12 [1] | 64 | 31 |
| Optændingsbrænde | kg | — | 16 | 11 |
| Herrestøvler, Boxcalf | Par | 1340 | 4397 | 2539 |
| Forsaaling og Bagfl. af do. | — | 375 | 1157 | 825 |

[1]) I Kobenhavns Kommune; i det øvrige Land var Priserne sandsynligvis lidt højere.

(før Krigen) og i Oktober 1920 og Oktober 1924. I Oktober 1920 havde man for de fleste Varers Vedkommende det højeste Prisniveau, før Nedgangen begyndte, og man vil saaledes af de tre Prisopgivelser have en Oversigt for de enkelte Varer saavel over Højdepunktets Priser som over det nuværende Tidspunkts Priser i Forhold til Prisniveauet før Krigen. De meddelte Priser fra 1914 er for en Del Varers Vedkommende tilvejebragt paa et senere Tidspunkt, men man kan dog gaa ud fra, at de danner et tilstrækkelig sikkert Holdepunkt til Vurdering af Prisbevægelsens Forløb.

## Bankernes Balance ved Udgangen af Oktober 1924.

I omstaaende Tabel, som Det statistiske Departement har modtaget fra Bankinspektøren, gives et Sammendrag af samtlige Bankers Balance, bortset fra Nationalbankens, ved Udgangen af Oktober Maaned. Totalbalancen er i Maanedens Løb forøget med 31 Mill. Kr.

Som det fremgaar af hosstaaende Oversigt, hvor Diskontobanken er medindbefattet for Oktober 1923,

| | Diskontering og Udlaan | | | Samlet Indestaaende | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Oktober 1924 Mill. Kr. | Septbr. 1924 Mill. Kr. | Oktober 1923 Mill. Kr. | Oktober 1924 Mill. Kr. | Septbr. 1924 Mill. Kr. | Oktober 1923 Mill. Kr. |
| 3 Hovedbanker | 1 398 | 1 386 | 1 597 | 1 317 | 1 347 | 1 761 |
| Øvrige Banker | 1 123 | 1 113 | 1 185 | 1 131 | 1 142 | 1 212 |
| Tilsammen ... | 2 521 | 2 499 | 2 782 | 2 448 | 2 489 | 2 973 |

men ikke for September og Oktober 1924, er Udlaanene i Løbet af Oktober steget med 22 Mill. Kr., medens Indlaanene er formindsket med 41 Mill. Kr.

Denne Forøgelse af Udlaansoverskudet paa ialt 63 Mill. Kr. er bl. a. blevet muliggjort ved, at Nationalbanken har forøget sine Udlaan til de private Banker, samtidig med at de af disse opkrævede Statsintrader for en Dels Vedkommende endnu ikke var indbetalt til Nationalbanken.

Disse Forhold giver sig Udtryk i at Kontoen Indenlandske Banker og Sparekasser i omstaaende Tabel er steget med 36 Mill. Kr. og Acceptkontoen med 9 Mill. Kr. Endvidere har der været et Beløb paa 15 Mill. Kr. til Raadighed hidrørende fra Stigningen paa Kontoen Rente og Provision. Ogsaa i Sparekasserne er Indlaanene formindsket i Løbet af Oktober Maaned, idet der efter de i Sparekassetidende foreliggende Oplysninger har været en Overskudsudbetaling, der dog kun har andraget 3,5 Mill. Kr.

## Bankernes (undtagen Nationalbankens) Balance ultimo Oktober 1924.

| | 3 Hoved-banker | Hoved-staden iøvrigt | Øerne uden Hoved-staden | Jylland | Ialt uden Hoved-bankerne | Hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | ult. Oktbr. 1924 | ult. Septbr. 1924 | ult. Oktbr. 1923 | ult. Oktbr. 1922 |
| Antal Banker... | 3 | 17 | 66 | 100 | 183 | 186 | 186 | 189 | 190 |
| Debet: | Mill Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Kassebeholdning | 33,7 | 10,9 | 6,5 | 7,5 | 24,9 | 58,6 | 62,2 | 84,7 | 221,2 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 63,5 | 12,9 | 35,4 | 19,5 | 67,8 | 131,3 | 131,5 | 189,7 | 160,4 |
| Udenl. Korrespondenter m. v. | 67,5 | 4,5 | 2,6 | 3,2 | 10,3 | 77,8 | 67,6 | 93,6 | 101,5 |
| Obligationer og Aktier | 375,7 | 44,5 | 49,4 | 63,0 | 156,9 | 532,6 | 529,6 | 604,6 | 581,6 |
| Panteobligationer | 62,2 | 23,6 | 41,2 | 46,8 | 111,6 | 173,8 | 173,3 | 159,4 | 153,5 |
| Indenlandske Veksler | 270,1 | 39,0 | 74,9 | 144,2 | 258,1 | 528,2 | 525,4 | 570,3 | 656,1 |
| Udlaan mod Pant eller Kaution | 105,8 | 60,7 | 97,0 | 120,6 | 278,3 | 384,1 | 392,0 | 506,9 | 646,5 |
| Kassekredit | 495,7 | 110,4 | 146,4 | 238,2 | 495,0 | 990,7 | 980,6 | 1 081,4 | 1 141,1 |
| Konto Kurant | 526,5 | 24,2 | 13,9 | 53,1 | 91,2 | 617,7 | 601,3 | 623,6 | 645,7 |
| Forskellige Debitorer | 18,6 | 15,0 | 2,1 | 6,8 | 23,9 | 42,5 | 47,8 | 68,6 | 72,8 |
| Faste Ejendomme | 47,7 | 14,3 | 6,3 | 10,4 | 31,0 | 78,7 | 76,8 | 82,4 | 72,1 |
| Inventar | » | 0,5 | 0,3 | 0,6 | 1,4 | 1,4 | 1,4 | 1,4 | 1,5 |
| Etableringskonto | 10,0 | » | » | » | » | 10,0 | 10,0 | 0,1 | 0,2 |
| Omkostninger | 16,0 | 4,2 | 3,4 | 6,0 | 13,6 | 29,6 | 26,0 | 31,3 | 33,6 |
| Underskud | 79,6 | 2,2 | 0,1 | » | 2,3 | 81,9 | 82,4 | 63,0 | 1,1 |
| Tilsammen... | 2 172,6 | 366,9 | 479,5 | 719,9 | 1 566,3 | 3 738,9 | 3 707,9 | 4 161,0 | 4 488,9 |
| Kredit: | | | | | | | | | |
| Aktiekapital | 190,0 | 37,4 | 48,7 | 71,0 | 157,1 | 347,1 | 347,1 | 385,9 | 384,9 |
| Reserver | 83,1 | 2,9 | 24,7 | 27,3 | 54,9 | 138,0 | 138,0 | 140,4 | 143,4 |
| Folio Konto | 64,1 | 34,0 | 25,2 | 49,4 | 108,6 | 172,7 | 174,5 | 213,2 | 197,1 |
| Konto Kurant | 486,6 | 29,0 | 18,2 | 16,6 | 63,8 | 550,4 | 569,0 | 797,1 | 852,6 |
| Indlaan paa Bankbog | 289,7 | 59,5 | 151,3 | 143,3 | 354,1 | 643,8 | 661,8 | 742,3 | 751,5 |
| Indlaan paa best. Tid ell. paa Ops. | 476,4 | 144,6 | 169,0 | 290,6 | 604,2 | 1 080,6 | 1 083,4 | 1 221,3 | 1 278,9 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 226,3 | 17,2 | 11,8 | 59,6 | 88,6 | 314,9 | 279,1 | 213,2 | 242,4 |
| Udenlandske Korrespondenter | 149,2 | 6,9 | 5,1 | 7,6 | 19,6 | 168,8 | 161,5 | 121,9 | 61,2 |
| Accept Konto | 44,9 | 4,8 | 0,2 | 0,4 | 5,4 | 50,3 | 41,1 | 3,4 | 5,4 |
| Forskellige Kreditorer | 64,3 | 17,1 | 8,4 | 18,2 | 43,7 | 108,0 | 100,1 | 206,3 | 452,0 |
| Prioritetsgæld i fast Ejendom | 6,8 | 4,2 | 0,8 | 1,8 | 6,8 | 13,6 | 15,0 | 16,0 | 12,8 |
| Rediskonterede indenl. Veksler | 49,0 | 0,3 | 1,7 | 9,4 | 11,4 | 60,4 | 61,6 | 11,2 | 15,1 |
| Rente og Provision | 26,3 | 8,8 | 13,6 | 22,4 | 44,8 | 71,1 | 56,5 | 69,3 | 73,0 |
| Overført fra forrige Aar | 15,9 | 0,2 | 0,8 | 2,3 | 3,3 | 19,2 | 19,2 | 19,5 | 18,6 |
| Tilsammen... | 2 172,6 | 366,9 | 479,5 | 719,9 | 1 566,3 | 3 738,9 | 3 707,9 | 4 161,0 | 4 488,9 |

Bl. a. som Følge heraf er Sparekassernes Indskud i Bankerne formindsket med 5,7 Mill. Kr., fra 78,6 til 72,9 Mill. Kr., medens Bankernes Tilgodehavende hos Sparekasserne uforandret er 3,6 Mill. Kr.

De private Bankers Balance overfor Udlandet er i Løbet af Oktober forbedret med ca. 3 Mill. Kr., idet Posten Udenlandske Korrespondenter paa Aktivsiden er forøget med 10 Mill. Kr., paa Passivsiden med 7 Mill. Kr.; samtidig er Nationalbankens udenlandske Tilgodehavender dog formindsket med ca. 10 Mill. Kr.

Nationalbankens Seddelomløb var ved Udgangen af Oktober 495,1 Mill. Kr. mod 472,7 Mill. Kr. ved Udgangen af September og 471,3 Mill. Kr. ved Udgangen af Oktober 1923.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Statistisk Tabelværk V. Række, Litra A Nr. 15: Ægteskaber, Fødte og Døde i Aarene 1916—20. Pris Kr. 3,00

Af Statistiske Meddelelser, 4. Række:
70. Bind, 4. Hæfte: Elektricitetsværker i Danmark 1922—23. Pris Kr. 1,00.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 20. November 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 32 4. DECEMBER 1924



**Indhold:** Danmarks Folketal 1. Juli 1924. — Anvendelsen af Kraftmaskiner i Landbruget. — Skibsfarten paa forskellige danske Havne i Juli Kvartal 1924. — Dødsfald ved ulykkelig Hændelse og Selvmord i 1923. — Arbejdsløsheden i Oktober 1924. — Notits.


## Danmarks Folketal 1. Juli 1924.

Paa Grundlag af de aarlige Opgørelser over Antallet af Fødsler og Dødsfald samt over Udvandringen til oversøiske Lande kan Danmarks Folketal pr. 1. Juli 1924 anslaas til 3 381 000 mod 3 352 000 den 1. Juli 1923 (jfr. Statistiske Efterretninger 1923, Nr. 30). I Løbet af Aaret $^1/_7$ 1923 til $^1/_7$ 1924 er Danmarks Befolkning saaledes forøget med 29 000 Mennesker eller knap 1 pCt (0,87), hvilket er en Del mindre end i de nærmest foregaaende Aar, da Procenten var lidt over 1. Formindskelsen i Befolkningstilvæksten skyldes dels en mindre Nedgang i Fødselsoverskudet, dels en ikke ubetydelig Stigning i Størrelsen af den oversøiske Udvandring.

---

## Anvendelsen af Kraftmaskiner i Landbruget.

Ved Landbrugstællingen 1923 foretog Departementet paany en Undersøgelse af Anvendelsen af Maskiner i Landbruget. En tilsvarende Undersøgelse har tidligere kun fundet Sted een Gang, nemlig ved Landbrugstællingen i 1907. I et Hæfte af »Statistiske Meddelelser«, som er under Udarbejdelse og hvori nærmere Enkeltheder om Maskinanvendelsen vil blive offentliggjort, vil der blive gjort Rede for de Forskydninger, der paa dette Omraade har fundet Sted siden 1907, medens man i de følgende Bemærkninger i alt væsentligt indskrænker sig til at give Hovedresultaterne af Undersøgelsen for 1923.

Ligesom i 1907 blev der i 1923 ikke foretaget nogen egentlig Optælling af de tilstedeværende Maskiner, fordi det maatte befrygtes, at en saadan Optælling — bl. a. paa Grund af Fælleseje eller Leje af flere Arter af Maskiner — vilde give mindre gode Resultater til Belysning af, i hvilket Omfang Landbrugsejendommene anvender de forskellige Arter af Maskiner. De i det følgende meddelte Oplysninger om Anvendelsen af Kraftmaskiner i Landbruget, saavel faste Anlæg som bevægelige Kraftmaskiner, vedrører derfor Antallet af Ejendomme, der benyttede de paagældende Arter af Maskiner; forsaavidt disse ifølge Sagens Natur kun kan anvendes paa een Ejendom, vil Antallet af Ejendomme og Antallet af Maskiner falde sammen. Det kan i denne Forbindelse anføres, at Antallet af bevægelige Kraftmaskiner sikkert er væsentlig mindre end Antallet af Ejendomme, der anvender dem. For de faste Kraftanlæg gælder det, at disse Anlæg ofte findes, fordi der foruden Landbrug drives anden Virksomhed paa Ejendommen. Særlig gælder dette naturligvis de smaa Ejendomme.

Landbrugstællingen 1923 omfattede ialt ca. 200 000 Ejendomme med et Jordtilliggende af mindst 1 Td. Land. For ca. 193 000 af disse er der givet Oplysning om Anvendelsen af Maskiner. De 7000 Ejendomme, der savnes Oplysninger for, var væsentlig mindre Ejendomme, hvoraf antagelig en stor Del ikke har anvendt nogen af de omspurgte Maskiner.

Af de nævnte ca. 193 000 Landejendomme anvender ca. 39 600 elektrisk Kraft; ca. 14 800 er forsynet med Petroleums- eller anden Eksplosionsmotor, ca. 700 Ejendomme har fast Dampkraftanlæg og ca. 6 100 er forsynet med Husmøller. Som Regel kan man gaa ud fra, at Ejendommene, naar de største Ejendomme undtages, kun er forsynet med Kraftanlæg af en af de nævnte Arter. Dog vil der forekomme en Del Tilfælde, hvor en Ejendom er forsynet baade med Vindmotor og Petroleumsmotor eller Elektromotor, men nogen særlig stor Betydning kan dette næppe have. Herefter skulde godt 30 pCt. af Landejendom-

mene være forsynet med faste Kraftanlæg, deraf de 20 pCt med elektrisk Kraft. Hertil kommer Anvendelsen af bevægelige Kraftmaskiner, Traktorer og Lokomobiler, der begge i et vist Omfang kan træde i Stedet for stationære Kraftanlæg, hvor saadanne ikke findes. Oplysningerne herom viser, at ca. 2 000 Ejendomme benyttede Traktor, og at ca. 7 400 benyttede Lokomobiler. Foruden Husmøllerne fandtes der andre Vindmotorer paa ca. 10 500 Ejendomme. Disse Vindmotorer maa formentlig især finde Anvendelse i Marken ved Vandings- eller Afvandingsanlæg eller ved Vandforsyningsanlæg for enkelte Ejendomme.

Anvendelsen af Kraftmaskiner er naturligvis stærkt stigende med Ejendomsstørrelsen, saaledes som det fremgaar af nedenstaaende Oversigt over Ejendomme med faste Kraftanlæg, bortset fra »andre Vindmotorer«. Tallene angiver, hvormange Procent af Ejendommene i hver Størrelsesgruppe, der havde faste Kraftanlæg, idet der ses bort fra, at en Ejendom kan have Kraftanlæg af mere end en Slags.

| | |
|---|---|
| —3,3 ha | 10 pCt. |
| 3,3— 10 — | 17 — |
| 10— 15 — | 29 — |
| 15— 30 — | 47 — |
| 30— 60 — | 64 — |
| 60—120 — | 72 — |
| 120—240 — | 86 — |

De største Ejendomme med over 240 ha maa antages saa godt som alle at have faste Kraftanlæg af en eller anden Art, ofte flere af forskellig Art. Størst Udbredelse blandt de mindre og navnlig de middelstore Ejendomme har Elektromotoren, der anvendes paa ca. 6 pCt. af Ejendomme under 3,3 ha, paa ca. 12 pCt. af Ejendomme mellem 3,3 og 10 ha, 20 pCt. af Ejendomme med 10—15 ha, godt 30 pCt. af Ejendomme med 15—30 ha og paa omkring 40 pCt. af Ejendomme over 30 ha.

Nogen Udbredelse paa de mindre Ejendomme har ogsaa Petroleumsmotoren (eller andre Eksplosionsmotorer), der dog kun findes paa 3—6 pCt. af Ejendomme under 15 ha og paa 10 pCt. af Ejendomme med 15—30 ha. Paa de større Ejendomme anvendes Petroleumsmotor i ret stort Omfang, selv om elektrisk Kraft har større Udbredelse. Af Ejendomme med 30—60 ha var 17 pCt. forsynet med Petroleumsmotor, af Ejendomme med 60—120 ha 25 pCt., og af Ejendomme med over 120 ha ca. 33 pCt. Faste Dampkraftanlæg har kun nævneværdig Betydning for de allerstørste Ejendomme; naar saadant Anlæg findes paa mindre Ejendomme, skyldes det sikkert kun, at der paa Ejendommen drives industriel Virksomhed.

Husmøllerne har kun nogen nævneværdig Anvendelse i Jylland, men har heller ikke her nogen særlig stor Udbredelse, idet kun 8—12 pCt. af Ejendomme over 15 ha i Jylland er forsynet med Vindkraftanlæg. Paa Øerne er Antallet siden 1907 gaaet tilbage. I Jylland har der været nogen Stigning i Antallet, hvilket dog udelukkende skyldes Ejendomme under 60 ha.

I endnu større Omfang end Tilfældet er for de faste Kraftanlæg finder Anvendelsen af de bevægelige Kraftmaskiner særlig Sted paa de større Ejendomme, og navnlig paa Ejendomme med et Jordtilliggende af over 60 ha. Saaledes anvendtes Traktor paa 7 pCt. af Ejendomme med 60—120 ha, paa 24 pCt. af Ejendomme med 120—240 ha og paa 52 pCt. af Ejendomme over 240 ha, medens de tilsvarende Procenttal for Anvendelsen af Lokomobil i de 3 Størrelsesgrupper var henholdsvis 8, 24 og 48 pCt.

For Anvendelsen af Markmaskiner og andre Arbejdsmaskiner, Ajlebeholdere og Møddinghuse vil der blive gjort Rede i et senere Nummer af Statistiske Efterretninger.

## Skibsfarten paa forskellige danske Havne i Juli Kvartal 1924.

Efter Anmeldelserne om ankommende og afgaaende Skibe til og fra danske Havne udarbejder Det statistiske Departement ved hvert Kvartals Udgang foreløbige, summariske Oversigter over Skibsfarten paa Københavns Havn, herunder Frihavnen, og de Provinshavne, der normalt har den største ind- og udgaaende Godsmængde. Efterfølgende Tabeller omhandler Skibsfarten paa København og 31 Provinshavne i Juli Kvartal 1924 sammenlignet med det tilsvarende Kvartal i 1923. For Provinshavnene (S. 204) er kun anført Antal og Tonnage af indgaaende Skibe, da det omtrent vil være de samme Skibe, der i Kvartalets Løb gaar ind og ud af Havnen. Derimod har man overalt anført saavel den udlossede som den indtagne Ladning. — I Oversigten over Sejladsen paa Københavns Havn er anført saavel indgaaende som udgaaende Skibe.

Der er i Tabellerne foretaget en Udskillelse fra den øvrige Skibsfart af alle faste Dampskibsruter mellem indenlandske Havne og af de vigtigste udenlandske Ruter paa Provinshavnene. For København

omfatter de anførte Tal for Rutefarten kun Dampskibsforbindelserne med Malmø og Landskrona, medens man helt har udeladt Færgen mellem Frihavnen og Malmø. Ved Provinshavnene er ligeledes alle Statsbanernes Færgeforbindelser paa Ind- og Udland udeladt.

Som et samlet Udtryk for Omfanget af Skibsfarten paa danske Havne er i nedenstaaende Oversigt anført det samlede Antal Anløb samt Skibenes Reg. Tonnage og den omsatte Godsmængde i Juli Kvartal. Til Sammenligning er anført nogle tidligere Kvartaler. Det maa bemærkes, at disse Tal i Modsætning til den endelige Aarsopgørelse af Skibsfarten paa de enkelte Lande, omfatter samtlige Anløb uden Hensyn til, at Skibe, der fordeler Ladningen paa flere Havne, derved medtages flere Gange, i den endelige Optælling derimod kun een Gang. Summen af Kvartalstallene vil derfor overstige Aarsopgørelsens Tal.

Skibsanløb i samtlige danske Havne.

| | Antal Anløb | Netto Reg. Tonn. 1000 R. T. | Udlosset Gods 1000 Tons | Indladet Gods 1000 Tons |
|---|---|---|---|---|
| Juli Kvartal 1924 | 25 100 | 3 857 | 3 301 | 1 062 |
| — — 1923 | 23 800 | 3 343 | 2 809 | 927 |
| April Kvartal 1924 | 23 600 | 3 467 | 2 974 | 1 043 |
| Januar — 1924 | 7 600 | 2 525 | 2 362 | 573 |

I Forhold til Juli Kvartal 1923 er der i det forløbne Kvartal nogen Fremgang i de danske Havnes Benyttelse, idet Skibsbesøgenes Antal er steget med 1 300 og Skibenes Reg. Tonnage med ca. $^1/_2$ Million R. T., udlosset Gods med 500 000 Tons og indladet Gods med 135 000 Tons. Sammenlignet med April Kvartal 1924 er der en Fremgang af lignende Omfang som overfor Juli Kvartal 1923. I Januar Kvartal var Skibsfarten, som det fremgaar af Tallene, for en stor Del indstillet paa Grund af Isforholdene.

Af nedenstaaende Oversigt fremgaar det, at Københavns Havn i Juli Kvartal 1924 blev anløbet af 4 800 Skibe med ca 1 360 000 Netto-Registertons. Der udlossedes 1 164 000 Tons Gods og indladedes 330 000 Tons. I Sammenligning med Juli Kvartal 1923 er det en Fremgang paa ca. 100 Skibe, ca. 175 000 Reg. Tons, ca. 100 000 Tons udlosset og ca. 25 000 Tons indladet Gods. I Sammenligning med April Kvartal i Aar er der ogsaa en betydelig Opgang. Der er ret store Forskydninger med Hensyn til indladet Gods, idet dette er steget med 50 pCt. for Indlandets Vedkommende, medens Afskibningerne til Udlandet er gaaet ned.

Skibsfarten paa København i Juli Kvartal 1924.

| | | Antal Skibe | Reg. Tons netto | Ladning 1 000 kg |
|---|---|---|---|---|
| Indgaaet | fra Indlandet | 2 390 | 379 540 | 175 154 |
| | *heraf Rutefart* | *643* | *263 359* | *45 668* |
| | fra Udlandet | 2 449 | 985 489 | 989 083 |
| | *heraf Rutefart paa Malmø[1] m. m.* | *498* | *105 848* | *1 744* |
| | Juli Kvartal ialt | 4 839 | 1 365 029 | 1 164 237 |
| | April Kvartal 1924 | 4 201 | 1 181 187 | 1 003 559 |
| | Juli Kvartal 1923 | 4 726 | 1 191 895 | 960 987 |
| Udgaaet | til Indlandet | 2 458 | 426 336 | 168 711 |
| | *heraf Rutefart* | *643* | *263 359* | *98 147* |
| | til Udlandet | 2 339 | 916 782 | 161 583 |
| | *heraf Rutefart paa Malmø[1] m. m.* | *498* | *105 848* | *4 313* |
| | Juli Kvartal ialt | 4 797 | 1 343 118 | 330 294 |
| | April Kvartal 1924 | 4 316 | 1 161 363 | 325 942 |
| | Juli Kvartal 1923 | 4 767 | 1 188 674 | 304 805 |

[1]) Færgeruten Københavns Frihavn-Malmø er ikke medregnet.

I Tallene er ikke indbefattet Skibe, der har anløbet Havnen udelukkende for at reparere, for Kul-, Olie- eller Proviantforsyning, eller med Turister o. l. Der foreligger for Juli Kvartal Oplysning om 32 større Skibe med 79 000 R. T., som har anløbet Havnen af nævnte Aarsager.

Til samtlige Provinshavne indgik i Juli Kvartal 20 300 Skibe med 2,5 Mill. R. T. netto, som udlossede 2 137 000 Tons Gods og indladede 732 000 Tons. Der er saaledes en Fremgang paa ca. 200 Skibe, ca. 350 000 R. T., 300 000 Tons udlosset og 110 000 Tons indladet Gods i Forhold til Juli Kvartal 1923. Der er altsaa en lignende procentvis Fremgang som for Københavns Vedkommende. Det samme gælder ved Sammenligningen med April Kvartal, i hvilket Provinshavnene blev anløbet af 19 400 Skibe (med 2,3 Mill. R. T.), som udlossede 1 970 000 Tons Gods og indladede 717 000 Tons. Af Tabellen over Skibsfarten paa de enkelte Provinshavne (S. 204) fremgaar det, at der kun ved faa af Havnene findes større Afvigelser fra det for samtlige Havne omtalte Forhold mellem Juli Kvartal 1923 og Juli Kvartal 1924. Af Havne, som kun udviser samme eller mindre Benyttelse i 1924 kan nævnes Holbæk, Fredericia og Middelfart. For Korsørs Vedkommende bevirker Kielrutens Bortfald siden Januar 1924, at Skibsfarten viser en Nedgang, som ellers ikke vilde have været til Stede.

Paa den anden Side har Trafikstigningen været særlig stærk i Nykøbing paa Falster, Nakskov og

## Skibsfarten paa forskellige danske Havne i Juli Kvartal 1924.

| | | Indgaaet Antal Skibe | Reg. Tons netto | Udlosset Ladning 1 000 kg | Indtagen Ladning 1 000 kg |
|---|---|---|---|---|---|
| Helsingør | Juli Kvartal 1924 | 191 | 20 355 | 24 021 | 502 |
| | *heraf Rutefart* | *36* | *8 637* | *415* | *41* |
| | Juli Kvartal 1923 | 191 | 25 238 | 21 292 | 432 |
| Køge | Juli Kvartal 1924 | 564 | 37 178 | 38 724 | 48 117 |
| | Juli Kvartal 1923 | 518 | 30 909 | 35 270 | 32 955 |
| Fakse | Juli Kvartal 1924 | 436 | 26 258 | 7 866 | 50 458 |
| | Juli Kvartal 1923 | 367 | 22 263 | 7 951 | 38 798 |
| Holbæk | Juli Kvartal 1924 | 205 | 19 010 | 30 021 | 1 891 |
| | Juli Kvartal 1923 | 218 | 22 143 | 32 001 | 1 820 |
| Kalundborg | Juli Kvartal 1924 | 295 | 64 025 | 37 155 | 7 619 |
| | *heraf Rutefart* | *93* | *30 924* | *461* | *264* |
| | Juli Kvartal 1923 | 260 | 51 454 | 29 401 | 4 054 |
| Korsør | Juli Kvartal 1924 | 433 | 66 444 | 80 574 | 8 176 |
| | *heraf Rutefart* | *92* | *6 164* | *177* | *154* |
| | Juli Kvartal 1923 | 487 | 74 286 | 62 891 | 6 628 |
| Stege | Juli Kvartal 1924 | 369 | 23 751 | 25 656 | 13 632 |
| | *heraf Rutefart* | *41* | *6 426* | *1 383* | *824* |
| | Juli Kvartal 1923 | 327 | 20 041 | 14 476 | 14 569 |
| Rønne | Juli Kvartal 1924 | 346 | 82 480 | 26 022 | 18 217 |
| | *heraf Rutefart* | *122* | *63 428* | *3 434* | *3 129* |
| | Juli Kvartal 1923 | 326 | 63 791 | 25 522 | 12 973 |
| Nykøbing F. | Juli Kvartal 1924 | 370 | 42 430 | 52 091 | 10 412 |
| | *heraf Rutefart* | *13* | *2 366* | *1 235* | *1 037* |
| | Juli Kvartal 1923 | 340 | 26 685 | 40 428 | 12 556 |
| Maribo—Bandholm | Juli Kvartal 1924 | 213 | 23 660 | 33 936 | 5 729 |
| | *heraf Rutefart* | *27* | *1 714* | *1 190* | *376* |
| | Juli Kvartal 1923 | 210 | 16 589 | 27 904 | 2 372 |
| Nakskov | Juli Kvartal 1924 | 544 | 62 445 | 61 369 | 14 031 |
| | *heraf Rutefart* | *239* | *22 846* | *4 076* | *5 687* |
| | Juli Kvartal 1923 | 484 | 46 255 | 40 064 | 10 667 |
| Rudkøbing | Juli Kvartal 1924 | 1 266 | 52 426 | 19 645 | 6 744 |
| | *heraf Rutefart* | *797* | *40 034* | *2 669* | *2 559* |
| | Juli Kvartal 1923 | 1 133 | 45 803 | 13 597 | 4 514 |
| Nyborg | Juli Kvartal 1924 | 171 | 54 349 | 58 685 | 31 752 |
| | *heraf Rutefart* | *13* | *2 141* | *926* | *221* |
| | Juli Kvartal 1923 | 160 | 50 836 | 57 228 | 25 650 |
| Svendborg | Juli Kvartal 1924 | 974 | 62 941 | 58 781 | 11 744 |
| | *heraf Rutefart* | *497* | *24 169* | *5 254* | *3 544* |
| | Juli Kvartal 1923 | 812 | 47 026 | 44 706 | 6 620 |
| Odense | Juli Kvartal 1924 | 546 | 120 692 | 144 890 | 18 695 |
| | *heraf Rutefart* | *53* | *21 162* | *8 572* | *7 791* |
| | Juli Kvartal 1923 | 580 | 94 845 | 125 961 | 14 365 |
| Middelfart | Juli Kvartal 1924 | 153 | 35 377 | 18 129 | 1 769 |
| | *heraf Rutefart* | *64* | *22 272* | *729* | *347* |
| | Juli Kvartal 1923 | 177 | 36 756 | 23 352 | 3 616 |
| Frederikshavn | Juli Kvartal 1924 | 258 | 63 085 | 29 680 | 1 840 |
| | *heraf Rutefart* | *117* | *44 779* | *4 229* | *1 199* |
| | Juli Kvartal 1923 | 220 | 56 935 | 23 071 | 2 076 |
| Aalborg—Nr.-Sundby | Juli Kvartal 1924 | 1 675 | 351 334 | 254 948 | 200 608 |
| | *heraf Rutefart* | *140* | *71 947* | *14 634* | *12 981* |
| | Juli Kvartal 1923 | 1 606 | 309 324 | 249 027 | 177 908 |
| Thisted | Juli Kvartal 1924 | 195 | 14 442 | 23 184 | 529 |
| | *heraf Rutefart* | *13* | *3 355* | *1 461* | *332* |
| | Juli Kvartal 1923 | 178 | 11 691 | 16 390 | 308 |
| Randers | Juli Kvartal 1924 | 287 | 66 370 | 79 412 | 3 562 |
| | *heraf Rutefart* | *26* | *14 040* | *6 309* | *1 453* |
| | Juli Kvartal 1923 | 272 | 63 495 | 72 422 | 3 472 |
| Hobro—Mariager | Juli Kvartal 1924 | 389 | 27 761 | 26 615 | 32 795 |
| | *heraf Rutefart* | *13* | *2 418* | *1 419* | *1 223* |
| | Juli Kvartal 1923 | 321 | 23 342 | 27 008 | 25 789 |
| Aarhus | Juli Kvartal 1924 | 1 097 | 319 385 | 242 866 | 49 872 |
| | *heraf Rutefart* | *298* | *123 925* | *23 526* | *17 537* |
| | Juli Kvartal 1923 | 1 103 | 280 273 | 207 331 | 36 847 |
| Horsens | Juli Kvartal 1924 | 353 | 57 776 | 70 497 | 6 703 |
| | *heraf Rutefart* | *54* | *9 195* | *4 687* | *5 350* |
| | Juli Kvartal 1923 | 378 | 49 052 | 57 419 | 5 240 |
| Vejle | Juli Kvartal 1924 | 348 | 51 274 | 57 639 | 6 765 |
| | *heraf Rutefart* | *46* | *9 103* | *6 769* | *3 065* |
| | Juli Kvartal 1923 | 363 | 49 600 | 59 140 | 4 119 |
| Fredericia | Juli Kvartal 1924 | 322 | 60 005 | 61 775 | 12 268 |
| | *heraf Rutefart* | *54* | *18 792* | *1 734* | *1 152* |
| | Juli Kvartal 1923 | 272 | 62 558 | 64 227 | 7 866 |
| Kolding | Juli Kvartal 1924 | 509 | 60 013 | 62 311 | 6 179 |
| | *heraf Rutefart* | *166* | *14 794* | *7 882* | *2 063* |
| | Juli Kvartal 1923 | 465 | 48 355 | 47 997 | 3 006 |
| Haderslev | Juli Kvartal 1924 | 710 | 38 842 | 33 670 | 3 640 |
| | *heraf Rutefart* | *481* | *20 792* | *2 875* | *942* |
| | Juli Kvartal 1923 | 821 | 38 929 | 28 532 | 2 093 |
| Aabenraa | Juli Kvartal 1924 | 388 | 27 074 | 32 426 | 1 631 |
| | *heraf Rutefart* | *165* | *9 449* | *2 065* | *397* |
| | Juli Kvartal 1923 | 448 | 27 772 | 26 983 | 1 647 |
| Egernsund (Graasten) | Juli Kvartal 1924 | 714 | 32 299 | 14 452 | 22 786 |
| | *heraf Rutefart* | *261* | *14 628* | *177* | *262* |
| | Juli Kvartal 1923 | 459 | 17 317 | 6 396 | 18 017 |
| Sønderborg | Juli Kvartal 1924 | 1 288 | 84 825 | 59 840 | 10 847 |
| | *heraf Rutefart* | *687* | *41 820* | *3 693* | *5 436* |
| | Juli Kvartal 1923 | 1 097 | 63 097 | 54 433 | 6 041 |
| Esbjerg | Juli Kvartal 1924 | 273 | 175 639 | 95 400 | 68 706 |
| | *heraf Rutefart* | *153* | *114 797* | *17 783* | *66 062* |
| | Juli Kvartal 1923 | 248 | 146 096 | 82 107 | 73 774 |

Svendborg. Endvidere er der for Steges Vedkommende en særlig stærk Stigning i det indgaaede Gods og for Rønne i det udgaaede.

## Dødsfald ved ulykkelig Hændelse og Selvmord i 1923.

I Aaret 1923 omkom der i Danmark 700 Mennesker ved ulykkelig Hændelse. I nedenstaaende Oversigt omfatter Tallene for Aarene 1921, 1922 og 1923 ogsaa de sønderjydske Amter.

Antal Dødsfald ved ulykkelig Hændelse:

| | Absolut | pr. Mill. Indb. |
|---|---|---|
| 1897—1905 gnstl. aarlig | 626 | 255 |
| 1906—1915 — — | 606 | 220 |
| 1916 | 613 | 209 |
| 1917 | 521 | 175 |
| 1918 | 485 | 161 |
| 1919 | 525 | 173 |
| 1920 | 548 | 178 |
| 1921 | 596 | 182 |
| 1922 | 584 | 176 |
| 1923 | 700 | 209 |

I Aarene 1916—20 inkl. er under Dødsfald ved ulykkelig Hændelse ikke medregnet de Tilfælde, i hvilke det drejer sig om ilanddrevne Lig, der uden at være genkendt begraves her i Landet, medens de er medregnede i Tallene for de øvrige Aar. Antallet af Strandvaskere, der sædvanligt er ubetydeligt, steg i Krigsaarene til 50—150 om Aaret. I 1923 var Antallet 44.

Af de i 1923 omkomne var 225 Børn under 15 Aar, 338 Mænd og 31 Kvinder mellem 15 og 64 Aar og 42 Mænd og 25 Kvinder 65 Aar og derover, medens for 39 Mænd Alderen var uangivet. Under Udførelse af erhvervsmæssigt Arbejde omkom 206 Mænd og 4 Kvinder. Om 32 Mænd og 2 Kvinder er det oplyst, at de var berusede, da Ulykkestilfældet fandt Sted. Af de 225 Børn var 160 Drenge og 65 Piger. 114 af Ulykkestilfældene fandt Sted i Hovedstaden (København, Frederiksberg og Gentofte Kommuner), 109 i Provinsbyerne og 477 i Landdistrikterne.

Blandt Dødsaarsagerne optræder Drukning stadig som en af de almindeligste, idet 218 Personer i 1923 omkom ved Drukning (Strandvaskerne ikke medregnede). Tallet er betydeligt større end i 1922; under Stormflodskatastrofen i August 1923 omkom alene ved Rejsby 19 Personer. Antallet af de med Landtrafik forbundne Ulykkestilfælde med dødelig Udgang viser derimod efter en stor Stigning fra 1921 til 1922 en lille Nedgang fra 136 i 1922 til 130 i 1923. Af disse Ulykkestilfælde kan de 31 henføres til Ulykker ved Jernbaner, 45 til Automobiler og Motorcykler, af hvilke sidste 40 var Mænd og 5 Kvinder.

Antallet af Selvmord er for 1923 opgjort til 488, en Ubetydelighed flere end i 1922, men betydeligt større end i den nærmest foregaaende Aarrække, jfr. følgende Tal, der for Aarene 1921, 1922 og 1923 omfatter de sønderjydske Amter.

Antal Selvmord:

| | Absolut | pr. Mill. Indb. |
|---|---|---|
| 1896—1905 gnstl. aarlig | 548 | 224 |
| 1906—1915 — — | 520 | 189 |
| 1916 | 462 | 157 |
| 1917 | 409 | 138 |
| 1918 | 384 | 128 |
| 1919 | 392 | 129 |
| 1920 | 434 | 141 |
| 1921 | 442 | 135 |
| 1922 | 481 | 145 |
| 1923 | 488 | 146 |

Af de 488 Selvmordere var 357 Mænd og 131 Kvinder mod 364 Mænd og 117 Kvinder i 1922. Af Selvmorderne var 72 Mænd og 4 Kvinder betegnede som drikfældige.

166 af Selvmorderne var hjemmehørende i Hovedstaden, 94 i Provinsbyerne, 225 i Landdistrikterne og 3 i Udlandet.

## Arbejdsløsheden i Oktober 1924.

Omstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af Oktober var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 6,5 pCt. mod 5,5 pCt. ved Udgangen af September.

For alle Fag under et, baade i Hovedstaden og i Provinsen, var Arbejdsløsheden stigende i hele Oktober Maaned. Dette gælder ogsaa med nogle uvæsentlige Undtagelser de enkelte i nedenstaaende Tabel anførte Erhvervsgrupper. For alle Grupperne var Arbejdsløsheden større ved Udgangen af Oktober end ved Udgangen af September; Stigningen var størst for Byggefagene og mindst for Handelsfagene.

| Oktober 1924 | Antal Arbejdere | Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet. | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 3. Oktbr. | 10. Oktbr. | 17. Oktbr. | 24. Oktbr. | 31. Oktbr. |
| | | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Hovedstaden: | | | | | | |
| Bygningsindustri. | 11 658 | 7,7 | 8,4 | 8,9 | 9,5 | 10,5 |
| Anden Industri.. | 63 676 | 6,7 | 6,7 | 7,1 | 7,1 | 7,2 |
| Handel..... | 5 300 | 7,8 | 8,5 | 8,6 | 8,6 | 8,2 |
| Arbejdsmænd ... | 30 336 | 5.3 | 5.9 | 6,2 | 6,4 | 6,9 |
| Ialt... | 110 970 | 6,5 | 6,7 | 7,1 | 7,2 | 7,5 |
| Provinserne: | | | | | | |
| Bygningsindustri. | 19 345 | 3,8 | 3,8 | 3,9 | 4,0 | 5,4 |
| Anden Industri.. | 58 116 | 6,9 | 6.9 | 7,2 | 7,4 | 7.3 |
| Handel..... | 6 143 | 6,5 | 6,4 | 6,5 | 6,6 | 6,6 |
| Arbejdsmænd ... | 65 019 | 3,2 | 3,5 | 3,9 | 3,6 | 4.3 |
| Ialt... | 148 623 | 4,8 | 5,0 | 5,3 | 5.3 | 5,7 |
| Hele Landet... | 259 593 | 5,5 | 5,8 | 6, 1 | 6,1 | 6,5 |

Iøvrigt svarede Arbejdsløsheden i Oktober Maaned som i de nærmest foregaaende nogenlunde til den for samme Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gnsntl.) beregnede.

| | 1920 | 1921 | 1922 | 1923 | 1924 |
|---|---|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Januar ..... | 13,2 | 19,7 | 28,9 | 21,5 | 21,0 |
| Februar..... | 9,6 | 23,2 | 33,1 | 23,2 | 21,3 |
| Marts ..... | 6,7 | 23,6 | 27,9 | 16,0 | 18,4 |
| April..... | 3,5 | 21,7 | 24,0 | 11,5 | 9,3 |
| Maj..... | 2,8 | 18,6 | 16,1 | 9,1 | 6,1 |
| Juni..... | 2,1 | 16,8 | 13,2 | 8,1 | 5,1 |
| Juli..... | 2,1 | 16,7 | 12,5 | 7,4 | 5,3 |
| August..... | 2,4 | 17,7 | 11,1 | 7,6 | 5,4 |
| September..... | 2,7 | 16,6 | 10,6 | 7,4 | 5,5 |
| Oktober..... | 3,6 | 18,3 | 11,3 | 7,6 | 6,5 |
| November..... | 6,1 | 20,8 | 15,2 | 11,4 | |
| December ..... | 15,1 | 25,2 | 20,3 | 16,0 | |

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt foran, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne.

## Notits.

Ifølge en Optælling i den af Sundhedsstyrelsen udgivne Fortegnelse over autoriserede Læger, Tandlæger og Dyrlæger fandtes der den 31. Marts 1924 ialt 2 079 Læger i Danmark eller kun lidt flere end i 1923. Af de 2 079 Læger var 842 bosiddende i Hovedstaden, 537 i den øvrige Del af Øerne og 700 i Jylland. Tages hele Landet under et, vil i Forhold til Indbyggertallet de 2 079 Læger i Gennemsnit svare til 1 Læge pr. 1 600 Indbyggere. Imidlertid er Hovedstaden forholdsvis langt bedre forsynet med Læger end den øvrige Del af Landet; i Hovedstaden udgør de 842 Læger nemlig i Gennemsnit 1 Læge pr. ca. 850 Indb., medens Øerne og Jylland kun har 1 Læge henholdsvis for hver ca. 2 050 og 2 200 Indbyggere.

Af Tandlæger fandtes der her i Landet 624, nemlig 290 i Hovedstaden, 170 paa Øerne og 164 i Jylland.

Antallet af Dyrlæger i Danmark er opgjort til 883; i Modsætning til Lægerne og Tandlægerne er Dyrlægerne fortrinsvis bosatte i Provinsen; kun 109 var bosiddende i Hovedstaden, medens 348 var hjemmehørende paa Øerne og 426 i Jylland.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Handelsstatistiske Meddelelser, 15. Bind:
10. Hæfte: Vareomsætningen med Udlandet i Oktober 1924. Pris 35 Øre.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 4. December 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 33 — 11. DECEMBER 1924



**Indhold:** Forsikringsvirksomheden i 1923. — Arbejdsløsheden i November 1924. — Notits.


## Forsikringsvirksomheden i 1923.

Paa Grundlag af Oplysninger, som Departementet har indhentet hos de her i Landet virkende Forsikringsselskaber, og for hvilke man er disse Tak skyldig, er efterfølgende Opgørelse vedrørende Selskabernes Præmieindtægt i 1923 udarbejdet.

I alt har man modtaget Indberetningsskemaer fra 88 indenlandske Aktieselskaber (herunder tillige medregnet Statsanstalten for Livsforsikring samt 4 Selskaber, hvor Deltagerne i Virksomheden hæfter i Forhold til deres Indskud med hele deres Formue), 193 indenlandske gensidige Selskaber og — gennem deres herværende Repræsentanter — fra 115 udenlandske Selskaber. Kun for nogle enkelte, væsentlig mindre, Virksomheders Vedkommende har det ikke været muligt at fremskaffe Oplysninger. Helt holdt udenfor Opgørelsen er foruden de statsanerkendte Sygekasser, Arbejdsløshedskasser m. v. endelig det store Antal af lokale Heste- eller Kreaturforsikringsselskaber, hvis Virksomhedsomraader er saa smaa, at de kun omfatter et eller nogle enkelte Sogne. Hvor Selskaberne benytter et andet Regnskabsaar end Kalenderaaret, gælder Oplysningerne for Regnskabsaaret 1922—23.

Af efterfølgende Tabel 1 vil fremgaa Selskabernes Bruttopræmieindtægt og deres Præmieindtægt for egen Regning. Med Hensyn til dette sidste Beløb skal det straks anføres, at naar det for de indenlandske Selskabers Vedkommende kun er opgjort til i alt 297 Mill. Kr., medens der for 1921 (jvf. Statistiske Efterretninger 1923, Side 165) er optalt en samlet Præmieindtægt for egen Regning paa 432 Mill. Kr., skyldes denne store Nedgang for en overvejende Del, at et stort Antal Selskaber siden da er traadt i Likvidation, dels at de resterende Selskabers Præmieindtægt gennemgaaende har været i Nedgang. En uvæsentlig Del af Forskellen hidrører fra, at der i nærværende Opgørelse, som nævnt, savnes Oplysninger fra de smaa Heste- eller Kreaturforsikringsselskaber samt enkelte andre eksisterende Selskaber, der var med i Opgørelsen for 1921.

Af de danske Selskabers samlede Bruttopræmieindtægt, 503 Mill. Kr., falder de to Trediedele, 336

Tabel 1. Antallet af her i Landet virkende Forsikringsselskaber og deres Præmieindtægt i 1923.

| | Danske Selskaber | | | Udenl. Selskaber |
|---|---|---|---|---|
| | Aktieselskaber | Gensid. Selskaber | I alt | |
| A. Selskaber, der kun tegner direkte Forsikring: | | | | |
| Antal | 26 | 185 | 211 | 59 |
| Bruttopræmieindt. 1000 Kr. | 4470 | 46062 | 50532 | 6143 |
| Præmieindtægt for egen Regning 1000 Kr. | 3253 | 40889 | 44142 | — |
| B. Selskaber, der tegner baade direkte og Genforsikring: | | | | |
| Antal | 46 | 8 | 54 | 35 |
| Bruttopræmieindt. Direkte F. 1000 Kr. | 101880 | 14723 | 116603 | 5837 |
| Bruttopræmieindt. Genfors. 1000 Kr. | 145165 | 1254 | 146419 | 2621 |
| Præmieindtægt for egen Regning 1000 Kr. | 149802 | 11879 | 161681 | — |
| C. Selskaber, der kun tegner Genforsikring: | | | | |
| Antal | 16 | » | 16 | 21 |
| Bruttopræmieindt. 1000 Kr. | 189837 | » | 189837 | 1008 |
| Præmieindtægt for egen Regning 1000 Kr. | 91183 | » | 91183 | — |
| Tilsammen: | | | | |
| Antal | 88 | 193 | 281 | 115 |
| Bruttopræmieindt. Direkte F. 1000 Kr. | 106350 | 60785 | 167135 | 11980 |
| Bruttopræmieindt. Genfors. 1000 Kr. | 335002 | 1254 | 336256 | 3629 |
| Præmieindtægt for egen Regning 1000 Kr. | 244238 | 52768 | 297006 | — |

Mill. Kr., paa Genforsikring, hvilken Forretning saa godt som udelukkende drives af Aktieselskaber. 190 Mill. Kr. falder paa rene Genforsikrings-Aktieselskaber. De gensidige Selskaber har en samlet Bruttopræmieindtægt paa 62 Mill. Kr., hvoraf kun 1 Mill. Kr. hidrører fra Genforsikring.

For udenlandske Selskabers danske Virksomhed er optalt et Bruttopræmiebeløb i direkte Forsikring paa 12 Mill. Kr. Desuden har disse Selskabers herværende Repræsentanter opgivet at have tegnet Genforsikring for i alt 4 Mill. Kr.; men det maa betragtes som givet, at dette Beløb kun angiver en Brøkdel af, hvad der af danske Selskaber er afgivet i Genforsikringskontrakter til Udlandet.

Der er ikke til Brug for nærværende Undersøgelse indhentet Oplysning om, hvor stor en Del af de danske Selskabers Forretning, der hidrører fra Udlandet. Men da disse Selskabers samlede Præmieindtægt for egen Regning, 297 Mill. Kr., betydeligt overstiger det samlede af danske Selskaber og her virkende udenlandske Firmaer tegnede Bruttopræmiebeløb i direkte Forsikring, 179 Mill. Kr., hvilket Beløb igen er noget større end Landets samlede Udgifter til Forsikringspræmier (da ogsaa Beløbet for danske Selskabers direkte Forretning i Udlandet indgaar heri), kan det siges, at Danmarks »Præmieindtægtsbalance« overfor Udlandet i betydelig Grad er positiv, idet de danske Selskaber har en Forretning

Tabel 2. Danske Forsikringsselskaber fordelt efter Bruttopræmieindtægtens Størrelse samt vigtigste Branche.

| | Aktieselskaber | | | | | | Gensidige Selskaber | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Samlet Bruttopræmieindtægt | | | | | I alt | Samlet Bruttopræmieindtægt | | | | I alt |
| | Indtil 1/2 Mill. Kr. | 1/2—1 Mill. Kr. | 1—5 Mill. Kr. | 5—10 Mill. Kr. | 10 Mill. Kr. og derover | | Indtil 100000 Kr. | 100—500000 Kr. | 1/2—1 Mill. Kr. | 1 Mill. Kr. og derover | |
| A. Antal Selskaber. | | | | | | | | | | | |
| Branche: | | | | | | | | | | | |
| Overvejende Livsforsikring .. | » | 2 | 1 | 1 | 2 | 6 | » | 2 | » | 2 | 4 |
| — Syge- og Ulykkes- samt Ansvarsforsikring o. l. | 5 | 2 | 4 | » | » | 11 | 13 | 9 | 3 | 2 | 27 |
| — Brandforsikring | 1 | » | 4 | 1 | 2 | 8 | 59 | 19 | 4 | 5 | 87 |
| — Sø- og Transportforsikring | 2 | 1 | 2 | 2 | » | 7 | 18 | 4 | » | » | 22 |
| — Brand- samt Sø- og Transportforsikring | 2 | 1 | 9 | 8 | 6 | 26 | » | » | » | » | » |
| — Tyveriforsikring | 6 | » | » | » | » | 6 | 2 | » | » | » | 2 |
| — andre Brancher | 13 | » | 1 | » | » | 14 | 35 | 11 | » | » | 46 |
| Forskellige Kombinationer .. | 5 | 3 | » | 1 | 1 | 10 | 4 | » | » | 1 | 5 |
| Tilsammen... | 34 | 9 | 21 | 13 | 11 | 88 | 131 | 45 | 7 | 10 | 193 |
| Heraf Selsk., der kun driver Genforsikr. | 3 | 2 | 4 | 3 | 4 | 16 | » | » | » | » | » |
| B. Samlet Bruttopræmieindtægt 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. | 1000 Kr. |
| Branche: | | | | | | | | | | | |
| Overvejende Livsforsikring .. | » | 1464 | 3268 | 6404 | 31004 | 42140 | » | 886 | » | 5094 | 5980 |
| — Syge- og Ulykkes- samt Ansvarsforsikring o. l. | 1003 | 1519 | 10106 | » | » | 12628 | 384 | 2267 | 2099 | 10055 | 14805 |
| — Brandforsikring | 12 | » | 9820 | 7504 | 62633 | 79969 | 2416 | 3137 | 2661 | 19124 | 27338 |
| — Sø- og Transportforsikring | 518 | 676 | 4757 | 12773 | » | 18724 | 249 | 882 | » | » | 1131 |
| — Brand- samt Sø- og Transportforsikring | 871 | 995 | 25146 | 59280 | 164355 | 250647 | » | » | » | » | » |
| — Tyveriforsikring | 886 | » | » | » | » | 886 | 27 | » | » | » | 27 |
| — andre Brancher | 1770 | » | 2385 | » | » | 4155 | 844 | 2572 | » | » | 3416 |
| Forskellige Kombinationer .. | 919 | 1855 | » | 7875 | 21554 | 32203 | 307 | » | » | 9035 | 9342 |
| Tilsammen... | 5979 | 6509 | 55482 | 93836 | 279546 | 441352 | 4227 | 9744 | 4760 | 43308 | 62039 |
| Heraf Selsk., der kun driver Genforsikr. | 1336 | 1497 | 13092 | 25774 | 148138 | 189837 | » | » | » | » | » |

for egen Regning svarende til antagelig omkring det dobbelte af den Forretning, det danske Forsikringsmarked i det hele giver. I Relation til Danmarks samlede Betalingsbalance overfor Udlandet kan den nævnte positive Balance for Præmieindtægten selvfølgelig dog have medført et negativt Resultat til Slut, idet de Præmieindtægten modsvarende Skader og Omkostninger kan have været større end Præmieindtægten.

I foranstaaende Tabel 2 er givet en Oversigt over de danske Forsikringsselskaber fordelt i Grupper efter Bruttopræmieindtægtens Størrelse og efter den mest betydende Branche. Det vil for Aktieselskabernes Vedkommende ses, at Livsforsikrings-, Brandforsikrings- samt Sø- og Transportforsikrings-Selskaberne er de største, medens Syge- og Ulykkesforsikrings-Selskaberne samt især Selskaber med Tyveriforsikring eller anden her ikke nævnt Forsikring som vigtigste Branche gennemgaaende er smaa. Af de rene Genforsikringsselskaber er flere meget store; de to største Forsikringsselskaber i Danmark henhører saaledes til denne Kategori. I alt har 11 Aktieselskaber en Bruttopræmieindtægt hver paa 10 Mill. Kr. eller derover, og heraf tegner 4 alene Genforsikring.

Store gensidige Selskaber findes indenfor Livs-, Syge- og Ulykkes- samt Brandforsikringsbrancherne. De fleste gensidige Selskaber er dog smaa; kun 17 har en Bruttopræmieindtægt paa $^1/_2$ Mill. Kr. eller derover.

Af Aktieselskaberne er 80 hjemmehørende i Hovedstaden og 8 i Provinsbyerne, af de gensidige Selskaber 44 i Hovedstaden, 52 i Provinsbyerne og 97 i Landdistrikterne. Hvad de udenlandske Selskaber angaar, kan det nævnes, at 45 har Hjemsted i England, 15 i Tyskland, 15 i Norge, 15 i Sverige, 7 i Schweiz, 6 i Holland, 4 i Frankrig, 3 i Italien og 5 i andre Lande.

Antallet af Selskaber, der tegner Forsikring i de enkelte Brancher, og det samlede Bruttopræmiebeløb her er vist i efterfølgende Tabel 3. Tillige er for de enkelte Brancher anført, hvor stor en Procentdel af Bruttopræmiebeløbet, der beholdes for egen Regning. For enkelte Selskabers Vedkommende kan Præmieindtægten for egen Regning ikke deles i direkte og Genforsikring. Procenterne er da udregnede paa Grundlag af de øvrige Selskabers Tal.

Indenfor den direkte Forsikring er Livsforsikring den Branche, som har den største Bruttopræmieindtægt, idet danske og udenlandske Selskaber tilsammen opkræver 55 Mill. Kr., hvoraf omtrent fire Femtedele tilfalder de indenlandske Aktieselskaber; ca. 15 pCt. af Risikoen reassureres.

Af det samlede Beløb for Brandforsikring, 49 Mill. Kr., vedrører noget over Halvdelen Løsøre, hvor Aktieselskaberne har den største Præmieindtægt. Ved Forsikring af fast Ejendom er de gensidige Selskaber derimod næsten helt eneraadende. De gensidige Selskaber reassurerer 21 pCt. ved fast Ejendom og 26 pCt. ved Løsøre, medens Aktieselskaberne ved Løsøre reassurerer 70 pCt.

Syge- og Ulykkesforsikring har et samlet Præmiebeløb paa 27 Mill. Kr. 12 Mill. heraf er Lovulykkesforsikring, hvor de gensidige Selskaber har større Præmieindtægt end Aktieselskaberne, medens det omvendte er Tilfældet for den øvrige Dels Vedkommende. De gensidige Selskaber løber næsten hele Risikoen selv, medens Aktieselskaberne afgiver op imod 20 pCt. til Reassurandørerne.

Ved Sø- og Transportforsikring med en samlet Præmie paa 24 Mill. Kr., hvoraf dog ca. tre Fjerdedele afgives i Reassurance, spiller Aktieselskaberne den ganske overvejende Rolle.

Endelig skal nævnes Motorkøretøjforsikring med 9 Mill. Kr. Præmieindtægt, hvoraf op imod 7 Mill. falder paa danske Aktieselskaber, medens udenlandske Selskaber, der tidligt optog denne Branche, her har forholdsvis stor Betydning med 2 Mill. Kr. i Præmieindtægt. For alle øvrige Brancher tilsammen udgør Præmiebeløbet kun ca. 15 Mill. Kr.

Genforsikringens Brancher er ganske overvejende enten Brandforsikring, hvilken i Forbindelse med forskellige mindre Brancher har et Præmiebeløb paa 200 Mill. Kr., eller Sø- og Transportforsikring med 118 Mill. Kr. i Præmieindtægt.

Som det fremgaar af det anførte, kan af direkte Brancher, hvor en betydelig Del — over fire Femtedele — af Præmieindtægten beholdes for egen Regning, i det hele nævnes Livs-, Syge- og Ulykkes-, Storm- og Hagelskade-, Glas-, Vinduesudstillings-, Hypotek- og Husdyrsforsikring. Derimod beholdes, naar man ser paa Aktieselskaberne, kun en ringe Del af Præmien for Brand- samt Sø- og Transportforsikring for egen Regning. De gensidige Selskaber genforsikrer i næsten alle Brancher betydeligt mindre end Aktieselskaberne.

Af Præmieindtægten ved Genforsikring beholdes gennemsnitlig godt Halvdelen for egen Regning. Baade ved Brand- samt Sø- og Transportforsikring

Tabel 3. Antal tegnende Selskaber og Bruttopræmiebeløb i de enkelte Brancher.

| | Indenlandske Selskaber | | | | | | Udenlandske Selskaber | | I alt | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Aktieselskaber | | | Gensidige Selskaber | | | | | | |
| | Antal tegnende Selskaber | Bruttopræmiebeløb | Præmieindtægten for egen Regning i pCt. af Bruttopræmieindt. | Antal tegnende Selskaber | Bruttopræmiebeløb | Præmieindtægten for egen Regning i pCt. af Bruttopræmieindt. | Antal tegnende Selskaber | Bruttopræmiebeløb | Antal tegnende Selskaber | Bruttopræmiebeløb |
| A. Direkte Forsikring. | | 1000 Kr. | pCt. | | 1000 Kr. | pCt. | | 1000 Kr. | | 1000 Kr. |
| Livsforsikring | 7 | 42 405 | 84,5 | 5 | 10 493 | 86,7 | 14 | 2 230 | 26 | 55 128 |
| Pensionsforsikring | 4 | 2 584 | 48,9 | 1 | 279 | 49,5 | » | » | 5 | 2 863 |
| Lovulykkesforsikring, tvungen og frivillig | 12 | 3 713 | 83,8 | 17 | 7 370 | 97,4 | 5 | 866 | 34 | 11 949 |
| Anden Ulykkes- og Sygeforsikring | 21 | 8 921 | 82,9 | 15 | 6 270 | 96,3 | 11 | 251 | 47 | 15 442 |
| Motorkøretøjforsikring | 18 | 6 652 | 67,6 | 2 | 314 | 97,4 | 6 | 1 930 | 26 | 8 896 |
| Anden Ansvarsforsikring | 20 | 1 367 | 48,8 | 9 | 860 | 81,3 | 4 | 169 | 33 | 2 396 |
| Kombineret Grundejerforsikring | 9 | 445 | 72,6 | 2 | 41 | 100,0 | » | » | 11 | 486 |
| Vandskadeforsikring | 15 | 325 | 54,3 | 1 | » | » | 2 | 2 | 18 | 327 |
| Svampskadeforsikring | 3 | 8 | 37,4 | » | » | » | » | » | 3 | 8 |
| Stormskadeforsikring | 6 | 110 | 95,7 | 12 | 528 | 98,0 | » | » | 18 | 638 |
| Haglskadeforsikring | » | » | » | 12 | 207 | 96,9 | » | » | 12 | 207 |
| Glasforsikring | 13 | 1 116 | 88,2 | 3 | 8 | 100,0 | 6 | 106 | 22 | 1 230 |
| Vinduesudstillingsforsikring | 5 | 1 | 86,9 | » | » | » | » | » | 5 | 1 |
| Brandforsikring af fast Ejendom | 2 | 282 | 7,0 | 15 | 20 815 | 79,2 | 30 | } 5 326 | 47 | } 49 041 |
| — Løsøre | 31 | 12 825 | 29,5 | 82 | 9 793 | 74,1 | 57 | | 170 | |
| Maskin- og Maskindriftstabsforsikring | 8 | 144 | 40,6 | 5 | 125 | 92,3 | 2 | 144 | 15 | 413 |
| Forsikring mod Driftstab og Huslejetab som Følge af Brand | 11 | 163 | 38,2 | 2 | 7 | 46,8 | » | » | 13 | 170 |
| Anden Driftstabsforsikring | 4 | 49 | 40,0 | » | » | » | 8 | 61 | 12 | 110 |
| Tyveriforsikring | 31 | 1 902 | 69,9 | 10 | 266 | 58,4 | 14 | 234 | 55 | 2 402 |
| Sø- og Transportforsikring | 15 | 22 610 | 23,3 | 22 | 1 131 | 100,0 | 19 | 610 | 56 | 24 351 |
| Rejsegodsforsikring | 1 | 94 | 20,0 | » | » | » | 1 | 1 | 2 | 95 |
| Effektforsikring | » | » | » | 1 | 9 | » | » | » | 1 | 9 |
| Tumultforsikring | 2 | 1 | 53,7 | » | » | » | » | » | 2 | 1 |
| Kautionsforsikring | 7 | 289 | 48,5 | 1 | 2 | 100,0 | 4 | 43 | 12 | 334 |
| Hypotekforsikring | 1 | 6 | 100,0 | » | » | » | » | » | 1 | 6 |
| Husdyrsforsikring[1]) | 2 | 336 | 97,3 | 23 | 2 267 | 99,1 | » | » | 25 | 2 603 |
| Andre Brancher | — | 2 | 34,0 | — | » | » | — | 7 | — | 9 |
| I alt | (72) | 106 350 | 67,3 | (193) | 60 785 | 84,9 | (94) | 11 980 | (359) | 179 115 |
| B. Genforsikring. | | | | | | | | | | |
| Livs- og Pensionsforsikring | — | 12 460 | 67,5 | — | 1 128 | 91,0 | — | » | — | 13 588 |
| Syge- og Ulykkes-, Motorkøretøj- og anden Ansvarsforsikring | — | 6 382 | 80,8 | — | 41 | 100,0 | — | 608 | — | 7 031 |
| Brand-, Tyveri-, Driftstab-, Grundejerforsikring m. v. | — | 198 950 | 53,6 | — | 48 | 98,9 | — | 1 409 | — | 200 407 |
| Sø- og Transportforsikring | — | 116 231 | 44,7 | — | » | » | — | 1 612 | — | 117 843 |
| Andre Brancher | — | 979 | 87,7 | — | 37 | 100,0 | — | » | — | 1 016 |
| Ialt | (62) | 335 002 | 52,4 | (8) | 1 254 | 91,9 | (56) | 3 629 | (126) | 339 885 |

[1]) Ekskl. lokale Forsikringsforeninger.

afgives der dog forholdsvis mindre af Præmiebeløbet, end hvor dette hidrører fra direkte Forsikring.

Nogle Oplysninger om, hvorledes Præmiebeløbene i den direkte Forsikring fordeler sig paa Porteføljer af forskellig Størrelse, er givet i efterfølgende Tabel 4, der omfatter otte af de vigtigste Brancher, og hvor tillige for hver af disse Porteføljens gennemsnitlige Størrelse er anført. Det ses, at saa godt som al Livsforsikringsforretning er samlet paa nogle faa meget store Porteføljer; noget tilsvarende gælder om Brandforsikringen af fast Ejendom samt delvis om Sø- og Transportforsikringen, medens af de heromhandlede Brancher omvendt Tyveriforsikringen har Præmiebeløbet fordelt paa et stort Antal mindre Porteføljer.

Tabel 4. Antallet af Porteføljer i direkte Forsikring fordelt efter Størrelse.

| | | Bruttopræmieindtægt i direkte Forsikring | | | | | | Tilsammen | Porteføljens gennemsnitlige Størrelse |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Indtil 10000 Kr. | 10—50000 Kr. | 50—100000 Kr. | 100—500000 Kr. | 1/2—1 Mill. Kr. | 1 Mill. Kr. og derover | | |
| | | | | | | | | | Kr. |
| Livsforsikring | Danske Aktieselsk... | » | » | » | » | 2 | 5 | 7 | 6 057 860 |
| | — Gens. Selsk.. | » | » | » | 2 | » | 3 | 5 | 2 098 651 |
| | Udenl. Selskaber.... | 4 | 5 | 1 | 2 | 2 | » | 14 | 159 275 |
| Lovulykkesforsikring, tvungen og frivillig | Danske Aktieselsk... | 1 | 1 | 1 | 6 | 2 | 1 | 12 | 309 404 |
| | — Gens. Selsk.. | » | 5 | 4 | 5 | 2 | 1 | 17 | 433 521 |
| | Udenl. Selskaber.... | » | 2 | » | 2 | 1 | » | 5 | 173 303 |
| Anden Ulykkes- og Sygeforsikring | Danske Aktieselsk... | 3 | 3 | 2 | 8 | 2 | 3 | 21 | 424 801 |
| | — Gens. Selsk.. | 4 | 4 | » | 4 | 2 | 1 | 15 | 417 980 |
| | Udenl. Selskaber.... | 4 | 6 | » | 1 | » | » | 11 | 22 805 |
| Motorkøretøjforsikring | Danske Aktieselsk... | 1 | 1 | 5 | 8 | 1 | 2 | 18 | 369 562 |
| | — Gens. Selsk.. | » | 1 | » | 1 | » | » | 2 | 156 799 |
| | Udenl. Selskaber.... | 1 | 2 | 1 | 1 | » | 1 | 6 | 321 729 |
| Brandforsikring af fast Ejendom | Danske Aktieselsk... | » | » | 1 | 1 | » | » | 2 | 140 932 |
| | — Gens. Selsk.. | » | » | 2 | 7 | 1 | 5 | 15 | 1 387 664 |
| | Udenl. Selskaber[1])... | — | — | — | — | — | — | — | — |
| Brandforsikring af Løsøre | Danske Aktieselsk... | 6 | 7 | 5 | 7 | 1 | 5 | 31 | 413 699 |
| | — Gens. Selsk.. | 10 | 32 | 22 | 15 | 2 | 1 | 82 | 119 423 |
| | Udenl. Selskaber[1])... | 11 | 19 | 9 | 17 | 1 | » | 57 | 93 438 |
| Tyveriforsikring | Danske Aktieselsk... | 10 | 11 | 4 | 6 | » | » | 31 | 61 350 |
| | — Gens. Selsk.. | 4 | 5 | » | 1 | » | » | 10 | 26 585 |
| | Udenl. Selskaber.... | 5 | 9 | » | » | » | » | 14 | 16 700 |
| Sø- og Transportforsikring | Danske Aktieselsk... | » | 2 | 1 | 4 | 1 | 7 | 15 | 1 507 327 |
| | — Gens. Selsk.. | 11 | 5 | 2 | 4 | » | » | 22 | 51 408 |
| | Udenl. Selskaber.... | 7 | 7 | » | 4 | 1 | » | 19 | 32 089 |

[1]) Brandforsikring af fast Ejendom og Løsøre er opgivet under et.

## Arbejdsløsheden i November 1924.

Omstaaende Oversigt er en Fortsættelse af de for de tidligere Maaneder meddelte Oplysninger og er ligesom disse beregnet paa Grundlag af Oplysninger, der er tilvejebragt dels gennem Fagforbundene, dels gennem den offentlige Arbejdsanvisning.

Ved Udgangen af November var Arbejdsløshedsprocenten for samtlige Fag under et 8,6 pCt. mod 6,5 pCt. ved Udgangen af Oktober.

For alle Fag under et, baade i Hovedstaden og i Provinsen, var Arbejdsløsheden stigende i hele November Maaned. Dette gælder ogsaa med Undtagelse af Handel de enkelte i omstaaende Tabel anførte Erhvervsgrupper. For alle Grupperne undtagen Handel i Provinsen var Arbejdsløsheden større ved Udgangen af November end ved Udgangen af Oktober, og som man paa Grund af Aarstiden maatte vente, var Stigningen størst for Byggefagene (særlig i Provinsen) og

| November 1924 | Antal Arbejdere | Arbejdsløse i pCt. af Arbejdertallet | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | | 7. Nov. | 14. Nov. | 21. Nov. | 28. Nov. |
| Hovedstaden: | | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Bygningsindustri. | 11 892 | 11,4 | 12,3 | 13,8 | 14,8 |
| Anden Industri.. | 63 805 | 7,3 | 7,4 | 7,4 | 7,6 |
| Handel..... | 5 483 | 8,3 | 8,2 | 8,1 | 8,4 |
| Arbejdsmænd ... | 30 346 | 7,6 | 7,9 | 8,7 | 9,3 |
| I alt... | 111 526 | 7,9 | 8,1 | 8,5 | 8,9 |
| Provinserne: | | | | | |
| Bygningsindustri. | 19 405 | 7,0 | 8,7 | 10,6 | 12,7 |
| Anden Industri.. | 57 953 | 7,6 | 7,9 | 8,3 | 8,3 |
| Handel..... | 6 180 | 6,4 | 6,4 | 6,3 | 6,2 |
| Arbejdsmænd ... | 65 014 | 5,3 | 6,0 | 6,5 | 7,5 |
| I alt... | 148 552 | 6,5 | 7,1 | 7,7 | 8,4 |
| Hele Landet... | 260 078 | 7,1 | 7,6 | 8,1 | 8,6 |

derefter for Arbejdsmænd, medens Stigningen for anden Industri end Byggefag og Handel i Hovedstaden ikke var særlig betydelig.

Iøvrigt svarede Arbejdsløsheden i November Maaned som i de nærmest foregaaende nogenlunde til den for samme Maaned i Aarene før Krigen (1910—13 gnsntl.) beregnede. Dog synes Stigningen i Arbejdsløsheden fra Udgangen af Oktober til Udgangen af November noget mindre end saavel før Krigen som i de seneste Aar, hvilket særlig skyldes Byggeindustrien og antagelig staar i Forbindelse med Bestræbelserne for en mere jævn Fordeling af Byggeriet paa hele Aaret.

En Oversigt over Arbejdsløsheden for hele Landet under et er meddelt i følgende Oversigt, hvor alle Tallene gælder Slutningen af Maanederne.

| | 1920 | 1921 | 1922 | 1923 | 1924 |
|---|---|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Januar ..... | 13,2 | 19,7 | 28,9 | 21,5 | 21,0 |
| Februar..... | 9,6 | 23,2 | 33,1 | 23,2 | 21,3 |
| Marts ..... | 6,7 | 23,6 | 27,9 | 16,0 | 18,4 |
| April..... | 3,5 | 21,7 | 24,0 | 11,5 | 9,3 |
| Maj..... | 2,8 | 18,6 | 16,1 | 9,1 | 6,1 |
| Juni..... | 2,1 | 16,8 | 13,2 | 8,1 | 5,1 |
| Juli ..... | 2,1 | 16,7 | 12,5 | 7,4 | 5,3 |
| August..... | 2,4 | 17,7 | 11,1 | 7,6 | 5,4 |
| September..... | 2,7 | 16,6 | 10,6 | 7,4 | 5,5 |
| Oktober..... | 3,6 | 18,3 | 11,3 | 7,6 | 6,5 |
| November..... | 6,1 | 20,8 | 15,2 | 11,4 | 8,6 |
| December ..... | 15,1 | 25,2 | 20,3 | 16,0 | |

## Notits.

Ved Lov af 29. Marts 1924 om Indfødsrets Meddelelse fik ialt 1 343 Personer dansk Indfødsret, nemlig 954 Mænd og 389 Kvinder. I 1923 fik 1130 Personer dansk Indfødsret; Tallet iaar er altsaa over 200 større, hvilket formentlig skyldes, at et ret betydeligt Antal Personer, der før har været hjemmehørende i de sønderjydske Amter og som ikke fik dansk Indfødsret ved selve Genforeningen, nu har erhvervet Indfødsret ved den særlige Indfødsretslov. Af de 1 343 Personer var 33 under 20 Aar, medens 148 Mænd og 80 Kvinder var over 60 Aar. Knap Halvdelen, nemlig 562 Personer var hjemmehørende i Hovedstaden; af Resten havde 330 hjemme i Provinsbyerne og 451 var bosat i Landdistrikterne.

Som sædvanlig er en forholdsvis stor Del af de Personer, der opnaar Indfødsret her i Landet, Haandværkere, af de her omtalte Personer ialt 423; 166 var Arbejdsfolk uden nærmere Angivelse, 177, nemlig 52 Mænd og 125 Kvinder, tilhørte Tyendestanden, og 157 tilhørte Handelen.

Af de her omhandlede Personer har 405 før haft hjemme i Sverige, 31 i Norge, 174 i Slesvig og Holsten syd for nuværende Grænse, 205 i det øvrige Tyskland, 136 i andre europæiske Lande og 99 i Lande udenfor Europa. De øvrige 293 har før haft hjemme i de sønderjydske Amter.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen.
Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 11. December 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 34 — 17. DECEMBER 1924



**Indhold:** Byggevirksomhed m. v. Efteraaret 1924. — Arbejdslønnen i Industrien. Januar Kvartal 1924.


## Byggevirksomhed m. v. Efteraaret 1924.

Ved Oktober Flyttedag 1924 har Departementet ligesom tidligere hos Kommunalbestyrelserne i samtlige Provinsbyer og godt 30 Landkommuner med større bymæssige Bebyggelser indhentet Oplysninger om Byggevirksomhedens Omfang og om det Antal Personer, der er under kommunal Boligforsorg.

Resultaterne af denne Undersøgelse, tilligemed supplerende Oplysninger fra Hovedstadskommunerne meddeles i det følgende.

### I. *Byggevirksomheden.*

Der foreligger fra samtlige 85 Provinsbyer samt fra de i Tabel 2 anførte 33 Landkommuner Oplysning dels om det Antal Lejligheder, der er opført i Kommunen i Tiden fra Oktober Flyttedag 1923 til Oktober Flyttedag 1924, dels om det Antal Lejligheder, der var under Opførelse i Kommunen ved Oktober Flyttedag 1924.

#### a. Antal opførte Lejligheder.

I Middelfart, Kalundborg, Marstal, Hasle og Æbeltoft er der i 1923—24 ingen Beboelseslejligheder opført. I de øvrige 80 Provinsbyer er ialt opført 2 370 Lejligheder, hvis Fordeling efter Værelseantal fremgaar af Tabel 1 for hver enkelt By. Fordelingen efter Bygherre fremgaar af nedenstaaende Oversigt.

Af de ca. 2 100 Lejligheder, der er opført af private Bygherrer, er ca. Halvdelen opført uden offentlig Støtte, medens ca. Halvdelen af disse Lejligheder har faaet Tilsagn om offentlig Støtte (Laan af Statsboligfonden). Byggeforeninger har opført ialt 186 Lejligheder, heraf 86 i Odense, 48 i Fredericia, 40 i Randers, 6 i Nyborg og 6 i Skelskør. Af Kommunerne er opført ialt 75 Lejligheder, heraf 14 i Fredericia, 11 i Sønderborg, 10 i Roskilde, 7 i Næstved og 6 i hver af Byerne Viborg, Svendborg og Silkeborg, medens Resten fordeler sig med nogle enkelte Lejligheder i 5 Byer. Medens Byggeforeningerne og Kommunerne udelukkende har bygget smaa Lejligheder, er der af private Bygherrer ogaa bygget en Del Lejligheder med 4 eller flere Værelser, navnlig er der af de private Bygherrer, der har bygget uden offentlig Støtte, opført et betydeligt Antal større Lejligheder.

Provinsbyerne: Antal opførte Lejligheder.

| 1923—24 | Antal Lejligheder med: | | | | | I alt |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Opført af: | 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. fl. Vær. | |
| Private Bygherrer: | | | | | | |
| Uden off. Støtte.. | 15 | 237 | 466 | 189 | 189 | 1 096 |
| Med - — .. | 8 | 342 | 514 | 94 | 55 | 1 013 |
| Byggeforeninger... | 2 | 105 | 78 | 1 | » | 186 |
| Kommunerne (Staten) ..... | 15 | 37 | 19 | 3 | 1 | 75 |
| I alt 1923—24 ... | 40 | 721 | 1 077 | 287 | 245 | 2 370 |
| 1922—23..... | 78 | 609 | 1 211 | 367 | 309 | 2 574 |
| 1921—22..... | 99 | 690 | 928 | 442 | 120 | 2 279 |
| 1920—21..... | 18 | 825 | 910 | 153 | 81 | 1 987 |
| 1919—20..... | 68 | 1 164 | 1 100 | 214 | 116 | 2 662 |
| 1918—19..... | 148 | 1 725 | 1 331 | 155 | 143 | 3 502 |
| 1917—18..... | 63 | 1 254 | 1 094 | 184 | 166 | 2 761 |
| 1916—17..... | 126 | 826 | 602 | 225 | 205 | 1 984 |

Byggevirksomheden i 1923—24 fordeler sig mellem private Bygherrer, Byggeforeninger og Kommuner omtrent som i 1922—23, næsten $^{9}/_{10}$ af de i disse 2 Aar opførte Lejligheder er opført af private Bygherrer.

Byggevirksomheden i Provinsbyerne har i det sidste Aar været noget mindre end i de foregaaende Aar. Naar der ses bort fra de sønderjydske Byer er

Tabel 1. Provinsbyerne. Antal Lejligheder opførte fra Oktober Flyttedag 1923 til Oktober Flyttedag 1924.

| | Antal Huse | Antal Lejligheder med 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. fl. Vær. | I alt Lejligheder |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Aarhus | 23 | » | 21 | 18 | 28 | 13 | 80 |
| Odense | 114 | 2 | 109 | 88 | 22 | 44 | 265 |
| Aalborg | 27 | 5 | 84 | 114 | 12 | 11 | 226 |
| Horsens | 25 | 1 | 29 | 26 | 7 | 1 | 64 |
| Randers | 23 | » | » | 46 | » | » | 46 |
| Vejle | 25 | 1 | 15 | 26 | 5 | » | 47 |
| Esbjerg | 28 | » | 8 | 36 | 3 | 6 | 53 |
| Fredericia | 46 | » | 70 | 48 | 4 | » | 122 |
| Kolding | 12 | 1 | 3 | 11 | 4 | 3 | 22 |
| Helsingør | 10 | » | 3 | 6 | 3 | 2 | 14 |
| Viborg | 34 | » | 9 | 14 | 8 | 10 | 41 |
| Svendborg | 31 | 2 | 9 | 29 | 7 | 3 | 50 |
| Nakskov | 11 | » | 14 | 3 | 2 | » | 19 |
| Slagelse | 29 | 1 | 12 | 28 | 4 | 8 | 53 |
| Haderslev | 14 | » | » | 8 | 6 | 5 | 19 |
| Nykøbing F. | 17 | » | 7 | 22 | » | 3 | 32 |
| Roskilde | 23 | 8 | 16 | 17 | 1 | 4 | 46 |
| Holbæk | 36 | » | 19 | 35 | 6 | 4 | 64 |
| Hjørring | 20 | » | 8 | 12 | 4 | 9 | 33 |
| Silkeborg | 27 | 1 | 22 | 10 | 10 | 6 | 49 |
| Rønne | 10 | » | » | 10 | » | » | 10 |
| Næstved | 8 | 2 | 17 | 9 | 1 | 1 | 30 |
| Nyborg | 24 | » | 16 | 27 | 5 | 1 | 49 |
| Frederikshavn | 28 | 4 | 6 | 39 | 5 | 5 | 59 |
| Korsør | 11 | 2 | 9 | 15 | 2 | » | 28 |
| Herning | 36 | » | 12 | 27 | 12 | 9 | 60 |
| Sønderborg | 51 | » | 12 | 67 | 26 | 9 | 114 |
| Holstebro | 50 | 2 | 41 | 31 | 12 | 7 | 93 |
| Nykøbing M. | 15 | » | 4 | 9 | 3 | 7 | 23 |
| Aabenraa | 27 | 1 | 5 | 32 | 7 | 9 | 54 |
| Thisted | 9 | » | 3 | 1 | » | 7 | 11 |
| Skive | 3 | » | 2 | 3 | » | » | 5 |
| Nørresundby | 24 | » | 25 | 20 | 3 | » | 48 |
| Hillerød | 20 | 1 | 4 | 27 | 1 | 7 | 40 |
| Køge | 9 | » | 5 | 6 | 1 | 2 | 14 |
| Hobro | 2 | » | 1 | 2 | 1 | » | 4 |
| Ribe | 6 | » | » | 3 | 1 | 2 | 6 |
| Varde | 14 | » | 11 | 10 | 1 | 4 | 26 |
| Vordingborg | 13 | » | 7 | 6 | 3 | 3 | 19 |
| Brønderslev | 14 | 1 | 3 | 11 | 3 | 1 | 19 |
| Tønder | 31 | » | 3 | 28 | 14 | 6 | 51 |
| Ringsted | 8 | » | » | 6 | » | 8 | 14 |
| Struer | 17 | » | 32 | 12 | 1 | 2 | 47 |
| Faaborg | 4 | » | 3 | 5 | » | 2 | 10 |
| Assens | 7 | » | » | 6 | 1 | » | 7 |
| Grenaa | 2 | » | » | 2 | » | 1 | 3 |
| Lemvig | 1 | » | » | » | » | 1 | 1 |
| Maribo | 9 | » | 4 | » | 6 | 1 | 11 |
| Rudkøbing | 1 | » | » | 2 | » | » | 2 |
| Skanderborg | 9 | » | 5 | 5 | 2 | 1 | 13 |
| Ringkøbing | 5 | » | 2 | 4 | 1 | » | 7 |
| Skagen | 5 | » | 1 | 4 | 2 | 1 | 8 |
| Nykøbing S. | 4 | » | 1 | 1 | 2 | 1 | 5 |
| Rødby | 3 | » | » | » | 3 | » | 3 |
| Kerteminde | 4 | » | 3 | 1 | 2 | 1 | 7 |
| Frederikssund | 5 | » | » | 4 | 6 | 1 | 11 |
| Bogense | 2 | » | 2 | 7 | » | » | 9 |
| Neksø | 6 | » | » | 4 | 1 | 1 | 6 |
| Skelskør | 5 | 3 | 9 | 4 | » | » | 16 |
| Sorø | 3 | 2 | 6 | 3 | » | » | 11 |
| Løgstør | 7 | » | 3 | 5 | 1 | 1 | 10 |
| Sæby | 1 | » | » | » | » | » | 1 |
| Storeheddinge | 1 | » | » | 1 | » | » | 1 |
| Stege | 3 | » | » | » | » | 3 | 3 |
| Stubbekøbing | 8 | » | » | 2 | 6 | 3 | 11 |
| Frederiksværk | 5 | » | » | 3 | 1 | 1 | 5 |
| Nibe | 4 | » | 2 | 4 | » | » | 6 |
| Allinge-Sandvig | 1 | » | » | » | 1 | » | 1 |
| Sakskøbing | 3 | » | » | 2 | 3 | » | 5 |
| Nysted | 1 | » | » | 2 | » | » | 2 |
| Løgumkloster | 4 | » | 1 | 2 | 3 | » | 6 |
| Aakirkeby | 2 | » | » | 2 | » | » | 2 |
| Præstø | 1 | » | 2 | 2 | » | 1 | 5 |
| Svaneke | 3 | » | » | 2 | 1 | » | 3 |
| Ærøskøbing | 1 | » | » | » | 1 | » | 1 |
| Højer | 2 | » | » | » | 1 | 1 | 2 |
| Nordborg | 1 | » | » | » | 4 | » | 4 |
| Mariager | 1 | » | 1 | » | » | » | 1 |
| Augustenborg | 1 | » | » | » | 1 | » | 1 |
| Kristiansfeld | 1 | » | » | » | » | 1 | 1 |
| I alt | 1 131 | 40 | 721 | 1 077 | 287 | 245 | 2 370 |

Tabel 1. (fortsat).

der i Gennemsnit for hele den Periode, i hvilken der er indsamlet Oplysninger om Byggeriets Omfang, opført ca. 2 400 Lejligheder aarlig, men i det sidste Aar er der — bortset fra de sønderjydske Byer — kun opført ca. 2 100 Lejligheder.

Der er i de sidste 3 Aar opført forholdsvis flere større Lejligheder end i de tidligere Aar. Medens kun ca. 1/8 af de i Aarene 1916—21 opførte Lejligheder havde 4 eller flere Værelser, havde ca. 1/4 af de i de sidste 3 Aar opførte Lejligheder 4 eller flere Værelser.

I de 33 Landkommuner, fra hvilke der foreligger Oplysninger, er der i 1923—24 opført ialt 1 171 Lejligheder, hvoraf 30 Lejligheder (Odense Skt. Hans Landdistrikt) er opført af en Byggeforening og

Tabel 2. Landkommunerne: Antal Lejligheder opført fra Oktober Flyttedag 1923 til Oktober Flyttedag 1924.

| | Antal Huse | Antal Lejligheder med | | | | | I alt Lejligheder |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. fl. Vær. | |
| Ballerup-Maaløv | 19 | » | 2 | 6 | 8 | 7 | 23 |
| Dragør | 2 | » | » | 1 | » | 1 | 2 |
| Gladsaxe | 73 | » | 3 | 38 | 16 | 28 | 95 |
| Glostrup | 24 | » | 5 | 14 | 8 | 4 | 31 |
| Høje Taastrup | 17 | 1 | 8 | 16 | » | 1 | 26 |
| Lyngby—Taarbæk | 52 | » | 12 | 17 | 21 | 22 | 72 |
| Rødovre | 9 | 1 | » | 4 | 7 | » | 12 |
| Skt. Jørgensbjerg | 14 | 1 | 17 | 10 | » | 2 | 30 |
| Søllerød | 66 | 1 | 2 | 41 | 17 | 20 | 81 |
| Taarnby | 85 | 10 | 37 | 38 | 20 | 12 | 117 |
| Birkerød | 16 | » | 5 | 6 | 3 | 4 | 18 |
| Frederiksborg Slotssogn | 28 | » | 22 | 17 | 4 | 2 | 45 |
| Hørsholm | 10 | 12 | 1 | 6 | 3 | 3 | 25 |
| Hasle—Frerslev | 15 | » | 4 | 14 | 2 | 3 | 23 |
| Dalum | 11 | » | 6 | 9 | 4 | » | 19 |
| Odense Skt. Hans | 38 | » | 25 | 51 | 11 | 2 | 89 |
| Sørup-Skt. Jørgens | 7 | » | » | 7 | 1 | 2 | 10 |
| Kolding Landsogn | 7 | » | 3 | 1 | 3 | 4 | 11 |
| Aaby | 30 | » | 8 | 14 | 12 | 5 | 39 |
| Holme—Tranbjerg | 19 | 1 | 12 | 19 | 2 | » | 34 |
| Odder | 9 | » | 3 | 8 | 3 | 2 | 16 |
| Vejlby | 26 | » | 3 | 10 | 8 | 11 | 32 |
| Viby | 33 | » | 23 | 39 | 3 | 3 | 68 |
| Dronningborg | 19 | » | 5 | 15 | 4 | » | 24 |
| Kristrup | 10 | » | 4 | 10 | 2 | 1 | 17 |
| Vorup | 20 | » | 13 | 16 | » | » | 29 |
| Budolfi Landsogn | 23 | » | 4 | 20 | 1 | 6 | 31 |
| Dronninglund | 16 | » | 4 | 6 | 3 | 3 | 16 |
| Nr. Tranders | 30 | 3 | 21 | 19 | 2 | » | 45 |
| Sundby-Hvorup | 50 | » | 35 | 15 | » | » | 50 |
| Bramminge | 5 | » | 2 | 3 | » | » | 5 |
| Jerne | 28 | » | 4 | 8 | 5 | 14 | 31 |
| Vejen | 4 | » | 1 | 4 | » | » | 5 |
| I alt | 815 | 30 | 304 | 502 | 173 | 162 | 1 171 |

36 Lejligheder (hvoraf 12 i Taarnby og 12 i Hørsholm) er opført af Kommunerne. Af de 1 105 Lejligheder, der er opført af private Bygherrer, er de 586 Lejligheder opført uden offentlig Støtte, medens der til de 519 Lejligheder er ydet Støtte af det Offentlige (Statsboligfondslaan). Af de 36 Lejligheder, Kommunerne har opført, bestod de 22 kun af et enkelt Værelse.

Foruden for 1923—24 foreligger der kun for Aaret 1922—23 tilsvarende Oplysninger for Landkommunerne, for dette Aar indhentedes der dog ikke Oplysninger for Ballerup-Maaløv, Birkerød, Sørup-Skt. Jørgens og Sundby-Hvorup. I de resterende 29 Landkommuner opførtes i 1922—23 ialt 1 418 Lejligheder, mod i 1923—24 kun 1 063 Lejligheder. Ogsaa i disse Landkommuner har Byggevirksomheden i det sidste Aar altsaa været mindre end i det foregaaende Aar.

Byggevirksomheden har i 1923—24 ligesom i 1922—23 i Forhold til Indbyggerantallet været forholdsvis større i Provinsbyernes Forstæder end i selve Provinsbyerne. I Forstæderne til Aarhus er der saaledes opført 139 Lejligheder mod 80 i selve Aarhus, i Forstæderne til Odense 108 Lejligheder mod 265 i selve Odense, i Forstæderne til Aalborg 126 Lejligheder mod 274 i Aalborg og Nørresundby tilsammen, i Randers Forstæder 70 Lejligheder mod 46 i selve Randers; der er opført 31 Lejligheder i Jerne mod 53 i Esbjerg o. s. v.

Hovedstaden: Antal Lejligheder taget i Brug.

| 1923—24 | Lejligheder med: | | | | | I alt |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. fl. Vær. | |
| København: | | | | | | |
| Private Bygherrer | 71 | 260 | 497 | 214 | 80 | 1 122 |
| Byggeforeninger | 13 | 503 | 607 | 82 | 3 | 1 208 |
| Kommunen | 126 | 388 | 170 | 6 | 2 | 692 |
| Tilsammen | 210 | 1 151 | 1 274 | 302 | 85 | 3 022 |
| Frederiksberg: | | | | | | |
| Private | » | 4 | 30 | 12 | 22 | 68 |
| Kommunen | 16 | 59 | 118 | 10 | 5 | 208 |
| Tilsammen | 16 | 63 | 148 | 22 | 27 | 276 |
| Gentofte: | | | | | | |
| Private Bygherrer [1]) | 1 | 13 | 37 | 96 | 162 | 309 |
| Kommunen | » | 24 | » | » | » | 24 |
| Tilsammen | 1 | 37 | 37 | 96 | 162 | 333 |
| Hovedstaden: | | | | | | |
| Private Bygherrer [1]) | 72 | 277 | 564 | 322 | 264 | 1 499 |
| Byggeforeninger | 13 | 503 | 607 | 82 | 3 | 1 208 |
| Kommunerne | 142 | 471 | 288 | 16 | 7 | 924 |
| I alt 1923—24 | 227 | 1 251 | 1 459 | 420 | 274 | 3 631 |
| 1922—23 | 256 | 1 603 | 1 697 | 637 | 331 | 4 524 |
| 1921—22 | 136 | 1 249 | 1 197 | 405 | 199 | 3 186 |
| 1920—21 | 220 | 1 499 | 1 334 | 191 | 145 | 3 389 |
| 1919—20 [2]) | 232 | 2 300 | 1 134 | 124 | 99 | 3 889 |
| 1918—19 [2]) | 101 | 984 | 975 | 151 | 85 | 2 296 |
| 1917—18 [2]) | 108 | 1 219 | 979 | 103 | 73 | 2 482 |

[1]) Herunder tilligo eventuelt enkelte Lejligheder opført af Byggeforeninger.
[2]) Oplysningerne gælder kun København og Frederiksberg.

Angaaende Byggevirksomheden i Hovedstaden har Københavns statistiske Kontor meddelt foranstaaende Oplysninger.

I København er der opført omtrent lige mange Lejligheder af Byggeforeninger og private Bygherrer, men man maa her gøre opmærksom paa, at der under private Bygherrer ogsaa er medregnet Aktieselskaber, og at det i de Byggeforetagender, der opføres af private Bygherrer, saavel Enkeltpersoner som Aktieselskaber, er meget almindeligt, at de fremtidige Lejere indskyder Kapital i Bygningen, f. Eks. ved Overtagelse af Partialobligationer, medens paa den anden Side Entreprenørerne i en Del Byggeforeninger overtager særlige Andele, Grænsen mellem private Bygherrer og Byggeforeninger er derfor noget udvisket.

I Forhold til Indbyggerantallet er der i Frederiksberg Kommune opført betydelig færre Lejligheder end i de to andre Kommuner.

Københavns Kommune har ligesom Købstadskommunerne ganske overvejende opført Smaalejligheder, derimod har de fleste af de Lejligheder, der er opført af Frederiksberg Kommune, 3 Værelser.

Der er i samtlige tre Hovedstadskommuner i 1923—24 taget ialt godt 3 600 ny Lejligheder i Brug, altsaa betydelig færre end i 1922—23, da der toges ca. 4 500 Lejligheder i Brug. Da der i Københavns og Frederiksberg Kommune ganske overvejende bygges i store Karéer med mange Lejligheder i hver Karré, vil blot et Par større Byggeforetagender paavirke det samlede Antal af ibrugtagne Lejligheder meget stærkt, og Tallene for de enkelte Aar er derfor underkastet nogen Tilfældigheder. Det Antal Lejligheder, der er taget i Brug i 1923—24, ligger snarest lidt højere end Gennemsnittet for de foregaaende 6 Aar.

### b. Antal Lejligheder under Opførelse.

I følgende 21 Provinsbyer var der i Tiden omkring Oktober Flyttedag 1924 ingen Lejligheder under Opførelse:

| | | |
|---|---|---|
| Randers | Kerteminde | Nibe |
| Haderslev | Bogense | Allinge-Sandvig |
| Rønne | Skelskør | Sakskøbing |
| Nykøbing M. | Marstal | Ærøskøbing |
| Thisted | Storeheddinge | Højer |
| Middelfart | Frederiksværk | Mariager |
| Nykøbing Sj. | Æbeltoft | Kristiansfeld |

For de øvrige 64 Provinsbyer er i Tabel 3 anført det Antal Lejligheder, i alt 806, der omkring Oktober

Tabel 3. Provinsbyerne: Antal Lejligheder under Opførelse Oktober 1924.

| | Antal Huse | Antal Lejligheder med | | | | | I alt Lejligheder |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. fl. Vær. | |
| Aarhus | 6 | » | 30 | 20 | 1 | » | 51 |
| Odense | 38 | 2 | 26 | 41 | 8 | 7 | 84 |
| Aalborg | 13 | » | 8 | 19 | 2 | 3 | 32 |
| Horsens | 5 | » | 9 | 7 | » | 2 | 18 |
| Vejle | 7 | » | 5 | 9 | » | » | 14 |
| Esbjerg | 20 | » | 65 | 12 | 2 | 2 | 81 |
| Fredericia | 8 | » | 3 | 11 | » | » | 14 |
| Kolding | 5 | » | » | 3 | 3 | 3 | 9 |
| Helsingør | 4 | » | 1 | 2 | 2 | » | 5 |
| Viborg | 7 | » | » | » | 3 | 4 | 7 |
| Svendborg | 10 | 12 | 5 | 10 | 1 | 2 | 30 |
| Nakskov | 2 | » | 2 | » | 2 | » | 4 |
| Slagelse | 9 | » | 3 | 9 | 3 | 2 | 17 |
| Nykøbing F. | 5 | » | 2 | 5 | 1 | 1 | 9 |
| Roskilde | 4 | » | » | 2 | 3 | 4 | 9 |
| Holbæk | 5 | » | 1 | 7 | » | » | 8 |
| Hjørring | 11 | » | 5 | 11 | 3 | 3 | 22 |
| Silkeborg | 7 | » | 8 | 1 | 3 | 3 | 15 |
| Næstved | 6 | 6 | 12 | 8 | 1 | 2 | 29 |
| Nyborg | 2 | » | » | » | » | 2 | 2 |
| Frederikshavn | 13 | » | 6 | 16 | 1 | 1 | 24 |
| Korsør | 3 | » | 2 | » | 3 | » | 5 |
| Herning | 18 | » | 7 | 12 | 2 | 6 | 27 |
| Sønderborg | 25 | » | » | 33 | 12 | 8 | 53 |
| Holstebro | 4 | » | 3 | 5 | » | » | 8 |
| Aabenraa | 8 | » | 5 | 11 | 8 | 3 | 27 |
| Kalundborg | 1 | » | » | 3 | » | » | 3 |
| Skive | 3 | » | » | » | » | 3 | 3 |
| Nørresundby | 4 | » | » | 4 | » | 3 | 7 |
| Hillerød | 8 | 1 | 4 | 9 | » | 2 | 16 |
| Køge | 4 | » | 2 | 4 | » | 1 | 7 |
| Hobro | 1 | » | » | » | 1 | » | 1 |
| Ribe | 2 | » | » | 2 | 2 | » | 4 |
| Varde | 8 | » | 2 | 16 | 1 | » | 19 |
| Vordingborg | 3 | » | » | » | 2 | 1 | 3 |
| Brønderslev | 3 | » | 1 | 3 | 2 | » | 6 |
| Tønder | 4 | » | » | 4 | 2 | » | 6 |
| Ringsted | 4 | » | 1 | 7 | » | » | 8 |
| Struer | 4 | » | 15 | 4 | » | » | 19 |
| Faaborg | 1 | » | » | » | » | 1 | 1 |
| Assens | 2 | » | » | 1 | » | 1 | 2 |
| Grenaa | 3 | 19 | » | 3 | » | » | 22 |
| Lemvig | 1 | » | » | 2 | » | » | 2 |
| Maribo | 2 | » | » | 1 | » | 2 | 3 |
| Rudkøbing | 1 | » | » | » | 1 | 1 | 2 |
| Skanderborg | 3 | 12 | » | 4 | » | » | 16 |
| Ringkjøbing | 4 | » | 12 | » | » | 2 | 14 |
| Skagen | 2 | » | » | 2 | » | » | 2 |
| Rødby | 1 | » | » | » | 1 | » | 1 |
| Frederikssund | 2 | » | » | » | 2 | » | 2 |

Tabel 3 (fortsat.)

| | Antal Huse | Antal Lejligheder med 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. fl. Vær. | I alt Lejligheder |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Neksø | 3 | » | » | 2 | 1 | » | 3 |
| Sorø | 1 | » | » | 2 | » | » | 2 |
| Løgstør | 3 | » | » | 3 | » | » | 3 |
| Sæby | 3 | » | » | 3 | » | » | 3 |
| Stege | 2 | » | » | » | » | 2 | 2 |
| Stubbekøbing | 1 | » | » | » | 1 | » | 1 |
| Nysted | 1 | » | » | 1 | » | » | 1 |
| Løgumkloster | 3 | » | 3 | 3 | 1 | » | 7 |
| Aakirkeby | 3 | » | » | 2 | 1 | » | 3 |
| Præstø | 1 | » | 1 | » | » | » | 1 |
| Hasle | 1 | » | » | » | 1 | » | 1 |
| Svaneke | 3 | » | » | 2 | » | 1 | 3 |
| Nordborg | 1 | » | » | » | » | 1 | 1 |
| Augustenborg | 1 | » | » | 1 | 1 | » | 2 |
| I alt | 343 | 52 | 249 | 342 | 84 | 79 | 806 |

Flyttedag var under Opførelse. Af disse Lejligheder, opføres de 149 Lejligheder af Kommunerne, nemlig 30 i Aarhus, 60 i Esbjerg, 19 i Grenaa, 12 i Skanderborg og 8 i Silkeborg, medens de resterende 20 kommunale Lejligheder fordeler sig over 8 Byer. Ingen af de 806 Lejligheder opføres af Byggeforeninger.

Provinsbyerne: Antal Lejligheder under Opførelse.

| Oktober 1924 Opføres af: | Antal Lejligheder med: 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. fl. Vær. | I alt |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Private Bygherrer: | | | | | | |
| Uden off. Støtte | 15 | 61 | 149 | 61 | 61 | 347 |
| Med - — | 6 | 91 | 176 | 22 | 15 | 310 |
| Kommunerne | 31 | 97 | 17 | 1 | 3 | 149 |
| I alt Oktober 1924 | 52 | 249 | 342 | 84 | 79 | 806 |
| — — 1923 | 3 | 311 | 586 | 118 | 108 | 1 126 |
| — — 1922 | 39 | 188 | 319 | 93 | 104 | 743 |
| — — 1921 | 19 | 494 | 434 | 122 | 36 | 1 105 |
| — — 1920 | » | 269 | 224 | 28 | 59 | 580 |
| — — 1919 | 46 | 1 067 | 1 145 | 232 | 105 | 2 595 |

De Lejligheder der opføres af Kommuner, er næsten alle Smaalejligheder: 31 havde kun 1 Værelse, 97 havde 2 Værelser, 17 havde 3 Værelser og kun 4 af de 149 Lejligheder havde 4 eller flere Værelser.

Af de 657 Lejligheder, der opføres af private Bygherrer, opføres ca. Halvdelen med offentlig Støtte. Disse sidste Lejligheder har næsten alle 2—3 Værelser, medens der blandt de Lejligheder, der opføres uden offentlig Støtte, er et forholdsvis betydeligt Antal større Lejligheder.

Det Antal Lejligheder, der er under Opførelse i Efteraaret 1924, er lavt i Sammenligning med de foregaaende Aar. I Fjor var det tilsvarende Antal saaledes over 1 100 Lejligheder. Kun i Efteraaret 1920, da den økonomiske Krise var ved at begynde, og i Efteraaret 1922, da de tidligere Love om offentlig Støtte til Boligbyggeri var udløbne, og den for Tiden gældende Lov endnu ikke vedtaget, var der færre Lejligheder under Opførelse end i Aar.

Tabel 4. Landkommunerne: Antal Lejligheder under Opførelse Oktober 1924.

| | Antal Huse | Antal Lejligheder med 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. fl. Vær. | I alt Lejligheder |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Ballerup—Maaløv | 7 | » | 3 | 3 | 1 | 2 | 9 |
| Dragør | 1 | » | » | 1 | 2 | » | 3 |
| Gladsaxe | 85 | 2 | 57 | 50 | 38 | 18 | 165 |
| Glostrup | 15 | » | 3 | 2 | 3 | 9 | 17 |
| Høje Taastrup | 9 | » | 6 | 6 | 1 | 1 | 14 |
| Lyngby—Taarbæk | 81 | 8 | 26 | 58 | 26 | 29 | 147 |
| Rødovre | 4 | » | » | 5 | 1 | » | 6 |
| Skt. Jørgensbjerg | 5 | » | » | 7 | 1 | 3 | 11 |
| Søllerød | 77 | 1 | 15 | 31 | 16 | 26 | 89 |
| Taarnby | 110 | 8 | 62 | 54 | 31 | 3 | 158 |
| Birkerød | 4 | » | 1 | 1 | » | 2 | 4 |
| Frederiksborg Slotssogn | 16 | » | 6 | 23 | 1 | » | 30 |
| Hørsholm | 10 | 12 | » | » | 2 | 7 | 21 |
| Hasle—Frerslev | 3 | » | 3 | 3 | » | » | 6 |
| Dalum | 6 | » | » | 3 | 7 | » | 10 |
| Odense Skt. Hans | 32 | » | 14 | 23 | 6 | 3 | 46 |
| Sørup—Skt. Jørgens | 2 | » | » | » | 2 | » | 2 |
| Kolding Landsogn | 4 | » | 1 | 2 | 1 | 2 | 6 |
| Aaby | 4 | » | » | 4 | » | 1 | 5 |
| Holme—Tranbjerg | 4 | » | » | 4 | » | » | 4 |
| Vejlby | 9 | » | 2 | 7 | 2 | 1 | 12 |
| Viby | 12 | 1 | 8 | 8 | 1 | 4 | 22 |
| Dronningborg | 1 | » | » | 2 | » | » | 2 |
| Vorup | 8 | » | 3 | 4 | 1 | » | 8 |
| Budolfi Landsogn | 3 | » | » | 3 | » | 1 | 4 |
| Dronninglund | 2 | » | 1 | 1 | » | » | 2 |
| Nr. Tranders | 16 | 1 | 13 | 8 | 3 | » | 25 |
| Sundby—Hvorup | 21 | » | 26 | 9 | » | » | 35 |
| Bramminge | 2 | » | 2 | » | » | » | 2 |
| Jerne | 16 | » | 11 | 13 | » | 3 | 27 |
| I alt | 569 | 33 | 263 | 335 | 146 | 115 | 892 |

I 30 af de 33 Landkommuner, fra hvilke der er indhentet Oplysninger, var der Lejligheder under Opførelse, jvfr. foranst. Tabel 4. I de Landkommuner, fra hvilke der foreligger Oplysninger baade i Aar og i Fjor (jvfr. ovenfor) var der i Efteraaret 1923 ca. 900 Lejligheder under Opførelse mod i Aar ca. 850; 56 af Lejlighederne, nemlig 36 i Lyngby—Taarbæk og 20 i Taarnby opføres af Byggeforeninger, 22 Lejligheder, nemlig 6 i Skt. Jørgensbjerg, 4 i Taarnby og 12 i Hørsholm, opføres af Kommunerne. Af private Bygherrer opføres 225 med og 589 uden offentlig Støtte.

Med Hensyn til Byggevirksomheden i Hovedstaden foreligger de i nedenstaaende Oversigt anførte Oplysninger.

Hovedstaden: Antal Lejligheder under Opførelse og endnu ikke taget i Brug.

| Oktober 1924 | Lejligheder med | | | | | I alt |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1 Vær. | 2 Vær. | 3 Vær. | 4 Vær. | 5 el. fl. Vær. | |
| **København:** | | | | | | |
| Private Bygherrer | 67 | 335 | 474 | 172 | 96 | 1 144 |
| Byggeforeninger | 56 | 1 482 | 1 410 | 125 | 21 | 3 094 |
| Kommunen | 130 | 282 | 61 | 6 | 2 | 481 |
| Tilsammen | 253 | 2 099 | 1 945 | 303 | 119 | 4 719 |
| **Frederiksberg:** | | | | | | |
| Private Bygherrer | 2 | 8 | 83 | 38 | 18 | 149 |
| Byggeforeninger | 6 | 38 | 82 | 18 | 4 | 148 |
| Kommunen | » | 76 | 131 | 2 | » | 209 |
| Tilsammen | 8 | 122 | 296 | 58 | 22 | 506 |
| **Gentofte:** | | | | | | |
| Private Bygherrer [1]) | 1 | 38 | 80 | 166 | 181 | 466 |
| **Hovedstaden [1]):** | | | | | | |
| Private Bygherrer | 70 | 381 | 637 | 376 | 295 | 1 759 |
| Byggeforeninger | 62 | 1 520 | 1 492 | 143 | 25 | 3 242 |
| Kommunerne | 130 | 358 | 192 | 8 | 2 | 690 |
| I alt Oktober 1924 | 262 | 2 259 | 2 321 | 527 | 322 | 5 691 |
| — — 1923 | 143 | 1 052 | 1 382 | 379 | 226 | 3 182 |
| — — 1922 | 251 | 1 149 | 1 470 | 372 | 192 | 3 434 |
| — — 1921 | 138 | 1 141 | 1 127 | 300 | 141 | 2 847 |
| — — 1920 | 203 | 1 344 | 1 192 | 148 | 67 | 2 954 |
| — — 1919 | 234 | 3 121 | 2 008 | 228 | 98 | 5 689 |

[1]) Herunder tillige eventuelt enkelte Lejligheder, der opføres af Byggeforeninger.

Antallet af Lejligheder under Opførelse ved Oktober Flyttedag 1924 er i Sammenligning med de foregaaende Aar meget stort. Tallet har i de 4 nærmest foregaaende Aar svinget omkring ca. 3 000 Lejligheder, men er i Aar ligesom i 1919 næsten dobbelt saa stort.

Tabe 5. Provinsbyerne. Personer under kommunal Boligforsorg Oktober 1924.

| | Antal Familier | | Antal Personer | |
|---|---|---|---|---|
| | i alt | heraf i Barakker | i alt | heraf i Barakker |
| Aarhus | 407 | 318 | 2 334 | 1 802 |
| Odense | 255 | 136 | 1 458 | 850 |
| Aalborg | 81 | » | 426 | » |
| Horsens | 165 | 138 | 854 | 770 |
| Randers | 81 | 81 | 431 | 431 |
| Vejle | 70 | » | 372 | » |
| Esbjerg | 78 | 72 | 467 | 435 |
| Fredericia | 90 | 37 | 452 | 185 |
| Kolding | 79 | 64 | 420 | 340 |
| Helsingør | 22 | » | 132 | » |
| Viborg | 12 | 6 | 84 | 51 |
| Svendborg | 9 | » | 52 | » |
| Nakskov | 5 | » | 37 | » |
| Slagelse | 14 | » | 71 | » |
| Haderslev | 22 | 10 | 91 | 38 |
| Nykøbing F. | 15 | » | 69 | » |
| Holbæk | 10 | 2 | 64 | 12 |
| Hjørring | 28 | 24 | 160 | 141 |
| Silkeborg | 19 | 16 | 93 | 81 |
| Rønne | 2 | » | 10 | » |
| Næstved | 16 | » | 95 | » |
| Nyborg | 20 | » | 110 | » |
| Frederikshavn | 4 | » | 26 | » |
| Korsør | 22 | 12 | 105 | 57 |
| Herning | 12 | 9 | 75 | 63 |
| Sønderborg | 8 | » | 21 | » |
| Holstebro | 10 | » | 72 | » |
| Nykøbing M. | 9 | 1 | 46 | 7 |
| Aabenraa | 38 | 36 | 170 | 158 |
| Thisted | 3 | » | 12 | » |
| Middelfart | 28 | » | 153 | » |
| Kalundborg | 23 | 9 | 135 | 46 |
| Skive | 2 | » | 10 | » |
| Nørresundby | 29 | 24 | 172 | 149 |
| Hillerød | 6 | » | 23 | » |
| Varde | 9 | » | 58 | » |
| Brønderslev | 3 | » | 15 | » |
| Tønder | 6 | 3 | 21 | 8 |
| Faaborg | 6 | 5 | 28 | 24 |
| Assens | 4 | » | 19 | » |
| Grenaa | 8 | 5 | 43 | 27 |
| Maribo | 2 | » | 11 | » |
| Skanderborg | 3 | » | 21 | » |
| Ringkøbing | 3 | » | 22 | » |
| Rødby | 3 | » | 18 | » |
| Kerteminde | 5 | 2 | 22 | 12 |
| Frederikssund | 6 | 4 | 29 | 22 |
| Sæby | 1 | » | 8 | » |
| Stege | 2 | » | 15 | » |
| Nibe | 2 | 2 | 6 | 6 |
| Sakskøbing | 4 | » | 22 | » |
| Nysted | 2 | » | 12 | » |
| I alt | 1763 | 1 016 | 9 672 | 5 715 |

II. *Familier under kommunal Boligforsorg.*

Efter de fra Provinsbyerne modtagne Indberetninger fandtes der i 52 Byer, deriblandt alle de større, Familier under kommunal Boligforsorg. Ialt var der i de 52 Byer 1 763 Familier med 9 672 Personer, 4 225 voksne og 5 447 Børn, under Boligforsorg, jvfr. Tabel 5.

Til Sammenligning anføres i hosstaaende Oversigt Antallet af Personer under kommunal Boligforsorg, som det stillede sig efter en af Indenrigsministeriet pr. 31. December 1921 og de af Departementet senere foretagne Undersøgelser:

Antal Personer under Boligforsorg i Provinsbyerne.

| | Antal Familier | | Antal Personer |
|---|---|---|---|
| | i alt | heraf i Barakker | i alt |
| Oktober 1924 | 1 763 | 1 016 | 9 672 |
| April 1924 | 1 724 | 973 | 9 288 |
| Oktober 1923 | 1 675 | 959 | 8 971 |
| April 1923 | 1 672 | 913 | 8 826 |
| Oktober 1922 | 1 628 | 912 | 8 317 |
| April 1922 | 1 635 | 911 | 8 628 |
| December 1921 | 1 679 | — | 8 538 |

Antallet af Familier under kommunal Boligforsorg viser saaledes i det store og hele en stadig Vækst gennem de sidste 3 Aar. Tilvæksten falder næsten udelukkende paa Barakkerne, idet det Antal Familier, Kommunerne har skaffet Husly paa anden Maade (Skoler, Forsørgelsesanstalter, Kaserner m. v.), har været ret konstant.

Af de 33 Landkommuner havde de 27 Kommuner Familier under kommunal Boligforsorg, nemlig ialt 352 Familier med ialt 1 789 Personer, hvoraf 791 voksne og 998 Børn. Ligesom i Provinsbyerne har ogsaa i disse Landkommuner Antallet af Familier under Boligforsorg været stigende i den senere Tid.

For Hovedstadens Vedkommende foreligger der for Tiden omkring Oktober Flyttedag følgende Oplysninger om Antallet af Personer under kommunal Boligforsorg.

København havde midt i Oktober Maaned 2 217 Familier med 8 975 Personer under kommunal Boligforsorg; de tilsvarende Tal for April var 2 145 Familier med 8 655 Personer.

Frederiksberg havde sidst i Oktober 375 Familier med 1 425 Personer under Boligforsorg, mod i April 379 Familier med 1 416 Personer.

Gentofte Kommune havde i Oktober 295 Familier med 1 243 Personer under Boligforsorg mod i April 297 Familier med 1 279 Personer.

Der har saaledes for Frederiksberg og Gentoftes Vedkommende næsten ikke været nogen Bevægelse i disse Tal i det sidste halve Aar, men for København har der været en ikke ubetydelig Stigning. For Københavns Vedkommende er Antallet af Familier under Boligforsorg ganske vist faldet efter Midten af Oktober, idet der siden er skaffet en Del Familier selvstændig Lejlighed i Kommunens nyopførte almindelige Beboelseshuse, men denne Nedgang er ganske forbigaaende. Saa snart de ved denne Flytning ledigblevne Indkvarteringssteder er istandsat, vil der blive taget

Tabel 6. Landkommuner. Personer under kommunal Boligforsorg Oktober 1924.

| | Antal Familier | | Antal Personer | |
|---|---|---|---|---|
| | i alt | heraf i Barakker | i alt | heraf i Barakker |
| Ballerup-Maaløv | 16 | » | 78 | » |
| Dragør | 4 | » | 19 | » |
| Gladsaxe | 26 | 15 | 127 | 77 |
| Glostrup | 10 | 8 | 40 | 35 |
| Høje Taastrup | 28 | 23 | 139 | 115 |
| Lyngby—Taarbæk | 31 | 12 | 161 | 65 |
| Rødovre | 9 | 9 | 42 | 42 |
| Skt. Jørgensbjerg | 17 | 17 | 79 | 79 |
| Søllerød | 24 | 1 | 100 | 9 |
| Taarnby | 13 | » | 76 | » |
| Birkerød | 26 | 8 | 110 | 40 |
| Hørsholm | 10 | 10 | 36 | 36 |
| Hasle—Frerslev | 3 | 2 | 14 | 10 |
| Dalum | 26 | 7 | 139 | 49 |
| Sørup-Skt. Jørgens. | 12 | 4 | 64 | 23 |
| Kolding Landsogn. | 2 | » | 10 | » |
| Aaby | 11 | » | 65 | » |
| Holme—Tranbjerg | 5 | » | 31 | » |
| Vejlby | 10 | 3 | 44 | 14 |
| Viby | 6 | 4 | 47 | 30 |
| Kristrup | 4 | » | 25 | » |
| Vorup | 2 | » | 6 | » |
| Budolfi Landsogn | 5 | » | 30 | » |
| Nr. Tranders | 32 | » | 189 | » |
| Sundby—Hvorup | 8 | 8 | 54 | 54 |
| Jerne | 11 | » | 57 | » |
| Vejen | 1 | » | 7 | » |
| I alt | 352 | 131 | 1 789 | 678 |

ny Familier ind, som Kommunen hidtil ikke har været i Stand til at hjælpe.

Ogsaa i de foregaaende Halvaar har Antallet af Personer under Boligforsorg været stigende i Hovedstadens 3 Kommuner:

Antal Personer under Boligforsorg i Hovedstaden:

| | Antal Familier | Antal Personer |
|---|---|---|
| Oktober 1924 | 2 887 | 11 643 |
| April 1924 | 2 821 | 11 350 |
| Oktober 1923 | 2 801 | 11 117 |
| April 1923 | 2 804 | 11 126 |
| Oktober 1922 | 2 701 | 10 473 |
| April 1922 | 2 677 | 10 210 |
| Oktober 1921 | 2 596 | 9 727 |

Man skal i Forbindelse med disse Oplysninger om Antallet af Familier under kommunal Boligforsorg gøre opmærksom paa, at Grænsen for, hvem der er under Boligforsorg, kan være draget mere eller mindre snævert i de forskellige Kommuner.

Man har ved Indberetningerne kun ønsket medtaget de Familier, der ved Kommunernes Foranstaltninger er anbragt paa midlertidig Maade, men Grænsen for, hvem der er varigt og hvem der kun er midlertidigt anbragt, kan næppe drages skarpt. Spørgsmaalet kommer særlig frem for de Familier, der er anbragt i Barakker, idet man her næppe generelt kan afgøre, om disse Familier rettest bør betragtes som normale Lejere i kommunale Beboelseshuse, og som saadanne bør udelades af Opgørelsen, eller om de kun er midlertidig anbragt og derfor bør medregnes. Dette Spørgsmaal kan kun besvares efter de lokale Myndigheders Skøn over Barakkernes Karakter i de enkelte Tilfælde. Man har derfor ment, at det har Interesse at udskille Barakkerne, saaledes som det er gjort i foranstaaende Oversigter for Provinsens Vedkommende.

For Hovedstadens Vedkommende har Kommunerne selv foretaget en saadan Adskillelse, saaledes at de Familier, der er anbragt i hver sin Lejlighed i mere varige Barakker eller baraklignende Bygninger ikke er medregnede. Paa den anden Side er der i de anførte Tal for Familier under Boligforsorg ogsaa medregnet de Familier, der er anbragt i almindelige kommunale Beboelsesbygninger paa en saadan Maade, at der bor mere end 1 Familie i hver Lejlighed. For Københavns Kommunes Vedkommende skal det anføres, at ca. 1 600 af de ca. 2 200 Familier, der er under Boligforsorg, er anbragt paa denne Maade i ca. 800 Lejligheder, og der vil saaledes kun behøves ca. 1 400 nye Lejligheder for at skaffe hver af de 2 200 Familier selvstændig Lejlighed.

Man kan saaledes hverken for Hovedstaden eller Provinsen gaa ud fra, at der behøves en ny Lejlighed til hver Familie, der er under Boligforsorg.

Paa den anden Side faar man ved Opgørelsen over Antallet af Familier under kommunal Boligforsorg ikke Oplysning om samtlige de Familier, der bor under saadanne Forhold, at de maa betegnes som husvilde. Man maa ved en Opgørelse over, hvor mange nye Lejligheder der kræves for at muliggøre normale Boligforhold, ogsaa tage Hensyn til de Familier, der bor i Lysthuse, Tagkamre o. lign., samt til de Familier, der har maattet indlogere sig i en større eller mindre Del af en Lejlighed, ligesom der ogsaa kan blive Tale om at tage et vist Hensyn til Antallet af overbefolkede Lejligheder og til det Antal Lejligheder, der til enhver Tid bør være ledige af Hensyn til større Reparationer og Omflytninger.

En saadan fuldstændig Opgørelse over Boligmangelens Omfang kan saaledes ikke foretages paa Grundlag af de foreliggende Oplysninger, men man vil ved Indsamlingen af Oplysninger om Husleje- og Boligforholdene fra 5. November i Aar søge at faa tilvejebragt et Materiale, der kan være vejledende til en Belysning af dette Spørgsmaal.

## Arbejdslønnen i Industrien.

### Januar Kvartal 1924.

Siden April 1918 har der paa Grundlag af det lønstatistiske Materiale, der af Dansk Arbejdsgiverforening stilles til Raadighed for Det statistiske Departement, i Statistiske Efterretninger været meddelt kvartalsvise Opgørelser af Arbejdernes gennemsnitlige Timefortjeneste i en Række Fag indenfor Industrien, Haandværket og Handelen. Efter de for Januar Kvartal 1924 foreliggende Lønoplysninger er Gennemsnitsfortjenesten pr. Time paa sædvanlig Maade for de fleste Fags Vedkommende beregnet efter den samlede Udbetaling i Kvartalet (for Jernindustrien dog Marts—April Maaneder), fordelt paa det Antal Timer, der er arbejdet, uanset om der er arbejdet i Timeløn eller i Akkord.

Lønstatistikken omfatter denne Gang ca. 98 000 Arbejdere, beskæftigede hos Medlemmer af Arbejdsgiverforeningen, mod ca. 106 000 Arbejdere i de tre foregaaende Kvartaler. I Januar Kvartal 1923 omfattede Lønstatistikken ca. 97 000 Arbejdere, i 1922 95 à 100 000

## Arbejdslønnen i forskellige Industrier.

| Fag | København | | | Provinsen | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Arb. pr. 31/8 1924 | Gsntl. Timefortj. Januar Kvartal 1924 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 | Antal Arb. pr. 31/8 1924 | Gsntl. Timefortj. Januar Kvartal 1924 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 |
| | | Øre | Øre | | Øre | Øre |
| **Næringsmiddelindustri:** | | | | | | |
| Bagerier, Svende | 808 | 176 | 175 | 99 | 154 | 153 |
| Møller, — | 67 | 161 | 161 | 213 | 128 | 130 |
| Chokoladef., faglærte Arb. | 56 | 171 | 178 | 17 | 161 | 155 |
| — ufagl. Arb. | 90 | 135 | 134 | 9 | 137 | 136 |
| — Kvinder | 528 | 84 | 85 | 80 | 70 | 73 |
| Margarinefabrikker, ufagl. Arb. | 63 | 125 | 124 | 265 | 120 | 120 |
| — Kvinder | 37 | 67 | 67 | 146 | 67 | 67 |
| Bryggerier, ufagl. Arb. | 1777 | 135 | 134 | 451 | 126 | 123 |
| — Kvinder | 762 | 97 | 98 | 427 | 82 | 83 |
| Spritfabrikker, ufagl. Arb. | 33 | 127 | 129 | 242 | 128 | 129 |
| — Kvinder | 55 | 96 | 96 | 12 | 95 | 96 |
| Sukkerfabrikker, ufagl. Arb. | 399 | 155 | 153 | 656 | 117 | 134 |
| — Kvinder | 229 | 81 | 77 | 37 | 66 | 71 |
| Div. Fag, ufagl. Arb. | 134 | 146 | 145 | 291 | 122 | 121 |
| - - Kvinder | 134 | 88 | 92 | 439 | 92 | 91 |
| **Tobaksindustri:** | | | | | | |
| Cigarfabr., Cigarmagere | 946 | 147 | 143 | 959 | 144 | 135 |
| — ufagl. Arb. | 111 | 148 | 142 | 142 | 129 | 122 |
| — Kvinder | 2487 | 106 | 100 | 1701 | 89 | 82 |
| **Tekstilindustri:** | | | | | | |
| Tekstilfabr., Mænd | 727 | 133 | 131 | 1997 | 127 | 125 |
| — Kvinder | 2030 | 96 | 94 | 3018 | 84 | 85 |
| Rebslagerier, Svende | 9 | 121 | 122 | 27 | 123 | 127 |
| — ufagl. Arb. | 33 | 116 | 118 | 28 | 114 | 111 |
| — Kvinder | 124 | 74 | 75 | 86 | 64 | 61 |
| Possementfaget, Svende | 22 | 154 | 165 | 3 | 175 | 183 |
| — Kvinder | 17 | 84 | 84 | 3 | 88 | 85 |
| Sejlmagersvende | 14 | 215 | 210 | 18 | 139 | 142 |
| **Beklædningsindustri:** | | | | | | |
| Ugesvende i bestilt Skrædderi | 141 | 160 | 161 | 22 | 145 | 146 |
| Skræddersvende i Konfektionsindustrien | 93 | 167 | | 9 | 151 | |
| Tilskærere i Konfektionsindustrien | 135 | 191 | 193 | 4 | 147 | 190 |
| Syersker i Konfektionsindustr. | 1101 | 86 | 85 | 410 | 70 | 71 |
| — andre | 42 | 96 | | 53 | 71 | |
| Skomagersvende | 24 | 156 | 157 | 1 | 123 | — |
| Skotøjsarbejdere, Mænd | 1161 | 178 | 169 | 157 | 141 | 136 |
| — Kvinder | 864 | 102 | 95 | 78 | 74 | 79 |
| **Læderindustri:** | | | | | | |
| Garverier, Svende | 173 | 203 | 194 | 83 | 172 | 174 |
| — ufagl. Arb. | 226 | 165 | 158 | 232 | 150 | 151 |

| Fag | København | | | Provinsen | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Arb. pr. 31/8 1924 | Gsntl. Timefortj. Januar Kvartal 1924 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 | Antal Arb. pr. 31/8 1924 | Gsntl. Timefortj. Januar Kvartal 1924 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 |
| | | Øre | Øre | | Øre | Øre |
| **Bygningsindustri:** | | | | | | |
| Blikkenslagersvende | 249 | 193 | 207 | 154 | 139 | 138 |
| Bygningssnedkersvende*) | 608 | 188 | 195 | 1164 | 140 | 142 |
| Glarmestersvende | 105 | 158 | 161 | 86 | 127 | 125 |
| Malersvende | 1030 | 190 | 211 | 316 | 134 | 144 |
| Murersvende | 948 | 237 | 264 | 1521 | 149 | 156 |
| Murarbejdsmænd | 636 | 177 | 207 | 1172 | 119 | 126 |
| Stukkatørsvende | 57 | 206 | 218 | 6 | 153 | 156 |
| Tømrersvende | 485 | 220 | 252 | 1158 | 141 | 145 |
| Arbm. hos Tømrere | 24 | 135 | 142 | 36 | 109 | 119 |
| Linoleumspaalæggere | 41 | 175 | 202 | — | — | 133 |
| Isoleringsmontører | 37 | 203 | 210 | 14 | 234 | 182 |
| **Træ- og Møbelindustri:** | | | | | | |
| Bødkersvende | 126 | 181 | 186 | 300 | 161 | 153 |
| Børstenbindersvende | 47 | 162 | 160 | 21 | 135 | 127 |
| Billedskærersvende | 11 | 182 | 172 | 20 | 142 | 138 |
| Drejersvende | 43 | 154 | 158 | 60 | 142 | 142 |
| Forgyldere | 23 | 203 | 207 | 23 | 154 | 160 |
| Karetmagersvende | 26 | 195 | 196 | 5 | 147 | 135 |
| Kurvemagersvende | 18 | 133 | 131 | 3 | 136 | 116 |
| Møbelsnedkersvende | 614 | 168 | 169 | 81 | 140 | 139 |
| Maskinsnedkere | 337 | 164 | 164 | 1165 | 133 | 132 |
| Træindustriarbejdere, ufagl. | 383 | 131 | 130 | 595 | 113 | 111 |
| Træindustri, Kvinder | 121 | 85 | 86 | 53 | 82 | 86 |
| Pianoarbejdere | 231 | 185 | 186 | 17 | 144 | 155 |
| Sadelmager- og Tapetserersv. | 283 | 170 | 174 | 150 | 140 | 144 |
| **Ler-, Sten-, Glasindustri:** | | | | | | |
| Jord- og Betonarbejdere | 674 | 176 | 188 | 419 | 115 | 118 |
| Brolæggersvende | 9 | 233 | 288 | 15 | 123 | 200 |
| Stenhuggerier, Svende | 96 | 193 | 188 | 264 | 125 | 127 |
| — ufagl. Arb. | 51 | 153 | 147 | 93 | 116 | 114 |
| Grus- og Skærvefabr., Arbm. | — | — | — | 154 | 109 | 120 |
| Teglværker — | 78 | 123 | — | 1655 | 115 | 121 |
| Cementfabr. — | — | — | — | 1462 | 131 | 135 |
| Keram. Industri, fagl. Arb. | 188 | 171 | 172 | 44 | 133 | 128 |
| — ufagl. — | 288 | 137 | 140 | 79 | 108 | 108 |
| — Kvinder | 575 | 100 | 107 | 45 | 78 | 79 |
| Terrazzoarbejdere | 41 | 163 | 162 | 10 | 124 | 124 |
| **Jern-o.a. Metalindustri:** | | | | | | |
| Blikkenslagersvende | 180 | 193 | 188 | 104 | 159 | 159 |
| Elektrikere | 545 | 168 | 166 | 545 | 154 | 153 |
| Formere | 421 | 209 | 208 | 569 | 176 | 168 |
| Guld-, Sølv- og Elektropletarb. | 350 | 161 | 158 | 101 | 147 | 143 |

*) Herunder for Provinsen tillige andre Snedkersvende.

## Arbejdslønnen i forskellige Industrier.

| Fag | København | | | Provinsen | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Arb. pr. 31/3 1924 | Gsntl. Timefortj. Januar Kvartal 1924 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 | Antal Arb. pr 31/3 1924 | Gsntl. Timefortj. Januar Kvartal 1924 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 |
| | | Øre | Øre | | Øre | Øre |
| Gørtlere | 126 | 174 | 168 | 52 | 152 | 147 |
| Kobbersmede | 78 | 210 | 205 | 53 | 188 | 179 |
| Malersvende | 208 | 197 | 187 | 239 | 166 | 163 |
| Metalslibere | 137 | 188 | 191 | 77 | 155 | 146 |
| Metaltrykkere | 78 | 206 | 207 | 18 | 183 | 171 |
| Skibstømrere | 168 | 202 | 194 | 265 | 156 | 161 |
| Smede og Maskinarbejdere | 6113 | 189 | 185 | 5113 | 156 | 154 |
| Træarbejdere | 434 | 181 | 177 | 780 | 156 | 154 |
| Div. fagl. Arbejdere | 63 | 195 | 189 | 56 | 161 | 158 |
| Arbejdsmænd | 3764 | 147 | 143 | 3937 | 130 | 127 |
| Kvinder | 1468 | 86 | 83 | 395 | 82 | 77 |
| **Kemisk Industri:** | | | | | | |
| Farversvende | 31 | 157 | 158 | 5 | 153 | 155 |
| Oliemøller, Arbm. | 539 | 140 | 137 | 807 | 138 | 137 |
| Svovlsyrefabr. — | 92 | 155 | 146 | 378 | 148 | 130 |
| Tændstikfabr., Arbm. | 79 | 157 | 154 | — | — | — |
| — Kvinder | 198 | 84 | 83 | — | — | — |
| Forsk. Industrier, Arbm. | 1061 | 135 | 136 | 189 | 123 | 134 |
| — Kvinder | 1111 | 79 | 78 | 283 | 68 | 73 |
| **Grafisk Industri:** | | | | | | |
| Papirfabrikker, Arbm. | 94 | 139 | 128 | 781 | 122 | 121 |
| — Kvinder | 45 | 90 | 89 | 261 | 76 | 75 |

| Fag | København | | | Provinsen | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Antal Arb. pr. 31/3 1924 | Gsntl. Timefortj. Januar Kvartal 1924 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 | Antal Arb. pr. 31/3 1924 | Gsntl. Timefortj. Januar Kvartal 1924 | Gsntl. Timefortj. Oktbr. Kvartal 1923 |
| | | Øre | Øre | | Øre | Øre |
| Bogtrykkerier m. v.: | | | | | | |
| — Typografer | 1445 | 203 | 204 | 1016 | 190 | 184 |
| — Stentrykkere | 142 | 193 | 186 | 79 | 163 | 158 |
| — Kemigrafer | 85 | 176 | 173 | 2 | 165 | 160 |
| — ufagl. Arb. | 134 | 156 | 154 | 57 | 149 | 143 |
| — Kvinder | 307 | 100 | 99 | 94 | 84 | 82 |
| Litograf. Etabl., ufagl. Arb. | 31 | 144 | 138 | 8 | 130 | 115 |
| — Kvinder | 57 | 97 | 95 | 22 | 77 | 75 |
| Bogbinderier, Svende | 347 | 195 | 192 | 135 | 141 | 139 |
| — Kvinder | 439 | 103 | 102 | 54 | 75 | 75 |
| Papirvareindustri, ufagl. Arb. | 59 | 129 | 131 | 6 | 121 | 110 |
| — Kvinder | 267 | 85 | 86 | 66 | 75 | 74 |
| Æskefabrikker, Kvinder | 242 | 91 | 91 | 106 | 81 | 82 |
| **Handel og Transport:** | | | | | | |
| Lager- og Pakhusarbejdere | 975 | 125 | 126 | 2172 | 116 | 118 |
| Havnearbejdere | — | 210 | 209 | — | 206 | 197 |
| Kvinder | 120 | 82 | 81 | 110 | 90 | 93 |
| **Forskelligt:** | | Kr. pr. Uge. | | | Kr. pr. Uge. | |
| Formænd | 692 | 101.89 | 106.50 | 588 | 80.09 | 82.6 |
| Fyrbødere | 399 | 72.03 | 70.92 | 693 | 66.11 | 66.1 |
| Chauffører | 731 | 66.55 | 66.82 | 403 | 58.53 | 58.1 |
| Kuske | 1303 | 63.40 | 63.63 | 909 | 56.73 | 55.6 |

Arbejdere, i 1921 kun 85 à 90 000 Arbejdere, men i 1920 ca. 110 000 Arbejdere. Bevægelsen i Tallene skyldes hovedsagelig Forandringer i Beskæftigelsesgraden for Industriens Arbejdere.

En Sammenligning af Lønstatistikkens Arbejdertal i Januar Kvartal 1924 og Oktober Kvartal 1923 viser en stærk Nedgang i Antallet af Arbejdere i Byggefagene, ialt ca. 2 700 Arbejdere; at Nedgangen ikke er større skyldes, at Arbejderantallet refererer sig til Udgangen af Kvartalet, idet der paa det Tidspunkt var langt flere i Arbejde end gennemsnitlig i Kvartalet. Desuden er der paa Grund af Aarstiden stærk Nedgang for Jord- og Betonarbejdere (ca. 2 500 Arbejdere) og Arbejdere i Sukkerindustrien (ca. 2 900 Arbejdere). Af Forskydninger iøvrigt er den væsentligste, at Antallet af Smede og Maskinarbejdere, for hvilke der foreligger Lønoplysning, er steget med godt 1 000.

En Oversigt over Lønningerne for faglærte og ufaglærte mandlige og for kvindelige Arbejdere henholdsvis i København, Provinsen og hele Landet meddeles omstaaende (S. 223). Ved Sammenligning mellem de for de forskellige Tidspunkter anførte Lønninger maa det haves i Erindring, at det ikke er et lige stort Antal Arbejdere og ikke ganske den samme Fordeling af Arbejderne mellem Fagene indbyrdes, der ligger til Grund for de beregnede Gennemsnitstal. Der bliver derved nogen Ulighed mellem disse Gennemsnitstal, men den vil sikkert kun være af forholdsvis ringe Betydning, da hvert enkelt af Oversigtens Tal er fremgaaet af store Arbejdertal fra mange forskellige Fag. Med Hensyn til Tallene for hele Landet skal dog gøres opmærksom paa, at Nedgangen i Arbejdertallet fra Oktober Kvartel 1923 til Januar Kvartal 1924 udelukkende falder paa Provinsen, saa at Gennemsnitstallene for hele Landet for Januar Kvartal

derfor bliver lidt højere, end hvis Nedgangen i Arbejdertallet havde fordelt sig ensartet paa Hovedstaden og Provinsen. Det skal tilføjes, at Gruppen »Formænd« er udskilt af de anførte Arbejdertal, og deres Løn indgaar saaledes ikke i de beregnede Gennemsnitstal. For dem var den gennemsnitlige Timefortjeneste i Januar Kvartal 1924 i Hovedstaden 219 Øre, i Provinsen 172 Øre og i hele Landet 198 Øre. Deres Antal er imidlertid saa forholdsvis lille, at Udeladelsen af deres Lønninger kun betyder en ringe Ændring i de samlede Gennemsnit.

Af Oversigten fremgaar det, at Timefortjenesten for samtlige Arbejdere under et i Januar Kvartal 1924 var 137 Øre. For faglærte Arbejdere var Timefortjenesten 170 Øre, for Arbejdsmænd 136 Øre og for Kvinder 89 Øre. For de i København beskæftigede 51 000 Arbejdere udgjorde Timefortjenesten 145 Øre; for faglærte Arbejdere var den her 185 Øre, for Arbejdsmænd 144 Øre og for Kvinder 93 Øre. For Provinsens Vedkommende omfatter Statistikken 47 000 Arbejdere, hvis gennemsnitlige Timefortjeneste var 128 Øre; for faglærte Arbejdere i Provinsen var Lønnen 152 Øre, for Arbejdsmænd 129 Øre og for Kvinder 83 Øre. Forskellen i Arbejdslønnen i København og Provinsen er saaledes gennemsnitlig 33 Øre for faglærte Arbejdere, 15 Øre for Arbejdsmænd, 10 Øre for Kvinder og 17 Øre for samtlige Arbejdere. Det maa dog fremhæves, at de for København og Provinsen beregnede Gennemsnitslønninger for samtlige Arbejdere under et, paavirkes af Arbejdertallets forskellige Fordeling mellem faglærte og ufaglærte og mellem Mænd og Kvinder, og indenfor disse Grupper øver den forskellige Fordeling mellem Fagene Indflydelse paa Gennemsnitstallene.

| | Antal Arbejdere pr. 31/3 1924 | Gennemsnitlig Timefortjeneste | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | Jan. Kvartal 1924 | Oktbr. Kvartal 1923 | Juli Kvartal 1923 | Oktbr. Kvartal 1920 | Aaret 1914 |
| | | Øre | Øre | Øre | Øre | Øre |
| København | | | | | | |
| Fagl. Arbejdere ... | 20 445 | 185 | 190 | 186 | 263 | 67,1 |
| Ufagl. — ... | 16 012 | 144 | 149 | 148 | 214 | 47,5 |
| I alt Mænd ... | 36 457 | 166 | 171 | 168 | 242 | 61,0 |
| Kvindl. Arbejdere.. | 14 085 | 93 | 91 | 91 | 136 | 32,3 |
| Samtl. Arbejdere .. | 50 542 | 145 | 150 | 148 | 216 | 54,4 |
| Provinsen | | | | | | |
| Fagl. Arbejdere ... | 17 700 | 152 | 150 | 148 | 218 | 54,8 |
| Ufagl. — ... | 21 474 | 129 | 129 | 126 | 186 | 40,8 |
| I alt Mænd ... | 39 174 | 138 | 137 | 134 | 200 | 48,2 |
| Kvindl. Arbejdere.. | 8 153 | 83 | 80 | 79 | 122 | 25,7 |
| Samtl. Arbejdere .. | 47 327 | 128 | 129 | 127 | 190 | 44,9 |
| Hele Landet | | | | | | |
| Fagl. Arbejdere ... | 38 145 | 170 | 171 | 167 | 242 | 61,3 |
| Ufagl. — ... | 37 486 | 136 | 136 | 134 | 197 | 45,5 |
| I alt Mænd ... | 75 631 | 152 | 152 | 149 | 219 | 55,0 |
| Kvindl. Arbejdere.. | 22 238 | 89 | 87 | 86 | 131 | 29,6 |
| Samtl. Arbejdere .. | 97 869 | 137 | 139 | 137 | 203 | 50,2 |

Sammenlignet med Oktober Kvartal viser Gennemsnitstallet for Timefortjenesten for alle de i Statistikken indbefattede Arbejdere for Januar Kvartal en Nedgang paa 2 Øre (137 Øre mod 139 Øre i Oktober Kvartal) til Trods for, at de overenskomstmæssige Lønninger for de fleste Fags Vedkommende er forhøjet noget i Løbet af Kvartalet og for intet Fags Vedkommende nedsat. Dette skyldes imidlertid den store Nedgang, Lønningerne for Byggefagene samt Jordarbejde udviser, en Nedgang, der for Murersvende, Murarbejdsmænd og Tømrersvende i København, andrager 27 – 32 Øre i Timen. Lønnedgangen betyder imidlertid ikke en reel Tilbagegang, idet Lønningerne dels var særlig høje i Oktober Kvartal som Følge af, at der faldt forholdsvis mange Udbetalinger af Akkordoverskud i dette Kvartal, og dels var Lønningerne i Januar Kvartal relativt lave, fordi der i dette Kvartal saa godt som ingen Udbetalinger af Akkordoverskud fandt Sted; Størsteparten af de ved Udgangen af Kvartalet beskæftigede Arbejdere kom nemlig i Arbejde i Marts Maaned efter Vinterstilstanden i Byggeriet, saa at Arbejdet ved Udgangen af Marts ikke havde varet saa længe, at Udbetaling af Akkordoverskud havde fundet Sted. I Provinsen var Nedgangen i Lønningerne for Byggefagene betydelig mindre, idet der dèr i langt højere Grad arbejdes paa Timeløn. Nogenlunde tilsvarende Forhold gjorde sig gældende for Jord- og Betonarbejdere. Endelig var der som Følge af Aarstiden betydelig Nedgang i Lønnen for Arbejdere paa Sukkerfabrikker i Provinsen, idet Lønnen under Kampagnen er højere end i Tiden udenfor denne.

For de fleste af de øvrige Fag viser Tabellen over Gennemsnitsfortjenesten i de enkelte Fag i Januar og Oktober Kvartaler, at der har fundet en mindre Lønstigning Sted, hvilket for nogle Fags Vedkommende skyldes en Bestemmelse i de løbende Overenskomster om Regulering af Lønningerne fra ca. Midten af Februar 1924 efter Pristallet, der steg fra 204 i

Juli 1923 til 209 i Januar 1924, eller med ca. 2 pCt. Dette gælder f. Eks. Jernindustrien, og at Stigningen fra Oktober Kvartal til Januar Kvartal indenfor denne Industri gennemgaaende er forholdsvis stor, skyldes, at Tallene for Januar Kvartal, som foran nævnt, ikke gælder dette Kvartal, men Maanederne Marts og April, saa Reguleringen altsaa har virket i hele det behandlede Tidsrum. For andre Fags Vedkommende skyldes Lønstigningen, at Fagets Overenskomster blev fornyet i Løbet af Januar Kvartal, hvorved der som Hovedregel ligeledes opnaaedes en Lønforhøjelse paa 2 pCt., for de lavest lønnede Fag dog noget mere. Det maa i denne Forbindelse erindres, at for de Fag, der overvejende arbejder paa Akkord, vil der altid være nogen tilfældig Bevægelse i de Tal, der angiver den gennemsnitlige Timefortjeneste. For enkelte Fag gør der sig desuden særlige Forhold gældende; saaledes kan det nævnes, at der for Arbejdere i Spritfabrikker ligesom i de foregaaende Kvartaler er en mindre Nedgang i Lønnen, idet der i 1922 sluttedes en 2-aarig Overenskomst med en jævn, mindre Lønnedsættelse gennem hele Overenskomstperioden, og den i H. t. Overenskomsten stedfundne Lønforhøjelse efter Pristallets Stigning fra Februar 1923 til Februar 1924 opvejede ikke fuldt ud Nedsættelsen. En tilsvarende Overenskomst med en jævn mindre Lønnedsættelse fra 1923 til 1924 gjaldt for Arbejderne i Bryggerierne, men her oversteg for Januar Kvartal den ved Februar-Reguleringen opnaaede Lønforhøjelse Nedsættelsen, idet denne ophørte først i Kvartalet. Dette giver sig ogsaa Udtryk i Lønningerne for de mandlige Arbejdere paa Bryggerierne, hvor der fra Oktober til Januar Kvartal var en Lønfremgang paa 1 Øre pr. Time, medens der for de kvindelige Arbejdere, der i langt højere Grad arbejder paa Akkord, var en mindre Lønnedgang.

Efter Januar Kvartal er de fleste Arbejdslønninger steget yderligere. Dels er for nogle Fags Vedkommende (særlig forskellige Grupper af Arbejdsmænd) de nye Overenskomster med Lønforhøjelse først afsluttede efter Udgangen af Marts Maaned, og dels findes i de fleste Fags Overenskomster en Bestemmelse om Regulering af Lønningerne i August Maaned efter Pristallet, der steg fra 209 i Januar til 214 i Juli 1924, eller med ca. 2 pCt. Da endvidere Lønforhøjelserne i Februar ikke har virket i hele Januar Kvartal, og Lønningerne for dette Kvartal er stærkt paavirket af de lave udbetalte Lønninger i Byggefagene, kan Arbejdslønnen i Øjeblikket anslaas til 177 à 178 Øre for faglærte og 141 à 142 for ufaglærte mandlige Arbejdere og ca. 91 Øre for kvindelige Arbejdere.

Siden forrige Nummer af Statistiske Efterretninger udkom, har Departementet udsendt:

Af Statistiske Meddelelser, 4. Række:

70. Bind, 3. Hæfte: Børneskolen i Aarene 1917—21. Pris Kr. 2,00.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen. Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.

I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.

Udgaaet fra Trykkeriet d. 17. December 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

## UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 35 22. DECEMBER 1924



**Indhold:** Den danske Handelsflaades Fragtfart i 1923. — Bankernes Balance ved Udgangen af November 1924. — Statshusmandsbrug oprettet i Finansaaret 1922—23.


### Den danske Handelsflaades Fragtfart i 1923.

En Opgørelse af de til Det statistiske Departement afgivne Beretninger fra Rederierne om Farten paa Udlandet i 1923 med danske Skibe over 20 Register-Tons brutto giver til Resultat, at der ialt blev opsejlet en Bruttofragt paa ca. 218½ Mill. Kr. i den almindelige Fragtfart, hvortil kommer et Beløb i Maanedsfragt paa ca. 10½ Mill. Kr. for Skibe, der i Aarets Løb havde været udlejet i Timecharter til udenlandske Rederier. — Opgørelsen omfatter saavel Farten mellem udenlandske Havne indbyrdes som Farten mellem Danmark og Udlandet med Undtagelse af Farten med de danske Statsfærger i de tre Dampfærgeruter paa Udlandet; (sidstnævnte Fart er holdt ude af Opgørelsen for 1923, men har været medregnet i de tidligere Aar). Opgørelsen omfatter kun Godstrafik; Betalingen for Passagerbefordring er intet Steds medregnet.

Den tilsvarende Opgørelse fra det foregaaende Aar udviser, efter Fradrag for Dampfærgefarten, en opsejlet Bruttofragt paa 170,7 Mill. Kr. og et samlet Beløb i Maanedsfragt for udenlandsk Regning paa 9,6 Mill. Kr. Fra 1922 til 1923 var der altsaa en Opgang paa 47½ Mill. Kr. i Bruttofragt og 1 Mill. Kr. i Maanedsfragt, hvilket, naar Maanedsfragten efter et Skøn omsættes til Bruttofragt, svarer til en Forøgelse paa over en Fjerdedel (26 pCt.) af den i 1922 indsejlede Fragt. — Der var paa Forhaand ikke Grund til at vente en saadan Forøgelse af Bruttofragten; thi Beretningerne om Fragtmarkedet viser, at den Nedgang, der havde været i Søfragterne i de nærmest foregaaende Aar, fortsatte sig i 1923, saa at Gennemsnittet af Fragtnoteringerne for mange af de vigtigste Ruter blev lavere end Noteringsgennemsnittet i 1922. Ganske vist angives det samtidigt, at Redernes Udgifter blev formindsket paa adskillige Punkter til Gavn for Nettoudbyttet af Skibsfarten; men dette kan jo ikke modvirke den Formindskelse, som nedadgaaende Fragtrater maa fremkalde i en Bruttoopgørelse.

Forklaringen af Uoverensstemmelsen mellem den statistiske Opgørelse og de almindelige Beretninger om Fragtmarkedet maa først og fremmest søges i den Nedgang, der har fundet Sted i Værdien for den danske Krone i Forhold til de Landes Valuta, der er normgivende for Fragtnoteringerne i den internationale Skibsfart. Til Opgangen i Bruttoudbyttet har det endvidere bidraget, at der var en lille Forøgelse i Handelsflaadens Tonnage, og at Skibene blev beskæftiget i forholdsvis stærkere Grad i 1923 end i Aaret før. I 1921 havde en stor Del af den danske Tonnage været oplagt; inden Aarets Udgang blev de fleste af Skibene igen sat i Fart, men der gik dog nogen Tid ind i 1922, før Oplægningen hørte op, og den samtidige strænge Vinter lagde ogsaa Hindringer i Vejen for Skibsfarten. I 1923 var saa godt som ingen brugelige Skibe oplagte her i Landet.

De anførte Bemærkninger om Tonnageforøgelse og Skibenes Beskæftigelsesgrad gælder dog kun om Damp- og Motorskibsflaaden. Sejlskibstonnagen blev stærkt formindsket i 1923, især ved Salg af en Række store Sejlskibe, som der hverken i dette Aar eller i 1922 havde kunnet skaffes Beskæftigelse til; de mellemstore Sejlskibe (Marstal- og Svendborg-Skonnerterne o. l.) blev holdt nogenlunde i Drift, hovedsagelig i den udenrigske Fart, medens de mindre Sejlskibe som sædvanlig især anvendtes i den indenrigske Skibsfart. Ialt blev der i hvert af de to Aar af danske Sejlskibe (med og uden Motor) i Fart paa udenlandske Havne opsejlet lidt over 9 Mill. Kr.; dette udgør kun 4 à 5 pCt. af den samlede Bruttofragt i de to Aar, og den Forandring, der kan foregaa m. H. til Sejlskibenes An-

del af Totaludbyttet, er derfor af forsvindende Betydning, sammenlignet med Forskydningerne i Dampskibsflaadens Fragtudbytte.

Til Belysning af ovenomtalte Forhold hidsættes i nedenstaaende Oversigt nogle Data vedrørende Dampskibsflaadens Tonnage og Fragtfart paa Udlandet i 1922 og 1923 samt Oplysning om det aarlige Gennemsnit af Kursen paa Sterling og Dollars og af Fragtnoteringerne i nogle af de Transportruter, i hvilke ogsaa danske Skibe har gjort Tjeneste i nævnte Aar. — Tonnageopgørelsen er henført til Midten af Aaret, fordi man derved faar et bedre Udtryk for den Tonnage, der har været til Raadighed i Aaret som Helhed. Ved befordret Godsmængde haves der ikke Oplysning om Mængden af de i Timecharter transporterede Ladninger, da Ladningsmængden i de allerfleste Tilfælde er den danske Reder ubekendt. Fragtnoteringerne er angivet i sh. og d. og regnet pr. Tons undtagen for Trælast.

| A. Danske Damp- og Motorskibe: | 1923 | 1922 | Forøgelse 1922—23 |
|---|---|---|---|
| Bruttotonnage ..... Tons | 924 000 | 906 200 | 2 pCt. |
| Opsejlet Bruttofragt, indbef. omregnet Maanedsfragt i Mill. Kr. | 225 | 178 | 26 — |
| Befordret Godsmængde, bortset fra Timecharter, i 1 000 Tons. | 9 610 | 7 325 | 31 — |
| B. Aarligt Gennemsnit: | | | |
| af Kurs for Sterling i d. Kr..... | 24,96 | 21,16 | 18 — |
| - — - Dollars - - | 5,47 | 4,79 | 14 — |
| af Fragtnoteringen for: | | | |
| Kul fra Wales til København.. | 7/6 | 8/6 | ÷ 12 — |
| — — - Vestfrankrig. | 6/3 | 6/8 | ÷ 6 — |
| — Tyne - København.. | 6/10 | 8/9 | ÷ 22 — |
| — — - Stockholm .. | 7/1 | 7/10 | ÷ 10 — |
| — — - Genua ..... | 10/3 | 12/- | ÷ 15 — |
| Erts fra Bilbao til Skotland... | 7/2 | 8/1 | ÷ 11 — |
| Trælast fra botniske Havne til engelske Østhavne..... | 45/3 | 47/6 | ÷ 5 — |
| Indiske Prod. til Vesteuropa... | 28/- | 25/11 | 8 — |
| Korn fra la Plata til Vesteuropa | 21/8 | 27/1 | ÷ 20 — |

Den mest iøjnefaldende af de Forskydninger, som fremgaar af Oversigten, er Opgangen paa mere end 30 pCt. for den befordrede Godsmængde. Denne store Forøgelse er dels et Udtryk for en mere intensiv Udnyttelse af Tonnagen, dels en Følge af, at de danske Skibes Fart i 1923 omfattede forholdsvis flere korte Rejser med voluminøse Artikler. Navnlig medvirkede dansk Tonnage i ret betydeligt Omfang ved den Forøgelse af den søværts Omsætning af Kul, som blev Følgen af Ruhrbesættelsen; Bestuvningen paa danske Skibe udgaaende fra engelske Havne forøgedes fra 3,29 til 4,48 Mill. Tons og en væsentlig Del af Opgangen bestod i Kul til Tyskland og andre nærliggende Havne.

Af de efterfølgende Tabeller 1 og 2 fremgaar det, hvorledes den opsejlede Fragt og den befordrede Godsmængde fordeler sig mellem Fragtfarten i egentlig Forstand — d. e. Farten fra Udland til Udland — og den Fart, der foregaar mellem Danmark og Udlandet, og som altsaa er Udtryk for Handelsflaadens Medvirken ved Landets egen Ind- og Udførsel, for saa vidt denne foregaar ad Søvejen. Foruden 1923 omfatter Tabellen Farten i de to nærmest foregaaende Aar samt i de to sidste Aar før Krigen.

Det for Maanedsfragt i Tabel 1 anførte Beløb vedrører udelukkende Fart fra Udland til Udland; omsættes Maanedsfragten til Bruttofragt ved et skønsmæssigt Tillæg, bliver det samlede Bruttobeløb i 1923 235 à 240 Mill. Kr. Heraf omfattede den egentlige Fragtfart 62 pCt. og Farten til og fra Danmark 38 pCt., hvilken sidste Andel fordeler sig med ca. $^2/_3$ paa Indførselsomsætningen og ca. $^1/_3$ paa Udførselsomsætningen, nemlig med henholdsvis 61 og 29 Mill. Kr. — Den befordrede Godsmængde kan ikke paa tilsvarende Maade angives for den egentlige Fragtfart, fordi man ikke kender Vægten for Ladninger i Timecharter. Med Hensyn til den Godsmængde, der er transporteret i almindelig Bruttobefragtning, viser Tabel 2, at — set i Forhold til Fragtfordelingen (i Tabel 1) — en forholdsvis stor Mængde falder paa Farten til Danmark og en forholdsvis lille Mængde paa Farten fra Danmark, nemlig henholdsvis 36 og 8 pCt. af de 10,13 Mill. Tons, som udgør hele den optalte Ladningsmængde. Dette er først og fremmest begrundet i, at langt den største Del af Danmarks Indførsel er groft, fragtbilligt Gods, medens Udførselen mest bestaar af Landbrugsvarer, som kræver en dyrere Befordringsmaade. Men Forholdet forstærkes ved, at der ikke er en ensartet Fordeling mellem dansk og udenlandsk Flag blandt de Skibe, som besørger Transporten i de forskellige Grene af Ind- og Udførselen; f. Eks. kommer der flere Kul til Danmark i danske end i fremmede Skibe, medens fremmede Skibe besørger Hovedparten af Transporten fra adskillige fjerntliggende Lande bl. a. fra Amerika. Omvendt besørges den dyre Landbrugseksport hovedsagelig af danske Skibe (i faste Ruter), medens forskellige grovere Varer (Mineralprodukter) i noget højere Grad befordres af Skibe under fremmed Flag.

Af Tabel 1 fremgaar det, at fra 1922 til 1923 steg Fragtbeløbet i den egentlige Fragtfart og i den til Danmark indgaaende Fart hver med ca. 30 pCt., me-

Tabel 1. Danske Skibes Fart paa Udlandet.
(Dampfærgefart i 1921—23 ikke medregnet).

| | Bruttofragt i almindelig Fart | | | | Maaneds-fragt i Time-charter (fra Udland til Udland) |
|---|---|---|---|---|---|
| | fra Udland til Udland | mellem Danmark og Udlandet | | I alt Brutto-fragt | |
| | | til Danmark | fra Danmark | | |
| | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| 1923.. | 128,4 | 61,0 | 29,0 | 218,4 | 10,5 |
| 1922.. | 98,3 | 46,9 | 25,5 | 170,7 | 9,6 |
| 1921.. | 88,0 | 72,7 | 23,7 | 184 4 | 11,5 |
| 1913.. | 70,8 | 22,6 | 8,6 | 102,0 | 8,7 |
| 1912.. | 68,0 | 23,8 | 7,7 | 99,5 | 5,5 |

Tabel 2. Befordret Godsmængde
(bortset fra Tidsbefragtning)

| | fra Udland til Udland | mellem Danmark og Udlandet | | Ialt |
|---|---|---|---|---|
| | | til Danmark | fra Danmark | |
| | 1 000 Tons | 1 000 Tons | 1 000 Tons | 1 000 Tons |
| 1923..... | 5 711 | 3 619 | 804 | 10 134 |
| 1922..... | 4 275 | 2 867 | 628 | 7 770 |
| 1921..... | 2 426 | 2 182 | 507 | 5 115 |
| 1913..... | 6 550 | 3 587 | 812 | 10 949 |
| 1912..... | 6 480 | 3 482 | 820 | 10 782 |

dens der i den fra Danmark udgaaende Fart kun var en Opgang paa knap 15 pCt. Fragtudbyttet for Transporten af de danske Landbrugsprodukter er nemlig mindre afhængig af Konjunkturerne paa det almindelige Fragtmarked og af Valutasvingningerne, end Tilfældet er i de fleste andre Grene af de danske Skibes Fragtfart.

Vedrørende Farten fra Udlandet til Danmark med danske Skibe hidsættes nedenstaaende Tabel 3, i hvilken Bruttofragt og befordret Godsmængde i de to sidst forløbne Aar samt i 1913 er fordelt mellem de Lande, hvorfra Ladningerne er udgaaede; Landene er ordnede i Grupper efter deres Afstand og Beliggenhed i Forhold til Danmark.

Storbritannien dominerer i de danske Skibes indgaaende Fart til Danmark med 42 pCt. af Bruttofragten og 68 pCt. af den befordrede Godsmængde. At Andelen er betydelig større af Godsmængden end af Fragtbeløbene, skyldes dels den forholdsvis korte Søvej, dels den store Mængde af grove, fragtbillige Varer (Kul, Jern), der indgaar i Tilførselen fra England. Tilførselen fra Nord- og Mellemamerika omfattede 22 pCt. af Bruttofragten og knap 9 pCt. af Godsmængden. Farten herfra saavel som fra Sydamerika og andre fjerntliggende Lande er nu af langt større Betydning for de danske Skibe end før Krigen, baade absolut og relativt; i 1913 opsejledes i Fart fra de fire fremmede Verdensdele til Danmark en samlet Bruttofragt paa 4,3 Mill. Kr., i 1923 paa 25,3 Mill. Kr. Forøgelsen hidrører dels fra et større Forbrug i Danmark af forskellige oversøiske Produkter, dels fra at Varerne nu indgaar direkte paa danske Skibe, medens Indførselen tidligere for en større Del foregik over Hamborg eller andre vesteuropæiske Transitpladser.

I Farten fra Danmark til Udlandet udgjorde de danske Skibes Bruttofragt, som foran vist, i 1923, 1922 og 1913 henholdsvis 29,0, 25,5 og 8,6 Mill. Kr. Den samlede befordrede Godsmængde er noget mindre end før Krigen; men Nedgangen falder især paa de nærmeste Lande, medens Udførselstrafikken paa de lange Søveje — til Lande udenfor Europa — taget under et er forøget. Indenfor den sidstnævnte Udførsel er Cement en Artikel af væsentlig Betydning; den øvrige søværts Udførsel domineres ganske af Udførselen af Landbrugsprodukter, især Husdyrprodukter, Maltbyg m. m. og Fiskeriprodukter til England,

Tabel 3.

| Til Danmark fra: | Opsejlet Bruttofragt | | | | | | Befordret Godsmængde | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Angivet i 1 000 Kr. | | | Procentvis Fordeling | | | Angivet i 1 000 Tons | | | Procentvis Fordeling | | |
| | 1923 | 1922 | 1913 | 1923 pCt. | 1922 pCt. | 1913 pCt. | 1923 | 1922 | 1913 | 1923 pCt. | 1922 pCt. | 1913 pCt. |
| Skandinavien, Østersølande og Tyskland..... | 4 566 | 3 142 | 4 645 | 7,5 | 6,7 | 20,5 | 363 | 233 | 916 | 10,0 | 8,1 | 25,5 |
| Storbritannien..... | 25 521 | 20 880 | 11 477 | 41,9 | 44,5 | 50,8 | 2 456 | 2 051 | 2 279 | 67,9 | 71,5 | 63,6 |
| Vest- og Sydeuropa..... | 4 898 | 4 613 | 1 776 | 8,0 | 9,8 | 7,9 | 203 | 142 | 170 | 5,6 | 5,0 | 4,7 |
| Nord- og Mellemamerika.. | 13 440 | 10 902 | 2 449 | 22,1 | 23,2 | 10,8 | 322 | 272 | 135 | 8,9 | 9,5 | 3,8 |
| Sydamerika..... | 3 805 | 1 796 | 215 | 6,2 | 3,8 | 1,0 | 105 | 61 | 10 | 2,9 | 2,1 | 0,3 |
| Afrika, Asien, Australien... | 7 918 | 4 754 | 1 656 | 13,0 | 10,2 | 7,3 | 153 | 97 | 59 | 4,3 | 3,4 | 1,6 |
| Færøerne, Island, Grønland | 808 | 840 | 392 | 1,3 | 1,8 | 1,7 | 17 | 11 | 18 | 0,4 | 0,4 | 0,5 |
| Ialt... | 60 956 | 46 927 | 22 610 | 100,0 | 100,0 | 100,0 | 3 619 | 2 867 | 3 587 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |

Tabel 4. Bruttofragt i Fart fra Udland til Udland

| Udgaaende Fart fra | Absolute Tal | | | Procentvis Fordeling | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | 1923 | 1922 | 1921 | 1923 | 1922 | 1921 |
| | 1 000 Kr. | 1 000 Kr. | 1 000 Kr. | pCt. | pCt. | pCt. |
| Skandinavien (med Hvidehavet), Østersølande og Tyskland | 45 744 | 40 868 | 24 899 | 35,6 | 41,6 | 28,2 |
| Storbritannien | 27 424 | 15 724 | 10 452 | 21,3 | 16,0 | 11,9 |
| Øvrige Europa | 13 102 | 9 366 | 10 771 | 10,2 | 9,5 | 12,3 |
| Afrika | 5 088 | 4 786 | 5 288 | 4,0 | 4,9 | 6,0 |
| Asien, Australien | 10 144 | 8 286 | 3 077 | 7,9 | 8,4 | 3,5 |
| Nord- og Mellemamerika | 18 291 | 14 205 | 23 742 | 14,2 | 14,5 | 27,0 |
| Sydamerika | 8 048 | 4 396 | 9 027 | 6,3 | 4,5 | 10,3 |
| Færøerne, Island, Grønland | 619 | 621 | 707 | 0,5 | 0,6 | 0,8 |
| Ialt for Udgaaende... | 128 460 | 98 252 | 87 963 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |
| **Indgaaende Fart til** | | | | | | |
| Skandinavien (med Hvidehavet), Østersølande og Tyskland | 25 245 | 18 030 | 16 521 | 19,6 | 18,3 | 18,8 |
| Storbritannien | 30 956 | 26 312 | 20 287 | 24,1 | 26,8 | 23,0 |
| Øvrige Europa | 33 446 | 24 012 | 26 604 | 26,0 | 24,4 | 30,3 |
| Afrika | 6 877 | 4 597 | 3 065 | 5,4 | 4,7 | 3,5 |
| Asien, Australien | 16 973 | 13 850 | 9 408 | 13,2 | 14,1 | 10,7 |
| Nord- og Mellemamerika | 7 905 | 7 647 | 4 766 | 6,2 | 7,8 | 5,4 |
| Sydamerika | 3 979 | 2 924 | 6 058 | 3,1 | 3,0 | 6,9 |
| Færøerne, Island, Grønland | 3 079 | 880 | 1 254 | 2,4 | 0,9 | 1,4 |
| Ialt for Indgaaende... | 128 460 | 98 252 | 87 963 | 100,0 | 100,0 | 100,0 |

hvilke Varer (fraregnet Korn) næsten udelukkende sendes paa Skibe i fast Rute. Af den samlede Bruttofragt i 1923 falder 18,9 Mill. Kr. paa Farten til Storbritannien, 4,3 Mill. Kr. paa Farten til andre europæiske Lande, (mest Lande ved Østersøen) og 5,1 Mill. paa Farten til Lande udenfor Europa (i 1913 1,4 Mill. Kr.); endvidere opsejledes i Farten til de nordlige Atlanterhavsøer godt 0,7 Mill. Kr.

I den egentlige udenrigske Fart — fra Udland til Udland — indsejledes (som angivet i Tabel 1) 128,4 Mill. Kr. i 1923, 98,3 Mill. Kr. i 1922 og 88,0 Mill. Kr. i 1921 i Bruttofragt-Fart og henh. 10,5 9,6 og 11,5 Mill. Kr. i Timecharter. I foranstaaende Tabel 4 meddeles en Fordeling af Bruttofragtbeløbene mellem Hovedgrupper af Lande; Fordelingen er i første Afsnit af Oversigten foretaget mellem de Lande, der har afgivet Ladningerne til de danske Skibe, og i andet Afsnit mellem de Lande, der har modtaget Ladningerne. De to øverste Rubrikker omfatter Hovedparten af Omsætningen mellem Landene ved Østersøen og Nordsøen samt mellemliggende Farvande (Danmark fraregnet). — For Maanedsfragtbeløbene 10 à 11 Mill. Kr. foreligger ikke en tilsvarende Fordeling mellem Landene; dog kan det oplyses, at de fleste tidsbefragtede Skibe har sejlet for amerikansk Regning mellem ikke-europæiske Havne.

Det fremgaar af Tabel 4, at Landene ved Østersøen og Nordsøen skaffede danske Skibe 57 pCt. (i alt 73,2 Mill. Kr.) af den udgaaende Fragtfart og var Modtagere af Ladninger svarende til 44 pCt. af den indgaaende Fart. En stor Del af denne Omsætning foregik helt indenfor disse Farvandes Omraader; navnlig befordredes Trælast samt Træmasse og enkelte andre Produkter fra Østersøhavne til Storbritannien, og Kul, Koks o. l. fra dette Land til Østersøhavne. — Denne indbyrdes Fragtfart indenfor Nord- og Østersø Omraadet foregaar iøvrigt ofte i nær Tilknytning til Farten paa Danmark, især til Kultrafiken. En stor Del af Kulskibene fra England til Danmark opnaar ikke Returladning i dansk Havn og skaffer sig derfor ofte udgaaende Trælast eller anden Ladning fra en Østersøhavn.

Det »øvrige Europa« stiller sig i højere Grad modtagende end afgivende overfor den danske Fragtfart; der findes ikke her Masseartikler, der saaledes som Kul og Træ kan afgive Ladninger i meget stort Omfang, navnlig ikke efterat Sydøsteuropas Eksport er bleven forstyrret ved Krigene. Tabellen viser, at

10 pCt, af den udgaaeede, men 26 pCt. af den indgaaende Fragt i 1923 falder paa det »øvrige Europa«. De fleste Ladninger opnaas fra den pyrenæiske Halvø (Erts af forskellig Slags, Salt, Sydfrugter, Kork til Trampdamperne) og i Belgien (især Stykgods i Antwerpen til de danske Rutebaade, der gaar i oversøisk Fart).

De danske Skibes Fragtfart paa andre Verdensdele end Europa omfattede i 1923 32 pCt. af den udgaaende og 28 pCt. af den indgaaende Bruttofragt i den egentlige Fragtfart hertil burde imidlertid henregnes det meste af Farten i Timecharter der som nævnt hovedsagelig foregaar udenfor Europa. — Størstedelen af den oversøiske Fragtfart falder paa Amerika, men som det ses af Tabel 4, kan der være betydelige Svingninger i Fragtbeløbet, baade paa Nord- og Sydamerika, hvilket navnlig skyldes de store Forskydninger i Korntrafikken; de fra Amerika i Bruttobefragtning udgaaende Ladninger til ikke-danske Havne indbragte de danske Redere 33 Mill. Kr. i 1921, 19 Mill. Kr. i 1922 og 26 Mill. Kr. i 1923. I Farten paa Asien (med Australien) var Fragtbeløbene derimod stadig opadgaaende, idet de udgjorde henholdsvis 3, 8 og 10 Mill. Kr. Farten fra Østen syntes i 1923 — i Modsætning til de fleste andre Ruter — at have vist Opgang i Fragtraterne, ogsaa naar man regner efter Noteringerne i Sterling. — En Del af de danske Skibes Fragtfart paa de fremmede Verdensdele foregaar i Linjefart eller i Rundrejser med Skibe, som jævnsides med den udenlandske Godstrafik ogsaa fører Varer fra og til Danmark; dette gælder navnlig om Farten paa Asien, Sydafrika og den amerikanske Pacifikkyst. For udgaaende indtager disse Skibe Ladning, foruden i Danmark (Cement, Maskingods m. v.), især i Havne ved Kattegat, Nord- og Østersøen (Stykgods, Trælast m. v.); for hjemgaaende bringes der mere ensartede Ladninger af de oversøiske Produkter og Raastoffer, hvilke — da Mængderne som oftest er for store for det danske Behov — afgives i Partladninger til vest- eller nordeuropæiske Havne.

I Beretningerne om Fragtmarkedet i 1923 omtales — foruden de Konjunkturer af mere almindelig Karakter, der har gjort sig gældende i de forskellige Grene af Fragtfarten — følgende særlige Begivenheder, der har fremkaldt forøget Begær af Tonnage i en større eller mindre Del af Aaret, hvilket direkte eller indirekte fik Betydning ogsaa for den danske Handelsflaade; Ruhr-Besættelsen (hvis Virkning paa Kulomsætningen, ogsaa paa danske Skibe, er omtalt foran), de forandrede Afskibningsforhold i Rusland, hvilke medførte en stærk Opgang i Farten især paa Østersøhavne og Sortehavet, og Jordskælvet i Japan i September. Sidstnævnte Begivenhed formindskede de senere Aars stærke Konkurrence fra japanske Skibe og trak ogsaa Tonnage fra andre Lande over i de østlige Farvande. Enkelte store danske Skibe var i sidste Del af 1923 paa de sædvanlige Rundrejser i Østasien, men iøvrigt er der ikke anmeldt Fart til Japan i disse Maaneder i Redernes Indberetninger for 1923 (i hvilke dog ikke medregnes Rejser, som ved Aarets Udgang ikke var afsluttet.) — Angaaende danske Skibes Fart paa Rusland i 1922—23 samt i Gennemsnit af de to sidste Aar før Verdenskrigen hidsættes nedenstaaende Oversigt; Tallet for Østersøhavne i 1912—13 omfatter ogsaa Udførsel fra Estland, Letland m. m.; denne Fart androg for danske Skibe i 1923 6,9 Mill. Kr. med en Godsmængde paa 350 000 Tons.

Udgaaende fra Rusland

| | Bruttofragt i 1000 Kr. | | | Godsmængde i Tons | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Fra | 1923 | 1922 | 1912/13 | 1923 | 1922 | 1912/13 |
| Hvidehavet | 265 | 148 | 892 | 11 095 | 6 121 | 59 036 |
| Østersøhavne | 1833 | 528 | 12 566 | 115 370 | 18 707 | 1 314 158 |
| Sortehavet | 122 | 120 | 756 | 5 092 | 6 977 | 56 476 |

Farten fra Hvidehavet i 1923 omfattede 8 Ladninger, 2 i Dampskibe og 6 i Sejlskibe, hovedsagelig Trælast til Nordsøhavne. Farten fra de russiske Østersøhavne foregik udelukkende med Dampskibe, og omfattede ialt 52 Rejser (med Træ, Rug, Oliekager, Hør m. v.), næsten alle til Havne ved Nord- og Østersøen og mellemliggende Farvande. Fra Sortehavet udgik i 1923 kun een Ladning paa dansk Skib (Oliekager til Danmark).

## Bankernes Balance ved Udgangen af November 1924.

I omstaaende Tabel, som Det statistiske Departement har modtaget fra Bankinspektøren, gives et Sammendrag af samtlige Bankers Balance, bortset fra Nationalbankens, ved Udgangen af Oktober Maaned. Totalbalancen er i Maanedens Løb formindsket med 12 Mill. Kr.

Til denne Nedgang i Totalbalancen svarer en omtrent lige saa stor Nedgang i Bankernes samlede Indlaan og Udlaan, idet Indlaanene er formindsket med 13 Mill. Kr., Udlaanene med 11 Mill. Kr., jfr. omstaaende Oversigt, hvor Diskontobanken er med-

## Bankernes (undtagen Nationalbankens) Balance ultimo November 1924.

| | 3 Hoved-banker | Hoved-staden iøvrigt | Øerne uden Hoved-staden | Jylland | Ialt uden Hoved-bankerne | Hele Landet | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | | | ult. Novbr. 1924 | ult. Oktbr. 1924 | ult. Novbr. 1923 | ult. Novbr. 1922 |
| Antal Banker... | 3 | 17 | 66 | 100 | 183 | 186 | 186 | 189 | 191 |
| Debet: | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Kassebeholdning | 32,2 | 11,0 | 7,3 | 8,9 | 27,2 | 59,4 | 58,6 | 91,6 | 211,6 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 58,2 | 9,9 | 37,5 | 22,7 | 70,1 | 128,3 | 131,3 | 177,3 | 172,4 |
| Udenl. Korrespondenter m. v. | 66,2 | 5,8 | 1,2 | 2,7 | 9,7 | 75,9 | 77,8 | 91,8 | 89,1 |
| Obligationer og Aktier | 376,5 | 44,4 | 49,8 | 62,9 | 157,1 | 533,6 | 532,6 | 600,7 | 594,4 |
| Panteobligationer | 62,2 | 23,7 | 41,3 | 46,7 | 111,7 | 173,9 | 173,8 | 160,4 | 152,4 |
| Indenlandske Veksler | 268,3 | 38,1 | 75,3 | 142,7 | 256,1 | 524,4 | 528,2 | 572,1 | 640,5 |
| Udlaan mod Pant eller Kaution | 104,8 | 60,8 | 96,3 | 120,5 | 277,6 | 382,4 | 384,1 | 509,0 | 639,7 |
| Kassekredit | 486,9 | 113,9 | 144,9 | 231,6 | 490,4 | 977,3 | 990,7 | 1 075,2 | 1 116,2 |
| Konto Kurant | 528,7 | 25,0 | 15,3 | 56,4 | 96,7 | 625,4 | 617,7 | 611,9 | 626,6 |
| Forskellige Debitorer | 20,7 | 12,3 | 1,6 | 6,7 | 20,6 | 41,3 | 41,5 | 70,4 | 73,9 |
| Faste Ejendomme | 47,7 | 14,4 | 6,3 | 10,4 | 31,1 | 78,8 | 78,7 | 82,7 | 72,1 |
| Inventar | » | 0,5 | 0,3 | 0,6 | 1,4 | 1,4 | 1,4 | 1,4 | 1,5 |
| Etableringskonto | 10,0 | » | » | » | » | 10,0 | 10,0 | 0,1 | 0,2 |
| Omkostninger | 17,5 | 4,7 | 3,8 | 6,6 | 15,1 | 32,6 | 29,6 | 34,2 | 36,6 |
| Underskud | 79,6 | 2,2 | 0,1 | » | 2,3 | 81,9 | 81,9 | 63,1 | 1,1 |
| Tilsammen... | 2 159,5 | 366,7 | 481,0 | 719,4 | 1 567,1 | 3 726,6 | 3 738,9 | 4 141,9 | 4 428,3 |
| Kredit: | | | | | | | | | |
| Aktiekapital | 190,0 | 37,4 | 48,7 | 71,0 | 157,1 | 347,1 | 347,1 | 385,6 | 385,3 |
| Reserver | 83,1 | 2,9 | 24,7 | 27,3 | 54,9 | 138,0 | 138,0 | 140,2 | 142,6 |
| Folio Konto | 64,2 | 32,6 | 27,0 | 53,8 | 113,4 | 177,6 | 172,7 | 215,0 | 206,5 |
| Konto Kurant | 485,9 | 28,4 | 19,6 | 15,9 | 63,9 | 549,8 | 550,4 | 795,6 | 844,2 |
| Indlaan paa Bankbog | 286,1 | 60,3 | 150,9 | 142,2 | 353,4 | 639,5 | 643,8 | 736,1 | 738,7 |
| Indlaan paa best. Tid ell. paa Ops. | 466,5 | 142,0 | 169,2 | 290,4 | 601,6 | 1 068,1 | 1 080,6 | 1 202,8 | 1 265,5 |
| Indenl. Banker og Sparekasser | 221,5 | 19,3 | 12,1 | 54,5 | 85,9 | 307,4 | 314,9 | 193,3 | 241,5 |
| Udenlandske Korrespondenter | 170,0 | 9,0 | 4,1 | 9,9 | 23,0 | 193,0 | 168,8 | 136,7 | 68,6 |
| Accept Konto | 31,5 | 5,1 | 0,4 | 0,4 | 5,9 | 37,4 | 50,3 | 3,5 | 5,2 |
| Forskellige Kreditorer | 61,8 | 16,1 | 7,3 | 17,3 | 40,7 | 102,5 | 108,0 | 212,5 | 408,5 |
| Prioritetsgæld i fast Ejendom | 6,8 | 4,2 | 0,7 | 1,8 | 6,7 | 13,5 | 13,6 | 16,1 | 12,7 |
| Rediskonterede indenl. Veksler | 48,0 | 0,3 | 1,5 | 8,9 | 10,7 | 58,7 | 60,4 | 12,8 | 14,2 |
| Rente og Provision | 28,2 | 8,9 | 14,0 | 23,7 | 46,6 | 74,8 | 71,1 | 72,2 | 76,0 |
| Overført fra forrige Aar | 15,9 | 0,2 | 0,8 | 2,3 | 3,3 | 19,2 | 19,2 | 19,5 | 18,8 |
| Tilsammen... | 2 159,5 | 366,7 | 481,0 | 719,4 | 1 567,1 | 3 726,6 | 3 738,9 | 4 141,9 | 4 428,3 |

indbefattet for November 1923, men ikke for Oktober og November 1924.

| | Diskontering og Udlaan | | | Samlet Indestaaende | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Novbr. 1924 Mill. Kr. | Oktober 1924 Mill. Kr. | Novbr. 1923 Mill. Kr. | Novbr. 1924 Mill. Kr. | Oktober 1924 Mill. Kr. | Novbr. 1923 Mill. Kr. |
| 3 Hovedbanker | 1 389 | 1 398 | 1 584 | 1 303 | 1 317 | 1 734 |
| Øvrige Banker | 1 121 | 1 123 | 1 184 | 1 132 | 1 131 | 1 215 |
| Tilsammen... | 2 510 | 2 521 | 2 768 | 2 435 | 2 448 | 2 949 |

Samtidig hermed har der fundet en Tilbagebetaling Sted af de private Bankers Laan i Nationalbanken, hvilken Tilbagebetaling i ovenstaaende Tabel giver sig Udtryk i, at Kontoen Indenlandske Banker og Sparekasser i Passivsiden er formindsket med 7 Mill. Kr., og at Acceptkontoen er gaaet ned med 13 Mill. Kr. Paa Nationalbankens Balance er i Overensstemmelse hermed Vekselportefeuillen formindsket med 19 Mill. Kr.

Til Trods for, at der i Sparekasserne, efter de i Sparekassetidende foreliggende Oplysninger, har været en temmelig betydelig Overskudsindbetaling i November Maaned, nemlig henimod 7 Mill. Kr., er Forholdet mellem Bankerne og Sparekasserne omtrent uforandret fra Oktober, idet Bankernes Tilgodehavender hos Sparekasserne er gaaet ned fra 3,6 Mill. Kr. til 3,4 Mill. Kr., samtidig med at deres Gæld til Spare-

kasserne er steget fra 72,9 Mill. Kr. til 73,0 Mill. Kr. Det maa antages, at Merindbetalingen i Sparekasserne i overvejende Grad er anvendt til Forstærkning af Kassebeholdningen, idet Udbetalinger til Andelsselskabernes Medlemmer ved 1. December og den sig nærmende Termin stiller forøgede Krav om kontante Midler. Desuden kan der naturligvis ogsaa hist og her baade være givet Udlaan og købt Obligationer.

Da som nævnt Nedgangen i de private Bankers Indlaan og Udlaan har været lige stor, har Bankerne for at kunne præstere en Tilbagebetaling til Nationalbanken navnlig maattet trække paa deres udenlandske Forbindelser, saaledes at Kontoen Udenlandske Korrespondenter i omstaaende Tabels Aktivside er formindsket med 2 Mill. Kr., medens Kontoen paa Passivsiden er forøget med 24 Mill. Kr., hvorefter de private Bankers Balance overfor Udlandet ialt er forringet med 26 Mill. Kr. Nationalbankens Stilling overfor Udlandet er derimod uforandret.

Nationalbankens Seddelomløb er i Løbet af November formindsket med 16 Mill. Kr. fra 495,1 Mill. Kr. til 479,1 Mill. Kr. mod 472,9 Mill. Kr. ved Udgangen af November 1923.

## Statshusmandsbrug oprettet i Finansaaret 1922—23.

Efter Anmodning fra Landbrugsministeriet har Det statistiske Departement for de Statshusmandsbrug, der blev oprettet i Finansaaret 1922—23, i Henhold til Lov af $^{6}/_{5}$ 1921, indhentet Oplysning om Brugenes Areal, Hartkorn, Købesum for Jorden, Bygningernes Opførelsesomkostninger og om Brugets Vurderingssum ved Oprettelsen og det bevilgede Statslaan og Statstilskud. Disse Oplysninger blev suppleret med Oplysning om Ansættelsen af Brugene til Ejendomsskyld og Grundskyld ved den almindelige Vurdering pr. 1. Januar 1924.

Nærværende Opgørelse omfatter ialt 650 Brug, paa hvilke der ikke før Oprettelsen fandtes Bygninger, og for hvilke der forelaa fyldestgørende Oplysninger. Hovedresultatet fremgaar af nedenstaaende Tabel 1, i hvilken der desuden er meddelt tilsvarende Oplysninger for de i $19^{21}/_{22}$ oprettede Brug (jfr. Statistiske Efterretninger 1923, S. 52).

De i $19^{22}/_{23}$ oprettede Brug havde i Gennemsnit 7,8 ha med 0,62 Tdr. Hartkorn, hvilket var noget mere end i $19^{21}/_{22}$, da Gennemsnitsstørrelsen var 7,3 ha med 0,51 Tdr. Hartkorn. Denne Fremgang i Størrelse er fælles for Øerne og Jylland. Købesummen for Jorden viste en tilsvarende Stigning fra ca. 8 170 Kr. i $19^{21}/_{22}$ til 8 638 Kr. i $19^{22}/_{23}$. Derimod gik Bygningernes Opførelsesomkostninger ned fra 11 400 til godt 9 900 Kr. pr. Brug.

Nedgangen i Brugenes gennemsnitlige Vurderingssum fra 21 156 Kr. til 20 606 Kr. skyldes Nedsættelsen af Maksimumslaaneværdien fra 22 000 Kr. til 20 000 Kr., der har faaet Betydning for en stor Del

Tabel 1.

| | Antal Brug | Areal | Hartkorn | Købesum for Jorden | Bygningernes Opførelsesomkostninger | Bygningernes Assurancesum | Vurderingssum ved Oprettelsen | Statslaan og Tilskud | Vurderingssum | Jordværdi |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| $19^{22}/_{23}$ | | ha | Tdr. | 1 000 Kr. | 1 000 Kr. | 1 000 Kr. | 1 000 Kr. | 1 000 Kr. | 1 000 Kr. | 1 000 Kr. |
| Øerne | 113 | 593,7 | 92,28 | 1 000 | 1 108 | 1 446 | 2 314 | 2 066 | 1 428 | 607 |
| Jylland | 537 | 4 454,6 | 313,62 | 4 615 | 5 352 | 6 628 | 11 079 | 9 880 | 5 901 | 2 467 |
| Hele Landet | 650 | 5 048,3 | 405,90 | 5 615 | 6 460 | 8 074 | 13 393 | 11 946 | 7 329 | 3 074 |
| Gsntl. pr. Brug | | ha | Tdr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. |
| Øerne | | 5,3 | 0,82 | 8 664 | 9 801 | 12 800 | 20 479 | 18 284 | 12 640 | 5 368 |
| Jylland | | 8,3 | 0,58 | 8 594 | 9 967 | 12 342 | 20 632 | 18 399 | 10 988 | 4 594 |
| Hele Landet | | 7,8 | 0,62 | 8 638 | 9 938 | 12 422 | 20 606 | 18 379 | 11 276 | 4 729 |
| $19^{21}/_{22}$ | | | | | | | | | | |
| Øerne | | 5,0 | 0,67 | 8 563 | 11 257 | 12 931 | 21 247 | 19 009 | — | 4 914 |
| Jylland | | 7,6 | 0,49 | 8 105 | 11 432 | 13 391 | 21 141 | 18 989 | — | 4 515 |
| Hele Landet | | 7,3 | 0,51 | 8 170 | 11 407 | 13 369 | 21 156 | 18 992 | — | 4 574 |

af de Brug, som Undersøgelsen omfatter. Til Trods for denne Nedsættelse har det altsaa været muligt paa Grund af Nedgang i Byggeomkostningerne at faa noget større Jordtilliggende end i $19^{21}/_{22}$.

Det samlede Beløb af Statslaan og Statstilskud udgør næsten fuldt ud $^{9}/_{10}$ af Vurderingssummen ved Oprettelsen. Det er kun undtagelsesvis, at Brugerne ikke har faaet saa stort Statslaan, som Loven tillader.

En særlig Interesse knytter der sig til Forholdet mellem Vurderingerne til Ejendomsskyld samt Grundskyld i 1924 og den Købesum, der er betalt for Jorden, og den samlede Anskaffelsessum for den faste Ejendom. Medens den samlede Anskaffelsessum for Jord og Bygninger i Gennemsnit var 18 576 Kr., blev Brugene gennemsnitlig ansat til en Ejendomsskyldværdi af kun 11 276 Kr., saaledes at Anskaffelsessummen laa ca. 65 pCt. over Ejendomsskyldværdien. Forskellen var noget mindre paa Øerne end i Jylland.

Forholdet mellem Jordvurderingen og den betalte Købesum for Jorden fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

| | Gennemsnit pr. Brug: Ansat Jordværdi 1924 | Gennemsnit pr. Brug: Købesum for Jorden | Købesum i Procent af ansat Jordværdi |
|---|---|---|---|
| 1922—23 | Kr. | Kr. | pCt. |
| Øerne | 5 368 | 8 664 | 161 |
| Jylland | 4 594 | 8 594 | 187 |
| Hele Landet | 4 729 | 8 638 | 183 |
| 1921—22 | | | |
| Øerne | 4 914 | 8 903 | 181 |
| Jylland | 4 515 | 8 228 | 182 |
| Hele Landet | 4 574 | 8 325 | 182 |

Ligesom i $19^{21}/_{22}$ laa Købesummen for Jorden godt 80 pCt. over de officielle Vurderinger, men der var i saa Henseende en betydelig Forskel mellem Øerne og Jylland, idet Forskellen i Jylland nærmede sig til 90 pCt., men paa Øerne kun var godt 60 pCt.

Til Belysning af Forholdet mellem Købesummen for Jorden og den ansatte Jordværdi skal endnu hidsættes hosstaaende Oversigt.

Det fremgaar heraf, at Jordprisen pr. Td. Hartkorn laa betydeligt lavere i $19^{22}/_{23}$ end i $19^{21}/_{22}$, hvilket stemmer med, at Jordprisen saavel som Prisen for bebyggede Landejendomme i det hele i 1922 og ind i 1923 havde en nedadgaaende Tendens. Denne Prisbevægelse har ogsaa givet sig Udslag i Ansættelsen af Brugenes Jordværdi.

Imidlertid laa Købesummen for Jorden trods

| | 1922—23 Øerne | 1922—23 Jylland | 1922—23 Hele Landet | 1921—22 Øerne | 1921—22 Jylland | 1921—22 Hele Landet |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Hektar pr. Td. Hartkorn | 6,4 | 14,2 | 12,4 | 7,6 | 14,0 | 12,9 |
| Købesum for Jorden: | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. |
| pr. Td. Hartkorn | 10 832 | 14 715 | 13 832 | 13 258 | 15 527 | 15 125 |
| pr. ha | 1 683 | 1 036 | 1 112 | 1 741 | 1 107 | 1 173 |
| Ansat Jordværdi: | | | | | | |
| pr. Td. Hartkorn | 6 572 | 7 866 | 7 572 | 7 318 | 8 521 | 8 308 |
| pr. ha | 1 022 | 554 | 609 | 961 | 607 | 644 |

denne Nedgang, ogsaa i $19^{22}/_{23}$ meget højt i Forhold til Ejendomspriserne i Almindelighed. Det skal saaledes anføres, at Salgsprisen pr. Td. Hartkorn for Gaarde uden Besætning og Inventar, men altsaa for Jord og Bygninger udgjorde ca. 12 900 Kr. i Gennemsnit for hele Landet, medens Gennemsnitsprisen for de ubebyggede Statshusmandslodder, der maa antages at være udstykket fra Gaardene, var ca. 13 800 Kr. pr. Td. Hartkorn. Der synes altsaa i $19^{22}/_{23}$ ligesom i det foregaaende Aar at være betalt en betydelig Overpris for Husmandslodderne.

Af de ca. 650 Brug var 237 Brug erhvervet gennem Udstykningsforeninger. I det hele var der ikke stor Forskel mellem disse Brug og de øvrige. Men gennemgaaende synes de dog at have faaet bedre Jord til en noget billigere Pris end de andre Brug, og som Følge deraf har de kunnet ofre lidt mere paa Bygningerne, saaledes at det i det hele er blevet lidt større og bedre Brug end de andre.

Forholdet mellem Købesummen for Jorden og den officielle Jordvurdering 1924 fremgaar af nedenstaaende Oversigt.

| | | Gennemsnit pr. Brug: Ansat Jordværdi Kr. | Gennemsnit pr. Brug: Købesum for Jorden Kr. | Købesum i Procent af ansat Jordværdi pCt. |
|---|---|---|---|---|
| Brug erhvervet gennem Udstykningsforening | 1922-23 | 4 867 | 8 512 | 175 |
| | 1921-22 | 4 803 | 8 029 | 167 |
| Andre Brug | 1922-23 | 4 649 | 8 710 | 186 |
| | 1921-22 | 4 472 | 8 459 | 189 |
| Tilsammen | 1922-23 | 4 729 | 8 638 | 183 |
| | 1921-22 | 4 574 | 8 328 | 182 |

Ligesom i $19^{21}/_{22}$ var Forskellen mellem Købesummen for Jorden og den officielle Vurdering en Del mindre for Brug erhvervet gennem Udstykningsforeningerne end for de andre Brug.

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen.
Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 22. December 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.

# STATISTISKE EFTERRETNINGER

## UDGIVET AF DET STATISTISKE DEPARTEMENT

16. AARG. NR. 36 30. DECEMBER 1924



**Indhold:** Ansættelserne til Indkomst- og Formueskat for Skatteaaret 1924—25. — Anvendelsen af Arbejdsmaskiner i Landbruget. — Byggeomkostningerne for et Husmandsbrug. December 1924.


## Ansættelserne til Indkomst- og Formueskat for Skatteaaret 1924—25.

De i Foraaret 1924 foretagne Ansættelser til Indkomstskat til Staten for Skatteaaret 1924—25 viser efter en foreløbig Opgørelse, at Statsskatteydernes samlede Indtægt i det forløbne Kalenderaar (altsaa Indtægten i Aaret 1923) udgjorde 3 175 Mill. Kr. mod 2 954 Mill. Kr. i 1922. Opgangen andrager saaledes 221 Mill. Kr. eller 7,5 pCt. Indkomstskatteydernes Antal steg fra 935 000 til 969 000, altsaa med ca. 4 pCt. Baade Antallet af Skatteydere og den samlede Indkomst har saaledes i Modsætning til det foregaaende Aar været opadgaaende. Antallet af Indkomstskatteydere og disses samlede Indtægt siden 1914—15 ses af nedenstaaende Tal.

| Skatteaar: | Det Kalenderaar, hvorfra de ansatte Indtægter hidrører | Antal Indkomstskatteydere | Skatteydernes Indtægter Mill. Kr. |
|---|---|---|---|
| 1914—15 | 1913 | 430 000 | 910 |
| 1915—16 | 1914 | 440 000 | 976 |
| 1916—17 | 1915 | 474 000 | 1 264 |
| 1917—18 | 1916 | 543 000 | 1 840 |
| 1918—19 | 1917 | 600 000 | 1 923 |
| 1919—20 | 1918 | 691 000 | 2 459 |
| 1920—21 | 1919 | 917 000 | 3 359 |
| 1921—22 | 1920 | 1 047 000 | 4 012 |
| 1922—23 | 1921 | 942 000 | 3 368 |
| 1923—24 | 1922 | 935 000 | 2 954 |
| 1924—25 | 1923 | 969 000 | 3 175 |

Som det vil ses heraf, har saavel Indkomstskatteydernes Antal som deres Indkomst for første Gang siden Skatteaaret $19^{21}/_{22}$ været i Stigning.

Af de 969 000 Personer, der for Skatteaaret 1924—25 er ansatte til at svare Indkomstskat til Staten, findes de 283 000 i Hovedstaden (København, Frederiksberg og Gentofte), 231 000 i Provinsbyerne og 455 000 i Landkommunerne (uden Gentofte). Hertil svarer en samlet Indtægt for de skatteansatte Personer af 1 224 Mill. Kr. i Hovedstaden, 734 Mill. Kr. i Provinsbyerne og 1 217 Mill. Kr. i Landkommunerne.

Formueskatteydernes samlede Formue er for Skatteaaret 1924—25 ansat til 10 555 Mill. Kr. mod 10 362 Mill. Kr. Aaret forud. Stigningen udgjorde saaledes 193 Mill. Kr. eller ca. 2 pCt. Ved Skatteydernes Angivelse af Formuen er, forsaavidt Formue i faste Ejendomme angives, benyttet Vurderingen til Ejendomsskyld pr. 1 Januar 1924, efter hvilken Ejendomsskyldværdien for hele Landet udgjorde 12,9 Milliarder Kr. mod 12,0 pr. 1. Januar 1920. Antallet af Personer, som er ansatte til Formueskat udgør for 1924—25 ca. 458 000, hvilket er 18 000 eller ca. 4 pCt. mere end for det foregaaende Aar. Antallet af Personer, der i de enkelte Aar siden 1914—15 ansattes til at svare Formueskat, samt Skatteydernes Formue fremgaar iøvrigt af nedenstaaende Oversigt.

| Skatteaar | Antal Formueskatteydere | Skatteydernes Formue- Mill. Kr. |
|---|---|---|
| 1914—15 | 256 000 | 5 104 |
| 1915—16 | 266 000 | 5 303 |
| 1916—17 | 284 000 | 6 002 |
| 1917—18 | 320 000 | 7 771 |
| 1918—19 | 345 000 | 8 571 |
| 1919—20 | 373 000 | 9 643 |
| 1920—21 | 441 000 | 9 910 |
| 1921—22 | 500 000 | 11 763 |
| 1922—23 | 440 000 | 10 642 |
| 1923—24 | 440 000 | 10 362 |
| 1924—25 | 458 000 | 10 555 |

Af de 458 000 Personer, der for Skatteaaret 1924—25 er ansatte til at svare Formueskat til Staten,

findes de 78 000 i Hovedstaden, 89 000 i Provinsbyerne og 291 000 i Landkommunerne. Formuen udgjorde for de skatteansatte Personer 3 259 Mill. Kr. i Hovedstaden, 1 762 Mill. Kr. i Provinsbyerne og 5 534 Mill. Kr. i Landkommunerne.

Antallet af skatteydende Selskaber og Foreninger udgjorde i Skatteaaret 1924—25 3 119 mod 2 484 i 1923—24, og deres samlede Indkomst 220 Mill. Kr. mod 192 Mill. Kr. i det foregaaende Aar. Ligningen af Selskaberne er dog ikke tilendebragt.

Det er i det foregaaende nævnt, at Indkomstskatteydernes samlede Indtægt for Aaret 1923 er opgjort til 3 175 Mill. Kr. Den Indtægt, hvoraf der er beregnet Skat, udgør 2 000 Mill. Kr. mod 1 843 Mill. Kr. det foregaaende Aar. Naar Opgangen har været lidt stærkere her end Opgangen i den samlede Indkomst (8,5 pCt. mod 7,5 pCt.), skyldes det, at Indtægterne gennemsnitlig ligger lidt højere i 1923 end i 1922, hvorved Fradragene kommer til at spille en forholdsvis mindre Rolle. Det beregnede Skattebeløb er 71,1 Mill. Kr. Hertil kommer Indkomstskat af Selskaber og Foreninger, der er opgjort til 18,6 Mill. Kr. Formueskattens Beløb er efter Ansættelsen beregnet til ca. 43 Mill. Kr. Man naar saaledes til, at Statskassens Indtægt af Indkomst- og Formueskatten efter den ordinære Ligning for Skatteaaret 1924—25 skulde udgøre ialt ca. 133 Mill. Kr. En Sammenstilling af Skattebeløbene med de tilsvarende for de foregaaende Aar er foretaget i nedenstaaende Tabel:

| | Efter Ligningen for Skatteaaret: | | | |
|---|---|---|---|---|
| | $19^{24}/_{25}$ | $19^{23}/_{24}$ | $19^{22}/_{23}$ | $19^{21}/_{22}$ |
| | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. | Mill. Kr. |
| Indkomstskat af Personer | 71,1 | 61,4 | 80,1 | 131,0 |
| Formueskat | 43,0 | 42,6 | 44,7 | 55,5 |
| Selskabsskat | 18,6 | 16,3 | 13,3 | 72,5 |
| Tilsammen | 132,7 | 120,3 | 138,1 | 259,0 |

Det Beløb, der vil indgaa i Finansaaret $19^{24}/_{25}$ kan paa det foreliggende Grundlag anslaas til ca. 125 Mill. Kr.

Antallet af Indkomstskatteydere for $19^{24}/_{25}$ er som nævnt 969 000. Den samlede Skatteansættelse omfatter imidlertid et betydeligt større Antal Personer, idet en Del fritages for Skatteydelse paa Grund af Lovens Fradragsregler; alene Antallet af skatteansatte med mindst 800 Kroners Indtægt udgjorde efter en foreløbig Opgørelse af Ligningen for $19^{24}/_{25}$ ca. 1 076 000 og efter Ligningen for $19^{23}/_{24}$ 1 050 000. Fordelingen paa Indtægtsgrupper fremgaar af nedenstaaende Oversigt.

| | $19^{24}/_{25}$ (Indt. i 1923) | | $19^{23}/_{24}$ (Indt. i 1922) | |
|---|---|---|---|---|
| | Ant. Pers. | pCt. | Ant. Pers. | pCt. |
| 800— 1000 Kr. | 78 484 | 7,29 | 75 295 | 7,17 |
| 1000— 1200 — | 102 343 | 9,51 | 102 271 | 9,73 |
| 1200— 1400 — | 100 059 | 9,30 | 99 682 | 9,49 |
| 1400— 1600 — | 94 230 | 8,76 | 95 033 | 9,05 |
| 1600— 1800 — | 62 801 | 5,83 | 64 116 | 6,10 |
| 1800— 2000 — | 59 753 | 5,55 | 60 576 | 5,77 |
| 2000— 2500 — | 123 189 | 11,44 | 123 233 | 11,73 |
| 2500— 3000 — | 100 932 | 9,38 | 95 813 | 9,12 |
| 3000— 3500 — | 87 772 | 8,16 | 82 696 | 7,87 |
| 3500— 4000 — | 63 727 | 5,92 | 59 730 | 5,68 |
| 4000— 4500 — | 48 967 | 4,55 | 47 916 | 4,56 |
| 4500— 5000 — | 31 730 | 2,95 | 30 428 | 2,90 |
| 5000— 5500 — | 25 733 | 2,39 | 24 270 | 2,31 |
| 5500— 6000 — | 15 904 | 1,48 | 15 327 | 1,46 |
| 6000— 7000 — | 24 175 | 2,25 | 23 071 | 2,20 |
| 7000— 8000 — | 13 927 | 1,29 | 12,890 | 1,23 |
| 8000— 9000 — | 9 716 | 0,90 | 8 797 | 0,84 |
| 9000— 10000 — | 6 342 | 0,59 | 5 737 | 0,55 |
| 10000— 15000 — | 14 258 | 1,32 | 12 832 | 1,22 |
| 15000— 20000 — | 5 113 | 0,48 | 4 523 | 0,43 |
| 20000— 30000 — | 3 830 | 0,35 | 3 409 | 0,32 |
| 30000— 40000 — | 1 385 | 0,13 | 1 224 | 0,12 |
| 40000— 50000 — | 659 | 0,06 | 573 | 0,05 |
| 50000— 75000 — | 666 | 0,06 | 581 | 0,05 |
| 75000—100000 — | 271 | 0,03 | 179 | 0,02 |
| 100000—200000 — | 323 | 0,03 | 182 | 0,02 |
| 200000 o. derov. — | | | 63 | 0,01 |
| Tilsammen | 1 076 289 | 100,00 | 1 050 447 | 100,00 |

Som det vil ses, er Forøgelsen af de skatteansattes Antal særlig kommet Grupperne med de mellemste og større Indtægter til Gode. Sammenligner man den procentvise Fordeling for de to Aar vil det ses, at Indtægterne under 2 500 Kr. er blevet forholdsvis færre, medens Indtægterne over denne Grænse og særlig de største Indtægter er blevet forholdsvis flere.

## Anvendelsen af Arbejdsmaskiner i Landbruget.

I Fortsættelse af den i Statistiske Efterretninger 1924 Nr. 32 givne Oversigt over Anvendelsen af Kraftmaskiner i Landbruget meddeles i det følgende paa Grundlag af Landbrugstællingen 1923 en Oversigt over Anvendelsen af Arbejdsmaskiner. Medens man ved Kraftmaskinerne (i hvert Fald forsaavidt angaar de faste Anlæg) er sikker paa, at der findes ligesaa mange Maskiner som Antallet af Brug, der anvender den paagældende Maskine, er dette ikke Tilfældet med Landbrugets Arbejdsmaskiner, og da ganske særlig ikke med Hensyn til Arbejdsmaskiner til Anvendelse i Marken, hvor der navnlig mel-

lem de mindre Ejendomme er et ret udbredt Fællesskab om større Maskiner, ligesom Laan og Leje ikke er ualmindeligt. De større Ejendomme vil omvendt ofte være forsynet med flere Maskiner af samme Art, saaledes at man ikke fra Oplysninger om Anvendelsen kan slutte sig til Antallet af i Brug værende Maskiner, eller i hvert Fald kun kan gøre dette meget skønsmæssigt.

Det samme gælder i hvert Fald om enkelte Maskiner til Anvendelse i Stald og Lade, navnlig de store selvrensende Tærskeværker.

### a. Markmaskiner.

Opgørelsen af Anvendelsen af de Markmaskiner, som Tællingen omfatter, gav følgende Hovedresultat for de 193 000 Ejendomme, hvorfra Oplysninger foreligger.

| | Ejendomme, der benyttede de anførte Maskiner | |
|---|---|---|
| | Antal | pCt. af samtlige Ejendomme |
| Bredsaamaskiner | 18 246 | 9,4 |
| Radsaamaskiner | 79 193 | 41,0 |
| Særlige Gødningsspredemaskiner | 4 659 | 2,4 |
| Vitriol- og Bordeauxvæskespredere | 2 907 | 1,5 |
| Kartoffellæggemaskiner | 3 664 | 1,9 |
| Kartoffeloptagemaskiner | 6 385 | 3,3 |
| Slaamaskiner uden Aflæggeapparat | 37 178 | 19,3 |
| Slaamaskiner med Aflæggeapparat | 52 775 | 27,4 |
| Selvaflæggende Mejemaskiner | 24 616 | 12,8 |
| Selvbindende Mejemaskiner | 41 892 | 21,7 |

For enkelte af de her anførte Maskiner kan man sammenligne med Opgørelsen i 1907. Dette gælder Bred- og Radsaamaskiner samt Mejemaskiner.

| | Anvendelseshyppighed (i pCt.): | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Øerne | | Jylland | | Hele Landet | |
| | 1923 | 1907 | 1923 | 1907 | 1923 | 1907 |
| Bredsaamaskiner | 11,4 | 14,4 | 8,5 | 7,9 | 9,7 | 10,7 |
| Radsaamaskiner | 53,9 | 14,7 | 30,9 | 5,4 | 40,4 | 9,4 |
| Selvaflæggende Mejemaskiner | 16,2 | 20,1 | 9,8 | 7,4 | 12,5 | 12,8 |
| Selvbindende Mejemaskiner | 31,2 | 5,5 | 14,2 | 1,6 | 21,2 | 3,2 |

Som Oversigten viser, har der været Tilbagegang i Anvendelsen af Bredsaamaskiner paa Øerne, medens der nærmest har været Fremgang i Jylland. Imidlertid er dette en Maskine, der mere og mere afløses af Radsaamaskinen, og det er nok muligt, at i hvert Fald de større Ejendomme, der anvender Bredsaamaskiner, for en stor Del kun har anvendt denne Maskine lejlighedsvis og som Nødhjælp. Anvendelsen af Radsaamaskinerne har været i stærk Opgang baade i Jylland og paa Øerne.

Med Hensyn til Mejemaskinerne er Forholdet noget lignende. Den selvaflæggende Mejemaskine, der mere og mere afløses af Selvbinderen, er mindre anvendt paa Øerne nu end i 1907, medens der er Opgang i Jylland, men for Selvbinderne er der en meget stærk Stigning i Anvendelsen baade i Jylland og paa Øerne.

Som Helhed er Anvendelsen af Markmaskinerne stærkt stigende med Ejendomsstørrelsen, men enkelte af de her omhandlede Maskiner finder dog ret udstrakt Anvendelse selv paa smaa Ejendomme, for Eksempel Radsaamaskinen, medens andre kun i nævneværdigt Omfang anvendes paa de meget store Brug.

Bredsaamaskinen har ingen nævneværdig Udbredelse paa Brug under 15 ha og har ogsaa paa Brug med 15—30 ha en ret beskeden Udbredelse, idet den kun anvendes paa ca. 15 pCt. af Ejendommene. Først naar man kommer op paa Brug over 120 ha anvendes den at over Halvdelen af Brugene.

Radsaamaskinen anvendes derimod allerede af omtrent 25 pCt. af Ejendomme med 3,3—5 ha. Anvendelsesprocenten stiger jævnt, saaledes at omtrent 60 pCt. af Ejendomme mellem 15—30 ha og over 80 pCt. af Ejendomme over 60 ha anvender Radsaamaskinen til Korn.

Antallet af Ejendomme af forskellig Størrelse, der i det hele benyttede Saamaskiner til Korn enten Bredsaa- eller Radsaamaskiner eller begge Dele fremgaar af nedenstaaende Oversigt for hele Landet.

| Landbrugsarealets Størrelse: ha | Ejendomme, der benyttede Saamaskine til Korn | |
|---|---|---|
| | Antal | pCt. af samtlige Ejendomme |
| 0,55—1,7 | 678 | 6,6 |
| 1,7—3,3 | 3 119 | 13,7 |
| 3,3— 5 | 5 298 | 25,0 |
| 5— 10 | 14 111 | 33,3 |
| 10— 15 | 11 558 | 45,2 |
| 15— 30 | 26 605 | 62,5 |
| 30— 60 | 17 769 | 79,3 |
| 60—120 | 4 011 | 90,6 |
| 120—240 | 900 | 93,0 |
| 240 ha og derover | 378 | 98,1 |
| I alt | 84 427 | 43,8 |

Slaamaskiner anvendes, som naturligt er, af de allermindste Brug kun i meget ringe Omfang, men allerede paa Ejendomme med 5—10 ha anvendes Slaa-

maskiner med og uden Aflæggeapparat af mere end en Fjerdedel af Ejendommene, jfr. iøvrigt nedenstaaende Oversigt:

| Landbrugsarealets Størrelse: ha | Ejendomme, der benyttede Slaamaskine: Antal | pCt. af samtlige Ejendomme |
|---|---|---|
| 0,55— 1,7 | 164 | 1,6 |
| 1,7— 3,3 | 704 | 3,1 |
| 3,3— 5 | 1 865 | 8,8 |
| 5 — 10 | 11 146 | 26,3 |
| 10— 15 | 14 206 | 55,6 |
| 15— 30 | 32 890 | 77,2 |
| 30— 60 | 19 971 | 89,2 |
| 60—120 | 4 115 | 93,0 |
| 120—240 | 920 | 95,9 |
| 240 ha og derover | 382 | 99,7 |
| I alt | 86 363 | 44,7 |

Om Mejemaskinerne gælder væsentligst det samme som for Slaamaskinerne, men Arten af de anvendte Maskiner er ret forskellig paa Ejendomme af forskellig Størelse. Af de mindre Ejendomme op til 15 ha Landbrugsareal, der i det hele benyttede Maskiner til Mejearbejdet, nøjes en ret stor Del med at benytte Slaamaskiner med Aflæggeapparat eller i hvert Fald kun en selvaflæggende Mejemaskine, men allerede for Ejendomme over 15 ha træder Anvendelsen af selvbindende Mejemaskiner i Forgrunden og for de større Ejendomme er den absolut fremherskende.

Det samlede Antal Ejendomme, der anvender Mejemaskiner eller Slaamaskiner med Aflæggeapparat, fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

| Landbrugsarealets Størrelse: ha | Ejendomme, der anvendte Maskiner til Mejearbejdet: Antal | pCt. af samtlige Ejendomme |
|---|---|---|
| 0,55—1,7 | 109 | 1,0 |
| 1,7—3,3 | 595 | 2,6 |
| 3,3— 5 | 1 895 | 8,9 |
| 5— 10 | 11 617 | 27,5 |
| 10— 15 | 14 868 | 58,1 |
| 15— 30 | 33 935 | 79,7 |
| 30— 60 | 20 962 | 93,6 |
| 60—120 | 4 271 | 96,5 |
| 120—240 | 950 | 98,0 |
| 240 ha og derover | 378 | 98,7 |
| I alt | 89 580 | 46,5 |

Endelig skal det anføres, at Kartoffellæggemaskiner og Kartoffeloptagningsmaskiner, Vitriol- og Bordeauxvæskespredere til Hestekraft samt særlige Gødningsspredemaskiner alle er Maskiner, der kun i nævneværdig Udstrækning anvendes paa de større Brug over 30 ha, og naturligvis især paa de største Brug.

b. Maskiner til Anvendelse i Stald og Lade.

Anvendelsen af de vigtigste Maskiner til Brug i Stald og Lade er belyst i nedenstaaende Oversigt:

| | Ejendomme, der anvendte de anførte Maskiner: Antal | pCt. af samtlige Ejendomme |
|---|---|---|
| Tærskeværker: | | |
| store selvrensende med Sortertromle | 17 358 | 9,0 |
| store selvrensende uden Sortertromle | 34 895 | 18,1 |
| ikke selvrensende | 62 100 | 32,2 |
| Kværne-Valseværker | 45 738 | 23,7 |
| Hakkelsemaskiner | 142 268 | 73,7 |
| Roevaskemaskiner | 1 916 | 1,0 |
| Andre Maskiner til Rengøring af Foderroer | 2 238 | 1,2 |
| Malkemaskiner | 726 | 0,4 |

Tærskeværk anvendes paa næsten 60 pCt. af Ejendommene, idet man formentlig kan gaa ud fra, at der som Regel ikke anvendes mere end en Slags Tærskeværk paa en Ejendom, i hvert Fald naar man fraregner de største Ejendomme (for hvilke Procenten derfor i nedenstaaende Oversigt er angivet til 101,0). Det fremgaar heraf, at selv de smaa Ejendomme i stor Udstrækning anvender Tærskeværk, det gælder saaledes mere end 40 pCt. af Ejendomme mellem 3,3 og 5 ha og mere end 50 pCt. af Ejendommene med 5—10 ha, jfr. iøvrigt nedenstaaende Oversigt over den procentvise Anvendelse af Tærskeværker:

Ejendomme, der anvendte Tærskeværk i Procent af samtlige Ejendomme.

| Ejendommens Landbrugsareal ha | Store selvrensende Tærskeværker: med Sortertromle | uden Sortertromle | Ikke selvrensende Tærskeværker | Tærskeværker i alt |
|---|---|---|---|---|
| | pCt. | pCt. | pCt. | pCt. |
| 0,55—1,7 | 2,2 | 2,2 | 6,6 | 11,0 |
| 1,7—3,3 | 4,3 | 5,0 | 19,1 | 28,4 |
| 3,3— 5 | 4,9 | 6,3 | 31,0 | 42,2 |
| 5— 10 | 5,6 | 8,4 | 36,5 | 50,5 |
| 10— 15 | 6,9 | 16,7 | 42,0 | 65,6 |
| 15— 30 | 10,6 | 31,0 | 39,1 | 80,7 |
| 30— 60 | 18,3 | 41,3 | 29,4 | 89,0 |
| 60—120 | 32,7 | 37,8 | 22,2 | 92,7 |
| 120—240 | 63,2 | 20,8 | 9,8 | 93,8 |
| 240 ha o. derov. | 88,2 | 7,6 | 5,2 | 101,0 |
| I alt | 9,0 | 18,1 | 32,2 | 59,3 |

De store selvrensende Tærskeværker med Sortertromle anvendes i størst Udstrækning af de meget store

Ejendomme, men finder iøvrigt Anvendelse ogsaa paa de mellemstore Brug, ja endog paa en Del af de allermindste Brug. For alle de mindre Ejendomme er der naturligvis ved saa store Maskiner, der sædvanlig ikke kan betjenes af Ejendommens eget Folkehold, som Regel kun Tale enten om Andelsmaskiner eller om Aftærskning mod Betaling hos en Tærskeværksejer eller Tærskeværksinteressentskab.

De noget mindre selvrensende Tærskeværker uden Sortertromle har deres største Udbredelse paa de store Bøndergaarde, men anvendes ligesom de store Maskiner i nogen Udstrækning ogsaa af de smaa Brug.

De smaa, ikke selvrensende Tærskeværker har deres største Udbredelse paa de smaa Bøndergaarde og de større Husmandsbrug.

Kværn- og Valseværker findes kun i ringe Udstrækning paa Brug under 10 ha, men allerede af Brug med 15—30 ha er over 40 pCt. af Ejendommene i Stand til selv at formale deres Korn til Foderbrug, jfr. nedenstaaende Oversigt.

| Ejendommenes Landbrugsareal: ha | pCt. af Ejendomme, der anvender Kværne- og Valseværker |
|---|---|
| 0,55—1,7 | 1,6 |
| 1,7—3,3 | 3,4 |
| 3.3— 5 | 5,8 |
| 5— 10 | 10,8 |
| 10— 15 | 22,2 |
| 15— 30 | 40,8 |
| 30— 60 | 55,0 |
| 60—120 | 60,7 |
| 120—240 | 64,4 |
| 240 ha og derover | 82,2 |
| I alt... | 23,7 |

Hakkelsemaskine findes paa ca. 90 pCt. af Brugene over 10 ha, medens Procenten er lavere for de mindre Ejendomme, hvilket til Dels kan skyldes, at disse Ejendomme ingen Heste har.

De øvrige nævnte Maskiner: Roevaskemaskiner og andre Maskiner til Rengøring af Foderroer samt Malkemaskiner anvendes kun i nævneværdigt Omfang af de største Ejendomme og har iøvrigt selv blandt disse ikke nogen stor Udbredelse.

## Byggeomkostningerne for et Husmandsbrug. December 1924.

I Loven af 4. Oktober 1919 om Vilkaar for Bortsalg af Jorder i offentlig Eje findes en Bestemmelse om, at der af Staten kan tilstaas Laan til Opførelse af passende Bygninger. Dette Laan kan dog ikke overstige $^{9}/_{10}$ af et Maksimumsbeløb, der efter en fra Det statistiske Departement afgivet Erklæring angaaende Byggeomkostningerne fastsættes forud for hvert Kalenderaar.

Til Brug for de Beregninger over Byggeomkostningerne, der danner Grundlag for Fastsættelsen af Maksimumsbeløbet for 1925, har Departementet i Lighed med tidligere Aar fra 7 Bygmestre i Landets forskellige Dele indhentet Oplysninger om, hvad det efter de i December 1924 gældende Priser vil koste at opføre et Husmandssted, der i 1914 kunde optøres for 6000 Kr.

Paa Grundlag af de foreliggende 7 Overslag har Departementet beregnet, at der til 6 000 Kr. i Byggeomkostninger i 1914 paa det nærmeste svarede 14 500 Kr. ved Slutningen af Aaret 1924. De tilsvarende Tal for Aarene 1919—23 var henholdsvis 18 700 Kr., 21 900 Kr., 15 400 Kr., 13 500 Kr. og 14 000 Kr.

For Hovedposternes Vedkommende meddeles nedenstaaende en Gennemsnitsberegning af de i de enkelte Overslag anførte Beløb. Selv om Overslagene naturligvis paa Grund af forskellig Indretning og Bygningsmaade afviger en Del fra hinanden, og en Afgrænsning mellem de forskellige Poster paa enkelte Punkter ikke har kunnet gøres ganske ensartet, vil Oversigten dog vise, hvorledes Hovedposterne i Overslaget for Opførelsen af et Husmandssted som det, der her er Tale om, fordeler sig i Aarene 1914 og 1920—24.

Overslagenes gennemsnitlige Beløb.

| | 1914 | 1920 | 1921 | 1922 | 1923 | 1924 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. | Kr. |
| Arbejdsløn f. Murer- og Jordarbejde | 875 | 3265 | 2450 | 2072 | 2097 | 2225 |
| Murmaterialer | 1608 | 6457 | 4430 | 3940 | 3945 | 4045 |
| Arbejdsløn for Tagarb. | 199 | 720 | 532 | 423 | 403 | 443 |
| Tagmateriale | 431 | 1490 | 1093 | 998 | 1023 | 1025 |
| Arbejdsl. f. Tømrerarb. | 464 | 1543 | 1180 | 972 | 959 | 1040 |
| Tømmer (Materialer) | 1433 | 4977 | 3105 | 2883 | 3272 | 3354 |
| Snedker-, Blikkenslager- og Malerarbejde | 646 | 2274 | 1701 | 1418 | 1438 | 1514 |
| I øvrigt (bl. a. Støbegods, Brønd, Ajlebeholder) | 344 | 1158 | 870 | 816 | 804 | 854 |
| Ialt... | 6000 | 21884 | 15361 | 13522 | 13941 | 14500 |

Den samlede Overslagssum steg fra ca. 6 000 Kr. i 1914 til ca. 22 000 Kr. ved Udgangen af 1920, faldt derefter til ca. 13 500 Kr. ved Udgangen af 1922,

hvorefter den i 1923 steg til omtrent 14 000 Kr. og i 1924 yderligere til 14 500 Kr. eller med ca. $3^1/_2$ pCt.

Fra 1914 til Udgangen af 1920 var Stigningen i det samlede Udgiftsbeløb ca. 265 pCt., og Faldet fra Udgangen af 1920 til Udgangen af 1922 var ca. 40 pCt., medens den derefter følgende Stigning fra 1922—1924 har været godt 7 pCt.

Den procentvise Stigning for hele Perioden fra 1914 til Udgangen af 1924 er ca. 140 pCt.

Stigningen i den samlede Udgiftssum fra 1923 til 1924 skyldes hovedsagelig Arbejdslønnen, idet denne for Murer- og Jordarbejdet er steget med ca. 6 pCt. og for Tømmerarbejdet med $8^1/_2$ pCt. Mur- og Tømmermaterialer er derimod kun steget med $2^1/_2$ pCt., og for Tagmateriale er der endog slet ingen Stigning. De i ovenstaaende Oversigt sidst anførte to Udgiftsposter er steget med 5 à 6 pCt.

Prisbevægelsen for enkelte af Materialerne fremgaar af nedenstaaende Oversigt, hvor Overslagenes Gennemsnitspriser er opført for de forskellige Aar.

Prisstigningen fra 1914 til 1924 har været størst for Mur- og Tagsten samt Cement, for hvilke Materialer Priserne nu er betydeligt over $2^1/_2$ Gange Prisen i 1914. For Tømmermaterialer er Priserne i 1924 netop $2^1/_2$ Gange Priserne i 1914, medens Prisstigningen er noget mindre for Snedkerarbejde og Støbegods.

Det skal tilføjes, at der i de anførte Materialepriser i alle Aarene for de fleste Overslags Vedkommende er indbefattet Udgifterne for Transport til Byggeplads.

Materialepriser.

| | 1914 | 1920 | 1921 | 1922 | 1923 | 1924 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Murst., flam. pr. 1000 Stk. | Kr. 22,00 | Kr. 84,00 | Kr. 67,00 | Kr. 57,00 | Kr. 58,00 | Kr. 60,00 |
| Cement pr. Td. | 5,30 | 29,90 | 17,65 | 15,00 | 14,30 | 14,40 |
| Kalk pr. Td. | 4,80 | 18,75 | 12,10 | 10,35 | 10,50 | 10,60 |
| Tagsten pr. 1000 Stk. | 72,75 | 252,50 | 180,00 | 167,50 | 172,50 | 172,50 |
| Kakkelovn | 58,00 | 202,00 | 124,00 | 118,00 | 118,00 | 125,00 |
| Spær 3″×6″ pr. løb.Al. | 0,28 | 1,12 | 0,64 | 0,57 | 0,66 | 0,68 |
| Lægter pr. løb. Al. | 0,07 | 0,25 | 0,16 | 0,14 | 0,17 | 0,17 |
| Loft pr. □ Al. | 0,74 | 2,44 | 1,60 | 1,57 | 1,80 | 1,83 |
| Gulv — | 0,94 | 2,81 | 1,95 | 1,88 | 2,25 | 2,29 |
| Indvend. Fyldingsdør | 23,00 | 74,00 | 56,00 | 48,00 | 47,00 | 49,00 |

STATISTISKE EFTERRETNINGER bestilles ligesom Departementets øvrige Værker gennem Boghandelen.
Abonnement kan desuden tegnes gennem Postvæsenet. — Prisen er 10 Øre pr. Nummer og 1 Kr. om Aaret.
I Kommission hos Gyldendalske Boghandel — Nordisk Forlag.
Udgaaet fra Trykkeriet d. 30. December 1924. — Bianco Lunos Bogtrykkeri, København.